

॥ अथ नायलीलाष्टनप्रारंभः ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथनाथलीलामृतम् ॥ ॥ मूर्धाम्नायगुरोःपदंभगवतश्चोकारसिंहासनं
 सिद्धाचारसमस्तवेदमथनैःषट्चक्रसंचारणम् ॥ अद्वैतरूपुरणप्रसादरमणंपूर्णप्रभाशोभितंशांतंसद्र
 तिदायकंभजमनश्चेतन्यचंद्रोदयम् ॥ १ ॥ श्रीनमोजीआदिपरात्परा ॥ सर्ववंध्याअंगोचरा ॥ वे
 दप्रतिपाद्यानिर्विकारा ॥ आदिवंध्याजगत्तते ॥ १ ॥ तूंचिगणेशचित्समुद्र ॥ तरंगत्रह्यास्मीतिसा
 चार ॥ तेचित्रह्यतनयासुंदर ॥ मूळमायाप्रकृतीजे ॥ २ ॥ तूंआदिमायेचानिखंता ॥ त्रिगुणात्म
 देवनिर्मिता ॥ अनंतह्यत्रांडेंरचिता ॥ तूंचिहोसीसर्वदा ॥ ३ ॥ जगन्मंगलमंगलमूर्ती ॥ मंगळ
 नामीमंगळकीर्ती ॥ मंगळाधीशामंगळरूपूर्ती ॥ मंगळप्रदामंगळा ॥ ४ ॥ जयजयाजीगजवद
 ना ॥ सन्मुखवदनाविघ्नकंदना ॥ विबुधवंदनाशिवनंदना ॥ दासानुमोदनातूंहोसी ॥ ५ ॥ अरु
 णसंध्यारागवर्णा ॥ गजाननातुझेकोमळचरण ॥ रुणझुणतिपदभूषण ॥ शुभ्रवसनशोभले ॥ ६ ॥
 विशाळदोंदचतुर्भुज ॥ हस्तभूषणांकितसतेज ॥ परशांकुशतेजःपुंज ॥ मुक्तामाळाडोलती ॥ ७ ॥
 हृदयपदकचंद्रावरी ॥ मुक्ताश्रेणियानक्षत्रसरी ॥ शुंडासरळसाजिरी ॥ गंडस्थळेंभिरवती ॥ ८ ॥
 मणिमयमुकुटझळाळ ॥ रत्नश्रेणिफांकतीकिल ॥ इंद्रनीळमुगुटीतेजाळ ॥ दूवांकुरेंविखुरली
 ॥ ९ ॥ सर्वांगीसिंदुरचर्चिला ॥ अरुणोदयरंगरिंगला ॥ भाळींस्त्रक्चंदनशोभला ॥ मृगमंद
 तिलकत्यावरी ॥ १० ॥ द्वितीयांबरशुभ्रतगट ॥ तडित्प्रायलखलखाट ॥ कंठीनागबंधसुभट ॥
 एकदंतझळकेपै ॥ ११ ॥ गजास्याचेंपाहोनितांडव ॥ तोपोनिप्रसन्नअपर्णाधव ॥ टाळवेतीसकळ
 देव ॥ उभेठाकतीतत्पर ॥ १२ ॥ ऐसीतूंवरदमूर्ती ॥ वरदेईग्रंथाप्रती ॥ सदयहृदयतूंगणपती ॥
 ह्यणोनिप्रार्थीअनन्य ॥ १३ ॥ श्रीमान्सिद्धिबुद्धारिमण ॥ प्रसन्नझालामजकारण ॥ अभयदेऊनि

१.ली.

॥१॥

यांपूर्ण । ग्रंथकरवीमजहस्ते १४ आतांवंदूंवेदजननी । ब्रह्मचित्कळाब्रह्मास्मिध्वनी । तेप्रकृती
 प्रणवरूपिणी । शारदावेषअवगमी १५ हंसगमनीहंसवाहिनी । हंससोहंसवरूपिणी । अहंसोहं
 भासदोन्ही । नाशीजननीमाझीहे १६ कुंदेंदुतुपारहारधवल । शुक्लांबरधारिणीसोज्ज्वलावीणापु
 स्तककरयुगळ । लीलाकमलहस्तकी १७ पद्मासनीपद्मनयनी । पद्मपद्मिपद्मभूषणी । पद्माननी
 पद्मोद्भवनांदिनी । पदपद्मीमूर्धाठेवितो १८ शुभ्रअळंकारशुभ्रवसन । शुभ्रआसनशुभ्रभूषण ।
 शुभ्रसौंदर्यशुभ्रवहन । शुभ्रयशतवअसे १९ ब्रह्माविष्णुशंकर । त्रिदशसहपुरंदर । तूतेंवेंदिती
 निरंतर । वंद्यवंदूनतिष्ठती २० तुझेऐकोनियांगायन । देवदानवतल्लीन । किन्नरगंधर्वअप्सरा
 मौन । धरोनितिष्ठतीतवसेवे २१ तवपादपद्मजेथेंपडे । वसंतचंद्रसुरवाडे । रुंजीघालितोवाडेकोडे ।
 तुझेरूपडेंअनुपम्य २२ तुझीकृपाट्टिकल्पतरु । मीहोईनसुरगुरु । दरिद्रीलाभेसुवर्णमेरु । ज
 न्मांधपरिक्षीरत्नातें २३ यावरीनमूंवागीश्वरी । शब्दब्रह्मसिंधुलहरी । तूंचहूंवाणीचीईश्वरी । ग्रं
 थाभिमानतुजअसे २४ माझीजडबुद्धीविध्वंसकरी । सुरसाळवदनीवैखरी । कायनकरिसीतूंनि
 धारी । जगन्मायेतुजनमो २५ आतांजिव्हारीबैसेनिरंतर । श्रोतयांविद्वज्जनापाहुणे । मजकर
 वीतूंचिदेणार । श्रवणशृंगारलेवरी २६ जननीतुझ्याअभयेंकरून । श्रोतयांदेतआमंत्रण । न्यून
 पणाचाअभिमाम । भारतूतेंअसेपै २७ आतांवंदूंश्रीगुरुभैरव । तुझेवाक्यामृतेंगौरव । अनेक
 जीवांचेरौरव । नाममात्रेंचुकवीजो २८ तोसद्गुरुनाथसमर्थ । मममानेंसमनोरथ । बैसोनिसारथ्य
 करीतो २९ ज्याचीसमुद्रवल्यांतकीर्ती । मीकायवर्णूअल्पमती । स्वस्वार्थाचेआर्ती । करींस्तुती
 यथाबुद्धी ३० तोसद्गुरुभैरवारुण्यमूर्ती । मातामाझीआदिशक्ती । तोआदिपुरुषप्रकृती । मातापि

अ०

॥१॥

॥१॥

तावांदिली ३१ आधीसुवर्णवरीसुगंध । पितातोगुरुप्रसिद्ध । ज्याचेंसामर्थ्यअगाध । भूमंडळी
 जाणती ३२ जोअद्वेष्टाभूतमात्री । मातृवतमानीपरस्त्री । हेमलोष्ठसमाननेत्री । सबाह्यदृष्टीसार
 स्त्री ३३ क्षमाशांतीचासमुद्र । अधसंहरणीप्रतापरुद्र । दयेचाशीतळचंद्र । धैर्यत्वधर्ताधरोपम
 ३४ योगसाधनाचामेरू । औदार्याविषयीकल्पतरू । निर्लोभमाज्ञासद्गुरू । ग्रंथतरूवाढवीजो
 ३५ आतांवंदूंकुळदैवता । श्रीमार्तंडभैरवतुळजासमर्था । त्यासिविनयशरणजातां । अभयग्रंथ
 त्याचा ३६ यावरीवंदितोऋषिजन । वाल्मीकदिव्यांशभगवान । वेदांतनिपुणपुराण । ग्रंथकर्ते
 वंदितो ३७ मीमांसाजैमिनीवसिष्ठ । गौतमादिशिष्ट । सांख्यशास्त्रकपिलवरिष्ठ । दंडप्रायवंदि
 तो ३८ पतंजलीसहस्रशीर्ष । बदलास्वयेंशेषविशेष । भाषाचातुर्यउत्कर्ष । विशेषसिंधूसारि
 खा ३९ गौडपादश्रीआचार्य । श्रीधरआणिविवर्णाचार्य । टीकाकारांतचातुर्य । भर्तृहरीतेप्रणा
 मी ४० मुद्गलरघुनाथपंडित । ज्यासिपावनगंगाकरीत । जयदेवजगविरुघात । अष्टपदीपैंगाती
 ४१ प्राकृतामाजिआचार्य । मुकुंदराजग्रंथवर्य । विवेकसिंधूचेंऐश्वर्य । जगत्पाळचिलाधला ४२
 जोषड्गणऐश्वर्यभगवान । तोमहाराजश्रीकृष्ण । गीतास्वयेंउपदेशून । विजयकरवीजयांतें ४३
 निर्वाणसमयीउद्धवबोधिला । दीनवत्सलाबाधआला । ह्मणोनिअवतारधरिला । ज्ञानेशभगवा
 नश्रीविष्णू ४४ गीतार्थहागूढफार । करीउघडज्ञानेश्वर । छप्पन्नभाषेचासंभार । अर्थचतुरजा
 णती ४५ श्रीशुकसांगतीपरिक्षिती । श्रीमद्भागवतनिगुती । परीजगदोद्वाराचेआर्ती । एकनाथ
 अवतार ४६ एकनाथेंएकादशावरी । टीकाकेलीसविस्तरि । रामायणरुक्मिणीस्वयंवरी । आ
 र्तीपुरतीआर्तीचे ४७ कवनकुशळमुक्तेश्वर । परमरसाळभारतसुंदर । नवरसांचीमंदिर । चतुर

॥ली.

॥२॥

तेथें विसांवती ४८ रामदासें निजबोध । प्रसिद्धे केला दासबोध । ज्याचा महिमा अगाध । शिवाजी
 सीलाधला ४९ पंडितामार्जी अग्रगण्य । वर्णिताती वामन । अर्थगौरवचातुर्यकवन । दासोपंत
 हिमहान् प्रसिद्धपै ५० तुळसीदासरामायणग्रंथ । तद्देशभाषामथितार्थ । नामाजीसंतचरितार्थ ।
 पूर्वभाषाअपूर्व ५१ श्रीधरकवीनाझरेकर । रामकृष्णविजयपरिकर । पांडवप्रतापशिवलीलासुं
 दर । केलेग्रंथतयानी ५२ महीपतिबाबाभक्तिरस । भक्तइतिहासअतिमुरस । भक्तिचरित्रें अ
 समास । वर्णिते झाले आवडी ५३ ब्रह्मांडातें गवसणी । घालवेल काळें करूनी । सत्पुरुषमहि
 मावाग्वाणी । मैानरोहे श्रेष्ठाची ५४ वसिष्ठेंदुर्भेधरिली धरणी । सूर्यरथीं छाटी समतरणी । सा
 क्षीशेषवासरमणी । आणिता झाला प्रतापें ५५ एकीकेशवें करोनि आपांपती । ज्ञानेशें चालविली
 भिंती । वेदवंदवी पशुहार्ती । अगाधकीर्ती जयाची ५६ एकनाथें पितर आणिले । नामयानें दे
 ऊळफिरविलें । अनेकचरित्रांतें दाविलें । महानां नीं महान ५७ कायन करिती महापुरुष ।
 प्रत्यक्ष केला स्त्रीचा पुरुष । महिमा ज्याचा उत्कर्ष । शेषअशेष होतसे ५८ एके दिवसीं तुळसीदा
 स । आनंदें असतां मठास । तंवचरित्रवर्तलें कैसें । तें उल्हासें निवेदी ५९ कोणी स्त्री शय्यागम
 नीं । जातसे ते कामिनी । आळंकारवस्त्राभरणी । दर्शनायेत तयाचे ६० येरी करीन मन । सौ
 भाग्यपुत्रवंती ह्यणोन । आर्शावादे सावदून । नकळत वचन बोलिले ६१ येरी वदेविन योत्तरीं ।
 मानसी कर्की जन्मांतरीं । शय्यागमनार्थ निर्धारि । जातसें मी स्वामिया ६२ जासीतरी काय सीखं
 ती । कुणप आणवी सत्वरगती । तात्काळ उठवी स्वहस्ती । दीनवत्सल ह्यणोनी ६३ अघटित घडे
 एकवेळ । सोमसूर्यमंडळ । हें हीनि श्रवळपरीचळ । नचळे वचन साधूं चें ६४ नसतां प्रारब्धसंचित ।

अ०

१॥

॥२॥

नवेंनिर्मितीसाधुसंत । जेआलियाशरणागत । अघटितदेतीतयासी ६५ ऐसेमहात्म्यजाणोन ।
 संतासीआलेशरण । देऊनिमजकपेचेंदान । पोसणाह्मणवीतुमचा ६६ संतश्रोतयाविनवणी ।
 विनयपर्दीमूर्धनी । सभागर्भीआवाहनी । तुह्मासीपै ६७ कायावाचामीकिंकरं । आज्ञाधारकपा
 दुकाधर । मुद्रांकितसेवाधिकार । असेंतत्परस्वामीचे ६८ तुह्मीविद्वज्जनश्रोते । माझेवाक्यकरास
 रतें । अरुपशब्देतुह्मातें । प्रार्थीतअसेंनिजभावे ६९ मुद्रांकितप्रसादमुद्रा । मुद्राभिमानागुरुन
 रेंद्रा । मोलउणेंपत्रपरिमुद्रा । अभद्रभद्राकरितसे ७० अनुग्रहठसाठसाउनी । ठसावीश्रोतयां
 श्रवणी । ठसेविविधपद्मरचनी । ठसावीहेश्रोतियां ७१ मानससरोवरवेष्टित । मराळश्रेणीवि
 राजित । तैसेश्रोतेतुह्मीसमस्त । असमासतेथेबैसलां ७२ रत्नपरीक्षेपरीक्षक । तुह्मीमहान्पु
 ण्यश्लोक । जीववस्तूचेग्राहिक । अमौल्यमौल्यजाणती ७३ जीर्णकवीसंतमहान । त्यांसीमागून
 भिक्षादान । सुरसचरित्रपकान्न । अन्नछत्रश्रवणाचें ७४ विचारश्रेष्ठज्ञानसंपन्न । बुधप्रबुद्धविद्वज्ज
 न । भगवद्रक्तिपरायण । श्रवणमननजाणते ७५ अगाधतंतुगुणवर्णन । वोवीवोविलींसुमनसुम
 नें । प्राकृतछंदानेंगुंफोन । मनोहरश्रोतियां ७६ कर्णभूषितभूषण । मुक्तकथावर्णसुवर्ण । यथा
 मतीकरावेंग्रहण । श्रवणीश्रोतयांअर्पितो ७७ कथानुसंधानसूत्रसुंदर । नसेगीर्वाणरेशमीवस्त्र ।
 सबाह्यघडीपदर । महाराष्ट्रपदधडोती ७८ ग्रंथलीलामहदाकाश । उड्याणीव्यासादिहंस । पा
 रावारनपवेत्यांस । तेथेंमशकमीकिती ७९ नानाकवीनानामती । नानाचरित्रेंनानायुक्ती । ना
 नादेवनानाभक्ती । नानाग्रंथीवर्णिले ८० मीतींमतिमंदआळसी । मजहस्तेग्रंथकरविसी । पि
 षीलिकाकनकाद्रीसी । उचलीलकैसीसांगपां ८१ टिटवीचेचंचुपुटी । समुद्रकैसाघोंटवेलघोंटी ।

ना.ली.

॥३॥

आकाशसांठवणपात्रपेटी । कोठोनियांआणावे ८२ कर्त्ताकरवितागुरुसमर्थ । मुखहस्तेकरवीग्रंथ ।
वानरहार्तीरघुनाथ । लंकाघेतसाह्यपै ८३ माझेमुखनिमित्तकरून । करिसीआपलेगुणवर्णन ।
शिशुहस्तेकरून । माताभोजनकरवित ८४ विजयादशमीविजयदिन । सर्वकरितीसीमापूजन ।
आपटाशमीआणितीसुवर्ण । घेरयेरांदेताती ८५ सीमोल्लंघनाचेंसुवर्ण । नोहेत्याह्मणेलकोण ।
बाजारीद्रव्यदेईलकोण । तोलमौलत्याकैचें ८६ तैसेंतुमच्याअभयेंकरून । नाहीतरीमजपुसेको
ण । मस्तकीहस्तह्मणोन । मान्यहोयजगातें ८७ तुह्यांश्रेष्ठांचेंअभयवचन । निर्भयझालेंअंतः
करण । अजासिहाश्रयेंकरून । आरूढेगजमस्तकी ८८ प्राकृतकवीप्रसादोत्तरें । प्रसादभाऊ
निवर्त्ते । कृपायुक्तपरिसिजेश्रोत्रें । सर्वत्रश्रोतयांवांदितों ८९ बिल्वपत्रतंदुळजळ । भावेंपूजितीप
येःफेनधवल । कनकंपुष्पीजाश्वनीळ । विमळभावेपूजिती ९० शुद्धद्वितीयेचेदिवसी । आबालवृ
द्धवाहातीदशी । काष्ठदीपिकेंदिनेकरासी । वोवाळावैपैजैसें ९१ गंगोदकेंगंगेप्रती । अर्घ्यपाद्यअ
र्पिती । तेविशब्दसुमनेंतुह्यांप्रती । तुमचेंतुह्यांअर्पितों ९२ छंदधेवोनिअर्भक । मागतसेप्रसाद
भातुकें । श्रोतेह्मणतीनिके । ग्रंथकौतुकेंकरीहा ९३ साधुवदतीवक्त्यालागुन । तृप्तीझालीआमंत्र
णें । आतांकरवीकथामृतपान । श्रवणपार्त्रीवोगरी ९४ तेव्हांअष्टभावदाटून । सद्गदकंठरोमां
चस्फुरण । प्रेमाश्रुस्त्रवतीजीवन । प्रत्यंगअंगींनमीतसे ९५ महाप्रसादतेवेळीं । मगशकुनग्रं
थीबांधिली । तुमचेअभयोक्तीनेंग्रंथवल्ली । डवरलीसपुष्पफळें ९६ तुमचेरुपेंअभयोत्तरीं । जी
जीशब्दीशब्दोत्तरीं । आतांनिर्भयबाह्यांतरीं । निःशंकमनजाहलें ९७ मनोवाजीधांबेसैरा ।
यास्तवआवरूनवाग्दोरा । तुमचीप्रार्थनाहारीतचारा । गुंतोनिराहिलोंपाहेपां ९८ आतांआल

अ०

॥३॥

॥३॥

स्यनिद्रानासिर्जे । ग्रंथभावार्येपरिसिजे । संतापातेंविसरिजे । श्रवणकीजेसाधकी ११ श्रोतियांतेंनवर
 ससुरस । श्रवणीपरिसाइतिहास । सर्वसुखाचासारांश । भोळेभाविकलाभती १०० नूतनकवनह्यणू
 न । अब्हेरितीलविचक्षण । गुरुआज्ञेवरून । प्रवर्तलोयाग्रंथी १ स्वयंभूकायहोयशिव । पूजूनयेकायपा
 र्थिव । तैसाग्रंथार्थीभेदभाव । धरूनयेसर्वथा २ मार्कंडेयशिवार्चनी । पार्थिवीप्रगटशूळपाणी ।
 दंडकरोनिदंडपाणी । बिरुंदाभिमानीदासांचा ३ शब्दब्रह्मआब्रह्मस्तंबजाण । प्रणवापासोनिगी
 र्वाणवर्ण । छप्पन्नभाषादिवर्ण । कविजनग्रंथीर्वाणिती ४ धेनूंअसतीअनेकवर्ण । दुग्धामार्जीनसे
 भिन्न । तैसेमहाराष्ट्रगीर्वाण । अर्थपूर्णएकची ५ आतांअसोहाविस्तार । सांप्रतझालाबौद्धावतार ।
 कर्लीतप्रवर्तलाअनाचार । यास्तवअवतारसाधूंचा ६ जगदोद्धारानिमित्त । कर्लीतअवतरतीसि
 द्दसंत । यासिप्रमाणश्रीमद्भागवत । श्लोकार्थश्रोतीपरिसावा ७ । श्लोक । कलौखलुभविष्यंति
 नारायणपरायणाः । कृतादिषुप्रजाराजन्कलाविच्छंति संभवंम् १ । टीका । कृतायुगापासोन ।
 महर्षीकरितीअनुष्ठान । कर्लीतव्हावेंआह्मांजनन । घडेलभजनयाहेतूनानायार्तीतअवतरोन ।
 भजनीलावूंसर्वजन । होऊंनारायणपरायण । इच्छाहोतीतयांची १ (आतांअसोहाविस्तार । कर्लीत
 झालाबौद्धावतार । स्वधर्मलोपअनाचार । ह्यणोनिसाधूअवतरती १०) पुर्वीजेंदैत्यमदोन्मत्त । मदांध
 जन्मलेबहुत । देवद्विजसाधुदुःखित । पुन्हाउद्भवतअसुर ११ युगपरत्वेंसज्जनदुर्जन । पुनःपुन्हां
 संभवोन । जपमालान्यायफिरवोन । येतीजातीमागुती १२ दुर्मददैत्यदुराचारी । युगायुर्गीपी
 डितीभारी । दशअवतारधरोनिमुरारी । दुष्टअसुरांनिवटिलें १३ द्वापरसरतांश्रीकृष्णमूर्ती ।
 निजधामागेलाश्रीपती । कलिराज्याचीप्रवृत्ती । होतीझालीअनायासें १४ राक्षसहोतीब्रह्मरा

गा.ली.

॥४॥

क्षस । यक्षयक्षिण्याबहुवस । झोंटिंगमहिपासुरतामस । पिशाचसृष्टीउद्रवली १५ मुंजेमारके
ग्रहदुर्धर । समंधसमंधअतिकूर । धुमसघालितीनिर्भर । यवनपिशाचमाजले १६ भूतांमाजी
नृपवर । अग्निवेताळअतिकूर । धुमसघालितीनिर्भर । भयानकभयभीती १७ सप्तअसराजळ
वासिनी । सटवीत्रयमायराणी । जाखनीशाकिनीडांकिणी । पिशाचश्रेणीत्रासिती १८ सांवरी
मंत्रमंत्रचळ । उच्छिष्टचांडाळीकुश्चिळ । चेटकनाटकइंद्रजाळ । कवटालमुष्टीकरण १९ कुश्चि
तमंत्रेंकरून । उग्रदेवतेंकरीदीन । वीरनृसिंहहनुमान । भैरववीरबोलती २० एकस्मशानजा
गविती । एकप्रेतासनीबैसती । एकवटयक्षिणीसाधिती । यवनवीरइत्यादी २१ विद्यामदेंमस्त
झाले । पाखंडथोतांडउभविलें । नास्तिकाचेंप्राबल्यझालें । मतस्थापितीभलतेंची २२ मद्यमां
साचेंसेवन । भ्रष्टाभ्रष्टआचरण । वर्णसंकरमाजऊन । स्वधर्मबुडविला २३ पद्दर्शनाचीसिराणी ।
सत्वस्थीधर्मसांडिलाजनी । राजसतामसआचरणी । निंद्यभार्गस्थापिती २४ श्रवणमननअध्य
यन । अर्चनवंदनदास्यभजन । कीर्तनशास्त्रपठण । देवदर्शननावडे २५ यवनाचेंराज्यझालें ।
गोब्राह्मणत्रासले । गोहिंसकमार्गघ्नझाले । भारेंडोलेकुंभिनी २६ ऐसाकलीदुराचारी । दूराच
रणेंपृथ्वीवरी । तेणेंपीडिलीधरत्री । धेनुरूपेंवदंतसे २७ कमलोद्भवासावित्रीवरा । रसातळाजा
तसेवरा । दुराचरणीडांगोरा । भुवनत्रयीनसमाये २८ विधिललाटपटलेखना । परिसीहेविज्ञा
पना । भारझालासाहवेना । सोसवेनापातकहें २९ अभक्षभक्षपीतापीत । अगम्यागमनकरित ।
वेदब्राह्ममतेस्थापित । पापअद्भुतजाहलें ३० विरंचीवदेवसुंधरे । तूंपीडिलीसदुष्टभारें । पूर्वीचयो
जिलेंरमावरें । स्वस्थराहेस्वस्थानांतू ३१ विधीह्मणेअविधीनाशार्थ । अवधीनसेअवतारहोत ।

अ०

॥१॥

॥४॥

खेदनधरावामनांत । निर्भयअभयतुजअसे ३२ हेंवदोनिपृथ्वीतें । विधीपातलावैकुंठातें । निर्जरपुरंदरदेखि
 लेतेथें । परमसंतोषमानिती ३३ ग्रंथभवार्षीचेंजाहाज । भावघनसवनसहज । अमौल्यवस्तुतेजःपुंज । श्रो
 तयांतेंअर्पितों ३४ कथापवित्रसुरससुधा । मवरोगाचीनाशीबाधा । दुरितजायआपदा । अचलसंपदापावेल
 ३५ पवित्रमंदाकिंनीचेंउदक । हेमपार्त्रीमृन्मयादिक । तरीतेंहोयपुण्यकारक । पुण्यश्लोकवंदिती ३६ तुहीं
 सर्वज्ञदेखण । द्वेषनसेवर्णावर्ण । अभेदचंडकिरण । तिमिरनेणेकदाही ३७ शूर्पन्यायेंत्यजिजेदोष । ग्रंथार्थध्या
 वासारांश । गुणग्रहणउत्तमपुरुष । पलोरीसमकुजनते ३८ तुहींसाह्यहोणेंमजप्रती । अगाधनधरवेधरिलेंचि
 ती । जेविवानरांचेहाती । सेतूबांधवीरबुवीर ३९ सिंधुजळअंजुळींनसांटे । ब्रह्मांडनुचलीअळिकानेटें । तुहीं
 शेषहोवोनिगोमटे । साह्यहोणेंमजप्रती ४० वारंवारकायह्मणावे । नलगेश्रोतयाकडसावें । क्षारोदकमेघस्वभावे ।
 मिष्टकरणेंप्राप्तपै ४१ क्षिप्रेंनैकायविनवावे । मजप्रतीगोडकरावें । शर्करेतेंमेळवावें । हेंकायलागेसांगणें ४२
 सुरसआदिनाथलीलामृतग्रंथ । श्रोतयांअमरांमृत । अभाविकजेनवज्वरित । क्षीरवावडेंनावडे ४३ भैरववरप्र
 सादेंकरून । आदिनाथनिमित्तकरून । सुरसकथावदवीआपण । सूत्रधारतोस्वयें १४४ श्रीमन्नाथलीला
 सुरस । पुढेंरसाळइतिहास । श्रवणकरीतसावकाश । प्रथमाध्यायगोडहा ॥ १४५ ॥ ॥ इतिप्रथमाध्यायःस
 माप्तः ॥ १ ॥ ॥ श्रीमत्तआदिनाथार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

१ देव. २ गंगेचें. ३ कीट. ४ खीर.

अध्याय २ दुसरा.

ना.ली.

॥३॥

श्रीगणेशायनमः ॥

॥ जयजयवेदव्याविभुवनसुंदरा । मायाचक्रचाळकालीलावतारा । भक्तमानसचको
रचंद्रा । करुणासमुद्राश्रीहरी १ शंखासुरेवेदहरिले । तुवांस्यरूपातेंधरिले । समुद्रमंथनीकुर्वेक्षिले । वारा
हप्रसिद्धअवतारे २ प्रल्हादास्तवनरहरी । कैयाधूकांततिविदारी । वामनहोऊनिवाळिद्वारी । याचकहोसीनि
र्धारें ३ सातकैवारेंपरशधरें । निक्षत्रीकेलीमहीवीरें । सूर्यवंशीरिघुवीरें । दशाननसंहारिला ४ गोकुळीझाला
श्रीकृष्ण । कंसचाणूरामर्दन । वसुदेवदेवकीसमुक्तकरोन । उग्रसेनस्थापिला ५ कर्लीतबौद्धावतार । यास्तव
झालाअनाचार । कलंकीपुढेंहोणार । धीरनवरवेप्रजेतें ६ तोपयेंतउल्कापात । होतसेआतांनिघ्रांत । जरीहो
सीकृपावंत । तरीस्थितीवरवीसर्वांची ७ विधिहणगेकर्मलोप । कर्लीतझालेंमहत्पाप । जरीहोसीतूंसरूप । अ
तारघेसीतरीवरें ८ स्वयेंसाधूंचेकैवारें । सगुणस्वरूपअवतारे । अधर्मनिघटोनिएकसरें । गोब्राह्मणरक्षीतूं ९
धर्मस्थापकदुष्टमर्दना । तूंअवतरसीजनार्दना । पापदमनाधर्मवर्धना । सत्सुखसर्दनातूं १० ऐसेंऐकोनिकरु
णावचन । वदताझालामधुसूदन । साधुवेषेंअवतरोन । भूभारहरीनमीस्वयें ११ विबुधगर्जतीजयजयशब्दें ।
ब्रह्मांडकोडेप्रतिशब्दें । महाऋषीभक्तवृंदें । वंदितेझालेभिष्णूने १२ कमलोद्भवकमलारमण । निर्जरासहपाक
शासन । यक्षादिगंधर्वगण । येतेझालेकैलासा १३ मणिमयसिंहासनींत्रिनेत्र । पयःफेनधवलपंचवक्त्र । आम्हो
यस्तुतिस्तोत्र । सदांवर्णितीजया १४ कैलासतेकैवल्यप्राप्ती । निर्जरविमानोंभावित्ती । कोटिचंद्रदीप्ती । शुभ्रकांतीशो
भला १५ चारीदिशेसचारपुरुषार्थ । पूर्वद्वारींअमरनाथ । दक्षिणदिशेंप्रेतनार्थ । पश्चिमेवरुणविराजे १६ उत्तरदिशे
चाअधिपती । वैश्रवभंजयाहणती । तोपरमप्रियपशुपती । इष्टआराध्याशिवतया १७ अष्टादिशेअष्टमैरव । अष्टौ
दिक्पालअष्टभाव । अष्टसिद्धीसमैरव । अष्टवसूतिष्ठती १८ अकरारुद्रद्वादशगभस्ती । नवग्रहनवविधभक्ती ।

अ०

॥२॥

॥३॥

नक्षत्रसदहवैसती । श्रुतिस्मृतिपुराणे १९ साहारागभार्याछतिसि । रागउपरागसदेहाविलस । चतुर्दशाविद्यारू
 पस । सप्तस्वरतेसदेह २० सप्तकोटीमंत्रप्रसिद्ध । आणीकनवविध । नानावल्लीमंत्रऔषध । स्त्रियारूपेणच्छती
 २१ नारदतुंबरविद्याधर । सनकसनंदनसनत्कुमार । अष्टनायिकासुंदर । नृत्यकरितीसभेंत २२ वसिष्ठविश्वा
 मित्रवादरायण । भृगुअंगिरादधीचीजमदग्न्य । गौतमभारद्वाजकुंभोद्भवजाण । बकदाल्भ्यइत्यादी २३ मार्कंडे
 यउपमन्युकपिलसिद्ध । नवनाथचौन्यांशीसिद्ध । मत्स्येंद्रमोरक्षहीप्रसिद्ध । अगाधप्रतापजयांचा २४ शुकवाम
 देवदत्तात्रेय । अठ्याऐशीसहस्रक्राविवर्य । सर्वआलेमुनिवर्य । शिवदर्शनातेंआनंदें २५ यक्षगुह्यकपादोदर ।
 शेषवासुकीतक्षकसमग्र । हाहाहूहूआणिकित्तर । कैलासशिखरीयेताती २६ सिद्धसाधूनिर्जरऋषी । योगीहटयोगी
 तापसी । जेसमाधिस्थबद्रिकाश्रमासी । मविष्यजाणोनीपातले २७ कैसाकैलासीकैवल्यदानी । कैवारीपाहि
 लानिर्जरगणी । कालिमळबिध्वंसकशूलपाणी । कंजजंजपुरंदरनिरखिती २८ कोटिचंद्रकळादीप्ती । तेवीशंकर
 अंगकांती । पंचाननद्विपंचहस्ती । सायुधकुरंगमिरविले २९ व्याघ्रचर्मपरिधान । द्वितीयगजचर्मप्रावरण ।
 मुंडमाळाभस्मलेपन । इंदुभाळीसुप्रभ ३० कर्पूरगौरगौरीरमण । नीलग्रीवसुहास्यवदन । अंधकमर्दनत्रिलोचन ।
 पन्नंगभूषितभूषणी ३१ त्रिशूलपाणीपिनाकधर । खड्गांगडमरुमंडितकर । जटाकलापगंगाधर । आमनायापा
 रनलागे ३२ आदिपुरुषार्डशान्येशा । व्योमकेशाश्रीमहेशा । जगन्निवासाविश्वेशा । तूंअविनाशशाश्वता ३३
 विश्वाद्याविश्वेश्वरा । विश्वमृज्याविश्वंभरा । विश्वरूपाविश्वोद्धारा । विश्वरक्षकातुजनमो ३४ बालार्कओळीनें
 पंक्ती । निर्भीजेविउदयायेती । तैसेछत्रध्वजमिरविती । शिवमस्तकीं सतेज ३५ कंजजनिर्जरजयजयकार । वेदस्त
 वितीमहारुद्र । अनेकशास्त्रेंस्तुतिस्तोत्र । हरहरघोषेंगर्जती ३६ वामार्कींमृडानी । अर्धार्गींसुप्रभमव्यभवांनी ।
 आदिशक्तीव्यापिनी । नारीनटेश्वरवदतीपै ३७ गजाननषडानन । वीरभद्रबळिवर्द्धन । कालभैरवकाळदमन ।

॥ली.

॥२॥

नादिकेश्वरविराजे ३८ चंडप्रचंडशिवगण । कीर्तिमुखेंसत्कीर्तिवर्णन । आदरेंचामरेंढाळोन । पार्श्वभागीतिष्ठतो
 ३९ जयजयाजीत्रिपुरांतका । जयजयाजीकलिमलनाशका । कायपाहासीकलिकौतुका । सुखकारकादयाळा ४०
 भवभयहारकाभवानीवरा । भस्मभूषितभाळनेत्रा । भेदतमनाशकाभास्करा । भद्रकारकाशिवभर्गा ४१ हरहर
 हरभवसंहारा । हरहरहरईशान्येश्वरा । हरहरहरशिवशंकरा । हरहरहरमांपाहे ४२ शिवशिवमंगलनामा । शि
 वशिवतूंकैवल्यधामा । शिवशिवहाप्रेमा । शिवशिवशब्दीअखंड ४३ शिवसिंधूस्तुतीमंथनी । अमरआवेशलेअ
 पारस्तवनी । पीयूषअभयवरदवाणी । सुधाविबुधालाधलें ४४ मत्स्यरूपहामत्स्येंद्र । गोरक्षजोविष्णु अवतार ।
 नाथसांप्रदायपृथ्वीवर । प्रसिद्धकरीलतोस्वयें ४५ शिवकृपाघनसौदामिनी । होतीझालीअभयवाणी । निर्जर
 होऐकाश्रवणी । चिंतामनीनकरावी ४६ अनेकसाधूअवतार । धरीलस्वयेंइंदिरावर । मदंशआचार्यसत्वर ।
 पुढेहोईलजाणपां ४७ मत्स्येंद्रवदेपंचानन । तुह्मीपुढेंश्रीघ्रजाऊन । जनातेंसन्मार्गीलाऊन । जगदोद्वारकरावा
 ४८ नृपमदांधहोऊनपूर्ण । विषयासक्तमदिरापान । नसेगुरुसंप्रदायीज्ञान । त्यातेंबोधूनउद्धरीं ४९ मीहोईनआ
 चार्यशंकर । नास्तिकांचाकरूनसंहाराधर्मस्थापकअवतार । माझाहोईलनिश्चयें ५० ऐसेंवदोनिअपर्णारमण । पर
 मसंतोषलेअंमरगण । जयजकारेंहरहरस्मरण । नमनकरितांसाष्टांगीं ५१ पुन्हांवदेपशुपती । कलीचीझाली
 अतिप्रवृत्ती । मीअवतरेननिवृत्ती । निवृत्तीधर्मस्थापीन ५२ विष्णुहोईलज्ञानेश्वर । सोपानहोईलचतुर्वक्त्रे ।
 मुक्ताईचित्कळासुंदर । मुक्तिपंथदायकजे ५३ तंवश्रोतेकरितीप्रश्न । मत्स्येंद्रोत्पतीकरकिथन । जीजीअवश्यव
 दोन । यथामतीअनुवाहूं ५४ कोणेएकेअवमरीं । कैलासीध्यानस्थमदनारी । समीपअसेगौरी । विचारकरी
 मनांत ५५ ध्यानझालेंविसर्जन । उमाविनवीकरजोडून । कोणाचेंकरितांजपध्यान । हेंनिरोपामजस्वामी ५६
 तुह्मीसर्वदेवांचेंआराध्यदेव । देवाधिदेवमहादेव । असोनिभासेमजअपूर्व । सदाध्यानकवणाचें ५७ मीअर्धांगीं

अ०

॥२॥

॥२॥

असोनि तु ह्यापासी । आणिकापट्यकरितां मजसी । जटाजूटीं स्वर्धुनीसी । मजनकळतां ठेविलें ५८ हें काय जी
 श्ला यतु ह्यातें । मी असोनि अर्धांगातें । मजसांगावें निरुतें । कृत्रिम हें टाकोनी ५९ शंकरवदेगिरिजे प्रती । नस
 तेंच पुससी मजप्रती । असोनि अन्योन्यप्रीती । तरी निश्चिती द्वैतकां ६० हें तूं न पुसें मज । स्त्रियांसीन वदावें गुज ।
 गुह्याहु ह्यनसे सहज । अवाच्य निज हें असे ६१ जो निष्कळंक नित्यानंद । जो निष्प्रपंच निर्द्वंद्व । निरामेय निःसंग
 अभेद । निराभास निर्गुण ६२ जें परेहूनि परात्पर । अवाच्य वाचे अगोचर । चराचरीं संचलें साचार । त्याचा विचार पु
 ससी तूं ६३ जें अलक्षलक्षातीत । जें अजपाजपातीत । नामा अनामातीत । गुणातीत स्वरूप जो ६४ डोळ्यां
 वीणपाहाणें । श्रवणा वीणपरिसर्णें । कराविण देणें घेणें । चाखणें रसने वीणपै ६५ चरणा वीण करी गमनें । वेदने वीण बो
 लणें । अक्रिये क्रिया करणें । अकर्ते पणें कर्तृत्व ६६ होने गुणाचें भूषण । देहातीताचें लक्षण । सर्वाधाराचें
 प्रावरण । निराधारी वर्तत ६७ जेच हूं शून्याहूनि पर । क्षरातीत अक्षर । सर्वसाक्षी निरंतर ।
 अपारपार नेणवे ६८ जें सर्वाहूनि अतीत । वस्तु जे परिच्छेद रहित । व्याप्त परिपूर्ण ओतप्रोत ।
 सर्वव्यापक परी वेगळा ६९ अजें अजित अव्यय । अचळ अढळ ज्योतिर्मय । पूर्ण परब्रह्म अद्रव्य ।
 अस्तोदया वीणपै ७० जो परंज्योती परब्रह्म । अनामनाम परंधाम । परेहूनि परंकाम । योगविर्मजाणती ७१
 जें चिच्छक्तीचें वैभव । जो परात्पर शिव । सबाह्य भरलें विश्व । तेंचि सेव्य मज असे ७२ तेंचि माझे आराध्य दैवत ।
 अनंत ब्रह्मांडें इच्छें निर्मित । जें अखंड आव्यय शाश्वत । ध्यानध्यात तेंचि मी ७३ चिदाब्धीचे बुद्बुद । अनेक ब्र
 ह्मांड विशद । तेंचि ब्रह्मास्मि सोहं शब्द । सदा जपतो त्यातें ७४ ऐसें परिसोनि उत्तर । भवानी सभासेच मत्कार ।
 ह्मणे मृगनाभी सुंदर । कस्तूरी तें मी नेणें ७५ कृपा करोनि दयार्णवा । उपदेश सत्वर मज द्यावा । जें निज गुजपुरात न ठे
 वा सांठवा कर्णपुटांत ७६ गिरिजे वदली सवरवें । उपदेश स्थळ निगूढ असावें । उपदेशितां पंचतत्त्वं । ब्रह्मैव हो

ना.ली.

॥३॥

तीसर्वहो ७७ मगसुमनयानीं आरोहण । करिताझालापंचानन । मगमिरिजासहवर्तमान । क्षीरार्गवातेपातले
७८ क्षीराब्धिरत्नेपैलपुलीन । एकांतीकांतेसहवर्तमान । तेथेंसुवर्णन्यग्रोधेनिर्मून । स्नानभवांनीकरितसे ७९
तेंनिर्विकारनिजन । उन्मनीचेंनिकेतन । जेंकैवल्याचेंआयतन । सघनप्रकाशशीतळ ८० जेंतुयेंचेंविहारस्थळ । जें
न्मनेविळीचेंफळ । तेंसमाधिस्थानकेवळ । अचळअढळनिर्मळजें ८१ सायुज्यतेचेंसौभाग्य । तेंशंकरस्थळै
राग्य । तेंयोग्यांचेंनिजभाग्य । उदयायेततेंस्थळ ८२ तेव्हाहिमर्नगजावर । धरीआदिनाथअवतार । चतु
र्भुजमनोहर । त्रिशूलडमरूहस्तकीं ८३ विशाळभाळआकर्णनेत्र । भस्मलपनचारुगात्र । काषायमेखळासुं
दर । अर्धचंद्रमस्तकीं ८४ दोहोंभार्गीमुद्राश्रवणी । उपदेशग्रहणीसोमतरणी । गुप्तराहिलेतयेस्थानी । आत्म
सार्थकानिजहेतू ८५ कटितटिवज्रकौपीन । शैलीशृंगीनाथभूषण । व्याघ्रचर्ममृगाजिन । वज्रासनीवैसले ८६
सौंदर्यमदनकिवाचंद्र । शिवासौंदर्यात्पर । सांडणेंकरोनिशरीर । दग्धहोयनिजां ८७ मुखशशीनिरखून ।
इंदुहोयलज्जायमान । षोडशकळाव्यागून । अर्धराहेशिवमोळीं ८८ अनंतराविप्रकाशघन । असंख्यविद्युलताए
कवटून । चपळाचपळवत्यागून । प्रकाशमानस्थिरावली ८९ गंगासागरसंगमहोता । स्नानसारीजगन्माता ।
पतींनियेतांमागुता । श्रीआदिनाथवंदी ९० संकल्पविकल्पातीतमन । गिरिजेहोईसावधान । धन्यधन्यआ
जिचादिन । महत्सधनतुजलाभे ९१ तूंमाझीअर्धांगवासी । आतांप्रतारणाकायभुजसी । एकाग्रहोऊनिमान
सी । परिंसीमंत्रराजहा ९२ न्यासमुद्रापद्मासनी । करीतीमैनाकभगिनी । उन्मनीवस्त्रेंआच्छादोनी । मंत्रश्र
वणींप्रगटवी ९३ वाजतीअनाहताचेतुरे । प्रकाशकांदेएकसरें । तेथेंआपपरंदसरें । भेदनुरेसर्वथा ९४ योग
सिद्धोप्रगटोन । भूसंकेतेंकरोन । विदेहउपरतीहोऊन । उन्मनीसंगेंजातसे ९५ अपर्णाजायपर्णावया । प्रणव
ओंकारीप्रणवप्रिया । तेथेंओंपुण्येंकरोनियां । तुर्यांलगालावितसे ९६ सामरस्याचेबोहल्यावरी । शिवशक्तीसा

अ०

॥२॥

॥२॥

जिरी । अभेदजेशीसिंधुलहरी । लवणजळन्यायेसी ९७ जेवीदीपआणिज्योती । किरणेंअंभीगभस्ती । कींचंद्र
आणिदीप्ती । अभेदेअसलीज्यापरी ९८ पुष्पतेथेंसुगंध । वायतेथेंचिनाद । कींसुखतेथेंअनंद । अभेदपणेंव
र्तत ९९ नृपतेथेंऐश्वर्य । स्वरूपतेथेंसौंदर्य । कळातेथेंचातुर्य । गांभीर्यसमुद्रीवसतसे १०० इकडेकथावर्त
लीकैसी । अमरपातलेकैलासासी । गणगंधर्वयक्षकृती । शिवदर्शनासीपातले १ प्रदोषसमयीदर्शनोद्देश । वं
दनतेपातलेत्रिदश । सिंहासनीनसेमहेश । विबुधआश्चर्यकरिताती २ शिवगणापुसतीनिर्जर । कोणेकार्यांगेले
त्रिनेत्र । गणवदतीशिवचरित्र । ब्रह्मादिकानेणवे ३ पुष्पकींपार्वतीरमण । एकांतागेलेनलगतांशण । आह्वीरा
हिलोशिवआज्ञेने । येस्थळींजाणिजे ४ तांवेकुंठीगेलाब्रह्मेनंदन । वार्तापुसेरमारवण । कोठेंकायवर्तमान । निवे
दनकरींमज ५ येरूपदेविमानंथानी । आरूढोनिगेलीशिवभवानी । क्षीरसमुद्रपैलस्थानी । जातांनयनींदे
खिलें ६ धन्यन्यआजिचादिवस । उमेसीहोतउपदेश । संधीसाधूनहृषीकेश । अविर्बुधेजावेंतुह्नी ७ रमाहृदया
रविंदमिलिंद । शिवमहिमाजाणोनमुकुंद । येताझालाआनंदकंद । क्षीरार्णवींतेकाळीं ८ गुप्तरूपेंमधुकैटभारी ।
प्रवेशताझालामगरोदरीं । नीलकंठहीक्षीरसागरीं । जाणूनगुप्तराहेनिजांगें ९ उपदेशीतहिमनगवाळी । सावधह्मणे
चंद्रमौळी । हुंकारदीधलातेवेळीं । मगरोदरींविष्णूवेंपै १० प्रतिशब्दपरिहोन । चणकलात्रिलोचन । देवीस
माधीविसर्जोन । सावधझालीतेवेळीं ११ मगवांदिआदिनाथ । मीळतार्थझालेंसनाथ । धन्यदैवपरमार्थ । स्वा
र्थसाध्यजाहला १२ आंबिकेसवदेहरंयतात । कोणहुजेजाणूततेथ । प्रतिशब्दहुंकारदेत । असेगुप्तनेणवे १३ ते
व्हांविनवभिवानी । तुह्नीभिरांनिउरलांनिभुवनीं । रथावरजंगमपापाणीं । पिनाकपाणीमजभासे १४ तुह्नीसि
वीतव्यापक । एकअसोनिभासेअनेक । जैसेभांगरीकनक । कैलासनाथकतेवितुह्नी १५ चराचरविश्वशिव
मय । सर्वांतव्याप्तउवाह्य । आतांवहुसांगूकाय । भेदग्राशिलासर्वही १६ पार्वतीसहगेधूर्जटी । क्षीरसमुद्रक

ना.ली.

॥४॥

होळतटी । मीनगुप्तपाहेदृष्टी । जायनिकटीइभगमने १७ ऐसेंबोलतांत्रिनेत्र । गुप्तझालाराजीवनेत्र । शिवमा
येचेंविचित्रसूत्र । तेंअतर्क्यसुरवरां १८ उमापाहेअवलोकुन । तांपडिलामीनकेतन । कंजोक्षीकरीकवळोन । शि
वासत्रिधआणितसे १९ माझेक्रोधभयेंकरून । गुप्तझालाजनार्दन । पडिलामीनस्तब्धजाण । उपदेशदेऊंयया
तें २० आदिनार्थेकेलाअलक्षोच्चार । आदेशदेतप्रत्युतर । जेवींकोशांतूनिदिव्यअस्त्र । दैदीप्यमाननिघतसे
२१ मस्तकींठेऊनिअभयकर । निघेसदीप्तदिव्यसुंदर । पुरुषसकुमारकुमर । मकरोदरापासोनी २२ जेवींक्षी
राब्धीपासोन । निष्कळंकदिसेरोहिणोरमण । कींअभ्रांतूनिचंडकिरण । जलदबुंधीत्यागोनी २३ स्वरूपसौंद
र्यडोळस । कमनीयनिमासुररूपस । सहस्रमीनकेतनास । अंगुष्ठसरीनपवती २४ मासामाजीमार्गशीर्षमास ।
शुद्धपक्षगुरुवारास । श्रवणनक्षत्रनिर्झामाध्यान्हास । मत्स्येंद्रनाथअवतरले २५ मेघगिरोगडगडाट । देवदुंदु
भीसंचाट । मत्स्येंद्रनाथझालेप्रगट । वृंदांकपुष्पेवर्षती २६ जोनाथपंथासीअंकुर । सांप्रदायवृक्षसुंदर । यो
गदीक्षेच्यापत्रीसंभार । अनुभवपुष्पीडवरला २७ झालामत्स्योदरापासोन । मत्स्योदरनाथह्मणोन । ॐकार
स्वरूपत्रिलोचन । स्वयेंअवतारघेतसे २८ क्षीराब्धीचेऐलतटी । तिष्ठतीनिर्जरांच्याथाटी । जयजयशब्दाचेबो
भाटी । भुवनत्रयगाजले २९ देवगंधर्वसर्व । नाथचरित्रपाहतीअभिनव । ऐलतटीसमुच्चयसमुदाव । देवगंधर्व
तिष्ठती ३० शिवगौरीसहमत्स्येंद्र । येतेझालेऐलतीर । तोतिष्ठतीतेंथेंसुरवर । सुमनवृष्टीकरिताती ३१ अ
नंतब्रह्मांडेंशिवइच्छेन । निर्माणहोतीनलगतांक्षण । दिव्यमंडपउभारिलाजाण । मुक्तझालरीडोलती ३२ त्रिद
शकरितीजयजयकार । पुष्पवृष्टीवारंवार । ह्मणतीमत्स्येंद्रशिवअवतार । विश्वोद्वारीप्रगटला ३३ उमांरमाश
चीसावित्री । अनुसूयाअरुंधतीहेमपात्री । अक्षयवार्णेवेऊनकरीं । आरक्ताक्षताशिपिती ३४ हंसयानींचतुरांन
न । गरुडारूढमधुमुदन । परस्परेंभूसंकेतेंकरून । खूगजाणतीअन्योन्य ३५ शंकरवदेरमापती । महत्साध

१ कमलाक्षी. २ मत्स्यापासून. ३ चंद्र. ४ बरोबरी. ५ शब्द. ६ दैव.

अ०

॥२॥

॥४॥

नेकेलीयुक्ती । त्रिदशमर्मनेणती । धन्यसाधनसाधिले ३६ क्षीराब्धीचैक्षीरामृत । जगन्मायास्वयैवाढित ।
महत्प्रसादनिर्जरभावित । लाभमानितीसर्वही ३७ तेथेंअप्सरादिकांचेंनृत्य । रंभातिलोतमामेनकासत्य । कि
न्नरगंधर्वआलापित । समारंभजाहला ३८ मत्स्येंद्ररूपमनोहर । देवनिरखितीवारंवार । जेवीकमळामोर्दीभ्रमर । रुं
जीघालीसप्रीती ३९ प्रदीप्तदीपदिव्यदीप्ती । तेवीभासेअंगकांती । आकर्णनेत्रतळपती । सरळनासिकसाजिरे ।
४० नक्षत्रप्रायदशनश्रेणी । अधररंगमाणिक्यवर्णी । मुद्रातळपतीदेदीप्यश्रवणी । चंद्रसूर्यासारिरुया ४१ विशाळ
वक्षस्थळबाहूसरळ । मेखळावेष्टितकटिमंडळावज्रकौपीनअचळअढळाचरणयुगुळीपादुका ४२ जोब्रह्मज्ञानाचाक
ल्पवृक्ष । योगसिद्धीदेणारदक्ष । जयाचेंअलक्षीसदालक्ष । स्वयेंविरूपाक्षअवतरे ४३ साळंकारअमौल्यमणी । तडिदं
बरेअरुणवर्णी । शैलीजुंगीनाथभूषणी । वीरगुंठीमस्तकी ४४ विभूतिभूषितगार्त्री । कसेझोळीसुवर्णपार्त्री । अलक्षो
च्चारसदावक्त्री । स्वयेंत्रिनेत्रीअवतरला ४५ शंकरकृपादृष्टीपाहोन । घेऊनस्वअंकीप्रीतीन । मस्तककरोनि
अवघ्राण । उपदेशदेततयातें ४६ खेचरीमुद्रेचासंकेत । गोचरकरीआदिनाथ । मौळीठेवोनिवरदहस्त ।
भिक्षाटणीआज्ञापी ४७ उमामहेश्वरचरणी । साष्टांगपदींठेवोनिमूर्ध्नी । वरदेईशूळपाणी । जगदोद्धारकरीकां
४८ मत्स्येंद्ररूपडेंरूपराशी । रंभाआणिमिश्रकेशी । कामाभिलाषेंसक्तमानसी । तेंशक्रजाणेतेंवेळीं ४९ रंभे
सवदेपुरंदर । पाहिलाकामदृष्टीमत्स्येंद्र । शापघेईसाचार । जन्मघेईसुमीवरी ५० शापोक्तिहोतांचिथोर ।
रंभाझालीभयातुर । मगप्रार्थीविनयोत्तर । उइशापद्यावाआमुतें ५१ तेंवदेउइशापवाणो । मत्स्येंद्रसंगेंउद्धार
होउनी । यालस्वपदीनिर्वाणी । निश्चयेसीजाणपां ५२ मल्लाळदेशीराज्याधिकारी । उभयतांजन्मालसुंदरी ।
चंद्रकळानामेनिधारी । नाथमत्स्येंद्रभेटती ५३ तुह्यांसहीहोयअंगसंग । व्यासीकरालविषयभोग । तुमचाउ
द्धारहोईलमग । गोरक्षमत्स्येंद्रदर्शने ५४ मत्स्येंद्रातेंपंचवदन । आज्ञापितीभिक्षाटण । तिहींलोकींतीर्थाटण ।
करोनियेईमागुतां । ५५ बद्धहस्तेंकरीआदेश । मत्स्येंद्रनाथस्वयंप्रकाश । स्तुत्युक्तश्लोकांश । तेंचिपरिसोत

ना.ली.

॥५॥

श्रोतेहो ५६ श्लोक । आदिनाथगुणातीतं, निरालंबस्वरूपिणम् । षड्दर्शननमामित्वा । नाथपंथप्रदर्शकम् १
भस्मचर्चितसर्वांगं, कर्णमुद्रासुभूषितम् । शैलिकाषायसंवीतं ध्यायेत्तन्नाथसद्गुरुम् । २ । टीका । यापरीआदि
नाथध्यान । स्तवूनिकरीसाष्टांगनमन । पुन्हाजगन्मायावंदोन । सन्निधजाऊनबैसत ५७ जननीहृणेरैस्नेहाळा ।
माझ्याभर्त्येंद्रावाळा । कुरवाळूनिमुखकमळा । वेळोवेळाचुंबित ५८ भवानीपाहेअवलोकून । वारंवारमत्स्यें
द्रआनन । षडोननगजानन । तैसातुंप्रियमज ५९ आज्ञावंदोनितेक्षणी । निघालामत्स्येंद्रमुनी । शिवगौरी
नमुनी । जाताझालाअतिवेगें ६० वृषभध्वजविमानयानी । गगर्नाजायत्वरेंकरूनी । मनपवनवेगाहुनी । गम
नकरीपुष्पक ६१ क्षीरोदकटाकोनिमार्गे । पुष्पकजायअतिवेगें । मृडानीअसेवामभागें । तोंजळींअपूर्वदेखिलें
६२ हिमनगजांपाहेअधोमौळी । क्षारसिंधूदेखिलातेवेळी । कमळपत्रीवाळजळी । प्रवाहितदेखिलें ६३ चंर
विमानकेलेंस्थिर । देवीपाहेहर्षेथोर । तंवहृणेश्रीशंकर । कायलक्षिसीकौतुकें ६४ पाहास्वामीचंद्रमौळी । वाळ
वाहनसेयेकाळी । सुकुमारतनूसांवळी । कोणकोणार्चेंकळेना ६५ मगहृणेषथुपती । समुद्रपुत्रहानिश्चिती । जा
लंदरतोचिव्यक्ती । शेषावतारीअवतरे ६६ पातंजळीप्रसिद्धीसी । अवतरतसेमेदिनीसी । त्यासिआणावेंमज
पासी । उपदेशदीक्षेकारणें ६७ भवानीआणीतसेशिवाजवळी । स्वहस्तेंत्यातेंकुरवाळी । अभयकरचंद्रमौळी ।
ठेविताझालातात्काळ ६८ हस्तस्पर्शितांजाण । दिव्यदेहसकुमारहोऊन । शिवचरणींमस्तकठेऊन । हृणेत्राहिमां
पाहे ६९ जैसाहेळीयेउदयाचळी । तेंपळडाळवृद्धिहोयतेवेळी । तेविजालंदरीतयेवेळी । वयेंकुमारजाहला
७० विमानजातसेगगनोदरी । हर्षेनिर्भरजालंदरी । जाताझालाझडकरी । उत्तरदिशालक्षोनी ७१ पातलेबद
रिकाश्रमासी । निकटनारायणआश्रमासी । वंदोनिआदिनारायणासी । केदारातेंनमिलें ७२ चौऱ्यांशीसिद्धन
वनाथ । भेटलेतेथेंमत्स्येंद्रनाथ । अनेकयोगीसमस्त । अनुष्ठानेंकरिताती ७३ मानससरोवरजविनी । स्नान

अ०

॥२॥

॥५॥

करीमनिकेतनी । कैलासीयेशिवदर्शनी । प्रत्यहीनेमतयाचा ७४ शिवसांगतीपार्वतीप्रती । गुरुगीतायथानिगु
 ती । केदारकल्पादिसिद्धांती । मत्स्येंद्रतेथेंपरिसत्तुं ७५ शिवमहावाक्यविवरण । मत्स्येंद्रालाघलेंसंपूर्ण ।
 मानूनियांलुतकल्याण । स्वानंदीनिमग्नजाहले ७६ मत्स्येंद्राबदेमदनारी । तुवांसत्वरजावेंपुढारी । सर्वेगोर
 क्षनिधारी । तोस्वयेंविष्णुयेईल ७७ पुढेंकलियुगीहिजाण । अंशअवतारहोतीनिमणि । परिसेंतेकोणको
 ण । विविधनामेंसांगतो ७८ गोपेंदुतोहोयमदन । कानीफतोअंगिरानंदेन । मीनउद्भवजवदन । उशं
 नाचर्पटीजाणावा ७९ चतुराननचौरंगीनाथ । भृंगीसंभवेमर्तृहरीनेमस्त । गोरक्षसंगिलपरमार्थ । चिरका
 ळचिरेजंवाकरील ८० विरभद्रांशविक्रम । शककर्तापराक्रम । सत्कीर्तीविषयीत्रिविक्रम । यशसोज्ज्वळज
 याचें ८१ तोमर्तृहरीचाकनिष्ठानुज । परोपकारीविजयीध्वज । भविष्यहोईलशेषात्मज । शालिवाहनशक
 कर्ता ८२ गोरक्षप्रतापकरीलबहुत । भूपाळउद्धरीलअगणित । तुझ्यासेवेसीहोईलरत । अनन्यभावेकरो
 नी ८३ मीहिवाराणसीवास । करीनतारकउपदेश । स्वपदीनेईनजविमात्रांस । पातकात्रासदेवोनी ८४
 लुतयुगीपुष्करतीर्थ । त्रेतायुगीनैमिषारण्यविरूपात । कुरुक्षेत्रद्वापरांत । कर्लीतगंगाश्रेष्ठपै ८५ मगंगे
 सिसांगेगौरीपती । तुवांजवेंसत्वरगती । स्नानपानदर्शनेनिश्चिती । त्रिविधतापींउद्धरी ८६ सर्वतीर्थांसि
 आज्ञाप्रमाण । पावनकराजागायेथुन । गंगावदेविनयवचन । प्रार्थोनियांमहेशा ८७ स्वामीआज्ञापिलाअ
 र्थ । मान्यकरितीसर्वतीर्थ । परीत्याचेंएकमनोगत । आज्ञाहोतांविनविते ८८ तंववदेकैलासनाथ । कायआ
 शंकिततुमचेंचित्त । तेंसांगवेंमनोगत । जेंकांअपेक्षिततुमचें ८९ तीर्थेंवदतीतदोत्तरी । महत्पातकेंपृथ्वीवरी ।
 पंचमहादोषाधिकारी । त्यांतेंमुक्तकरूंपै ९० परीयादोषांचाआह्वांस्पर्श । अळुमाळलागतांलेश । त्यापात
 काचानाश । कैलापाहिजेस्वामियां ९१ कर्लीतकळिमळअवदुःसह । आर्ह्यासुस्नातमलापह । परीअंतःकर
 णशुद्धनव्हे । गुरुमंत्रावांचोनिपै ९२ शंकरहणेपरिसासर्व । त्याचाआहेउपाव । तारकोपदेशमीसर्वस्व ।

ना.ली.

॥६॥

अविमुक्तक्षेत्रीदेतसे १३ जुनाटनेजगुह्यप्राप्त । मत्स्येंद्रगोरक्षप्रदीप्त । जगदोद्धारानिमित्त । उपदेशकरिती
 पृथ्वीवरी १४ पुढेंहोईलश्रीशंकर । धर्मस्थापकधरीनअवतार । नंतरविष्णुभक्तवैष्णववीर । पराक्रमीहोतील १५
 नामस्मरणकीर्तनप्रगट । मननशीलबलियादेउद्धट । जनासभजनमार्गसघट । वाटदावितीमोक्षाची १६ जगाच्या
 पातकेंकरून । तुल्लीझालांजरीमळिन । शुद्धव्हाळसाधुदर्शने । मिश्रयेसीजाणपां १७ पापतापदैर्न्यपाही ।
 साधुदर्शनेनुरेकांहीं । देहीअसोनिविदेही । अक्षयपदपावती १८ तरीतुल्लीनिर्भयमन । सत्वरकरोनियांगमन ।
 जडजीवांतेंपावन । उद्धारकरातयांचा १९ ऐसेशंकरअभयोत्तरी । तीर्थेंतोषलीअंतरी । नमनकरोनिसत्वर ।
 स्वस्थस्वस्थळाजार्तीपै २०० शिववदेरेसकुमारा । नित्यकासयायेरझारा । करीसत्वरजगदोद्दारा । विचरे
 तूंभूमंडळी १ अवश्यकरीआदेश । गौरीतेनमीतस । संतोषोनिव्योमकेश । आज्ञादेताजाहला २ तेथोनि
 निघेमत्स्येंद्रयती । सनातनऋषीमार्गीयेती । परस्परेंवंदिती । वामदेवासीभेटले ३ तेपुसतीमत्स्येंद्राप्रती ।
 गमनकरितांकोणेआर्ती । येरूवदेपार्वतीपती । आज्ञापितीतीर्थातें ४ आह्वाशिवाज्ञेंवरून । करावेंलागेतीर्थाट
 णे ॥ मगवदतीऋषिजन । तुझांतीर्थेंकासया ५ तुल्लीतीर्थेंचेतीर्थरूप । वायांकासयासाक्षेप । तुल्लीस्वयंभुज्यो
 तिस्वरूप । संकल्पविकल्पावेगळे ६ जोशुचिष्मंतशुद्धमन । सर्वाभ्रतीईश्वरपूर्ण । आपपरज्याससमान । ती
 र्थेंवंदितीतयातें ७ मननिग्रहइंद्रियहटी । वज्रासनयोगाचेनेहटी । तेथेंजान्हवीवसेनिकटी । तीर्थेंअसतीत्या
 पासी ८ यापरीवदोनमहर्षिजन । मत्स्येंद्रदेतीप्रतिवचन । पिंडब्रह्मांडऐक्यस्थान । आमुचेंगमनउभयांत
 ९ पिंडीतीर्थेंअसती । तेचिब्रह्मांडाचीस्थिती । उभयलोकींजीयोगगती । योगियांनींविर्तावे १० कृतार्थहो
 ऊनिपरस्पर । निघतेझालेनाथमत्स्येंद्र । ऊर्ध्वगतीनेंसत्वर । बदरीकाश्रमीपातले ११ पुढीलकथेचाइति
 हास । अमृतातेंपैजघेतसे । संतांचादासानुदास । प्रार्थितसेसलगीने १२ गोरक्षोत्पतिसुरस । श्रवणकरावी

अ०

॥२॥

॥६॥

सावकाश । एकाग्रकरोनिमानस । श्रोतावक्ताउभयतां १३ संमतसिद्धिसिद्धांतग्रंथ । अमनस्कगुरुकल्पखं
डगुप्तार्थ । वामदेवअपर्णानाथ । स्वयेंसांगतीयोगातें १४ आदिश्रीमन्नाथलीलास्वर्धुनी । आर्तश्रोतयांप्रा
प्तपर्वणी । सुस्नातश्रवणमननपणी । निजध्यासीअसावें १५ कीहानाथलीलासुंघेचासागर । त्यांतरहस्यमी
नमत्स्येंद्र ॥ स्वानंदाचादाटलापूर । प्रेमभरतेंलोटलें ॥ १६ ॥ इतिश्रीमन्नाथलीलामृतग्रंथ ॥ श्रवणेंपुर
तोमनोरथ । भैरवपदीआदिनाथ । द्वितीयाध्यायकथियेला १७ ॥ प्रसंग ॥ २ ॥ ओव्या २१७ ॥ ४ ॥

१ मंगा. २ अमृताचा.

अध्याय ३ तिसरा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ ॐ नमोजीआदेशनाथनिरंजेना । अलक्षजगोचरसनातना । आदिअनादिपुरातना ।
स्वयंप्रकाशगुरुनाथा १ तवनामकल्याणकारक । भवतरुकुठारच्छेदक । तूमायाविपिनंदहनपावक । सुखका
रकतवनाम २ धन्यधन्यतेचिजन । जेगुरुभक्तिपरायण । श्रवणमननगुरुमेवन । अहर्निशीध्यानकरितीजे ३
तेजीवन्मुक्तनरदेही । देहीअसोनिविदेही । त्यांचेदर्शनेंकित्येकपाही । उद्धरतीहानिश्रव ४ सर्ववर्तांतव्रतोत्तम ।
गुरुभजनीज्याचानेम । इतरधर्मातेंसार्वभौम । गुरुपरब्रह्मभजेजो ५ तेचिच्छक्तिप्रणवरूपिणी । जेजगत्साक्षिणी
श्रीमृडानी । शरणगेलीशूळपाणी । अनन्यभावेजगदंबा ६ श्रीरामसाकेताधीश । जोसच्चिदानंदअविनाश ।
शरणगेलीवसिष्ठास । गुरुसेवनीतत्पर ७ जोश्रीकृष्णभगवान । सांदीपिनीसंगेलाशरण । व्यासासनारदआपण ।

१ उगाधि रहित. २ दृष्टीस नवडगारा. ३ मायाळूरी. अल्प जाळगारा अग्नि.

ना.ली.

॥१॥

उपदेशदेततयातें ८ चतुराननआदिनारायण । हंसरूपेंउपदेशून । कचहोऊनिअनन्य । शरगगेलाशुक्रातें ।
९ गुरुभक्तांतचूडामणो । गोरक्षमत्स्येंद्रचरणी । जालइरीचाकानिफमहुणी । निवृत्तीचाज्ञानेश १० नामदे
वासोसाक्षात्कारसगुण । तयातेंबोधोरुक्मिणीमण । खेचरातेंजाऊनशरण । आत्मज्ञानमंपादी ११ गुरुभक्तां
तपरमनिपुण । तोएकाएकजनार्दन । सर्वेचव्हावयाउत्तीर्ण । स्वयेंठण्णदास्यत्वकरी १२ नानाकरितां
तपानुष्ठान । नसुटेंचव्याशींबंधन । एकासहुरुवांचुन । जन्ममरणसुटेना १३ वेदशास्त्रीनिश्वयोतर ।
गुरुभक्तीचामहिमाथोर । अठचांशीसहस्रऋषीश्वर । गुरुभक्तीतश्रेष्ठपै १४ गुरुनामाचामुखीचाळा । तेणेंजि
किलेंकळिकाळा । स्वानंदसुखाचासोहळा । तयाप्रातहोतसे १५ जेनाथादिसांप्रदायमूळ । मत्स्येंद्रगोरक्षज्ञानेश
कुळ । इष्टआराध्यहीसकळ । पूर्वजसूत्रआमुचें १६ गुरुआज्ञाप्रार्थान्यरेषा । नुलंघवेमर्यादवेळजैसा । तया
सहुरूपरमपुरुषा । सिंधुरूपेंवंदितों १७ तुह्मीश्रोतपरिसापरी । परिसाविज्ञातिखेरी । तुमचेंअवधानअभयो
त्तीर्ण । सुवर्णवाणीहोतसे १८ पायाळडोळसनिर्लाछन । लेवोनिगुरुआज्ञेचें अंजन । भाग्यरेषासुप्रसन्न । निधान
जोडेगुरुकृपें १९ असोगतकथाध्यायीइतिहास । मत्स्येंद्रोत्पत्तिपरमसुरस । शिवआज्ञेवरूनतीर्थाटणास ।
जगदोद्वारीजातसे २० आतांपरिसाकथारहस्य । श्रवणकरावेंनिरालस्य । इहंपरकीर्तिजोडेश । अविनाश
पदयेहाता २१ तंवश्रोतेहणतीसुखकारक । कथारहस्यअलौकिक । श्रवणशुक्तिकास्वात्युदक । मुक्ताफळइ
च्छिती २२ मत्स्येंद्रकथामहदारुघान । परमपावनतेंनिरूपण । ऐकोनितृप्तज्ञालेश्रवण । परीएकइच्छाआ
मुची २३ श्रीगोरक्षकप्रसादउत्पत्ती । तोपरिसावीयथानिगुती । श्रवणचकोराचेआर्ती । चंद्रामृतीतोषती २४
जीजीआज्ञाहणून । वक्तावदेप्रतिवचन । गोरक्षउत्पत्तीकथागहन । श्रवणकरावीआदरें २५ शर्कराआवडे
रसने । तीचइष्टगृहीभिष्टपकान्ने । तेसुरसस्वादसेवणें । जिव्हाआवेशपै २६ परमभक्तीयाकथेची । आज्ञाप्रमा

अ०

॥३॥

॥१॥

णश्रोतयाची । गंगालावलीअमृताची । स्नानपानापवित्र २७ ग्रंथाब्धिमंथनीअमृत । सुरसश्रोतयाहोप्राप्त ।
 आतांएकाग्रकरोनिचित्त । उचितग्रंथपरिसावा २८ अपूर्वपुण्यपुरी । अयोध्यानिकटजयश्रीनगरी । विजय
 ध्वजराज्याधिकारी । प्रतापीनरेंद्रपै२९सत्कीर्तिनामेअंगना । सगुणगुणेंलावण्या । सुशीळापनिव्रतानिपुणा ।
 परमप्रियपतीतें ३० वीर्यशौर्यप्रतापवर्य । अगाधसिंधुसमर्गाभीर्य । ऐश्वर्यऔदार्य । वेदान्यनृपवरहोयतो ३१
 स्वधर्मकरीप्रजारक्षण । राज्यांतनसेअधर्माचरण । सुखीअमतीगोब्राह्मण । पुराणश्रवणसन्मार्गे ३२ घरोघरी
 अग्निसेवन । करितीवेदाध्ययन । अभ्यासपवमान । वेदघोषघरोघरी ३३ शिष्यमर्यादागुरुआज्ञा । सेवकन
 करितीस्वामीअवज्ञा । स्त्रियापतिव्रतागुणज्ञा । संकेतसंज्ञाजाणती ३४ दोषदुष्काळदरिद्रदैव्या । रोगगंडांतरनसेजा
 ण । पुत्रकरितीपितृसेवन । यथाकार्त्तव्यनवृष्टी ३५ असोपुण्यभूमीपावन । तेथेंगृहस्थतद्देशीब्राह्मण । वेदआणि
 धनसंपन्न । व्यवसायीद्रव्याचा ३६ सद्बोधनामाभिधान । स्त्रीसद्वृत्तीनामैकरून । पतिशुश्रूषेसदामन । गजां
 तलक्ष्मीतेगृही ३७ नामासारिखीकृती । हेतोंपूर्वसुकृती । जयानामबृहस्पती । परीस्वलितवाणीप्रतिशब्दो
 ३८ अमरनावठेवीसंतोषें । अल्पायुपीमरतसे । नामठेवीवेदव्यास । परीपिसंतयासींप्रारब्धें ३९ नामठेवि
 लेंकुबेर । तोभिक्षामागेघरोघर । नामजयाचेंकमळनेत्र । अंधडोळांदिसेना ४० नामजयाचेंअर्जुन । युद्रापु
 ढेंजायपळोन । नामधन्वंतरीजाण । रोगग्रस्तसर्वदां ४१ नामठेबिलेंरामचंद्र । पिशाचपडपीवारवार । ना
 मजयाक्षीरसागर । तोतक्रइच्छाकरी ४२ ऐसानव्हेतोगृहस्थ । परमउदारभगवद्भक्त । अतिथिसेवनसतत ।
 परमार्थस्वार्थज्याचा ४३ करीनित्यानित्यविचार । वेदांतीनिमग्नअहोरात्र । दानशीळपरमथोर । गृहस्था
 मसंपादी ४४ दाहायहस्रधेनुगृही । संपत्तीसतयापारनाही । संततीवीणपाही । सदांदाहीचिंताग्री ४५ नित्य
 द्वादशगोप्रदान । गोसेवाकरीआपण । हरिहरादिदेवतार्चन । कीर्तनीश्रवणपै ४६ एकादशीनिःसीमनेम
 दिवानिशीआचरेसत्कर्म । द्वादशीचाविशेषधर्म । विष्णुतिथीतेंलक्षुनी ४७ शतगोदानेंतोदेनी । द्वादशशत

ली.

॥२॥

जभोजनी । सद्गर्वेतिथिपूजनी । दानाध्यक्षनेटका ४८ पुण्यतेथेपुरुषार्थ । सुखतेथेविश्रान्त । क्षमातेथेद
यावस्त । सत्संगहोयअनायासे ४९ अभ्युदयाचीपाहाटफुटे । इच्छितलाभतात्काळभेटे । पूर्वसुकृतबळवारी
४ । लावीवाटेसुखाच्या ५० असोपूर्वानुसंधान । श्रीमत्स्येन्द्रशिवआज्ञेन । करितेझालेतेथूनगमन । तोंअवलो
किलेंवैकुंठ ५१ सर्वोत्कृष्टवैकुंठश्रेष्ठ । भोवतींतुळसीवनेंदाट । सत्वरपावलेतयानिकट । तोंवाटेसभेटलेश्रीहरी
५२ परस्पर्शकरोनिनमन । सप्रेमैदेतीआलिमन । पुमनाझालामधुसूदन । गमनकोठेंकरितसा ५३ मत्स्येन्द्र
वदेगारमापती । तवदर्शनउद्देशआती । भविष्यजाणानियांचिती । हास्यकरीजगदात्मा ५४ मगमत्स्येन्द्रनि
घतीतेथुन । द्वीपांतराद्वीपीफिरोन । जयश्रीकरूनआगमन । बोधभुवनदेखिलें ५५ द्वारप्रदेशीअलक्षशब्द
। करितेझालेमहासिद्ध । सद्गतीश्रवणीसद्बोध । होताझालातेवेळी ५६ गृहस्थललनापाहे । लावण्यमूर्तीउभी
आहे । परमदैदीप्यदिसताहे । उपमानसेदुजी ५७ शशीमूर्याहूनिदीप्ती । तेवींमेरवेअंगकांती । केवरीमस्त
कीविराजती । विशाळभाळकमळाक्ष ५८ अनंतजन्मीसाधिलेंअंजन । प्रत्यक्षदेखिलेंनिधान । अनर्घ्यरत्ना
चीउघडलीखाण । पाहातेपणतटस्थ ५९ भूचापटगत्कारून । खेचरीउन्मनकटाक्षमार्गण । धारणेचेंनिजसं
धान । टाकीमुखातेंलक्षोनी ६० योगसंग्रामीदक्षकुशळ । विंधिताझालासहस्रदळ । जीवशिवऐक्यस्थळ ।
निमग्रहोवोनिविचरती ६१ इडापिंगळाऊर्ध्वगती । चंद्रसूर्यतयातेंवदती । नासापुटीकेलीवस्ती । सरळना
सिकशोभलें ६२ निमिषानिमिषनलगेपाती । खुंटलीकाळाचीगती । आरक्तअधरबिवाकती । सोहंस्मरणीरं
गले ६३ श्रवणीमुद्रानक्षत्रापरी । कींबृहस्पतीयुकनिर्धारी । जगद्गुरुतेअवधारी । मार्गपुसतीयोगाचा ६४ ह्य
णतीभस्मकांकेलेंलेपन । झणीदृष्टीलागेलह्मणून । शिवेस्वहस्तेचर्चुन । सकुमारतनुआच्छादी ६५ कींसुस्व
रूपमदनातें । हेंजाणोनिअपणानाथें । तेचिस्वयेचितामस्मातें । चर्चिताझालामत्स्येन्द्रा ६६ कींअहंजाळो
निराख । सोहंभस्मचर्चिलेंसुरेख । कींकाश्मीरकवचदेख । दीपज्योतीतेंभिरवलें ६७ पंचतत्वांचीभेखळा

अ०

॥३॥

॥२॥

आच्छादन । जरुगवर्णाकाषायवसन । सहस्रसौदामिनीएकवदून । शोभतातोसुरगा ६८ कटामखळाएशाप
 री । चिच्छक्तिशैलीवरी । झुंगीअनाहतगजरी । प्रणवोच्चारीसुशब्दे ६९ अजपामाळारात्रदिन । एकवीसस
 हस्रप्रमाण । फेरीफेरेसोहंस्मरण । तुर्यासाक्षिणीतयाची ७० चारीमुक्तींचीझोलीहार्ती । भिक्षापात्रसद्बोधवृत्ती
 । शांतीकुज्जातेनिवृत्ती । सदाचरणीपादुका ७१ वज्रकौपोनमूळबंधी । उड्डियानकजालंदरत्रिबंधी । हटयो
 गाचाहोयउदधी । सहजसमाधीजयाजी ७२ सत्रावीभिक्षाघेवूनहार्ती । पातलीतेव्हांसद्बुत्ती । लावूंविसरली
 नेत्रपार्ती । स्वरूपस्थितीपाहतां ७३ देवदानवमानवपंक्ती । अपरप्रतिमानयेव्यक्ती । अनेकजन्मपूर्वसुकृती ।
 अनुपममूर्तीदेखिली ७४ भिक्षाअर्पुनिपदींमूर्ध्नी । ठेवितीझालीनितंबिनी । पंचप्राणवोवाळुनी । विनीतवच
 नीवदतसे ७५ परमलाभलाभलें । जन्मसार्थकफळलें । पूर्वार्जितउदयाआलें । कृतार्थझालेंनिश्चयें ७६ आ
 जअकल्पितकल्पतरू । दृष्टीदेखिलेजगद्वरू । कींपूर्वपुण्याचाअचळमेरू । नाथरूपेंप्रगटला ७७ जेंवेदगर्भी
 चेंसारांश । जेयोगियांचेंउपास्य । सिद्धीइच्छितीज्याचेंदास्य । तेअविनाशप्रगटले ७८ आजधन्यप्राप्तकाळ ।
 आजन्मतरूपातलेंफळ । पूर्वप्राक्तनसबळ । दीनदयाळदेखिले ७९ महद्भाग्यमसौभाग्य । अ
 चळलक्ष्मीआयुरारोग्य । परीसंततिहीनभाग्य । व्यंगहेंसांगकरावें ८० तववदतेझालेमत्स्येंद्रमुनी ।
 निश्चयेंनिर्भयराहेजननी । विभूतीदेतसेंतुजलागुनी । सदनान्तरींस्वीकारी ८१ माझाआशीर्वादअव
 धारी । विष्णूयेईलतवमंदिरी । महद्भाग्यसुंदरी । उदरींपुत्रलाभसी ८२ भस्मकरीबहुजतन । प्राप्तहो
 ईलपुत्रसंतान । आजिसरलेंअप्राप्तकप्राक्तन । तूतनलाभमानीहा ८३ हेंउभयवरदोतरी । तोषोनि
 ग्रंथीबांधीपदरी । हर्षउत्कर्षहृदयांतरी । आनंदउदधीउचंबळे ८४ मस्तकींठेवोनिहस्त । गुप्तझालेमत्स्येंद्र
 नाथ । मंदिरींमेलीहर्षित । तोवाह्यसरुयामिळाल्या ८५ स्त्रियावदतीशपथोतरी । तूतेंभेटलात्रिपुरारी । अ
 पारपुण्यजन्मांतरी । तरीचदर्शनसिद्धाचें ८६ एकवदतीअहावेडे । महामंत्रिककानफाडे । कोणाचेंवळनचले

[ली-

॥३॥

त्यांपुढे । कुडेंकपटजाणती ८७ महापुरुषहेमहामैद । ब्रह्मारण्यांकरितीबोध । निरंजनींनेउनिवध । तात्काळ
 करितीतयाचा ८८ विषयसंग्रहाचेंधन । जीवचेवोनिकरीलुंठण । येणेंजाणेंमार्गपुसोन । निर्मूळशासनकरांपै
 ८९ एकहणतीअजापक्षीशुंनी । तेकरितीनलगतांक्षणी । कांहींसुळंतहणोनी । भक्षिलीनार्हीविभूतीते ९० प्रवृ
 तीत्यानिंयहणती । निवृतीत्याधन्यवदती । तूंचिधन्ययेजगती । सुशीळहणोनीलाभहा ९१ पूर्वसंधीतसदां
 चरण । सदांसर्वदांपतिसेवन । अगम्यनगणवेतुझेगुण । सिद्धप्रसिद्धभेटला ९२ बहुतमताचेत्रिविधजन । को
 णीकरितीस्तवन । कोणीहणतीईश्वरदर्शन । झालेंपुण्यपूर्वीचें ९३ एकहणतीकैचेंकाय । भस्मसर्वथासेवूनये ।
 नेणोंअपायकींउपाय । भविष्यजाणेईश्वर ९४ एकवदेत्यागीविभूती । नकळेपुढेंहोणारगती । भयाभीतहोऊ
 निचिती । भस्मनिश्चयेंटाकिलें ९५ गृहीनठेवीसुजाणे । यासत्वरबाहरेत्यागणे । नार्हीतरीगृहींकठिण । काय
 होईलकळेना ९६ गोमंयगतींआवर्त । त्यांतटाकिलीविभूत । प्रारब्धअविधोविधिनिर्मित । ब्रह्मसूत्रटळेना ९७
 दशसहस्रधेनूचेंगोमय । दुर्बुद्धीनेंकेलाअपाव । जन्मांधासीरत्नकाय । प्राप्तकसेंहोईल ९८ विष्णुभायागहन ।
 बुद्धिभ्रंशप्राक्तनेंकरून । न्यूनअर्जितअर्चन । हणोनिबुद्धिभ्रष्टपै ९९ जोसच्चिदानंदस्वयमेव । अजअजिताने
 गमय । जोअजन्मास्वयमेव । तोगर्भस्थनहोयसर्वथा १०० नित्यप्रत्यहींगोमय । संचयहोतपर्वतप्राय । मंग
 लजननीगर्भस्थराहे । मत्स्येंद्रवीजमजगमे १ गृहस्थभार्येसींऐसेंझालें । हातींचेंनिधानदवाडिलें । चिंताम
 णीत्यागिले । पाषाणहणोनी २ कोमळकल्पतरूचीवल्ली । सदैवद्वारींउदेली । तेदुदैवेंखुडोनिटाकिली । तैसी
 झालीपरीहे ३ क्षुधितागृहीक्षिरान्विधेते । दुर्बुद्धीमक्षिकाहोयपात । कींकामधेनुअकस्मात । पशूहणोनिदव
 डिली ४ कींविषभ्रांतीपीयूष । वोतिलासेसुधारस । कींवायसहणोनिराजहंस । तोडोनियांसांडिला ५ स्वात्म
 बुद्धीहितार्थ । परबुद्धीनेंघडेअनर्थ । गुरुबुद्धीस्वार्थपरमार्थ । प्रळयार्थस्त्रीबुद्धी ६ परबुद्धीनेंभस्मत्यागिलें ।

१ शेळी. २ कुत्री. ३ पण्य. ४ शोणटाकण्याचे खळींत. ५ पूंण्यकमी.

अ०

॥३॥

॥३॥

गोमयगर्भातेंसंचले । अवतारांकुरकोंमाइले । शुक्लपक्षन्यापरी ७ उदयाहानेपळेपळ । हेळामात्रीकेळासबळ ।
 कीसत्पात्रीदानेंब्रह्मांडगोळ । कीर्तीविस्तारेलेपै ८ असोभूमिगर्भस्थदिवसेंदिवस । शुभडोहळेहोतीआसपैस । गर्भ
 च्छायायेतांमहीस । दुर्भिक्षदवडिलेंपै ९ यथाकाळींवर्षेवन । पत्रीपुष्पीतरुसघन । वृक्षसकळसुभिक्षधान्य ।
 जरामरणनसेची १० प्राजासदाचरणीआचरणी । दैन्यदरिद्रनसेमेदिनी । मंगलपदमंगलजननी । सुमंगळजा
 हली ११ मंगळतुरेमंगळायतनी । मंगळभोजनीगायनी । मंगळपूषणीसुवासिनी । मंगळद्रव्यवोपिती १२
 सद्गुग्धधेनुविपुलक्षीर । घरोघरीधुमतीडेरे । शिवालयविष्णुमंदिरें । तोरणेंमखरेंचहूंकडे १३ दरिद्रियानि
 धानेंलाधती । जन्मांधासींनेत्रयेती । वंध्यायोषापुत्रवंती । मुक्तेवदतीवेदांत १४ तोंमत्स्येंद्रस्वेच्छेंविचरती ।
 येतेझालेबदरिकाश्रमाप्रती । तेथेंदेखिल्यासिद्धमूर्ती । जपीतपीतपस्वी १५ त्यातेंपाहूनमनेच्छाझाली । योग
 सिद्धीसाधावीआपुली । ह्योनिनाथतयेवेळीं । बैसलेकपाटींजावोनी १६ सूर्यसंख्यासंवत्सर । समाधिस्थमा
 त्स्येंद्र । तोंपातलेंतेथेंमहारुद्र । आदिनाथसद्गुरू १७ वत्सामत्स्येंद्रास्वइच्छेनें । गूढदरीतयोगसाधनें । क
 करिसीवायुरोधनें । जगत्कल्याणकरिकां १८ सावधहोऊनिपाहे । नाथरूपअंतर्बाह्य । जगदोद्वारायोजिलेंकार्यातूं
 कांयेथेंतपकरिसी १९ मीहिजावोनिर्नाथेथें । दीक्षादेवोनिपातलोंयेथें । त्वांसत्वरजावेंउपदेशातें । गोरक्षातेंप्रगटवी
 २० आदिनाथचरणींठेवोनिमौळी । निघतेझालेतात्काळीं । जयश्रीनगरींउतावेळीं । दीनदयाळपातलें २१
 नगरागर्भीउर्वीस्थळीं । पूर्वद्वारीअपूर्ववेळीं । आलेतेथेंपूर्वस्थळीं । पूर्वस्मृतीपूर्वाच २२ अरुणोदर्यांअरुण
 वर्णी । काषायमेखळारविकिरणी । श्रीमुखभासेप्रभाततरणी । द्वारप्रदेशप्रिगटाला २३ अलक्षीलक्षअलक्षो
 च्चार । भिक्षार्थतिष्ठेमत्स्येंद्र । तोंगृहस्थस्त्रीसत्वर । द्वाराबाहेरपाहतसे २४ तिणेंनिरखिलातेक्षणीं । वोळ
 खिलेतवक्षणीं । मृगाक्षीतेंसुलक्षणी । विवक्षाकरीभिक्षेची २५ भिक्षाचेवोनिजातां । शापदेईलपाहातां । गुप्त
 गृहीअसतां । शापसर्वथाचुकेना २६ उभयपक्षींहोयकठिण । मलादुजारक्षीलकोण । आतांहोणारप्रमाण ।

नाली.

॥४॥

जर्वेशरणतयाते २७ भिक्षाघेवोनेतदोत्तरी । अधोवदनजायसत्करी । नम्रहोवोनिनमस्कारी । भिक्षापवित्रवो
गरीपै २८ मत्स्येन्द्रवदेक्षेमकीमाते । सत्पुत्रदात्रीआह्लाते । भस्मदेवोनिगेलींहुह्लाते । त्यातनयातेआणीकां २९
येरीसलज्जमद्रदचित्ती । रोमांचस्फुरणवाष्पस्रवती । भयाभीतसलज्जवृत्ती । स्तब्धस्थिताहोतसे १३० प्रत्यु
तराचेआर्ती । पुन्हातीतेनाथपुसती । तरीवाकृस्तंभसरस्वती । स्तब्धमुद्राअवलंबिली ३१ तोअंतरसाक्षी
सर्वज्ञ । जाणेभूतभविष्यवर्तमान । जोसर्वव्यापीपरिपूर्ण । सर्वसाक्षीवेगळा ३२ विस्मितहोऊनअंतःकरणी ।
मदाशीर्वादानिर्भयवाणी । तूतेपुत्रनसेझणी । हेंआश्चर्यआमुते ३३ माझेझालियावरदवाक्य । नुलंघितीब्रह्मा
दिक । पुत्रव्हावाअवश्यक । नव्हेअवश्यककल्पांती ३४ आतांसत्योत्तरवदेपाही । भस्मसेविलेंकिंवा नाही ।
कीटाकिलेंकोणेठार्या । तेस्थळमातेदावीकां ३५ जरीतूनसांगसीसत्य । शापदेईनमीयथार्थ । ऐसेंऐकोनि
भयाभीत । होतीझालीतेधवां ३६ मगविनीतभावेमंजुळशब्दी । स्वामीमीअसेअपराधी । लागूनियां
परबुद्धी । नाशकेलाहिताचा ३७ मातेभस्मत्यागिलेंजेथें । शीघ्रघेऊनजावेंतेथें । तेव्हांतर्जनीचेसंकेते ।
लक्षवीतेमृगक्षी ३८ ऐसेअसतांअकस्मात । गृहांतूनिनिवेगृहस्थ । भस्मवार्ताअव्यवस्थ । परि
सोनस्वस्थनवाटे ३९ मगधांवूनिआलासवेगी । नमस्कारीअंगप्रत्यंगी । आश्वासितसेयोगी । म
स्तकीहस्तठेविला १४० त्राहेत्राहेश्रीदातारा । आमुचाअपराधक्षमाकरा । पतितोद्वरणाकृपाकरा । मजदी
नातेउद्धरी ४१ मगहृणेमत्स्येन्द्रमुनी । गोमयसंमार्जनस्थानी । दिव्यमंलपडभवूनी । रंगमाळासुरेख ४२
कर्दळीस्तंभाचीमखरे । मंगळपल्लवीमंगळतुरे । गुढियाउभवूनएकसरें । मंगळजननीशृंगारा ४३ आज्ञा
होतांतेक्षणी । नृपतीयेवोनिलामेचरणी । थाटतिष्ठतीपौरवश्रेणी । बावन्नवर्णइत्यादी ४४ भूमीशृंगारूनि
सारी । सौभाग्यभूषितसौभाग्यनारी । हरिद्राकुंकुमघेऊनिकरी । परस्परेंवोपिती ४५ गोमयनिकटींमत्स्ये
न्द्रमुनी । दीर्घस्वरेंअलक्षध्वनी । भूमीतूनप्रतिध्वनी । ॐनमोअदेशसद्गुरू ४६ त्रिवारउच्चारअलक्षशब्द ।

अ०

॥३॥

॥४॥

आदेशगुरुशृंगीनाद । पुष्पेवोपितीविबुध । देवमानवसतोषती ४७ देवदुंदुभीवाद्येहोती । गंधर्वसुस्वरगाय
 नकरिती । शचीसावित्रीअरुंधती । अक्षताटाकितीआनंदं ४८ गोलोकींचेजेंआराध्य । तेंचिझालेंमत्स्येंद्र
 साध्य । नकळेज्याचेंआदिमध्य । गोमयींगोरक्षप्रगटला ४९ गोसेवेचीआवडीपरम । तोचिगोकुळीपुरुषोत
 म । गोपाळगार्हगोपिकप्रेम । गोवर्द्धनीगोविंद १५० पूर्वीअमितदैत्यमारिलें । तेणेंहृदयकठोरझालें । तेंचि
 प्रायश्चित्तमजगमलें । स्वयेंघेतलेंविष्णूनें ५१ जेमहदोषप्रसिद्ध । गोमयगोमूत्रीहोयशुद्ध । ज्याचामहिमाअ
 गाध । स्वयेंगोरक्षजाणती ५२ मत्स्येंद्रभूर्मीतवेत्रस्पर्शित । तंवद्विभागकुंभिनितेव्हांहोत । दीप्तज्वाळाअक
 स्मात । भूर्मीतूनिनिघाल्या ५३ सहस्ररवींचापकाश । शशीविद्युलतासमरस । प्रकाशदाटलाआसमास ।
 मानवनेत्रझांकिती ५४ तयेसंधीसनिर्जरभार । उभयांसीकरूननिनमस्कार । प्रदक्षिणाकरितीसत्वर । जाती
 स्वस्थानींआपुल्या ५५ क्षीराब्धीतूनिअमृतकर । उदयाचळाहूनभास्कर । तैसामेदिनीतूनिसुंदर । सुख
 रूपनिघाला ५६ कींपाशुपतास्त्राचीगवसणी । काढितांप्रकाशअनंततरणी । जळडुंधीत्यागुनी । दीनमणी
 प्रकाशे ५७ स्वरूपेंमदनकींइंद्र । शतगुणेंमत्स्येंद्रपुत्र । श्यामसुंदरआकर्षनेत्र । चक्राणीअवतरे ५८
 राजीवनेत्रसुहास्यवक्र । श्रोत्रीमुद्राचारुगात्र । कृष्णमूर्त्रेंशैलीपवित्र । काषायवस्त्रेंशोभली ५९ अ
 रुणसंध्यासुरंगवर्णी । मेखळातप्तसुवर्णकर्णी । उत्तरीरुळेवस्त्राभरणी । त्रिशूळपाणीविराजे १६० मस्मोडूलि
 तकेशरीमळवट । मृगमदतिलकसुभट । वक्रभ्रुकुटियानासापुट । रावेसलज्जदेखोनी ६१ उभयअधरविंबफळ
 भ्रमं । कीरचंचुवोढवीप्रेम । तेंवितोभासमजगमे । अन्यउपमानसेची ६२ जोमत्स्येंद्रप्रियकुमार । द्वादशवर्षी
 तोसकुमार । पूर्ववयअपूर्वकुमार । स्वकुमारदृढकरीतसे ६३ त्याचिताभस्मकून । सर्वांगीलानिलेंभस्मलेपन ।
 सक्रोधमदनदहन । द्वैतसर्वग्रासिलें ६४ मत्स्येंद्रपादारविंदमिलिंद । चरणांगुष्ठीसेवीआमोद । गोरक्षगुंजारवें
 आनंद । वंदनकरीतेवेळीं ६५ वरीमस्तकउचलोन । मत्स्येंद्रकरीअवघ्राण । छतछतार्थसंपूर्ण । परस्परेंजाहले

ना.ली.

॥५॥

६६ ॥ श्लोक ॥ कार्तिकयांशुकपक्षेचरेवत्यांचत्रयोदशी । द्विपरार्धेदिवाणिष्णोरंशोगोरक्षयोनेजः । १ । भस्म
गोमयसंभृतोगोरक्षःसमहासुनेः । भूमिगर्भसमुद्भूतंध्यायेन्नाथंजगद्गुरुं २ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ कार्तिकशुद्धत्रयो
दशी । भृगुवासररेवतीदिवसी । सवाप्रहरसुदिनेसी । विष्णुअवतारउद्भवे ६७ पुष्पवृष्टीपृथ्वीतटी । जनपाह
तीसंपूर्णदृष्टी । महत्पुण्याच्याअपारकोटी । कौतुकदृष्टीपाहती ६८ आदिनाथजातकर्म । नामकर्ममत्स्येंद्रनेम ।
गोरक्षकनामसर्वोत्तम । ठेवितेझालेतयाचें ६९ गोमयगमरिक्षाजाण । ह्मणोनिगोरक्षनामाभिधान । जेंमोलोका
चेंदिव्यज्ञान । गोमयउकरडीप्रमटलें ७० जोअजअजितअव्यय । अजन्मअयोनेसंभव । तेथेंनामरूपाचेंवैभव ।
कायकैसंरुलेना ७१ जोअव्यक्तनयेव्यक्ती । आजन्मानसेजन्मपंक्ती । अरूपासींरूपव्यक्ती । कोणत्यायुक्तीस्त
वावे ७२ आदिनाथबीजमत्स्येंद्रवल्ली । पत्रपुष्पीअतिडवरिली । गोरक्षरूपेंफळाआली ।
मुमुक्षुपक्ष्याकारणें ७३ गोरक्षमौळींठेवूनिकर । आननकुरवाळींवारंवार । अंकींघेउनिसत्वर । वदनेंदू
न्यहाळी ७४ जीवींजीवापडलीगाठी । तेकदानव्हेतुटी । जेंविकचवृहस्पतीभेटी । सुखझालेंज्यापरी ७५
जेंविशिवअंकींगजानेन । तेंविदिसेशोभागहन । आनंदमयपरिपूर्ण । अगाधसोहळातेवेळीं ७६ पंचाननषड
नन । नारदआणिचतुराननकींभरतआणिरघुनंदन । गमहनुमानज्यापरी७७ऐशापौरवजनांच्याथाटी । पाह
पातल्याउठाउठी । जयजयशब्दाचेबोभाटी । भुवनत्रयकोंदलें ७८ सद्बोधआणिनृपनंदन । उभयउभयांचे
वंदितीचरण । तेव्हांसदृष्टीयेऊन । नमनकरासद्भावे ७९ स्वामिबिलेपीयूषघन । प्रारब्धवातेंमेळेंवितळोन ।
आहाप्राक्तनबलिष्ठगहन । मोगभोगवीप १८० परीउदारहस्तेकहून । दादृत्वकेलेंभजलागून । सेखींघेतसां
फिरोन । थोरपणसांभाळावे ८१ भवसिंधूंतअभयद्रोणी । मजबैसविलेंठपाकरोनी । मध्येंत्यागिसीमोक्षदानी ।
हंकायउचितविचारा ८२ नाथह्मणेवदसिसत्य । परिकेलाघातस्वहस्ते । आतांपुससीआमुतें । सत्यकींअसत्यव

अ०

॥३॥

॥५॥

दाहं ८३ वेद्यदीधलीदेव्यओषधी । सांगूनगलायथावेद्या । पथ्यचुकूनकेलाआवेद्या । व्याधावराकेसना ८४
 क्षणेमीअपराधखणी । आपुलीकेलीपावलेकरणी । सदयव्हावेअंतःकरणी । प्रार्थीप्रार्थनासमर्थी ८५ मजपासून
 पडलेअंतर । आतांचवेअभयोत्तर । तुह्मीहोऊनिसुधाकर । याचकचकोरतोषवा ८६ मातेवदसीसत्यभाव ।
 हाअजन्मअयोनिमभव । विष्णुअवतारस्वयमेव । तोमानवगर्भनव्हेकी ८७ येरीवदेयथार्थवचन । मजझालेंह
 रिहरदर्शन । आतांमीसंतानहीन । यावरीपूर्वप्रोक्तनेकरंटी ८८ बैसोनकल्पतरूचेतळवटी । केवियावीझोळीसगां
 ठी । चिंतामणीचेतांमुष्टी । दरिद्रगोष्टीकासया ८९ सुधारसघेतलाग्रासी । मगकेविराहेउपवासी । साधिलियामनो
 न्मनासी । मगजीवदशापैकैची ९० यावरीलल्लाटपटअक्षर । नचुकेनिश्वयोत्तर । कायरुसोनिदेवावर । देहप्रारब्ध
 चुकेना ९१ देहप्रारब्धत्वावेजरी । आयुर्नकिडेयषोडशसंवत्सरी । सोळाकल्पकरीत्रिपुरारी । प्रारब्धवापुडें
 कायसे ९२ आणिपरिसिलेंपुराणी । असत्यनव्हेसिद्धवाणी । नसलेंजरीप्राक्तनी । नूतनमहर्षीनिर्मिती ९३ आपुलें
 ध्रुववचनयथार्थ । कदांनघडेअसत्य । हातोंहोयनिश्चितार्थ । निश्चयकरोनिठेविला ९४ कींसदैवदशेचाहोतांलाभ ।
 तोचिअभ्युदयप्रारंभ । दशाउजळोनिमुलभ । प्रयत्ननकरितांनायासे ९५ पुत्रअभयप्रथमचआहे । तरीद्वितीय
 वरभीलाहे । प्रार्थनीहोऊनिसाह्य । अभयद्यावेमजप्रती ९६ नगरजनाचाउद्धार । दर्शनेजाहलानिर्धार । परत्रप्रा
 सीसाचार । हातोभरंवसाअसेपै ९७ माझेजननीजनक । त्यांसीपुत्रद्यावाअवश्यक । उभयकुळीसुखकारक । दर्श
 नेहोयआपुल्या ९८ ऐसापरिसोनिकरुगावर । मस्त्येंद्रवदतीअभयवर । सिद्धीपावतीआर्तसर्व । निश्चयभा
 वअसावा ९९ पुत्रबंधूहोतीतुज । आर्तिसरतीसहज । परीएकसांगतीगुज । अनुष्ठातुह्मीसर्वही २०० कार्ति
 कशुद्धत्रयोदशीदिनी । गोमयभस्मप्रतिमार्जनी । गोरक्षकपुजावेभावेकरोनी । प्रथमयांभीजाणिजे १ कर्दळीस्तं
 भमखरमंडप । पुष्पद्रुमपल्लवअमुप । रंगमाळावूपदीप । सुगंधपुष्पेअर्पावी २ मंगळतुरेंजन्मकथन । मस्त्येंद्र

॥६॥

अ०

॥३॥

116 11

अध्याय ४ चवथा

श्रीगणेशायनमः । आदिअनादिआदिनाथ । जोअंजअजितअव्यक्त । सच्चिदानंदमायातति । ओतंप्रोतपारि
पूर्ण १ जेंआदिबीजविस्तारलें । जेंआदिमध्यअवसार्नीसंचलें । जेंअव्यक्तव्यक्तीसआलें । अवतारलेंहेंभूमंडळीं
२ गतकथारहस्यसार । गोरक्षोत्पत्तिसविस्तर । आतांपरिसावीएकाग्र । कथासुंदरअवधारा ३ सिंहावलोकनें
करून । चतुरश्रोतींकरावेंश्रवण । मत्स्येंद्रगोरक्षआपण । करितीगमनतेथुनी ४ येऊनिकनकाद्रिशिखरी ।
गोरक्षातेंउपदेशकरी । पोठंत्रयस्थापितनिर्घारी । पूजनकरीमत्स्येंद्र ५ आवाहनितांआदिनाथ । प्रत्यक्षतेथें
प्रगटहोत । षोडशोपचारेंपूजाकरीत । गोरक्षस्वयेंनिजांगें ६ शक्तीचेंकरितांआवाहन । चिच्छक्तीदेतक्षीरपा
न । मंदस्मितसुहास्यवदन । प्रसन्नभाषणवदे ७ पयपरमाश्रुतपात्रपूर्ण । गोरक्षानेंनीलावीआपण । कृपादृष्टी
अवलोकन । करितीझालीजगदंबा ८ पूर्णिमेचापूर्णइंदु । हर्षपावेपाहोनसिंधु । कींचकोरातेंचंद्रसुधाबिंदु ।
अर्पीतसेप्रीतीनें ९ तेंविआदिनाथअवलोकनें । कृतार्थतापावूनधन्य । शरणयेऊनअनन्य । स्तवनकरीप्रार्थ
नी १० जयजयमंगलकारका । जगन्नाथाजगदोद्धारका । भवंइभकुंभस्थळविदारका । भवानीवरातू ११ आ
द्यआराध्यमत्स्येंद्रा । वेदवंद्याचिक्समुद्रा । वेदप्रतिपाद्यानिर्द्वेदा । साध्यासेद्धाहोसीतूं १२ मगवदेकैलासना
थ । द्वापांतरींअसतीनृपनाथ । त्यांतेंकरूनिसनाथ । नाथपंथचालवी १३ गोरक्षेंआज्ञावंदोनी । शिवचर
णंठेवीमूर्ध्नी । निघतेझालेतेंथुनी । भूमंडळींप्रगटले १४ योगियांवेददर्शननभेदिनी । ह्यणुनिगेलेपाताळभुवनी ।
तेथेंवैसलेअनुष्ठानी । भोगावतीतीरीपै १५ सहस्रवर्षेअनुष्ठान । गोरक्षकरितीरात्रदिन । तंवमत्स्येंद्रयेऊन ।
मस्तकींहस्तठेवित १६ अरेपुत्राहोईसावध । कासयाकरिसीदिनावध । जडजीवातेंशोधूनिबोध । तयांसि
द्धकरावें १७ गोरक्षेंगुरुनिरखोनी । स्तवितेझालेविनयवचनी । तेंवर्णितांवाग्वाणी । विस्तारहोईलग्नंथातें
१८ श्रीगोरक्षशतकग्रंथ । श्रवणेंपुरतीमनोरथ । तेंस्तवीगोरक्षनाथ । परमरहस्ययोगियां १९ विवेकमार्तंड

१ जन्म रहित. २ अंतर्बाह्यभरलेला. ३ शेवटीं. ४ तीन आसनें. ५ मुख. ६ संसार रूपी हत्तीचें. ७ उरीर

ना.ली.

॥१॥

विवेकतरणी । स्वयेंगोरक्षवदोनी । तीनसहस्रग्रंथवाणी । त्यांतीलश्लोकपै २० ॥ श्लोक ॥ दीनोऽहंबुद्धिहीनो
जंनिनिधनजरोकालपापौघनाशवंदेमत्स्येंद्रनाथंमृदुपदकमलंयोगमार्गागमेच्छुः ॥ योमाध्व्यासद्विरास्वान्कथय
तिनितरांज्ञानमज्ञानचर्याध्वांताकैविश्वभेदव्यपनयनपटुंचितजाड्यासहिष्णु ॥ १ टीका । गोरक्षउवाच । म
गवंदनकरूनिमत्स्येंद्रनाथा । मजयोगमार्गाचीआहेआस्था । चरणींठेऊनियांमाथा । मनीबहूआवडी २१
मजदाखवाहायोगमार्ग । मजअतिअनुराग । कृपाकरोनिसांग । सांगावाजीसमर्था २२ तवब्रह्मगिरीशिवस्था
न । बुद्धिपंगूसीकेंवीगमन । यास्तवआंशंकितमन । महद्रावकठिणहा २३ नुलंघवेब्रह्मगिरीचाघाट । महागू
ढार्थदरेदरकूट । ऐसेंजाणोनिसंकट । केवीपुढेंमजमार्ग २४ करीमार्गमृदुमवाळ । जन्ममृत्युजराकाळ । तरी
द्यावेंज्ञानअढळ । चंद्रसोज्वळज्यापरी २५ तरीतोमोक्षयोगमजलार्गी । मागतसेंलडिवाळसलर्गी । सद्गदहो
ऊनिअंगप्रत्यंगी । मत्स्येंद्रानमीपै २६ सहुरुभवाब्धीनौकाजाण । सहुरुदेईकैवल्यपण । स्वर्गस्थित्यंतकार
ण । सहुरूपूर्णब्रह्मपै २७ पिंडब्रह्मांडाचीस्थिती । गोरक्षपुसेमत्स्येंद्राप्रती । तोश्लोकगोरक्षोक्ती । एकाग्रश्रो
तीपरिसिजे २८ ॥ श्लोक ॥ कियदंगुलमाकाशंकियद्गगनतारका । कतिधारावर्षतेमेघोकियद्दस्तावसुंधरा २
॥ टीका ॥ कितीअंगुलेंगगनप्रमाण । कितीनक्षत्रधाराधन । कितीहस्तमेदिनीमान । कृपाकरोनिमजसांगा
२९ ॥ श्लोक ॥ चतुरंगुलमाकाशंद्वैवैगगनतारका । दशधारावर्षतेमेघोऔटहस्तावसुंधरा ॥ ३ टीका । परि
सेरेमाझ्यावत्सा । त्वांकेलीयुक्तपृच्छा । पिंडब्रह्मांडचिकित्सा । तुजइच्छाअसेकी ३० तरींगोरक्षाअवधारी ।
व्योमंचारअंगुलवदेनिधारी । दोमनक्षत्रदशधारी । मेघवृष्टीकरीतसे ३१ त्रयपरार्धहस्तमही । अनुभवपाहीं
यादेहीं । पिंडब्रह्मांडदेहविदेहविदेही । याहूनिनाहीदुर्जेपै ३२ पिंडीप्रचीतशब्दीविश्वास । ध्रुवनिश्चयहेमानस । नि
मग्रहोऊनिसमरस । निर्दोषयशविचरेकां ३३ मगविनवीकरंजोडून । शिवशक्तीचेंस्थानकोण । चंद्रचकोरन्यायेंकरून ।

अ०

॥४॥

॥१५॥

अर्तमाझे पुरवावे ३४ ॥ श्लोक । गोरक्ष उवाच । कस्मिन् स्थाने वसेत् शक्तिः कस्मिन् स्थाने वसेत् शिवः । कस्मि
 न् स्थाने वसेत् कालो जरा केन प्रजायते ४ ॥ टीका । कोणे स्थानी शक्ती वैभव । वसे कोठें परात्परा शिव । कोठें काल
 जरा संभव । स्थान कोण सांगवे ३५ ॥ श्लोक । पाताले वसते शक्ति ब्रह्मांडे वसते शिवः । अंतरिक्षे वसेत् कालो जरा
 तेन प्रजायते ५ ॥ टीका । पाताळी वसे ती शक्ती । ब्रह्मांडी शिवाची वस्ती । अंतरिक्ष काल स्थिती । जरा प्राप्त
 त्या योगें ३६ तरी स्नान संध्या करून । करी योग बळें भरावन । सत्वर करी मानसिक स्नान । तों निरूपण अवधा
 री ३७ मत्स्येंद्र संहिता मत्स्येंद्र नाथ । सांगती मानसिक तीर्थ । ते स्नानें होवोनि सुस्नात । मानस कृतार्थ होतसे
 ३८ जळ स्नानें बाह्य मळ जाती । परी मनोमळ शुद्धन होती । यालागीं त्रिवेणी तीर्थी । स्नान सुस्नात होई कां ३९
 शतविध स्नानें असती । मानसिक स्नान सरीन पवती । तेंही सांगतो तुज प्रती । यथानिगुती अवधारीं ४० जागृती स्वप्न
 सुषुप्ती तुर्या । तेणें सर्व दोष जाती विलयां । सांगतो तुज गोरक्ष राया । कासया बायां खटपट ४१ ॥ श्लोक ॥ इडायां सं
 स्थिता गंगार्विगलया मुनानदी । नमस्त्रैपथगामिन्यै सुषुम्नाख्या सरस्वती ६ । टीका । इडानाडी भागीरथी । पिं
 गला तेरविजानि श्रिती । सुषुम्ना सूक्ष्म सरस्वती । तीर्थ नृपती हा होय ४२ तीर्थराज प्रयाग प्रसिद्ध । प्राप्त झाल्या
 पुण्य अगाध । जीवदशा जाळनि शुद्ध । कैवल्य साध्य गुरु रूपें ४३ त्रिवेणी हे प्रयाग तीर्थी । कमळासन कमळाप
 ती । तेथें अक्षरीं राहे पशुपती । सिद्ध योगिया लाभतो ४४ ॥ श्लोक ॥ स्वस्थितः सहस्ररूपेण ज्ञानगंगा त्रिवेणि
 वै । सार्धत्रिकूटतीर्थेषु स्नानं कोटिगुणं भवेत् ७ टीका । चिद्योर्मी स्वप्रकाश गुरु नाथ । गंगा त्रिवेणी प्रयाग तीर्थ ।
 साध्य सार्धत्रिकूट तीर्थ । कोटि तीर्थी फळ लाभे ४५ या स्नानाचा अगाध महिमा । स्वयें जाणेशंकर उमा । कायवं
 दूत्या महात्म्या । योग प्रेमा जत कर्य ४६ श्लोक । उन्मनी जलमध्ये चरागद्वेष मलापहं । यः स्नाति मानसे तीर्थे जा
 यते स्फटिकोपमः ८ टीका । । उन्मनी जळाभीतरी । द्वैत दोष पळती दुरी । मानस स्नानें थोरी । स्फ

ना.ली.

॥२॥

टिकस्वच्छताज्यापरी ॥ ४७ ॥ श्लोक ॥ अच्युतोहंहरिरहंसच्चिदानंदविग्रहं । अहंब्रह्मैवाहमभेदेनमुक्तोहमिति
भाषयेत् ९ टीका । अहंकारजेथेंआभास । जीवदशेचाहोयनाश । द्वैताचाकरोनिग्रास । अंद्वैततेंदिसेसर्वही ४८
धन्यधन्यत्रिवेणोस्नान । जेथेंअहंब्रह्महोयआपण । तेथेंसर्वतीर्थेंएकवट्टन । फळदेतातीआपुलें ४९ गंगागोदाफ
ल्गुगोमती । यमुनासरस्वतीवेत्रवती । कृष्णापयोष्णीभीमरथी । अगाधकीर्तीजयांची ५० कावेरीतुंगभद्रामही ।
तापीताम्रपर्णीपाही । अलकाअटकाभोगावतीही । असंख्यतीर्थेंतेस्थळीं ५१ आतांऐकसंध्यासोज्ज्वळ । नलगेदर्भ
आसनजळ । परत्वसंधीस्थीरनिश्चळ । संध्याकाळसार्धीहा ५२ । ॥ श्लोक ॥ ॥ हृदाकाशंचिदादित्यंप्रतिभा
तिनिरंतरं । उदयास्तेद्वयं नास्तिकथंसंध्यामुपास्महे १० टीका । हृदयाकाशींस्वप्रकाश । सूर्यप्रभांकितअविना
श । उदयअस्तजेथेंनसे । अर्घ्यकसेमगद्यावें ५३ सत्रावीचेंजळ । सर्वदांप्रवाहप्रांजळ । अनर्घ्यअर्घ्यवाहेसज
ळ । अढळदिवानिशीपै ५४ आतांऐकअजपागायत्री । सोहंसोहंमहामंत्रां । एकवीससहस्रसाहाशेंअहोरात्री ।
जपहोतसेअनायासें ५५ अजपाअनाहतअलक्षा । नाथपंथाचीमुख्यदीक्षा । तुजनिवेदितींगोरक्षा । अनुभवीप
रीक्षाकरीतूं ५६ मूळाधारींवज्रासन । मूळबंधहणतित्याकारणें । तेथेंकुंडलिनीउत्थापन । ऊर्ध्वपर्वनेंकरावें ५७
चतुर्दळींगणपतिस्थान । अजपाजपसाहाशतप्रमाण । स्वाधिष्ठानींसाहासहस्रजाण । चतुराननषड्दळीं ५८
मणिपुरतेंदशदलेंसीं । विष्णुदेवतेस्थळासीं । अजपाजपसाहासहस्रेसीं । अहर्निशींहोतसे ५९ अष्टदळींफिरेमन
भ्रमर । दळपरत्वेहोयविकार । स्फटिकस्वच्छप्रकार । उपाधीरंगेंतैसातो ६० अष्टदळींअष्टधावृत्ती । मनपद्मजातें
बोलती । पूर्वदळींहोयपुण्यमती । निद्रालस्यअग्नीदिसे ६१ याम्यदिशाकूरत्नणती । नैऋत्यदिशेपापस्मृती । वरु
णदिशातेक्रीडास्फूर्ती । वायव्यगगनबुद्धीते ६२ उत्तरेतेरतिकल्पना । ईशान्यधर्मवासना । मध्यवैराग्यभावना
मनेच्छास्थितीजाणिजे ६३ कमळकेसरीजागृतमन । कर्णिकेअवस्थेंतस्वप्न । लिंगेसुषुप्तप्रमाण । याव

१ जीव व आत्मा असा भेद, २ ब्रह्म, ३ ऊर्ध्व वायूनें.

अ०

॥४॥

॥२॥

रोमनकमलअष्टदल ६४ हृदयेस्थानचक्रेंद्रादश । अजपाजपपङ्कसहस्र । द्वादशजलस्वयंप्रकाश । अनाहतच
 कबोलती ६५ विशुद्धचक्रकंठस्थान । जीवात्मादेवताज्योतिर्वर्ण । तेथेंषोडशदलप्रमाण । अजपाजपसहस्र
 ६६ ललाटेपरमात्मस्थल । कोटीचंद्रसूर्यबंबाळ । भ्रूसंधीअग्नीचक्रद्विदल । सहस्रजपसंख्या ६७ सहस्रदर्शी
 सद्गुरुदेवता । प्रकाशकोटीशशिसविता । अखंडध्वनीनादात्मता । जपसहस्रतेस्थळीं ६८ हेअजपामाळषडच
 क्रमणी । सुपुत्रेचेवोवोनिगुणी । अजपाफेरोफिरेस्मरणी । सहस्रदलमेरुपर्यंत ६९ मगवदतीगोरक्षनाथ । दश
 नादजोकाअनाहत । तोस्वामीकरवाश्रुत । आर्तमाझावहुतअसे ७० परिसपुत्रानादअनाहत । आतांपरिसेतूं
 निवांत । एकाग्रकरोनिचित । श्रवणकरीतूंपाडसा ७१ प्रथमरवचिकारखरा । चिंचिनीशब्दतोडूसरा । घण
 घंटानादतीसरा । शंखस्फुरणहाचतुर्थ ७२ पंचमतोतंत्रीनाद । षष्ठमतोतालशब्द । सप्तवेणुप्रसिद्ध । अष्टमृ
 दंगसुशब्दी ७३ नवमवाद्यदुंदुभी । मेघनाददशमनभी । बृहद्विरागनगर्भी । दुमदुमीतभरलेंसे ७४ तंतवितंत
 घनसुस्वर । चतुर्विधवाद्यांचाप्रकार । जेथेंअसेनिरंतर । नादानुसंधानयोगियां ७५ मुख्यआसनांआसनजय ।
 तेणेंयोगाभ्यासहोयविजय । येविषयीअभिप्राय । आसनविधीसांगतो ७६ नवग्रहांतदिनकर । विबुधांतसहस्रने
 त्र । आयुधांमाजिवज्र । तेंविवज्रासनश्रेष्ठहें ७७ ॥ श्लोक ॥ नासनं वज्रसदृशनकुंभः पवनोपमः । नखेचरी
 समासुद्राननादसदृशो लयः ॥ ११ ॥ टीका । वज्रासनाह्निआसनपर । कुंभकाहूनवायूथोर । खेचरीतेमुद्रा
 शिखर । वायुमध्येकुंभक ७८ याहूननसेदुसरीसरी । मत्स्येंद्रवदतीनिश्वयोत्तरी । गोरक्षाहेंसत्यअवधारी । सि
 द्धासाध्यआसनहें ७९ त्वंपदआणिअसि । तेंकैवल्यस्वानंदराशी । तेथेंहोऊनतापसी । निजांगेंमीफिरतसें ८०
 हायोगमार्गपुरातन । हृदयमांदुसीकरीजतन । हेंचिमाझेंअचळवन । पुत्रह्यगोनिअर्पितो ८१ गुह्यादुह्यपरम
 गुज । प्रतारणाकेशीराखंतुज । तूंपात्रजाणोनिसहज । वीगरितोसंतोषें ८२ मत्स्येंद्रह्यणेवज्रासन । ऐकहठयोगलक्ष

१ हृदयातील चक्रें. २ सहाहजार. मायत्री. ३ मृकुटी. ४ रवि. चंद्र. मंगल. बुध. बृहस्पति. शुक्र शनि. राहु. केतु.

ना.ली.

॥३॥

ण । अंग्रिमूळवामचरण।मूळाधारीरोधावा ८३ आधारीचारिमातृकाअसती । कुंडलिनीसर्पिणीऊर्ध्वगती । जाग्र
तकरोनितेशक्ती । स्वाधिष्ठानीपदरोधी ८४ षड्दळीषड्मातृका । उड्डियानीकंदहणतीदेखा । त्राहाटकरोधोनिकुं
भका । ऊर्ध्वपंथेलावावा ८५ अनाहततेद्वादशदळ । द्वादशामाजिजाश्वनीळ । अनाहतीदळचक्रतेकेवळ । नादानु
संधानतेधूनी ८६ षोडशदळीषोडशमात्रापाही । जीवात्मारहेतेठाई । जालंधरबंधस्थानतेही । गुरुपुत्रतेजाणती
८७ ललाटसंधीद्विदळ । दोनमातृकेचेतेस्थळ । त्रिकूटश्रीहठादिकेवळ । उल्हाटऔटपीठते ८८ अग्रिच
क्रवैन्यचक्र । कोटीरविआज्ञाचक्र । काकीमुखस्वतंत्र । चंद्रसूर्यदोभागी ८९ सव्यभागीभास्कर । वामभागी
वसेचंद्र । सुषुम्नामध्यभागीसुंदर । दाहकळादाहकत्व ९० बारासोळाकळाअसती । सत्रावीजीवनकळाहणती
तिचीकायसांगूंख्याती । योगियांचीनिजजननी ९१ सत्रावीलंबिकामार्गे । जोपानकरितनिजांगे । तोचिरंजीव
चिरकाळयोगे । भोगीभोगउन्मनीवसे ९२ पंचमुद्राखेचरीभूचरी । चांचरीअगोचरी । अलक्षापांचवीखरी ।
मुद्रापंचकजाणावे ९३ पंचमार्गतरीकोण । ऐसाकरिसीलप्रश्न । पिपीलिकाविहंगमीन । कपिशेषजाणावा ।
९४ ॥ श्लोक ॥ खेचरेखंतुमध्यस्थंउन्मनगिगनाकृतिः । अंगुष्ठमात्रस्वस्थानेचक्षुश्चंद्रःप्रकाशते १२ टीका ॥
खेचरीतेगमनीलीन । उन्मनीचेलयस्थान । शाखांचंद्रन्यायेकरून । चंद्रपाहेतेधूनी ९५ काळदमनकल्प
नाधन । योगमार्गेयोगसाधन । त्रिकाळज्ञानैश्वर्यसंपन्न । मगगमनत्रिलोकी ९६ भूतभविष्यवर्तमान ।
शीतोष्णादिअदृश्यसाधन । अंतरसाक्षअंतीरक्षगमन । योगीफळलाभेपै ९७ आतांऐककाळज्ञान ।
मृत्युपरीक्षाचिन्ह । तेअवलोकीलक्षण । खुणपाहाणेंतेस्थळी ९८ ॥ श्लोक ॥ अरुंधतीध्रुवंचैव
विष्णोस्त्रीणिपदानिच । आयुर्हीनानपश्यंतिचतुर्थमातृमंडलं ॥ टीका ॥ अरुंधतीधृतिध्रुव ।
त्रिकुटीविष्णुपदानिश्चय । मातृमंडलचतुर्थहोय । आयुर्हीननपाहाती ९९ ॥ श्लोक ॥ अरुंधतीभवेत्तजिह्वा

१ सुषुम्ना नाडी. २ खेचरी व भचरा इत्यादिक. पांचमुद्रा. ३ दृष्टाच्या डाहाळीवर चंद्र. ४ जावे आयुष्य. भरले तेपुरुष.

अ०

॥४॥

॥३॥

ध्रुवोनासाग्रमेवच । भ्रुवांविष्णुपदज्ञयतारकमातृमंडल १३ ॥ टीका ॥ अरुधताजव्हास्थान । नासाग्रत
 भ्रुवजाण । भ्रूमध्यविष्णुपदनिर्वाण । मातृमंडलतारकते १०० ॥ श्लोक ॥ सूर्येणबध्यतेसूर्यश्चंद्रश्चंद्रेणव
 ध्यते । योजानातिक्रियामेतात्रैलोक्यं वश्येतज्ञात् १४ ॥ टीका ॥ सूर्येसूर्यकरावाबद्ध । शशीनेंशशि
 निरोध । हेजाणक्रियाविशद । तरीत्रैलोक्यवश्यपै १०१ ॥ श्लोक ॥ चंद्रापिबतिसूर्यश्चसूर्यपिबतिचंद्रमाः ।
 अन्योन्यकालभावेनजीवेच्चंद्रार्कतारकं १५ ॥ टीका ॥ चंद्रामृतासूर्यग्रासी । सूर्यसुधांशुशशीप्राशी ।
 हीकळाअन्योन्यभावेसी । चिरंजीवबलपतोसाधी १०२ हायोगमार्गदुर्वटपाहाता । साध्यहोतांसा
 धितांभलता । मनवासनाक्षयनहोता । कैसीसिद्धीतयांसी १०३ आतांअसोइतिहास । कथिलाकाळग
 तिसारांश । जोआचरणकरीतयास । स्वात्मसाम्राज्ययेहार्ती १०४ ऐकद्रह्यरंघ्रसहस्रदळ । श्रीगुरुआदि
 नाथांचेंस्थळ । ज्योतिर्मयनिरामयकेवळ । अचळअढळपै १०५ अखंडध्वनीसोज्वळा । कोटीशंशि
 सूर्याचीकळा । कींस्थीरतीअनंतचंपळा । शीतोष्णवीणप्रकाशे १०६ चहूंवाचेसींअगोचर । चपळ
 मनतेथेंस्थीर । जेंउन्मनीचेंमाहेर । सूर्यापकताहोतसे ७ जेसापत्नार्चीमने । तेथेंइंद्रियभिन्नपणें । एकाग्र
 तेचींसाधने । एकवटतीऐक्यपै ८ मीतूंपणासींभेद । अखंडवस्तूचिअभेद । आनंदाचात्रह्यानंद । तेथेंअनुवाद
 कायसा ९ स्फटिकमंदिरदैदीप्यदीप्ती । अनेकप्रज्वळीतज्योती । अंतरबाह्यप्रकाशती । आत्मस्थितीभावा
 तें १० यापरीगोरक्षयोगबोध । योगस्थितीसूचकशोध । उपदेशग्रंथसिंधुअगाध । त्रुटिश्रोतियांकथियेला ११
 जेथेंश्रुत्यादिमार्गपुसती । तेथेंस्मृतीचीकायसीगती । मूर्खपणेंमीमंदमती । कायस्थितीतेसांगूं १२ हठयोग
 तोहाटकेश्वरी । गोरक्षतेथेंसाध्यकरी । जेदिवसनरात्री । पाताळस्थळींजाणपां १३ महाफणिमस्तकीमणी । प्रका
 शतीजेवितरणी । तेथेंभोगावतीतटिनी । तटींहाटकेश्वरधूर्जटी १४ प्रशस्तप्रकारसादर । पाठांर्णीरत्नेंविशि

ध । दिव्यमणिजोडिलेअभेद । विद्युतध्वजतळपती १५ मणिनयलिंगअभंग । नित्याचिंतीशेषादिनाग । ज
याचेदर्शनैहठयोग । वासुकीशेषाप्राप्तहोय १६ योगसाध्यहाटकेश्वरी । योगपातांजळविवरी । श्रीगोरक्षातें
निर्घारी । मत्स्येंद्ररूपेंसाधिला १७ मत्स्येंद्रवरदअनुभवशिंदी । गोरक्षालागसिमाधी । पाहूनि सवडसंधी ।
मत्स्येंद्रजातीसत्वर १८ चेतहाटकेश्वराचेंदर्शन । तेथेंप्रगटलेनाथभगवान । श्रीआदिनाथनिरंजन । भेटते
झालेमत्स्येंद्रा १९ तेथेंपातलेशेषवासुकी । अनेकचक्षुश्रेंवेशृंगी । शिवदर्शनासवेगी । भोगंद्रयेतआवडी १२०
तोदिखिलेमत्स्येंद्रनाथ । साष्टांगकेलाप्रणिपात । मनीह्वगंकृतार्थ । आजघन्यजाहलों १२१ शेषसंतोपेअं
तरी । स्वागतपुसेअवसरी । मत्स्येंद्रवदतीउतरी । योगमगसर्वदा १२२ ममयोगयुकीसविस्तरें । वदतेझाले
परस्परें । तेंसांगतांसविस्तरें । ग्रंथसमुद्रपसरे २३ शेषवदेमत्स्येंद्रमुनी । चलावेंआपुलेभुवनी । येरूअवश्य
ह्मणोनी । गमनकरीशेषालयी १२४ करोनिषोडशोपचार । पूजाद्रव्यअळंकार । अमौल्यरत्नेंपरिकर । पा
ताळमणीअर्पिले २५ जिकडेतिकडेपरिस । चिंतामणीचहंकडेस । चिंतामणीपरिससंचतसे । मत्स्येंद्रनाथपें
१२६ दुर्लभवस्तुपृथ्वीवरी । ह्मणोनित्यांतेंअंगिकारी । गूढरक्षीझोळीमाझारी । संतोपअंतरीहोतसे २७
आज्ञामागोनिसत्वर । निघतेजाहलेमत्स्येंद्र । इच्छागमनस्वइच्छाचार । मुसझालेतेथुनी २८ एकअंयनपर्यं
त । गोरक्षहोतेसमाधिस्थ । पुन्हांहोऊनिजाग्रत । वृत्तांतश्रोतीऐकावा २९ असोतयेअवसरासी । तक्षक
प्रगटलामनुष्यवेपी । स्नानसंध्यायोगाभ्यासी । करीतबैसेकुटिलतो ३० दांभिकाचाआचार । मद्यपि
याचातत्त्वविचार । जाराचाकायसदाचार । रायविनोदज्यापरी १३१ सुस्नातवातांबुपर्णाशन । वर्तेनैराश्रयें
करून । विवरीवैसेएकांतलक्षून । भस्मलेपनमुद्रादि ३२ पर्णाशनकरीमेष । ह्मणोनिकायवैराग्यत्या
स । मीनसदाउदकीअसे । स्नानमहिमानेणेतो ३३ नादाबुसंधानतन्मयफणी । परीमनोलयनव्हेत्यालागोनी ।

वायुआहारहणोनी । वायुरोधनीनवहेतो ३४ भूमिजळाचीनिराशा । तोचातकविलोकीआकाशा । त्यासीं
कायनिस्पृहदशा । अंगीयेईलत्याचे ३५ मूषेककरीबिळीवास । घडेकाययोगाभ्यास । खरंभस्मीलोळेत्यास ।
भस्ममहिमानेणवे ३६ बकाचेंएकाग्रध्यान । हणोनीकायतेंब्रह्मचिंतन । मैदमाळामुद्रासन । परीमार्गघ्नहोय
तो ३७ ऐसातोमंदबुद्धी । लाऊनवैसेसमाधी । तोहणुकायसीउपाधी । तेथेंआलीनेणवे ३८ गोरक्षाहणुगेकां
येथें । मानवपातलापाताळातें । ऐकोनिगोरक्षवदेत्यातें । भयआह्वातेंकोणाचें ३९ परीतोखवळलादुर्जन ।
भयानकरूपप्रगटोन । लंबायमानविस्तीर्ण । पतंगझेंपावेदीपातें ४० विगतंदर्पबृहत्सर्प । विक्राळव्याळका
ळरूप । सरळसळकलेअमुप । वळवळोनिआला १४१ गरळवमीतसेमुखा । भडभडांनिघतीअग्निशिखा ।
धुधुःकारेंधूम्रदेखा । धुंदावल्यादिशादाही ४२ द्वंद्वशरोनिदंशूक । निद्वंद्वसिझेंपावतीदेख । तामसयोनि
आविवेके । क्रोधयुक्तअंतरी ४३ पिवळेकाळेगंवाळे । विळेंवारुळेत्यागूनसकळ । उसळोनियांसोनसळे ।
पाताळीकुळेंव्याळांची ४४ वखाळोनिवोकिनीज्वाळा । काळकूटाच्यामुखीगरळा । सरसावोनिसळसळा ।
सकळगोळाजाहले ४५ पूर्वदिग्बंधनमर्यादादेखा । सागराजेवीमर्यादरेखा । स्पर्शविद्याअवांका । कोणातवकां
नव्हे ४६ गगनमंडळगोरक्षवदती । तेथेंनसेकाळगती । शस्त्रअग्निनपवती । जळवज्रधातीनमरूं ४७ विषा
चेंविषपणजाय । अग्नीहीशांतहोय । काळातेंहीग्रासिताहे । मृत्युजायमरोनी ४८ मगपुच्छावर्तंकुंडलाकारी ।
कुंडलेतेदुर्गाशरी । वेढावेष्टोनिदुराचारी । घुसघुसफूत्कारी ४९ ऐसेंपाहोनिनाथ । भस्मउधळिलेंकिंचित ।
बहुप्रगटलेविनतासुत । पाहोनिपळतसर्प ५० अरुणानुजप्रळयकृतांत । भीमभयानकहाकदेत । दचकलेका
द्रवेयतेथें । इतरांपाडकायसा १५१ ज्याभयेंआह्मीयेथें । वासकरांनिपाताळातें । तेथेंहोपातलाजाणमृत्यू ।
होणारनचुकेपै ५२ मुख्यकद्रूसुत । मुह्यवैसोनिविचारकरीत । हावोढवलाप्रळयानर्थ । कारणकायकळेना ५३

ना.ली.

॥५॥

एकवदतीगोरक्षमुनी । हाटकेश्वरीअनुष्ठानी । बैसलेहोतेतेस्थानी । नकळेकोणीछाळिलें ५४ विचित्रयोगमा
येचेंविधान । गरुडगेलेगुप्तहोउन । सर्वसर्पशरणयेऊन । स्तुतीस्तवनकरिताती ५५ त्यांतएकफणिव
र । पाहूनकरीनमस्कार । विष्णुविरंचीकिंवाहर । अंशावतारमजगमे ५६ तोवदेस्वामीप्रती । नकोमजयाता
मसांचीसंगती । नलगेसर्पदेहाचीबुंधी । मजलागींजाणपै ५७ कांहीनघडेआत्मसाधन । सक्रोधसदाअंतःकर
ण । मीअनन्यस्वामीसशरण । अनुग्रहदेईंदयाळा ५८ त्याचेंअंतरपाहून । सदयकृपदयाघन । म
स्तकीहस्तठेऊन । उपदेशदेततयातें ५९ तोंतवक्षणींदिव्यदेही । होताझालाअही । मठस्थापिलातेठाई ।
मठाधिपतीतोकेला ६० ठेवितेझालेनामाभिधान । नागनाथनामैंकरून । शेषादितेथेंयेऊन । पूजाकरिती
सर्वही १६१ करीगिरिमस्तकीउत्पन्न । अमौल्यअनर्घ्यअर्पिलेंरत्न । जेंअसाध्यनिर्जरप्रयत्न । तेंचप्रीती
नेंआणिती ६२ सुगंधद्रव्यदेतविलेपन । आर्क्षीस्वीकारूंभस्मलेपन । अळंकारकोठेंकरूंजतन । बरीशैलीशुं
गीहे ६३ सकळशरणयेऊनपाही । ह्मणतीसेवाघडलीनाही । पूजाहीअंगिकारकेलानाही । तरीआज्ञाकांहीं
करावी ६४ गोरक्षह्मणेभोगेंद्रनाथा । तुर्ह्यांयावेस्मरणकरितां । कारणजाणूनतत्त्वतां । स्मरतांयावेंतु
ह्मितीथें ६५ ऐसेंवदोनित्यांतें । गुप्तझालेगोरक्षनाथ । धन्यमहिमाकडुसुत । वर्णितीनाथातें ६६ हाग्रंथपूर्ण
ब्रह्मगिरी । पारायणप्रदक्षिणानरकरी । तयायोगगतीनिर्धारी । योगसिद्धीयोगपै ६७ श्रवणपठणयाग्रंथा
चें । तयांभयनसेसर्पादिकांचें । पठणकेलियातयांचें । मोक्षालयजाणिजे ६८ हाअध्यायसर्वांतसा
र । जेविंभारतींगीताथोर । भावेंवाचीलजोनर । प्राप्तसिद्धीसर्वही ६९ जेथेंश्रुत्यादिमार्गबुसती । तेथेंस्मृती
चीनसेगती । मगमूर्खपणेंमीमंदमती । कायस्थितीतेंसांगूं ७० यापरीगोरक्षबोध । योगस्थितीदाविलाशोध ।
उपदेशग्रंथसिंधुअगाध । झुटितश्रोतियांकथियेला १७१ जेसिद्धसिद्धांतसंगती । तोषिआश्रयग्रंथाप्रती ।
डोळसाश्रयअंधगती । गमनकरीतत्संगें ७२ हाग्रंथभवाब्धीचेंअयोनिंसंभव । योगदीक्षेचेंपूर्णवैभव । जेस्वप्न

अ०

॥४॥

॥५॥

काशस्वयमेव । काव्यगौरवकायसे ७३ महाराजगोरक्षसमर्थ । त्याचेकपेंचालेंग्रंथ । लेखनपठणेंमीकृतार्थ । मृ
 गंमदव्यवहारज्यापरी ७४ चतुर्थअध्यायचौथीमुक्ती । कींवाणीतेचौथी । कींअवस्थात्रयाहूनजेपरती । काय
 स्थितिविंदूहे ७५ अध्यायचौथापुरुषार्थ । कींचवथापरमार्थ । येथेंचितचतुष्टयएकहोत । वेदमथितार्थहाअध्याय
 ७६ श्रीमत्आदिनाथलीलामृत । ग्रंथकरविताभैरवसमर्थ । त्याचेवरदेआदिनाथ । चतुर्थाध्यार्थीवर्णिला ७७ पुं
 ढलीकवरदस्मरण । ह्यणाएकदांजानकीजीवन । हरहरपार्वतीरमण । गुरुर्जयतितेंस्मरावें ७८ ज्यास्मरणमा
 त्रेंकरून । तुटतीभवबंधने । जन्मदुःखजरामरण । जन्मांतनबाधी १७९ ॥ अध्यायचवथासमाप्त ॥ ४ ॥

अध्याय ९ पांचवा ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रीमत्आदिनाथजगदोद्धारा । निष्प्रपंचानिर्विकारा । निर्द्वंद्वानिःसंगाअगोचरा । परा
 मराजगद्गुरू १ तूंअखिलप्रकाशसनातना । ज्ञानाग्निअज्ञानदहना । पूर्णब्रह्मापुरातना । पुराणपुरुषासर्वाद्या
 २ तूंअदळस्थचिंढ्योमी । ह्यूनयोगीगगनगामी । तेथेंहोतीब्रह्माअहमस्मि । अदळधामांनिवासी ३ पंचत
 त्वीयोगस्थिती । तेथेंधारणेचीऊर्ध्वगती । पश्चिमदिशेगमनकरिती । तेथेंवस्तीतयांची ४ योग्याचेंगगर्नीगमन ।
 चातकापरीअवलोकन । कींजलजअवलोकीसूर्यकिरण । व्योमस्थानपाहती ५ धन्यधन्यतेगुरुभक्ती । नव्याण्म
 वकोटीचक्रवर्ती । गोरक्षउद्धरीतयांप्रती । इतरगणनानव्हेची६ अनेकतारिलेनेणोंकिती । बहुतगेलेयाचपंथी । सप्त
 चिरंजीवांचिख्याती । भुवनत्रयींनसमाये७ परीनाथप्रतापेंअगाध । चिरंजीवझालेअसंख्यासिद्ध । पावोनियांअक्षयप

ना.ली.

॥१॥

द । अभेदलेस्वरूपी ८ भर्तृहरिगोपेन्दुज्ञानेश्वर । अद्यापि असती निरंतर । नाथसांप्रदायमहिमाथोर । शेषअशक्तवर्णि
तां ९ तेकाळदंडादंडिती । तेजासमृत्युजराजाळिती । तेमृत्युतेमारिती । ग्रासकरितीकाळिकाळाचा १० काळदंडउच्छे
दुन । चिरंजीवझालेकोण । विविधनामैकराश्रवण । हठप्रदीपिकाश्लोकपै ११ श्लोक । श्रीआदिनाथोमत्स्येंद्रः शार
दानंदवैभवः । चौरंगीमीनगोरक्षविलेपाक्षविलेशयाः १ मंधारभैरवयोगीसिद्धबुद्धश्चकुटुटी । पौरंटकः सुरानंदः सि
द्धिपादश्चचर्पटी २ करणीपूज्यपादश्चबिल्वनाथो निरंजनः । कपालीबिंदुनाथश्चकाकचंडीश्वरोदयः ३ तथासू
क्ष्मप्रबुद्धौ च घोंडाचालिघंटिणी तथा । बालकीनागबोधश्चचंडः कापालिकस्तथा ४ इत्यादयो महासिद्धाहठयोगप्र
भावतः । खंडायित्वा काळदंडं ब्रह्मांडे विचरंति ते ५ टीका । श्रीनाथादिमत्स्येंद्रनाथ । शारदानंदवैभवाथ । चौरं
गीमीनगोरक्षनाथ । विलेपाक्षविलेशय १२ मंधारभैरवयोगिनाथ । सिद्धबुद्धकुटुटीनाथ । पौरंटकसुरानंदनाथ ।
सिद्धिपादचर्पटी १३ करणीपूज्यपादनाथ । बिल्वआणिनिरंजननाथ । कपालीसहबिंदुनाथ । काकचंडीश्वरोद
य १४ सूक्ष्मसहप्रबुद्धनाथ । घोंडाचालीघंटिनीनाथ । बालकीआणिनागबोधनाथ । चंडसहकपालीहा १५ इत्या
दिहैमहासमर्थ । हठयोगीयथापंथ । काळदंडखंडितीस्वसामर्थ्य । स्वइच्छेविचरती ब्रह्मांडी १६ काळचक्रसर्वत्र
माथा । परीदंडमारितीचक्रमाथा । तेचिसाधितेपरमार्था । पिंडब्रह्मांडस्थिते १७ उभयस्थळीयोगीविचरती ।
निमग्रस्वानंदीडुल्लती । जेआपपरनेणती । अगाधकीर्तीजयांची १८ जयांअपपरनसेचिदुर्जे । तेकदानघेती
द्वैतबोझें । उन्मनेसिधेऊनिपैजें । स्वानंदभोगतुर्येसी १९ असोयोगसाधनपाताळी । गोरक्षसाध्यतेकाळी ।
नंतरयेऊनभूमंडळी । चिरंजीवदशापातली २० नढलेजयाचेंनिमिषानिमिष । अधोगतीनसेश्वासोच्छ्वास ।
पृथ्वीहूनअंतरिक्षअसे । छायापातनहोय २१ सहजजातांपृथ्वीवरून । जिकडेकरितीअवलोकन । परीसंचिता
तामणीपाषाण । कृपादृष्टीहोताती २२ पंचाशत्कोटिविस्तीर्ण । घरादेवीचेंप्रमाण । अनेकबीजौषधिनिर्माण ।

अ०

॥२॥

॥१॥

१ मंधारभैरव इत्यादिक योगी. २ उत्तम. अर्थ. ईश्वर प्राप्ति. ३ ज्ञान. ४ चैतन्यरूपी.

तेधूनप्रगट्‌होतसे २३ अष्टादशभारवनस्पती । स्त्रियारूपेसिद्धोतिष्ठती । शरणयऊनबद्धहस्ता । आज्ञाशच्छ
 तीस्वामीची २४ पुनर्वसुमहीमंडळी । शीघ्रप्रगट्‌तीपायांतळी । ह्मणतीआह्मायेकाली । पादस्पर्शकरावा २५
 २५ सिद्धसावरतंत्रादिक । त्यासशापीकैलासनायक ! तीशरणयेऊनिसम्यक । उःशापमागतीशिवाते २६
 प्रसन्नहोऊनपिनाकपाणी । उःशापवदलावरदवाणी । तुह्मीगोरक्षाश्रयकरोनी । सिद्धीहोईलतुमची २७ चौदा
 विद्याचौसष्टीकळा । भार्याशेषेंतिष्ठतीसकळा । अनन्यभावेंदीनदयाळा । चरणयुगळावांदिती २८ छप्पन्न
 कोटिमहामंत्र । अनुकूलहोऊनिएकत्र । ह्मणतीधन्यहामत्स्येंद्रपुत्र । योगावतंसविरूढळा २९ सर्वांतरसमसा
 म्यसबाह्ये । पाहार्तेपाहार्णेहीनराहे । आब्रह्मस्तंभकोंदलेआहे । रितेंनराहेकदाही ३० नित्यव्यभेदभास । ना
 हींजयाआशापाश । स्वयेंचिझालाअविनाश । सर्वत्रअसेव्यासजो ३१ कायपहावेकायत्यजावे । कायद्यावेकाय
 ध्यावे । कायवदावेकायपुसावे । जरीअसावेद्वैतते ३२ तोसर्वाहूनिनिराळा । निराळींवर्तेसुखसोहळा । धन्य
 धन्यत्याच्यालीळा । त्याच्याकळातोजाणे ३३ ऐसेंचिन्हीतेमंडित । तेचिमाझेसद्गुरुनाथ । त्याचामीछात्रांत
 रगत । आदिनाथप्रणामी ३४ इकडेकथावर्तलीकैसी । मत्स्येंद्रपातलेजयश्रियेसी । उभेठाकलेद्वारासी । सद्बोध
 गृहस्थगृहासी ३५ मत्स्येंद्रमुखीअलक्षोत्तरी । शब्दसद्बोधसर्वांतरी । चातकमेघबिंदूपरी । हर्षदर्शनापातली
 ३६ नित्यस्मृतीचेपरिपाठी । तोमत्स्येंद्रनाथदेखिलेदृष्टी । हर्षबोसंडोनिपोटी । चरणीमिठीचालित ३७
 त्राहेत्राहेह्मणैगुरुदातारा । नेत्रींवाहतीविमलांबुधारा । नकोजन्ममृत्ययेरझारा । जगदोद्वारासोडवी ३८ सहच
 रीसुवार्ताजाणवीमुखी । विरूढगृहीएकाएकी । सद्गुतीसद्गदनेत्रोदकी । पादपद्मार्चितित ३९ उठीमायेतूंस्व
 री । वारंवारशब्दोत्तरी । तीतेंथापटोनिनिजकरी । ह्मणैसावधजननीये ४० इच्छिलेकालीलाभसाधे । तरीउ
 देलेंजाणप्रारब्ध । चंद्रवृद्धीसुखआगाध । उत्तरोत्तरहोतसे ४१ विदेशीरत्नअदृश्यझालें । तेंआंगणींप्रगटलें ।
 भुजग्रंथीनिक्षेपिलें । संरक्षिलेंहृत्कोशी ४२ भूमीस्पर्शोनियांभाळ । गृहस्थवदेप्रसादफळ । प्राप्तकेलें

ना.ली.

॥२॥

तैचिरकाळ । चिरंजीवासंरक्षी ४३ सद्गुणिलागुनिपायां । हृण्णेठपाकरीसहुरुया । व्यर्थजन्मगेलावा
या । परत्रसाधनावांचुनी ४४ ऐहिकदिधलेपुत्रफळ । आतांपरत्रप्राप्तकाळ । हृणोनिदेखिलेचरणकम
ळ । स्वानंदसोहळेपुरवावे ४५ आजिआशीर्वादासरिसें । आजिलाधलेआपैसें । उत्कंठितहोतोदर्शनोद्देशे ।
तोउत्साहादिवसआजिचा ४६ जोभवरोगेपीडिलाप्राणी । त्यासींभेटेगुरुदेवअश्विनी । त्रितापेंसंततंगंगाजी
वर्नी। श्रांतिविश्रांतज्यापरी ४७ प्रारब्धाचेअभ्युदयास । लक्ष्मीवरपुसोनियेतसे । चतुर्दिशेतसेयश । कीर्ति
घोषमिरवित ४८ तैसेंझालेंजिआजिमातें । कृपाकेलीसहुरुनाथें । आळशावरीगंगाप्रवाहते । सुस्नातकरवीनि
जागें ४९ पश्चात्तापयेऊनिपोटीं । सद्गुणदादाटोनिंकठीं । दृढचरणींघालोनिमिठी । पदांगुष्ठपानआननीं
५० हेलावलाकरुगासमुद्र । अवश्यवदतीश्रीमत्स्येंद्र । तात्काळदीधलाउपदेशमंत्र । मस्तकींहस्तठेविला
५१ तोंतीझालीसमाधिस्थ । स्वस्वरूपींउभयदंपत्य । तोंमत्स्येंद्रनाथझालेगुप्त । स्वेच्छागमनअविलंबें ५२
तयेस्थळींअकस्मात । गोरक्षपातलेफिरतफिरत । समाधीविमर्जूनियागृत । द्वारउजूनिराखिलें ५३ सर्वा
तीतअलिप्तवेणी । उभाअसेद्वाराश्रयेसीं । नेणींस्वदेशीकींविदेशी । पूर्ववयेसींदिसतो ५४ ऐसेंभासेमाझेमनीं ।
देवदानवमानवश्रेणी । ऐसानसेयात्रिभुवनीं । योगचिन्हींमंडित ५५ जेविवाळार्कवाळवेष । विशाळभाळसर
ळडोळस । अतिसौंदर्यरूपेंरूपस । नेत्राआवेशयेतसे ५६ परमात्मावाटेहाकेवळ । बाळभावेभावास्नेहाळ ।
परिमळरातोत्पळ । चरणयुगुळआरक्त ५७ प्रकाशप्रगटेकोटिभानू । तेविदैदीप्यसुप्रभतनू । वत्सदेखोनिधां
देधेनू । तैसीवृत्तीवेधली ५८ सन्निधजाऊनपाहे । तोंगोरक्षनाथमूर्तीउभीआहे । कंठींकवळूनउभयबाहे । निं
बलोणउतरित ५९ हृण्णेआजिचाधन्यसुदिवस । भेटीझालीउभयतांस । स्वानंदतरूतेंउलहास । अकस्मात
पातलें ६० पुत्रपाचारोनिसत्वर । करवितेझालेनमस्कार । गोरक्षमस्तकींठेऊनिकर । क्षेमालिंगनदेतसे ६१
गृहस्थवदेपुरलेअर्थ । अवशिष्टराहिलेमनोरथ । तेपुरवीतनाथसमर्थ । कल्पतरूसारिखे ६२ यावरीवदतीमो

अ०

॥५॥

॥२॥

रक्षवचन । तुह्यांघडलेंसर्वसाधन । आतांप्राप्तपदनिर्वाण । पावालतुह्याअक्षया ६३ श्रोतस्मात्तवदाध्य-
 यन । नित्यनैमित्त्यअतिथिपूजन । गृहस्थाश्रमसंबन्ध । मगवैराग्यकासया ६४ गृहस्थदेतसेउतर । गृहीं
 नराहेवैराग्यस्थीर । विषयांधहोऊनिनिर्भर । आत्मविचारघडेना ६५ गृहींप्रपंचीघडेसाधन । तरी
 कांसेवितीगिरिकानन । दूधशर्करेरोगशमन । तरीनिंबसेवनकां ६६ ऐकावचनसावधान । प्रपंचीघडेसर्व
 साधन । श्रवणमननयजनयाजन । सत्समागमधरावा ६७ दुर्वटवोटवेजरीप्रसंग । तरीनसोडावासत्संग । सत्सं-
 गतीनेंभवभंग । निश्चर्येसांगहोतसे ६८ निश्चर्यानेंमहत्साधन । साधतसेआत्मानुसंधान । आत्मसाधनेंनिधान ।
 नरदेहदेहींविख्यातप्रत्यक्ष ६९ हणालप्रत्यययेईलकैसा । तरीमुखधरावीनिराशा । निराशेनेंवैराग्यदशा ।
 येईलहानिश्चय ७० वैराग्यदशाआलीपाहे । मगदेहींचहोयविदेह । विदेहझालियानिर्भय । ईश्वरचिआपण ७१
 ईश्वरझालियाआपण । उडोनिजायदृश्यपण । दृश्यआपणागेलियाजाण । अवघापणब्रह्मास्मि ७२ अहंब्रह्मा
 स्मिहोतांपाही । मतिंपणहाभेदनाहीं । स्वानंदाचेप्रेमडोहीं । निमग्नराहिलेंसर्वदा ७३ तोंवार्ताफांकलीनग-
 रांत । पातलेयेथेंगोरक्षनाथ । ऐकोनिधाविनृपनाथ । पुत्रासर्वेयेतसे ७४ पाहूंपातल्यापौरजथाटी । जयजय
 शब्दबोभाटी । तेथेंस्वानंदाचीघनवृष्टी । आनंदपोटींसमाये ७५ सप्रेमनृपतीलागेचरणीं । सन्मुखतिष्ठेबद्ध
 पाणी । आनंदाश्रूसजलनयनीं । रोमांचरुफुरणसर्वांगीं ७६ राजपुत्रेंकरूननमन । तंवगोरक्षकरितीरुपावलो
 कन । बहुतझालेंसमाधान । परस्परेंकरूनियां ७७ तंवश्रीगुरुवदतीपाही । तवपुत्रनामकळलेंनाहीं । राजा
 ह्मणेआह्मीसर्वही । नाथप्रसादवदतसो ७८ नृपतीह्मणेएकप्रार्थना । प्रार्थितअसेंदयाघना । तेचिपुरवावीवा-
 सना । विनवीतचरणाजनन्य ७९ पुरेराज्यनकोआतां । परिणामदुःखमूळपाहातां । नाथदीक्षेचीधरोनि
 आर्ता । शरणसमर्थापातलों ८० ऐक्यादीक्षेचेंकायसुख । घरोघरींमागावीलागेभीक । देहप्रपंचकरो
 निराख । अरण्यांतफिरावें ८१ जन्मांतरीअर्चिलापार्थिव । ह्मणोनिझालानरपार्थिव । तुजप्राप्तवैभवगौरव ।

नाली.

॥३॥

त्यांतअपूर्वहेदिमे ८२ जन्मांतरींआचरलासीतप । हणोनिझालासीसदैवनृप । कासयाधरिसीअनुताप । योग
साक्षेपकासया ८३ वैभवेघडेतीर्थयात्रा । दानदेणेंघडेसत्पात्रा । अन्नशांतीअन्नपत्रा । घालूनसर्वत्रासंरक्षी ।
८४ बाहुपराक्रमेकरून । दुष्टटांकावेनिवटून । सुखीकरावेगोत्राह्वग । हाचिबाहुजधर्महा ८५ शरणागताची
पाठीराखी । कीर्तिध्वजउभवाउभयलोकी । इहपरसाधनलौकिकी । कुळोद्वारकरावा ८६ यावरीवदेनृपनाथ ।
प्रपंचीनघडेपरमार्थ । तरीसायासवायांव्यर्थ । प्रपंचीअनर्थहोतसे ८७ मुख्यनांवप्रपंचयाचें । तेथेंमृत्युत्वच
डेकेंचे । असत्यमानूनिसाचें । अनर्थाचेंकारणहें ८८ मुळीचजन्महाअमंगळ । रजस्वलेचापाहतांविटाळ ।
पितृवीर्यमांसगोळ । वृद्धीपावेगर्भस्थ ८९ विष्टामूत्राचादाथर । जठराग्नीतेंपचेदुस्तर । अधोमुखीयातना
तीव्र । सोसूनजन्मेअधोगती ९० पाहतांजन्मअधोगती । ऊर्ध्वगतीयोगीपाहाती । मगकेवीघडेऊर्ध्वगती ।
कृपाकरितीतरांबरे ९१ चौन्यांशीलक्षजन्मपंक्ती । मार्गेझाल्यापुढेंहोती । नाथानुग्रहपुनरावृत्ती । नाहींनाहीं
त्रिवाचा ९२ जयानाथअनुग्रहअसे । तयायमाचादंडसहसानसे । काळभयवागवीतसे । नाथप्रतापअगाध
९३ हणोनियांसदुरूनाथा । अनुग्रहद्यावामजअनाथा । भावसदृढनसेअन्यथा । चरणींमाथाठेवितों ९४ शरणा
गतांचाअभिमानी । ऐसीकीर्तीविश्ववदनी । माझीउपेक्षाकेलीझणी । अनाथनाथमगकेंचा ९५ येरूहणती
मार्गकठीण । नपुसेवायांकदांजाण । आतांचीत्यागिसीरत्नभूषण । धुळीघालिसीमस्तकी ९६ मुक्ततुराचिसा
जिरा । अतांत्यागिशीपडेलसैरा । रत्नमाळातोडिशिसिवरा । सुगंधउपचारात्यागिशी ९७ उतरीवस्त्रफाडोनि
मळां । आतांचिघालिसीतूंमेखळा । हाकांभिक्षेचाडोहळा । तुजझालानेणवे ९८ तूंएकुलताएकमायेचा ।
कायभोगयायोगाचा । भोगत्यागशतस्त्रियांचा । वियोगत्याचाअयोग्य ९९ गजवाजिशिविकारथ । राज्यत्याग
करिसीव्यर्थ । नवयौवनस्त्रियांचाअनर्थ । परमार्थकिमर्थकरिसीतूं १०० देशदुर्गनगरेंपट्टणें । त्यागिसीकांमूर्ख
पणें । यायोगाचेंकायघेणें । भीकमागणेचुकेना १०१ लोकेषणावित्तेषणा । दारेषणासंकोचमना । कयकरू

अ०

॥५॥

॥३॥

नव्यथेवल्गना । अनुभवखूणवेगळी २ यावरीनृपवदेवचन । स्त्रियामात्रमाटसमान । विषयावष
 वत्तधनवमन । सूकरविष्टेसमराज्य ३ धुवनिश्रयनार्थेपाहोन । वदतीसत्कीर्तीसपुसून ।
 तिचीआज्ञाशास्त्रप्रमाण । योगदीक्षाग्रहणार्थ ४ आज्ञाहोतांतेअवसरि । जाताझालाअंतःपुरी । सत्की
 र्तिनाभिसुंदरी । पट्टराणीज्येष्ठते ५ विरक्तदशाआरक्तनयनी । विकारचेष्ठानसेचिन्हीं । अकस्मातह्मणेजननी ।
 योगदीक्षेआज्ञापीढ ऐसाशब्दऐकोनश्रवणी । दचकल्यामगनितंबिनी । कोटीकोसळल्यासौदामिनी । वज्र
 पातपैजैसा ७ हाहाःकारएकचिजाहला । वाटेब्रह्मांडगोळखचला । विरहअग्निअतिपेटला । वचनोक्तीसिंचि
 लासवृती ८ नृपवचननवनीतउंडी । पतनझालीश्रवणकुंडी । विरहज्वाळामाळीधडाडी । श्वासधूस्रदाटला
 ९ उदासोत्तरीवायुनळिके । श्रवणरंध्रीयेऊनधडके । धडाडिलादुःखपावक । राखझालीगात्रांची १० नृपति
 जळदधनबोळला । वैराग्यवातेझडपोनिनेला । चकोरवृंदतृषार्थिला । अतिबोढवलाप्रसंग ११ अहाप्रारब्ध
 कटकटा । कांटाकिलेंहव्यवाटा । अरेविधातियानष्टा । दुःखअट्टाष्टानिर्मिलें १२ अहाविधीकरिसीअविधी ।
 रायासीयोजिलीविपरीतबुद्धी । वज्रलेखजोप्रारब्धी । नचुकेजाणसर्वथा १३ एकचिहाहाःकारबोढवला ।
 कायदुःखार्णवचिफुटला । किंवापर्वतकोसळला । अंगावरीआजपै १४ चंडवातफडत्कारें । कर्दळीपडेपृथ्वी
 वर । तेविराजललनाएकसरें । भूमींमूर्च्छितपडियेल्या १५ कोणीमस्तकआपटिती । कोणीकेशआक्रोशें
 तोडिती । क्लेशावेशेंताडिती । मस्तकस्तंभीसरोषें १६ भळभळांवाहेरुधिर । प्रळयकाळबोढवलाथोर ।
 दुःखार्णवआवर्तीदुस्तर । कितीविस्तारवदावा १७ एकानेत्रधारासतत । पयोधरलिंगाअभिषेकित । मोठा
 बोढवलाअनर्थ । अपारसिंधुसारिखा १८ एकीधाऊनधरीचरण । एकदेतआलिंगन । एककरीअवलोकन ।
 मुखेंम्लानकरूनी १९ प्राणप्रियाप्राणनाथा । प्राणसखयाआत्मनाथा । त्यागोनिजासीयोगपंथा । आ
 लेंउचिताहेंमाझ्या २० तूंतोसाधिसीहितपरमार्थ । आमुचाकरोनिजासीघात । कळलेंआत्मांमनोगत ।

ना.ली.

॥४॥

कूपांतदोरकापिसी २१ धर्मेअर्थेचकामेचपाहीं । देवद्विजमाक्षिअग्निही । त्याचापरिणामऐसानाहीं । विचारिंकांहींमानसीं २२ स्त्रियेसंगेंस्वधर्मराहे । श्लाघ्यगृहस्थाऐश्वर्य । वीर्यशौर्यऔदार्य । सर्वलाहेस्त्रीसंगें २३ यावरोवदेनृपसत्तम । स्त्रीपुरुषादिभासभ्रम । आत्मावेगळासर्वोत्तम । तोपुरुषनपुंसकस्त्रीनव्हे २४ कोणकोणाचीजनकजननी । कोणकोणाचीप्रियकामिनी । कोणकोणाचीमुहदभगिनी । गृहमंदिरकोणाचें २५ कोणकोणाचामित्रपुत्र । कोणकोणाचीकन्याकलत्र । कोणकोणाचेंकुळगोत्र । आत्मास्वतंत्रवेगळा २६ कोणाचेंराज्यकोणाचेंधन । व्यर्थवाहतोअभिमान । विषयासक्तमूकरश्वान । तेविरमततीदिननिशीं २७ ऐश्वर्यसंपत्तिराज्यादिक । हेंसर्वभामेजमायिक । वित्तआयुष्यक्षणिक । कांहींविवेकस्मरेना २८ मुळांचशरीरहेंकुश्चिळ । चमपोतडीनरकअमंगळ । हाडेंनाडोश्लेष्मानेखिळ । शुद्धकेवळनसेची २९ अप्रयोजकनिरर्थकदेहे । साधनकेलियाकायनव्हे । जीवचिशिवहोतसेपाहे । गुरुकृपासाह्यझालिया ३० सद्गुरूसंगेलियाशरण । चुकवीतसेजन्ममरण । याचिदेहींप्रचितीजाण । प्रत्यक्षप्रमाणकासया ३१ तुह्मीआपुलास्वार्थपहातां । मोर्तांजातसेनिरंजनपंथा । तुह्मीसर्वमिळोनिमाता । आज्ञायावीमजप्रती ३२ स्त्रियांसींपुसूनसत्वर । निघताझालानृपवर । रुदनकरितीदीर्घस्वरें । कांताआकांतएकांतीं ३३ एकभूमींभाळआपटिती । मृत्तिकावदनींघालिती । एकीसक्रोधधुलीचर्चिती । विटंबितीदेहातें ३४ एकहणतीहाजोगडा । कोठोनिआलाकानफाडा । आमुचाभ्रतारकेलावेडा । मोहनीघातलीपै ३५ नृपेंबुद्धीधरोनिगाढ । गोरक्षचरणींमस्तकदृढ । ठेवूनिवदेमाणेंपुढें । सबाह्यरोकडेंगुरुरूप ३६ क्षणिकचित्तवित्तजीवित्व । जाणूनिपातलोंशरणत्वारित । आतांहोऊनिसमर्थ । दीक्षापंथदेइजे ३७ मनेंद्रियाकायावाचा । संकल्पकेलासर्वस्वाचा । झालोंअधिकारीयोगाचा । निश्चयसाचधरोनी ३८ मुकुटकुंडलेंजळंकार । फिरकाविलींएकसरें । मनहोऊनिएकाग्र । अनुरागत्यामजाहला ३९ मगपदत्रयाचेंपूजन । करिताजाहलानृपनंदन । मंगळजननीचेंआराधन । मंगळप्रदकरीतसे ४० ज्ञानशलाकाप्र

अ०

॥५॥

॥४॥

ज्वाळित । श्रवणींघालोनिमुद्रास्थापित । उन्मनीवस्त्रंआच्छादित । अगाधमंत्रदीधला ४१ भस्मचचूानस
वर्गी । काषायभूषितभव्ययोगी । समंत्रकदेतशैलीशृंगी । झोळीफांकडीहस्तकी ४२ अलक्षोच्चारकरीवदनी ।
सत्वरजाईमाटसदनी । भिक्षामागूनयेक्षणी । सोहंस्मरणींअसावे ४३ नामठेविलेंविजयनाथ । कुळतरींआदि
नाथसमर्थ । पंथश्रेष्ठनाथपंथ । धर्मनिर्गुणबोलती ४४ घेऊनियानाथदीक्षे । मगजातसेमाटभिक्षे । राज्यपदीं
पुत्रास्थापित । गुरूआज्ञेपै ४५ सिंहासनींविजयीपुत्र । मस्तकींवरवीसुवर्णछत्र । मंत्रीपाचारोनि सर्वत्र ।
अर्पितीतेराजमुद्रा ४६ इकडेराजालयींयेऊन । मातेसकरूनियांनमन । अलक्षशब्दउच्चारून । भिक्षामागे
जननीते ४७ पुत्राचेंवैराग्यदेखून । राजमाताकरीरुदन । कांत्यागिसीराज्यसदन । तीतेंवचनबोलत ४८
जननीतुझेउदरींयेऊन । माझेंचुकलेंजन्ममरण । श्रीगोरक्षरूपेंकरून । चिरंजीवजाहलों ४९ सकळझालाकु
ळोद्वार । चुकलामाझायमप्रहार । ब्रह्मीभूतहोऊनिशरीर । स्वयंत्रहजहलों ५० झटकूनिनिघेतोसत्वर
गती । तेथूनिजातसेसहजस्थिती । तंवस्त्रियाधांवोनियेती । वेष्टूनघेतीतयातें ५१ त्यागूनजासीप्राणना
था । दुर्धरदंडकांआह्लासअनाथा । मारूनजाईसत्वरआतां । नव्हेअन्यथावाणीही ५२ कांहींअपराध
नसोन । आमुचाघेऊंपाहसीप्राण । प्राणेश्वरातुजवीण । शरणकोणाजावेंपां ५३ वियोगदुःखदुर्धर । न
साहतीहेदुर्वारशर । विकळपडतीपृथ्वीवर । उभेशरीरटाकिती ५४ शरणागताचाकरूननिघात । यांतसाधि
सीकायपुरुषार्थ । प्राणसख्याचेंकठोरचित । केविझालेंकळेना ५५ आह्लावेगळाएकक्षण । निमिषजातसेयु
गासमान । ऐसेंअसतांहृदयकठीण । कांझालेंकळेना ५६ अखंडजयाचीसमाधिस्थिती । इकडेस्त्रियाविलाप
करिती । देहींसेतयाक्षिती । अव्यक्तव्यक्तीवर्तत ५७ निस्पृहजयाचेंअंतःकरण । कर्णनिर्विषयजयाचेमन
। निःसंगनिरभिमान । निर्द्वंद्वअभेदविचरत ५८ स्त्रियाआंदोळतीकुचसंलग्न । परीविकारींनुठेजयाचेंमन । स्व
रूपींअखंडदंडायमान । विकारकोठेंनहोत ५९ भार्यावदतीनृपवर्या । केशींझाडूंनुड्यापायां । रुष्टहोऊनकोप

नाली

॥५॥

कासया । प्राणविसांव्यागुणाब्धी ६० अरेभूपाळाजोगिया । आह्लांकरीतूंजोगिणिया । सेवाकरोनिराहूंपायां ।
वायांत्यागिसीआमुतें ६१ तिरस्कारोनिवदेवदनी । भिक्षाअणावीसत्वरजननी । हाहाःकारोनियांभाभेनी ।
रुदनकरितीसर्वही ६२ निघेतेथूनिसत्वरगती । वेर्गीपातलापुनरावृत्ती । नमस्कारोनिनाथमूर्ती । आज्ञामागे
पुढारीं६३गुरुवदतीकरीतीर्थाटण । अनेकसिद्धनाथदर्शन । घेऊनयेईपरतून । बदरिकाश्रमापाठवू६४आज्ञा
वंदोनिनिघेतेक्षणी । रुदनकरितीपौरजश्रेणी । पुत्रप्रधानमिळोनी । बोळवीतजातसे६५सद्बोधपुत्रनाथ । गजपुत्र
नाथवरद । उभयप्रीतीअभेद । एकोदरासारिखी ६६ असोइकडेगोरक्षमुनी । निघतेझालेतेथूनी । सर्वनाथव
रदासघेउनी । सद्बोधवृत्तिसमवेत ६७ तेथूननिघालेसत्वर । उभवितेझालेगोरक्षपुर । तेथेंस्थापीवरदनृपवर ।
राज्यदीधलेंतयातें ६८ सद्बोधसद्बृतीप्रती । नाथसांगतीकरावस्ती । राजयोगयथानिगुती । सांगतेझालेसम
र्थ ६९ उभयतांह्मणतीनाथासी । आह्मीराहूंअरण्यवासी । किंवाआज्ञाबदरिकाश्रमासी । देइजेजीआमुतें ७०
गोरक्षवदतीकासयासाधन । व्रततपनलगेपुरश्चरण । अंतीपदानिर्वाण । प्राप्तहोयनिश्चयें ७१ अयोध्यासंनि
धगोरक्षपुर । आद्यापिआहेक्षेत्रपवित्र । रजतताम्रमुद्रासुंदर । गोरक्षनामेंचालती ७२ नाथपंचमोध्यार्थी
जाण । साक्षात्सांबपंचवदन । कीपंचायतनपूजन । श्रवणमननेंघडेपें ७३ पंचमतत्वजेंनिराळ । तेंचियोगि
यांचेंविश्रांतिस्थळ । तेथूनभेदितिसूर्यमंडळ । अध्यायकेवळतोअसे ४७ श्रीमत्आदिनाथलीलासुरस । भैर
वपदीआदिनाथवास । ग्रंथपावनपरमरहस्य । पंचमोध्यार्थीवंदितो ॥१७५॥ इ०पंचमाध्यायसमाप्त ॥ ५ ॥

अ०

॥५॥

॥५॥

आध्याय ६ वा ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीनमोआदिनाथमत्स्येन्द्रा । श्रीगोरक्षाचित्समुद्रा । भवनाशकाप्रतापसमुद्रा । मदकारकास
दुरू १ शिवावतारमत्स्येन्द्रस्वये । गोरक्षतोविष्णुनिश्चये । चतुरोननचौरंगीअंशमय । विश्वोद्धारप्रगटलेरधन्यध
न्यतेमहीमाझारी । योगीजनाविजनविहारी । निमग्नसदाअभ्यंतरी । जगदोद्दारीविचराति ३ जोसदुरुभक्तिपराय
ण । तेथेभुक्तिमुक्तिकल्याण । दुर्वटसंकटेनासतीदारुण । अकाळभरणनबाधी ४ जयाचागुरुपदीविश्वास ।
प्रारब्धनेलेविषमस्थानास । तेथेजयापावोनियश । मान्यहोयसर्वाते ५ पाहेउतंकगुरुआज्ञेन । प्रवेशलापाताळ
भुवन । आणूनियांकर्णभूषण । पुण्याहवाचनीअर्पित ६ असोगतकथाध्यार्याइतिहास । विजयनृपासीदीक्षाउपदे
श । देऊनियांगोरक्षपुरास । येतेझालेस्वभावे ७ एकाश्रोतेसज्ञाननर । रुद्रपुरीनामारुयनगर । तेथेभुलेश्वरनामा
नृपवर । परमप्रतापीभूभुजतो ८ चंद्रावतीतयाचीप्रियकांता । चंद्राननापतिव्रता । सुंदरचातुर्यलावण्यस
रिता । प्रीतीउभयतांअद्वय ९ दुष्टदमनीवैश्वानरे । प्रजेविषयीकरुणासमुद्र । धीरवीरप्रतापसमुद्र । शीतळचं
द्रासारिखा १० औदार्याविषयीजेविकर्ण । योद्धाजेविंप्रतिअर्जुन । सुखीरक्षीगोब्राह्मण । साधुसेवनीअतित
त्पर ११ कोणेएकेदिवसीजाण । वनविहाराकरीगमन । चतुरंगसेनासिद्धकरून । चमूसंपन्नजातसे १२ नग
रगर्भातूनिभिरवत । जातसेसंभारसमवेत । नगरस्त्रियाविलोकित । मंदिरींगोपुर्वीवळंधुनी १३ आधीचसौंदर्य
रूपाथिला । अळंकारसुवस्त्रीअतिडोरला । पहावयास्त्रियांचापाळा । मेळाभिळालासत्वर १४ सुस्वरूपदे
दीप्यमान । स्त्रियानिरखितीरतिरमण । मनोमृगदीधलापंचबाण । कटाक्षमार्गेभूछिंता १५ तुष्टपुष्टवळसौंद
र्य । ऐश्वर्यआणिवीर्यशौर्य । पाहोनिदीपपतंगन्याय । झेंपावितीपरपुरबी १६ एकवदेधन्यजननी । ऐसेर
त्नप्रसवलीमेदिनी । एकनिरखोनयनी । सोमकांतापरिद्रवे १७ एकवर्णीस्वरूपसौंदर्य । एकवदेधन्यऐश्वर्य ।

१.ली

॥१॥

एकाक्षणतीकळाचातुर्य । याचेदेहींविसावले १८ एकवदेजन्मांतरीं । अर्चिलींअसेलशिवगौरी । तरीजोडानि
 द्वारी । ऐसावरलाधिजे १९ एकक्षणेअहोवाई । आपुलेप्राक्तनशुद्धनाहीं । पतिसुखाविणपाही । सदांदाहीचिं
 ताग्री २० प्रपंचसुघडअसावासांग । याहूनभलेंमगवैराग्य । ईश्वरींधरूनअनुराग । जन्मसार्थककरावें २१
 एकवदेऐसेंनोहे । आपुलाभ्रातारेंईश्वरहोय । त्यावेगळेंऐश्वर्यकाय । असोनियांजाळावें २२ कुळाभिमानीसत्कु
 लस्त्रिया । कुळींनवर्ततीऐशाजाया । कुळवंतसंपत्तिऐश्वर्या । मानूनवर्तेकुलांगना २३ पूर्वाजितेंअर्चिलाईश्वर ।
 तोचिईश्वररूपभ्रतार । त्याचेंसेवननिरंतर । तेकुळोद्वारीपतिव्रता २४ आपुलापतिसर्वोत्तम । आपुलापति
 पुरुषोत्तम । पतिव्रतेचाहाचिधर्म । नेमनिःसीमसेवेचा २५ भ्रंतारमानावासर्वोत्कृष्ट । ऐश्वर्येंनृपजरीश्रेष्ठ । कां
 चनापुढेंजविलोष्ट । तेंविट्टीपाहावा २६ होकांसमर्थाचींमंदिरें । आणिआपुलीतुणागारें । परिवास्तव्यासितोचिव
 रे । कायइतरकरावीं २७ असोआपुल्यानगरींचाभूप । आपुलाप्रजेचामायवाप । विवेकेंदपेंकंदर्पसर्प । विवेकमं
 त्रेंआकळावा २८ असोमृगयेसराजचूडामणो । जातांपाहतीपौरजश्रेणी । पुढेंधांवतीवेत्रपाणी । सत्कीर्तिवर्णिती
 तयाची २९ नगरप्रदेशीदळभार । जातसेसेनासमुद्र । पुढेंअरण्यअटवीदुर्धर । घोरकंदरेंदेखिलें ३० तंवमृगसा
 वजेंदेखिलींदुरी । वीरांतेंनृपतिआज्ञाकरी । हेमृगवधोनिस्त्वरी । नगरींजाऊंआपुल्या ३१ अश्वधांवडितीमृग
 पृष्ठास । तेपळालेचौदिशेस । प्राणभयहोऊनिपशूंस । पळोनजातीदशदिशा ३२ त्यांतूनएककुंग । रायेंउजूजा
 यसवेग । हांवेभरोनियांमृग । पाठलागकरीनृप ३३ वलयसारोनिस्वहस्ते । ग्रीवाथापटोनिपादांघ्रिसंकेत । हयप
 वनवेगेंगमनकरित । मृगपृष्ठीस्त्वर ३४ किराणमारूनजायस्त्वरहरिण । मार्गेराजामारीतबाण । त्याचेंचुक्रवोनि
 संधान । पुढेंगमनकरितसे ३५ जवळपाहतांजायदुरी । हांवेधांवेवनगव्हरी । अकस्मातदेखिलीपुढेंदरी । जायमी
 तरीतोमृग ३६ चमूगेलीएकीकडे । राजाजायतयापुढें । आवेशलाहावेढें । वननिबिडदेखोनी ३७ तंवजाळींतू

अ०

॥६॥

॥१॥

निनिघेष्टग । रायेंकरोनिपाठलाग । बाणीखोंचलासर्वांग । परत्रेपावलाष्टगतो ३८ रावतृपाक्रान्तिश्रांतला ।
 अशोकवृक्षीविश्रांतिला । तोंक्रुषिपुत्रएकदेखिला । समिधार्थआलाव्यावर्नी ३९ रायेंनमस्कारोनितातें ।
 ह्मणेंदुरळवर्नीपातलाएुयेथें । येरूवदेतोतयातें । समिधग्रहणींहवनार्थ ४० तयासवदेनृपनंदन । येथूनसमीप
 कींदूरजीवन । येरूतर्जनीसंकेतेंकरोन । जवळीआहेहंपाहे ४१ तेथूननिघेराजकुमर । तोंअरण्यदेखिलेंसुंदर ।
 रम्यआराममनोहर । पक्षीवृक्षीवैसले ४२ निविडवृक्षसफळफळले । चूतचंपकचिंचिगीआंवळे । न्यग्रोधे
 औदुंबरसाळे । वायुवेगेंडोलती ४३ तालतमालव्याळसरळ । पोफळीबकुळीनारिकेळ । सुवर्णकर्दळिसदाफळ ।
 दाळिंबीसफळइत्यादी ४४ चंदनरातांजनदेवदार । फगसआणिमांदार । अश्वत्थकपित्थकेतकीसुंदर । जंबुजं
 बरिंसीघनते ४५ शुकपिकर्पिंगळेअनुवादती । सहसशिखीबोलती । चक्रवाकबकउड्डाणघेती । कारंडवादिविहंग
 म ४६ समीपतडागजळसुंदर । आंतजळअसेपुष्कळ । नीळवर्णीअतिसोज्वळ । कमळेंजळीविकाशती ४७
 सहस्रदळेंरातोत्पळें । चंद्रोत्पळेनिखिलढवळें । रुंजीघालितीअलिकुळें । झंकारशब्दीबोलत ४८ तडा
 गतटपाटांगणें । पुष्पंवाटिकासुगंधसुमनें । अळींभरलीसंपूर्णजीवनें । परिमळपवनेंकोंदला ४९ बकुळीपाट
 लीवेवती । नागपुत्रागआणिमालती । जाईजुईसुगंधसेवती । मुक्तमोगरेविराजती ५० असोरायेंकेलेंउदक
 पान । जळस्पशेंनेत्रपुसोन । वृक्षातळीवैसोन । विश्रांतीघेतक्षणभरी ५१ तंवनगरस्त्रियायेतीजीवना ।
 लावण्यदेखिल्यादिव्यांगना । विलोलनेत्रीचंद्रानना । भूपसौंदर्याविधल्या ५२ सायकसोडोनिकामेश्वर ।
 पंचबाणीवेधलेशरीर । खोंचोनियांहृदयजिव्हार । मनोहरणीवेधल्या ५३ रायापुसतीकोठोनिगमन । को
 ठेंजाणेंकायकारण । नामनगरदेशस्थान । श्रकणकेलेंपाहिजे ५४ अन्योन्यबोलतिसख्यांप्रती । छप्प
 ब्रदेशींचेचक्रवर्ती । आलेविवाहाधरोनिआर्ती । परीनपावतीसरीयाची ५५ राजगृहीविवाहआहे । परि

ली. ॥२॥ राजकन्येसवरयोग्यहोये । जरीप्रारब्धेतीसीलाहे । तरीथोरदैवेदैवाची ५६ उदयीकलग्नमयतेव्हां । माळ
 घालीलकोणासदैवा । पाणिग्रहणकोणासितेव्हां । ब्रह्मसूत्रकळेना ५७ नगरजनापुसेभूप । त्यानमराचाकाण
 नृप । पुसताझालाअतिसाक्षेप । नगरलोकातेकाळी ५८ ऐकाएकाग्रसविस्तर । चंद्रावतीहेनामैनगर । ॥६॥
 येथेंसुभद्राख्यराजेश्वर । परमप्रतापीभूमंडळी ५९ त्याचीकन्याशुभावती । तिचेस्वयंवरापातलेनृपती ।
 स्वरूपलावण्याचीख्याती । विश्ववदनीवदतसे ६० उदयकिअसेलग्नसोहेळा । सर्वत्रपाहूंपातलेडोळा । माळ
 घालीलकोणाभूपाळा । जाणवेलसर्वते ६१ जेंविदमयंतीस्वयंवरासी । देवमानवसमारंभेसी । येतेझाले
 स्यास्थळासी । परमउत्साहीपै ६२ असोसख्याभरोनिजीवन । जात्याझाल्यानलगताक्षण । राणीवसांत
 येऊन । राजकन्येसीबोलती ६३ उदयीकतुड्याप्राक्तेनाची । परीक्षानेमिलीअसेसाची । वरयोजिला
 योजनेची । ईश्वरसिद्धकरोते ६४ उदंडंपुरुषपृथ्वीवर । ब्रह्ममृष्टींचराचर । परीऐसाशोधितांदुर्ज्ञानर । भू
 मंडळींहिदिसेना ६५ अतिदैदीप्यदिव्यदीप्ती । गौरवर्णसुप्रभकांती । मुक्तालंकारेंमिरवती । रातेपेतीदूसरा
 ६६ ऐकोनवेधलीअंतःकरणी । केव्हांमीपाहेननयनी । ऐकिलाऐसाअसेलचिन्ही । प्राप्तहोईलमजकैसा ६७
 नकळतघेतसेपुरुषवेष । आश्विनीआरोहणकरीतसे । सर्वनृपातेंपाहतसे । गुप्तरूपेंकरोनी ६८ मगयेवोनित
 डागनिकुटी । राजयातेंनिरखिलेंदृष्टीं । हाचिहोयनिश्चयपोटी । करितीझालीशुभांगी ६९ परस्परेंपाहोननयनी
 खूणबाणलीअंतःकरणी । रायेंवोळखोनिस्त्रीचिन्ही । मौनमुद्राअवलंबी ७० हास्यकरोनिपरस्परी । सलज्जपा
 हेतेसुंदरी । विनवीतसेमधुरोत्तरी । अधर्गिइच्छीमानस ७१ रायासपुमेकोठीलकोण । येहृह्मगेकायकारण ।
 नामगोत्रासपुसोन । कायलग्नलावणें ७२ नृपलावण्यपरिमलचंदन । वेधेंवेढीजेविसर्पाणि । तेंविसल्लग्रहोऊनिमन ।
 भूपवेधेंवेधली ७३ विषयांधहोऊनिनृपवर । तीतेंवदेशपथोत्तर । तुजवीणमजाप्रियकर । पदार्थांप्रियअसेना ७४ तये

संधीवदेवचन । मजदेईभाष्यदान । रावपुढेंसरसाऊन । भाष्यदेततयेतें ७५ ईश्वरमायेचेंकौतुक । कदांचु
 केआवश्यक । कैकयीतेंवचनदेख । जेंविंदशरथदेतसे ७६ होणारहोतसेअनायासे । कांहींनकरितांप्रयास ।
 देहप्रारब्धनचुकेकोणास । सत्यसत्यत्रिवाचे ७७ जाणतेपुरुषआचरतीअविधी । पूर्वसंचितजेंप्रारब्धी । जोने
 मनेमिलाविधी । नहोयअविधीतयासीं ७८ मोहिनीनेंमोहिलापिनाकंधर । मोहिनीनेंमोहिलारुक्मांगदवीर ।
 तैसाचझालाप्रकार । वचनींनृपवरगुंतला ७९ असोउदयिकहासंकेत । रंगमंडपीयेऊनतेथें । माळवालीनमी
 स्वहस्ते । पैर्णूनन्यावेमजप्रती ८० अन्योन्यखूणपरस्परें । सांगोनपातलींअंतःपुरें । मंगळध्वनीवाद्यगजरें ।
 निरंतरहोतसे ८१ तोंसुपर्णाग्रजेंउदय । दैन्यसरतांअभ्युदय । तमनाशकज्ञानसूर्य । प्रकाशतज्यापरी ८२
 असोमंडपउंचदीर्घसुंदर । मखरेंतोरणेंमनोहर । शोभेसमविडौजेमंदिर । चित्रविचित्रचित्रादी ८३ ऐसाजृंगा
 रिलामभामंडप । मिळालेछप्पन्नदेशींचिभूप । वधूदेखोनिज्योतिरूप । झेंपावेपतंगज्यापरी ८४ नृत्यांगना
 नृत्यकरिती । उदकेंकारंजीरंजविती । सुगंधउपचारअर्पिती । परिमळभूषणेंपुष्पादी ८५ नृपएकाग्रवेधिलें
 चितें । अरुचीउपचारनरुचत । जेंविपयनवज्वरितातें । तेंविउपभोगतयासीं ८६ ऐसेसंधिसिद्धजाण । झुले
 श्वरचमूमिळालीयेऊन । सर्वसमुदायसज्जहोउन । सभामंडपीपातले ८७ रावसामोराजाऊनत्यांस । अतिस
 त्कारेंआणीतसे । अभ्युत्थानतयास । देतेझालेसर्वी ८८ सिद्धहोऊननृपवर । तीतेंन्याहाळितएकसरें ।
 ह्मणतीरुपाकरीलजगदीश्वर । तयासप्राप्तहेंरत्न ८९ हस्तीचेथुंडेमाळा । नेणोवालीलकवणाचेगळा । भूपाळ
 झालेसर्वगोळा । डोळातिकडेलावोनी ९० तयेकाळींहारावळी । तात्काळराजकंठींसूदली । सर्वत्रांसीभुली
 पडली । राजेपाहतीतटस्थ ९१ ओंपुण्याह्मणोनिलग्र । यथाविधिपाणिग्रहण । नृपेंअर्पिलेंअपारआंदण ।
 दासदासीगजवाजी ९२ एवंचाहीदिवसलग्नसोहळा । जामातवाहोनिनृपतोषला । द्रव्यकोशमुक्तकेळा ।

ना.ली.

॥३॥

धर्मझालायाचकां ९३ यावरीवधूमाध्यनरेशा । श्वशुरापुसोनिजायस्वदेशा । सर्वेष्टपांचीअतृप्तआशा ।
जातीस्वनगराआपुल्या ९४ बाह्यगजरेनगरांतुनी । जाताझालासहकामिनी । रायेंजामाताबोळउनी । राजा
लर्यांप्रवेशला ९५ रावआलाऐकोनिनगरा । प्रधानपातलासामोरा । आनंदनगरजननारीनरा । होतझाला
सर्वातें ९६ नगरीरंगमाळारेखित्ती । ध्वजउंचमंडपउभारित्ती । अक्षयवाणेंमृगाक्षीकरित्ती । नितंबिनीनगरी
च्या ९७ मंगळवाद्यमंगळगाणी । वारांगनानृत्यध्वनी । शोभायमानमंगळजननी । होतीझालीनेधवां ९८
असोयापरीलग्नसमारंभ । नृपेंमानूनिकृतार्थलाभ । बल्लभाआणिवल्लभ । प्रीतीउभयअद्वय ९९ ज्येष्ठभगिनी
सीकरोनिनभेन । राहतीझालीप्रीतीकरून । कांहींदिवसलोटांजाण । तोंविचित्रवर्तलें १०० सापन्नबुद्धिसं
ताप । संतसहोयतीव्रताप । उत्तरोत्तरहोयसकोप । द्वेषवल्लीउदेली १ परीचंद्रावतीचेमनी । द्वेषनसंतःकर
णां । जेविगंगासोज्वळजीवनी । अणुमात्रमळअसेना २ कोणेएकेदिवसींजाण । राजाकरीतअसेभोजन । तों
चंद्रावतीचेंहिअन्न । पक्वान्नआणवीप्रीतीनें ३ आवडीदेखोनिज्येष्ठेची । द्वेषबुद्धीउदेलीसाची । प्रीतिदेखोन
उभयतांची । नेणेंक्षोभेअंतरी ४ चिंताग्रिज्वाळातीव्रभारी । द्वेषवेढलीतेसुंदरी । उद्विग्नसदांविचारविवरी ।
संतापेंव्याप्तहोतसे ५ स्वदिरांगारशेजेसी । सुखनिद्रायेईलकैसी । तेतळमळीतअहर्निशी । पैशून्यलक्षीति
येचें ६ परीतेमहासत्वअद्वेष्टी । द्वैतनपाहेचिदृष्टी । कृत्रिमकायटचनसेपोटी । स्वधर्मराहटीवर्तत ७ रायेंके
लाद्वितीयसंबंध । ह्मणोननकरोतियेसविरोध । पतिसेवानिरंतरअगाध । पतिप्रियतेंचिवर्तत ८ एकेदिनीएकां
तस्थानी । कांतकांतारमतीदोन्ही । आलिंगनचुंबनभैथुनी । क्रीडाकरित्तीआनंदें ९ हर्षानंदक्रीडारस ।
व्यांतकालवितीझालीविष । बोलोंसरसावलीसरोष । त्रासउद्भवेजयातें १० तुल्लीधीरवीरसर्वज्ञ । कीर्तिघ्व
जउभविलाजघन्य । परिचंद्रन्यायलांछन । जनीदिसोनयेतसे ११ तुमचाप्रियपदार्थतोउच्छिष्ट । दृष्टीस

१ वडील बहीण. २ नमरकार. ३ सयराचे निक्षारे.

अ०

॥५॥

॥३॥

आलाअतिभ्रष्ट । तेथेंप्रीतीतरीउत्कृष्ट । दुष्टअदृष्टउदेलें १२ ऐकोनिचटपटीतसवेगी । जेंविद्याश्विक
 वेधेंसर्वांगी । कारागृहाचेविवरदुर्गी । पडताझालाभूपती १३ रावपडेसंशयावर्ती । मौनस्थग्रहणीनच
 लेस्फूर्ती । क्षीणहोऊनियानृपती । मनोवाजीथोकला १४ नकरावाकोणाचाविक्षेप । ह्मणोनकरीहासाक्षेप । धर्म
 शास्त्रीमहत्पाप । ह्मणेगौप्यअसावें १५ प्रियपट्टराणपिड्ढांगना । तिचीनसावीदुष्टवासना । प्रियपात्रतुमचेआ
 वडेमना । परीप्रीतीतिचीपरपुरुषी १६ उदयीककळेलेहेंचरित्र । परिगुप्तअसावागुह्यमंत्र । वाच्यांशनकरावाअ
 णुमात्र । अदृश्यचरित्रदृश्यहोय १७ ऐकोनियांरायासींचढलाक्रोध । आतांकेचाइजसीसंबंध । दुष्टापरार्थेइ
 चावध । प्रधानाहातेंकरवितो १८ रावप्रधानाआज्ञापित । चंद्रावतीन्यावीअरण्यांत । तीतेंवधोनियावेंवारि
 त । आज्ञाकरितोत्रिवाचा १९ मदांधअविवेकअविचार । विषयासक्तझालानृपवर । ह्मणहोऊनिदुर्धर । न्या
 यअन्यानयपाहे २० प्रधानेंआज्ञावंदोनी । निघताझालातत्क्षणी । राणीवसाराजभुवनी । येताझालातेवेळीं
 २१ तोंचंद्रावतीस्वलीलेंकरून । बैसलीअसतांपाहेप्रधान । त्यासिह्मणेकिमर्थगमन । आजकेलेंप्रभार्ती २२ प्रधा
 नह्मणेमाहेराप्रती । जावेंआज्ञापीनृपती । तंवविचारकरीतसेचिती । अपराधकांहींनाढळे २३ स्वामीआज्ञाप्र
 माण । उठतीझालीत्वरेकरून । रथीकरोनआरोहण । सारथीप्रधानहोतसे २४ मनींविचारीपूर्वप्राक्तन । कां
 हीअपराधनसोन । कायरायासआलेंदिसोन । हेंहीनकळेमजप्रती २५ नगरनारिकनरनारी । ह्मणतीपतिव्रता
 हेसुंदरी । जेंविसुलोचनाहेदुसरी । कींकयाधुयावाटतसे २६ जेवीकैकेयीवचनेकरोन । रामजानकीतेंअजनंदन
 । करविताझालावर्नीगमन । तेवीदिसोनयेतसे २७ घडवडाटवेगेंकरून । चंचळत्वेजातसेस्यंदन । जातां
 देखिलेंघोरकानन । माध्यान्हकाळहोतसे २८ वृक्षपक्षीनसेजीवन । घोरकांतारभयंकरविपिन । प्राप्तझालींठ
 र्पेंकरून । उदकपानमजकरी २९ षष्ठममासाचागर्भउदरी । सत्वरमजजळपानकरी । प्रधानह्मणेतेंअवसरी ।
 उदकशोधाजातसे ३० चितींविचारीप्रधान । हीअन्नदातामातेसमान । तशांतहीआहेगर्भीण । स्त्री

ना.ली.

॥४॥

हत्यानकरवेपै ३१ असोइचेप्राब्धीअसेलजैसे । होणारनचुकेवडेलतैसे । सुखदुःखप्राप्तआपैसे । देहप्रार
ब्धटळेना ३२ यापरीहृदकरोनिविचार । वृक्षातळीवैसवीस्थीर । उदकार्थनेतसेरहंवर । त्वरेकरोनिजा
वया ३३ मार्गेपाहोनिधावंडरिथ । दुःखआठवूनियांमनांत । हेएकलीवनांत । वृकव्याघ्रईतेंभक्षिती ३४ पा
हाप्रारब्धगतीकैसी । जिचेसहस्रावधीदासदासी । तीएकटीअरण्यवासी । विधीप्रारब्धीलिहिले ३५ रुदनक
रूनकरीगमन । वारंवारवस्त्रेनेत्रपुसोन । त्यावनाचात्यागकरून । जाताझालापुढारी ३६ इकडेमार्गमेघचातक
न्याय । वारंवारपाहोनिबोभाय । हेजगन्निवासाकरिसीकाय । अपाययोजिसीमजलागीं ३७ पळनिमिषघटिकाप्र
हर । मार्गलक्षीवारंवार । परीनदसेकोठेरहंवर । परमव्याकुळहोतसे ३८ मार्गपाहतांशिणलेनयन । तशांत
होतसेअस्तमान । वृकव्याघ्रांचेभयेंकरून । चरणचालीचमके ३९ आहाप्राक्तनविचित्रगहन । कधीनपाहे
सूर्यकिरण । एकटीहिंडेघोरविपिन । अडखळोनिपडतसे ४० ईश्वरसत्तेचाविचित्रखेळ । संचितबळोत्कर्षपू
र्णसबळ । ब्रह्मसूत्रेहीकेवळ । नसुटेभोगिल्यावीणपै ४१ पडिलीभवार्णवप्रवाही । येथेंत्रातासर्वहीनाही । काय
करूनसुचेकांही । ह्मणोनिबोभायेपतीतें ४२ हेप्राणप्रियाप्राणनाथा । उपेक्षाकेलीमाझीआतां । येवढाकोप
कामजअनाथा । किमर्थकरिसीकळेना ४३ कायावाचामनेंकरून । तुझीदासीमीअनन्य । ऐसेंअसतांकठीण
मन । कांझालेंहकळेना ४४ साक्षीदेवब्राह्मण । माझेकेंलेपाणिग्रहण । तरीकांहृदयकठीण । कांझालेंहकळेना
४५ आपणावेगळेंक्षणभरी । ठेविलेंनाहोंकदादूरी । तरीकठोरआजअंतरी । कांझालेंकळेना ४६ तुजवरीठेवू
निप्राण । मीविसरलेंदुःखसापत्न । तरीस्वहस्तेजाईवधोन । तरीमीधन्यपरत्री ४७ वर्नीवृकव्यघ्रवेतीप्राण ।
यांचिहस्तेकांदुर्मरण । तरीअपकीर्तिभार्याविरोन । सत्कीर्तिभाजात्यागिसी ४८ भयंकरवर्नीश्वापदघोर । नि
शाप्रवर्तलीअंधकार । नफुटेमार्गहीअणुमात्र । दुःखदुस्तरप्राप्तहें ४९ इहपरमजतुझीआशा । तरीकांकरिसी
हेदुर्दशा । माझियाप्राणप्रियाप्राणेशा । ऐसेसमयींधांवेंकां ५० जातांअडखळोनिपडेरडे । भयेंविलोकीमार्गेणु

अ०

॥६॥

॥४॥

डें । मोठेंवोढवलेंसांकडें । कपाळफुटेपैझालें ५१ फणीमस्तकाचामणी । प्रकाशविचरतांवरणी । त्याउजे
 डेंहंसगमनी । करीगमनपुढारा ५२ चरणपडेकोठेंनपडे । वळंवूंजायगिरिकडे । मूच्छायेऊनतेव्हांपडे । अ
 शुद्धवाहेभडभडां ५३ खडेकांटेसरांटेरुपत । तेणेंचित्तकासावीसहोत । धांपावगाउमाकांत । कितीअंतपा
 हसीहा ५४ तिचीऐकोनिदुःखग्लानी । पशुपक्षीरुदनकरिती । जेंविदुरळवनींतेदमयंतीत्यागूनपतीजातसे ५५
 इच्छितेकाळींकार्यसाधे । तरीतेंउदेलंप्रारब्ध । चंद्रवृद्धीसुखअगाध । उत्तरोत्तरहोतसे ५६ प्रारब्धउ
 दयायेत । विपरीततेंहोयसुपरीत । तैसेंतेंथेंअकस्मात । गंधर्वनगरदोखिलें ५७ दिव्यमंदिरेंदामोदरें ।
 सुंदरदिसतीएकसरें । सुवर्णमयदुर्गगोपुरें । रम्यशोभेंशोभलीं ५८ रत्नदीपाचेलखलखाट । चौहाटव
 स्तूंचेसंघाटहट । लडागतटींशिवालयंचेथाट । सुभटगोमटेप्रासाद ५९ कासारनिकटींकंजनेत्री । उद
 कपानकरीकरपात्री । देवालयींमुभूर्पुगात्री । विकळसुंदरीपडियेली ६० स्वकराचीकरोनिउसी । निद्रिस्तझाली
 अतिश्रमेसी । उपोषितयोषालावण्यराशी । निद्रातियेसीनयेची ६१ तोंवीरसेननाभेंगंधर्व । त्याचीकन्या
 चित्कळाअपूर्व । शिवदर्शनासख्यासर्व । समुच्चयेंयेतसे ६२ षोडशोपचारेंशिवपूजन । विल्लाक्षतासुवर्ण
 सुमन । धूपदीपनीरांजन । दिव्यदीपप्रज्वालित्ती ६३ नैवेद्यअर्पूवनिसत्वर । चतुर्विधवाद्येंवाजतगिजर ।
 मुखींवदतीशिवहरहर । दक्षिणाप्रदक्षिणाअर्पित्ती ६४ चित्कळेसींछणतीसहचरी । शिवमंडपींकोणनारी । रं
 भामेनकातिचीसरी । नपावतीनिश्चयें ६५ सुकृतशब्दपडतांश्रवणीं । तेथेंजायत्वरेंकरोनी । तीतेंछणेमधुरव
 चनीं । तूंकोणकोठीलकोणाची६६येरीवदेवचनसाचार । भुलेश्वरनाभेंनृपवर । भार्यातयाचीनिर्धार । अरण्य
 वासादवाडिलें६७परिसोनसदयसद्गदअंतर । छणेकरीवस्त्रांतर । हेमतगटीपीतांबर । परिधानकरवीतियेतें ६८ मग
 रत्नताटींदिव्यान्न । नानापरीदिव्यपक्वान्न । तिजवरीहोऊनिप्रसन्न । तांबूलदेतआवडीनें६९तीतेंवदेपरिगोरटी ।
 तुजसांगतेंगुह्यगोष्ठी । मत्स्येंद्रवतअतिसंकटीं । आचरतांक्लेशनबाधी७०तेव्हांलागोनियांचरणीं । छणेकृपाकरवी

साजणी । सततवर्तेतेअर्चनी । कैसेंआचखूँतेसांगे ७१ मगदेतसेमत्स्येंद्रमंत्र । यथानुक्रमेकमपवित्र । आणोनि
यांकमळपत्र । पदमुद्राकुंभेरेखिजे ७२ ऐसेंतीनसप्तकेंपूजन । येणेंहोतसेसर्वनिर्विघ्न । आणितुजमत्स्येंद्रदर्श
न । अविलंबेंहोईल ७३ ऐसेंसांगूनसत्वरगती । जातीझालीसदनाप्रती । स्वल्पनिद्रालागोणिसती । जागृत
होयसर्वेची ७४ तंवतेपाहेसर्भोवती । रात्रीचीनसेचिसंपती । दृश्यपदार्थक्षणिकपाहती । ब्रह्मवेतेज्यापरो ७५
कीदृश्यइंद्रजाळ । कींसायखाडियांचेखेळ । कींविजूगिरीजेविचपळ । असेनसेजाणपै ७६ कैवेंगृहकैचास
सार । कींमरीचिजळन्यायअस्थिर । कींस्वप्नीसार्वभौमसमग्र । जागृतींसीनसेची ७७ कींक्षणिकतळपेसौ
दामिनी । कींजळबुडुदन्यायेंकरोनी । कींजीवित्वक्षणिकपाहतीज्ञानी । तेविमनीभासतो ७८ ऐसीसरतांया
मिनी । जातीझालीतेभामिनी । पुढेंजातांदिनमणी । उदयायेतांदेखिला ७९ मत्स्येंद्रमंत्रकरीस्मरण ।
पुढेंदेखिलेंरम्यकानन । गगनचुंबिततरुसघन । मूमीलतापसरल्या ८० सरिताप्रवाहमनोरम । तटींऋ
षींचेआश्रम । तेणेंसंतोषपावलीपरम । रम्यस्थळदेखोनियां ८१ शुचिश्रवानामेंऋषीश्वर । तयाचाआ
श्रमअतिपवित्र । तेथेंपावलीतेसकुमार । कुरंगनेत्रीतन्वंगी ८२ ऋषिगेलागंगास्नाना । आश्रमीहोतीत्या
चीअंगना । तीतेंनमस्कारोनिशुभलोचना । उभीठाकेसंकोचें ८३ ऋषिभार्यापुसेसाजणी । तूंआतांसकु
मारलावण्यखाणी । एकटीकैसीअससीवर्नी । आणिगर्भिणीदिसतेसी ८४ ह्मणेकठीणसमयप्राक्तनेंप्राप्त । तेथें
कोणकोणाचाआप्त । अज्ञातवासक्रमूनिगुप्त । भोगभोगींआपुला ८५ यावरीवदेऋषिभार्या । तुझीराजपत्नी
चीदिसेचर्या । लावण्यपाहोनिदृष्ट्यासौंदर्या । रतीउणीतुजपुढें ८६ कोणगोत्रकोणवर्ण । कोणग्रामनाम
कोण । हेंकरीमजश्रवण । तुजआप्तभावेंपुसतसें ८७ येरीवदेअत्रिगोत्र । क्षत्रियवर्णभुलेश्वरभ्रतार । रुद्रपुर
नामनगर । चंद्रावतीममनाम ८८ षण्मासांचीमीगर्भिणी । कांतेंकांतारींसोडिलीजाण । दुःखादिवसकाळ
कठीण । भोगिल्यावीणनसोडी ८९ आतांद्वैतकरोनिपरौतें । कुटुंबामाजीकरीसरतें । याचीधरोनिआ

तं । प्रार्थितसेतूतैमी ९० अहर्निशीसत्संगती । परिणामिहोईळउतमगती । याचीधरोनियांआर्ती । सांभाळ
 करीजननिये ९१ ऐसेसंवादतांपाही । ऋषिपातलेलवलाही । दढमिठीघालोनपार्यी । पदांगुष्ठकरीपान ९२
 ऋषिपुसतीस्त्रियेप्रती । कोण्यासभाग्याचीहीयुवती । येरीसाकल्यनिवेदनकरिती । झालीतेव्हांत
 यातें ९३ वदलेतेव्हांमुनिसत्तम । तूनधरीयेथेंद्वैतध्रम । कृपाकरीलसर्वोत्तम । उत्तमपुत्रतुजहोकां ९४ अवश्य
 राहेमायेथें । त्यागूनतूंचितेतें । कन्यामाझीनिश्चयातें । लडिवाळतूंमाझे ९५ कन्येपरीराळण । कांहीं
 पडोनेदीन्यून । ऋषिकुमरीवदतीजघन्य । मान्यहोयसर्वातें ९६ असोनवमासभरतांपूर्ण । प्रसव
 तीझालीपुत्ररत्न । ऋषीतेंआनंदझालापूर्ण । रात्रवर्गसंपादी ९७ जातकर्मनामसांग । नपडेकांहींचव्यंग ।
 ऋषीचेआशीर्वादअभंग । पुत्रविजयीहोईलहा ९८ चंद्रशेखरनामाभिधान । ठेवितेझालेमहर्षिजन । द्वादश
 दिनहोतांपूर्ण । द्विजभोजनहोतसे ९९ ऋषिपत्न्याअन्योन्य । हरिद्राकुंकुमेंदतीवायन । नारीकरितीअक्षय
 वाण । आनंदपरमहोतसे २०० शुक्लचंद्रन्यायवृद्धी । बाळशाळूलागेगुणाब्धी । वेदविद्यादिसंपादी । धनुर्वेद
 अनुष्ठी १ जेविंवाल्मीकाचेसदर्नी । अज्ञातवासार्जनकनांदिनी । तेविंतेथेंभूपकामिनी । पुत्रादिकरोनिऋषि
 गृही २ गंगेतीरीमत्स्येंद्रवत । यथासांगसंपादित । कमळपत्रीपूजाकरित । पादपद्मरेखुनी ३ व्रतअनुष्ठितां
 एकमंडळ । तोमत्स्येंद्रप्रगटलेतात्काळ । भिक्षार्थपातलेदीनदयाळ । पूर्वपुण्येंकरोनी ४ अलखोच्चारहोतां
 द्वार्या । भिक्षाघेवोनियेतबाहेरी । अनन्यभावंनमस्कारी । भिक्षाअर्पीसमर्था ५ पाचारोनिपुत्रसहणी ।
 अर्पितीझालीमत्स्येंद्रचरणी । तेव्हांझालीवरदवाणी । चिरंजीवपुत्रहोतुझा ६ यापरीदेवीनिवरदवचन । नं
 तरपावलेअंतर्धान । येरूभावीदिवससुदिन । दर्शनझालेंनाथाचें ७ ऋषिकुमरसहचरमेळीं । क्रीडताति
 एकमेळीं । कंदमूळपत्रीफळीं । जातीवर्नीआणावया ८ राजपुत्रखणितांस्वलीलें । तोंद्रव्यघटातेंदेखिलें ।
 द्विजपुत्रातेंअर्पिलें । आनंदलेतेसर्वही ९ विभागघेईल्लणोन । आग्रहकरितीसर्वमिळोन । तोद्विगणकाकविष्टेसमान ।

ना.ली.

॥६॥

परधनआणिपरनारी १० असोभुलेश्वरनृपवरनगरी । क्रतुहोतसेतेअवसरी । कुंडमंडपउभवोनिद्वारी ।
शृंगारिलेंनगरही ११ स्वाहास्वधावदतीवदनी । ऋत्विजआहुतीहोमितीहवनी । धूम्रकोंदोनिगेलागनी । सं
ततधाराघृताच्या १२ मंगळवाद्यमखरतोरण । वेदघोषकरितीब्राह्मण । लक्षावधीद्विजभोजन । मखअध्वर्या
आणिले १३ पातलेशुचिश्रव्याचेशिष्ये । त्यांततोरजपुत्रहीयेतअसे । येतेझालेस्वसंतोष । आशीर्वादवदताती
१४ शांतिरस्तुपुष्टिरस्तु । धनसमृद्धितुष्टिरस्तु । पुत्रपौत्रादिष्टाद्विरस्तु । तथास्तुहृणनृपवर १५ रायानम
स्कारोनिताया । बैसविलेंयज्ञसाह्या । कृतकृतार्थमानोनिया । धनवसनअर्पित १६ चान्हीदिवसमंगलोत्सव ।
ऋषिगौरविताझालाराव । तेथेंवर्तलेंअपूर्व । होणारनचुकेसर्वथा १७ राजकांताउपरीवरी । उभीअसतांतेसुंदरी ।
तोंपाहिलेंबाजारी । मुलेंखेळतीऋषीं १८ अर्भकेंछंदकौतुकें । खेळतांपाहातीजनकौतुकें । नृपकुमारपाहोनि
कौतुकसुरेख । लोकहोतीतन्मय १९ आणिकअसतीऋषिनंदन । परीत्यांतनिवडेदैदीप्यमान । जेंविभोंवतेउडु
गण । मध्येचंद्रहौरला २० जनवदतीपरस्परें । आपल्यारायासीनसेकुमर । राजायोग्यऋषिपुत्र । दैवेंहोय
तरीवरें २१ असोसापत्नमातेनेपाहूननयनी । हृदयवेधलेंपंचवानी । परमसकुमारसुलक्षणी । वेधलागलातया
चा २२ दासीसअज्ञापीनृपकामिनी । कंदुकआणगेउचलोनी । हृणजेयेईलस्वर्येस्थानी । युक्तीकेळीयावया
२३ दासीगेल्यासत्वरतेथें । खेळआलारहस्यातें । तोंकंदुकचिन्हहतांहत । राणीपासींदीधला २४ राजपुत्रनि
घालातेथूनी । सत्वरपातलाराजभुवनी । तोंकंदुककंचुकीआच्छादोनी । निवांतपणेंबैसली २५ येरूहृणकेमर्था
कंदुकआणिलामाझाव्यर्थ । येणेहोईलअनर्थ । स्वल्पस्वार्थेकरूनी २६ राजकांतावदेवचन । असत्यकां
घेसीवहरण । कैचाकंदुकतूंकवण । कायकारणआमचें २७ तोंअकस्मातपाहिलेंदृष्टी । कंदुकदेखिला
हृदयपुटी । निगूढकंचुकीचेपोटी । देईमाझासत्वर २८ हाहोयहृणोनघेतकंदुका । झिझाटूनि

अ०

॥६॥

॥६॥

हणेरैमूर्खा । झोंबलाहणोनिमारीहाका । तंवसेवकाजाणवले २९ सेवकेंधरूनिबंदीशाळे । बंदीघातलासकुमा
 रबाळ । तयेसंधीमंदिरीनृपाळ । येताझालास्वभावे ३० तंवराणीकरीतसेरुदन । केशमोकळेविगलितवसन ।
 केंचुकीफाटूनछिन्नभिन्न । दशाअवदशाअवगमी ३१ घावराहोऊनराजेश्वर । पुसताझालासमाचार । येरीवदे
 द्विजाचेंपोर । मजसीयेऊनिझोंबले ३२ परानेंहोऊनतुष्टपुष्ट । नजाणतीश्रेष्ठकनिष्ठ । मदोन्मादउन्माददुष्ट । चेष्टा
 करितीश्रेष्ठांच्या ३३ भिक्षुकयोनिअतिकरंटी । दुष्टप्रतिग्रहपापगांठी । त्यापातकींहेकारटी । आचारराहाटी
 राहाटती ३४ तरीज्याचरणेऐथेंकेलेगमन । तेंपादकरावेछेदन । ज्याहस्तेआंदोलन । तेउभयपाणीछेदावे ३५
 हेंजरीनघडेसत्य । तरीआपलाकरीनप्राणघात । वचनस्मृतीतुह्यातें । साक्षअसेलमनतुह्या ३६ यानरदेहींप्रि
 यत्रय । राज्यपुत्रआणिदेह । भाष्यदानेंदशरथेंपाहें । तीन्हींअर्पिलीज्यावचनें ३७ आतांअसोबहुसालयुक्ती ।
 तयामारवींशस्त्रवार्ती । जरीअसेलमजसीप्रीती । परीक्षाकळेलआतांते ३८ तत्काळप्रधानपाचारून । याचे
 हस्तपादखंडून । चतुर्दिशेयावेझुगारून । तरीशांतीमजतेव्हां ३९ आतांजाईनलगतांक्षण । कळेलतुझेंशा
 हाणपण । माझीआज्ञातुजप्रमाण । वेदवाक्यज्यापरी ४० राजाअविवेकीमूर्खप्रधान । तेथेंधर्मशास्त्राचेंकाय
 कारण । न्यायकैचाअन्यायप्रधान्य । तेथेंअनर्थरोकडा ४१ दुरजाऊनसप्तशृंगतें । हस्तपादछेदूनिययातें ।
 नकळतयावेत्वांसत्वरऐथें । प्रधानातेंआज्ञापिलें ४२ ऐसेंबोलतांप्रधानाप्रती । तेव्हांतोवाळवाहनरथी । जा
 ताझालाअरण्यपंथी । दूरीनेलातयानें ४३ बाळपुसेकोठेंगमन । मूर्खापुससीकायकारण । तुझेंकरावयाहनन ।
 राजआज्ञामजझाली ४४ येरूहणेमोझीजननी । आतांकेंचीपाहीननयनी । दूरआणिलेंदुरळवनी । ऐथेंउपाय
 कायसा ४५ मातापुत्रादेतविष । पिताविकीवाजारास । नृपहरणकरीसर्वस्वास । तरीशरणजावेंकोणातें ४६ न
 सेपूर्वार्जितमाझेउद्ध । हणोनिदुष्टउदेलेंदेहप्रारब्ध । पातकाचेंबळअगाध । आतांखेदकासया ४७ सप्तशृंगगिरी

ना.ली

॥७॥

वरशिखरी । प्रधाननेतसेदुराचारी । बाळासवदेस्नानकरी । शुचिर्भूतहोयतूं ४८ स्नानकरोनभस्मचर्चून ।
 ह्मणेइष्टआराध्यकरीस्मरण । अंतकाळसमयीनिर्वाण । साधनकरींआपुलें ४९ तंववाळवोलेतयातें । तुजविणेंमा
 झेंकोणयेथें । परीदयानयेदुर्जनार्ते । दुष्टादुष्काळदयेचा ५० रज्जूनेंआकर्षिलेहस्तचरण । दैदीप्यशस्त्रकरून
 नग्न । मारिताझालानिर्दयपण । नग्नकेलींचतुरांगें ५१ उभयहस्तउभयचरण । छेदितांझालागतप्राण । येरें
 वस्त्रशेंस्त्रपुमोन । जाताझालानिर्दय ५२ पशुपक्षिरुदनकरिती । ह्मणतीविधातीयाप्रजापती । ऐसेंदुःखयाचेसं
 चितीं । कायलिहिसानिर्दया ५३ मध्यान्हप्रहरकळकळीत । विकळअरंबळेतळमळीत । गीधकाकयेऊनतेथ । रक्त
 पानातीष्ठती ५४ दुर्धरयातनेंतदीनवाणी । मत्स्येंद्रनाथवदनीध्वनी । ऐसेंस्मरतांझालीरजनी । तोंमत्स्येंद्र
 इच्छेंजातसे ५५ मत्स्येंद्रध्वनीपडतांश्रवणीं । निकटपातलेतयेस्थानीं । भग्नअवयवपाहोनी । हृदयद्रवलें
 स्वामीचें ५६ पाहातेझालेरुपाटणीं । करचरणफुटलेडठाउठी । व्योमींपुष्पकांचीदाटी । निर्जरवृष्टीकरिता
 ती ५७ भग्नअवयवहोताअंगीं । ह्मणोनिनामठेविलेंचौरंगी । मत्स्येंद्रघेवोनिवोसंगीं । मौळींपाणीस्पशित ५८
 तयासआणिलेंऋषिगृहीं । मातेसभेटवीलवलाही । जननीकवलीउभयवाही । प्रेमाश्रुनयनींलोडले ५९ रायाक
 ळलेंवर्तमान । मारिलापुत्रआपुलाह्मणोन । तोहीयेतसेधाऊन । कळवळोनितेवेळीं ६० मस्तकठेऊनिमत्स्यें
 द्रचरणीं । प्रार्थीउभयजोडोनिपाणी । मीपुत्रहत्यारीह्मणोनी । शिक्षाकरावीगुरुवर्या ६१ पुत्रकलत्रराज्यस्व
 मीं । यांतगुंतलोंविषयांधपणें । शरणागताउचितदेणें । परत्रसाधननघडे ६२ मत्स्येंद्रह्मणेरारजपुत्रार्ते । रा
 ज्यभोगूनकरीपरमार्थ । चौरंगीह्मणेमजशपथ । राज्यनकोमजकल्पांतीं ६३ दृढनिश्चयधुवचौरंगीं । वृतीझाली
 योगानुरागीं । तयातेंमत्स्येंद्रयोगी । योगदीक्षादेतसे ६४ कर्णीमुद्राशृंगीशैली । भस्मलेपनतनूडौरली । तुं
 बीफावडीघेऊनिझोळी । अलखउच्चारकरितसे ६५ गुरुवदनींवरदवाणी । चिरंजीवराहेयावतरेणी । जयजय

अ०

॥६॥

॥७॥

१ दोरीनें. २ सूर्यआहे तो पर्यंत.

कारेमंगळध्वनी । होतीझालीतेवेळां ६६ यावरीआज्ञापितीनृपती । स्वनामस्थापीपशुपती । सर्वेचेऊनचं
 द्रावती । बदरिकाश्रमासजायतूं ६७ चौरंगीनाथमत्स्येंद्रमुनी । निषतेझालेतेथुनी । भुलेश्वरलिंगस्थापुनी ।
 स्वनामठेवीतयातें ६८ मत्स्येंद्रवरदेअद्यापिपाहे । जयाभुलेश्वरदर्शनहोय । तयाअंतकाळींभुलीनये । प्रत्यय
 जाणतीअद्यापी ६९ हाषष्ठमअध्यायषडानन । अंगनानघेतीतयाचेंदर्शन । तेविआशातृष्णाजातीपळोन ।
 हंमहिमानजयाचें ७० कीयोगवल्लीषड्समुधा । षड्विकाररोगनव्हेबाधा । षड्चक्रभेदोनिपरमपदा । श्रोतेव
 क्तेपावती ७१ अध्यायहाकरितांश्रवण । त्यासपुत्रबंधुभेटतीस्वजन । कारागृहीअसतांजाण।मुक्तहोऊनिभेटती ७२
 आदिनाथलीलाहेअविमुक्ती । श्रवणमननजेस्नानकरिती । तयांनसेपुनरावृत्ती । अंतीकैलासप्राप्तपै ७३ अपु
 त्रापुत्रसंतान । निर्धनाधनसंपूर्ण । रोगदरिद्रपराभवोन । श्रवणपठणेंजातसे ७४ आदिनाथलीलामुक्ताफळ ।
 श्रवणाननींश्रोतेमराळ । उड्डाणघेतीनभमंडळ । ब्रह्मानंदींवेचरती ७५ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । ग्रंथक
 र्ताभैरवसमर्थ । तत्प्रसादेआदिनाथ । षष्ठमोध्यार्यावंदिला ॥ ७६ ॥ इतिषष्ठोऽध्यायःसमाप्तः ॥ ६ ॥

अध्याय ७ वा

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ नमोआदिनाथाआदिपुरुषा । मायाविपिनदहनहुतांशा । सच्चिदानंदजगदीशा । जग
 न्मंगलासुखाब्धी १ आदिबीजप्रणवओंकारा । आदिनाथपंथतरुवरा । शाखागोरक्षकमत्स्येंद्रा । चर्पटचौरंगसि
 पत्री २ मीनभर्तृहरीपुष्पसोज्वळ । कानीफजालंदरमोक्षफळ । निवृत्तिज्ञानेश्वररसाळ । सुरंगसोपानमुक्तते ३

१ माया रूप रान जाळणारा अग्नि. २ प्रणव रूपी बीज.

ना.ली.

॥१॥

धन्यगुरुभक्तिमहिमान । ज्यांचेसत्कीर्तीभरलेंत्रिभुवन । अहर्निशीगुरुसेवन । मान्यहोतीहरिहरां ४ धौम्यक्र
षीचेशिष्यत्रय । वेधअरुणीउपमन्य । गुरुसेवेंतअध्वर्य । अनन्यभावेकछूनी ५ गुरुआज्ञापितीअरुणी । के
दारखंडआणिबांधोनी । मार्गीजतांफुटलेंपाणी । शरीरबांधोनिपडियेला । बहुतदिनझालेह्मणुन ६ गुरुकरिति
शिष्यशोधन । तोंजळप्रवाहस्तब्धकरून । शरीररोधोनिपडियेला ७ गुरूनीसावधकरूनितया । सत्वरआ
णिलेंआपुल्याठायां । ह्मणधन्यधन्यशिष्यवर्या । गुरुआज्ञेतेंरक्षिसी ८ आतांउपमन्यदुसराशिष्य । तोकरीत
सेगोशुश्रूष । धर्मकाननीसंतोष । धेनूचारीस्वइच्छें ९ गुरुवदतीतयावचन । कैसीकरिसीक्षुधाहरण । येरूह्म
णेमधुकरीअन्न । पिंडरक्षीआपुला १० गुरुवदतीनिच्यकर्म । गुरुवंचनहाअधर्म । आजिपासोनिधरीनेम । गुरु
अर्पणधर्मकरावा ११ मगअर्धदेऊनिगुरुनाथा । अर्धेशांतवीक्षुधाव्यथा । गुरुसेवेसीतत्वता । अवंचकभिक्षा
मजव्यावी १२ मागुतीदुसरीभिक्षाकरी । नकरीह्मणेतेंदुःखकारी । पुन्हावत्साऐसेनकरी । द्विवोरभिक्षानि
द्यहे १३ मगपत्रपौत्रीगोक्षीर । अल्पग्रहणीरक्षीशरीर । गुरुह्मणेतच्छिष्टसमग्र । हवनानिच्यहोयतें १४
अवश्यआज्ञाह्मणून । धेनुवत्सपीतांवदनीफेण । तोचिकरीतसेग्रहण । पुन्हांवदतीशिष्यातें १५ यावरीगुरु
पाहातीडोळां । तुष्टपुष्टदोंदिलदेखिला । ह्मणतीबाळाक्षुधानंळा । शांतविसीकेविपै १६ येरुवदेसत्यवचनी ।
वत्समुखीवेंफेनपाणी । तेणेंजठराग्निशांतवूनी । शरीररक्षणकरीतसे १७ गुरुह्मणेतेंअनुचित । वत्सफेनीधेनू
शापित । कितीसांगूंबाळातूतें । ऐसेंसर्वथानकरावें १८ अवश्यह्मणूनलागेचरणी । पुन्हांक्षोभलीक्षुधासर्पि
णी । अर्कदुग्धतिचेशांतवनी । आहारातेंअर्पित १९ कदुक्षारअग्नीकरोन । त्यानेंगेलेउभयनयन । तोंप्राप्त
झालाअस्तमान । धेनूआणीस्वगृही २० अंधत्वप्राप्तउभयलोचनी । ह्मणोनिवत्सपुच्छकरग्रहणी । गृहीयेतां
प्राक्तनेंकरूनी । अकस्मातकूपीपडियेला २१ सायंकाळअस्तमानूं । अद्यापगृहीनयेतीधेनू । कींउबगमानू

अ०

॥७॥

५१॥

नउपमन्यू । आजिराहिलाकळेना २२ शिष्यशोधाक्राविजाय । उपमन्यावाळावोभाय । अरेवत्साझालेंकाय ।
 नयेसीकायअझूनो २३ तंवकूपांतूनिप्रतिध्वनी । वदताझालाशिष्यसद्गुणी । स्वामीपडिलोकूपव्यसनी ।
 अंधत्वप्राप्तमजझालें २४ ऐकोनिसकूपसद्गदमनी । नाभीअभयवरदपाणो । तूंस्मरणकरींदेवाश्विनी । तेकूपा
 करितीतुजवरी २५ स्मरणमात्रीउभयदेव । येतेझालेस्वयमेव । घृतपाचिअंणूपअपूर्व । देतेझालेदयाळू ।
 २६ दिव्यदैदीप्यप्रदीप्तदीप्ती । अश्विनीदेवतयावदती । अपूपभक्षीतंनिश्चिती । नेत्रयेतीपैतुझे २७ येरू
 वदेनकरीग्रहण । गुरूसीनकरितांअर्पण । देवह्मणतीधन्यधन्य । सच्छिष्यसत्यहोसीतूं २८ प्रसन्नवदनं
 वरदेती । होईवेदशास्त्रविशारदस्फूर्ती । ऋद्धिसिद्धीतिष्ठती । द्वारप्रदेशीअक्षर्यो २९ मगतयाकाढोनिंकूपां
 तून । देवपावलेअंतर्धान । मगगुरूतेंकरोनिनमन । पदांग्रीभिठीघालित ३० संतोषोनिगुरुसमर्थ । सप्रेम
 तयाआंदोलित । ह्मणेसर्वस्वेंमीकृतार्थ । मनोरथतुझेपुरती ३१ असोतिसराशिष्यबेध । गुरुभजनींसावध ।
 गुरुसेवेसीअभेद । हृदयींजाणेमनीचें ३२ नसांगतांकार्यकरी । नमागतांवस्तूपुढेंकरी । नबोळतांओळखे
 अंतरी । सारासारतत्पर ३३ गुरूतेंआवडेजोपदार्थ । तोतात्काळसिद्धकरीत । नरुचेत्यासींत्यागित ।
 मनोर्गतजाणेगुरूचें ३४ जरींप्राप्तझालाप्रसंगकठिण । तरीनकरीमर्यादाउलंघन । तनमनधनगुरुअर्पण ।
 सदैवध्यानगुरूचें ३५ जेंविअग्रापासोनिऊंस । पूर्वपरत्वेअतिसुरस । कींशुकूपक्षीचाचंद्रदिवस । शशीपावे
 वृद्धीते ३६ तैसागुरुसेवेसीरित । उत्तरोत्तरप्रेमाबहुत । करणीकरोनिलपवित । विख्यातलौकिकींनभिरवी
 ३७ गुरूहूनिदुर्जोदेव । ऐसानकरीभेदभाव । गुरूइष्टआराध्यसर्व । व्रततपमंत्रगुरुनाम ३८ जेऐसेमंडित
 चिन्ही । माझामस्तकतयांच्याचरणी । स्वशरीराच्यापादुकाकरोनी । पर्दीराहीनतयांच्या ३९ गतकथा
 ध्यार्यांनिरूपण । चौरंगीनाथमहदाख्यान । उत्पत्तिआणिदीक्षाग्रहण । मत्स्येंद्रसेवनकरितसे ४० द्वीपांतरी

१ तुपांतळलेलेवडे. २ विहीरीतून. ३ मन. ४ मनातील अभिप्राय. ५ दुसरा. ६ राजपुत्र. ७ पसारा. ८ भयंकर.

चेनृपनंदनं । तेथे श्रीगोरक्षजाऊन । उपदेशिलें न करवे गणन । त्यांचायमदंडखंडिला ४१ तो इतिहास सविस्तर ।
 सांगतां ग्रंथी होई लप्रसरें । केवळ मतिमंद मीपा मर । महिमान वदेवतयाचा ४२ मागधदेशाचा समंध । जरासंधन
 गरसांनिध । गोरक्षागेरी प्रसिद्ध । अद्यापि वरी बोलती ४३ त्या पर्वती गोरक्षनाथ । येते झालें अकस्मात । तो
 ब्रह्मराक्षस देखिला तेथ । क्रूर भयान कळत घ ४४ कज्जलवर्ण शरीर सबळ । खदिरांगारा समनेत्र युगुळ । विक्राळ
 दाढा जिह्वा सरळ । सेंदूरभाळीं चर्चिला ४५ लोहार्गळा घेऊन करीं । धांवित्रलानाथावरी । उर्ध्वहस्ताने शाच
 री । वरचेवर राहिला ४६ भस्मटाकितां अणुमात्र । राक्षस झाला दिव्यशरीर । जें विअभ्रटा कोनि मित्र । दैदी
 प्यमान निघतसे ४७ नाथ पुसती त्याला मुन । यातामस योनीचें काय कारण । येहू वदे पूर्वकथन । श्रवण करावें
 स्वामितां ४८ मी आनर्तदेशींचा नृपवर । नाममाझे चक्रधर । परमदुष्टदुराचार । जारकर्मीं रत सदां ४९ देशोदे
 शीं प्रेरीहेर । स्त्रिया आणवी अतिसुंदर । नवयौवन परमसकुमार । नित्य नूतन भोगित ५० नीचयातीत उत्तम
 कामिनी । ऐकतां आणावी बळात्कारें करूनी । ऐसारतलीं दुराचरणीं । धर्माधर्मन पाहें ५१ कोणे पुढे अवसरिं ।
 येता झालों वनविहारी । तों लावण्यलतिका सुंदरी । भार्या देखिली ऋषीची ५२ कुरंगं नयनी लावण्यखाणी । ह
 रिं मध्यते गजगमनी । भुजंग प्रायसलंबवेणी । ऋषि आश्रमीं देखिली ५३ कोणी गृहीन सतां जाण । बळात्कारें करीमै
 थुन । तये संधी द्विजयेऊन । द्वारप्रदेशीं थोकला ५४ परमभयें करीगमन । तापसी वदे कोर्धें करून । दृष्टाकेलें दुराचरण
 आचरतां केवि जासीतूं ५५ ऋषिपत्नी भयें करून । जिह्वा आसडोन त्यागी प्राण । क्षणिक विषय अवलंबून । प
 रिणामी दुःखदुस्तर ५६ सिंहवदनीं घालोनि हात । कैसावांचेल तो निवांत । कीं जाणोनि विषप्राशित । मृत्यूत
 यातें न सोडी ५७ तूं चांडाळ दुष्टदुर्जन । घेईं माझे शापवचन । भयान कराक्षस होऊन । वनीं फिरसि कृतघ्ना ५८
 सद्गद होऊनि भयाभीत । प्रार्थून उःशापातें सांगत । ब्रह्महृदय कोमळबहुत । नवनीतापरी द्रवतसे ५९ अरे तूं नृपचू

डामणी । आचरसीनिशाचरआचरणी । तरीतीचनिशाचरयोनी । प्राप्तहोईलतुजलागीं ६० परीगोरक्षफितां
 द्वीपांतरिीयेथेंयेतीतेअवसरीं । तुजउद्धरितोलदर्शनमात्रीं।ऐसाउःशापमजहोता ६१ तोप्राप्तझालाआजिचादिव
 सा।मायासनकरितांनायासा।अभ्युदयउदयउत्कर्ष।लाभवेळादैवाची ६२ अनंतजन्मीचेंसुळत । तरीचनाथदर्शन
 मजप्राप्त । येणेंपुरलेसर्वार्थ । मनइच्छितजेंहोतें ६३ लोहेपरिसास्पर्शकरोन । तात्काळहोतसेकांचन । कींसु
 रतरूचेछायेवैसोन । इच्छितफळलाहिजे ६४ कींअमृताचियेप्रवाही । बुडतांमृत्युसर्वथानाहीं । कींस्वानंद
 सुखाचेडोही । दुःखवार्तानसेची ६५ हेंचिविनवीस्वामीप्रती । आतांनसावीपुनरावृत्ती । अखंडनिमग्नआत्म
 स्थिती । सदासर्वदामजअसो ६६ नाथवदतेझालेतयासीं । तूंकोणस्थळींवासकरिसी । वैकुंठींकिंवाकैलासीं ।
 आवडेस्थळतुजदेतो ६७ येरूवदेसत्यवाचा । वियोगनसावागुरुपायांचा । पिंडआणिब्रह्मांडीचा । मार्गमज
 दाविजे ६८ निकेंवदोनतयातें । देतेझालेउःशापातें । सरूपहोऊनदीक्षेतें । अर्पितेझालेदयाळू ६९ मस्त
 कींठेवूनअभयकर । जाईस्वइच्छेंकरीव्यवहार । त्रिलोकींचींतीर्थेंसमग्र । करोनियेईपुढारी ७० यावरीतेचि
 स्थळीं । मत्स्येंद्रपातलेउतावेळीं । गोरक्षमौळीचरणकमळीं । ठेवितेझालेसंतोषें ७१ गोरक्षासीतेक्षणीं ।
 अस्थीचीकाढोनिस्मरणी । ह्मणतीमहाफणीचेमणी । अनर्घ्यमोलाआगळे ७२ आणीकपरीसंचितामणी । ग
 जमुक्तेंगिरिमस्तकमणी । आणिलेहेतुजलागुनी । भूषणींभिरवीआपुले ७३ गोरक्षवदतीकरजोडुन । ह्मणकास
 याआणिलेहेपाषाणें । सबाह्यअसतीजडत्वेकरून । कायकारणपैंयांचें ७४ ऐसेंवदोनियांजाण । ह्मणारिलींसमग्र
 रत्नें । चिंतामणीपरिसादिकरून । भिरकाविलेंसर्वही ७५ जेंविसरूपजानकीवरें । मारुतीसदेतरत्नहार । तो
 दर्शनांफोडीसत्वर । नसेरघुवीरयामार्जी ७६ तैसेंचकरीगोरक्षमुनी । ह्मणकायसंग्रहाकरोनी । मगमत्स्येंद्रव
 दतीक्रोधेंकरून । मूर्खानेणसीरत्नातें ७७ जेअसाध्यनमिलेसाधनें । दुर्लभदुर्गमवस्तुजाण । त्याप्राप्तप्राक्त

ना.ली.

॥३॥

नेकखून । धिकारिसीनेणतां ७८ गोरक्षवदतीवचन । यपरिसाचेंकायप्रयोजन । आणिचिंतामणीचिकाय
खून । रत्नेउपयोगकोणता ७९ मत्स्येंद्रहृत्तगतीरत्नेकखून । रत्नेकरावीबहुजतन । प्राप्तझालियासमय
कठीण । याचाउपयोगपडतसे८०चिंतामणीचितितपुरवी । परिसलोहाचेंसुवर्णकरवी । रत्नमणीअमौल्यऊर्वी
नृपगौरवितियायोगें ८१ मत्स्येंद्ररूपेंचितितपूर्ण । समग्रमनोरथसफळजाण । स्वयेंपरिसागुरुदास्येकखून ।
प्रक्तनदग्धत्वाकिलें ८२ मत्स्येंद्रअभयवरदहस्त । साम्राज्यकरीअखंडित । सर्वनृपेतिहोऊनभृत्य । मोक्षदी
क्षाइच्छिती ८३ मत्स्येंद्रवदतीएकगोष्टी । द्रव्याधीनसर्वसृष्टी । द्रव्यनसताहोतीकष्टी । अतिहिंपुटीचापुडे८४
द्रव्यास्तवजगतवश्य । द्रव्यास्तवकरितीदास्य । द्रव्यसर्वांचेंउपास्य । द्रव्यउपहासकरिसीतूं ८५ गोरक्षेंऐ
कोनवचन । जळेंगडूषथुंकिताजाण । सर्वांगपर्वतसुवर्ण । केलामहिमानजयाचें ८६ अनेकरत्नांचीउघडूनिखा
ण । गिरिदेरीतप्रकाशघन । चिंतामणीपरिसेकखून । अरण्यभरिलेंसर्वही ८७ मत्स्येंद्रअवलोकितादृष्टी । ह
र्षवाटलाबहुपोटी । वोसंडोनिंकंठीमिठी । गोरक्षाचेघालित ८८ अद्यापित्यापर्वतापासोन । प्रपवतसेदिव्यसु
वर्ण । गोरक्षगिरीअभिधानं । पुराणप्रसिद्धजाणती ८९ तेथूननिघालेलागवेंगें । मत्स्येंद्रजातीसवेंगें । गोरक्ष
हीअसतीसंगें । पश्चिमदिशाक्रमिताती ९० पुढेंजातांदिव्यवन । निरखितेझालेंरम्यस्थान । जेंविशकाचेंनंदन
वन । वृक्षसघनडौरले ९१ कावेरीतटवाळवंट । घाटपाटांगणेंअतिसुभट । जळसंघाटप्रवाहपाट । स्थळनेटकें
लक्षिलें ९२ गोरक्षातेंआज्ञापिती । आर्त्तांजातसोंभिक्षेप्रती । तुवाराहोननिश्चिती । आसनकरीउतम ९३ अव
श्यआज्ञाप्रमाण । गोरक्षानिर्मितमृत्तिकासन । गोमयकर्मलेपन । निर्माणकेलेंस्वहस्तें ९४ सवेचगेलेनगरातें । तों
अपराण्हसमयप्राप्त । कोणीनदेतीभिक्षेतें । उन्मत्तविषयीमदांध ९५ फिरतांश्रमलेमत्स्येंद्र । भिक्षानअर्पितीअणु
मात्र । फिरोनआलेसमग्रनगर । त्रासयुक्तहोवोनी ९६ विषादवाटोनिहांवेभर । धनाढ्यपाहोनियांनर । त्यासींहण

अ ०

॥७॥

॥३॥

तीब्रह्मसाक्षात्कार । सत्वरकरवितोपैआनां ९७ वरीपिष्टद्यावेंसवाशेर । त्वरितपाहाचमत्कार । तेहेळसोनिवद
तीउत्तर । पिष्टावरीब्रह्मकैचें ९८ ब्रह्मनफिरेदारोदारी । ब्रह्मनमिळेहाटबाजारी । ब्रह्मकैचेंघरोघरी । नमिळे
व्यापारीविक्रीतें ९९ जयासीब्रह्मसाक्षात्कार । तोकायघरोघरीफिरे । तयाअवश्यकायदुर्भर । नसेप्रतिकूळअ
त्राचें १०० अत्रासाठीनानाप्रकार । खटाटोपादिभयंकर । उदरनिमित्तबहुवेषधर । सोंगेंढोंगेंकरिताती १ का
षायवस्त्रपरिधान । एकनरकपाळकरीग्रहण । एककरितीकेशलुंचन । एकनास्तिकस्थापिती २ एकजटाजूट
भस्मचर्चिती । एकनग्नदिगंबरविचरती । एककवित्वपांडित्यव्युत्पत्ती । उदरभरणाकारणें ३ ऐसेनानामतां
चेजन । नेणतीमत्स्येंद्रमहिमान । गृहीप्राप्तझालेंनिधान । प्रार्तनअंधत्वअवलंबिती ४ कामधेनूआलीअंगणीं
तीतेंधिःकारीवोढाळहणोनी । परीसगोफणिलागोफणी । चिंतामणीझुगारिले ५ ऐसेअज्ञानजनप्राकृत । ना
थमहिमानेणत । पडोनियांभ्रांत । आत्मस्वार्थादुरावले ६ सत्यवदतांमानितीअसत्य । असत्यावरीअगाध
प्रीत । जेविंपयघृतातेंनपुसत । मद्यप्रार्थुनिस्वीकारिती ७ असोऐशापरीसमग्रनगर । फिरतांनमिळेपिष्टअणु
मात्र । पूर्वस्थळीयेतांसत्वर । वृत्तांतगोरक्षासांगत ८ परिसोनवदतीगोरक्षनाथ । अजारक्षकांकायवेदांत ।
वृषभापुढेंसुगंधअर्पित । व्यर्थहोयज्यापरी ९ कींकीबापुढेंदिव्यकामिनी । कींदेवांभीतावांसरमणी । कींचंद्रो
दयवायसांलागोनी । कायउपयोगतयासीं १० रोगियाकडूदिव्यौषधी । निर्देवांकेर्विसाधेनिधी । दुर्जनानहोय
सडुद्धी । प्रारब्धानिर्मिततैसाची ११ विषयीजनानरुचेज्ञान । जेंविप्रेतहस्तींदेतांरत्न । कींदेवापुढेंनचलेयत्न ।
केर्विंचालेधूर्तांचा १२ यावरीगोरक्षयोगभायेतें । आज्ञापितीजळअग्निकरीमुक्त । एकचिहाहाःकारझालाप्राप्त ।
तृषेव्याप्तजनहोती १३ कोणीहणतीदेवताकोप । कोणीहणतीप्रजेंचेंपाप । कींकोणीअतिथीचासंताप । भूपेंशो
धनकेला १४ जीवनसर्वांचेंजीवन । गतप्राणहोतीजन । प्राणिमात्रहोऊनिदीन । तृषाप्राप्तजाहली १५ जेंवि

ना.ली.

॥४॥

जीवनावीणमीन । तळमळीतपुलिन । तेंविप्रजेचेसलिलावांचोन । प्राणजाऊंपाहाती १६ प्रबुद्धजनीतर्कके
ला । कोणीब्रह्मनिष्ठशोभला । भिक्षानामेळतारिक्तगेला । ह्मणोनिबोढवलाप्रळयहा १७ मायालाघवीगोरक्ष
नाथ । एकगुजडीचेंमूत्रश्वेत । ऊर्ध्वआकाशींभिरकावित । अग्नीवैसतीआसनीं १८ पौरजनाच्याअसंख्यथाटी ।
पाहतीचमत्कारसर्वदृष्टी । नृपश्रवणींउठाउठी । वार्तागेलीसत्वर १९ ऐकोनधांवेनृपवर । करीवारं
वारनमस्कार । प्रदक्षिणाकरोनित्रिवार । बद्धहस्तेतिष्ठत २० सुवर्णमुद्राअसंख्यवरी । पत्रींपुष्पीं
फळसंभारीं । धांवोनियांनरनारी । अर्पितीतेव्हांसर्वही २१ कोणीपयघृतशर्करा । पात्रेंअर्पितीए
कसरा । पूजाकरितीषोडशोपचारा । अर्घ्यपाद्यादेकरूनी २२ धूपदीपनीरांजने । करार्तिकाकरो
द्वैतन । श्रीफळेपूंगीफळेअर्पण । करितीसर्वत्रसद्भाविं २३ एकअर्पितेझालेधान्य । एकवस्त्रेभूषणेंआ
मात्र । एकहोऊनिअनन्यशरण । स्तुतिस्तोत्रेंस्तविताती २४ प्रार्थनाकरीनगरनाथ । चातकेंजेंवीमे
घइच्छित । तेविजळेंविणेंप्राणहत । प्राणदानद्याआह्लासीं २५ ऐकोनिनाथझालेसरूप । तात्काळभरिलेतडा
गकूप । आनंदेंनिर्भरझालाभूप । राजाविचारीमनांत २६ राजाविवेककरीमनांत । धन्ययोगियाचेंसामर्थ्य ।
आतांशरणजाऊनयातें । स्वहितआपुलेंसंपादूं २७ ऐसेंवदतांझालीरजनी । तंवबोलतेझालेगोरक्षमुनी । सर्व
हीजावोनियांस्वसदनीं । यथासुखेंअसावें २८ आज्ञावंदोनसर्वजन । पावतेझालेसदन । मगगोरक्षयेऊनआप
ण । धरीचरणगुरूचे २९ भलारेभलाशिष्यराया । जनादाविलीयोगमाया । तुझाप्रतापनयेआया । ब्रह्मां
दिकांनेणवे ३० ऐकोनिमत्स्येंद्रमुनींचेबोल । गोरक्षवदेगुरूपेचेंबळ । जीकृतनिश्चयकळिकाळ । रूपाअढळ
स्वामीची ३१ मत्स्येंद्रवदतीभिक्षेसाठीं । मीझालेंरेपरमहिंपुटी । ब्रह्मदृश्यउठाउठी । तरीसत्यकोणीनमा
नी ३२ गोरक्षवदतीहेंचिकारण । क्रोधप्राप्तमजलागुन । क्षणमात्रेंभस्मकरीन । हेंत्रिभुवनगुरूपें ३३

अ०

॥७॥

॥४॥

नरककुंडाचेकीटक । तयाकासयाद्रव्यसुगंधिक । दुर्गधीनेमाखलेंदेख । सुगंधसुखकायतया ३४ असोनृप
 येऊनतेवेळां । प्रार्थिताझालादीनदयाळा । उपदेशूनितयेवेळां । सनाथकरीगुरुनाथा ३५ मृगजळवतरा
 ज्यादिव्यवहार । तृष्णांनदीभरलीजपार । उभयतटतुंबळमायापूर । आवर्तकुतर्कदुस्तरहे ३६ भवावर्तीगुंत
 लोंथोर । तरीवेगीहोईकर्णधार । सत्वरउतरोनिमजपार । करोनिब्रीदसंरक्षी ३७ शरणागताचाअभिमान ।
 ह्मणोननामपतितोद्धारण । तरीतेंब्रीदसांचकरोन । उद्धारवेंमजआतां ३८ आलोंचौऱ्यांशीलक्षयोनीफिरो
 न । कांहींनकेलेंसाधन । आतांकरीमजपावन । दीनबंधूगुरुराया ३९ वृथैवदेहगेहंधन । वृथैववर्णाश्रमज
 भिमान । माझेमाझेह्मणून । मीपणेंचिबुडविलें ४० जगविषयाचाकर्दम । निवडूंजाणतीमहाउत्तम । जैसाप
 यतोयएकभ्रम । सहस्रहंसनिवडिती ४१ तुल्लीपरात्परपरमहंस । बद्धमुक्ताचाआहारग्रास । उड्डाणतुमचेंमह
 दाकाश । मानसकर्तेजे ४२ अहंब्रह्माचापडोनिभ्रंश । अहंदेहमीह्मणतसें । अविद्याफळोलहासें । अविनाशप
 दचुकलों ४३ अज्ञानबुद्धीअंधहोऊन । चुकलेंमाझेनिजठेवणें । आतांलेववीज्ञानांजन । निधानजोडेतेकरी ।
 ४४ तृटीतमात्रलागेसमाधी । ऐसेंकरावेंकृपानिधी । तत्काळनिरसेदेहबुद्धी । बुद्धिबोधबांधावा ४५
 ऐकोनिजगदुरुबोलत । राज्यत्यागूनयोगकिमर्थ । वायांकासयाधरिसीस्वार्थ । दुर्धरपंथहाहोय ४६ हटीत
 टीवज्रलंगोटी । द्वारोद्वारींभिक्षेसाठीं । भस्मोद्धूलितजटांजूटी । फिरणेंतुजअयोग्य ४७ राज्यास्तवक
 रितीतप । राज्यास्तवव्रतसाक्षेप । राज्यास्तवकरितीजप । त्याप्राप्तराज्यत्यागीं ४८ तरीस्वामीवदतीसर्व
 निकें । तरींराज्यांतीप्राप्तनरक । तरींतेंक्षणेकस्वप्नसुख । असिपत्रादिबुकेना ४९ राज्यांतघडेतरीसाध
 न । तरींकात्यांगितापुरंजन । सेवोनियांनिरंजन । योगसाधनकांकेलें ५० यावरीवदतीश्रीमस्त्येंद्र । तुंहो
 सानृपतीभाळचंद्र । सिंदूरपुरीचाराजेंद्र । किमर्थऐश्वर्यत्यागिसी ५१ निश्चयदेखोनितदोतर । मस्तकींठे

ना.ली.

॥५॥

विलाभयकर । उपदेशिलाराजेश्वर । योगमार्गदाविला ५२ ब्रह्मब्रह्मांडब्रह्मरंघ्री । तेपरेहूनपरतेअवधारी ।
खेचरीमुद्रेतेंनिधारी । स्वरूपपाहेआपुलें ५३ चिदाब्धीमध्येरम्यबेट । स्थूळत्यागूनि सूक्ष्मवाट । गुरु
कृपेचीकुटतांपाहाट । लखलखाटचहूंकडे ५४ सर्वस्वाचासंकल्प । होऊनसद्गदपश्चात्ताप । अखंडध्वनीअज
पाजप । सोहंस्मरणोरंगला ५५ गुरुदास्यातेंविनठला । नाथदीक्षेस्वयेनठला । शैलीशृंगीभस्ममेखळा । के
लाउच्चारअलक्ष ५६ खेचरीमुद्रावज्रासन । मूळबंधकुंभकावलंबन । काकीमुखातेंभेदून । ब्रह्मरंघ्रीस्थिरावे ५७
समाधीसाध्यझालीपाठी । मत्स्येंद्रपदीघातलीमिटी । गुरुवदतीउठीउटी । कृपादृष्टीपाहाती ५८ यावरी
साधूनसमाधी । प्राप्तझालीयोगसिद्धी । नष्टझालीआधिव्याधी । अक्षयपदीसमरस ५९ सत्यवतनामेंपुत्र ।
तयाअर्पूनिभद्रछत्र । नगरनागरिकसर्वत्र । पाहेंतेथेंपातले ६० ऐसासाधुनियोगोपदेश । सहुरूतेंकरोनिआ
देश । तीर्थाजायदेशविदेश । आशापाशव्यागुनी ६१ सप्तमअध्यायहासुरसजाणा । पारायणीघडेप्रदक्षिणा ।
सप्तद्वीपींचीतीर्थेमार्जना । अगाधपुण्यश्रोतयां ६२ सप्तमअध्यायकरितीश्रवण । तयांसप्तममुद्रांचेंघडेस्नान ।
आणिसप्तऋषींचेंघडेदर्शन । फळलाभेसुकुतें ॥ ६३ ॥ ॥ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । सिद्धसिद्धांतमधि
तार्थ । भैरवचरणीआदिनाथ ॥ सप्तमाध्यायीवंदिला ॥ १६४ ॥ ॥ अध्याय ॥ ७ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

१ सकाळ. २ रोग व चिंता

अ०

॥७॥

॥६॥

अध्याय ८ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ आदिआदेशप्रणवओंकार । जोइच्छाशक्तीचानिजवर । ब्रह्माविष्णुआणिशंकर । पाद
पद्मीपुजारी १ तोपरांत्परपरशिव । जयाह्वणतीदेवाधिदेव । तोज्योतिर्मयस्वयमेव । नामरूपावेगळा २
जोसत्यशाश्वतचैतन्य । व्योमातीतनिरंजन । जोनादबिंदुकळाविहीन । जोअगोचरनिगमार्ते ३ जेंचरा
चरव्यापिस्थावरजंगम । जेंमायातीतपरब्रह्म । जेंपरेहूनपरपरधाम । भेदाभेदरहितजें ४ तोगुरुब्रह्माविष्णु
महेश्वर । गुरुपरब्रह्मनिर्विकार । गुरुज्ञप्तिमात्रप्रणवोंकार । तयानिरंतरध्यातसे ५ ध्यानमूलदर्शन । पूजा
मूलगुरुअर्चन । मंत्रमूलगुरुभजन । मूळगुरुरूपामोक्षहा ६ संचितक्रियमाणप्रारब्ध । गुरुप्रतापेंहोती
दग्ध । सद्गुरुमहिमाअगाध । नाशीभेदजीवाचा ७ भवसिंधूचेंआगमन । अगस्तिरूपेंकरून । दुर्वरमाया
विपिनदहन । अज्ञानतमनाशनगुरुदेव ८ जेंजेंजन्ममृत्युजळदवितळे । गुरुमुखमंत्रद्वारअनिळें । तेथेंपाप
पुण्याचाविटाळ । धरणेंपळवीकाळाचें ९ ऐसेव्हावेतरीउपाय । भावेंध्यावेसद्गुरुपाय । तुटेतेजेंजन्ममृ
त्युअपाय । स्वरूपीहोयसमरस १० मगजीवशिवऐक्यहोती । जेवीदीपेंदीपप्रकाशती । उगमिसंगमसरिता
सरती । तेंवीलीनहोतसे ११ कीलवणसमुद्रीचेंलवण । तेंसागरापासोनउत्पन्न । पाहतांसजडआणिकठिण ।
सिंधुमिळणीअभेद १२ निर्गुणापासोनिसगुण । कींशिवापासोनिजीवण । स्वरूपीझालियारममाण । द्वैतप
णतेथेंहरपत १३ श्रीगुरूतेंनजातांशरण । केवीघडेमोक्षसाधन । व्रततपादिअनुष्ठान । तेजेंभवबंधनतुटेना
१४ नकरीजपतपतीर्थीटण । नलगेयज्ञदानअनुष्ठान । नलगेवातांबुपर्णाशन । करीसेवनगुरूचें १५ यज्ञयो
गयागकरिती । यज्ञेंहोयस्वर्गप्राप्ती । पुण्यसरतांययाती । लोटोनिदेतीतयार्ते १६ प्रपंचवृक्षाजोडफळें ।
सुखदुःखादिकजावळें । तपेंव्हावेंजेंभूपाळ । अंतीनरकहोयपै १७ नरकतोगर्भवासजाण । मातृजठरीनवमास

ना.ली

॥१॥

पूर्ण । मळमूत्राचेदाथरेकळून । यातनाकठीणपावती १८ जेनेणतीगुरुमहिमान । जेंविरोगियादिव्यपक्कात्र ।
कींमृदुशय्याअरळसुमन । श्वानासीकायहोतसे १९ एकल्लणतीधन्यऐश्वर्य । कायअर्पावेंहेंनैश्वर्य । तोचांडा
ळळतप्रहोय । नपाहावेंमुखतयाचें २० गुरुगृहीदैन्यविपती । आपणभोगीसुखसंपत्ती । तयातेंप्रहारनचुक
ती । अधोगतीतेंपावेंपै २१ यास्तवसद्गुरुसेवापाही । याहूनसाधनइतरनाही । महानअवतारादिकही ।
शरणजातीगुरूतें २२ सततरामनामस्मरणें । स्मरतांतुटतीभवबंधनें । तोहीवासिष्ठासींजायशरण । हेंहीऐ
श्वर्यमजवाटे २३ जोपूर्णब्रह्मभगवान । लीलाविग्रहीरुक्मिणोरमण । तोहीधरीदुर्वासचरण । हेंमहिमान
जयाचें २४ तरींगुरुभक्तिवीणपाहातां । कोणालाधलीमायेज्यता । भूतभाविष्यपाहूंजातां । नाढळेसर्वथा
कोठेंही २५ विपाईऐसेंप्रसंगीघडे । ब्रह्मांडाथिल्लरोदकींउडे । प्रळयवातमुष्टीतसांपडे । परीजन्मनघडेगुरु
भक्तां २६ पुण्याचेंफळसुखप्राप्ती । पापाचेपरिणामदुःखजाणती । परिगुरुसेवेतेंनाचरती । पापाचरणीं
तत्पर २७ असोगुरुभक्तीजेपरायण । त्यासींमाझेसाष्टांगनमन । त्याचेपदपादुकींहादेहजाण । असोमा
झाअखंड २८ तैसासद्गुरुसमर्थमत्स्येंद्र । शिष्यएकगोरक्षवीर । गुरुसेवेचाजोपूर्णसमुद्र । पारनपवेत
याचा २९ गतकथाध्यायींइतिहास । परमपावनकथासुरस । उद्धरिलानृपब्रह्मराक्षस । सुकृतसकृपहोउनी ।
३० सिंदूरपुरीचाराजेंद्र । उद्धरिलाभूपाळवंद्र । तेथूनिनिघालेनाथमत्स्येंद्र । सर्वेगोरक्षघेवोनी ३१
मनोवेगेंकळून । पवनंगतीगमन । तोंविष्णुनगरशोभायमान । मनोरम्यदेखिलें ३२ नगरनिकटींनदीनिर्मळ ।
चर्मण्वतीचेंवाहेजळ । तीरींवृक्षडोलतिसफळ । शिवप्रसादेशोभली ३३ पाटांगणेंदिव्यघाट । उभयभागींश्रीपा
दमठ । विद्यामठीवेदपीठ । निघंटादिपवमानें ३४ रम्यस्थळींकरोनिवास । गुरुआज्ञापितगोरक्षास । तुवां
जावोनिआणावेंभिक्षेस । नगरींप्रवेशकरोनी ३५ आज्ञावंदोनितेक्षणीं । निघतेझालेगोरक्षमुनी । तोंजातांनगरा

अ०

॥८॥

॥१॥

मधूनी । आश्चर्यएकवर्तले ३६ मार्गीजातांस्त्वर । तौरुदनकरीविप्रकुमर । माताहणतसेनिर्द्धार । कानकापी
 जोगिया ३७ अवश्यहणोनितेक्षणी । शस्त्रघालीवाळाश्रवणी । हाहाःकारेरडेजनेनी । आश्चर्यकरितीजनसर्व ३८
 जननीहणरेकनफाड्या । कानफाडिलाकैसावेड्या । चालचावडीराजवाड्या । शिक्षातूतेंकरूंबरी ३९ मीवदली
 विनोर्देकरून । तेंचिकेलेंसत्यप्रमाण । यावेनोदाचेंकायघेण । जनसर्वहीबोलती ४० पाहोंपातलापौरजंपाळा ।
 आसमंतमिळोनपाहातीडोळा । हणतीजोगड्याचांडाळा । दुःखदिल्लेंबाळातें ४१ नाथवदतीसत्यवचन ।
 कर्णच्छेदिलामातृआज्ञेंकरून । टवाळहांसतीटाळीपिटोन । ग्रीवांतुकावितीसर्वही ४२ एकवदतीभंगीचंगी ।
 पुंगीवाजवोनिझालाजोगी । प्रपंचत्यागीहावीतरागी । भंगटभुलवीजगातें ४३ नानामताचेत्रिविधजन । तर्क
 करितीस्वमतीकरून । हगतीदीक्षाकरोनिग्रहण । हेवेषधारीमारक ४४ शस्त्रघेऊनिफिरतीगुप्त । अतीतवेवें
 करितीचात । भिक्षामागतीसर्वातीत । लुंठनकरितीसर्वस्वें ४५ हेउदरनिमित्तवेषधारी । भिक्षामागतीचरो
 घरी । परीकानकापितीघेऊनिसुरी । हेंआश्चर्यदेखिलें ४६ साधुवेषभैदजाण । ब्राह्मारण्यांचेतीप्राण । दृश्यअळ
 कारहरून । जीवघेतीतयाचा ४७ हेवासकरितीनिरंजनवर्नी । कोणीयेतांतयेस्थानी । जीवासीब्रह्मभुवर्नी ।
 अक्षयपर्दीस्थापिती ४८ महाअनर्थबोढवलानगरांत । बाळेंसंरक्षागृहांत । नाहींतरीहोईलधात । दुष्टस्वप्नादिसतसे
 ४९ एकहणतीहेराक्षसी । पोरांभोंवतीआलीविवेसी । हेपूतनापुरुषवेपी । प्राप्तझालीपैयेथें ५० गोरक्षप्रतापपरम
 गहन । योगमायेचेंविचित्रविंदान । तिचाभ्रंतारतोब्राह्मण । पुत्रस्कंधीआणीतसे ५१ तोवदेवेडेमुखें । आपु
 लापुत्रहावोळखे । पाहातांदोचेहीसारिखे । वायांशोर्केआहळसी ५२ माझामजजवळीपुत्रआहे । व्यर्थगळां
 पडसीकाय । तूंआपलावोळखोनपाहे । व्यर्थद्रोहसाधूचा ५३ लीलाविग्रहीगुरुनायक । भक्तांदावीस्वकौतुक ।
 उभयसारिखेसुरेख । चकितलोकपाहती ५४ धन्यमहिमाहणून । नमनकरितीसर्वहीजन । गोरक्षकरितीपुढें

ना लं.

॥२॥

गमन । द्विजनंदनघेउनी ५५ जेविंव्यासोपदेशीसंजय । तैसासहजसाधोविप्रतनय । यास्तवसंजयनाथडेवी
नांव । उपदेशदीक्षाअर्पिली ५६ तयाआज्ञाकरीगुरुनाथ । जाईवेगीतीर्थीटगार्थ । तीर्थीभेटतीसिद्धस
मर्थ । तेणेंकृतार्थहोसीतूं ५७ ऐसेंसांगूनजायपुढारी । जोसच्चिदानंदनिर्विकारी । भिक्षार्थहिंडेचरोघरी ।
तोंचरित्रएकवर्तलें ५८ भिक्षार्थगेलेएकसदनी । करितेझालेजलक्षधनी । तेथेंस्वयंपाककरीद्विजपत्नी ।
भोंवतेंरडेअर्भक ५९ तेंणेंघावरलीबहुतें । संतापेंवदेगोरक्षातें । यासीघालावेंझोळींत । अवश्यह्मणतीना
थजी ६० सत्वरउचलोनितेवेळी । सहुरुघालितेझालेझोळी । पुत्रमाताचाकटली । तटस्थपाहेमुखानें
६१ जातेझालेद्वारप्रदेशी । तेव्हांसत्यभासेमातेसी । रुदनकरीअड्डासी । तोंपतीसीजाणवले ६२ सूत्र
धारीसद्गुरुनाथ । होणारतैसीबुद्धीदेत । लीलाविग्रहीतोसमर्थ । अनेकयत्नेंउद्धरी ६३ भिक्षेसीकानफाडा
आला । झोळींतघालोनबाळनेला । पाहाआतांजाऊनित्याला । घातकेलास्वहस्ते ६४ आंगावरीअसतीभू
षण । हिरोनिघेईलत्याचाप्राण । एकुलतेंलेंकळूंसांडून । कायवदेनदाऊंमी ६५ मातापिताधांवतीसत्वर । अड्ड
हांस्यकरितीएकसरें । आतांकेंचागृहसंसार । धिक्कारजीवितआमुचें ६६ द्विजधाऊनिकरीशंख । पाहूंआलेइत
रलोक । जनकजननीजनशोक । करितीशोकसर्वही ६७ चोहटायेऊनजंवपाहती । तंवउभीअसेनाथमूर्ती ।
द्विजपाहूननाथाप्रती । अद्वातद्रावदतसे ६८ गुरुवदतीतयाउत्तर । घेईंआपुलासत्वरकुमर । घेताझालासत्वर
कुमर । परीबाळनजायत्यापासी ६९ गुरुसमागमनिमिषभरी । होतांज्ञानहोयतेअवसरी । कायमहिमावदूवैखंरी ।
अगाधप्रतापतयाचा ७० माताह्मणेरसकुमारा । चालसत्वरआपुल्याघरा । येरूवदेतदोतरा । कैचेंघ
रमजप्रती ७१ कैचेंगृहकैचादेह । पांचभौतिकक्षणिकपाहें । नाशिवंतब्रह्मांडजाय । स्वप्नहोयवगेरे ७२ मा
तृपितृकलत्रपुत्र मित्रगोत्रसुहृदमात्र । कन्याभगिनीदौहित्र । हेसर्वत्रक्षणिकपै ७३ जेथेंतेथेंजनकजननी ।

अ०

॥८॥

॥२॥

फेरिफिरलोचौच्यांशीयोनी । परिसहुरुनदेखेनयनी । तोलाभप्राप्तमजआज ७४ अनंतजन्मींचिसुळतांती ।
 तैचघडेसहुरुप्राप्ती । अनंतजन्ममरणपंक्ती । नाशीतसेक्षणमात्रे ७५ आतांकेंचीमातातात । आतां
 कैचाजन्ममृत्यु । आतांमीआत्माजोतप्रोत । आब्रह्मस्तंबपरिपूर्ण ७६ मीपापपुण्याहूनवेगळा । मीत्रिपु
 टीहूननिराळा । येचदेहींसुखसोहळा । डोळांदेखिलागुरुकृपे ७७ आतांपहामिथ्याभास । आत्मर्त्वीहोयसम
 रस । अखंडदंडायमानअविनाश । चिदाकाशीवर्तत ७८ मीब्रह्मअसोनिस्वर्ये । मगब्रह्महणावयाकायभय ।
 मायेनेकेलाहाअपाय । जीवदशेसीआणोनी ७९ ब्रह्मअसतांनिरंतर । तेथेंझालामायाविकार । औडंबररचिली
 साकार । असत्यसत्यभासवी ८० कैचारज्जूकैचासर्प । भ्रमभ्रांतिवाहेदर्प । मृगजळाचासाक्षेप । हव्यास
 कामयाव्यर्थची ८१ वंध्यापुत्रगगनसुमन । आणोनिदेतीभीष्मकन्ये । तिसीलाऊनिलग्न । संततीतेंवाढवी ।
 ८२ गंधर्वहुडेदुर्गसदनी । दांपत्यराहेदिनरजनी । अरुणानुजालागोनी । चित्रफणीनेंढंखिलें ८३ कांसवी
 चेंघालोनिघृत । खेंद्योतदीप्तीनेंप्रज्वळित । अग्निजळेउदकांत । कायमांतसांगावी ८४ ऐसेंदेखिलेंगुरुअंजने ।
 ब्रह्मांडकंडाचिद्रत्ने । अनेकप्रदीप्ततारागुंणे । विद्युलतातळपती ८५ क्षणांतब्रह्मसाक्षात्कार । ब्रह्मभूतहोयश
 रीर । हेचिसांप्रदायीनिर्धार । नकळेपारनाथाचा ८६ येदेहींहोयविदेहीं । मुक्तिस्थितीबाणेपाही । ऐसाअनु
 भवइतरांनाही । अकळकळानाथाची ८७ जीवशिवाचाद्वैतभेद । वस्तुतांहोतीअभेद । ऐक्यत्वेऐक्यसंबंध ।
 साध्यसिद्धशोधावा ८८ भवंसमुद्रडोहीखोल । त्यांतसोडिलाविषगळ । दाहीदिशालक्षीकाळ । व्याळजेविमूषका
 ८९ मरीचिजळन्यायेकरून । कीर्गंधर्वनगरशोभायमान । तैसाहानरदेहजनन । विद्युत्स्फुरणज्यापरी ९० कींपाला
 शरंगक्षणिकातैसीमायाहेमायिकागारुडियाचाखेळकौतुक । रावरंकबहुरूपी ९१ तैसीक्षणिकहेनरतनू । साधनकेलि
 याकायवर्णू । व्यर्थजातसेआयुष्यभानू । कायहणावेंहुह्यातें ९२ आपुलेस्वार्थासर्वशाहणे । परीपरमार्थीहोतीपाहुणे ।

१ काजवा. २ वार्ता. ३ नक्षत्रे. ४ वैराग्य शालि. ५ दुसरे लोकांस. ६ संसार.

ना.ली.

॥३॥

जाणूनदुःखाकरितीपेणें । मुखपणेंनाडती ९३ सदनबांधितीपायाखोल । क्षणायूचीयेतसेवोल । हेबोलवाट
तीफोल । अकाळकाळनेणती ९४ होणारतेंनचुकेसर्वथा । साधनसाधायापरमार्था । व्यर्थगुंतोनिविषयस्वा
र्था । मृत्युअन्यथानव्हेची ९५ गुरुभक्तांचेंभयपाही । यमपळतसेलवलाही । मृत्युसर्गमृत्यूयेतसेठार्या । काळका
ळाग्रासित ९६ जेंविराजद्वारींचेसेवक । धिकारितीपाहूनरंक । तेविअष्टसिद्ध्यादिक । गुरुपुत्रतुच्छमानि
ती ९७ अज्ञानतिमिराचिराती । सद्गुरुकृपेंउदयायेती । तेंज्ञानप्रकाशगभस्ती । अज्ञानरजनीनाशकजें ९८
अनंतजन्मीचेंहरपलें । तेंमजमार्जासांपडलें । सद्गुरुकृपेचेबळें । द्वैतगेलेंलयातें ९९ त्वंततआणिअसी । एवं
वदेतत्वमसी । तोचिआत्मामीअविनाशी । क्षराक्षरासिवेगळा १०० माताह्मणेवत्सातान्हया । माझीत्यागून
जासीमाया । दुःखदायकउदरींकासया । आलासिमाझेगुणज्ञा १ यापरीनिरोपोनिनिर्वाणज्ञान । आश्चर्यकरि
तीसर्वजन । हायोगभ्रष्टपावलाजनन । दर्शनेंउद्धरीसर्वजीव २ दोनवर्षांचेंबाळसान । तयांसिझालेंआत्मज्ञान ।
धन्यसद्गुरुमहिमान । पूर्णब्रह्मपैकेंलें ३ जनकजनननिंपरिसोनज्ञान । तयासद्बोधवैराग्यहोऊन । तटस्थपाह
तीसर्वजन । वृत्तिएकाग्रहोउनी ४ ब्रह्मनिष्ठझालियानंदन । त्याचेंकरावेंअवश्यवंदन । पूर्वजांप्राप्तकैवल्यसदन ।
श्रुतिप्रमाणवदतसे५पितामाताउभयतां । वंदितीझालींगोरक्षनाथा । पुरेपुरेहाप्रपंचआतां । आह्मासमर्थाउद्धरी
६ तीतेंह्मणतीगोरक्षनाथ । पुत्रदीधलाभिक्षार्थ । तोरक्षिलाझोळीआंत । धन्यकृतीत्वांकेली ७ पुत्रादीक्षादी
धलीत्वरित । नामठेविलेंविमळनाथ । आज्ञापितीकरीतीर्थ । बदरिकाश्रमीअसावें ८ लोहासीलागतांपरिस ।
तात्काळींहांयबावन्नकस । केवळसानबाळराजस । समरसझालेंस्वस्वरूपी ९ परिसदृष्टांतएकदेशी । सोनेंला
वितांलोहासीं । तोंलोहताजाईलकैसी । सामर्थ्यतेंपरिस १० तैसानव्हेस रुजाण । शिष्याकरिआपणासमान ।
त्याचेउद्धरतिसकळजन । भवबंधनतोडीतसे ११ असोतेथोनिगंतव्यकरित । महाराजश्रीगोरक्षनाथ ।

१ अज्ञान रूपी अंधकार. २ मोक्ष ३ लोखंड. ४ ममन.

अ.

॥८॥

॥३॥

पुढें जात द्विजसदेनांत । मंगळउत्साहदेखिला १२ अलक्षजागवोनि आननी । भिक्षादेईवोजननी । स्व
 रूपसौंदर्यसुलक्षणी । पाहोनवेधलेजनसर्व १३ ऐसापुरुषसौंदर्यव्यक्ती । प्रत्यक्षदैदीप्यविष्णुमूर्ती ।
 किंवाहोउमापती । आजजगतींदेखिला १४ पक्कान्नभरोनसुवर्णपात्र । दिव्यअन्नपदार्थमात्र । स्वादिष्ट
 चतुर्विधपवित्र । अर्पितीसत्वरसद्भावे १५ तेथूनपातलेमत्स्येंद्रस्थळी । स्वामीपुढेंठेविलीझोळी । भिक्षाग्रह
 णतयेकाळी । करितेझालेनाथजी १६ अन्नषड्रसबहुत । दध्योदनवटकमिष्टलागत । तयावरीअहुतप्रति ।
 संतोषततयावरी १७ गोरक्षप्रसादकरीग्रहण । उच्छिष्टशेषदुर्लभहणून । स्वीकारितीप्रीतीकरून । आनंदम
 यहोउनी १८ असोदुसरोदिवसीजाणें । गोरक्षातेंमत्स्येंद्रहणे । तूंस्वरजावेंएथून । भिक्षाआणिकालची १९
 मांषान्नवटकअतिरुचिकर । आणीकांअतिसत्वर । आज्ञाहोतांगोरक्षवीर । जातेझालेगुरुआज्ञें २० हरपले
 स्थळीपाहावेंहणून । त्यागृहीचकरावेंशोधन । पूर्वद्वारलागलेंहणून । पश्चिमद्वारेंजातसे २१ तेथेंसडासंमार्ज
 नकरिती । उच्छिष्टपात्रेंउद्धर्तिती । तेथेंअलक्षउच्चारिती । भिक्षामागतीस्त्रियांतें २२ भिक्षाआणितांतंडुळ ।
 तोंनघेमत्स्येंद्रवाळ । हणनेमाषान्नवटकद्यावेपुष्कळ । मिष्टरुचिकरलागती २३ हणनेयोगियाअवधारी । काल
 प्रयोजनहोतेंधरी । अन्नपचविलींनानापरी । आजकैचेआसती २४ अतिथीहणेलडिवाळ । आमचेपुरवावें
 तुह्मीओळ । यास्तवमागणेंतुह्मांजवळ । तरीआर्तपूर्णकरावे २५ अतिथीदेतांइच्छाभोजन । इच्छिलें
 पावतीसत्यजाण । त्यामीधर्मशास्त्रप्रमाण । जाणतअसासर्वही २६ कुंडलाकृतीमाषान्न । नाथासीअर्पितां
 अपारपुण्य । हेंकरालवचनमान्य । कीर्तिधन्यत्रिलोकीं २७ रिक्तंगेलियाअतीत । तरीगृहस्थहोयपुण्यहत ।
 यास्तवविचारापरमार्थ । सार्थककरादेहाचें २८ पहाशिविराजयानें । आपुलीवपूंकलीछेदन । कींश्रियाळें
 मांसदानें । अतिथीतोषवीशंकर २९ हरिश्चंद्रस्वर्मादान । विश्वामित्राकरीअर्पण । समग्रराज्यदेउन ।

१ ब्राह्मणार्थे घरांत. २ मुखांतून. ३ भूमीवर. ४ उडवार्थे वडे. ५ मनो रथ इच्छा. ६ रिकामा. ७ शरीर.

नाली

॥४॥

आपणजायवनातें ३० बळानेंअपूर्णशरीर । तोषविलाआदितिकुमर । कींकर्णासीमागेइंद्र । कवचकुंडलें
देततया ३१ यावरीस्त्रियाबोलतीवचन । तक्रार्थकथनरामायण । कळलेंतुझेब्रह्मज्ञान । उदरभरणार्थदिस
तसे ३२ पूर्ववयवैराग्यघेऊन । रसनाइच्छीमिष्टान्न । कायबाह्यभस्मचर्चून । वासनात्यागनव्हेची ३३
नानाअसत्यबोळून । करितीआपुलेंकार्यसाधन । हेंप्राणिमार्त्रीध्यान । धूर्तलक्षणहेंहोय ३४ येरूहणघेतल्या
विण । एधूननजायअर्धक्षण । स्त्रियाह्मणतीकायकारण । आग्रहकरणेंभिक्षेचा ३५ अल्पसंतुष्टअसावें ।
मनइच्छेनेंजोलाभपावे । तेणेंसुखातेंपावावें । नैराश्यव्हावेंअंतरी ३६ अतिथीहाआतित्याई । आर्षडुद्धी
नकळेकाहीं । तंदुळअपीतेभिक्षाघेई । काहींनमिळ्यापरतें ३७ अरेसकुमारायोगिया । भलताघेऊनको
थाया । व्यर्थहोतीश्रमवाया । अर्थसाध्यनव्हेची ३८ तुझेआकर्णनेत्रदिसतो । तेकाढूनदेईआह्माप्रती ।
अवश्यह्मणूनिनाथमूर्ती । अगुर्झीघालीचक्षूतें ३९ गोरक्षेंअक्षकाढिला । रुधिरप्रवाहचालिला । भूमीवरी
तत्काळपडिला । तेणेंभ्यालाअंतरी ४० राजशिक्षाभयेंकरून । ललंनाझाल्याम्लानवदन । स्वपल्लवेनेत्र
पुसोन । चरणधरूंधांवती ४१ गोरक्षह्मणतीसर्वपावलें । वटाक्षआणाउतावेळें । लगबगहोऊनसोंवळें । पाक
निष्पत्तीकरिताती ४२ घाबऱ्याहोऊनयुवती । भयेंभरलीभावनाभक्ती । उत्पन्नझालीभयप्रीती । पक्वान्नकरि
तीपै ४३ घृतपक्वचवोनी । आणित्याझाल्यानिंतबिनी । अपूपवटकघालोनिदध्योदनी । वडेस्थूळआणि
ले ४४ झोळींतभरोनिआपुल्याहातें । देतीतेव्हांगोरक्षातें । जेंविंयज्ञपत्न्याकृष्णातें । अर्पित्याझाल्यासद्भावं
४५ कपार्टेकरूनमुक्त । बोळविलेगोरक्षनाथ । नेत्रधरूनवामहस्त । मत्स्येंद्रदर्शनाजातसे ४६ लीलानाटकी
दावीचरित्र । ब्रह्मादिकानकळेसूत्र । तोगुरुकार्यादेऊननेत्र । मत्स्येंद्रपुत्रयेतसे ४७ सद्गुरूतेंकरूननमन । पुढें
ठेविलेंभिक्षान्न । गुरुबोलेकायकारण । नेत्रझांकलेमदत्तां ४८ गोरक्षवदतीसत्यवचन । भिक्षाआणिलीने

१ ताका साठी. २ जीभ. ३ रक्ताचालोट. ४ स्त्रिया. ५ पदर. ६ डाव्याहातानें. ७ माझ्या बाळा.

अ०

॥८॥

॥४॥

ब्रदेऊन । गुरुहृणतीकरीअर्पण । एकचक्षुआमुते ४९ आज्ञाहोततिक्षणी । नेत्रअर्पिलागुरुचरणी । धन्यह
 णोनिआकाशबाणो । होतीझालीतेवेळा ५० जेविकमलोवरकमलपत्राक्ष । विरूपाक्षाअर्पितकमलदलाक्ष ।
 परीक्षापाहेसर्वसाक्ष । कमलप्रत्यक्षमुत्तकरी ५१ उणेहोतापुष्पकमळ । करांगुळीनेनेत्रकमळ । काढोनियांउ
 तावेळ । जाश्वनीळाअर्पित ५२ तोचिएकराहिलाहणून । गोरक्षअवतारीकरीअर्पण । धन्यगुरुभक्तीचेमहि
 मान । अवतारघेतयास्तव ५३ चर्मचक्षुचात्यागकरून । नेत्रीसूदलेदिव्यांजन । तेव्हांज्ञानचक्षुप्रगटोन ।
 ब्रह्मैवभासेसबाह्य ५४ मोरक्षअवतारीमत्स्येंद्रसेवन । कृष्णअवतारीसादीपन । कलीतएकाजनार्दन । गुरुसेव
 नजाणती ५५ आदिमध्यअवसानी । आदिनाथव्यासजनीविनी । कर्ताकरवितात्यावांचोनी । नसेदुजानिश्चय
 ५६ याअध्यायाचेकरितांआवर्तन । त्यासअष्टसिद्धीसुप्रसन्न । अष्टांगयोगाचेश्रेयपूर्ण । प्राप्तहोयजाणपां ।
 ५७ अष्टाध्यायअष्टदिक्पाल । कीअष्टभैरवचिहेप्रबळ । कीअष्टविनायकनिश्चळ । त्याअष्टभावसाष्टांगी ५८
 एथेंआर्ताचेअष्टभोगसरती । एथेंएकाग्रअष्टधाप्रकृती । एथेंअष्टदेहसमावती । अध्यायाष्टकश्रेष्ठहें ५९ पुढेंक
 थाअतिरसाळ । गुरुभक्तपरिसोतप्रेमळ । श्रवणपठणेंसकळ । गुरुपुत्रप्रेमाजाणती ६० आदिनाथलीलाप्रयाग
 जाण । भावमाघमासआर्तेंकरून । ग्रंथश्रवणीकरास्त्रान । येणेंकैवल्ययेहाता ६१ हाग्रंथत्रिवेणीसंगम । येथेंये
 वणसमाधीज्यानिःसीम । तोचिस्वयंपरब्रह्म । उद्धरीदर्शनेबहुतांसी ६२ श्रीमत्आदिनाथलीलाप्रसिद्ध । भैर
 वपदाब्जीषट्पद । आदिनाथहोऊनिमिलिंद । अष्टाध्यायसुरसहा ॥ १६३ ॥ अष्टमाध्यायसंपूर्णः ॥ ८ ॥
 ॥ ओव्या ॥ १६३ ॥ ॥ श्रीमत्आनिनाथार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ ७९ ॥

१ विष्णु. २ शंकरास. ३ नेत्र. कमल.

अध्याय ९ वा

ना.ली.

॥१॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ आदिनाथचित्संगुद्र । सलिललीलातरंगमत्स्येन्द्र । पूर्णपूर्णिमेचागोरक्षचंद्र । पाहू
नभरतेंदाटलें १ तेंपूर्णब्रह्मअपांपती । पारनपावेवेदश्रुती । जेंविंशारसमुद्रीतृप्ती । तृषाकांताचीनहोय २ जे
वीनीरदंदारेंकरून । मिष्टहोऊनपिकेधान्य । तेंविंसदुरुमुखीचेवर्ण । सुधाहोतीसच्छिष्या ३ ऐसासदुरुपूर्ण
ब्रह्म । तयामाझापत्यंगप्रणाम । त्याचेपदाब्जीनिःसीमनेम । भवभ्रमातेंहरीजो ४ जोप्राज्ञउद्यानीचावसंत ।
शांतिशरत्कार्त्तानक्षत्रनाथ । कीवर्षाक्रतूचाचिद्धनवर्षत । तोचिद्धर्माचागभस्ती ५ कींप्रत्यक्षतोबादरा
यण । कींद्विनेत्रचतुरानन । तोभाळलोचनपंचवदन । लांछनविहीनविष्णूतो ६ असोसदुरुद्दीनदयाळ ।
अष्टमोध्यार्थीवदलेरसाळ । वटकभिक्षामत्स्येन्द्रबाळ । अर्पितीझालेगुरूसी ७ बाह्यचक्षूतेंत्यागिलें । मगज्ञान
चक्षुप्रगटलें । तेणेंसर्वांगदेखणेंझालें । ब्रह्मकटाहसबाह्य ८ गोरक्षहणेंपदींप्रार्थना । प्रार्थितसेदयाचना । स्वा
मीपिंडब्रह्मांडरचना । विराटसमाधीतेकैसी ९ पिंडीचीपाहिलीप्रचीती । परीब्रह्मांडीचीकैसीगती । पाहावीहें
वसेचिती । कृपाकरोनिदाविजे १० विराटाचेंकूटस्थान । त्याचेसहस्रदलतेंकवण । हेंपाहावेंआपुलेनयन ।
ऐसीइच्छाउदेली ११ उतमह्मणोनिमत्स्येन्द्रनाथें । उभयजातीपश्चिमपथें । तंवपातलेक्षीराब्धितटातें । तेजगद्ग
रुमहाराज १२ तेंथेंदेखिलेंउपमन्युस्थान । आश्रमपवित्रशोभायमान । परस्परेंकरूननमन । क्षेमालिंगना
मिसळले १३ अन्योन्यपुसोनस्वागत । नाथाचेंकेलेंपरमातिथ्य । तेथूननिघतेझालेत्वरित । उपदेशस्था
नदाविलें १४ मत्स्येन्द्रद्वणतीयेस्थळी । गिरिजेशीउपदेशीचंद्रमौळी । माझीउत्पत्तितेकाळी । होतीझा
लीशिवइच्छें १५ पुढेंविलोकीतशेषशयन । महाविष्णूआदिनारायण । जयानाभीकंजजंजनन । जगदाकारर
चीतो १६ जेआदिसाच्चिदानंदद्योतक । तयापासोनभासअनेक । वस्तुहोयअनेकीएक । कनकाळंकार

अ०

॥१॥

१ चिदानंद रूपी, सद्गुरु, २ लीला रूपी, लहरी रूप. ३ भेष. ४ नमस्कार, ५ पार्वती, ६ शंकर. ७ ब्रह्म देवाची उत्पत्ति.

॥१॥

ज्यापरी १७ तंतूमाजीपटादिसती । पाहातांतंतूपासावपटोत्पती । तैसीजाणस्वरूपस्थिती । तीचिदाभा
सीव्यासतो १८ तोंनवनीरदघनःश्यामवर्ण । चतुर्भुजझालासगुण । शंखचक्रगदाधारण । लीलाकमलहस्त
की १९ जोइंदिराहृत्पद्ममिलिंद । स्वानंदकंदपूर्णानंद । कोटिमदनाहूनिअगाध । लावण्यसिंधूवेद्यक २०
आणीकवासरमणीच्याश्रेणी । तेंविमकरकुंडलेंसुप्रभश्रवणी । उभयभागींदीप्तिकर्णी । कौस्तुभमणीशशीपरी २१
मुक्तमाळागळांडोलती । नक्षत्रन्यायविराजती । कोटिविद्युलतेदीप्ती । तेंविंउत्तरीवस्त्रतें २२ कोटिचपळेचाल
खलखाट । तेंविकांसेवसेपीतपेट । घनश्यामतनुसुभट । चपळचपळातळपती २३ विशालभाळआकर्णने
त्र । सरळनासिकसुहास्यवक्र । मृगमदतिलकसुंदर । माणिमयमुगुटविराजे २४ शेषलक्ष्मीचतुरानन । ऐसादेखि
लाजनार्दन । आभानभांकितगगन । दिव्यदीप्तिदेखिती २५ मत्स्येंद्रद्वयतीत्रिकूटस्थान । विराटाचेंहेंचि
लक्षण । येथूनभानुमंडलभेटून । करूनआनंदीसुखाचें २६ आतांकरिभानुचक्रभेद । तेथेंहोशीतूंअभेद । तये
स्थानीपूर्णानंद । अनिर्वाच्यहोयतें २७ गोरक्षयोगमार्गगती । ब्रह्मांडसमाधीचेआर्ती । पाहूंजातीपरंज्योती
। ज्याध्यातीमहर्षी २८ अकारहरपलेंस्थूळ । उकाराचालयसकळ । मकारातेंमहामंडळ । अर्धमात्रासमरस
२९ जेंचहूंशून्याहूनिपर । जेंपरात्परअगोचर । तेंचिस्वरूपनिराकार । विकाररहितहोयतें ३० तेथेंकैचाभे
दभास । चिदानंदीसमरस । देशकाळवस्तूअविनाश । आभासभासविगळें ३१ तेंअलक्षगोरक्षाममाधी । अहं
देहीहरपलीबुद्धी । परिपूर्णभरलास्वानंदउदधी । अक्षयपदींचाअधिकारी ३२ कैवल्यसाम्राज्यआलेंहाता ।
तेथेंभेदाचीकायसीवार्ता । तेथेध्येयआणिध्याता । पाहतांपाहाणेंउरेना ३३ कींलवणीचापुतळा । स
मुर्त्रीजेंविसामावला । पाहूंजातांतयाला । नसेउरलाद्वैतासीं ३४ कींसागरसंगमगंगासंग । तेंविजीवशिवात्म
कआत्मयोग । तेथेंद्वैताचानसेभाम । योगीलागजाणती ३५ असोयापरीब्रह्मांडस्थिती । गोर

ना ली.

॥२॥

क्षालाधलीयोगगती । मगतेधूनमत्स्येंद्रयती । जातेझालेस्वइच्छें ३६ पर्यटनकरितांसिद्धगती ।
 पातलेएकानगराप्रती । परमपवित्रतेथेंनृपती । अपारकीर्तीजयाची ३७ नैषधदेशींचानृपनाथ । सुदर्शन
 नामेंपरमाविख्यात । शत्रुदमनीवैवस्वेत । दुजाबिडौजंभूमंडळी ३८ तयाभार्याउभयअसती । लीलावतीआ
 णिमालती । कनिष्ठेवरीआतिप्रीती । लीलावतीतेंत्यागित ३९ आलंयबांधोनिनगरानिकटी । रम्यरमणीकपु
 ष्पवाटी । तेथेंठेविलीतेगोरटी । जेंविजानकीअशोकी ४० परितेमासपक्षाचीगर्भीण । असोनकरीस्वधर्माचरण
 । देवतार्चनतुळसीसेवन । अतिथिभोजनदेतसे ४१ एकेदिवसीमत्स्येंद्रनाथ । भिक्षेसजालेअकस्मात । द्वा
 रींअलक्षोच्चारकरित । स्वयेंआणीतभिक्षेतें ४२ नमनकरोनअर्पीभिक्षान्न । स्वामीवदतीअभयवचन । पुत्रहो
 ईलतुजलागोन । चिरंजीवचिरायू ४३ शकुनग्रंथीबांधोनपदरी । येतीझालीस्वमंदिरी । निश्चयानिःसीमना
 थावरी । दृढसंकल्पजियेचा ४४ पाहूनएकरूपभावार्थ । प्रत्यहींभिक्षेसीनाथयेत । तिचानेमनिश्चयार्थ । कसून
 पाहातसद्गुरू ४५ नाथाचेंनहोतांदर्शन।नकरीअशनउदकपान । अहर्निशींनिःसीमध्यान । सदाचिंतनतयाचें ४६
 अकाळकाळींभिक्षेसजाये । निधारीसतीचापाहातआहे । भिक्षेसनयेतांपाहे । उपोषितराहेतेदिनी ४७ प्रातःकाळीं
 माध्यान्हकाळीं । सायंकाळींनिशिकाळीं । जेंविनभचातकन्याहाळीं । तेंविमार्गविलोकी ४८ भलतेचसमर्थीयेवो
 नास्वामीमागतीभिक्षान्न । आर्धांठेवीसिद्धकरोन । मागतांअर्पीतयातें ४९ कोणीएकेदिवसीजाण । करतिअसतां
 मंगळस्नान । तोंअस्मातप्रगटोन । अलक्षराब्दगाजवी ५० नग्रांगींअंगनायेसत्वर । वृत्तिझालीतदाकार । दे
 हाचापडोनिविसर । अव्यग्रभिक्षानेतमे ५१ नाथमायापरमगहन । इतेंपाहतीझणीनग्र । आंगींवेष्टिलेंदिव्यवसं
 न । देदीप्यमाननिर्मिलें ५२ जेवीद्रौपदीतेंवस्त्र । देताझालापंकजनेत्र । लीलावतीतेंमत्स्येंद्र । तेंविदेताद
 याळू ५३ भोजनसमर्थीयाज्ञसेनी । वाढीतअसतांदुर्जनश्रेणी । अकस्मातबिरडेंतुटोनी । मुक्तझाली

अ०

॥१॥

॥२॥

कंचुकी ५४ मक्ताभिमानिगरुडध्वज । द्रौपदीकेलीचतुर्भुज । अधोक्षजेंराखिलीलाज । दुर्जनअधोमुखलक्षिती ।
 ५५ दुर्वासेंछळिलेपंडुतनुज । तत्काळधावेगदाग्रज । तोसच्चिदानंदमहाराज । उत्पन्नअन्नपैकेली ५६ तैसीली
 लावतीसलीला । सहुरुनाथदाखविताझाला । जनपाहातीसर्वडोळा । कळाअतर्क्यजयाची ५७ मानवलोकीं
 वस्तुदुर्लभ । वस्त्रप्रकाशमयदिसेनभ । दीप्तीदैदीप्यसुप्रभ । अलभ्यलाभपावली ५८ अत्यद्भुतभावनाभक्ती
 ह्मणोनितीतेंमत्स्येंद्रप्राप्ती । सदानिरंतरगुरुदास्यवृत्ती । धन्यस्थितीतियेची ५९ कायावाचाआणिमन । अहर्नि
 शीसद्गुरुध्यान । सदांचितींचितन । गुरुवीणओनअसेना ६० असोभिक्षाकरोनअर्पण । सदृढधरीनाथचरण ।
 मत्स्येंद्रकरितीतेश्रुनिगमन । मनोवेगेंकरोनी ६१ इकडेमालतीतेंवार्ताश्रुत । लीलावतीतेंमत्स्येंद्रनाथ । अ
 मौल्यपीतांबरअर्पित । जोकांदुर्लभयालोकीं ६२ सापत्नभावद्वेषचिती । अमौल्यवस्तूचीतीतेंप्राप्ती । तेणेंत
 लमळविकळचिती । द्वेषउत्कर्षवाढला ६३ तंवरावसभाप्रिसर्जोनी । येताझालाशय्यास्थानी । तोनेत्रारक्तस
 रोपराणी । पाहोनपुसेतियेतें ६४ कायझालेंकायकारण । कांआजिझालेंदुश्चित्तमन । दुर्घटसंकटआहेकोण ।
 तेंमजप्रतीनिवेदी ६५ येरीवदेकुळलांछन । डागलागलाप्राक्तनेंकरून । संभावितासीहोयमरण । दुराचरणदिसत
 से ६६ प्रत्यहींभिक्षेसयेतअतिथी । कानफाडानाथपंथी । त्यातेंसल्लगलीलावती । अनुचितदिसेलोकिकीं ६७
 दिव्यदैदीप्यविद्युल्लतेपरी । पीतांबरअर्पिलानिर्द्वारी । अमौल्यकायवहूंवैखरी । कोठोनिआणिलानेणवे ६८ ऐ
 कोनिकोपलासर्वेश्वर । ह्मणेआणापाहूंकैसेवस्त्र । आणिताजाणवेलविचार । कापटचकिंवाकैसेतें ६९ अंतःपुरीं
 च्यास्त्रियाधूर्त । सर्वेच्यावेचतुरभृत्य । तिचेंपाहोनियांकृत्य । वस्त्रआणासत्वर ७० आज्ञाहोतांतेसमयीं । दूत
 पावलेअंतर्गहीं । दृष्टिकोयेवोनिलवलाहीं । प्रार्थित्याझाल्यातियेतें ७१ तंवतेवैसलीध्यानस्थ । मानसपूजा
 एकाग्रएकांत । नासार्गीमुद्रातटस्थ । निमग्ररतस्वरूपी ७२ चित्तचैतन्यींसामावलें । ब्रह्मानंदीलीनझालें ।

१ दुसरें. २ ऐकिली. ३ सवत पणा. ४ सेवक. ५ दासी. ६ चित्स्वरूपी

ना.ली.

॥३॥

ज्ञातिरूपेमात्रउरलें । उरलेंसरलेंतयानें ७३ अखंडदंडायमानमन तेंमनचिझालेंउन्मन । तेथेंकैचेंध्येयध्या
ताध्यान । द्वैतमानमावळे ७४ मीतूंपणासीनसेठाव । तोंतवदेहभावझालावाव । राजयोगाचाहावैभव । अनिर्वा
च्यसांगतां ७५ असोदूतदूतिकाविनविती । चितीपाहतीविदेहस्थिती । दारुप्रतिमातटस्थवृती । देहभास
भासला ७६ उशीरलागलाहणून । दुसरेसेवकप्रेरिलेजाण । तेहिराहिलेगुंतोन । तटस्थपणेंतेष्ठती ७७ तोंदुजा
सेवकसत्वर । नामतयाचेंदुर्धर । परमदुष्टदुराचार । कीदुःशासनचिदूसरा ७८ रावत्यातेंआज्ञाकरी । तुवांजाऊन
तेथवरी । तिचीसर्वथाभीडनधरी । एथेंआणीममाज्ञा ७९ अवश्यहणेतोदुर्मती । शीघ्रजायमत्वरगती । तीतें
हणेतुजचुपती । पाचारिलेंअविलंबें८० तंवसतीनेदीप्रतिवचन । मगकायकरीतोदुर्जन । मस्तकीचाअंचळवोढो
न । वेणीधरीदुष्टतो ८१ स्पर्शकरितांतेवेळा । वस्त्रांतूननिघतीअग्निज्वाळा । भडभडाटेजेवीचपळा । आंगींख
डतरझोंबती ८२ जेंविमुचुकुंदशरीरिचेंवसन । काढितांदग्धकाळयवन । कीदमयंतीचेशापेंकरून । भस्मझाला
निषाद ८३ तैसाजळालादुर्मद । जेंविशंकरक्षोभेंकामदग्ध । नाथमहिमाअगाध । लीलावतीचाअभिमानी ८४
हाहाःकारएकचिझाला । महाकल्पांतवोढवला । नृपाळबहुतघाबरला । मत्स्येंद्रमहिमादेखोनो ८५ जेंविअनु
ष्ठानसिद्धकाळ । देवताप्रगटेतत्काळ । तेंविमत्स्येंद्रउतावेळ । येतेझालेसदुरू ८६ नृपधांवूनलागेचरणी । त्राहि
त्राहिआननीध्वनी । मांपाहिपाहिदहीवचनी । सद्गदहोऊनवदतसे ८७ भावेंजोडोनिउभयकंर । प्रार्थितसेवारंवा
र । भीपरमपतितदुराचार । कराउद्धारपैमाझा ८८ मगमालतीराणीयेऊन । मत्स्येंद्रातेंशरणअनन्य । हणेतोना
तेंउद्धरोन । पावेंनकरणेंमजअतां ८९ मीअधमअपराधाचीखाणी । मजत्रातानसेचियात्रिभुवनी । हणोनिठेवी
पदींमूर्ध्नी । दंडकरामजहणतसे ९० स्वामीवदतएकमाते । तूंशरणजाईलीलावतीतें । तेक्षमाकरीअपराधातें ।

अ०

॥९॥

॥३॥

निश्चयातेंजाणतूं ९१ मगलीलावतीचेंचरणकमळ । धरितीझालीतेवेलहाळ । पदींठेवूनियांभाळ । ह्मणेअपरा
 धीमीजननिये ९२ तेमहासाध्वीपतिव्रता । केदानेणेद्वैतवार्ता । ऐसेंनकरींवोपुन्हंआतां । सदुरुसमर्थाभजावें
 ९३ सर्वेविनवीबद्धकरीं । उपदेशदेऊनमजउद्धरी । दयासिंधूदयाकरी । दीनावरीयेवेळे ९४ यावरिमत्स्येंद्रव
 दतीवाणी । गोरक्षयेईलयेस्थानी । तोउद्धरीलतुह्मालागोनी । मनींनिश्चयअसोंद्या ९५ यावरीप्रार्थीलीलाव
 ती । हादुर्मतीगेलाअधोगंती । यासीद्यावीउत्तमगती । पुनरावृत्तीचुकवावी ९६ ऐकोनह्मणतीमत्स्येंद्रनाथ । जै
 सेंजयाचेंसंचितं । तैसीक्रियमाणक्रियाहोत । आपुलेंकेलेंफळपावे ९७ लीलावतीदेतप्रतिवचन । कृतार्थहोत
 तवदर्शन । ऐसेंदर्शनमहिमान । तेंकायअसत्यहोईल ९८ संचितक्रियमाणप्रालब्ध । तुमचेस्मरणेंहोतीदग्ध । स
 दुरुमहिमाअगाध । शेषहीवर्णूनशकेची ९९ नसेगुरुकपेंकाळवेळ । गुरुकपेंजिंकूंकालिकाळ । गुरुकपेंस्वानं
 दमोहळे । प्राप्तहोतसेपै १०० लोहशस्त्रेंकरोन । परिसासींकलेंजरीताडण । किंवाकेलियाअर्चन । सुवर्णकरणें
 निजधर्म १ ईश्वरीवैरकिंवाशरण । जेंविंचुकवीजन्ममरण । गजनकहोतांदर्शन । स्वयेंप्राप्तहोयदोघां २ कींएकींला
 विलातरुंवर । एकघायघालीनिष्ठुर । परीउभयांसएकसर । छायाअभेदजापरी ३ एकींदीपप्रदीप्तकेला । तया
 वरीप्रकाशकेला । तस्करांसीअपारझाला । अभेदप्रकाशपै ४ जेंविंगंगोदकसुवर्णपात्रीं । कींमृन्मयकलशामा
 झारीं । पवित्रपणेंनिर्धारी । अभेदपैजाणावें ५ तैसेसज्जनआणिदुर्जन । तुह्माप्रतिसमसमान । आतांयासीं
 उद्धरोन । करावेंपार्वनसमर्थ ६ यापरीपरिसोनम्लानोत्तर । हेलावलादयासांगर । कृपादृष्टीमत्स्येंद्र । अवलो
 कितीतयातें ७ जेंविनिद्रिस्थहोयजाग्रत । तैसाउठताझालात्वरित । भस्मांतूनिअकस्मात । प्रगट
 होतसत्वर ८ एकचिझालाजयजयकार । समग्रपाहतीनारीनर । रावहोयहर्षनिर्भर । आनंदथो
 रवर्तला ९ दुर्धरयेऊनपदांजी । षट्पदेंहोऊनघालीरुंजी । ह्मणेधन्यधन्यश्रीनाथजी । उद्धारकेला

ना.ली.

॥४॥

पैमाझा १० स्वामीचे दर्शन कैकून । मज जन्मांतरीचें झालें ज्ञान । अनेक केले दुष्टाचरण । दुष्ट देह पावलों ११
वृकें व्याघ्र सर्पतामस । हे जन्म घेतले बहुवस । जीवनाश असमास । हत्याघडल्या बहुतची १२ आतां नर देहातें पावून ।
मज न घडलें कांहीं साधन । मज न घडलें गुरुभक्त छळण । तेणें दंड पावलों १३ माझे गुण दोष अगणित । चित्र गुप्त झाले
लेथकित । ह्मणोनि घेतलें देहांत । पुनर्जन्म पावलों १४ आजन्म दोषाचे गिरिवर । गुरुकृपेचें होऊनि वज्र । भग्न
झाले एकसर । अगाध सामर्थ्य जयाचें १५ स्वामी कृपा अवलोकने । मज केलें पुन्हां निर्माण । मी काय होऊं उत्तीर्ण ।
जगदुरूचें येवेलीं १६ मग आरंभिता झालास्तुती । जें मत्स्येंद्र नाथ चक्रवर्ती । जगदोद्वाराचे आर्ती । अवतार
रघुमी गुरुवर्या १७ नमूं आदेश देशरहिता । पूर्ण ब्रह्मा मायातीता । तूं सायुज्य पदाचा दाता । गुरुसमर्थादा
तारा १८ नमो कामगजविदारणा । क्रोध अहि निकंदना । लोभारण्य अग्निदहना । मत्सर छेदना मत्स्येंद्रा १९
मदनदहनमदनांतका । त्रितां पहरणा त्रिपुरांतका । अविद्यानाशक भद्रकारका । चित्सुखदायका श्रीमूर्ती २०
आतां विनवी स्वामी प्रती । पुन्हां न साव्या जन्मपंक्ती । जन्ममृत्यूच्या विपत्ती । किती आतां भोगाव्या २१
कैचा प्रपंच कैचें घर । मिथ्या मायेचें बोडंबर । विपयासक्त होऊन नर । क्षणिक सुखातें आतुडती २२ लिंग देहा
चा करूनि नाश । अविद्येचा तोडवीपाश । जीवदशेचा भेद भास । अविनाश पदीं मेळवी २३ यापरी परिसोन
विनवणी । वदती मत्स्येंद्र अभयवाणी । उदित झाला मी दीक्षाग्रहणी । तरीं अर्पितां तुज लागीं २४ मग उपदेशी
ला निगम मंत्र । मुद्राशुंगो योगसूत्र । दिव्य दीक्षापवित्र । देतें झाले सद्गुरू २५ मस्तकीं ठेवूनि वरदहस्त । नाम
ठेविलें धर्धरनाथ । आज्ञापिती करीं तीर्थ । तेथें भेटती सिद्धपै २६ राजा ह्मण उठा उठी । चमत्कार देखिला दृष्टीं ।
वसिष्ठें सूर्यरथी छाटी । प्रकाशविली प्रतापें २७ याज्ञवल्कीचे मंत्राक्षती । शुष्कें काष्ठापल्लव फुटती । तैसी भस्में
संभूती । दिव्य देहीं प्रगटला २८ धन्य धन्य सिद्ध प्रताप । दर्शने जाया त्रिविधताप । सद्गदित होऊन नृप ।

अ०

॥९॥

॥४॥

वेळोवेळांवंदित २९ अद्भुतलीलावतीचाभाव । प्राप्तझालेंनाथवैभव । ब्रह्मांडीकीर्तिगौरव । सार्धककेलेंदेहाचें
 ३० प्राप्तप्रसादवसन । आणिदुर्धरकरविलापावन । नेणोनसतीचेंमहिमान । छळकेलानकळतां ३१
 आतांमीहीकैसातरेन । रोमांचआंगीहोयस्फुरण । प्रेमाश्रुनेत्रीविमळजीवेन । कंठदाटेतयाचा ३२ जरीकां
 तेंसिजावेंशरण । हेंहीलौकीकींवलक्षण । मगसदृढनिश्चयेंकरून । धरीचरणगुरूचे ३३ हृदयझालेंसद्गद
 पोटी । मंत्रदिधलाकर्णपुटी । तुझीसरलीअटांआटी । जन्मराहटांचुकविली ३४ मगप्रार्थितसेमालती । मत्स्यें
 द्रुतीतेंआज्ञापिती । तुजउद्धरीलीलावती । तीतेंशरणजायतूं ३५ विषमभावनधरीअंतरीं । शुद्धमनेंसेवा
 करी । पुत्रहोईलनिर्द्धारी । पराक्रमीविजयातो ३६ एकभावेणुकाचचितीं । तुझीअसावेंअभेदप्रीतीं । ऐसेंसां
 गूनतयेप्रती । मत्स्येंद्रजातीतेधवां ३७ नृपेंसोडूनराज्यभार । अमांत्यकरितीकारभार । मांडलिकदेतीकर
 भार । प्रजारक्षितीस्वभावे ३८ अतिथिपूजूनझालालाभ । यास्तवकरितांचिआरंभ । चढोवेढीहोतलाभ ।
 याचकांतेंगौरवी ३९ विप्रांदिऊनिअग्रहारे । ठायींठायींअन्नछत्रे । शिवप्रासादविष्णुमंदिरे । तडागमठिका
 वापिका ४० कोणीयाचकनजायविन्मुख । देशोदेशींगाजलीहाक । लीलावतीपरमधार्मिक । दिगंतकीर्तिजा
 हली ४१ असोयापरीस्वधर्माचरण । नाथार्चनआणिसंतर्पण । शुक्लपक्षचंद्रन्यायेंकरून । धर्मवर्धनकरीतसे
 ४२ प्रत्यहींचालवीसत्काळ । प्राप्तझालाप्रसूतिकाळ । अलभ्याचालाभकाळ । प्राप्तवेलाआलीपै ४३ नवमास
 भरतांजाण । पुत्रजन्मलापरमसगुण । परमसुखरूपलावण्य । मीनकेतनदूसरा ४४ गुढियातोरणेंमंगलोत्सव ।
 मंडपउभयिलेअतिअपूर्व । याचकांचाअतिगौरव । धनेंवसेनेंअर्पिती ४५ जातककर्मनामकरण । ब्रह्मानंदवो
 ढवलापरम । चंद्रचूडोठेविलेंनाम । शर्करावांटिल्यासमस्ती ४६ लीलावतीपुत्रधंती । पाहूनसंतोषेमालती ।
 अक्षयवाणेंस्त्रियाकरिती । हरिद्राकुंकुमपै ४७ शुद्धपक्षीचाजेंविचंद्र । तैसावाढेराजकुमर । तोंमाळतीतोंदे

ना.ली

॥५॥

व्यपुत्र । होताझालातेधवां ४८ वाघेंवाजनीमंगळपुरें । दिव्यमंडपतोरणेमखरें । जातकर्मनामसंस्कार । शर्क
 रागजरेवांतिती ४९ सुभद्रठेविलेंनामाभिधान । उभयादिसतीज्येष्ठेसान । अनर्घ्यरत्नैरत्नपूषण । बाळठेगी
 लेवविती ५० दोघेदिसतीकिशोर । एकरामकीसौमित्र । कींएकशशीएकमित्र । बालार्कतेउगवले ५१ चिम
 णेवाहनविराजती । सर्वेचिमणेसेवकशोभती । चिमणेसहचरअसती । चिमणींआयुधेंगोजरीं ५२ यापरीकुमा
 रसकुमार । कमनीयस्वरूपेंतेकिशोर । उपनयनसंस्कारानंतर । विवाहयोजनायोजिती ५३ इंद्रपुरनामिन
 गर । तेथीलचित्रवीर्यनृपवर । उभयकन्याअतिसुंदर । उपवरहोततियाच्या ५४ परमसुंदरलावण्यखाणी ।
 त्यांतेंदेखोनिलाजतीपात्रिणी । चातुर्यसौंदर्यत्यांलागोनी । विरंचीनेनिर्मिलें ५५ रूपवंतीगुणवती । नामेंठे
 विलींकन्येप्रती । त्यांवररीरायाचीबहुप्रीती । समीपअसतीसर्वदां ५६ त्यांचेंसौंदर्यआणिसद्गुण । पाहूननृपा
 चेंचित्तउद्विग्न । यांसीवरयोग्यअसेकोण । भूमंडळांतदिसेना ५७ अमात्यमंत्रीपुरोहित । भूपाळतयांतेंविचा
 रित । यांतेंवरयोजनाकरावीत्वरित । कुळशीळनृपवर्य ५८ मंत्रीहणेषाहिलेंसर्व । कोठेंसमसमाननदेखूंउभय ।
 परीएकस्थळींअतिअपूर्व । उभयपुत्रअसती ५९ ऋणानुबंधमुख्यकारण । जरींअसेब्रह्मसूत्रप्रमाण । तरीच
 साध्यहोतीजाण । प्रयत्नकरूंतयाचा ६० सुदर्शनाचेउभयनंदन । रूपाथिलेप्रतिमंदन । सर्वलक्षणींसुलक्षण ।
 सगुणगुणीदेखिले ६१ कुळशीळगोत्रघटित । वागनिश्रव्याजातेंतेथ । स्थळयोग्यतेचिदिसत । शरीरसंबंधक
 रावया ६२ ऐकोनिसंतोषलानृपवर । हणवेधूयोग्यतेचिवर । पाहोनियांराशिनक्षत्र । तिथिनिश्रयकरावा ६३ पुरो
 हितामूळंपाचारून । प्रेषिताझालानृपआपण । समारंभेंआणिलेंजाण । सीमंतपूजनींतेवेळां ६४ रावसा
 मोराजाऊनत्यांतें । पाहताझालाउभयजामातातें । सुखसमुद्रापातलेंभरतें । वारंवारविलोकी ६५
 यथाविधीपाणिग्रहण । रायेवोपिलेंअपारआंदण । गजवांजीरथसुखासन । दासदासीइत्यादी ६६ याचकांतें

अ०

॥५॥

॥५॥

१ मोठा व लहान. २ मौंजी नंतर. ३ ब्रह्मदेव. ४ प्रधान. ५ दोघे. ६ काम. ७ बोलावणें. ८ पाठविता झाला. ९ हत्ती घोडे.

धनअपार । द्रव्यकोशफोडोनिधनसंभार । देऊनितोषविलेविप्र । कीर्तिप्रसरहोतसे ६७ चारीदिवसलग्नसो
 हळा । होताझालातेवेळां । उभयजामातांपाहूनडोळां । संतोषनृपालाहोतसे ६८ निरोपमागूनवधुवर ।
 प्रवेशलेआपुलेनगर । मंगळवाद्यतुरंगजर । इंदिरापूजनपैकेले ६९ लीलावतीआणिमालती । स्नुषोपाहोनि
 हर्षतीचिती । रूपवंतीआणिगुणवंती । अतिआवडतीतयांतें ७० नगरनागिरिकसर्वजन । ह्मणतीनिर्मिलावि
 धीन । सौंदर्यरतीमदन । तैसेभासतीआह्मातें ७१ कांहींदिवसलोडल्यावर । होणारनचुकेअणुमात्र । राया
 चाजोकनिष्ठपुत्र । सुभद्रनामजयाचें ७२ तोजाताझालावनविहारी । चतुरंगसेनादळभारी । मृगयाखेळतां
 सहपरिवारी । सहचरसर्वेसन्निध ७३ तंवदेखिलातडागसुंदर । माजीकमळेंश्वेतशतपत्र । भोंवतेवृक्षमनोहर ।
 परमरहस्यरमणिक ७४ समवयतेवयस्क । रहस्यारहस्यविनोदकौतुक । करितीतेथेंएकमेक । तोंअर्कअस्तापा
 वला ७५ तेथेंचिराहतीउपवनी । शिंबिरेंउभविर्लीतयेस्थानी । मृगमांसादिपक्वान्नी । भोजनीवैसलेसर्वही
 ७६ अन्योन्यअत्रेष्टुगारिती । येरयेरांपशब्दवदती । कोणवारीतयांप्रती । राजपुत्रह्मणोनी ७७ मुख्यप्रभू
 चाअविचार । मगप्रजेसीकेंचाविचार । आधीचतस्करदुराचार । साह्यनृपवरमगतया ७८ आसोभोजनें
 झाल्यासमग्र । तांबूलादिउपचार । परिमळसुमनालंकार । ग्रहणकरितीसर्वही ७९ तोंतंववसंतऋतूचादिवस ।
 घमैंडोरलेअसमास । स्रक्चंदनगृहांतसुवास । चर्चियेलेंसर्वोनी ८० तडागविस्तीर्णएकयोजन । निरभ्रचंद्रा
 चेस्वच्छकिरण । प्रकाशपडेअतिसघन । पूर्णातिथीतेपौणिमा ८१ दूतांआज्ञापीराजनंदन । नौका
 आणावित्वरेंरून । सेवकांतेंआज्ञाप्रमाण । द्रोणीआणिलीतयानी ८२ आरोहणकरितीनौकेआंत ।
 माजीवारांगनांचेंनृत्यहोत । हडपीकरतांबूलदेत । हर्षयुक्तसर्वही ८३ करितीहास्यगीतविनोद । ना
 नाकौतुकेंगद्यपद्य । जेंविउचंबळेब्रह्मानंद । तेंविसंतोषनानिती ८४ पाहाप्रारब्धगतीविचित्र । जळीं

ना ली.

॥६॥

क्रीडेराजपुत्र । होणारभविष्यस्वतंत्र । भोगिल्यावीणनसोडी ८५ नौकाजायआनंदेंकरून । पुढेंजो
ढवलेमहाविघ्न । हानिमृत्युयशलाभजाण । काळपरखेंहोतसे ८६ कीदुग्धघटपरिपूर्ण । त्यांतपडेजवीं
लव्हेण । कीपीयूंषींविषनिर्माण । होतेंझालेंतेसमयीं ८७ जळामाजीजळदैवत । अप्सरासतयासकरित । परम
उग्रतीशोभित । तामसक्रोधेंखवळलीं ८८ तडागसुहृदपरमसखोल । जेविखळाचेंमानसनकळ । असोतेंजळ
अतितुंबळ । अंतनसेतयाचा ८९ अवलेअवलितीतेवेळीं । मध्येअकम्मानतौकाबुडाली । हाहाःकारेहाकणा
जली । कृतांतवोढवेज्यापरी ९० तडागतटाकींहोतेंकटक । बोभाइलेकारेतीशोक । अपारयोढवलेंतयां दुःख ।
सेवकरुदनकरिताती ९१ कैवर्तकजळींबुड्यादेती । परिपारनलगेतयांप्रती । उदकांमध्येशोधघेती । बहुशि
णतीतेवेळा ९२ वार्तावार्तिकजाणविती । वर्तलावृतांतनिवेदिती । लीलावतीआणिमालती । सत्वरयेतीते
स्थळीं ९३ धबधबावडवितीवक्षस्थळ । भूमीत्राहाटितीसभळमौळ । भडभडांवाहेरक्ततुंबळ । जळसंगमहोत
से ९४ उभ्याघाईउभयतां । रुदनकरितीलावण्यसरिता । ह्मणतीकोणधांवेयेअकांता । नसेत्राताआत्मातें ९५
माझियाकुमारासकुमारा । कोठेंगेलासीसहचरविहारा । सत्वरयेईमाघारा । मार्गतुझापाहतसें ९६ अहावाळा
माझियासगुणा । टांकोनिगेलासीकवणपावना । स्तनींदाटलामाझियापान्हा । कवणापाजूंयेकाळीं ९७ माझि
यातान्हयाराजसा । सकुमाराप्रियपाडसा । जेविहरणीपडेफांसा । दाहीदिशाविलोकी ९८ माझात्रे
हाळबाळमराळ । उडोनगेलाकोठेंनकळ । मजमृगीचेंपाडसचुकलें । कोठेंपाहूंतयातें ९९ म्यांलीलावतीचें
केलेंछळण । ह्मणोनगेलेमाझेंनिधान । कींमत्स्येंद्रद्रोहघडलाह्मणून । निधानपडिलेंजळीं २०० कींजन्मांतरी
चेंदुराचरण । उभेंठाकलेंदुष्टप्राक्तन । ह्मणोनउदेलेमहाविघ्न । निर्वाणसमयपातला १ पंक्तिभेदकिं
वाहरिहरभेद । यास्तवपुत्रशोकदुःखअगाध । कीरिक्तगेलेयाचकवृंद । महत्खेदयास्तव २ किंवाकरितांशि

अ०

॥९॥

॥६॥

वपूजन । मध्येंचत्यागिलेंउन्मत्तपणें । कींसाधूंचेंकेलेंछळण । ह्मणोनदुःखदुर्वटहें ३ याजळींहरषलेंमुक्ताफळ
 दुदैवहेंदुष्टदुदवखळ । येणेंहरिलामाझाबाळ । तडागजळकाळहें ४ कोणीनामठेविलेंजीवन । जीवचिधेतेंजीव
 प्राण । ऐकोनपक्षीकरितोरुदन । करुणावचनपरिसोनी ५ पुष्पावतीचासुवास । उडोनगेलानभास । निर्मा
 ल्यहोऊनिउदास । इतेंआतांकायकरूं ६ हीलावण्यसरोवरमराळिका । सहुणवल्लीचीसुवेलिका । पाहतांहि
 च्यावदनेशशांका । ग्रहणींग्रस्तकाळिमा ७ लीलावतीह्मणेमाय । शोककरिसीध्वर्थकाय । यासीकरीकांहींउपा
 य । महत्कार्यहोयजें ८ जेणेंअपिलातोपीतांवर । जेणेंजीवविलातोदुर्धर । त्याचेपदींधरीनिर्धार । तोकायएक
 नकरीची ९ दुःखदुस्तरहाभवसमुद्र । त्यांतत्रातासडुरुमत्स्येंद्र । अभद्रार्चेंकरणारभद्र । श्रीगुरुमहाप्रतापी
 १० यावरीवदेसुदर्शन । सहुरूपदींअसावेंमन । विचारेंकरावेंसमाधान । व्यर्थतळमळकासया ११ आपणयो
 जावाउपाय । तेथेंप्रारब्धकरीअपाय । ईश्वरइच्छेनेंहोयजाय । खेदकायकरोनियां १२ कायहोईलतेंपाहावें
 भगवच्चित्तर्नसर्वदाअसावें । नित्यानित्यविचारावें । मनलावावेंगुरूपदीं १३ अर्थजिज्ञासुअर्थाअर्थी । तेंविंसु
 दर्शनदर्शनार्थी । वैराग्ययुक्तंविरेक्ती । तादात्म्यवृत्तीमत्स्येंद्रां १४ भृंगकीटकन्यायापरी । अध्याससदादिवा
 रात्री । चातकन्यायमार्गनेत्रां । सहुरूचालक्षिती १५ यावरीचंद्रचूडआणिप्रधान । करितेझालेशांतवन ।
 ह्मणतीकरावताचरण । तेणेंलाभेसर्वही १६ सुदर्शनउभयकामिनी । राहतींझालींतेथेस्थानी । तेथें
 शिवालयस्थापनी । प्रशस्तप्रकारप्रासादी १७ शिवद्वारीमंगळतुरें । चतुर्दशविष्णुमंदिरे । दिव्यउभ
 विलींदाभोदरे । अन्नछत्रपैतेथें १८ अतिथिनजायविमुख । देशोदेशीगाजलीहाक । हाटबाजारवे
 व्हारिक । घडाभोडवस्तूंची १९ लीलावतीह्मणेमालती । मत्स्येंद्रवृत्तीधरीप्रीती । ऐकएकाग्रकथानिगुती ।
 तुजप्रतिसांगते २० गुरुवारींकरींनिरशन । अरुणोदयीकरींस्नान । तडागनदीतीरींजाऊन । पूजनकरी

॥१॥

सद्भावे २१ कुंडुमपद्मपत्री । सुरेखमूर्तिरेखावीसाजिरी । तीअचोनिषोडशोपचारी । दिवामौनअभावे २२
उभयपादुकाप्रथमदिवसी । पदद्वयतेउत्तरोत्तरेसी । चंद्रवृद्धिन्यायेसी । पदद्वयवाढवी २३ रात्रीकरावाजा
गर । कीर्तनश्रवणभजनगजर । निशीसरल्यानंतर । उत्तरपूजाकरावी २४ यथाविधीसंपादीवत । येणेसि
द्धिहोयत्वरित । उपदेशोनिमूळमंत्राते । येणेंकृतार्थहोसीतूं २५ यापरिअनुष्ठान । हेंइष्टश्रेष्ठआराधन ।
नष्टकष्टजरिष्टविघ्न । उत्कृष्टसाधनहेंअसे २६ आणीकदीधलेंनवनाथयंत्र । पूजाविधिनिवेदीसमग्र । अनुष्ठा
नीयांजिलेविप्र । जपाभिषेककरितीते २७ इकडेकायझालावृत्तांत । सुभद्रबुडालाजळांत । अप्सरापाहो
नित्याते । कामातुरजाहल्या २८ राजपुत्रमुलक्षण । पाहूनवेधल्यापंचबाणें । मंदिरींआणितीप्रीतींकरून ।
तयालागींतेधवां २९ सुवर्णमंदिरेरत्नखाचित । सुप्रभप्रकाशलखलाखित । तेथेंआणिलाराजसुत । दिव्य
भोगअर्पिती ३० तयातेनेवोनिएकांती । नेत्रकटाक्षेंखुणाविती । तयाविकारनयेचिती । कालत्रयींजाणिजे
३१ ह्मणेतुह्मीदेवमीमानव । कैसाकरूंअन्याय । तुह्मीमातामीतनय । सहसाकर्मघडेना ३२ धन्यधन्यते
चिपुरुष । लावण्ययोपितास्वसंतोपें । शरणआलियाधरितांत्रास । तोचिगुरुपुत्रनिश्चय ३३ तयातेवदती
अप्सरावचन । कायावाचाआणिमन । आह्मीतूतेंवश्यहोऊन । आह्मात्यागिसीशतमूर्खा ३४ सर्वांसमारिलें
तत्काळ । तुजरक्षिलेंहेंकायफळ । मगह्मणतीटांकागेवांदिशाळें । करागृहीतयातें ३५ असोयापरीएकसंवत्सर ।
इकडेवतांतनपडेअंतर । दिवसदिवसअधिकोतर । परमप्रीतींआचरती ३६ जेविंमरल्यानष्टकाळ । अभ्युद
याचियेवेळ । तेविंप्रगटलेदीनदयाळ । मत्स्येंद्रनाथतेसमयी ३७ त्यापरमानंदाकायदृष्टांत । जेविंमरतयाप्रा
प्तअमृत । कीटुपार्थियागंगायेत । अकस्मातवांचपें ३८ लीलावतीमालतीसुदर्शन । सर्वांसझालेंगुरुदर्शन ।
साष्टांगघालितीलोटांमण । परमप्रतीकरूनी ३९ प्रार्थितीझालीलीलावती । सहरुपावलेयाआकांती । कृत

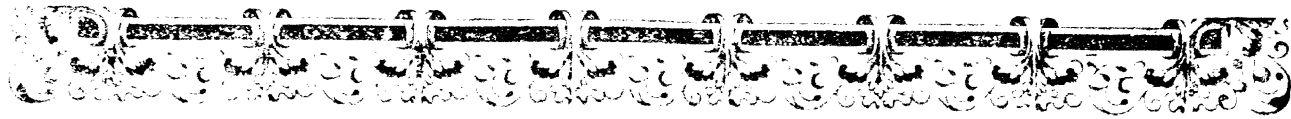
अ.

॥१॥

॥१॥

सुकृतउदयायेती । तेचीप्राप्तीगुरूची ४० मगमस्तकठेवृनिनाथचरणी । विनवितीझालीमधुरवचनी ।
 पुत्रबुडालाजीवेनी । वरदपुत्रस्वामीचा ४१ नाथपाहातीविचारोन । कोठेंआहेराजनंदन । भूतभविष्यवर्त
 मान । अंतरसाक्षीजाणती ४२ तेव्हांउदकींफुकितांविभूत । देवताझाल्याभयाभीत । तत्काळआणि
 लाराजसुत । अमौल्यभूषणेंअर्पणी ४३ जेंवियमुनाचहदांतून । निघताझालासीमांतिनीरमण । कीक्षीरा
 ब्धीतूनिरोहिणीरमण । निष्कळंकनिघतसे ४४ तैसाचिसुभद्राराजपुत्र । निघताझालाक्षणमात्र । आ
 नंदीनिमग्रसर्वत्र । हर्पापात्रनसेची ४५ सुभद्रेंपाहूनिउठाउठी । मत्स्येंद्रचरणींघातलीमिठी । हर्षवोसं
 डोनिपोटी । प्रेमाश्रुनेत्रीलोढले ४६ जननीजनकाचेधरूनिचरण । परस्परेदेतीआर्लिंगन । विमलाश्रूसजल
 नयन । होतेझालेअन्योन्यही ४७ जेंविकौसल्येभेटेरगुरीर । तैसामातेसभेटेसुभद्र । अखंडवाद्यांचागजर ।
 मंगळतुरेंवाजती ४८ शर्करावांटितीगजस्कंधी । याचकांचीमिळालीमांदी । अर्पितेझालेद्रव्यसमृद्धी । द्वि
 जांधेनूअर्पिल्या ४९ सुदर्शनआणिद्वयकांभिनी । जातींझालींआनंदवनी । पुढेंबदरिकाश्रमलक्षोनी । स्व
 मारोहणींजातसे ५० अदृश्यझालेनाथमत्स्येंद्र । इकडेचंद्रचूडआणिसुभद्र । सर्वेधेऊनदळभार । स्वनगं
 रातेपातले ५१ पुढेंकथागोडवहुत । अमृतातेपैजजिकित । पीयूषसारोनिपरीत । स्वरुचातेंचोजवी ५२
 नवमोध्यायपरमपावन । नवविधभक्तीचेंमुखस्थान । कीर्तनविधकोशधन । नवनीतहोययेग्रंथी ५३ हेंनवना
 थार्चेंनिवासभुवन । हेंनवग्रहांचेंएकादशस्थान । हाअध्यायकरितांश्रवण । ग्रहबाधानबाधी ५४ कीर्तनवस्वडेंसुंद
 र । यातनवद्वागंचेंमंदिर । कीनवरत्नाचादिव्यहार । संतश्रोतियांअर्पिला ५५ हाअध्यायएकतांएकाग्र । विदे
 शींविंधूभेटतीकुमर । गतवस्तुलाभेसत्वर । श्रवणमात्रेंकरूनी ५६ सौभाग्यासीसौभाग्यवर्द्धन । दरिद्रीहोतीधनसं
 पन्न । विगतधवाहोतीपावन । जन्मांतरींपतिलाभे ५७ रोगगंडांतरकाळमरण । श्रवणपठणेंजायनिरसोन । कदा

11911

अध्याय १० वा ॥

112X

१ ब्रह्म देव. २ शेष. ३ पर्वत. ४ कल्पवृक्ष. ५ पृथ्वी. ६ बृहस्पति.

चांचपितीएकसंवत्सर । अणुमात्रमार्गदिसेना ७ जेंविआदर्शनिकेतन । त्यांतगुंतोनिराहेश्वान । नसांपडेव्या
 द्वारखूण । चरफडोनशिणतसे ८ जेविजन्मांधवृंदमते । द्विरदहणतीअवयवाते । देखणासर्वांगदेखत । सालं
 कारीहागज ९ कींचाहुलीचेश्वान । भुंकेतस्कगदेखून । इतरभुंकतीव्यावरोन । अड्डहास्यत्राणतेवेळे १०
 तामसराजसक्रियाकरिती । अनेकयज्ञयागआचरती । परीगुरुमार्गातेनेणती । कैसीमुक्तीतयापै ११ वृत्तांत
 उत्तमोत्तमवदती । उत्कर्षमाहात्म्यहणतीतीर्थी । अनेकउपास्यउपासनाकरिती । तरीस्वात्मस्थितीनवाणे
 १२ गाणपत्यहणतीगणपती । शाक्तकलिपतीमहाशक्ती । स्मार्तहणतीपशुपती । वैष्णवहणतीमहाविष्णु १३
 व्रतेंतपेंयज्ञहवन । यंत्रमंत्रादिपुरश्चरण । एकविधनराहेमन । येणेंशीणसर्वही १४ श्रावणसंपत्तिशनिवारी ।
 नरहरीपूजितीभिंतीवरी । भानुदेवसातेंतमारी । अर्चितातीआदरें १५ इंदुवासरीत्रिपुरारी । पूजनकरिती
 निशिमाझारी । भौमवारीमंगळागौरी । पूजितातीआवडी १६ शशिपुत्रबृहस्पतीअर्चितीचित्रें । भृगुवारी,
 जीवत्यास्वतंत्र । संवत्सरीव्रतसमग्र । कितीहणोनिसांगावी १७ तयांचेंएकविधनसेमन । चपळत्वेकरीतसे
 गमन । जेविवांगनेचेंशय्यागमन । पतिनार्हीरोवटी १८ एकसिद्धिमाधनीगुंतले । तेगुरुपदांतेंमुकले ।
 तेआत्मस्थितीदुरावले । मार्गचुकलेसर्वस्वें १९ गतकथासंबंधविस्तार । जीवविलेसुभद्रदुर्धर । आतांपरिसावें
 एकाग्र । मिहावलोकनेकरूनी २० ब्रह्मांडसमाधीचेआतें । गोरक्षगेलेयोगपथें । बहुतदिवसलागलेत्यातें ।
 मार्गपाहातीमदुरू २१ मत्स्येंद्रगिरीतेमत्स्येंद्र । ध्यानस्थपाहतीतेथेंकुमर । पिंडींशोधिलेसमग्र । ब्रह्मांडाते
 पहाती २२ तोंसहस्रदळींसामावोन । जीवशिवहोऊनलीन । मत्स्येंद्रेंआणिलेतेथून । निजपुत्रातेंतेवेळी २३
 गोरक्षमिठीघालोनपार्यो । मत्स्येंद्रेंकवळिलेंदोहीवाही । तोब्रह्मानंदतयेसमयी । पारनार्हीव्यासुखा २४ जेंविक
 चसंजीवनीसंपन्न । गुरूतेंभेटेप्रीतीकरून । संतोपपावलेविबुधजन । तेंविआनंदवर्तला २५ कींसीताशुद्धीचेआ

॥ली

॥३॥

ती । मारुतीगेलेलंकेप्रती । येताझालापुनरावृत्ती । रघुपतीतेंभेटला २६ कींविदेशींगेलानंदन । मातेसींभेटे
 द्रव्यसंपन्न । तेर्विसंतोषअन्योन्य । होताझालाउभयांतें २७ मत्स्येंद्रवदतीगोरक्षार्ते । मीजातसेंपुष्पकरार्ते ।
 तुवांयावेंसवेगतेथें । सिद्धमेळाहोतसे २८ तोपरमपावनगिरिवर । अद्यापीजाणतीसर्वत्र । तयासमीपसागर ।
 मत्स्येंद्रगडहणती २९ तेथूनिनिघालेसत्वर । तोंप्राप्तझालेंश्रियाळपुर । तेथेंयेवोनिमत्स्येंद्रपुत्र । नगरप्रदे
 र्शीउतरले ३० तोंशुक्लपक्षश्रावणमास । नागपंचमीपुण्यदिवस । घोषरीआनंदबहुवस । मंगलोत्साहहोतसे
 ३१ तोंप्राप्तझालामाध्यान्हसमय । भिक्षेसिजातीमत्स्येंद्रतनय । एकदुर्बळद्विजवर्य । दरिद्रदैर्घ्येव्यापिला ३२
 शिलोछेवृत्तीकरोन । शुक्लवृत्तीनेंतोब्राह्मण । करीकुटुंबउदरभरण । पोषणकरीस्वदुःखें ३३ तेथेंयेऊनगोरक्ष
 नाथ । अलक्षशब्दकरितीनाथ । विप्रभार्यातयावदत । विलंबआहेक्षणभरी ३४ आजअसेनागपूजन । मृत्ति
 केचाशेषकरून । षोडशोपचारेंअर्चन । नंतरभोजनकरावे ३५ येणेंतुष्टिपुष्टिआयुष्यवर्द्धन । अप्राप्तलक्ष्मी
 प्राप्तपूर्ण । पुत्रपौत्रवर्द्धमान । होतअसेयावर्ते ३६ गोरक्षहणनेप्रतिवर्षी । अनुष्ठीतसायाव्रतासी । तरीदैर्घ्य
 दशाकिमर्थऐसी । अन्नआच्छादननसेची ३७ मृत्तिकापूजनपुरतेआर्त । तरीकांनपूजितीपर्वत । भ्रमेंभुलले
 जनसर्वत्र । परमार्थातेंनेणती ३८ मृत्तिकाशेषाकृतीपूजिती । तरींप्रत्यक्षकांनपाचारिती । येरीवदेतयाप्रती ।
 अघटितकेविघडेहे ३९ नाथकरीशृंगीवादन । असंख्यप्रगटलेकट्टनंदन । श्वेतपीतआणिऋण । मणिमस्त
 कींशोभती ४० प्रवाळवर्णीमाणिक्यवर्णी । सुवर्णवर्णीरजतवर्णी । अरुणवर्णीशुक्लवर्णी । नीलवर्णीअसंख्य ४१
 एकफणीपंचफणी । दशफणीशतफणी । निघतेझालेतक्षणी । चक्षुश्रवेअनेक ४२ अगोचरगोचरदर्वीकर ।
 बहुविधदेखूनभयातुर । होतेझालेनारीनर । तवविप्रभार्याप्रार्थित ४३ हणनेस्वामीपादोदर । उत्पन्नझालेहे
 अपार । परमभयानकविखार । यांचेंभयवाटतें ४४ आश्वासीतसदुरुनाथ । पूजनकराप्रत्यक्षांतें । शेषभावीमृ

अ०

॥३०॥

॥३॥

१ शेत कापर्यावर तेथें पडलेली कणसे वेगे तें (शिल) व मार्गावरचे धान्य वेगे तें उंचळ मिळून शिलोछेवृत्ति हें नाव.

तिकेंत । पूजीतहोतांआवडी ४५ प्रत्यक्षप्रचितीतुह्याप्रती । दैवदेवतामिद्धहोती । यार्चेअर्चनपरमप्रीती । देव
 गौरवकरावा ४६ यांजपासूनतुह्यासभय । नाहींसर्वथामाझेअभय । होशिवभूषणपरमसदय । तुष्टहोतीसर्वांते
 ४७ नगरजनपाहूंपातले । प्रभूससांगतीनवलवर्तले । पाताळसर्पभूमीसआले । आश्चर्यपाहिलेंआजिहें ४८
 व्याळवृंदसंभार । प्रगटझालेएकसर । नकळेईश्वराचेंचरित्र । अहुतप्रतापनाथाचा ४९ ऐकोननृपधांवेसत्वर ।
 करीगोरक्षानमस्कार । स्तवनकरितसेअपार । सहूरूचेंयेवेळीं ५० जयजयदीनदयाळपतितोद्धारणा । भक्त
 वत्सलकरुणाघना । मजउद्धरीआलोंशरणा । ब्रीदाभिमानअसावा ५१ नाथआज्ञापितीतयेसमयीं । पन्नेगन्या
 वेंआपुल्यागृहीं । अर्चोनियांलवलांहीं । अरण्यांतसोडावे५२ऐसीआज्ञासर्वांप्रती । अवश्यहणेतेंव्हानृपती ।
 ह्मणतीबाटेयाचीभीती । मगविभूतीकुंकितो५३तेव्हानिर्भयझालेसर्वत्र । नागनेतीनारीनरापूजितीतयांपोडशो
 पचार । क्षीरनैवेद्यअर्पिती ५४ यापरीपंचमीपूजन । करितेझालेनगरजन । पूर्वस्थानींगोरक्षयेऊन । वास
 करितिसंतोपें ५५ काद्रवेयसमारंभसंयुक्त । पौरवनृपवर्यांसहित । येतेझालेसहूरूजेथें । नगरावाहेरतेवेळां५६
 शिविकेयानींनागकुळ । वाद्यगजरेंआणिलेव्याळ । तयेस्थानीसोडिलेसकळ । सहूरूसंनिधतेसमयीं ५७ सहूरू
 रुआज्ञापितीयां । तुह्मीजिवेंआपुल्याठायां । प्रतिवर्षीयेऊनियां । प्रगटव्हावेयेस्थळीं ५८ गोरक्षआज्ञाहोतां
 सवेग । गुप्तझालेतेंव्हानाग । अद्यापीवरीपाहातीजग । अझूनआज्ञारक्षिती ५९ नृपवदेसर्वज्ञभूती ।
 शरणपातलोसहूरूप्रती । जगदोद्वाराचेआतीं । स्वामीएथेंपातले ६० मीअपराधीसर्वांपरी । आतांमज
 पतितार्तेउद्धरीं । भवाब्धीउतरोनियेअवसरीं । तारीमजदयाळा ६१ यापरीपरिसोनविनीतेवचन ।
 सकृपझालेदयाघन । निगममंत्रउपदेशून । पावनकेलेंतेसमयीं ६२ नामयाचेंसोमदत्त । मगठेविलें
 सोमनाथ । दीक्षादेऊनियांत्वरित । अलक्षउच्चारकरीतसे ६३ जेंअलक्षलक्षातीत । तेपिंडब्रह्मांडीप्रो

॥ ली.

॥२॥

त । ध्येयध्यातैपणहिसरत । सच्चित्सस्वरूपस्वयेच ६४ तेथेविश्वचिझालेदेव । तेथेद्वैताचानसेठाव । स्व
संवेद्यस्वयमेव । सवाह्यहोयआपण ६५ त्याआज्ञाकरितीशीघ्र । तीर्थेकरावीसमग्र । स्वहर्मीकृतअव्यग्र ।
निरंतरअसावे ६६ असोद्धीपांतिरीचेबीज । चिंचिणीचिंहोतेंजहज । तेथेगाखितीयांगिराज । वृक्षविस्तारजा
हाला ६७ स्थूलफळेंस्थूलतरुवर । अद्यापिपाहतीजनमर्ष । तेथेवासनिरंतर । गोरक्षाचाअपेवै ६८ अद्यापि
सेवासूत्रतेथ । आर्तसिद्धीसत्वरहोत । तेथेस्फुरदस्वामीसमर्थ । प्रत्यक्षदर्शनहोताती ६९ पुत्रार्थियांसिद्धो
तीपुत्र । नेत्रार्थियांसीयेतीनेत्र । ऐश्वर्यआणिपरत्र । परमार्थप्राप्ततयातें ७० ब्रह्मराक्षसब्रह्मद्रोप । दर्श
नमात्रेहोयनिर्दोष । तेथेवासकरितांनिर्दोष । ज्ञानहोयअपेक्षपै ७१ अद्यापितेंजागृतस्थान । अपोगोरक्ष
करितीतेथूनिगमन । जातांदिखिलेंअटवचन । परमघोरभयानक ७२ तांतेथेवर्तलेंअपूर्वजाण । सविधार्थ
पातलाक्रुपिनंदन । सर्वभार्याअपूर्वलावण्य । येतिझालीसंनिध ७३ एकांतपाहूनकानन । प्रियप्रियातेअ
नन्य । परमप्रीतींप्रियभाषण । विनोदकरितीपरस्परें ७४ वयस्कअसतांक्रुपिनंदन । सौंदर्यकामिनीनययौव
न । हृण्णेआहेएकांतवन । क्रीडास्थानसुंदर ७५ निविडछायावृक्षसघन । तेथेप्रवेशेनामूर्यकिरण । कंठूआतांकु
शलशयन । परमविह्वळहोतसे ७६ तीवदेनकरीऐसे । दिवामैथूनवर्जअसे । रविआलामाध्यान्हास । अनुचित
केवीकरावें ७७ कामेविह्वळविकळकामिनी । तीतेवदेहोचातुर्यखाणी । कंठीझोंवलीतृपासर्पिणी । ईतेंशांतवी
सत्वर ७८ रसनेशोपसंतप्तगात्रें । पत्रद्रोणविशाळपात्रें । हृण्णेआणितीयेक्षगमात्रें । अविळंवेसीयेकाळी ७९ प
त्रद्रोणवेऊनवेगी । जातीझालीतन्वंगी । जळशोधानार्थएकटीमार्गी । गमनकरीचपळत्वं ८० भविष्यभावीजेसांचि
ती । होणारनचुकेकल्पांती । जळानिमित्तजाययुवती । इकडेकायवर्तलें ८१ तेथेव्याघ्रपातलाअकस्मात । कृतांत
समयबोढेवृत्त्य । देखोनिझालाभयाभीत । द्विजपुत्रतेथवां ८२ विकलाभयानकगाजवीहाक । पुढेंयेतसेतोसन्मु

अ०

॥१०॥

॥२॥

८३ मस्तककडकडांचाऊनदशनी । तडतडाटेअस्थिध्वनी । भटभडांरुधिरतेक्षणी । भळमळाट्टेवाहातसे ८४
 खंडविखंडगात्रेविघडली । व्याघ्रगेलातयेकाळी । जीवनघेऊनजंवपातली । तंवअनर्थरोकडादेखिला ८५
 धवधवांहाणीवक्षस्थळ । भूमीसत्राहाटितीझालीमौळ । परमवोटवेप्रळयकाळ । घुळीमस्तकीचालित ८६
 अहाप्राक्तनकैसेंगहन । माझेहरपलेंवनीनिधान । भग्नाननादेतचुंवन । अंदोळणदेतसे ८७ प्रळयवार्तेजेंविक
 र्दळी । उलथोनपडेभूमंडळी । बारंवारवदनीघुळी । घालीतसेसदुःखें ८८ उडोनिगेलामाझाहंस । दाहीदिशा
 दिसतीवोस । मजएकटीलाअरण्यवास । केंविकेलासेवल्लभा ८९ दुःखाग्नीच्याझडकतीज्वाळा । नसोसवेयावि
 रहानळा । कायकरूंक्याकपाळा । ह्मणोनित्राहटीसरोवें ९० विरहदुःसहसहननहोय । वनींएकटीकरूंक्याय ।
 जगन्निवासाकरिसीकाय । ह्मणोनिबोभायअड्डास्ये ९१ चक्रांकवियोगापरी । त्यातेंनिशामजव्याघ्रवैरी ।
 कोठेंगेलादुराचारी । माझेवेळेनेणवे ९२ विगतविधवावैधव्यपणें । जेविंस्मशानींभग्नभाजनें । तेंविनिरर्थकझा
 लेंजिणें । कायवदनदावावें ९३ जळोजळोहेंजीवित । सजीवअसोनिमिरवेप्रेत । स्त्रियांचेमाथाहाअनर्थ । धन्य
 धन्यरेविधात्या ९४ विलापकरोनिपडेधरणी । तेथेंकोणसांवरीतिजलागुनी । जिह्वावाळलीनभिळेपाणी ।
 दुरळवनींतेएकटी ९५ नेणोजन्मांतरींचेदोप । यास्तवउगवलादुष्टदिवस । कांशिवपूजेचाविध्वंस । केलाअसे
 लपूर्वींम्यां ९६ कींवतभंगिलेंसाचार । ह्मणूनिहेंप्रातदुःखदुस्तर । कींविघडविलेस्त्रीभ्रतार । कींसिद्धपुरुषानि
 दिलें ९७ असोएकटीहरणीपडेफांसा । नैराश्यविलोकीऊर्ध्वादिशा । धांवपावगाजगन्निवासा । माझीदुर्दशायो
 जिली ९८ ह्मणईश्वरतोसवींघटीं । कायकरूनिपडेलदृष्टी । भविष्यलेखजोअदृष्टीं । तोकदापीचुकेना ९९
 देवप्रार्थितांदेवधांवती । मजदुर्दैवातेंहीनपवती । ऐसेंह्मणतांशीघ्रगती । गोरक्षतेथंपातले १०० जोपरब्रह्मीचें
 आगर । जोदयेचासदयसागर । तोलीलाविग्रहीअवतार । जगदोद्वाराप्रगटला १ पुसतेझालेतिजप्रती ।

॥ली॥ तुंकोणकोठीलकोणाचीयुवती । दुःखवर्नीएकटीएकांती । रुदनकरिसीकिमर्थ २ यावरीवदतीप्रत्युत्तर । कांत
 ॥३॥ याकरिसीरुदन । पूर्वीचापिताबंधुनंदन । भ्रतारकोठेंपूर्वीचा ४ आलीसचौ-यांशिलक्षफिरोन । त्याचेंतुजका
 यअसेस्मरण । कोणकोणतेआप्तस्वजन । त्याचीवोळखतुजकैची ५ मुळीचनाममृत्युलोक । येथेंमूर्खपणेंक
 रिसीशोक । मित्रपुत्रजननीजनक । कित्येकमृत्युपावले ६ मृत्युलोकींमरावें । अमरलोकींअमरव्हावें । हेंतू
 जाणसीआचवें । जेथीलधर्मतेथींचा ७ फेरोफिरसीअनेकयोनी । जेंविंफिरेअखंडस्मरणी । सर्वत्रठायींपिताज
 ननी । शोककरणेंकोणाचा ८ एककर्मभूमीसघडंजनन । पांचभौतिकदेहनिर्माण । जीवितपाहातांविद्युत्स्फु
 रण । देहाभिमाननाडले ९ आत्मानित्यओतप्रोत । तोअनित्याचानसेआप्त । तोपाहतांसर्वातीत । अलि
 तपणेंअसेकीं १० कोठोनिआलाकोठेंगेला । आणितोकोठेंसामावला । याचाशोधकायतुजला । कळलासैंसां
 गमज ११ आत्मानसेस्त्रीनाभ्रतार । शरीरसंबंधमानिसीजर । तरींपुढेंपडलेंकलेवर । शोककायकरिसीतूं १२
 आणिकपक्षियेतीआंमणी । उडोनजातीतेचक्षणी । पांथस्थवृक्षछायेंयेवांनी । उठोनिजाततेवेळां १३ मंगा
 प्रवाहीकाष्ठेमिळती । वेगवेगळीविषडतीमागुती । जळींबुद्बुदहोतीजाती । तोयशाश्वतअखंड १४ विहंगमैसती
 तरुवरी । सवेंचिउडोनिजातीदुरी । अनेकवृक्षामाझारी । जावोनियांवैसती १५ प्रपंचवृक्षीजीवशिव । पक्षी
 बैसलेअभिनव । माक्षीशिवस्वयमेव । विषयफळेंजीवभक्षी १६ विषयफळेंजेभक्षिती । तेआपणाविसरती ।
 तयानसुटेजन्मपंक्ती । दुःखपावतीदुस्तर १७ जन्मांतरींचेंजरींपुण्यहोय । तरींसद्गुरूतेंशरणजाय । तेणेचु
 कतीहेअपांय । समरसहोतीस्वस्वरूपी १८ यापरीविप्रस्त्रीवोधून । तीतेंवदतीआन्नावचन । प्रेतसार्थककरीजा
 ऊन । अग्नीदंधनमेळवी १९ तनुंपडलीछिन्नभिन्न । गोळाकरीएकवटून । स्ववस्त्रांढिढवांधून । जळानिकटनेवेगीं

१२० अस्थीपतीच्याकरीगोळा । वस्त्रीबांधीनयेवेळा । ग्रंथीमस्तकींचेतअंवेला । शोककरीआक्रोशें २१ स्वामीह्म
 णतीतिजकारण । तूंपुढेंजाईमीआणितोंइंधने । तरूतेंहस्तस्पर्शितांजाण । जातीउद्धरोनतेकाळीं २२ धन्यधन्य
 तेचिवृक्ष । जयातेंस्पर्शकरीगोरक्ष । काष्ठेंमोडितीकंजाक्ष । सर्वाध्यक्षजगद्गुरू २३ काष्ठभाररचूनिशीघ्रापाचारिला
 हिंसकव्याघ्र । जेणेंभक्षिलाविप्रपुत्र । वोपातयापृष्ठीतींकाष्ठें २४ इतरशुष्ककाष्ठसंभार । अंतरिक्षजाती अपार । पा
 हूनतेंशुद्धकांतार । तयातटींठेंविला १२५ द्विजभार्येवदतीउत्तर । हातुझाआणिलातस्कर । तीतेंवाटेच मत्कार । त
 रीभयवाटेअंतरीं २६ ह्मणेहाप्रत्यक्षईश्वर । धरूनिआणिलासजीवव्याघ्र । आणिकाष्ठभारपर्वताकार । अधरतिष्ठ
 तीज्यासत्यें २७ अगाधईश्वरीमूत्र । जळावरीपृथ्वीअवर । स्तंभावीगउभविळेंअंवर । अवटितच रित्रजयाचें २८
 पंचतत्वांचेंअसेवैर । परीएकहोतीपरस्पर । अपगेशशशिभास्कर । नक्षत्रादिअसती २९ असोतेसमर्थीसद्गुरुनाथा
 तेथेंस्वहस्तेंतीर्थनिर्मित । तेथेंपापाचाहोयअंत । अद्यापवरोपाहती १३० अवटितनाथाचेंविंदान । जडार्तेकरि
 तीचैतन्य । काष्ठेंविहंगापरीयेतउडोन । चितेंतपडतीआपैस ३१ असंभाव्यचितारचियेली । विप्रकांतावदेते
 वेळीं । स्वामीसहगमनयेवेळी । मजहस्तीकरवीकां १३२ अवश्यह्मणतीगोरक्षनाथ । वदसीतूंपुरती
 अर्थ । तुवांसर्वेनिवांत । होईलतेंतूंअवलोकीं ३३ येरीवदेकरुणावचन । स्वामीइच्छीमीशय्यागमन ।
 हादृढनिश्चयकेलामन । सद्गुरुपेनेंघडावा ३४ यावरीवदतीसमर्थ । तूंतडागींस्नानकरीयथार्थ । अस्थीपती
 च्याचितेंत । आणोनियांठेवीकां ३५ यानंतरतेविप्रपत्नी । स्नानकरीनिकासारजीवनी । येतझालीतेनितं
 विनी । नाथामन्निधतेधवां ३६ मगआज्ञापितीतीतें । सत्वरपाचारीस्वपतीतें । आजिजाणवेलतवप्रीतीतें ।
 परीपतीयेईलयेकाळीं ३७ ऐकोनिह्मणेहेंकेविंचडेल । मृत्युपावलापुन्हायेईल । कींकाळमुखांतूनवमील । केवि
 अवटीतहोयपै ३८ पुन्हाआज्ञापितीवरदवाणी । स्वपतीपाचारीयेक्षणीं । असत्यवाटेइचेमनीं । सत्यकींविनी

१. लो. दनेणवे ३९ संशयसमुद्रोपडलीजाण । परीपतिस्मृतीनें करीरुदन । ह्मणेप्राणप्रियायेधावून । धायमोकलीअंष्ट्र
 हास्ये १४० अहाकटकटाप्रारब्धगहन । विधांतयाकरिसीनिर्माण । दुरळवर्नीमोदुर्बळजाण । पतिवीणयेकटी
 ॥४॥ ४१ कांतांकांतांरींस्वकांतातें । व्यागोनजासीयेकांतातें । करुणानयेहेतांतातें । याआकांतातयेवेळीं ४२
 माझाकरूनघात । यांतमेळविसीकायपुरुषार्थ । मीभणंगदीनअनाथ । मजवरीकोपकायसा ४३ गोरक्षवदती
 ऐकमाये । नामघेऊनिपतीतेंबाहे । घेऊनयेईनलवलाहें । निश्चयमनींअसोंदे ४४ विश्वश्रवाह्मणोनतेवेळीं ।
 दीर्घस्वरेंहाकफोडिली । गोरक्षपुढतीतयेकाळीं । अकस्मातप्रगटला ४५ नामरूपएकत्रता । होतांचतेथेंप्र
 त्यक्षता । तैसातोद्विजपुत्रपाहातां । पाहतपाहतांप्रगटला ४६ उदयाचळींभास्करउदय । तेवींउद्भवब्रह्मत
 नय । नमस्कारोनिप्रार्थीविनय । करद्वयजोडोनी ४७ जयजयसद्गुरुनाथउदारा । निजजनमानसचकोरचंद्रा ।
 करुणाघनामदयसमुद्रा । सहुरुनरेंद्रातुजनमो ४८ भवभेषजाभयहारका । अघसंहरणाप्रतापार्का । दुरितद
 मनाद्वंद्वनाशका । चित्सुखदायकाश्रीगुरू ४९ यापरीपरिसोनकरुणावचन । श्रीगुरुझालेप्रसन्न । ह्मणेमागेंवर
 प्रदान । जेंअपेक्षिततुजअसे १५० येरूविनवीविज्ञापना । स्वामीचुक्रवाव्याजन्मयातना । प्रपंचस्वप्रदुराशा
 मना । अनेककल्पनातरंग ५१ पुत्रभिन्नकलत्रमर्व । मायेंतगुंतलेमानव । मनोन्मनीचाअनुभव । कदानेणवे
 तयांतें ५२ मजआतांहीअपेक्षा । औदार्यसिंधुदेईभिक्षा । साफल्यहोसीकल्पवृक्षा । अर्पीस्वदीक्षामजप्रती
 ५३ पुनर्जन्मदीधलामज । याचाअभिमानसर्वतुज । जन्ममृत्यूसवेऊनपैज । उभवीध्वजचित्रभी ५४
 गोरक्षवदतीतदोत्तर । अष्टादशवर्णींश्रेष्ठविप्र । वेदाध्ययनींअहोरात्र । सत्काळआपुलाघालवी ५५ संहि
 ताअरणब्राह्मणछंद । निघंटशिक्षाज्याप्रसिद्ध । ज्योतिषव्याकरणअगाध । निरुक्तादिदशग्रंथी १५६ ॥४॥
 ह्मणेस्वामीदशग्रंथी । ह्याजन्मावरीमुक्तनहोती । अधिकवयघालविती । परीजन्मपंक्तीचुकेना १५७

तरीरब्रह्मजानातिब्राह्मण । हेंतोवेदश्रुतीचेंप्रमाण । नेणतीसत्यज्ञानाचीखुण । कैसेंनिब्राह्मणतोहोय १५८
 जोआत्मज्ञानीब्रह्मनिष्ठ । तोश्वपचअसोपरीवारिष्ठ । लीलाविग्रहीयोगभ्रष्ट । अंतरनिष्ठवंद्यतो १५९
 तयाचापाहूनिनिर्धार । वदतीतेव्हांमत्स्येंद्रपुत्र । तुझीकांतोकामांतुर । इसीप्रपंचकरिकां १६० ऐसेऐको
 नवचन । धरूंधावेस्वस्त्रीचरण । ह्मणेतुझेयांगेंकरून । सद्गुरुदर्शनजाहलें १६१ माझेंझालेंपुनर्जनन । सद्गुरु
 नार्थेंकेलेंपावन । कायवदूंहेमहिमान । अगाधपुण्यपैतुझे ६२ जन्मोजन्मीस्त्रीभ्रतार । परीनकरवेपतिउ
 द्वार । तूंकुलोद्वारीणपरमपवित्र । सुखसर्वत्रतुझेनी ६३ स्वपतीचीमुखवाणी । ऐकोनपश्चातापेकामिनी ।
 कैचापतीकेचीपत्नी । जेविंस्वर्मीदेखिलें ६४ कंठदाहूनमद्रद । ह्मणेश्रीदेहदुःखप्रद । नकोपुनर्जन्मजराखेद ।
 स्वआत्मबोधेंबोधवी ६५ करुणाशब्दश्रवणीपडतां । दयाउदेलीगोरक्षनाथा । ह्मणतीयेतीर्थीस्नानआतां ।
 करूनियेईमजकडे ६६ येतीर्थीचेंआतिमहिमान । गकारत्रयहेंक्षेत्रस्थान । जोतीर्थीकरीलस्नान । पुनर्जन्म
 नहोय ६७ गोरक्षागोमंतकगोरक्षतीर्थ । त्रयगकारदुर्लभवहुत । येथेंहोतांसुस्नात । पाहेप्रचीततूंस्वयें ६८
 येरीमस्तकठेऊनिचरणीं । तत्काळप्रवेशलीजीवनीं । तंवतीपुरुषझालीतेक्षणीं । अगाधकरणीनाथाची ६९
 ब्रह्मांडकरंडाब्रह्मसृष्टी । स्वयेंरचीजोपरमेष्टी । तयतिंहीअघटितगोष्टी । तेप्रत्यक्षदृष्टींदाविली १७० दैदीप्य
 दिसोदिव्यपुरुष । प्रभाप्रत्यक्षपडेचंडांश । तेविप्रकाशआसमास । भूमंडळांतपडियेला ७१ मगप्रत्यंगप्रणाम ।
 करिताझालाअतिसप्रेम । सद्गुरुकृपाअतिनिःसीम । फळाआलीअविलंबें ७२ स्तुतिस्तोत्रादिकरूनस्तवन ।
 मगमागतीदीक्षादान । तंवदेतेझालेदयाघन । पूर्णकृपेकरूनी ७३ विश्वनाथनामाभिधान । ठेवूनकरितीशृंगी
 वादन । हुजयाउमानाथह्मणोन । ठेवितेझालेआवडी ७४ उभयप्रार्थितीउभयहस्तीं । स्वामीछुक्कविलीपुनरा
 वृत्ती । आतांउद्धराव्याघ्राप्रती । दर्शनमात्रेंकरूनी ७५ मगह्मणतीकरातीर्थसिंचन । येणेंहोईलतोपावन ।

ना.ली

॥२॥

वरीगोरक्षप्रोक्षितांजाण । आश्चर्यवर्तलेंपैतेयें ७६ तोंव्याघ्रतनूंतूनिअकस्मात् । पुरुषप्रगटलादिव्यतेथ ।
नमनकरूनिस्तवनकरित । गोरक्षार्तेतेकाळी ७७ जयजयमोक्षदायका । जयजयजन्ममृत्युजरांतका । जय
जयअज्ञानतिमिरनाशका । भद्रकारकासद्गुरू ७८ यापरीकरितांस्तवन । तोंपातलेंसत्वरविमान । विमानया
नींशिवगण । पंचाननदशभुज ७९ नमस्कारितीशिवपार्षद । ह्मणतीगोरक्षमहिमाअगाध । व्याघ्रादेऊने
शिवपद । उद्धारकेलापशूचा ८० त्रिवर्गांतेमोक्षदानी । ह्मणतीवैसोनविमानयानी । जावेंसत्वरकैलासभुवनां ।
शिवसान्निध्यसर्वदां ८१ सद्गुरूतेवदतीवचन । आह्वानलगेकैलाससर्दन । आमुर्वेकैवल्यगुरुचरण । यात्रीण
आनंअसेना ८२ असोव्याघ्रशिवरूपतेजःपुंज । पंचवदनशोभेदशभुज । कर्पूरगौरमहाराज । अर्धचंद्रमस्त
कीं ८३ मौळठेवूनिगोरक्षचरणीं । व्याघ्रआरूढलाविमानीं । व्याघ्रचर्मतेचक्षणीं । शिवगणनेतीशिवार्ते ८४
विश्वनाथउमानाथ । यार्तेसद्गुरुआज्ञापित । तुर्हीजावेंतीर्थांते । भेटीहोतीसिद्धांच्या ८५ धन्यतेगोरक्षयोगे
श्वर । धन्यधन्यतेगोमंतकक्षेत्र । धन्यगोरक्षतीर्थपवित्र । अनुपम्यमहिमाजयाचा ८६ हादशमअध्यायपरम
पावन । दर्शोद्विगहोयउन्मन । कीदशावतारींश्रीभगवान । लीलाकौतुकचोजवी ८७ हेंदशमखंडअविमुक्ती ।
इतिहासप्रवाहभागीरथी । श्रवणमननस्नानकरिती । तेउद्धरतीनिश्वये ८८ आजिदशमीचाविजयदिन ।
श्रोतावक्ताहोयपावन । जन्ममृत्युकरासीमाउल्लंघन । श्रवणकांचनलुटावे ८९ येथेंसमानकरूनबुद्धी । तेचिश
मीसाधाआधीं । तेणेंहरतीउपाधी । सिद्धीसाध्यसाधिल्या ९० कींहादशभुजपंचानन । प्रत्यक्षआराध्यउमा
रमण । श्रवणमात्रेंकरीपावन । महत्साधनजाणिजे ९१ आदिनाथलीलामृत्पुष्प । ऐकतांनासतीत्रिविधंताप ।
विजयलक्ष्मीआपोआप । घरपुसोनयेतसे ९२ श्रीमत्आदिनाथलीलामृतनौका । कर्णधारगुरुभैरवनेटका । आ
दिनाथवंदंतत्पादुका । दशमाध्यायीवंदिला ९३ ॥ ओव्या ॥ १९३ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ अध्याय ॥ १० ॥

अ०

॥१०॥

॥२॥

१ अज्ञानरूप अंधकार. २ स्थान. ३ दूसरे. ४ कायिक. वाचिक. मानसिक. हे तीन प्रकारचे ताप.

श्रीगणेशायनमः । । जोदेवाधिदेवपरमेश्वर । जोपञ्च्योतीपरात्पर । जोआदिमायेचानिजवर । श्रीआदिनाथ
 सहस्र १ जेंआदिअनादिस्वसंवेद्य । जेंध्येयहरिहरादिआराध्य । जेंनिगमागम्यपरमवन्द्य । तेंसाध्यहोयसकृपें
 २ जेंआदिबीजजगदाकार । जेंशुद्धभूमीविरूढेअंकुर । तेंसप्तभूमीसविस्तर । अनुक्रमेंपरिसिजे ३ त्यासप्तभू
 मिकाह्मणालक्षण । तरीयांगवासिष्ठश्लोकप्रमाण । त्याचेंहीपरीसालक्षण । अनुक्रमेवदतसें ४ ॥ श्लोक ॥ ज्ञा
 नभूमिःशुभेच्छाख्याप्रथमासमुदाहृता । विचारणाद्वितीयास्यात्तृतीयातनुमानसा । १ । सत्वायतीचतुर्थीस्या
 ततोऽसंसक्तिनामिका । पदार्थभाविनीपष्ठोसप्तमीतुर्यगास्मृता । २ । टीका ॥ शुभेच्छाहेप्रथमनिर्वाही । विचार
 णानामहेदुसरी । तनुमानसाहेतिसरी । सत्वायतीचौथीहे ५ असंसक्तीहेपंचमीपाहे । पदार्थभाविनीसहावीहो
 य । तुर्याभूमीसातवीहे । निश्चयझालावेदोक्ती ६ तरीतेप्रथमभूमिकाकोणती । शुभेच्छाह्मणतीजियेप्रती । तें
 हीपरिसायथानिगुती । तत्वमस्यादिमहावाक्य ७ मार्जेअज्ञानत्वकेंजाईल । कधींसहस्ररुमेटतील । रात्रदिवसत
 लमळ । वाहेसदांसर्वदां ८ अखंडवैराग्यअंतःकरण । सर्वपदार्थीजाउदासीन । केंश्रीगुरूतेंरेवेनशरण । शुभे
 च्छाजाणयानाव ९ सहस्रमुखेंविवरण । महावाक्यादिकरीश्रवण । तदनुसारकरीआचरण । नसेविचारदुजाही
 १० निर्विषयझालियामनीषा । ऐहिकाचीजयानैराश्या । श्रवणींआवडोवैराग्यदशा । तनुमानसाहेतिसरी ११
 श्रवणमनननिजध्यास । हेतोन्हांसाध्यहोतीजयाम । साक्षात्कारहोयतयास । विचारासिजोपावे १२सम्यक्ज्ञान
 क्रियासहित । तेणेंचिपावेमनविश्रांत । सत्वायतीहेविरुयात । चतुर्थभूमीजाणिजे १३ पदार्थमात्रदृश्यमान ।
 कदांनगुंतेजयाचेंमन । सदांआनंदीनिमग्न । असक्तीहेपांचवी १४पंचभूमीबोलांडुन । पुढेंअवशिष्टज्ञानजाण ।
 मासेपदार्थीचिन्मयचैतन्य । पदार्थभाविनीपष्ठमहे १५साहावीभूमिकाअनुभव । भेदाभेदनिरसिलासर्व । स्वस्वरू
 पस्वयमेवासातवीतुर्यापै १६हेंभूमिसप्तकशोधन।शुद्धभूमिपाहिजेजाण।शुद्धभूमीवीजारोपण।सहस्रवाक्यठसावें १७
 भूमीच्छाहेमूळकारणाचेचविषयींनिरूपण।श्रोतींकारावेंएकाग्रश्रवण।महदाख्यानसुगसजें १८सुदशनआणिलीला

ना ला.

॥१॥

वती । गेलीवदरिकाश्रमाप्रती । इकडेचंद्रचूडसुभद्रनृपती । स्वनगरातेंजायतेकाळीं १९ चंद्रचूडराज्याधिप
ती । सुभद्रयुवराज्यनीती । चालवीतसेपरमप्रीती । प्रजापालीं सर्वस्वें २० चंद्रचूडभोगीराज्यभोग । परीअं
तरीं शुभेच्छावैराग्य । गुरुचिंतनाचा अनुराग । सदांवाहेअंतरीं २१ जेंविविरहिणीपतिवियोग । मानीखदिरांगार
विषयभोग । कांहींपदार्थगोडनलागे । तळमळवाहेअंतरीं २२ तयानरुचेशयनवसन । नरुचेमिष्टमिष्टाशन । गुरुद
र्शनीवेधलेंमन । उत्कंठितआतुरपै २३ ऐसेलोटांकांहींदिवस । निश्चयजाणूनजगन्निवास । आपुलेंक्रुणफेडावया
स । सहुरुकपेंभेटती २४ गतकथाध्यायीचाइतिहास । प्रत्यक्षकेलास्त्रीचापुरुष । विश्वानाथनाथउमेश । गोर
क्षदेतीभिक्षेतें २५ तोव्याघ्रझालाशिवरूप । पशूनेंकायकेलेंउग्रतप । शीघ्रसहुरुप्रताप । सायुज्यपदींस्थापि
ला २६ तेंव्याघ्रचर्मपरिधान । तत्काळकरीतोउमारमण । ऐसेंसहुरुमहिमान । कितीह्मणूनवदावें २७ गोमं
तकगोरक्षतीर्थ । जेंवीं प्रयागगयागोकर्णविरुथान । गोकुळगोवर्द्धनपर्वत । तेवींक्षेत्रहोयतें २८ नरुचेशयनवसन ।
नरुचेमिष्टमिष्टाशन । गुरुदर्शनिवेधलेंमन । उत्कंठितआतुरपै २९ असोतेधूनउतावेळ । गमनकरितीदीनद
याळ । येतेझालेतत्काळ । निपधदेशींगोरक्ष ३० इंद्रपुरीनामैनगरी । पुरीप्रवेशलेदीनोद्वारी । तोंचंद्रचूडउप
रीवरी । सहजस्थितीपाहतसे ३१ नगरगर्भांतूनिदूरी । दृष्टीगेलीनाथावरी । वृत्तिझालीतदाकारी । मनोवेधें
वेधली ३२ भिक्षामागतांनगरांत । तंवप्रवेशलेराजालयांत । दृष्टीदेखिलासहुरुनाथ । हर्षयुक्तयेतसे ३३ झा
आठवनाठवविसर । वृत्तितन्मयतदाकार । विसरपडलाआपपर । देहभावमावळला ३४ लवडसवडीउतरेसो
पान । करितांझालासाष्टांगनमन । बोवाळूनपंचप्राण । अर्थभूतप्रार्थित ३५ ह्मणेउदेलेपूर्वपुण्य । पूर्वकृतसु
कृतप्राक्तन । सहुरुवोळलेअमृतघन । मजचातकातेंयेवेळीं ३६ मृत्युसमयींअमृतपान । जेंविनिर्जीवाससजी
वन । तेविझालेंसमर्थांगमन । मगलाभर्णेकायतें ३७ जेविइंदिरायेतमंदिरीं । दरिद्रपळेतत्काळदुरी । कींक्षुधार्थिया
चेघरीं । क्षीरसिंधूपातला ३८ तवमहिमानेणतीप्राकृतें । मीकृतार्थपूर्वसुकृतें । सुकृतकृपाकरोनमातें । द

अ०

॥११॥

॥११॥

शनमात्रें उद्धरी ३९ जयाघ्यात्तीयोगीजन । जयास्तवसेवितीघोरविपिन । सिद्धसाधितीरात्रादिन । तें त्वारित
 मजघ्यावें ४० क्षणांत ब्रह्मसाक्षात्कारें । सत्वर अनुभवचमत्कार । मजपडोन देहाचा विसर । ब्रह्मानंदीनां दवी ४१
 संकल्पविकल्पात्मक केवळ । मननराहेनि श्वळ । मनोवेम अतिचपळ । नसे स्थिरक्षणभरी ४२ बंधमोक्षासिका
 रण । एकमनचिहोय प्रमाण । मन एकाग्रज्ञालियाविण । साधन व्हे साधकां ४३ पादचारी गगनी गमन । हंही
 होईल काळें कळून । परी एकाग्रते समन । कदां न ये कल्पांती ४४ कर्ष ठराहील समाधिस्थ । हें कें विवडे अवतीत ।
 कीजळीं मत्स्यनिवांत । राहील कैसा स्वामिया ४५ यावरी वदती दीन दयाळ । गुरुवचनी विश्वास अढळ । तरी
 पावे कैवल्य फळ । निश्चयें सी जाणपां ४६ निश्चयाचें होय बळ । तरी मन कायेतुलें चपळ । निश्चय राहील निश्चळ ।
 तरी अचळ सुखातें पावती ४७ स्वस्वरूपी होत सेलय । तेव्हां वासनेचा केला क्षय । मन करी अनेक अपाय । मग
 साधन कें विवडेल ४८ चंचळ चपळ दुरावर्तमन । जो मृष्टीकर्ता चतुरानन । केलें कन्ये तें अवलोकन । स्मरण स्फुरण
 त्यातें ४९ तरी मन निग्रहाचे वंदी । घालून साधी कार्यसिद्धी । तें पोंचे साधे आत्मसिद्धी । इंद्रिय उपाधीन सेची
 ५० तुज मनाची चांचल्य ताशंका । तरी परिसी निग्रह कुंचिका । सांगतो तुज वचन एका । न ऐके सर्वथा मनाचें ५१
 मनाचे छंदी न लागावें । मन जाईल तेथें न जावें । मन पाहील ते न पाहावें । मन कोडावें निश्चय ५२ मनाच्या कल्प
 नाविकार । परमदुर्धर अविचार । करी नित्या नित्य विचार । धरी निर्धार गुरुवचनी ५३ अरे हें मन ब्र
 ह्माचा अंश । ब्रह्मनदि जे सामरस्य । चुकोन आलें स्वस्वरूपाम । जेथील तेथें लावीकां ५४ जैसा जीवनां
 तील मीन । कदा कर्दमीन राहेक्षण । तो शोधी पूर्वस्थान । तें विमन उन्मन करी हें ५५ ऐसें बोलो नित येवेळे ।
 त्या भ्रूसंधी भस्मचर्चिलें । अलक्षील क्षलाविलें । मग गुप्त झाले मोरक्ष ५६ पहात पाहत समाधी । वृत्ति गुं
 तली परमानंदी । विरोन गेली देह बुद्धी । तटस्थ तिष्ठे काष्ठ ५७ झाला एकचिहाहाकार । पाहूं पातले नारी

ना.ली.

॥२॥

नर । सुभद्रबंधूधविसत्वर । वक्षस्थळबडवित ५८ वृद्धवृद्धतेथेंयेतो । अनेककल्पनातर्ककरिती । पहाअक
स्मातरायाप्रती । कायझालेंकळेना ५९ एकह्मणतीधराधरा । एकउपवस्त्रंघालितीवारा । एकह्मणतीराजेश्वरा ।
अकाळमृत्युपावला ६० कोणीह्मणतीवायुचिन्ह । कोणीह्मणतीपूर्वप्राक्तने । एकह्मणतीपिशाचझडपण । कीं
कुळदैवतक्षोभलें ६१ एकह्मणतीनव्हेऐसें । रायासीझालासर्पदंश । कींदुष्टग्रहदुष्टदोष । किंवामंत्रचळलाअसे
६२ वैद्यवैदिकापंचाक्षरी । उत्तरेमांत्रिकधन्वंतरी । गणितज्योतिषीअहोरात्री । बैसविलेसुभद्रें ६३ संत
तधारातेब्राह्मण । बैसविलेविग्रहकरून । मृत्युंजयाचेंअनुष्ठान । करितेझालेमांत्रिक ६४ निग्रहनवग्रहादिहवन ।
कोणीह्मणतीपवमान । कित्येककरितीवेदपठण । उपासितीउपासना ६५ गाणपत्यआराधितीगणपती । शांति
ध्यातीमहाशक्ती । शैवसेवितीपशुपती । वैष्णवध्यातीविष्णूतें ६६ सौरसविताआराधन । उपस्थानसूक्तेंअनु
ष्ठान । स्तोत्रमंत्रयंत्रेंसाधन । मंडदोरेअंगारे ६७ सप्तशतीचेंकरितिपठण । सप्ताहभागवतपारायण । कार्त
वीर्यबटुभैरवआराधन । नारसिंहमारुती ६८ नगरनागरिकप्रजाजन । सर्वहीहोतीउद्दिग्रमन । महत्प्रलयबोढ
वलापूर्ण । सुभद्रायत्नकरितसे ६९ ऐसानृपवरचिंताक्रांत । प्रधानासीविचारकरित । ह्मणेबोढवलाअनर्थ ।
उपायकांहींसुचेना ७० चिंताग्रस्तनृपविकळ । रात्रदिनकरितळमळ । ह्मणेप्रयत्नातेंनहोयफळ । शुष्कवृक्षासा
रिखें ७१ वाहावलोंचिंतार्णवप्रवाही । मजत्रातासर्वथानाहीं । कोणधांवेलेऐसेसमयी । दुर्धरअपार्योपडियेलों
७२ यापरीलोटेसप्तादेन । अंतरीपेटलाचिंताळुशान । अकस्मातपूर्वस्मरण । होतेंझालेंतयातें ७३ ह्मणेज
याचियेवरदवचन । आह्मांउभयतांझालेंजनन । जेणेंजीवनींप्राणदान । देऊनरक्षिलेंमजप्रती ७४ मातेतेंदेऊ
निदिव्यांवर । केलामाटपिटउद्धार । आणिदेतेझालेवरदवर । गोरक्षयेतीलह्मणोनी ७५ तोंमहाराजगोरक्षना

अ०

॥११॥

॥२॥

१ दैव. २ शनि वगैरे पापग्रह पीडा. ३ देवीचे उपासक. ४ शंकराचे उपासक. ५ विष्णूचे उपासक ६ अग्नि

थ । प्रतापजयाचाजगविरूयात । स्मरतांसप्तहीप्रगटहोत । कोणकोणतेंऐका ७६ ॥ श्लोक ॥ श्रीदत्तोन्नारदो
 ष्यासःशुकश्चपवनात्मजः । कार्तवीर्यश्चगोरक्षःसप्तैतेस्मृतिगामिनः १ ॥ टीका ॥ श्रीदत्तनारदबादरायण ।
 शुकाचार्यादिहनुमान । कार्तवीर्यगोरक्षजाण । स्मरणेप्रगटतीसप्तही ७७ ऐसीअसतांजयांचीकीर्ती । तरीकां
 नपवेएकांती । तोंनिशासरतांजेंविंगभस्ती । उदयायेतजाणपां ७८ ऐसेस्मरतांनिजकैवारी । प्रगटतेझालेदी
 नोद्वारी । बलखकरोनिउच्चारी । द्वारप्रदेशीगोरक्ष ७९ तेजःपुंजदैदीप्यदीप्ती । जयाचीस्वप्रकाशअंगकांती ।
 अरुणवर्णवसनेविलसती । भव्यभस्मचर्चिलें ८० विशाळभाळआकर्णनयन । सुप्रभमुद्रामंडितश्रवण । कुञ्ज
 कमंडलुमृगाजिन । पदीपादुकामिरवती ८१ सरलशैलीरुळेगळां । शोभेभगवीभूषितमेखळा । कुर्शीझोळीक
 रीमाळा । त्रिशूलपाणीविराजे ८२ वीरंगुठीअतिशोभली । कुंतलमुकुटीविराजली । जृंगीवाद्यतयेवेळीं । अ
 नुहतगजरीवाजती ८३ मुक्तमुमुक्षुविषयीजन । पाहूनकरितीसाष्टांगनमन । ह्मणतीआदिनाथकींआदिनाराय
 ण । दर्शनदेऊंपातले ८४ शुककिंवावामदेव । कपिलसिद्धदत्तात्रेय । सनकसनंदनब्रह्मतनय । सनत्कुमारअ
 सेल ८५ स्त्रियावदतीधन्यजननी । प्रसवलीरत्नवैडूर्यमणी । सकुमारकुमारसुलक्षणी । ऐसेनिधानदेखिलें ८६
 अल्पवयांतदीक्षाग्रहण । यासींद्यावयाकायकारण । प्रपंचत्यागूनमनकठिण । कांझालेंहेंकळेना ८७ एकवदे
 नव्हेमानव । अंशरूपेप्रगटेदेव । उमांधवकिंवारमोंधव । अनुष्ठानेप्रगटले ८८ पूर्विलीलावतीतेंमत्स्येंद्र । अ
 पितेझालेकनकांवर । त्याचेवरदेवरदपुत्र । उभयांसीउभयजाहले ८९ एकबुडालाजळांत । तोहीआणिला
 स्वसामर्थ्ये । आतांहीआलाअकस्मात । परीत्याजऐसादिसतो ९० ऐसेबहुतमतांचेत्रिविधजन । करिती
 स्वबुद्धीअनुमान । परिनिदेशाचीनिश्चयखूण । जीवकविनेणती ९१ वार्ताप्रगटलीनृपश्रवणीं । तत्काळआ
 लालोटगणी । विनीतहोऊनिबद्धपाणी । नम्रवाणीवदतसे ९२ जेंवीचातकावोळलावन । तेंवीस्वामांचेंआजि

ना.ली.

॥३॥

दर्शन । कृतसंकल्पझालेपूर्ण । कृतार्थझालोंआजिमी ९३ प्रधानप्रार्थीकरजोडून । रावपडिलागतप्राण । आ
जिझालेसप्तदिन । कृपावलोकनकरावे ९४ भगीरथप्रयत्नसाधेसिद्धी । नेणोकायलिखितप्रारब्धी । ऐसेसंकटी
दयानिधी । स्वानंदउदधालोटले ९५ अवश्यज्ञगतीगोरक्षनाथ । तोंमंचकींमुमूर्षुनृपनाथ । देखूनसकृपवि
लोकित । शृंगीश्रवणोंवाजवी ९६ ब्रह्मानंदीब्रह्मरंध्रीभेद । नादहोतांझालासावध । तत्काळउठोनचरणारविंद ।
जेविंपेदपदझेंपावे ९७ जयजयकारेंपिटोनिटाळी । आनंदलीभक्तमंडळी । ब्रह्मानंदनादनिगळी । तवेवेळीं
गाजला ९८ पौरजजनकनकमुमनी । वोपितेझालेअनर्घ्यरत्नी । नीचयातीविविधदानी । तोषविल्याअपार
९९ मंगळवाछेंवाजतीतुरें । उल्हाटयंत्रांच्याभडमारे । धूम्रकोंदलाएकसरें । भ्रांतिनिशाभासली १०० शर्क
राभरोनिद्विरदावरी । हर्षवांटितेझालेनगरी । अक्षयवाणेंसौभाग्यनारी । करित्याझाल्याआवडी १ हरिद्राकुं
कुमअंतःपुरी । राजभार्यातेअवसरी । वाणेंवसनेंअलंकारी । द्विजांगनातेंपैदेती २ भांडारेंफोडोनिसमग्र । तो
षविलेधरामर । देवघोषेंगाजेअंबर । आशीर्वादद्विजदेती ३ असोआनंदवर्तलाअपार । चंद्रचूडजोडूनिकर ।
स्तवनकरीवारंवार । सहस्रुचेंतेवेळां ४ जयजयसहस्रुनिर्विकारा । मायाविपिनवैश्वानरा । उन्मनकारकाजगदो
द्धारा । परात्पराश्रीगुरू ५ जयजयद्वंद्वद्विरदविदारणा । क्रोधअहिनिकंदसुपर्णा । मदमदनांतकाभाळलोच
ना । त्रिदोषशमनागुरुवर्या ६ जेविलोहाचेंशुद्धकांचन । तेविकेलेंमनउन्मन । याळतोपकाराउतीर्ण । प्रागमांड
णेंपेमाझे ७ मीमजमाजीहरपलों । माझामजमाजीसांपडलों । सहस्रुमाहात्म्यकायबोलों । सुखपावलोंस्वस्वरूपी
८ मृगजलवतहाभवसमुद्र । त्यांततनुंनौकानवछिद्र । इचाविश्वासक्षणमात्र । मजनसेगासर्थथा ९ आत्मसाधना
वीणशरीर । प्रेताजेविअलंकार । स्मशानीचेंभग्नपात्र । कायउपयोगतयाचा ११० निरर्थकाचेंसार्थक । कर्ताएक
गुरुनाथ । भिक्षामागूंपातलोंरेंके । अवश्यकमजदीजे ११ आतांपुरेहाभवदुस्तर । अधोगतीचीवेरझार । उर्ध्वगती

अ०

॥३१॥

॥३॥

राहोस्थिर । ऐसें करीगा दयाळा १२ तूंगो इंद्रियांचा निबंता । इंद्रियें माझी रक्षी आतां । गुरुगोरक्षनामधर्ता । ब्रीदा
 भिमान तुज लागीं १३ गोरक्षगोरक्ष करितां स्मरण । स्मरणे तुटे जन्ममरण । तयासीं होय कैवल्यपण । माळघाळी मो
 क्षश्री १४ मंदस्मित बोलती वचन । बापायोगहापरमकठीण । आमत्रण असो निमिशाटण । कांइच्छि सीसु
 जाणा १५ ऐश्वर्यसंपन्न संपत्ती । त्यागून भोगावी वैराग्यविपत्ती । हें अयोग्य गातुज प्रती । सांगूंकिती तुज लागीं
 १६ राज्यभोग ऐश्वर्याविषय । त्यागून इच्छि सी वैराग्यविषय । त्यांत कैसा पावसी संतोष । दुःखप्रद योगहा १७
 अनेक तपाचरण करून । राज्यभोग सुखसंपन्न । पावून त्यांचा त्याग करणें । हें अयोग्य लौकिकीं १८ तरी सांगतो
 ऐकविचार । प्रपंचीपरमार्थ घडे सुंदर । अतिथि अभ्यागत साचार । गृहस्थधर्मीं घडे कीं १९ येरुवदे निश्चय वा
 णी । देह अपिला सदुरुचरणी । आतां प्रपंचाची काहाणी । नाइकेश्रवणीं सर्वथा २० जरी गुरुपदीं असेल निर्धार ।
 तरींच करिती स्वामी उद्धार । ऐसें वदोनि नमस्कार । दंडप्राय घालित २१ निश्चय पाहो नियां थोर । वदते झाले
 वरदोत्तर । चिरंजीव चंद्रार्कवर । योगसुखातें भोगिसी २२ नकरी साधनाचे सायास । जपत पने माची हव्यास ।
 स्वसुखभोगी असमास । निमग्न राही स्वानंदी २३ नलगे कर्मठपणाचा खटाटोप । नलगे जपतपाचा साक्षेप ।
 मुख्य । हिजे पश्चात्ताप । जेणें त्रिताप नासती २४ । श्लोक । मुंडणचोपवासच तीर्थयात्रांतथैतच । अग्निहोत्रं च संन्या
 संनाथपंथे विवर्जयेत् १ । टीका । मुंडण आणि उपोषण । नलगे करावे तीर्थाटण । अग्निहोत्र संन्यास जाण । नाथंथी
 वर्जहं २५ नाथसांप्रदाय महिमापरम । स्वयेंचि होय परब्रह्म । नकळे निगमहिं वर्म । नाथधर्म अगाध २६ । श्लोक ।
 संन्यासी च योगी च निरग्निर्न चाक्रियः । टीका । षष्ठमो ध्यायीं गीताकार । अर्जुनावदेशार्जवर । संन्यासी आ
 णि योगीश्वर । निरग्निक्रिया उभयांची २७ अर्जुनाभिन्न मार्ग हे दिसती । निदान तीं तरी एकवटती । जेवीं गंगाप्रवा
 हभिन्न असती । ऐक्य होती एकची २८ एकाचें क्षादो नलतां । उभय दिसती पाहूं जातां । तैसा संन्यास आणि

ना.ली.

॥४॥

नाथपंथा । भेदसर्वथाअसेना २९ ॥ श्लोक ॥ आदौजटिलसंन्यासादतो नारायणः शिव । दुर्वासोवामदेवश्च भरतः
कपिलस्तथा १ श्वेतकेतुर्दुहिणजः सनत्कुमार एव च । इत्यादयस्तेजटिलासंन्यासे सौख्यजिताः २ टीका । जटिल
संन्यासीतेकवण । ऐकानुक्रमेण अभिधान । आदिनाथ आदिनारायण । दत्तात्रेयवामदेवजो १३० शिवदुर्वासा
सिद्धवत । ऋषभपुत्रनामभरत । कपिलआणिश्वेतकेत । ब्रह्मपुत्रसनत्कुमारपै ३१ दंडीमुंडीशुचिष्मंत । शौच
ज्ञानीसदानिरत । अग्निहोत्रीभिक्षानाथपंथ । भेदसर्वथाअसेना ३२ संन्यासजटिलीमुंडित । आणियोगधर्म
नाथपंथ । तुजसांगितलायथार्थ । तदनुसारआचरेतूं ३३ पाहतांहाभ्रममूलभेदभास । बागुलभावनाअज्ञाना
स । कीमृषामृगजळमृगास । असत्यसत्यभाविती ३४ ॥ श्लोक ॥ भ्रमेणाहंभ्रमेणत्वभ्रमेणोपासकाजनाः । भ्रमे
णदेवताः सर्वाभ्रममूलमिदंजगत् ३ ॥ टीका ॥ भ्रममूलहेमिन्तुं पण । भ्रमेअनेकउपासनाकरून । भ्रममूलदेवता
र्चन । संपूर्णजगभ्रममूल ३५ ब्रह्मास्मिअहंस्फुरण । तेचिजाणअपराक्षज्ञान । भरोनउरलाआपआपग । भेद
भाननसेनी ३६ पूज्यपूजकनद्वैत । ध्येयध्याताकैचेंदेवत । अखंडसबाह्यओतप्रोत । त्रिपुटीसमूलविराली
३७ ध्येयध्याताआणिध्यान । ज्ञेयज्ञाताआणिज्ञान । कार्यकर्तृत्वकारण । निरमूनजातीआपैसी १३८ श्लोक
यानिशासंभूतानांतस्यांजागर्तिसंयमी । यस्यांजाग्रतिभूतानिसानिशापश्यतोमुनेः ४ ॥ टीका ॥ तेथेंजगत
सर्वजाग्रत । तेथेंयोगीसमाधिस्थ । जेव्हांजगहोयनिद्रिस्त । योगीजागतीनिश्चय ३९ निद्राजिंकी
गुडाकेश । दुजाजोगोरक्षयोगीश । सदांजाग्रतअविनाश । सत्यशाश्वतवर्तत १४० अधःपृथ्वी
ऊर्ध्वआकाश । उभयसंधीगोरक्षवास । त्रैलोक्यगमननिरवकाश । आशापाशरहितजो ४१ तोमहाराज
दीनदयाळ । स्वयेंकथिलेंज्ञानप्रांजळ । तात्काळसद्गदृपाळ । वैराग्ययुक्तजाहला ४२ सकपहोऊन
तेक्षणी । रुपाकटाक्षमोक्षदानी । दीक्षाअर्पिलीनाथभूषणी । अलक्षोच्चारगाजला ४३ मुकुटकुंडलें
सर्वत्यागी । मस्मलेपितसर्वांगी । कर्णीमुद्राशैलशृंगी । भव्ययोगीप्रगटला ४४ मस्तकठेवू

अ०

॥११॥

॥४॥

नसद्गुरुपदी । निवासकरीअक्षयपदी । जेथेंनसेआधिव्याधी । स्वानंदउदधिसंगमी ४५ नामठेविलेंचर्पटनाथ ।
 पुन्हांतयातेंआज्ञापित । जडभूढउद्धरीशरणागत । गमनतुझेंत्रिलोकीं ४६ यापरीअर्पूनप्रसादवचन । पाव
 तेझालेअंतर्धान । पुढिलेकथेचेंनिरूपण । परमरहस्यपरियेसा ४७ हाअध्यायएकादश । कीहेप्रत्यक्षरुद्रए
 कादश । कीदशइंद्रियांतएकादश । मनउन्मनहोयपें १४८ कीयेग्रंथीएकादशी । जेंविवतांतश्रेष्ठएकादशी ।
 जेपावतीकैवल्यपदासी । तेंविएकादशअध्याय ४९ आदिनाथलीलाग्रंथचंद्र । श्रवणार्तश्रोतेश्रवणचकोर । विक
 सितश्रवणमुखेंअहोरात्र । कथाविंदूइच्छितो १५० हाग्रंथमानससरोवर । वेष्टितश्रोतेमराळचतुर । मुक्ताफळां
 चासेवितीआहार । उत्तरोत्तरस्वानंदें ५१ केवळग्रंथहाकल्पवृक्ष । जेआर्तधरोनियेतीमुमुक्ष । तयांसाफल्य
 श्रीगोरक्ष । जोसर्वसाक्षिसद्गुरु । ५२ श्रीमत्आदिनाथलीलासुरस । भैरवसद्गुरुचाचिद्विलास । तत्सतेंआदि
 नाथइतिहास । एकादशांतवर्णिला ॥ १५३ ॥ ॥ श्रीकालभैरवार्पणमस्तु ॥ ॥ अध्याय ॥ ११ ॥

अध्याय १२ वा ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रीआदिनाथनिरंजन । जोपरब्रह्मपुरातन । निर्विकारविहीन । परंज्योति
 परमात्मा ॥ १ ॥ वस्तुतःपाहतांभांगार । अलंकाररूपेंअवतार । मत्स्येंद्रगोरक्षजालंधर । चर्पटीचौ
 रंगीमिरवले ॥२॥ जटामस्तकींमत्स्येंद्रमुकुट । गोरक्षअर्धचंद्रतोसुभट । तृतीयनेत्रजालंधरउद्भट । परममंडि
 तभूषणीं ३ चर्पटीचौरंगीउभयश्रवणीं । मुद्रजडिलेसुनीळवणीं । पूर्वउत्तरमीमांसादोनी । सहस्रकिरणींडवरले

ना ली.

॥१॥

४ भर्तृहरीभस्मसुलेपन । गोपेदुशैलीविराजमान । कानीफस्वर्येष्टगाजिन । व्याघ्रचर्मचांगया ५ अनुदतशृं
गोमैनावती । विसोबामेखळाकापायदीप्ती । हस्तीओळीलीलावती । अनर्घ्यदीप्तीजियेची ६ निवृत्तिज्ञानेश्वर
सोपानवर्य । हेअंशरूपेवेदत्रय । त्रिशूळपाणीतिजोमय । चिच्छक्तीमुक्तध्वजफडके ७ नामयाडमरुमुढाळ ।
मेनीनाथतोकमंडल । जनाबाईकुब्जाअढळ । आदिनाथपदीपाहुका ८ ऐशाअनंतनाथमूर्ती । भूषणरूपे
आलेव्यक्ती । जेनिकटमीनलेनाथपंथी । उमगीसंगमज्जापरी ९ ऐमेभूषणीमंडित । जोत्रैलोक्यनाथआदि
नाथ । तथादंडप्रायदंडवत । अखंडअसोपैमाझे १० गताध्यार्यीकथामुग्ग । चर्पटीदीधलाउपदेश । दीक्षा
देऊनजगन्निवास । जातेझालेतेथोनी ११ त्यागूनचर्पटीराजभार । जाताझालाअतिसत्वर । जेंविसोडूनअयो
ध्यानगर । रामजायवनासी १२ कीशरीरटांकोनिप्राण । जावजेंविनलगनांक्षण । तेंवितृपवरनगरत्यागून ।
जाताझालातेकाळी १३ कीनैपयहरिश्चंद्रवनातें । जातांदुःखझालेंप्रजेतें । परमअट्टाहास्यरुदनातें । पौरज
जनकरितीपै १४ तेंविप्रसंगप्राप्तआज । ह्मणतीडुडालेंसमूळजहाज । कांक्षोभलावृषभध्वज । भूभुजजातोव्या
गूनी १५ अंतःपुरीस्त्रियांचवृंद । नवर्णवेतांशोकअगाध । प्राणिमात्राउदेलाखेद । नृपवरजातोह्मणोनी १६
सुभद्रासहतेप्रधान । नारीनरनागरिकजन । स्वदुःखेंझाल्याम्लानवदन । होतेझालेसर्वही १७ चर्पटीआज्ञा
पीतयेवेळां । राज्यीस्थापासुद्रमभपाळा । ऐसेंऐकानिसर्वत्रडोळां । अश्रुपातयेतेजाहले १८ सुमद्रह्मणेमजनळ
गंवैभव । मीढीयेतसेंतुह्मासर्वे । कायकरावाराज्यगौरव । ममाग्रजातुजवीण १९ मीराज्यनकरींकरुपांती । तव
सेवेसीनिश्चयमती । शुश्रूषेशिष्यवर्गस्थिती । राहीनमीप्रीतीसर्वदां २० जैसारामभक्तीतट्टभरत । तैसामुभ
द्रमजभामत । ज्येष्ठसेवेंतसदानिरत । प्रतिसौमित्रदूसरा २१ अग्रजवदेनकरीऐसें । राज्यकरींद्वादशवर्षे ।
गोरक्षदर्शनेंआपैसें । योगसिद्धीपावसी २२ तूंतरींआहेसयोगभ्रष्ट । राज्यभोगोनिअवशिष्ट । नंतरयोगमार्गश्रेष्ठ ।
योगदीक्षाअवलंबी २३ मायामोहातेंत्यागून । चर्पटीनिघतसेतेध्वन । सुभद्रेंपादकास्थापून । स्वयेंराहेउप

अ०

॥१२॥

॥१॥

वर्नी २४ करीवल्कलवसनैपरिधान । वटदुग्धैजटावळून । मस्तकमंडितवेष्टण । कंदमूळसेवितसे २५ प्रधाना
 वदेआज्ञावचन । चंद्रचूडाचाजोसुनंदन । तयादेऊनपट्टासन । राज्यभारचालवी २६ ऐसेंऐकोनिजनावेष्टं
 द । सद्गदहोयोनिपावतीखेद । ह्मणतीधन्यबंधुत्वअगाध । रघुभीरभरतासारिखें २७ असोइकडेकथावर्तलीकै
 सी । गोरक्षपातलेपुष्करासी । सिद्धमेळाव्यास्यळामी । होताझालातेकाळीं २८ देवमंधर्वयज्ञदानव । किन्नर
 अप्सराचूतपमानव । सिद्धयोगीमुनिपुंगव । महर्षिपातले २९ सनकसनंदनसनत्कुमार । देवर्षिनारदतुंबर । शे
 षवासुकीपादोदर । नररूपेंसीप्रगटले ३० कपिलमार्कंडेयदत्तात्रेय । वामदेवव्यासतनय । हरिहरादिब्रह्मदेव ।
 इंद्रचंद्रपातले ३१ निराळींविमानाच्याथाटी । विबुधकरितीसुमनवृष्टी । जयजयकाराचेबोभाटी । भुवनत्रयकोंद
 लें ३२ तेथेंमत्स्येंद्रआणिजालंधरी । येतेझालेतेअवसरी । चर्पटीचौरंगीनिर्धारी । नवनाथहीपातले ३३ म
 हासिद्धचौऱ्यांसी । पातलेयोगीआणितापसी । येतेझालेआनंदमानसी । मेळामेळालाह्मणोनी ३४ श्रीमन्म
 त्स्येंद्रसदुरुचरणी । गोरक्षठेवीअचळभूर्धी । आदिपुरुषींआदेशवनी । अलक्षोच्चारगाजला ३५ श्रीगुरुकुरुवा
 लितीआनन । पुमतीतयाकींक्षेमकल्याण । येह्वदेविनयवचन । कुशलकल्याणगुरुळपें ३६ नाथपंथीश्रेष्ठमहं
 त । दिगंबरनिरालंबअवधूत । वंदितेझालेगोरक्षनाथ । आदेशकरितीसर्वही ३७ मत्स्येंद्रातदतीसकळासिद्ध ।
 सर्वत्रइच्छितीभिक्षाप्रसाद । प्राप्तझालियात्रह्यानंद । प्राणिमात्रांतसे ३८ गोरक्षउजूनिरखूनसहज । अवश्यह
 णोनिघेतलींज । ह्मणेगुरुसमर्थयोगिराज । कायअवश्यतयासी ३९ पंथपंथाचेसमुदाय । सर्वपाचारासांप्रदाय ।
 अतिथीवात्रकोणीनराहे । ऐसेंझालेंपाहिजे ४० मगपिटांनिटाळियेटाळी । आनंदलीतेसिद्धमंडळी । ह्मणतीप्राप्तआ
 जदिवाळी । अतिथिसमुच्चयभोजनी ४१ समस्तांसिदियेलेआमंत्रण । उदयीकयार्थेनलगतांक्षण । सर्वांसीएवचि
 पाचारणें । द्वैतपणनसेची ४२ ढोलदमामेझेंगट । पाचारणकरितीप्रगट । मत्स्येंद्रनामाचाबोभाट । तेमठीयावेंभो
 जना ४३ मत्स्येंद्रह्मणतीगोरक्षातें । कांहींसाहित्यनसेयेथें । कायकरितीलक्षावधीतें । गोरक्षरायासुजाणा ४४ गोरक्ष

ना.ली.

॥२॥

हृण्णकायसीचिंता । अनंतब्रह्मांडेसहस्रनिर्मिता । निर्विकल्पीकल्पनाकरिता । उणेंकदापिअसेना ४५ असोहोतां
 प्रातःकाळ । भिक्षेसिजायमत्स्येंद्रवाळ । झोळीभरोनितत्काळ । भिक्षाअर्पीगुरूसी ४६ मायारूपीमत्स्येंद्र
 दयाळें । सचित्तबैसलेतयेवेळे । भाळींठेवूनिकरांगुळें । श्वासोच्छ्वासदाटला ४७ गुरुवैसलेविन्नहोउनी । हृण्ण
 तेंआणिळींपाताळींहुनी । संरक्षिलीयत्नप्रयत्नी । तींत्वाव्यर्थव्यागिली ४८ तोमंग्रहअसताजरी । याकार्यासयेना
 तरी । जेंविपुत्रहोतांबरोवरी । व्यापुडेंनचलेपित्याचें ४९ तेंविझालेंआजिमज । हेंकोसापुढेंसांगूगुज । प्रातझाला
 महत्वालाज । कायतुजह्मणावें ५० आपुलेमठीनाहीअवसमुदाय । आतांपेतीसिद्धसमुदाय । तूंतीअसतीनिर्भ
 य । कायविचारकरावा ५१ लक्षावधीतोआमंत्रण । झोळींततोकिंचितभिक्षात्र । यांतहेंविहोयसंतर्पण । उद्दि
 ग्रमनपैमाझे ५२ ऐसेअसतांतयेवेळीं । सिद्धझालीमहंतमंडळी । ह्मणतीपाकानिष्पत्तिकोणस्थळी । आह्माप्रति
 सांगवें ५३ गोरक्षह्मणतीउपवनी । शिविरेउभविर्लीपहालोचनी । तेथेंवैमायेंजाउनी । आह्मीमागाह्मणियेनसों
 ५४ तोंलोढलेंअतीतसंभार । शिविरेपाहातीएकसर । दिव्यसुवर्णकलशसुंदर । मंडपतोरणेंदाखिली ५५ देदी
 प्यध्वजातळपती । वायुवेगेंपाचारिती । अतिथिसंकेतेंपालविती । याग्येथेंह्मणोनियां ५६ मंडरींराजतीमंगळ
 वाद्य । तंतवितंतादिचतुर्विध । अंबरकोंदलेंब्रह्मानंदें । अभिन्नसोहळाहोतसे ५७ मणिमयसिंहासनीमत्स्येंद्र ।
 अष्टसिद्धीविंजीतचामर । गंधर्वगातीसुस्वर । आलापितीसारंगा ५८ तेथेंगोरक्षउभेअसती । स्थळोस्थळीपाचा
 रणाजाती । अनंतप्रगटल्यागोरक्षमूर्ती । कितीह्मणोनियदाव्या ५९ पडिलेपक्कान्नपर्वत । उष्णयूझअंबरीकोंदत ।
 तेणेंप्राणदेवतातृप्तशेत । परमसुवासिकरूनी ६० परिमळअन्नैवमघमिती । विमानीनिर्जरसादधेती । निर्ज
 रगणानंवेप्राप्ती । लाळचोंटितीपैतेथें ६१ पदार्थमात्रअसतीप्रचंड । पयघृतांचीपरिपूर्णकुंडें । दधिक्षीरी
 चीअतिउदंडें । कथिकावापीभरियेल्या ६२ कित्येकभ्रमभ्रांतीपाऊन । भावूनिअज्ञानजनजीवन । तृथार्थकहूं
 जातीपान । तंवतसआज्यसज्जपै ६३ अन्नपूर्णहस्तीचेंउत्पन्नअन्न । तेथेंपदार्थकायपडेन्यून । घृतपाचित
 दिव्यपक्कान्न । चतुर्विधनिपजली ६४ ओदनाचेविशाळअचळ । शाखाकोशिंबिरीपुष्कळ । सुवर्ण

अ०

॥३२॥

॥२॥

वर्णविराजानिखिल । शर्कराशुभ्रगिरिसम ६५ अष्टसिद्धीजैथेरावत । तेथेंउणाकोणतापदार्थ । तेथेंसर
स्वतीहोयचकित । वाक्स्तुतीर्तेकरावया ६६ अगाधगोरक्षमहिमान । पदार्थमात्रझालेआपण । जेंविवत्स
हरणीजनार्दन । अनंतरूपेंधरीतसे ६७ कर्ताकार्यकारण । भोज्यभोक्ताआणिभोजन । सेव्यसेवकस्वयेंहोऊन ।
अद्वैतपणेंवर्ततहे ६८ आपणचिब्रह्मचारीग्रहस्थ । आपणचिझालावानप्रस्थ । आपणचिसन्यासीनेमस्त । परम
हंसआपणची ६९ प्रत्यंगरूपेंधरोनिऐसी । कोठेंहोयतपीतापसी । कोठेंहोयअरण्यवासी । कोठमठपतिअखंड ७०
कोठेंकरीधूम्रपान । कोठेंकरीपर्णाशन । कोठेंभक्षूनियांपवन । कोठेंकंदमूळसेवित ७१ कोठेंऊर्ध्वबाहुजटिल । कोठेंपं
चाग्रितेजाळ । अवघडरुखडहीसकळ । अखाडेअपारअसती ७२ पटदर्शनेंछतीसपाखांडें । आपणचिनटलारूपेंउ
देंडें । सर्वपाचारिलेवाडेकोडे । अनेकपंथेंतेवेळां ७३ असोपातलीसिद्धमंडळी । बैसकास्थापिल्यास्थळीस्थळी ।
चित्रविचित्रभूमंडळी । रंगमाळारेलिल्या ७४ सुवर्णसुमनीरजतासने । कनकपात्रींवाढितीअत्रें । पंथपरत्वेभिन्न
भिन्न । बैसतेझालेअपार ७५ श्रीपादादिहंसश्रेणी । तेनंबैसतीरजतासनी । तयांपाटीरपाटनिर्मुनी । धातुरहित
दीधले ७६ निरालंबवदतीवैखरी । ह्णतीगोरक्षाअवधारी । अष्टसिद्धीयेअवसरी । असतीकामारीपैयेथें ७७
याचेदर्शनेंकरून । विघ्नविकारहोयजाण । स्त्रियांचेंनसावेंदर्शन । काष्ठमृत्तिकाधातूची ७८ आह्मीयाचियेभयें
करून । सेवितसोंघोरकानन । गिरिकपाटींराहून । अनुष्ठानकरीतसों ७९ स्त्रियावाढितांआह्मांस । भोजननव्हे
एकग्रास । सौंदर्यानिरखूनिमानस । कामविब्हळहोईल ८० आननमदनदर्पण । निरखितांविकारपावेमन ।
यास्तवप्रार्थितोंविनयवचन । स्वहस्तेभोजनदेइजे ८१ विधिहरिहरइंद्रचंद्र । कामेंनाडिलेऋषीश्वर । अनंग
चेष्टादुर्धर । अनिवारआह्मानावरती ८२ अग्रिकुंडसमानललना । घृतकुंडपुरुषजाणा । तेथेंविकारउठतीमना ।
निश्चळकेंविराहीलहें ८३ मंदस्मितमत्स्येंद्रनंदन । वदतेझालेप्रतिवचन । पडविकारनसतांस्वाधीन । दीक्षा
उदितनसेची ८४ अरेरेजननीजठरीहोयजतन । तदभावेकरावेंअवलोकन । स्त्रियांतमातेंतकायभिन्न । तेंविआ

१.ली.

॥३॥

ननेंबिलोका ८५ निरालंबवदतीतदोतर । आमचीमतीनराहेस्थिर । तरीकरावाळतोपकार । अंतरवाह्यसम
दृष्टी ८६ ऐसेंऐकोनदयाघन । करितेझालेकृपावलोकन । तेणेंनिरसिलेंभेदभान । सबाह्यझालेंआत्मत्व ८७
स्त्रीपुरुषनपुंसकभेद । नराहेद्वैतपाहतीअभेद । गोरक्षकृपेंसिसिद्धवृंद । गोरक्षदिसेसबाह्यपै ८८ असोयापरी
बैसतीसिद्धपंक्ती । निर्जरहंसरूपेंतेथेंयेती । नाथप्रसादानेंइच्छिती । महिमाअहुतह्मणोनी ८९ अलक्षआदेश
शृंगीनादी । भोजनीबैसलीसिद्धमादी । हरहरह्मणोनब्रह्मवृंदी । प्राणाहुतीघेतल्या ९० पात्रमात्रीमत्स्येंद्रपुत्र ।
सर्वझालापदार्थमात्र । सबाह्यदाटलासर्वत्र । न्यूनअणुमात्रअसेना ९१ वेळावाळासुगंधोदकें । जलेंभासिती
शीतळकौतुकें । सुस्वादपरिमळशीतळनिके । पीयूषनतुकेत्यापुढें ९२ चतुर्विधआणिपडूस । लेह्यपेयखाद्य
चोष्य । रुचिरअन्नपरमसुरस । चवीअगाधजयाची ९३ अनंतजन्मीचेसुकृताचळ । ह्मणतीसिद्धान्नप्राप्तके
वळ । कृतार्थस्वार्थमानितीसकळ । परमकाळसुखाचा ९४ विविधअन्नंसांगतांसमग्र । तरीग्रंथीहोईलविस्तार ।
ह्मणोनिसंकलितोत्तर । श्रोतयातेंकथितसे ९५ इकडेगोरक्षमत्स्येंद्र । मठीबैसलेचितातुर । तोंअतिथीचेजाती
भार । मत्स्येंद्रमठीभोजना ९६ मत्स्येंद्रपुसतीअतिथीतें । तुल्लीकोटेंजाताभोजनातें । आह्मीयेतसोंसत्वरतेथें ।
कोणतेंस्थळसांगापां ९७ तंवतेहांसोनिवदतीतापसी । किमर्थविनोदकरितसांआह्मासी । गोरक्षआलेपाचारणा
सी । ह्मणोनिभोजनाजातसों ९८ आश्चर्यवाटेमत्स्येंद्रासी । पुसतेझालेगोरक्षासी । विनोदआपुलातापसी । उभ
हासितीवाटतें ९९ गोरक्षवदतीकरजोडून । सहस्रगृहीकायन्यून । मत्स्येंद्रवदतीवचन । तरीअद्यापिनदिसेये
स्थळीं १०० मायालाघवीगोरक्षनाथ । तोंउत्पन्नझालेपक्कात्रपर्वत । येथेंतेथेंसारिखेंनिर्मित । द्वैतकिमपिअसे
ना १ येथेंहीयेतीअतीतभार । सिद्धतपस्वीयोगेश्वर । भोजनाबैसतीएकसर । अगाधकृत्वृत्वतयांचें १०२ जेवा
तांडुपर्णाशनी । तेहीबैसतीभोजनी । महाप्रसादह्मणोनी । स्वीकारितीअन्नातें १०३ जेंअदृश्यपरिभासे । तेंचि
उभयस्थळींभेदनसे । कींछळितांपांडवदुर्वासें । अन्ननिर्मिलेंदोठार्यां ४ आश्रमीहीपांडवअसती । आणिगं

अ०

॥१२॥

॥३॥

गातीगीउत्पन्नहोती । ऐसीअतर्क्यजयाचीकृती । कायकितीवदावी १०५ उपवर्नीमत्स्येंद्रगोरक्ष । तिथेंहीअ
 सतीप्रत्यक्ष । महिमादेखोनसहस्राक्ष । विस्मितहोयअंतरा १०६ अतीतानेंपरामर्ष । स्वयंगोरक्षप्रार्थितसे ।
 भोजनकरासावकाश । अवेळझालायास्तव ११ प्रतिपात्रीपदार्थवेउनी । इच्छान्नवाढीत्यांलागोनी । इकडेति
 कडेगोरक्षनयनी । पदार्थमात्रीदेसतसे ८ मत्स्येंद्रदेखोनिगोरक्षकृत्य । विस्मितहोऊनिमर्नीकृतकृत्य । ह्यग
 तीहाविष्णूचहोयनिश्चित । त्यावीणप्रतापअमेना ९ कांटावधीतेंदिधलेंअन्न । हाप्रतापकायमामान्य ।
 प्रत्यक्स्वरूपीआपण । नटलाहेंआश्चर्यवाटनें १० अग्निउदकावीणपाकक्रिया । कैशीनेपजळीयेठायां ।
 अन्नउत्पन्नहांऊनियां । अनुहृतक्रियादाविली ११ जयाचीअतर्क्ययोगनाया । जेब्रह्मादिकानयेआया । ती
 साध्यगोरक्षराया । माझियातनयाजाहली १२ असंगोरक्षप्रार्थितीसर्वाप्रती । यथेष्टकरावेंभोजनप्रीती ।
 जोलागेपदार्थपुनरावृत्ती । मागोनवेणेंआवडीं १३ गुरुनामार्चीभिष्टपक्रात्रें । गोडीआवडीकरावेंग्रहण ।
 विषयनिरुच्यह्मणणें । वैराग्यत्यागेंत्यागिजे १४ अतिथीवदतीसम्यक् । दशइंद्रियांझालेंमुख । मस्तकाव
 रीननिर्मिलेंमुख । चुकीअगाधविधीची १५ अमृताहानिभिष्टात्र । आकंठवरीजाहलेंपूर्ण । दुर्जेनिर्मिलें
 आनन । चतुराननचुकला १६ यापरीगुरुगृहीजेविले । स्वानंदस्वादासुखावले । सर्वेचसंसाराआं ववले ।
 ढेंकरदिधलेप्रेमाचे १७ चर्पटीचौरंगीउभयतां । करशुद्धीदेतीसमस्तां । त्रयोदशगुणीविडेत्वता । देऊनि
 यांसंतोषविती १८ ऐसीत्रिलोकीकीर्तिमिरवली । गोरक्षनामाचीतयेंवेळीं । उच्चयशगुढीफडफळी । उभा
 रिलीसुरेख १९ झालासिद्धसमारंभयापरी । जयजयकारगाजलाअंवरि । शृंगीनादउद्भटतेअवपरी । दुम
 दुभीतकोंदला २० मत्स्येंद्रगोरक्षादिसनवेत । चर्पटीचौरंगीनाथसमस्त । आगिकसांप्रदायीनृपनाथ । तो
 रणमाळापातल्या २१ चौरंगवदेगोरक्षातें । समुद्रकंकणांकितपृथ्वीतें । येथीलझालींसमग्रतीर्थें । स्वर्गमा
 त्रउरलेंसे २२ मत्स्येंद्रागोरक्षानमुनी । चौरंगीजातसेस्वर्गभुवनी । स्थिरावलेतयेस्थानी । आनंदेंकरो

॥ली॥

॥४॥

नितेवेळीं २३ हेंपरमरहस्यपूर्वार्ध । येथूनसुरसउत्तरार्ध । जयाचामहिमाअगाध । किनीहगोनवर्णावा २४
 कींदाक्षिणायनउत्तरायण । कींपूर्वउत्तरमीमांसादेन । कींप्रकृतिआणिपुरुषजाण । कींशर्करागोडीज्यापरी २५
 कींद्वादशज्योतिर्लिङ्गेभाळनेत्र । हेंद्वादशस्कंधभागवतपवित्र । कींवतांतद्वादशीजेर्विथोर । तेर्विअध्यायश्रेष्ठ ॥१२॥
 हा २६ कींद्वादशकावडीरामेश्वर । पूजिलाजेर्विभाळचंद्र । कींसिंहस्थयात्राव्यंकेश्वर । यात्रासुरुळणैतमी
 २७ हेअज्ञानतमांतकद्वादशमित्र । कींद्वादशमासांचाशुभसंवत्सर । सर्ववतांवेमाहेर । तेअतीहे २८ आ
 दिनाथलीलाऔषधी । भवरोगनाशीआविष्याधी । श्रवणमात्रेंमात्राअधी । घेतांअर्धमात्राअधिकारी २९
 आदिनाथलीलाज्ञानांजन । श्रवणीलेऊनपाहाधन । चिद्रत्नाचीउचडलीखाण । गुरुवाक्यदृष्टीपाहावी ३०
 श्रीमत्तआदिनाथलीलामृत । ग्रंथकर्ताभैरवसमर्थ । तत्प्रसादेंआदिनाथ । द्वादशाध्यायीकथिलेला १३१ इ
 श्रीना०ली०द्वादशाध्यायः समाप्तः ॥ १२ ॥ ॥ अध्याय ॥ १२ ॥ ॥ ओव्या ॥ १३१ ॥

अध्याय १३ वा ॥

श्रीगणेशायनमः । । श्रीनमोआदेशआदिनाथा । सच्चिदानंदाअपरिमिता । पूर्णब्रह्मसत्यशाश्वता । अव्ये
 तव्यक्ताजगदीशा १ तूंअज्ञानजलदनिवारणा । सद्बोधाबोधप्रभंजना । ज्ञानांजनाभवातिमिरनाशना । प्रदर्श
 नाकरिसीतूं २ तूंमायाकाननंदहना । निष्प्रपंचानिरंजना । निर्विकारासनातना । निराभासासद्गुरू ३ ज
 यादेशीअभयकर । मस्तकींठेविसीअभयकर । तयात्रैलोक्यागतिविहार ४ गतकथाध्यायीइतिहास । स
 मुदायजेविलापुष्करास । तेकथापरमसुरस । पुढेंरहस्यपरियेसा ५ तेथूनपातलेतोरणमाळी । समुच्चये

१ ब्रह्म स्वरूपीं शाहाणाशा. २ अज्ञानरूपी मेत. ३ संसार रूप अंशार. ४ मायाकाली अज्ञान जालगणना जमि

अ०

॥१२॥

॥४॥

सीनाथमंडळी । चौरंगीविनवीतयेकाळी । गोरक्षआणिमत्स्येंद्रा ६ समुद्रवल्यांकितअवनी । तीर्थेंदेखिलीस
 मग्रनयनी । आतांजर्वेस्वर्गभुवनी । ऐसेमनीवाटने ७ आज्ञावेऊनतेसमयी । जातेझालेस्वर्गालयी । नंदनवनी
 स्वाभायी । येतेझालेस्वभावे ८ नंदनवनीआनंदयुक्त । चौरंगीयोगाभ्यासअभ्यासित । अनेकतरुलताडोलत ।
 सुमणीकवृक्षते ९ हेमवर्णीतरुनिखळ । पुष्कराजशाखासोज्वळ । पाचुवर्णीपित्रेंसकळ । माणिक्यवर्णीसाजिरी
 १० नवरत्नरंगीसुमनेंशोभती । नक्षत्रप्रायभासेदीप्ती । उंचडाहाळियानभचुंविती । रम्यदिसतीपाहतां ११
 जैसेयोगभ्रष्टउतरतीमही । वृक्षडाहाळियातैशापाही । जेंविसज्जनाचेहृदयी । शांतिसमावसतमे १२ पाचूचेरावे
 उड्डाणघेती । इंद्रनीळमयूरनाचती । हिंयासमानहंसचमकती । शाखेबैसतीआनंदें १३ पत्रींपुष्पींफळींसघन
 निविडछायाडवरलेंवन । पाहतांहोयसमाधान । बिडौजस्थानक्रीडेचें १४ मर्गजापरिघसोज्वळ । वैडूर्यजडियेले
 फांकतीकिळ । अमृतोदकाचेपाटुंवळ । माजीकमळेंविराजती १५ माणिक्यसमगतोत्पळ । त्यांतनीळवर्णी
 गुंजेअलिकुळ । एकचंद्रकीळमुप्रभवळ । चामीकिराचेंएकपें १६ दीपकळिकेचियेपरी । कुसुमकळिका
 अतिगोजिरी । विकसतसुमनेंजेंवितमारी । बाळार्कभावीभाविती १७ नक्षत्रान्वयनफळवोष । आकाशवर्तु
 लमुप्रकाश । परमरसाळसुरसपीयूष । पूर्णहोतीपरिपक्व १८ नानावल्लीअहळबहळ । प्रसवतीप्रसरमुक्ताफ
 ल । एकप्रवाळवेलीमुदाळ । आरक्तवर्णीआसती १९ ठायींठायींजळतुंवळ । तडागतोयतुडुंबेशीतळ । म
 त्स्यतळपतीअतिचपळ । विकसितकमळेंमार्जपें २० शतपत्रेंसहस्रपत्रें । अनेकवर्णीचित्रविचित्रें । प्रफु
 ल्लितप्रसन्नवर्कें । पाहतांनेत्रेंस्वानंद २१ हेमश्लोदणीपाटांगणे । भिन्नभिन्नअभिन्नरत्नें । अभिनवशोभतीप्रभाती
 किरणें । प्रकाशघनदिसती २२ कल्पतरुसुरतरुएकसरे । पारप्रकारप्रशस्तपसरे । रत्नपुष्कराजचहूंफेरे । अ
 नर्घ्यमणीसुप्रभ २३ नवश्रीसौभाग्यसंपन्न । सदाप्रसवेसफळसुमन । अतिसुशोभिततेंस्थान । परिमळसुगंधेंकरू

ली.

॥२॥

६१ उर्वशीविदेसाख्यां प्रतो । मीपाहं जातसे योगी स्थिती । तया जिंकूनि मीनि श्विती । ये ते सत्वरपै आतां ६२
 जाऊन पाहे जंवनयनी । तंव तो सक्त समाधि भुानी । भोग भोगूनि उन्मनी । तुच्छ भोग विषयादी ६३ तथाचो
 चित्तवृत्ती पाहुनी । गायन करी मंजुलध्वनी । ब्रह्मरंध्रीनाद परिसोनी । विदेह देही ये तसे ६४ नेत्र उबडोन जो पा
 हे । तो दिव्यांगना उभी आहे । ती ते वंदे जननी साहे । पयंपानार्थ पातली ६५ तुझें कुचें कमंडला पय । ते पान
 करवी मज सीमाय । येरी नेत्र विकारी हावभाव । दावितान पाहे ते जकडे ६६ तंव तो वंदे वासिष्ठ जननी । मज तो
 षवी तव स्तनी । येरी संकोच पावोनि मनी । काय वचनी बोलतसे ६७ अगायोगिया ह्मण विसी । मत्सुखा तें न जा
 णसी । तीव्र अनुष्ठाने ऋषी । तपे पावती आह्मा तें ६८ तू ते कायावाचामी अनुकूल । तू कां मज सीही सी प्रति कूल
 प्रारब्धाचा विचित्र खेळ । स्वीकारि सी कां मूर्ख त्वें ६९ तू मृत्युली कींचा मानव । काय जाणसी स्वर्ग व भव । पशु या
 लकरा जगौरव । नेणें मूर्ख ज्या परी ७० कीं कुरूप क्लीबां राजकुमरी । माळघाली आपुले करी । निर्देव ती ते अवहेरी ।
 मूर्ख कीं धूर्त ह्मणावा ७१ गर्भाधार ह्मणालय । चक्षुही ना काय होय । कीं नवज्वरिता सी पय । विपप्राय होतसे ७२
 ऐसे ऐकोनि उत्तर । वदता झाला यांगेश्वर । आह्मी स्वस्त्रिये सी निरंतर । भोग भोगूं स्वइच्छें ७३ आमुचें ए कपती
 वत । आह्मा परस्त्री मातृवत । उन्मनी सी सदानिरत । हा स्वधर्म आमुचा ७४ षोडशखणाचें दामोदर । माजी
 पंचखणी आति सुंदर । त्यांत तीन खणाचें मंदिर । मनोहर दुखणी ७५ तीन शें आठ हिरे जडितरत्न । बावत्र कोणा
 चें निकेतन । दशद्वारें शोभायमान । षट्चक्र ठसे त्या माजी ७६ शून्य भुवनी डोलहारियांत । संयोग युग्में असो नि
 वांत । तेथील सुखार्ची सुख विश्रांत । अनुपम नये सांगतां ७७ स्वानंद विलास सुखोलहास । सहस्र तरणीचा प्रका
 श । सहस्रदळ कमळेपरि पूर्णविकाश । सामरस्य तये स्थळी ७८ तेथें सुगंधीचा परिमळ । जेथें मन होय अ
 ळिंकुळ । सत्रावीचें जळशीतळ । कारंजाचें ते स्थळी ७९ होत नृत्यांगनाचें नृत्य । निर्जर होवोनि तिष्ठती
 भृत्य । सर्व सुखाचें सुख साहित्य । जेथें विस्मित हरिहर ८० होत अनुहत नादचतुर्विध । तंतवितंत घन

अ०

॥३॥

॥२॥

सुस्वरप्रासद्ध । कायसुखसागूअगाध । अनुपममाहमाअसता ८१ एसआमुचएश्वय । सवात्तुष्टभागवय । एाह
 कसुखतुच्छनैश्वर्य । तेंकायमातेंझकविसी ८२ तुझापरात्परभ्रतार । त्यागूनकरिसीव्याभेचार । यापुढेंकाय
 हेंनिर्जर । सुखमानिसीनेणतां ८३ तरीस्वात्मसुखापुढें । स्वर्गसुखपाहावापुढे । कतूतेंहोऊनवरपडे । स्वर्गसु
 खइच्छिती ८४ यज्ञादिकसर्वसाधन । स्वर्गप्राप्तीसिकारण । तेथेंहोतांक्षीणपुण्य । मृत्युलोकीयेतसे ८५ ज्या
 सौख्यांबुधिलेशलेश । शंकादिहोतीस्वार्गाधीश । परिविरंचोदिवसींचतुर्दश । होतीजातीनिश्वये ८६ ऐसे
 सुखेंसदांनिमग्न । स्वयेंआदिनाथआदिनारायण । आणियोगीमुनिजन । स्वात्मसुखेंडुल्लती ८७ तेचिपरात्प
 रमहाद्वार । तेथेंपरब्रह्मपुरुषभ्रतार । त्यासीभोगीनिरंतर । सुखअपारपावसीतूं ८८ यापरीपरिसोनवचन ।
 सद्गदझालेंअंतःकरण । परीमस्तकआंदोलन । तर्जनीतेंहालवी ८९ जेविरंभेचागर्वहत । करिताझालाव्यास
 सुंत । दिव्यभोगातेंधिकारित । तेंविमजगमतसे ९० ज्यासुवर्णशेणएकसरी । शुनीआणिसुंदरनारी । नृप
 तीआणिपैलदरिद्री । एकपाहेसमदृष्टी ९१ विधिपिंपोलिकापर्यंत । आत्मतत्वएकविलोकित । हींचिन्हीजोमं
 डित । तरींतोईश्वरजाणावा ९२ यापरीबोधोनिउर्धशी । अष्टभावदाटलेतिसी । रोमांचउठलेगात्रासी । कंठ
 झालासद्गद ९३ मगमौनमुद्रेंवंदूनतया । जातीझालीशकालया । निवेदीतेथीलचर्या । ह्मणेसाध्यनव्हेसाधितां
 ९४ शकचिंताक्रांतमनी । श्वासटाकूनवदेवचनी । ह्मणेमाझेसिंहासनी । आरूढेलऐसेंवाटतें ९५ येरीवदेतो
 योगीद्र । वरप्रसादेंकरणारभद्र । इच्छामार्जेअनेकइंद्र । उत्पन्नकरीलदिसतसे ९६ ऐसेंपरिसोनविबुधपती ।
 विस्मितहोयआपुलेचिती । आतांपाहूंतयाप्रती । दर्शनउद्देशधरियेला ९७ विबुधांसींविबुधनाथ । येतेझाले
 अतित्वरित । पाहूंपातलेचौरंगीनाथ । तोअहुतप्रवर्तलें ९८ सहस्रावधीसहस्रनेत्र । तेथेंतिष्ठतीएकसर ।
 पाहूनऐसाचमत्कार । तटस्थउभाठाकला ९९ जेंविआदर्शआयतन । एकअनेकादिसतीभिन्न । स्तब्धपाहे

अवलोकुन । जेप्रतिमादेखेशिवालय १०० सलज्जहोऊनविडौज । हृणधन्ययोगिराज । येणेंअनेकशक्रतेजः
 पुंज । स्वप्रतापेंनिर्मिले १ कोणादेईलमाझेंस्थळ । मनीवाहातसेतळमळ । योगमायेचाविचित्रखेळ । ब्रह्मा
 दिकनेणती २ मधेवाहोऊनिनष्टगर्व । हृणसिद्धचरित्रअभिनव । जेंस्वसंवेद्यस्वयमेव । अनुपमउपमाजयासी ३
 मगमौनेंचिकरीगमन । तोंअदृश्यझालेंद्वैतमान । जेथेंमीतूंपणनेलेंहरपोन । तोंएकाएकीएकला ४ अहंपणा
 चाविटाळगेला । तोसोहंपणेसीसंचला । अवाच्यस्वर्येंसरला । मगउरलाआभास ५ यावरीवदतीयोगाद्रिव
 चन । आह्मांलोष्ठवतुझेंभुवन । गुरुकृपेंमजनिरंजनस्थान । व्यर्थअभिमाननधरीतूं ६ विडौजवदतसेकांहीं ।
 मजआज्ञाकरालवलांहीं । नाथहृणतीसदुरुगृही । घणेंनाहींआह्मातें ७ तुजसीआमचेंहेंचिमागणें । तपस्विचा
 चेंनकरीछळण । होयकृतल्याणयेणें । भिक्षादेणेंआमुतें ८ अवश्यवदोनिवज्रपाणी । प्रार्थितसेमधुरवाणी ।
 स्वमांदिरीयेक्षणी । गमनकेलेंपाहिजे ९ येरुवदतीकायकारण । येथेंचिझालेंतवदर्शन । परस्परेंसमाधान ।
 आतांउपरोधकासया १० राहेंआत्मत्वीसदानिमग्न । येणेंपावसीसमाधान । करीसर्वीचेंरक्षण । उपमर्दनकरी
 साधूंचा ११ शरणआलियाअनन्य । त्याचानधरितांअभिमान । मगतुह्मांदेवहृणेलकोण । निर्जेशातुजप्रती
 १२ तरीतूंजीवमात्राचेंजीवन । तुजप्राप्तकरणेंउदरभरण । पर्जन्यपिकवितीघनधान्य । तवाज्ञेनेंदेवेंद्रा १३
 यापरीहेंद्रयोगेंद्रसंवाद । तोबहुरासिकअनुवाद । तोनिवेदितांविशद । ग्रंथवाढेबहुतची १४ आज्ञामागोनिवा
 सवातें । चौरंगीजातीकैलासातें । आर्तधरोनिश्रीशिवदर्शनातें । परमप्रीतीकरोनी १५ त्रयोदशगुणीतांबूल ।
 हाअध्यायहोयकेवळ । उभयजोडोनिकरंयुमुळ । सहस्ररुतेंअर्पितों १६ कींहेज्ञानधनत्रयोदशी । कींहेशिवपूज
 नीप्रदोषनिशी । तेविअध्यायहापरियेसी । धर्मार्थकाममोक्षादी १७ श्रीमत्आदिनाथलीलासुरस । भैरवकृपे
 चावाग्विलास । आदिनाथनमोश्रोतयास । त्रयोदशोभ्यार्योअक्षर्यो ॥ ११८ ॥ त्रयोदशोभ्यायसंपूर्णमस्तु ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ जयजयजादिनाथागुणातीता । निरालंवाउमाकांता । स्मशानवासियाअव्यक्ता । तुझी
 सत्ताअगम्य १ पुराणपुरुषादिगंवरा । सच्चिदानंदाकर्पूरगौरा । अर्धनारीनटेश्वरा । तुझीलीलाअगम्य २ स
 सपाताळीपदागुष्ठ । एकवीसस्वर्गीतुझामुगुट । आब्रह्मस्तंभविराट । स्वरूपतुझेसंपूर्ण ३ चंद्रमातुझेमन ।
 चक्षुसूर्यनारायण । बुद्धीतुझीचतुरानन । अंतःकरणश्रीविष्णू ४ मुखीवसेअग्निस्थान । पंचप्रार्णीवसेपवन ।
 क्रोधजयाचाउमारमण । दिशाश्रवणपैतुझ्या ५ जिह्वाजयाचीहोयवरुण । कृतांततोदादादशन । पाणीजया
 चेशचीरमण । समुद्रसरितानाडीपै ६ पर्वतशिखरेंहोयअस्थी । मांसतेंगामहीनिश्चिती । रोमावळीत्यावनस्पती
 तेविराटमूर्तीविंदिली ७ जयाचेइच्छाशक्तीपामून । उभारिलेंहेत्रिभुवन । अनंतब्रह्मांडेंएकवळीन । रुंडमा
 ळागळापै ८ तुझेसत्तेचाविस्तार । प्रमटविसीचराचर । अनेकधरूनिअंशावतार । पृथ्वीतेंसंराक्षिसीपै ९ ऐ
 काश्रोतेसावधान । पुण्यश्लोकाचेंमहदारुणान । इतिहासरूपेंपरमपावन । श्रवणमननकरावें १० एकेदिवसी
 स्वर्गभुवर्नी । सिंहासनीपाकशासनी । रंभादितिलोतमानृत्यगायनी । रंजवितीशक्रातें ११ सभेवैसलेसुधापा
 नी । ऋषिमहर्षिउभयश्रेणी । गणगंधर्वबद्धपाणी । सेवेतिष्ठतीयक्षादी १२ तंवएकवोढवेअहुत । तेथेंकायवर्त
 लेंअकस्मात । तोवीर्यगंधर्वइंद्रसुत । मिश्रकेतेंखुगावी १३ तोनेत्रसंकेतनिरखूननयनी । परमक्षोभलासहस्रन
 यनी । सक्रोधहोऊनअधरदशेनी । रोविताझालासकोपें १४ ह्मणेगंधर्वअसोनतूंगदर्भ । अपराधशिक्षाहोरास
 भ । कृतापराधाचाहाचिलाभ । खरयोनीतजन्मसी १५ परमभयाभीतहोऊनपोटी । पुरंदरचरणीवालीभिठी । क
 ळवळोनिलपादुष्टी । अवलोकिताजाहला १६ कृपेंद्रवलावज्रपाणी । उःशापवदेवरदवाणी । द्वादशवर्षेंस्वर्गस्थानी ।
 स्वस्थानातेंपवसी १७ जेर्वियंत्रमुखीगोळाउसळे । नभीनक्षत्रजेर्विकोसळे । कर्मभूमीतयेऊनामिसळे । सहस्रवंप
 लेसारिखा १८ जंबुदीर्घीजंबुनगरी । कुंलालशाळेतेअवसरी । रासभमादीसहस्रवरी । तेथेंयेऊनथोकळा १९ पहाप्रा

कनपरमगहन । गंधर्वासीझालेंस्वर्गपतन । स्वर्गसुखाच्युतहोउन । खरयोनीपावला २० असोतयेनगरी वा
 मूभुंज । चक्रथनामेंतेजःपुंज । तयार्सीएकचिझालीआत्मज । सुशीळानामतिथेचें २१ परमसौंदर्यविलोचन
 यनी । हरिमध्यागजगामिनी । जीतेंदेखोनिमीनकेतनी । तन्मयहोऊनिनृत्यकरी २२ मासपक्षहोतांकाहीं ।
 गंधर्वअसेकुलालगृही । एकेदिवसीनिशिसमयी । मनुष्याऐसाबोलत २३ अरेकुंभकर्त्याऐकवचनी । निरोपप्रभूसीमां
 गाजाउनी । तुझीकन्यालावण्यखाणी । आमुचेरासभाअर्पिजे २४ ऐसेप्रत्यहीमध्यान्हरात्री । कुठालऐकेनि
 त्यश्रोत्री । परीनबोलेचितोवक्त्री । दुर्घटसाहसहणोनी २५ येरूमनीहणवेडेलकैसे । नृपासन्निधवोलूंकैसे । हो
 णारजेंआपैसे । सहजदिसोनयेईल २६ परीकोणानसांगेहामंत्रगुप्त । स्वजनादिकअसतीआप्त । अवटितकेंविंघडे
 प्राप्त । अप्राप्तविचारेंकरोनी २७ हणेशूर्यआणिखद्योत । सूकरआणिऐरावत । भणगआणिनृपनाथ । समानकें
 विहोतील २८ वायसेआणिहंसिणी । कींबोहळआणिस्वर्धुनी । किंवाश्वर्षचआणिश्रुतिवाणी । जोडाकेंविंघडे
 हा २९ हिंगआणिकस्तूरी । कींगलितकुष्टियाराजकुमरी । कीरासेंभातेंदिव्यनारी । योग्ययुग्मनव्हेती ३० ऐ
 सेंबोलूंगातांतिथेंबोल । राजादंडमातेंकरील । तूंयशूहोऊनिराहसील । एकीकडेवापुडें ३१ यापरीऐकूनिआळा
 कोप । हणनेणसीतूंमहत्प्रताप । कायसेंमशकनृप । भस्मकरीननगरातें ३२ विषप्रचीतीपहासीसत्वर । तरीपा
 हेमाझाचमत्कार । गंधर्वमायापरमदुर्धरा । तंवगृहाअग्निलागला ३३ प्रज्वलितज्वालागर्गनेचुंबित । प्रचंडधडकलाअक
 स्मात । मगपाहूनबहुबोभात । प्रळयआकांतदेखिला ३४ सकोपेंपेटलाज्वाळामाळी । कुलालमुखीघालीधुळी । ह
 णेधांवागाचंद्रमौळी । रक्षीयेथूनियामुने ३५ गंधर्वहणऐककुलाला । प्रचीतिपाहिळीसकींहेडोळां । सांगजाऊनिभूपा
 ळा । तरीचविघ्ननिरसेल ३६ कुलालहोऊनिसद्वदित । रासभाचेपायधरित । तेव्हांचअग्निशांत । पुर्ववतहोतसे ३७ गंधर्व
 मायापरमगहन । अणुमात्रनदिसेदग्धचिन्ह । गिरेआश्चर्यमानून । स्तब्धझालामनांत ३८ कुलालउठोनिप्रातःकाळी ।

सायंतनिवेदीनृपाजवळी । मुखीघालूनकरांगुळी । आश्चर्यवातपरिसत ३५ राजाकरीमनीविचार । नकळेईश्व
 राचेंचरित्र । तरीतयाअटकघालूंदुर्धर । मगजाणवेलअपैसैं ४० कुंभकर्त्याहणेरजेश्वर । तयासीनिवेदीप्रव्युतर ।
 हेंसुवर्णाचेंकेलियानगर । तरीचघडेसर्वही ४१ तरीहेसुभटनेटकीहाटकवर्णी । कन्यागोरटीचतुरपद्मिणी । देई
 नहेलावण्यखाणी । नसेवचनीअन्यथा ४२ रायातेंकरूननिमन । कुठालकरीतेशूनिगमन । सत्वरपातलास्व
 सदन । नृपवचननिवेदी ४३ रजनीहोतांचतोद्वितीयप्रहर । तत्काळझालेंसुवर्णनगर । माडियामंदिरगोपुर ।
 हुडेचहूंकडेदीसती ४४ नगरींतेहोयवधूचीजननी । हगोनिशृंगारिलीबहूसन्मानी । अगाधगंधर्वाचीकरणी ।
 सुवर्णनगरीतेकेली ४५ लंकाकीहेद्वारका । सर्वांसपडिलीसंशयशंका । आश्चर्यझालेंनगरलोकां । स्वप्नभाशं
 कापैवेती ४६ एकचढतीमाडियागोपुरी । समग्रपहातीसुवर्णपुरी । राजामनीविचारकरी । हणेअवतारीप्रग
 टला ४७ संतोषसंशयव्याप्तहोऊन । परीराजाझालावचनाधीन । हणेत्रहसूत्रप्रमाण । अन्यथानव्हेमाझेनी
 ४८ यद्यपिशुद्धपरिलोकविरुद्ध । येणेंकुळीनालागेबाध । कायकरूनियाचाखेद । देहप्रारब्धचुकेना ४९ असो
 होणारभविष्यजेंसंचिती । त्याचीकायसीकरावीखंती । नकळेईश्वराचीगती । प्रारब्धसंगतीवर्तावे ५० रासभ
 लांछनमानूनिचिती । कन्यानेमिलीतयाप्रती । सुशीळासंतोषूनिप्रीती । हणेतोचपतिपैमाझा ५१ लग्नसोह
 ळाअतिगजर । समारंभाझालादिवसचार । परीराजकांताचिंतातुर । होतीझालीतेवेळां ५२ पतिव्रतासुशी
 ळासुंदरी । तेपतिठेरीस्वमंदिरी । निद्राकरावीसेजेयरी । सेवाकरीस्वहस्ते ५३ भेंतारकुरूपातेंदेखुनी । हेळ
 सितीइतरकाभिनी । तारुण्यलावण्यसंपन्नगुणी । त्यावश्यदास्याअवश्य ५४ तैसीनव्हेसगुणवेलहाळा । सुशी
 ळानामेंपरमसुशीळा । तिचानिश्चयफळासिआला । झालावृत्तांतएकातो ५५ जेविअभ्रांतूनिप्रगटेभास्कर ।
 कींसमुद्रांतूनिरोहिणीवैर । गवसणीतूनिवासवीअंश । प्रदिसदीप्तीज्यापरी ५६ वचात्यागूनिनिघेभुजंग । कीं

ना.ली.

॥२॥

मीनकेतनातूनिअनंग । तैसारासभदेहांतूनसांग । पुरुषदेदीप्यप्रगटला ५७ विशाळभाळअरुगेनेत्र । सरळ
नासिकसुहास्यवक्र । कमनीयतनुचारुगात्र । कीरुण्णपुत्रपैदुजा ५८ मुकुटकुंडलेंकटिमेखळा । गौरवर्गीतेजा
गळा । सुवासवसनीदीप्तीचपळा । प्रकाशफांकलामंदिरी ५९ कौस्वर्गदेवतानरपुतळा । सत्पुण्येपातलाभूत
ळा । परमहर्षलीअबळा । गळांमाळघालित ६० चरणयुगळींभौळठेवून । ह्मणेकृतार्थजन्मझालेंधन्य । पोट
शोपचरेंकरीपूजन । सद्भावेंसीविनटली ६१ तांबूलदेतांकरकंकण । झणत्कारेंकामविपिन । होतांदितांआलि
गन । चुंबनमैथुनींमिसळती ६२ सुरतयुद्धींवीर्योदकी । कामेंकामिनीकेलीमुखी । स्मरहतहोऊनिविलोकी ।
अधोवदनीसलज्ज ६३ सुशीळाशुक्तिपात्रीपतन । वीर्यस्वाव्योदर्शजीवन । तेणेंमौक्तिकपुत्ररत्न । संभवपावे
तेकाळीं ६४ संपूर्णझालियाअंगसंग । तोंअरुणोदयींआरक्तसंग । उदयउदेलादिनप्रसंग । अनंगरंगावितळे ।
६५ गंधर्वह्मणेंवार्तागुप्त । गुह्यनबोलेंराहेंस्वस्त । तरीचमुखचिरकाळप्राप्त । प्रगटतांस्वार्थनपावसी ६६ अ
वश्यह्मणोनलागेपार्यी । गंधर्वझालागर्दभदेही । आश्चर्यदेखुनितेसमयीं । मातृगृहींजातसे ६७ पंचरात्रपर्यंत ।
कांचननगरझालेंसमस्त । नंतरहोऊनपूर्ववत । विस्मितहोतीजनसर्व ६८ नगरींशुजमुजतीसर्व । राजकन्या
लाघलीभ्रतार । एकह्मणतीअसेलसुंदर । तरीचजोडापाहिला ६९ एकबोलतीप्रयुतर । जाहीदेखिआतिचाव
र । एकह्मणतीझालीरात्र । खरनरकींनेणवे ७० नाहीदेखिळीवरवरात । रात्रींचनेलातोभिरवत । एकह्मणतीराहा
निवांत । श्रेष्ठगोष्ठीनवदावी ७१ असोर्गर्भसंभवउत्तरोत्तर । जंविंवलपक्षींनिशाकर । कौसत्यात्रीकृतोपकार । की
र्तीविस्तरेज्यापरी ७२ एकंदिवसींराजपत्नी । कन्येसलक्ष्मीगर्भचिन्ह । एकांतानेऊनिगोप्यवचनीं । पुसतीझाली
सुतेतें ७३ ऐकूननदेचउत्तर । तेणेंमाताचिंतातुर । हेकुळलांछनीदिसेसमग्र । कुळाभिमानिनिदिससी ७४ व्यर्थआ
लीसमाझियेपोटी । कालिमालाविलीराज्यमुकुटी । मजदिससीपरमकपटी । कापटचरीतीजाणसी ७५ सांगूंजरींमा
तेप्रती । तरीपतिआझाभंगहोती । ऐसेंजाणूनियांचिती । दृढनिश्चितीराहावी ७६ कोवेंउठोनगेलीजननी । येरी

अ०

॥३॥

॥२॥

पातलीआपुलेभुवनी । यावरीप्रवर्ततारजनी । स्वामिसेवनीतत्पर ७७ एकांतदेखुनिकांतकांता । व्यभिचार
 वृत्तांतनिवेदीवार्ता । कुळलांछनीतुमचीदुहितो । कुलक्षणीजन्मली ७८ पुरुषसंगावीणगर्भवती । जनलौकिकीं
 उपहासिती । यावरीवदताझालानृपती । स्त्रीचरित्रनेणवे ७९ उभयतांजातीतिचेसदर्नी । गुप्ततिष्ठोनिपाहाती
 नयनी । गवांक्षद्वाराचेसंधानी । अवलोकित्तीजाहली ८० चोरदृष्टीरावपाहात । तोंरासंभदेहांतूनिअकस्मात ।
 पुरुषप्रगटलाअत्यद्भुत । तेजोमयतेजस्वी ८१ सौंदर्यपाहनसुंदर । चकितहोतसेनृपवर । मनीभूपकरीविचार ।
 देवकिन्नरनेणवे ८२ रावसंतोषोनिपोटी । ह्मणधन्यहीकन्यापोटी । ऐसावीरनदेखोंदृष्टी । भुवनत्रयीपाहातां ८३
 परमलाभसातूनिमनी । राजापातलाराजभुवनी । स्त्रियेसीसांगेआज्ञावचनी । प्रगटवार्तानकीजे ८४ प्रत्यही
 भोगीदिव्यभोग । रात्रीतहोतसेउभयसंग । त्यागूनियांसर्वसंग । सदाअनुरोगपतीचा ८५ तोंनवमासभरतांपूर्ण ।
 पुत्रजन्मलापरमसगुण । दुजाभासेरतीरिमण । अतिडोळससकुमार ८६ भूपभुवनीदिव्यसोहळा । दिव्यमंडप
 उभविळा । रावपरमसंतोषला । ह्मणराज्यासअधिकारी ८७ परमानंदझालानगरी । पूर्णकुंभेसीयेतीनारी । शर्क
 रावांढितीघरोघरी । गंजारूढहोउनी ८८ मंगळतुरीमंगळगाणी । मंगळप्रदसुवासिनी । हरिद्राकुंकुमसौभाग्य
 वर्द्धनी । सक्कुचंदनीपूजिती ८९ ध्वजपताकास्तंभकर्दळी । रंगमाळाभूमंडळी । भांडारफोडोनितेवेळी । या
 चकजनसुखीकेले ९० जातकर्मादिनामाभिधान । ज्योतिषीरायावदतीवचन । हापराक्रमीसुशोळानंदन । ना
 माभिधानभर्तृहरी ९१ समुद्रवलयांकितमेदिनी । पालाणीलसत्तावसनी । ज्याचेंनामघेतांवदनी । पुनीतहोतीज
 डजीव ९२ एकसंवत्सरलोटल्यावरी । परमपराक्रमीतिचेउदरी । पुण्यश्लोकतेअवसरी । अंशावतारीजन्मला ९३
 जेंविकुंकुळींप्रतापीभरत । प्रयत्नविषयीहोयभगरिथ । कीराभसेवैतनिरतभरत । भर्तृहरीसुश्रूषेसादरपै ९४ विक्र
 मठेविलेंनामाभिधान । जोपराक्रमेप्रतिअर्जुन । शककतसिकळकळानिपुण । सर्वज्ञभूपाळभूलोकी ९५ स्वरूपे

[ली.]

॥३॥

चंद्रकीमदन । त्याहूनिलावण्यहीशतगुण । समरभूमीसमसंधान । परोपकारीनेटकों ९६ असोतिसरेनिगर्भवती ।
 कुमरीजन्मलीमैनावती । तिचेंस्वरूपदेखूनरती । विस्मितचितीहोतसे ९७ परमपवित्रजन्मश्रीकन्या । धन्य
 भूलोकीहोयमान्या । सत्कीर्तीध्वजउभवीजघन्या । कुलोद्धारिणीहोयते ९८ पुन्हांचतुर्थगर्भसंभव । पुत्रझाला
 सुभटवीर्य । लावण्यसहुणीतोअपूर्व । पुत्रत्रयजाणिजे ९९ पहाबुद्धीकर्मानुसारिणी । राजपत्नीविचागिनी ।
 रासभकलेवरदग्धकरोनी । जामाताप्रत्यक्षकरावा १०० कन्येसनकळतमंदिरी । एकांततेमध्यरात्री । गंधर्वक्री
 डेतसक्तकुमरी । रासभकलेवरजाळिलें १ असोझालियाद्वादशवर्ष । तंवतोशक्रविमानप्रेरीतसे । सुशब्दहोती
 घंटाघोष । अप्सराकिन्नरसीजाणपै २ गंधर्वहग्रेसुशीळेप्रती । मीजातोस्वर्गाप्रती । तूराहूनसुनिश्चिती ।
 कन्यापुत्रसांभाळी ३ येरीपरिसूनवचन । सहृदयरितीझालीचरण । मीनराहेस्वामीविण । स्वयेंगमनकरीतसे
 ४ पदारविर्दीहोऊनिषट्पद । सुधारससेवीतसेआमोद । प्राणत्यागोनिअभेद । ज्योतीतज्योतीसरलोपै ५ गिरि
 जासमुद्रसंयोग । संगमतोसिंधुसंग । तैसाचिझालाहाप्रसंग । जेंवितरंगजीवनी ६ गंधर्वगेलास्वर्गालयी । सुशो
 ळादेहपडिलामही । भूपआणिभाजातयेसमयी । शोककरितीआक्रोशें ७ शांतवितीप्रजाप्रधान । परिरायावें
 दुश्चित्तमन । विचारकरितीसर्वजन । राज्यद्यावेंभर्तृहरीतें ८ व्रतबंधकरोनसत्वर । वेदविशारदझालेकुमर ।
 धनुर्विद्यादिसमग्र । अभ्यासकेलातयानी ९ चतुर्दशविद्यापारंगत । चौसष्टकळाआंगीवसत । एवंसकळगुणमंडित ।
 होतेझालेत्रिवर्ग १० सुदिनीकेलापट्टाभिषेक । स्थापितेझालेप्रतापार्क । युवराज्याविक्रमदेख । सेनापतीसुभटतो
 ११ चतुरंगचमूकरोनिसिद्ध । प्रस्थानभेरीदुंदुभिशब्द । तेणेंनृपातेंहोऊनिबोध । बद्धहस्तपैयेती १२ मांडली
 कराजेसमस्त । हतवीर्यहोऊनिशरणयेत । करभारघेऊनिअसंख्यात । सेवेसीतिष्ठतीअक्षयी १३ शिविरेंउभविर्ली
 नगरप्रदेशी । रावनिचेसमुहूतेंसी । जेविंशक्रनंदनवनासी । जाताहोयज्यापरी १४ कनकदंडशुभ्रचामरें । मकरविरुद्धें
 दीप्तछत्रें । सुवर्णदंडीएकसरे । वेत्रपाणीधांवती १५ रावनिघालानगगंतून । करिताझालाअश्वारोहण । आइशासति

अ०

१३४।

॥३॥

प्रजाजन । करसंकेतैककूनी ११६ सेनासमुद्रबळतुंबळ । उचंबळूपाहेमर्यादवेळ । खळवाळिलेभूमंडळ । धीरद
ळभारदेखोनी १७ जेविंउदयासयेतांसहस्रकर । लपोनजातीसर्वनक्षत्रे । तेंविंसर्वहीनृपवर । पादाक्रांतपैहोती
१८ पुढेंजाऊनवीरविक्रम । युद्धकेलेंघोरपरम । अहुतकेलापराक्रम । शत्रुजिकिलेप्रतापें १९ तैसेंचिपुढेंजा
यदळभार । वेढितेझालेअवंतीनगर । युद्धझालेंघोरांदर । बळेंनगरघेतलें २० तेथीलरावचंद्रसेन । तोहीपा
तलाअनन्यशरण । तयारक्षिलाआपुलाकरून । आसभावेभाविता २१ मगघेतलेंमहाकाळदर्शन । नृपकरी
स्तुतिस्तवन । जयजयश्रीउमारमण । आम्नायापारनकळेची २२ भाळलोचनभालचंद्रा । त्रितापशमनाप्र
तापरुद्रा । करुणार्णवाकरुणासमुद्रा । भद्रकारकाजगद्गुरू २३ यापरीपरिसोनियांस्तवन । विरूपाक्षझाला
सुप्रसन्न । लिंगांतुनिवरदवचन । राज्यकर्तांतुंएथीचें २४ महाप्रसादसर्वथा । ह्मणोनिठेवीपदीमाथा । तथा
स्तुह्मणोनितत्वतां । निघताझालातेथुनी २५ राजमुद्रापाहूनसर्व । ह्मणतीप्रतापीहाअभिनव । यासशोभेरा
ज्यवैभव । योग्यहोयराज्यासीं २६ प्रजापौरजक्षेत्रस्थ । वैदिकपंडितश्रेष्ठसमस्त । सिद्धमुनिआणिसन्यस्त ।
राजदर्शनायेतीपै २७ कळापात्रेंगुणिजन । गायकगातीसुस्वरमायन । वारांगनांचेंहोतनर्तन । आणिकीर्त
नमाधूंचें २८ शिवप्रासादादिविष्णुमंदिरीं । पूजाद्रव्यषोडशोपचारी । दीपनैवेद्यतेअवसरीं । पूर्वीहूनिचालवी
२९ पूजकसेवकांचेंवितनें । ब्राह्मणासींवर्षासनें । मठवाटिकासंस्थानें । वर्धमानकरितसे ३० देशोदेशींगेलीहाक ।
जातीराजमुद्रांकितसेवक । राजदर्शनाप्रजालोक । उचितधेवोनिधांवती ३१ अनुकूळकाळाचेंमहिमान । पादा
क्रांतशत्रुलीन । सेवाकरितीहोऊनिदीन । लाभहोतीपदोपदीं ३२ यावरमागधदेशींचानृपवर । सिंहसेनाख्यराजे
श्वर । तथाचीसुताअतिसुंदर । नामजिचेंपद्माक्षी ३३ करभारसहकन्यारत्न । समर्पणकरीप्रीतीकरून । चारदिवस
सोहळासंपूर्ण । होताझालातेठायीं ३४ जेविरुक्मांगदावरीमोहनी । रायाचेस्वधर्मापाडिलीहानी । तेविरायासपा
डिलीमोहनी । नागस्वरीफणीजैसा १३५ चंचळकटाक्षचंचळगती । परमचंचळजिचीस्थिती । चंचळहालवीने

॥ली॥

॥४॥

त्रपाती । चंचळस्वभावपैतिचा १३६ सदांमोकळेंवक्षस्थळ । अंचळसरसावीसर्वकाळ । जळांतविलोकीमुखमं
डळ । कुळलांछनीहोयते ३७ वारंवारमुखीपदर । सलज्जसुचरीवक्रनेत्र । निरियाबांधीवरचावर । कुळलां
छनीहोयते ३८ परपुरुषाकरीएकांत । पातिव्रत्यभिरखीलोकांत । सहचरजारिणीतसदांरत । कुळलांछनीहोयते
३९ भ्रतारपाहूनऐश्वर्यवान । प्रीतीप्रियकरीसंभाषण । बाह्यात्कारेंपरीलक्षअन्य । कुळलांछनीहोयते ४०
परपुरुषीनिरतनिरंतर । भ्रष्टाभ्रष्टकरीअविचार । प्रपंचदावीबाह्यात्कार । कुळलांछनीहोयपै ४१ सदांनिजेजे
परगृही । मिष्टान्नएकटीभक्षीगृही । असोनिपदार्थल्लेणेनाही । कुळलांछनीहोयते ४२ दुर्मुखसदाभ्रुकुटीग्रंथी ।
प्रत्युत्तरींशिणवीपती । कुशब्दीपरमत्रासविती । त्रासरूपीपतीतें ४३ भ्रताराचेंपाहेन्यून । वैरकरीरात्रदिन ।
वैरियासांगेपैशून्य । तेकुळलांछनीहोयपै ४४ असोपुढेंहोणार । त्याचाकायसाविस्तार । नृपसैन्यालाथोर ।
तिचेछंदेंवर्तत ४५ रावभोळेपणेंनेणे । ल्लेणसखेप्रियप्राणाहुन । क्षणननिरीक्षितांचंद्रवदन । वाटेअमावास्याआ
जपै ४६ कटुटुंदावनआरक्तफळ । कींकाळसर्पाचीगरलामिर्मळ । भ्रांतावाटेजळसोज्वळ । परीकाळकूटज्यामाजी
४७ औदुंबराचेंसुमन । कींश्वेतकाकनव्हेदर्शन । मत्स्यानदेखूंचरण । तेविंस्त्रीहृदयनकळेची ४८ तिसींनानावि
लाससुरत । नानाअळंकारभूषणेंदेत । शृंगारशतकमगकरी ४९ सर्वज्ञचतुरश्रीनृपवर । केलेंशृंगारशतकसुंदर ।
अर्थवेतीपंडितचतुर । मर्मजाणतीमर्मातें ५० एवंचरायासीप्रियपत्नी । वल्लभाआवडेप्राणाहुनी । तीतेंभोगभो
गीअनुदिनी । परमआवडेनृपाते ५१ यावरीमद्रदेशींचाराजेश्वर । त्याचीकन्यापरमसुंदर । विक्रमातेंदेऊनि
सैवर । योग्यवधुवरेंदीसती ५२ मगगौडबंगालियाचाराजनंदन । त्रैलोक्यचंद्रनामाभिधान । तयासीमैना
वतीसगुणरत्न । दीघलेंलग्नलावोनी ५३ तयातेंआंदणदेतअहुत । गजवाजीशिबिकारथ । दासदासीदेऊनउ
चित । देतप्रीतीनेंभूपती ५४ सुरथरायाचीवधूसगुण । सुभटेंकेलेंपाणिग्रहण । यथाविधीकरूनलग्न । आंदणदीघ
लेंजामाता ५५ धनेवसनैबहुसन्मान । संतुष्टकेलेयाचकजननिर्धनतेझालेसधन । कीर्तिवर्णितीरायाची १५६ यथा

अ०

॥१४॥

॥४॥

काळीवृष्टिपर्जन्य । सुभिक्षसमृद्धीधनधान्य । दुःखदरिद्राणिदैन्य । देशांतूनिपळालीं १५७ विपुळदेती
 घेनुक्षीर । नगरीनसतीजारतस्कर । स्वधर्मैअसतीनारीनर । विप्रवेदपढताती १५८ सदावृक्षसफळफळती । को
 किलासुशब्दैकूजती । साळयापूर्वपक्षकरिती । रावेदेतीउत्तरे १५९ ऐसेंअसतांएकेदेवसीं । विक्रमप्रार्थी
 अग्रजामीं । पृथ्वीप्रदक्षिणाकरावीऐमी । इच्छामनीउदेली १६० आज्ञाझालियाजाईन । शीघ्रयेतसेपरतो
 न । यावरीभट्टहरीदेवचन । सत्वरयेईगुणज्ञा १६१ सर्वेचातुरंगसेनावेऊन । विक्रमकरीतेधूनगमन । माडे
 येगोपुरेवळंचोन । नगरनारीपाहती ६२ सुवर्णसुमनेंअसंखकोटी । स्त्रियावोपितीरायाचेमुकुटीं । पौरजांच्या
 उभ्याथाटी । रावदृष्टीपहावया ६३ विक्रमवोळवीतप्रजाजन । सदुःखितअंतःकरण । रावह्मणेजावेपरतोन ।
 शीघ्रयेईननिश्चये ६४ पुढेंजातांदेखिलेंउद्यान । परमरमणीकशोभायमान । वृक्षनिबिडसफळसघन । जळतुंव
 लतडागीं ६५ कासारतटीएकशिवालय । आणितेथेंदुर्जेशक्तिआलय । रावदर्शनोद्देशेंएकटाजाय । तंवआश्च
 र्यदेखिलें ६६ देवीपुढेंदिव्यपुरुषएक । सालंकारीपरिभग्नमस्तक । पाहोनिनृपसाशंक । होताझालातेवेळीं
 ६७ मगखड्गचेऊनहाती । ग्रीवेंतमारीदृढनिघाती । सकृपहोऊनिभगवती । हस्तधरीनृपाचा ६८ कांकरिती
 तूं प्राणत्याग । मनइच्छीतवरमाग । रावह्मणेहाकोणसांग । पुरुषमृत्युपावला ६९ शक्तीह्मणेऐकसकळ । केर
 लदेशींचाहाभूपाळ । याचेशत्रुअसनीसबळ । राज्यघेतलेंतयानीं ७० यानेंकरूनअनुष्ठान । परीप्रत्यक्षनीन
 देदर्शन । यास्तवमस्तकआपटून । प्राणदेतमजवरी ७१ रावह्मणेवोत्रिपुरसुंदरी । याविषयाकांकठोरांतरीं ।
 देवीवदेरेअवधारी । आयुष्यभानुसरलापै ७२ नसेदैवीराज्यासन । यासमीदेऊंतरीकोटुन । आणिआयुष्याचा
 अस्तमान । होतामरणपावला ७३ रावह्मणेवोविश्वजननी । माझेआयुष्यदेयालागोनी । मीजातसेंमृत्युभुवनीं ।
 याचेनिपालटजगदंबे ७४ अपर्णाह्मणेनृपनाथा । न्यग्रोधत्वचानलागेअश्वत्था । कलीतकर्तातोचिभोक्ता । न
 सेअन्यथासुजाणा ७५ रावह्मणेवोजगदंबे । तूं ब्रह्मांडमंडपीआरंभस्तंभे । कायनकरिशीशिववल्लभे । घडिसीमो
 डिसीब्रह्मांडे ७६ नमोप्रणवरूपिणीपरंज्योती । तूं चस्वरूपाचीवैतन्यशक्ती । तुझेत्रिगुणअसेव्यक्ती । देवत्र

यासीनिर्मिसी ७७ अनंतब्रह्मांडांवीमाळाकरी । सदांजपसीत्रिपुरारोसुंदरी । तूंचिदचिन्मयलहरी । वस्तीअ
 भिनवपैतुझी ७८ याब्रह्मांडकरंडामाझारी । तुझीचसतायोगेश्वरी । तवप्रतापाचीवर्णितांथोरी । तरीएकवैखरी
 माझापै ७९ तूंसर्गस्थित्यंतकारिणी । जगन्मातेश्रीभवानी । त्रिदशयेतीलोटंगणी । तुझामहिमानेणवे ८० तूंम
 दयहृदयजाणोन । जननीतूतेंआलोशरण । मंगळमाहेश्वरीतवाभिधान । तरीसुमंगळकरींकां ८१ मगसदयसुधेची
 स्वर्युनी । बोलतीसकृपपाहेनयनी । तंवउठताझालातयेक्षणी । चाकितलोचनींपाहतमे ८२ देवनापावलीअंत
 र्धान । राजपुत्रउघडीलोचन । तंवपुरुषदेखिलादैदीप्यमान । राजचिन्हीमंडित ८३ अकाळमृत्यूचीघोरनिद्रा ।
 कोणेंजागविलासांगनरेंद्रा । तूंचदिससीप्रतापरुद्रा । करुणासमुद्रामजगमे ८४ परीकळलापाहिजेनाममंत्र ।
 श्रवणइच्छितीतारकमंत्र । अज्ञानतिभिरींप्रगटतांभिन्न । बोधेंपवित्रहोईल ८५ तंवदेवालयींतपस्वीहोता । तेणें
 निवेदिलीसकळवार्ता । मगधावूनचरणींठेवीमाथा । मीउत्तीर्णकैसेनी ८६ पंचैतेपितरवदेश्रुती । परीतेहीतवसरी
 नपवती । यास्तवमौनेंचनिश्चिती । पदींमस्तकठेविलें ८७ बहुतझालेचक्रवर्ती । मार्गेगेलेपुढेंहोती । परीपरदुः
 खवेदनाजाणती । ऐसाविरळाअसेल ८८ यापरीपरोपकारीत्रिजगती । नसेभूतनाभाविष्यती । परदुःखीदुःखवे
 चिती । एकविक्रमकलियुगी ८९ असोराजपुत्रहृणेरया । मस्तकीहस्तठेवींसदया । तुझादासानुदासहोऊनि
 यां । अक्षर्यावसेनसेवेंत ९० मजराज्यासीकायकारण । जेणेंचुकविलेंअकाळमरण । पुनर्जन्मासीकारण।तूंचिझा
 लासदियाळा ९१ विक्रमपुसेनामकाय । हृणसुकेतनामैहाचिदेह । मगतयासदेऊनअभय । राज्यकरवीनतुजहा
 ती ९२ अवश्यहृणेतेंवेळा । सुकेतस्यंदनारूढफला । सेवाकांआज्ञापिताझाला । सेवाकरणेंपैंयाची ९३ दुजेरथींकरून
 नआरोहण।विक्रमकरीतेथूनगमन।सर्वेचेऊनचतुरंगसैन्यादळभारेसींनिघाले ९४ बळियादेपराक्रमीवीर।तयांचेंवेढे
 तेझालेनगर । युद्धकरितीघोरांदर । परमआवेशेंकरूनी ९५ वीरवरवाळतीसकळ । दणाणिलेंभूमंडळ । बाणींजर्जर
 केलेसकळ । प्रळयकाळवोढवे ९६ परमयोद्धेबळसंभव । शत्रुसजीवआणिलाघरून । जयवाद्यघोषेंभरलेंममनाध्व
 जउभविलाकीर्तीचा ९७ शत्रूंचेंकरूनशासन । सुकेतादेतछत्रसिंहासन । द्विजांसीदेऊनिधनवसन । पत्रेंप्रेषितनृपा

तें ९८ विक्रमपात्रिकामुद्रांकित । पाहूनराज्यपादाकांत । ह्यगतीविक्रमाचेविक्रीत । त्याचेस्थापितअसोंपै ९९
 विक्रमआह्वांशकापरी । पत्रिकावंदितेझालेशिरी । करभारेंदळभारी । दर्शनउद्देशेंयेतीते २०० हेंभर्तृहरीवि
 क्रमाख्यान । परमामृतपरमपावन । पुढेंरसाळअनुसंधान । एकाग्रश्रवणकरावें १ आदिनाथलीलासुरस । हें
 चिनर्मदातीरविशेष । पारायणेंतपेंचिनिर्दोष । स्वयेंमहेशतेहोती २ तपकरितीनर्मदेतटी । मृत्युव्हावाजान्ह
 बीनिकटी । कुरुक्षेत्रीदानेंपुण्यकोटी । तथाशेवटीमुक्तीपै ३ तयेंतअसतीजेपाषाण । तितुकेहोतीभाळलोचन ।
 भावेंकरितांस्नानपान । करीतेपावननिश्चयें ४ हाग्रंथनर्मदेतीलवर्ण । तितुकेहोतीउमारमण । पारायणश्रवण
 मननसुमन । अर्चनेंशंकरसंतुष्टे ५ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । सहुरुसमर्थभैरवनाथ । तत्प्रसादेआदिनाथ ।
 प्रथमोध्यार्थीनमीतसे ६ आदिनाथलीलाक्षीराब्धिग्रंथ । भर्तृहरीचेंचरित्रप्राप्तामृत । श्रोतेसुरनरप्राशनकरी
 त । अकाळमृत्यूनाशकजें ७ हाअध्यायपरमपावन । हेंचतुर्दशविद्येचेंआयतन । चौदाचक्रकींचतुर्दशभुव
 न । कींचतुर्दशग्रंथिअनंतहा ८ चतुर्दशविद्याअध्यायसज्ञान । हेंभर्तृहरीचेंआख्यान । श्रोतावक्ताकरी
 पावन । अगाधमहिमानयाचेंपै ॥ २०९ ॥ ॥ श्रीमत्आदिनाथग्रंथेभर्तृहरीविक्रमाख्यानांनामप्रथमोऽध्यायः
 ॥ १ ॥ ॥ अध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ओव्या ॥ २०९ ॥ ॥ श्रीमत्आदिनाथार्पणमस्तु ॥ ॥ ७५ ॥

अध्याय १५ वा ॥

ना.ली

॥१॥

श्रुगणेशायनमः ॥ श्रानमोत्रीआदिनाथविश्वंभरा । लीलाविग्रहीमृडानीवेरा । मायाविपिनेदहनवैश्वानरा ।
कर्पूरगौराविश्वाद्या १ तूद्विजजनहृदयमांडुमा । योगिजनमानसहंसा । परब्रह्मव्योमकेशा । जगद्व्याजगद्गुरू
२ पडिलाअज्ञानतिमिरावार । प्रबोधबोधेत्तुंभास्कर । सद्गुरुरूपेअंशावतार । होऊनिजागवीजगते ३ झा
लीअविद्येचोरजनी । निद्रिस्तजागृतनहोतीकोणी । जेजागृततयालागोनी । तस्करभयनपवती ४ निशीप्र
वर्तलीघोर । कामक्रोधहिंडतीतस्कर । यांनीनागविलेंअवधेनगर । श्वर्नेभुंकतांनेणती ५ गाढमूढनिमुमूर्ष ।
त्यांतहीभासतीस्वप्रभास । पुत्रदाराविषयविलास । सक्तहोवोनिगाहिले ६ परधनपरदाराभिलाष । सदांवाह
तीदृढव्यास । परीमृत्युवोढीलकाळपाश । हेंहीकळोनिनेणती ७ रम्यसदनीहोतीनिमग्र । परीकेव्हालागेल
गृहाअग्र । जागृतझालियाकूपखनन । व्यर्थकायकरोनी ८ वासनामनीषामहत्जारिणी । स्वपतीत्यागूनव्य
भिचारिणी । जारासीरमतीअनुदिनी । निश्चयनराहेएकासी ९ साहाचारअष्टादश । जागृतकरितीनिदसु-
स । परीनिद्रिस्तानउपजेत्रास । बोधवाद्यऐकोनी १० एकत्रितापेतापले । एकतापत्रयेअहळले । एकतेचिते
नेजाळिले । भस्मकेलेजीवंत ११ सक्त्यांनिर्विघडेउपरती । तेजन्ममृत्युप्रवाहीपडती । प्राप्तप्राक्तनअधो
गती । सत्संगतीत्याकैची १२ संसारीघडेजरीसाधन । तैकामेवितीनिरंजनधन । रोगत्रायशर्करेकरून । मग
निबसेवनकासया १३ प्रपंचीपरमार्थघडेल । परीमनाच्यावोढीपरमचंचळ । कीस्यंदनीआरोढोनिनिश्चळ ।
कैर्विराहेनिवांत १४ प्रपंचहादुःखमूळ । रात्रंदिवसजीवातळमळ । सदांकंठीवाहेहळहळ । कदांतळमळनसो
ढी १५ मिष्टान्नआवडेरसने । वासनाइच्छासुवासवसने । सालंकारीरत्नभूषणे । ललनांदोलनविषयादी १६
आतांपरिसाकथासुरस । रासिकशृंगारादिनवरस । भर्तृहरीआख्यानसुधारस । श्रवणंपात्रीचेइजे १७ गता

अ०

॥१५॥

॥१॥

१ पार्वती. २ पति शंकर. ३ माया रूपी रान जाळणारा अग्नि. ४ सूर्य. ५ रात्र. ६ चोर. ७ जीम. ८ कान.—

ध्यायाचेसंगती । विक्रमप्रसन्नकेलीशक्ती । राजपुत्रउठवोनिनिश्चिती । स्वराज्यासींस्थापिला १८ तेथूनि
 आपलेस्वचंभूतें । पाठवीनृपअवंतीतें । एकटाएकांतउत्तरपंथें । परोपकारीजातसे १९ परदुःखाचीवेदना ।
 तेचिसाधूजाणतीसुगा । इहींचिन्हींविक्रमजाणा । परदुःखभंजनीसज्जनतो २० अपंगअनाथदीनकेवळ । पा
 हूनजयासींकळवळ । तोमूर्तिमंतजांश्वनीळ । नररूपेंसिअवतरे २१ तोक्षमाशांतीचाअचळअडळ । ठतोप
 काराचाध्रुवनिश्चळ । सद्यहृदयउदाधिकेवळ । तोविक्रमनृपाळएकपै २२ परोपकारार्थशोधीअवनी । राजा
 हिंडेवनोपवनी । ऐसादुजाभूमंडळी । भूपकुंभिनेनीनदेखे २३ गिरिगुहासुस्थळस्थानें । शोधूनघेतसिद्वदर्शनें ।
 पाहोंजातांअटव्यवनें । निःशंकमनेवीरतो २४ तोंमाध्यान्हींपातलावासरमणी । रायासिझोंवलीदृषासर्पिणी ।
 तंवअकस्मातदेखिलेंनयनी । सरोवरविस्तीर्णएकपै २५ मार्जोरक्तपीतश्यामसुनीळक्रमळें । एकचतुर्दळएक
 षड्दळ । एकद्वादशदळआणिद्विदळ । सहस्रदळतेजस्वी २६ तंवतडागातटीपर्णकुटी । तेथेंदेखिलातपस्वी
 हटी । राजाजाऊनिउठाउठी । दर्शनघेततयाचें २७ साष्टांगकरोनिनमन । बद्धहस्तेविनवीवचन । कायसें
 निग्रहअनुष्ठान । कारणकायकळावें २८ धनापेक्षाकींराज्यअपेक्षा । पुत्रापेक्षाकींकांतापेक्षा । कन्यापेक्षाविद्यापे
 क्षा । निरपेक्षकींसापेक्ष २९ तपस्वीवदेऐकराया । व्यर्थपुससीमजकासया । विरूपाक्षप्रत्यक्षव्हावया । घोर
 तपआचरलों ३० द्वादशत्रयसंवत्सर । अनुष्ठानकेलेंअतिउग्र । तरीनहोयसाक्षात्कार । भविष्यजाणेविधाता
 ३१ प्रथममासींनिराहार । द्वितीयांतकरीफलाहार । तृतीयमासींगलितपत्र । वायुआहारपैचौथा ३२ पंच
 मांतकरीधूम्रपान । षष्ठमांतपंचाग्निसाधन । सप्तममासींशीतोष्ण । समानपाहेदेहासी ३३ विक्रमविस्मितहोऊ
 निचिती । परमदीनदयाळहापशुपती । भोळाउदारचक्रवर्ती । परीकांनभेटोद्विजासी ३४ ऐमेंऐकोनवचन ।
 नृपकरीनिग्रहअनुष्ठान । तंवप्रसन्नझालाउमारमण । ह्मणवरमागइच्छित ३५ कर्पूरगौरगौरीरमण । वदेकांकरि

१ सैन्य. २ शंकर. ३ पर्वत. ४ समुद्र. ५ भूमीवर. ६ सहा पाकळयाचें कमळ. ७ बारा. ८ छत्तीसवर्ष.

ना.ली.

॥२॥

सीतीव्रअनुष्ठान । येरूवदेकरजोडून । हाब्राह्मणश्रमपावे ३६ रावह्मणेदेईभेटी । शिवह्मणेकांघालिसीसंकटी ।
राववदेधूर्जटी । परमकष्टद्विजपावे ३७ अवश्यह्मणेकैलासनाथ । विप्रासतेव्हांदर्शनदेत । तपस्वीह्मणेसकळ
आर्त । पूर्णकेलेनृपवरें ३८ नीलग्रीवजाज्ञावचन । सत्वरजावेत्वांयेधून । प्रपंचकरीहोईलनंदन । वेदपाराय
णसुपुत्र ३९ शास्त्रविशारदापितृभक्त । ब्रह्मवेतापरमविरक्त । ऐसेवदोनिउमाकांत । गुप्तहोततेक्षणी ४० नृप
पत्रदेऊनद्विजासी । पाठवीतअवंतीसी । अग्रहारदेऊनियांविप्रासी । अवंतीसीठेविलें ४१ श्रोतेआशंकाघेती
मनी । कांद्विजासनभेटेशूळपाणी । आणिविक्रमाचेयोगेंकरूनी । दर्शनदिलहेंतात्काळ ४२ विक्रमवीरभद्रावता
र । करावयाजनापरोपकार । तोशिवअंशनिर्धार । विचरतसेभूमंडळी ४३ तपस्वीहोऊनकृतार्थ । विक्रमाचें
यशवर्णित । धन्यधन्यतूनृपनाथ । औदार्यकर्णासारखें ४४ धन्यतेसुजनजननीउदरी । परदुःखमंजनप
रोपकारी । इहपरकीर्तिध्वजनिर्धारी । उभविलातेणेंअक्षयी ४५ विक्रमविप्रचरणींठेवीमूर्ध्नी । जानाझालातये
क्षणी । सर्वेचिद्विजनिघेतेधूनी । अवंतीसीपातला ४६ यापरीविक्रमार्चीचरित्रेंअद्भुत । वर्णितांवाढेविस्तीर्णग्रं
थ । यालागींनिवेदिलेंध्वनित । श्रोतयातिंयथामती ४७ जेसप्तपुरियांतमहाक्षेत्र । क्षिप्रावाहेअतिपवित्र ।
ज्योतिर्लिंगमहाकाळत्रिनेत्र । स्मरतांत्रितापहरपती ४८ असोअवंतीसआलातोब्राह्मण । साखूनस्नानसंध्या
देवतार्चन । घेतांमहाकालेश्वरदर्शन । जननमरणनाशकजो ४९ सर्वेचजायराजसदनी । सुभटवीर्गसपत्रदेउ
नी । तेणेंपत्रिकामस्तकीवंदोनी । विप्रास्वागतपुसिलें ५० मगवांधूनादिधलेंतयासदन । द्विजादेतधनधान्यवस
न । भावेंकरोनिसाष्टांगनमन । आशीर्वादघेतसे ५१ असोभर्तृहरीराजाविषयीकथन । स्त्रीसकझालातिज
आधीन । अंतःपुरींराहेअनुदिन । तिचेछंदेंवर्ततसे ५२ चंद्रकांताचेंउच्चमंदिर । वरीकाश्मीराचेंदामोदर ।
सुवर्णकलशमनोहर । नक्षत्रप्रायदिसती ५३ वैरागरीमाजीरत्नसुमन । कीळास्फुटकळिचंद्राकिरण । पाचूंच्या
वेलीरोखिल्यासघन । हेमकोंदणींभिरवल्या ५४ हरितवर्णवृक्षसपल्लव । माणिक्यपुष्पेंवरीअभिनव । पु

अ०

॥३॥

॥२॥

ष्काराचीं फळें अपूर्व । रावे उडती पाचूचे ५५ नीळमयूरें शब्द करिती । हिरियांचे हंस उड्डाण घेती । कोकि
 लानीळ वर्णी कूजती । बकडोलती सुतांचे ५६ खणो खणी पुतळे नाचती । एकपिक स्वरें आलापिती । कोणी
 आलियान मस्कार करिती । अभ्युत्थानें देउनी ५७ ऐसे तें सुरम्य सदन । दुजें भासे शक्र भुवन । तें चिरायाचें
 क्रीडा स्थान । अनुपम्य स्थळ पै ५८ रत्नमंडपीं शय्या अरळ । सुमन सुवास अहळ बहळ । सुगंधोदकाचें सुवर्ण
 मराळ । सुरता श्रमीं सिंचिती ५९ लावण्य पुतळ्या लघुचीरें । वारा घालिती एक सरें । एक करी घेऊन पुष्पहार ।
 गळां घालिती नृपाच्या ६० एकतां ब्रूल स्वकरें देती । एकपिक पात्र पुढें करिती । एक नेत्र संकेतें खुगाविती । राया
 प्रती पुतळ्या ६१ एकरत्न दीपिका घेऊन करी । रायाच्या चालती पुढारी । एकांत स्थळीं अंतःपुरी । पुतळ्या
 वीण नसेची ६२ असो एकांती कांत कामिनी । क्रीडा विलासी सक्त मैथुनी । अन्योन्य संवाद मधुर वचनी । प्रिय
 प्रीती प्रियेंसी ६३ जें विगळीं मत्स्य गुंतला । ते विनृप सर्व स्वे वश्य झाला । कीं सुगंधा फगी भुळला । चंदनीं विष्टि ला
 ज्यापरी ६४ फळतां ब्रूल उदक पान । कदान करी कांते वीण । अशन विहारा दिशयन । न करी तिज वीण सर्वथा ६५
 वासना पोसी विषया मिष । गुंतलें मन मीन नृप मानस । संपूर्ण आकर्षिलें इंद्रियांस । भुली पडली मोहाची ६६ अनेक
 विलास क्रीडा करित । परी काम रुशान न व्हे शांत । स्त्रीनेत्र कटाक्ष घृत सिंचित । तेणें प्रज्वलित सर्वदां ६७ यावरी श्रो
 तयांचा प्रश्नादर । शिव वर देतो द्विजवर । पुढें कैसा तो विस्तार । सविस्तर निवेदी ६८ जीजी आज्ञा वंदून वक्ता । तरी
 अवधारा ते चिकथा । तुमची आज्ञा वंदूनि माथा । आदरें करोनि परिसावें ६९ तुर्ही केला उतम प्रश्न । आतां तें चिकथें
 चें कारण । जें विंदृष्ट हीचें आमंत्रण । परम हर्ष ज्यापरी ७० देव शर्माना मे द्विजवर । सुभट वीर्या श्रय निरंतर । तया
 सझाला एक कुमर । सुपुत्र पुत्र पवित्र जो ७१ झाला वेदशास्त्र परायण । स्वसंवेता परम सज्ञान । निव्यनैमित्तिक संपादू
 न । श्रौत स्मार्ती नेटका ७२ सुमंत नामक परम सुशील । अतिसज्ञान नैष्ठिक विमळ । चतुर्दश विद्या करतळा मळ । भूत
 मात्री अद्रेष्टा ७३ स्नान संध्या जप हवन । स्वाध्याय आणि देव तार्चन । वैश्वदेव अतिथि पूजन । या षकट मरित सदां

ना.ली.

॥३॥

७४ कोणेएकेदिवसोजाण । टाकूंजातांजंवबलिहरण । ह्मणेएथेंआतिथिकोण । तोंचर्पटीउभेदिसती ७५ अउक्ष
उच्चारकरितीतेथें । पाहुनहर्षझालाद्विजातें । प्रार्थूनिआणिलेंस्वगृहातें । षोडशोपचारेपूजितसे ७६ नार्थेभिआ
करूनग्रहण । जातेझालेतंवतेथून । द्विजेंकरोनियानमन । विनयहोऊनिविनवित ७७ ह्मणेस्वामीआर्तचिती ।
सदेहकिंवामानसगती । गमनसत्यलोकाप्रती । प्रत्यहींव्हावेंपैमाझें ७८ मगवदतीचर्पटीनाथ । बापाकलीदुर्ध
टझालाप्राप्त । कैर्विघडेहेंअघटित । बाळभावेंतुंवदसी ७९ मुळींकरावाअसनजय । वासनाक्षयमगमनोलय ।
मनोलयझालियापाहें । सर्वत्रविजयपावसी ८० मृगाजिनाचेंकरीआसन । तरीसर्वसुखाचेंकारण । मोक्षतोव्या
घचर्मजाण । ज्ञानप्राप्तीकुशासनी ८१ सर्वसिद्धीतेंकंबळ । तरीमनकरोनियानिश्चळ । अचळसिद्धीहोयसक
ळ । संशयनधरीसर्वथा ८२ यमनियममढआसन । प्राणापानींधरावेंध्यान । धारणावळेंकरून । समाधिसि
द्धीपावसी ८३ लोभहेंपातकाचेंमूळ । अनेकव्याधीहेरसमूळ । स्नेहमूळदुःखकेवळ । समाधिसुखत्रयत्यार्गे ।
८४ यावत्शरीरस्वस्थसिद्धी । यावत्ज्वरेंसिअवधी । यावत्तंद्रियेंसावधी । तावत्सिद्धीसर्वही ८५ तरीत्वारि
तकरावेंआत्मसाधन । कींयहींलागलियाअग्र । मगव्यर्थकायकूपखनन । तेंमूर्खपणजाणिजे ८६ सरूपहोऊ
निसदयउदधी । तात्काळलाविलीत्यासमाधी । योगयुक्तीकुंचिकासिद्धी । सिद्धीझालीक्षणापें ८७ नाथकरि
तीतेथूनगमन । सुमंतकरीसाष्टांगनमन । विप्रह्मणेपुनर्दर्शन । करजोडोनिविनवित ८८ अवश्यह्मणूनतये
वेळ । जातेझालेदीनदयाळ । तेमहाराजभक्तकेवळ । विश्वोद्वाराविचरती ८९ यावरोतोद्विजराज । वेदानि
पुणसमुद्र । करिताझालादेशावर । सत्कारकरितीतयाचा ९० वेदविशारदविद्वज्जन । बद्धहस्वकेकरिती
वंदन । दर्शनायेतीनृपनंदन । धनवसनेंअर्पिती ९१ विद्यानराचेंरूपधन । विद्याकरवीयशवर्द्धन । विद्या
करवीसुखसंपन्न । विद्यामान्यसकळांतें ९२ विद्याभांडवलबांधूनगांठों । हिंडताझालापृथ्वीतटी । परीग्राही
कनदिसेष्टी । परमहिंपुटीहोतसे ९३ विद्यासधनधनाचीपेटी । तयातस्करकैंचालुटी । विद्यापाठीराखी

अ०

॥१६॥

॥३॥

संकटी । विद्यागौरवकरावित ९४ विद्याहेविदेशजननी । विद्यासुफळवर्धनी । विद्यावंद्यत्रिभुवनी । विद्या
 विहीनपशूते ९५ बंधूनसेविद्येसमान । नसेरिपूव्याधीसमान । नसेधर्मसत्यासमान । नसेज्ञानासमतप
 ९६ जयाचाहीवेदमुखोद्गत । जोसकळशार्मीपारंगत । अष्टादशपुराणासहित । चतुर्दशविद्याजयाते ।
 ९७ विद्याविशारदपरीचितातुर । परीक्षाद्यावयाहोयअतुर । अपरनसेपृथ्विवर । यास्तवविक्रमसर्वदा
 ९८ द्विजकरीमनीविचार । विबुधगुरुवृहस्पतिथोर । तयांदावुंविद्याभांडार । हाचिप्रयत्नकरूंपै ९९ मगयो
 गवळेंकरून । पाहूंगेलास्वर्गभुवन । निर्जरीद्विजअवलोकून । त्यादेखूनउभेसभे १०० पुरंदरेंकरून
 नअत्यादर । अम्युत्थानादिसत्कार । बद्धहस्तेनमस्कार । करितेझालेसर्वही १ तयविसवृनिदिव्यासनी ।
 पूजिताझालापाकशासनी । अर्घ्यपाद्यादिदिव्यरत्नी । पूजाकरोनिप्रार्थित २ यावरीवदेअंगिरासुत । दुर्वट
 मार्गक्रमुनिपंथ । पातलांतेंमनोगत । कळलेंपाहिजेद्विजवरा ३ ऋषीवदतसेप्रत्युत्तर । तपसिद्धिझालियानं
 तर । जसाभेटेपिनाकधर । तेर्विलाभतुमचा ४ अनंतजन्मीचेंतपाचरण । यास्तवझालेंगुरुदर्शन । कृतार्थहो
 ऊनमीधन्य । मान्यहोईनत्रिलोकी ५ विद्यामांदुसीअनर्घ्यरत्न । तुमचेपदीं करीनअर्पण । होतेंउत्कंठितमाझे
 मन । तेंआजिपूर्णझालें ६ अन्यत्रओर्तनसेमन । व्हविंस्वाभीचेंदर्शन । हेंचिधरोनिकारण । श्रीगुरुवरणपा
 हावे ७ बहुतशोधिलीकुंभिनी । परीक्षाग्रहणीनसेकोणी । आतांअर्चूंविद्यासुमनी । विबुधगुरुगुरुवर्या ८ विद्या
 मांडारीचेंधन । समग्रकेलेंगुरुअर्पण । तेणेंहोऊनसुप्रसन्न । अभयवरदेतसे ९ संतुष्टपणेंसुप्रसाद । अर्पितेझाले
 फळअगाध । जेष्ट्युलोकीअंसाध्य । तेंचिअर्पीतयातें ११० तारारमणवदेतयासी । हेंफळभक्षिल्याअमरहो
 सी । कौमारदशापावेदेहासी । जरामरणनसेची ११ महाप्रसादक्षपून । सुमंतकरीसाष्टांगनमन । कृतार्थकृतार्थ
 हेंवचन । हर्षेनिर्भरहोतसे १२ यापरीगौरवोनिविप्रसङ्गणी । येताझालाआपुलेसदनी । विचारविवरींतीअनु

ना.ली.

॥४॥

दिनी । संशयसमुद्रोपडियेला १३ स्वयंभक्षविंजरीफळ । तरीवांचोनियांकायफळ । भिक्षुकाचाजन्मनि
फळ । भिक्षामागणेंचुकेना १४ भिक्षुकटणाहूनिहळुवट । याचनाकरोनिभरावेंपोट । सदांविकसितकरपुट । सदां
उपार्जनकरावे १५ द्विजेंदृढनिश्चयकरूनी । आपुलानृपरावचूडामणी । पुण्यश्लोकविचारखाणी । तयासीं
अर्पणकरूंहे १६ करीलप्रजेचेंपाळण । सुखीरक्षीलगोब्राह्मण । महापुण्यपरायण । स्वधर्मनिष्ठनेटका १७
धरांमरेंअमरफळ । अमरलोकींचेंजेंरमाळ । रावदर्शनातात्काळ । सर्वेवेळनजातसे १८ विनादेखुनिउठिली
सभा । नृपनमस्कारोनिराहेउभा । मानूनियांऊतार्थलाभा । हर्षउत्कर्षमानसीं १९ जेविंजनभेजयकरितांयज्ञ ।
आस्तीकऋषीबाळसानं । कीबळियागींवाभन । बाळभातुंजैसापें २० तैसापातलातोद्विजवर । रावकरीअति
सत्कार । पूजोनियांषोडशोपचार । उतमासनींवैसवी २१ विप्रदेतसेआशीर्वाद । फळसुफळमनदेतप्रसाद ।
भूपासिझालापरमानंद । अगाधलाभह्मणोनी २२ अनर्घ्यवस्तुअप्राप्तप्राप्ती । कैसीझालीसदयमूर्ती । हेंफळ
दिव्यदीप्ती । प्राप्तझालेंमजसांगे २३ येखूवदेसव्यवचन । पाहूंगेळेंस्वर्गभुवन । तेथेंगुरुहोऊनिप्रसन्न । अम
रफलहेंअर्पिलें २४ रावदेतसेअपारद्रव्य । परीतो नवेनिस्पृह । नृपासिपुसोनिलयाहं । स्वसदनातेंजातसे
२५ अंतःपुरीशीघ्रभूपाळ । स्त्रीमहगणेंऐकनिश्चळ । महत्फळेंजन्मसफळ । प्राप्तझालेंलामळें २६ निगूढदेवी
लावण्यसरिते । निशीतसेवृंएकांतातें । ऐसेंसांगोनियांनिरुतें । सभेसभृपपातला २७ महाप्रारब्धाचीकैसीगती ।
होणारनचुकेकल्पांती । तेस्वजाराप्रतिफळदेती । राजकांताप्राप्तीनें २८ त्यागोनियांगोदक । स्वीकारीजेंविधि
लरोदक । मृगमदत्यागोनिघेतलीराख । त्यागकेलाहुँदैवें २९ रायकेळेंसोडून । अर्कफळेंकेलींग्रहण । टाकोनिजांबून
दसुवर्ण । लोष्टेघेतहस्तकीं ३० सोडोनियांराजहंस । आवडीरक्षिलावांयस । झुगारिलाहातींचापरिस । पाषाणवे
तकरपुटीं ३१ असोयापरीराजपत्नी । तीतेंदुष्टदुष्टीदुष्टप्राक्तनी । तेंफळदासालागोनी । स्वजारातेंअर्पिलें ३२ राजप

अ०

॥३६॥

॥४॥

१ ब्राह्मण. २ लहान. ३ सूर्य. ४ आसन. पाय. अर्घ्य इत्यादिक सोळा उपचार. ५ लोखंड. ६ कावळा.

लीलावण्यराशी । तिजहूनिप्रियव्यासिदासी । फळवेळनिदेतसेतिसी । दुदैवबुद्धीउदेली ३३ दासीविचारीआपुले
 चिती । पूर्वदोषजन्मविपत्ती । तशांतदासीकलंकमजप्रती । दास्यत्वनीचपरमहें ३४ जळोजळोदास्यत्वाचेंजिणें ।
 जरीहेंफळकरूंसेवणें । तरीचिरकाळदास्यत्वचिकरणें । दुःखभोगणेंचुकेना ३५ तरीसुमंतनामेंद्विजोत्तमातयासिअ
 र्पितांपुण्यपरम । हाचिनिश्चयकरोनिनिःसीम । विप्रसदनीपातली ३६ तंवतेऋषिनसतीआश्रमी । तेणेंउद्धि
 ग्रहोतसेमनी । मगविप्रपत्नीतेंप्रणामी । विनयोतरीविनवीत ३७ हणगेमायेऐकवचन । मीपातलेआर्तधरून ।
 परीनझालेंमुनिदर्शन । दैवहीनमीअसें ३८ असाध्यसाध्यहेंअमरफळ । हेंद्विजादेतांजन्मसफळ । धरूननिश्चय
 निश्चळ । वटूनऐसेंफळवोपी ३९ यापरीबोळोनिफळअर्पित । साष्टांगकरीप्रणिपात । येणेंहोईलकृतकृतार्थ ।
 हेंफळदेतांऋषीतें १४० तेंव्हांवंदूनिजायदासी । ऋषिभार्याअवश्यहणेतिसी । सर्वेचिपातलेऋषी । तंवफळ
 देखिलेंस्त्रिहस्ती १४१ । बोळवोनिभार्यासेपुसिलें । येरीसाकल्यानिवेदिलें । मुनीतेंआश्चर्यवाटलें । फळनिर
 खनितेवेळी ४२ हीअमोल्यावस्तुदासीपासी । नेणोंप्राप्तझालीकैसी । परमक्षोभपावूनमानेसी । हणेरयासीपुसा
 वें ४३ मगत्वरितजायराजलथी । नृपासपुसेतयेसमयी । फळभक्षिलेंकिंवानाहीं । प्रमाणवदेनरेंद्रा ४४ स्मृतिवि
 स्मृतहोऊनिमनी । अंतःपुरीजायसदनी । स्वस्त्रीसपुसेतयेक्षणी । परीतेमौनस्तब्धनबोले ४५ मगपाचारोनि
 द्विजकामिनी । तीतेंवदेरावचूडामणी । येरीनिवेदीयथार्थवचनी । वर्तलाजोवृत्तांत ४६ मगअणविलेंदासीतें ।
 रावपृच्छाकरीतीतें । तेवदेहेंफळमातें । सेवकानेंअर्पिलें ४७ परीकोठीलउत्पन्नकैसेंप्राप्त । हेंसहसानेणेंमीनिभ्रांत ।
 तदुपरीभूपसेवकास । बोलावूनिआणिलें ४८ राववदेसेवकालागीं । तवअन्यायसेवीतलाआगीं । यास्तववाग्देव
 ताराहेउगी । स्वअपराधजाणूनी ४९ शरीरीपावूनिम्लानता । सद्गदकंठमुखींगलानता । सर्वांगीरीमांचतत्वतां ।
 होतेझालेतयाचे १५० विषयसुखवाटेअतिगोमटे । परीपरिणामीदुःखमोठें । कींवननागखातांगोडवाटे । तो

ना.ली.

॥५॥

प्राणहर्ताशिवटी १५१ रायेंविश्वासोनआश्वासन । देताझालादासालागुन । तूवदसीजरीसत्यवचन । तरीनिर्भ
यपैमाझे ५२ रावविश्वासधरोनपोटी । वदताझालागुह्यगोष्टी । तवभार्येनेमजसंकटी । नेमवचनेंगेविले ।
१५३ तीर्तेवदेमीयथार्थ । मातेपरीतूराजकांते । सहसाकर्मनघडोमते । हेअमर्यादानकरीमी ५४ ह्मणेआज्ञा
तुजप्रमाण । नऐकतांशिक्षालावीन । मीराजकांतारायासमान । दंडकरवीननृपहस्ते ५५ यापरीवदोनेउतर ।
मजसकिरीबळत्कार । अपराधीमीदुराचार । शिक्षाकरणेंउचित ५६ भूपविस्मितहोऊनिमनी । ह्मणेनकळेई
श्वरकरणी । विरंचीलिखितजेंप्राक्तनों । कदांकाळींचुकेना ५७ लक्ष्मीलक्षहीनाप्राप्ती । कुळहीनार्तेसरस्वती ।
कुपात्रांकुलांगनासक्ती । पर्वतीमेषपैजेसा ॥ ५८ ॥ श्लोक ॥ यांचितयाभिसततंनयिसाविरक्तासाप्यन्यमिच्छ
तिजनंसजनोन्यसक्तः । अस्मत्तृतेचपरितुष्यतिकाचिदन्याधिकृतांचतंचमदनंचइमांचमांच ॥ ३ ॥ टीका॥
मीचिंतीतसदांजियेसी । तीतोसक्तपरपुरुषी । तोरतसदांदासीमी । धिक्कारकरीसर्वस्वां ५९ धिक्कारतेसीधि
क्कारत्यासी । धिक्कारमदनासीधिक्कारमजसी । ऐसारावहोऊनिउदासी । आसिताझालाराज्याने १६० नृपे
स्वस्वीतेवंदोन । परमार्थासीमायेतूंकारण । मीकायहोऊंउतीर्ण । तुझेनिवन्यत्रिभुवनी ६१ जेविंशियासहगम
नी । जातीष्टहपुत्रत्यागुनी । तैसेंरायेंभानूनिमनी । वनागमनकरीतसे ६२ रायेंवेऊनवैराग्य । देहमेहमानी
अयोग्य । भवव्याधीत्यागूनआरोग्य । योगमार्गधरियेला ६३ प्रधानधावोनधरीचरण । ह्मणेस्वरूपअपराधाव
आसन । तूंसुबुद्धआणिसर्वज्ञ । विचारश्रेष्ठाविचारी ६४ शुधांलामलीजयाकारणें । वास्तवटाकिसीउदरचिह्न
न । कींश्मश्रूवाढतीह्मणून । मस्तकछेदनकरवि ६५ तरीक्रोधनधरीराया । दुष्टादंडीप्रतापवर्या । शरणागताहोसी
सदया । उचितानुचितविचारी ६६ प्रजाप्रार्थितीभूपाळ । जेविंजननीत्यागूनिजायवाळ । तेविंप्रजेवावरवाळ ।
होतअसेंनरेंद्रा ६७ परीतोनेणोनिजायपुढारी । रावभूदेवांतेनमस्कारी । प्रार्थनाहरीवद्वकारी । लोभमजव

अ०

॥१६॥

॥५॥

रीआसोंद्या ६८ प्रजावदतीहेजगन्निवास । दुःखप्रदउदेलादिवस । अष्टहीदिशादिसतीवोस । नगरउद्वसनृपा
विण ६९ विद्याचातुर्यवेदांत । सद्गुणअभ्यासितीवहुत । परीमर्मजाणतीकचित । तैवैराग्यघेतीनिश्चय १७०
ऐसाभर्तृहरिसर्वज्ञजेणें । शतकेंत्रयकेलींनिर्माण । परमगुह्यार्थगहन । चातुर्यआणिवैराग्य ७१ प्रथमकेलेनीतिशत
क । द्वितीयतेशृंगाररसिक । तृतीयवैराग्यसर्वाधिक । स्वयेंअनुभवघेतसे ७२ यापरीराववैराग्यसंपन्न । से
विताजाहलानिरंजन । यावरीकरीफळसेवन । चिरकाळवैराग्यअसोहें ७३ शुक्लपर्शीआद्यापासून । पूर्णिमे
चापूर्णदिन । पूर्णकळारोहिणीरमण । तेंविजाणअध्यायहा ७४ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । सद्गुरुमैरववरद
समर्थ । तत्प्रसादआदिनाथ । पंचदशोऽध्यायहा ॥१७५॥ पंचदशाध्यायः समाप्तः ॥१७५॥ ओव्या ॥१७५॥

अध्याय १६ वा.

श्रीगणेशायनमः । । नमोपूर्णब्रह्मआदिनाथ । सत्यशाश्वतउमाकांत । जोपरात्परहेरंबतात । त्रिगुणेरहित
अदळजो १ तूंमत्यशाश्वतअनामिया । तूंअजंअजितअव्यय । तूंपरंज्योतिप्रकाशवर्या । सद्गुरुहूंपेंविचरती
२ गताध्यायीचाइतिहास । वैराग्यझालेंभर्तृहरिस । करिनाझालाअरण्यवास । कथारहस्यसुरसपें ३ अंगिकाहू
नवलकलवसन । नैराश्येंपरीकरीभ्रमण । इकडेवर्तलेंकायकठिण । तेंचिसज्जनींपरिसावें ४ लोकउज्जेवेंलांछन । का
लिमेनेंमाखलेंवदन । सकळीकसलज्जहोऊन । राजकांतासदुःख ५ भवितव्यक्रणानुबंध । याचानकळेसर्वशोध ।

१ सत्वगुण रजोगुण व तमोगुण. २ जन्मरहित. ३ नाशरहित.

ना.ली.

॥१॥

पूर्वप्राक्तनअगाध । भोगिल्यावीणसुटेना ६ एकटीएकांतअरण्यांत । जातीझालीआतित्वरित । पश्चातापेंअ
तिदुःखित । वर्नीनिकटजातसे ७ मोरक्षकातेंपाचारून । देतीझालीकरभूषण । हेरत्नकंकणकळनिग्रहण ।
ममाङ्गेनेवर्तावे ८ कुंडगर्ताकरावीखनन । मार्जीकळनशुष्कइंधन । ऐसेंआज्ञापितांघन । सिद्धकेलीत
यानें ९ ह्मणेकरारस्थळांतर । कोणानवदारेहाविचार । दुजेवर्नीतेसमग्र । जातेझालेसर्वही १० सुस्त्रा
तहोऊनतयेवेळीं । चेतविलाज्वाळाभाळी । जयजयशिवचंद्रगौळी । ह्मणुनिउडीटाकिली ११ सुभटवी
र्याचेहोतेहेर । तिहींजाणविलासमाचार । रायेंउत्तरकार्यसमग्र । संपादिलेंतियेचें १२ अस्थोरक्षासर्वही ।
विहाळिलीक्षिप्राप्रवाहीं । यावरीवर्ततांदिवसकाहीं । अपूर्वचरित्रवर्तलें १३ भर्तृहरीरायाचेंवृत्त । देवेंद्रा
सीझालेंश्रुत । नृपेंपीयूषफळभक्षुनिव्वरित । अनुष्ठानकरितसे १४ हेंपरमभयपाकशांसनी । पाहोनिखि
न्नहोतसेमनीं । आरूढेलमाझेसिंहासनीं । तपेंकरोनिवाटीं १५ आधींचपुण्यशीळतोनृपाळ । तशांतभ
क्षिलेंअमरफळ । तपेंहोईलपरमसबळ । पदघेईलपैमाझे १६ असोरावहिंडतावनांत । तोंचर्पटीभेटलेअकस्मा
त । नाथासकरोनिप्रणिपात । हर्षयुक्तअंतरीं १७ चर्पटीनार्येवरोनिहस्त । एकांतीनेतअरण्यांत । रायासि
बोधिताझालाहित । परमसकृपहोउनी १८ भविष्यजाणुनिपुढारी । ह्मणेरायावचनअवधोरी । ईश्वरीसत्ताच
राचरीं । ऐसीचअहेनृपनाथा १९ ऐसीचप्रतिमानाचवीत । परीसूत्रधारीराहेगुप्त । हारीजयकरीएकांत ।
परीउभयपक्षीआपण २० महावस्तूचेलोभेंकळून । तोंचिअनर्थासींकारण । स्यमंतमण्याचेंविहरण । आलेंजाण
कृष्णावरी २१ कींराहूप्राशितांअमृत । तत्काळझालामस्तकहत । दिव्यवस्तूसींघात । महाअनर्थबोढवे २२
पराचावायसकरणें । हेसंभावितासीलाजिराणें । आपुलीजानूउघडीकरणें । उचिताउचितविचारी २३ पाहातां
हाचिसृष्टिक्रमआहे । गंधर्वाग्नीसोमपाहे । नृपानधरीहासंशये । विचारकरीमनासीं २४ ऐकराजाचातुर्यसिंधू । मनाचें

अ०

॥१६॥

॥१॥

देवततरीकुटिलेंदू । शिवमुगुटीतरीकेविनिहूं । परीदुरोनिवदूंतयातें २५ गुरुभार्यातारासती । तीवश्य
 झालीरोहिणीपंती । तीप्रसवलीबुधाप्रती । हेंतूजाणसनिरेद्रा २६ पाहेइंदिराअतिचंचळ । देवांसुरांतन
 राहोनिश्चळ । शंकरमुगुटीगंगानिर्मळ । परीशंतनुभूपाळवरियेला २७ शिवइच्छितांमुखचुंबन । तयानदेच
 प्रीतीकरून । परीसहस्रमुखेंकरून । सामरातेंचुंबिलें २८ परमकापट्यस्त्रियांचीजाती । मनीअभिलाषी
 द्रौपदीसती । कर्णहीजरीअसतापती । तरीभोगभोगितेंअक्षयी २९ ऐकरायासारांश । कोणतेंकुळसांगनिर्दो
 ष । व्याधीरहितकोणपुरुष । सांगमजनरेद्रा ३० वस्त्राआडनग्रजग । पाहूंजातांसर्वविलग । सृष्टिराहाटीचाहा
 चिमार्ग । जाणसीकींसर्वज्ञा ३१ शोधूनशर्करेचाठाय । तेथेंपिपीलिकाअवश्यजाय । विश्वासस्थळींठेवितां
 भायें । अपायहोतजाणपां ३२ पाहेरायानिश्चयेंसी । कायकरावेंवस्तूचतैसी । विचारकरीदृढमानसी । उपाय
 यासीअसेना ३३ आतांआग्रहनधरीचिती । उर्वरितविषयाचीकरीदृष्टी । ऐसेवदोनिकृपामूर्ती । कायकरिताजा
 हला ३४ राजपत्नीचीरक्षाजीवनी । त्यागिलीहोतीजियेंस्थानी । भस्मकुंकिलेंतयेंक्षणी । तोंदिव्यकामिनी
 निघाली ३५ सालंकारीकमळनयनी । शुभांगीशुक्लावरधारिणी । जेविसीरसमुद्रांतूनी । दिव्यइंदिरांप्रगटली
 ३६ कींजान्हवीमार्जीदेवतटिनी । सगुणरूपदेहधारिणी । वरिलाशंतनुरावगुणी । परमप्रीतीभूपती ३७ तेवि
 क्षिप्रेंतूनितेअवसरी । निघतीझालीलावण्यनारी । रंभातिलोत्तमाजिचीसरी । पादांगुष्ठीनपवती ३८ तप्तसु
 वर्णवर्णकांती । विद्युत्समजियेचीदीप्ती । विशाळनेत्रविराजती । सरळनासीकसाजिरें ३९ हिरियासमदंतश्रेणी ।
 अर्धरपुटेंअरुणवर्णी । पत्रंगेसमसलंबवेणी । सरळजानुहरिमंध्या ४० श्रवणीमुक्ताघोषतळपती । कृतिकापुंज
 समभासती । मुक्तामाळागळांडोलती । पदभूषणेंसुशब्दी ४१ तनूचासुवासअहळबहळ । तेथेंवसंतहोऊनि
 अळिकुळ । रुंजीघालोनिसदांरुळे । परमानंदेंकरोनी ४२ ऐसीनिघालीलावण्यनारी । अनर्घ्यरत्नाचीमाळा

१ बृहस्पतीची बायको तारानामें. २ चंद्रास-रेखी. ४ लक्ष्मी. ५ बरोबरी. ६ बीज. ७ पंक्ति ८ ओड. ९ सर्प. १० सिंहकडी.

ना.ली.

॥२॥

करीं । नमस्कारोनिबद्धकरीं । उभीठेलीजवाळिक ४३ नाथआज्ञापितीतीतें । शीघ्रवरीयाभूपातें । चर्पटीदावि
तीकरेसंकेतें । रायाकडेतेवेळीं ४४ रायाउजूचालेचमकत । तात्काळमाळागळांवालित । पर्दीमस्तकनिवांत ।
ठेवितीझालीशुभांगी ४५ पुन्हांउठोनतेतन्वंगी । उभीठाकलींवामभागी । योगींद्रहणेत्रपालागीं । एकाग्रतेपरि
सिजे ४६ ऐकरायासावधान । इचेंजन्मांतरपूर्वकथन । पूर्वीहैवारांगनारूपसंपन्न । गुणसौंदर्याआगळी ४७ तिचें
ऐकोनिसुस्वरगायन । रंभातिलोतमादितल्लीन । सौंदर्यदेखोनिमीनकेतन । तन्मयहोऊननृत्यकरी ४८ जिचानि
रखूनवदनशशी । भुलोनिजातीतपीतापसी । वेधलागोनिनृपासी । रतिसुखातेंइच्छित ४९ पिंगलातिचेंना
माभिधान । चतुर्दशविद्यानिपुण । चौसष्टीकळाविसावोन । तिचेदेहीराहती ५० जिचेलावण्याचादीप । झेंपा
वतीपतंगदीप । कुसुमाकरेंवोढोनिचापें । पंचबाणेंविंधिलें ५१ घायाळहोवोनिभूपाळ । अरंवळतीपरमाविकळा
नेत्रकटाक्षअतिव्याकुळ । अळिंकुळकमळींज्यापरी ५२ वेष्ट्याअसोनिधार्मिक । शिवभजनींअतिनिःशंक । अति
थीपूजूनअवश्यक । दानधर्मीनेटकी ५३ एकेदिवसींकमळनयनी । सज्यहोऊनिआपुलेंसदनी । मार्गलक्षितांअस्त
मानी । द्वारप्रदेशींआवडीं ५४ कर्मनीयकामिनीअवलोकन । कामिकयेतीकामनाधरून । पुरुषलावण्यधनसंपन्न ।
पाचारितीतियेतें ५५ तीतेंवेधूनराजकुमर । द्रव्यदेतीअतिअपार । धनवंसनेंअलंकार । अनर्घ्यरत्नेंअर्पिती ५६
द्रव्यदेतीतीतेंबहुत । परीअसंतुष्टजिचेंचित । हातेंभरोनियांसक्त । अतिलोभलाभाचा ५७ एकशतकशतत्रय ।
सहस्र । वधविराद्वय । परीमनसंतुष्टकदानोहे । लोभवृत्तीझालीपै ५८ परीतोप्रधानपुत्रदीन । प्रेषिताझालापाचा
रण । परीतेद्रव्यलोभेंकरून । गुंतोनियांराहिली ५९ विरहविहळप्रधानपुत्र । मार्गलक्षितांशिणलेनेत्र । ईश्वरीस
तेचेंविचित्रसूत्र । कायचरित्रवर्तलें ६० घडीपळलवनिमिष । वियोगभावेभावीवर्ष । प्राणहोतीकासावीस । उठेवैसे
मंचकीं ६१ कामातुरकामव्यसन । कामज्वरेंव्यापिलेंपूर्ण । अकस्मातगेलाप्राण । नलगतांक्षणजाणपां ६२ एकाचि

अ०

॥१६॥

॥२॥

झालाहाहाकार । रुदनकरितीनारीनर । तोंउदयाचळीभास्करे । होताझालातेकाली ६३ पुढेलोटलेकांहींदि
न । हेहीपावतीझालीनिधन । तेचिहेराणीहोऊन । तूतेंवरिलेंनरेंद्रा ६४ पूर्वसंस्कारस्वभाव । नृपवर्याकदानजा
य । तोप्रधानपुत्रनिश्चय । दासझालातवगृही ६५ इनेंवेऊनदेहांत । हेंचिचेतलेंप्रायश्चित्त । हीतोंजाहालीपाप
हत्त । धौतकर्मेशुद्धही ६६ हीपरमपवित्रपतिव्रता । रायाझालीतुझीकांता । आग्रहसोडोनिनृपनाथा । ईतेंतत्व
तांवरारें ६७ माझियेआज्ञेचीअवज्ञा । कदांनकरीतूंसर्वज्ञा । निश्चयात्मकअसोप्रज्ञा । सूचकसर्वज्ञाअसेही ६८
हीसौंदर्यचातुर्यखाणी । हणूनिनेईआपुलेसदनी । द्वादशवर्षेहेमेदिनी । राज्यकरीप्रतापें ६९ अवश्यआज्ञाप्रमा
ण । राजावदेपुनर्वचन । मगवांदितांचरण । मस्तकीहस्तठेविला ७० सुभटवीर्यासिवर्तमान । कळतांयेत्वरेंकरू
न । दळभारेसीसिद्धहोऊन । परमहर्षेपातळा ७१ उपवर्नोमंडपशिविरें । उभविर्लीएकसरें । विवाहझालाअतिग
जरें । मंगळतुरेंवाजती ७२ यापरीझालेंपाणिग्रहेण । नगरींप्रवेशलानरभूषण । पाहुंपातलेपौरवजन । मंडप
घसणीहोतसे ७३ बोलतीनरनारीसकळ । पुण्यश्लोकहानृपाळ । पिंगळासुशीळवेलहाळ । जोडायोजिलावि
धीनें ७४ हीशुद्धसत्वपरमसती । उपमेससावित्रीकींदमयंती । विश्ववदनासरस्वती । स्तुतीकरितीजियेची
७५ धन्यधन्यतेसुशीळ । पतिस्मरणीहृदयीमाळ । चितींचितनसर्वकाळ । निजध्यासपतीचा ७६ आसनश
यनउदकपान । पतिवीणमानीविषासमान । प्रियपदार्थपतिवीण । नसेंआनजियेतें ७७ ऐसाजोडाजन्मांतरी ।
पूजिलीअसेलमंगळागौरी । तरींचप्राप्तनिर्वारी । सर्वपुण्येंलाहिजे ७८ गृहीलक्ष्मीराहेनिश्चळ । आरोग्यतनु
क्षेमकुशळ । भार्यापतिव्रतासुशीळ । पूर्वसुकुतेंफळलाभे ७९ पूर्वदत्तेंविद्यानिपुण । पूर्वदत्तेंपुत्रसधन । पूर्व
दत्तसद्गुरुसर्वज्ञ । सुमित्रपूर्वदत्तें ८० एवंसर्वलक्षणीसुलक्षण । वीर्यशौर्यपरमनिपुण । जोप्रतापाचाचंडकि
रण । रूपेमदनपैदुजा ८१ पश्चात्तापेंमधुवर्नी । ध्रुवगेलानिग्रहेंकरूनी । तेथेंभेटलानारदमुनी । उपदेशकरो

ना.ली.

॥३॥

निपैंगेले ८२ तेणेंकेलेंभगवत् आराधन । प्रत्यक्षझालेंभगवंतदर्शन । माथांजलजस्पर्शो । निजात्मज्ञानजा
हलें ८३ वासुदेवमंत्रवासुदेव । प्रत्यक्षमेटलेइंदिराधव । पुन्हांभोगूनराज्यवैभव । ध्रुवपर्दीध्रुवस्थापिला ८४
तेविभर्तृहरीरायासिंझालें । चर्पटीनाथेंआज्ञापिलें । पुन्हांराज्यासनींस्थापिलें । पुढेंवर्तलेंपरियेसा ८५ पुढेंकथा
सुरसगहन । परमपवित्र अनुसंधान । श्रोतींदेऊनअवधान । श्रवणकरावेंआदरें ८६ आदिनाथलीलाश्रीशंकर ।
पद्यरचनापूजासंभार । भावेंअर्चिलाषोडशोपचार । षोडशोध्यायींआवडी ८७ कींहाषोडशकळीपूर्णचंद्र ।
चकोरश्रोतयांसुधाकर । त्रितापतापार्तेशीतकर । रोहिणीवरप्रत्यक्षहा ॥ ८८ ॥ ॥ श्रीमत् आदिनाथली
लाग्रंथ । ग्रंथकर्ताभैरवसमर्थ । तत्प्रसादेंआदिनाथ । षोडशोध्यायींवांदिला ॥ ८९ ॥ ॥ अध्याय ॥
१६ ॥ ॥ ओव्या ॥ ८९ ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ॥ ॥

अध्याय १७

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीआदिनाथत्रिभुवनेश्वरा । त्रिशूळपाणीत्रितापहरा । त्रिनेत्रत्र्यंबकात्रिपुरसंहारा । लोकत्र
यांवंचतूं १ तूंस्वयंप्रकाशद्योतका । सद्यांजाताकामांतका । स्वसंवेद्याभवनाशका । सुखकारकासुखाब्धी २ भेदइभ
विदारणकेसरी । मायातमनाशकातमारी । आतांदर्शनदेऊनअभ्यंतरी । कथापुढारीवदेतूं ३ असोपुण्यश्लोकभर्तृह
रीभूपाळ । केवळभूमंडळींचाआखंडळ । सत्कीर्तिनर्भीचासोज्वळ । प्रतापमार्तंडशोभला ४ जेंविचित्स्वरूपाची
चित्शक्ती । तेविभार्यापिमळासती । लावण्यउपमेउणीरती । हाटकवर्णनेटकी ५ त्रैलोक्यसौंदर्यएकवटोन ।

१ शंकर. २ त्रिन्दीलोकास. ३ सूर्य.

अ०

॥१६॥

॥३॥

विरंभीनेकेलीनिर्माण । नागकन्यावोवाळू १ । जियेवरूनसांडाव्या ६ जेअपरप्रतिमादमयंती । जेचातुयउप
 मेसरस्वती । रंभातिलोतमासरीनपवती । तेंस्वरूपकिसीवर्णावें ७ मार्गेझाल्यापतिव्रता । तेविपिंगळाव
 प्यसरिता । तीतेंपाहूनतत्त्वतां । आंदोलितीमस्तक ८ जेविमनबुद्धीएकमते । तेविउभययुग्मेंऐक्याचितें । जे
 इष्टआराध्यमानपतीतें । तेपतिव्रताजाणारी ९ गमस्तीसर्वेजेविदीप्ती । कींशशीसर्वेकळाविराजती । कींअ
 ग्निसर्वेज्वाळावसती । तेंविसतीअर्धांगी १० उभयप्रीतीप्रियअन्योन्य । जेंविरतीमीनकेतन । सुरतानंदवृद्धि
 अनुदिन । शुक्लपक्षचंद्रन्यायेसी ११ राज्यचालवीययाअनुक्रमें । प्रजावर्ततीस्वधर्मे । वापीकूपतडागआरामें ।
 नूतननिर्मोभूपतो १२ शिवालयविष्णुमंदिरें । धर्मशाळामठागारें । ठार्याठार्याअन्नछत्रें । रायेंस्थापिलींआव
 डी १३ पुण्यपरायणतो नरेंद्र । राज्यांतनसेदुःखदरिद्र । परमप्रतापीप्रतापरुद्र । सत्कीर्तीध्वजपै १४ जेणें
 स्वप्रतापेंकरूनी । जिंकोनिपणिलीढेवेदिनी । पालाणिलीसत्तावसनी । जोसार्वभौमभूपती १५ एकेदिनीवन
 विहारार्थ । जाताझालानृपनाथ । सर्वेसेनाअसंख्यात । अत्यहुतदळभार १६ असंख्यभद्रजाती । श्रवणीं
 चामरेंडोलताती । सालंकारीमिरवती । चंटाघोपसुशब्दी १७ पृष्ठीपांखरातळपती । अनर्घ्यरत्नीदिव्यदीप्ती
 चौफेरझालरेशोभती । चवरडोलमणिमय १८ गंगातरंगधवलवर्णी । तेविअश्वतेचंद्रकिरणी । सालंकारीवस्त्राभ
 रणी । रत्नकोंदणीशोभला १९ मनपवनाचीसंगती । चपळचपळवेंचंचळगती । निराळमार्गेतेउफळती ।
 चौताळतीसरोपें २० वीरझुंजारधनुवाडे । युद्धीनपाहातीमार्गेपुढें । वीरश्रीचेपडिपाडें । परमगाढेशस्त्रास्त्री
 २१ ब्रीदावळीमकरध्वज । सुवर्णतगटीतेजःपुंज । सेनासमुद्रीचीजाहाज । तेंविरथतेदिसती २२ बंदीजनते
 यशवर्णिती । अत्यहुतजयाचीसत्कीर्ती । वेत्रेपाणीपुढेंधांवती । त्रिजगतींहीनसमाये २३ निर्जरसहपाकशास
 ती । जेंविजातसेनंदनवनी । तेंविराजचूडामणी । नगरगर्भीमिरवतसे २४ शस्त्रधरलघुयंत्रधारी । तोबृहच्छ

ना.ली.

॥१॥

बदनमायेअंबरी । उल्होत्यंत्रेत्यामाझारी । धूम्रदाटेदशदिशे २५ लागलीवाद्यांचीधुमाळी । नादनमायमंडी
मंडळी । हुंदुभितुरेंएकवेळी । वाजोलागलीतत्समयी २६ मनासर्वेइंद्रियेंअसती । कीरंवीसर्वेसाकिरणदीप्ती ।
तेविसेनेसहनृपती । जाताझालावनक्रीडे २७ रावआरूढहेभेस्यंदनी । सुखासर्नीपिंगळाराणी । सूर्यपानेंसूर्य
किरणी । तळपतातीसतेज २८ इंदुसमढाळितीचामरें । रत्नजडितसुवर्णछत्रें । कळसझळकतीजिविनक्षत्रें ।
चित्रविचित्रपैध्वज २९ पाहंपातल्यापौरंजयुवती । राजदर्शनाचियेआर्ती । उपरीवळंधोनिविलोकित्ती । सौ
दर्यऐश्वर्यरायाचें ३० जैजैशब्दाचेबोभाटी । सुमनेवोपितीराजमुगुटी । नीरांजनेरत्नताटी । अक्षयवाणेकरिती
पै ३१ उभयमार्गीनगरजन । उभेठाकतीकरजोडुन । भूपानिरखोनिकरितीगमन । जेविषिबुधइंद्रातें ३२
यावरीरावचूडारत्न । प्रवेशलारम्यकानन । तरूफुललेसफळसघन । वनश्रीतेशृंगारी ३३ निंबजंबीरऔदुंबर ।
कंदंबसलंबनिविरसंभार । बदरीबकुळीदाळिवममग्र । नभस्पर्शइच्छति ३४ अशोकअश्वत्थदेवदार । कुंदमा
कंदमांदार । चंदनरातांजनसुंदर । गगनचुंबनीमिसळले ३५ अठराभारवनस्पती । प्रफुल्लवनश्रीसंपत्ती । शृं
गारवनवधूचापती । कुसुमाकरशोभला ३६ आंवळीपोफळीनागळी । सुवर्णकंदळीसारफळी । फणसअंजिर
सदाफळी । शर्करानिंबेनारिंगे ३७ जेविअल्पविद्यागर्वित । तेविताडवंशमदोन्मत्त । एकसाद्विद्येंअतिविनीत ।
तरूडोलतसनग्र ३८ कींपुण्यश्लोकपाहूननृपती । द्रुमस्तकेंआंदोलित्ती । वायुवेगेंवृक्षडोलती । धन्यमानि
तीमजगमे ३९ पिकपिमळेशब्दकरिती । शुकसाळयासंवादती । शिखीस्वानंदेंनाचती । बकचक्रवाकसुपक्षी ।
४० जळसंघाटपाटप्रवाह । पाटमळेस्थळअपूर्व । सुमनवाटिकेसुगंधवाहे । गुंजारवेषटपदी ४१ यापरीनिर
खुनिवनगौरव । क्षणेकस्थिरावलाधरादेव । पुढेंजातांधोरअटव्य । विलोकितापैझाला ४२ वर्नीवनचरांचिसंभार ।
वृकळ्याग्रादिरीससूकर । पृष्ठीलागतीअश्वभार । परमअविशेंकरोनियां ४३ मृगापाठीधावतीश्वान।पक्ष्यांवरीझड

अ०

॥१७॥

॥१॥

पितीश्येन । नकुळसरोषेकरून । सर्पांमार्गेलागती ४४ वागुराउभवोनिचौफेर । पाशपसरिलेपृथ्वीवर । चा
 पटणत्कारोनिनिर्धार । पारधीमारीशरघायें ४५ जेंविअकाळकाळींप्राप्तमृत । तेंविससाणेमारितीअंडजातें ।
 चितेंचपेटितीवनचरातें । परमनिघातेंकरूनी ४६ वीरमारितीपंचानन । शोधितीवनउपवन । पशुपावती
 परत्रभुवन । अगणितगणनेनयेती ४७ तोंअकस्मातकुरंग । नृपेंत्यागोनचातुरंग । पृष्ठीधांयतीतुरंग । ए
 काएकीएकला ४८ दूरनासमीपदिसेमृग । रावनिवखिताहोयसवेग । करिताझालापाठिलाग । मावेंभरून
 भूपतो ४९ जेंविमायामृगदेखून । त्वरेंजायरघुनंदन । कीनळेंकलिपक्षीलक्षून । जायतेवींभूपतो ५०
 रायेंवोढोनिमार्गणें । मृगमारिलानलगतांक्षण । तोहोवोनिगतप्राण । स्वर्गभुवनातोपावे ५१ तंवमृगीपात
 लीतेथें । देखोनिप्राणेशप्राणांत । पशुहोऊनिसहगमनार्थ । येतीझालीतेकाळीं ५२ मृगशृंगेंमुखेंकरून ।
 ऊर्ध्वकरितीझालीहरिण । त्रिवारेघाळूनप्रदक्षिण । किंराणसंत्राणेंमारिलें ५३ शरीरपडतांशृंगावरी । उर्दर
 फुटोनिशृंगेंबाहेरी । येतीझालींतेअवसरीं । प्राणामुकलीहरणीते ५४ रायेंचोजदेखोनदृष्टी । आश्चर्यकरी
 आपुलेपोटी । ह्मणेपशुहोऊनमृगासाठी । प्राणत्यागपैकेला ५५ होणारतैसीबुद्धीहोय । उपाययोजितांहोयअ
 पाय । जयकिंवापराजय । भविष्यकांहीनेणवे ५६ आमंत्रणाचेनिमिसें । अंधदेखणेंयतीसरसें । तेंविसुखदुः
 खआपैसें । वाढोवाढीज्यापरी ५७ रायेंविचारोनिमानसीं । ह्मणेहेंचरित्रदाऊंपिंगळेसीं । सर्वेचिप्रेरीसेवकासी ।
 शीघ्रराणीआणिजे ५८ तोंपिंगळापातलीसत्वर । तींतेनिवेदीवृतसमग्र । पुन्हांदेतप्रत्युत्तर । विचारश्रेष्ठाअ
 वधारी ५९ परपुरुषदावैश्वानर । यासींसप्राणअर्पितांशरीर । तरीहाहीधर्मव्यभिचार । नढेधर्मस्त्रियांचा ।
 ६० अग्निसंगेंनिमिषएक । कृत्तिकासगर्भझाल्यादेख । जन्मलासेस्वामीकार्तिक । पडाननशिवपुत्र ६१ एक
 बलात्कारेंकरून । पतीसवेंकरितीशय्यागमन । तरीतीआत्महत्याजाण । निंद्यधर्मस्त्रियांचा ६२ अग्निघात

ता.ली.

॥२॥

शस्त्रघात । जळघातमौळघात । येणेंचिघडेप्राणांत । यांतआश्चर्यकायसें ६३ वेळभाळणेहेंचिप्रातिज्ञावचन ।
जरींभर्तापावतानिंधन । हाहाकारूनियांस्मरण । प्राणत्यागकरीजे ६४ तरीत्यापतिव्रतानिश्चित । येरेंत्या
स्त्रियासजीवंप्रेत । पतिदुःखेंज्यादुःखित । भ्रतारसेवेंतनिरतजा ६५ चमत्कारूननृपतीमनी । मंदहास्यमौ
नवदनी । परमविस्मयकरोनी । रावराहेनिवांत ६६ यापरीपरिसोनिउत्तर । परीक्षाभावेहृदयांकुर । वाढ
ताझालातरुवर । विनोदरूपेंमपुष्पी ६७ यावरीरावचूडामणी । सेनेसहपातलाभुवनी । सर्वेअसेपिंगळारा
णी । पतिव्रतासतीते ६८ कांहीलोटांपक्षमास । तोंभवितव्याचाप्राप्तदिवस । कदांनचुकेब्रह्मादिकांस । बु
द्धिभ्रंशनृपातें ६९ दुसरेनिमृगयाळागून । भूपनिघेदळसंपन्न । लंघिताझालाघोरकानने । पशुपक्षीमारित ।
७० ऋणानुबंधाचीसरतांअवधी । तदनुसारउपजेबुद्धी । विधिनिर्मितजेंप्रारब्धी । नोहेकर्धीअन्यथा ७१ न
ळयुधिष्ठिरेंखेळूनपाश । राज्यत्यागूनगेलेवनास । तेविबुद्धीझालीनृपास । साहसयुक्तीयोजिली ७२ असोमा
रिलेमृगत्रय । नृपविनोदकरीअभिन्नव । पिंगळेचापाहेनिश्चय । उपायकाययोजिला ७३ आणूनिमुवर्णपात्र ।
मगरुधिरेंतिवोनिवस्त्र । माजिठविलेमृगनेत्र । क्रियाकृत्रिमकरीतसे ७४ पाचारूननिभृत्यवृत्त । तयातेंनृपआ
ज्ञापित । तुवांजावोनिपिंगळेतें । वृतांततीतेंनिवेदो ७५ सांगेमृगयाखेळतांवनान्त । रावनिमालाव्याघ्रघातें ।
यापरीवार्ताजाऊनतेथें । ममाज्ञेनेंसांगावी ७६ असत्याचेंकरूनसत्य । तरीचविश्वासूमाझाभृत्य । कृत्रिमाचेंक
रूनिसत्य । तातेंचोजवीसुजाणा ७७ स्वामीचेकार्यास्तव । नवरीअपत्याचेंभय । माझेंतूतेंत्रिवारअभय । पुढेंवै
भवपावसी ७८ पाहेश्रीकृष्णाचेंवचन । युधिष्ठिरवदेनरवारण । तेविमाझीआज्ञातुजप्रमाण । वेदवाक्यामारिखी ७९
राज्यकार्याकारण । वेंचितीसर्वस्वेंजीवप्राण । तरीतुवांतेथेंजाऊन । कार्यसिद्धीकरावी ८० राजाज्ञाशिरसांवंध । सं
शयनधरीनहणेंनिंद्य । कार्यकरोनियेसीसाध्य । तरीचधन्यदासतूं ८१ येरूआज्ञावंदून । करिताझालाशीघ्रंगमन

अ०

॥१७॥

॥२॥

१ स्त्री. २ मृत्यु. ३ दुस्वभा. ४ जीवंत असून येल्या प्रमाणे ५ अरण्य. ६ शिकार करतां. ७ मृत्यु पावला. ८ बनावट. ९ लवकर

सत्वरपावलाराजभुवन । राजकांताजेस्थळी ८२ तंवतेवैसलीतुंदावनी । राजभार्यालावण्यखाणी । सदांनिर
 तपतिसेवनी । दृष्टादेवोनिनासार्थी ८३ जेविगौरीवेष्टित । सिद्धीचेंतुंददिसत । तेविदासीसमस्त । उभ्यासे
 वेंतआसती ८४ वदनवर्जितसेवकानिकष्टी । उभाठेलाअधोदृष्टी । सरक्तवसनैरत्नताटी । पुढेंठेवीसदुःखी ८५
 म्लानशरीरम्लानवदन । सद्गदकंठसजलनयन । ऐसंपिंगळेंनेअवलोकुन । भूसंकेतेंपुसतसे ८६ तंवतोस्फुंदो
 नरुदनकरी । कांहीनवदेतेअवसरी । येरीहोवोनिघावरी । पुसेसतीतयातें ८७ दासउदासदेखोनचिन्ह ।
 परमभयाभीतहोऊनमन । संशयसमुद्रप्रवाहीजाण । पडतीझालीतेसमयी ८८ तंवतोवदेऐकजननी । रावमा
 रिलाव्याघ्रेंवनी । तदंगवसनैपाहेनयनी । विलोकुनीवोळखी ८९ एकचिझालाहाहाकार । दुःखार्णवाचालो
 टलापूर । रुदनकरितीनारीनर । नगरवासांसर्वही ९० तेमहापतिव्रतासती । अंतरदृष्टीपाहेचिती । परीक्षा
 पाहेमाझीचितीनृपेती । विनोदेंकसोटीघेतसे ९१ हृणप्राणप्रियाचेपायांवरून । प्राणकरीननिबलोण । आज
 अथवाशतामरण । मृत्युपणचुकेना ९२ जेंविंवायुवेगेंकदर्दळी । उसळोनिपडेभूमंडळी । कीचपळाप्रळयकाळी ।
 भूमंडळीपडतसे ९३ गतप्राणझालेंशरीर । सहचरीधांवेंतेएकसरें । प्रजेसीदुःखाचेगिरिवर । एकदांचिकोस
 ळले ९४ सुभटवीर्यासांगतीमात । एकोनिवोढवलाअनर्थ । प्रजाकरितीपरमअकांत । अतिआक्रोशेंकरोनी
 ९५ समारंभेंमंगळतुरी । सौभाग्यभूषणेंअर्पितीनारी । हरिद्राकुंकुमेंअंबरी । उधळितातीसपुष्पें ९६ सुगंध
 द्रव्यरंगचूर्ण । सुगंधपुष्पेंसुवर्णसुमन । विखरूनटाकितीदिव्यरत्न । कांचनमुद्रातेवेळी ९७ प्रेतसंभ्रमेंक्षिप्रे
 तीरी । आणितेझालेतेअवसरी । चंदनचिताकर्पूरकस्तुरी । बिल्वतुळसीकाष्ठेंपै ९८ कुणपासस्नानकरवोन ।
 हरिद्राकुंकुमेंलेवून । प्रज्वाळिलाद्विजेमूर्ध्न । विध्योक्तप्रिधिमेंत्रें ९९ शिविरेंउभवूनिसमशानी । राहा
 तेझालेतेस्थानी । इकडेराजसेवकानी । वर्तलोवातासांगीतली १०० ऐकोनदचकेरावाचिती । पा

ना.ली.

॥३॥

हंगेलेंजोंप्रचीती । आपुलाचिघातआपुलेहाती । स्वयंकेलानिश्चयें १ स्वअपराधातेंरावविचारी । मीचझालें
आपुलावैरी । स्वहस्तेकाळजोसुरी । विनोदार्थीघातली २ आपुलेंअपूर्वरम्यसदन । विनोदेंलाविलात्याक
शान । कींविषप्रचितीपाहूंछपून । दुर्धराविषसेविलें ३ कींकपाळथूळाचेनिव्यथे । व्याघ्रआरंभळेवनात । तेंविदुः
खेंआरंभळेंनृपनाथ । शोंकार्णवींडुडाला ४ प्रधानकरितशिांतवन । परीनमानीजयाचेंमन । रावह्मगेहेभग
वान । कायअंतपाहसी ५ ऋणानुबंधआजसुटला । ब्रह्मसूत्ररज्जुतुटला । मृत्युयेऊनिझगटला । उपायखुं
लासर्वही ६ रावदुःखेंझालादीन । राहुयस्तेंदुवदन । ह्ममेतुजरीणराज्यतुच्छसदन । वदनदावीपिंगळे ७ हुंहुं
ह्मणोनिहय । वाग्देवतुटोनिसेराजाय । नृपहोऊनविगतधैर्य । कांहींउपायसुचेना ८ हाधूम्रापिंगळेचाह्मणून ।
घेतवक्षस्थळबडवान । अड्डाहास्येंकरीरुदन । अवलोकीतदिशादाही ९ सचितचितेचियेनिकटी । रावपात
लाउठाउठी । गडबडांलोळेपृथ्वीतटी । ह्मणेपरमेष्ठीकायहे १० अरेविधेातयाविश्वसृजिलें । परीमाझेप्रार
ब्धीलिहिलें । हीवज्ररेषाकदानटळ । ध्रुवनिश्चयअसेकी ११ पूर्वसंचिताचेंहेंफळ । तरीतुजरीकायसाबोल ।
क्रियमाणक्रियेसीआलें । भोगिल्यावीणनसोडी १२ तोकल्पांतप्रलयप्राप्तझाला । प्रजाप्रधानतेवेळां । दुःखाचा
प्रळयानळधडकला । तोशांतकैसाहोईल १३ राववदेप्रधानासी । राज्याभिषेककरीसुभटासी । गंतव्यकरीनग
रासी । आज्ञाप्रमाणपैभाझी १४ जेस्थळींमेलीपिंगळा । तेस्थळपाहीनआजिडोळां । कैलासींच्यासुखसोहळा ।
कैसीभोगीलएकटी १५ पिंगळाविरहानळेंपाही । भूपासदाहातीदिशादाही । तळमळकरिसर्वदाही ।
कांहींनसुचेतयातें १६ चितेभोवतेंफिगेन । रक्षसदेतआळिगन । हाहापिंगळेह्मणोन । श्वासोच्छ्वासटा
कित १७ अमर्यादविरहाब्धीफुटोंपाहे । पिंगळेह्मणोनिबोभाय । विरहबाणमजनसाहे । घायेंघायाळ
जाहालों १८ पिंगळेतुझेआंदोलनी । हरनसाहेमजलागोनी । हृदयरूपतीह्मणोनी । त्यागीतहो

अ०

॥१७॥

॥३॥

तौगुणज्ञे १९ जनवदतीतयेवेळां । नृपास्मशानीसंचारझाला । कींस्मशानवैराग्यतयाला । झालेंऐसेंवाटतें
 २० एकवदतीगजवार्ता । कदानबोलावीसर्वथा । भविष्यहोणारअन्यथा । कैसेंहोईलजाणपां २१ हेपिंगळेनि
 घुरकैसी । आजिझालीसतूंमानसीं । कींउबगमाचूनगेलीसी । सकोधहोऊनमजवरी २२ पिंगळेंऐसेंआतारत ।
 कैपाहीनमीलोचन । अहापिंगळेहणोन । चितेभोंवताफिरतसे २३ कामवैराग्यपडलाव्यसनीं । जेंशीविष्णुहं
 देस्मशानी । तेंविभर्तृहरीलागोनी । पिंगळेचानिजच्छंद २४ कींसीतावियोगेंघुनंदन । आलिंगीतवृक्षपा
 षाण । अहाजानकीहणोन । वेवेंवेधळार्थगान १२५ पाहाऊपुण्याचेसदनीं । दमयंतीस्मरेअनुदिनी । हा
 हादमयंतीहणोनी । वोसणावेनळनृप २६ तेषिझालेंभर्तृहरीतें । सदांस्मरेपिंगळें । अहापिंगळेमजवनातें ।
 व्यागूनगेलीसएकटी २७ असोडुडतांभवांणयांत । तांरूंधांवेलेसदुरुनाथ । तांगोरक्षअकस्मात । येतेझालें
 स्वइच्छे २८ दुरीराहोनिक्षणएक । पाहाताझालानृपकौतुक । पिंगळेहणूनदेतहाक । सुखस्मरोनिसदुःखें २९
 आहापिंगळापीनस्तनी । अहापिंगळाविलोलनयनी । अहापिंगळासुरतरमणी । अहापिंगळातन्वंगी १३०
 अहापिंगळेसुखसौभाग्ये । अहापिंगळेशुभयुभांगे । अहापिंगळेस्वरूपसुभगे । कुरंगनेत्रीपिंगळे ३१ अहा
 पिंगळेपीनपयोधरी । अहापिंगळेबिंवाधरी । अहापिंगळेकुलोद्वारी । परमप्रियपिंगळेप्राणप्रमदे ३२ अहापिंगळे
 प्राणप्रमदे । अहापिंगळेसुरतसुखदे । अहापिंगळेसुधांशुदे । पिंगळेप्रमदेप्रियेतूं ३३ अहापिंगळेकमळनेत्रे ।
 अहापिंगळेचारुगात्रे । अहापिंगळेसुपवित्रे । प्राणप्रियेव्यागिसी ३४ जोलीलाविग्रहीभगवान । चरित्रकरीन
 लगताक्षण । करीकुमंडलीपाणिग्रहण । स्वयेंस्वलीलेंपै ३५ तेथेंएकटनिकटतिष्ठोन । विस्तीर्णपाहूनपाषाण ।
 करार्थीहूनीकुंडलीपतन । भग्नहोवोनिपाडियेली ३६ अहाकुमंडलीप्राणरक्षणी । अहाकुमंडलीवर्णपोषणी । अहा
 कुमंडलीवृषाहरिणी । भूषणीतूंहोसी ३७ अहाकुमंडलीवैराग्यजननी । तुझेनिकुमंडलीतज्जीवेनीं । अहाकुमंडली

१ संसार सागरांत. २ अमृत भाषणी. ३ दगड. ४ शरीर. ५ उदक.

ना.ली.

॥४॥

हणोनी । गोरक्षवदनीविलपती ३८ अहाकुंडलेहणोन । स्वयेंवालीतप्रदाक्षिण । वारंवारकुमंडलस्मरण । कुमंडली
सव्यवालित ३९ राववदेअहापिंगळे । गोरक्षवदेअहाकुंडले । नृपमारक्षातेंबोले । विनोदकरिसीजोकड्या
१४० तूंभिक्षुकदीनतापेसी । मजभर्तृहरीसीस्पर्धाकरिसी । काययोजिलेंत्वांमानसी । चेष्टाकरिसीश्रेष्ठाचो ।
४१ तुझीतुंबडीतुंबिनीची । पालटदेईनमुवर्णाची । परीमजपिंगळाकैची । भेटीदेईलवल्लभा ४२ ऐकगया
निश्चयेसी । तुझीपिंगळाशरीरशोषी । माझीतुंबडीकायापोसी । हेंतूंनेगसीनरेंद्रा ४३ तुझीपिंगळाभवाब्बी
बुडवी । हेतुंबडीभवाब्बीतरवी । हेकैवल्यसुखातेंगौरवी । शिवचिकरवीजीवातें ४४ स्त्रीरूपोहेकाळसर्पिणी ।
कंठीझोंबलीविषसर्पिणी । शक्तीहारिणीरुधिरशोषिणी । धनसर्वस्वहरणीहे ४५ इवेंविषपरमदुर्वर । विषयां
धहोतीनरपामर । भुलीपाडीअतिदुस्तर । विषयगरळाविषवल्ली ४६ स्वधर्माचरणशर्करापय । कटुवाटेत्या
निश्चय । क्षारनिंबमिष्टविषय । मृत्यूअपायटाचिकी ४७ प्रत्यक्षस्त्रीरूपेराक्षसी । दंतेंविनाभक्षीनरासी ।
रक्तमांसत्वचाशोषी । अस्थिपंजरीवरीवैसे ४८ पंगीपिंगळेचानृपासीछंद । वारंवारकरीखेद । हणोपिंगळेमु
खारविंद । दावीमजगेषटपदां ४९ जेविमातेसछंददेवाळ । मातापुरवीतयाचेलळे । तेंविठ्ठपदीनदयाळ । होते
झालेतेंकाळी १५० ऐकभर्तृहरीएकउपाय । माझेवचनीधरीनिश्चय । तूंत्रिवारपिंगळेतेंवाहे । हाचिउपायत
वासिद्धी ५१ ऐसेंऐकोनितयेवेळीं । दीवस्वरेंहाकफोडिली । कोटीचपेळामुतेजाळी । कडकडोनिप्रगटल्या
५२ गोरक्षप्रतापमरमाडत । पिंगळाप्रगटल्याअसंख्यात । एकासारख्याएकसमस्त । कांहींद्वैतअसेना ५३
एकासारख्याएकदिसती । तिलप्रायभिन्ननदिसती । योगमायेचोविचित्रगती । ब्रह्मादिकानकळे ५४ जेवि
आदर्शानिकेतनीं । एकचिअनेकदिसतीनयनीं । तेविनृपेंअनेकभाभिनी । पिंगळांरूपेंदेखिल्या ५५ गोरक्ष
कृपेचानीरंद । वृष्टीकरीतसेअभेद । पिंगलाविशदबुद्ध । अगाधप्रतापजयाचा ५६ कींब्रह्मापासून

अ०

॥१७॥

॥४॥

जगदाकार । कोआंकारापासोनेशब्दाकार । कीवत्तयापासोनेशब्दालंकार । तेविदिसेपे ५७ रूपेंगुणेंगुगसंपन्न ।
याहूनदेवांगनातल्लीन । अष्टनायकाह्यगतीधन्य । ह्यगतीअन्यदिसेना ५८ असोगोरक्षअभयवचन । असंख्य
पिंगलानिर्माण । विबुधविमानांतूनसुमन । गोरक्षमस्तकीवोपिती ५९ रावचाकटलापाहोनयनी । खुर्गेळ
क्षितांसंपूर्णचिन्ही । सालंकारीलक्षणी । वस्त्रालंकारीदेखिल्या ६० गोरक्षवदतीऐकनृपती । वोळखोनपिंग
ळाधरीहाती । रावविस्मितहोयचिती । नमनकरीसाष्टांगे ६१ आपुलीपिंगळाआपुलेंसदनी । घेऊनवैसेराज्यास
नी । सत्कीर्तिमिरवीहेमेदिनी । स्वस्थजाईस्वस्थानी ६२ रावविनवीकरजोडून । सुधासांडूनविषप्राशन । ऐसा
मूर्खअसेलकोण । जाणतअसतांनेगता ६३ इंदिराहोतांसुप्रसन्न । मगकोणभोगीलदरिद्रदैन्य । किंवासांपडतां
दिव्यरत्न । मगपापाणकासया ६४ हातीचाव्यागूनपरिस । मगकासयासुवर्णसायास । प्रत्यक्षभेटतांव्योमकेश ।
मगसांडणेभूतांसकासया ६५ कैवेंराज्यकैचीभार्या । इंद्रजाळवतप्रपंचमाया । गेलाजन्नव्यर्थवार्या । श्रीगुरुपा
यांवांचोनी ६६ चौऱ्यांशिलक्षजन्नमाळा । त्यांनरदेहमेरूआगळा । यांतआत्मत्वांचुहळा । पतनपावला
निश्चये ६७ पुरेपुरेहेंराज्यसुख । अमृतत्यागूननवेविख । कस्तुरीसांडोनिघेराख । दुःखशोकप्रपंची ६८ जें
विछंदवेऊनअर्भकें । मातेसमागेविषयभातुकें । त्याचेलळेपुरवीकौतुकें । तेविझकवितामजप्रती ६९ ब्रह्मीचें
साम्राज्यद्यावेंस्वामी । याऐहिकराज्यासकायकरूंमी । ह्यगोनगोरक्षातेंप्रणामी । वारंवारनरेंद्र ७० ज्ञानोदया
चाहोतांप्रकाश । अज्ञानअंधकाराचाहोयनाश । जेविनक्षत्रेंहोतीअदृश । तेविपिंगळाविराल्या ७१ कींविवेकें
विरतीकल्पना । कींमनोन्मनीविरतीवासना । तेविपिंगळाभासनाना । अंतर्धानपाववूया ७२ तंवउत्तरीयवस्त्रफाडू
नदेख । गळांघातूनलाविलीराख । शब्दगाजवूनअलख । उपदेशभीकमागता ७३ मुकुटकुंडलेंझुगारिली ।
नवरत्नांचीमाळातोडिली । राज्यसंपदात्यागिली । तुच्छमातूनसर्वही ७४ निश्चयनिरखुनिनिश्चळ । कळव

१ वज्रस्थळ. मस्तक. नेत्र. भाषण. मन. पाय. हात. मांडया. हा साष्टांग. नमस्कार.

ना.ली.

॥५॥

ळीभक्तवत्सल । वरदेतेझालेअचळ । नचलेवचनकल्पांती १७५ यावत्तचंद्रमूर्यधेरित्री । तावत्तचिरंजीवभर्तृ
हरी । ऐसीवदलीवैखेंरी । गोरक्षाचीतेवेळी ७६ नाथदीक्षापरमपावन । गोरक्षहस्तेकरीग्रहण । शैलीशृंगीका
षायवसन । मेखळाभूषणभस्मांगी ७७ श्रवणीदेव्यमुद्रातळपती । उपदेशीतोभूपती । उर्वीवरीझालीकीती
अद्यापीगातीसर्वत्रही ७८ रघुवीरहोऊनवीतंरागी । अयोध्येचेंराज्यत्यागी । भस्मचूर्नभाझालायोगी । जटासु
गुटमस्तकी ७९ तैसाभर्तृहरीपाही । राज्यत्यागुनिझालाविदेही । गोरक्षरुपेंअद्यापीही । चिरंजीवजाहला १८०
हटयोगषड्चक्रेंभेदुन । खेचरीमुद्राअवलोकुन । सहस्रदर्जहोऊनलीन । ब्रह्मरंध्रीस्थिगावे ८१ भर्तृहरीगुहाउ
ज्जनीक्षेत्री । अद्यापिपाहातीसर्वनेत्री । महिमाकायवदूवकी । क्षेत्रमहिमातेथीचा ८२ भर्तृहरीनाथाचेंआख्यान ।
भार्वेकरितांश्रवणमनन । आयुरारोग्यऐश्वर्यवान । गोरक्षदर्शनहोयत्या ८३ हाअध्यायसर्वांतश्रेष्ठ । प्रत्यक्षनहा
काळनीळकंठ । याचाकेलियानिपाठ । दुर्घटसंकटनाशीहा ८४ हेकामदुघाभर्तृहरीआख्यान । सत्रावीचेंकरि
वीपान । येणेंचिसाध्यसर्वसाधन । तोहाअध्यायसत्रावा ८५ ज्याचेगृहीनाथलीलाग्रंथ । तेथेंकदांनराहेभूतप्रे
त । हाअध्यायजोपठणकरित । श्रेयस्करहोयत्या ८६ यक्षराक्षससर्पभय । तयानवाधिगोरक्षअभय । यावचनीं
घरितानिश्चय । तयासफलसिद्धी ८७ ग्रहगंडांतरयोगशमन । सर्वाविजयजयसंपन्न । सुखऐश्वर्यक्षेमकल्याण । स
फलसाधनतयाचें ८८ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । साध्यसाधकहापरमार्थ । भैरवपदीआदिनाथ । सप्तदशां
तेंवदिलें १८९ ॥ ओव्या ॥ १८९ ॥ ॥ अध्याय ॥ १७ ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शुभंभवतु ॥ ५ ॥

१ पृथ्वी. २ जीम. ३ वैराग्यशील.

अ०

॥१७॥

॥५॥

श्रीगणेशायनम ॥ ॥ श्रीनमोअलक्षनिरंजना । सर्वव्याप्तचैतन्यवना । निर्विकारापुरातना । आदिनाथाज
 गदीशा १ तूंअचळनिश्चळपरात्परा । निगमाअगमागोचरा । विश्वाद्याविश्वंभरा । विश्वेश्वरातुजनमो २ निःसी
 मगुरुभक्ताचासद्भाव । पाहूनप्रगटसीस्वयमेव । सहुरूपेस्ववैभव । शरणागतातेदेसीतूं ३ मुरुभक्तीचामहिमा
 विशेष । आचरतांतरलेखियापुरुष । येचविषयीइतिहास । श्रोतेजनींपारिसावा ४ कांचनपुरीचाअधिपती ।
 गौडबंगालाख्यदेशवदती । त्रैलोक्यचंद्रतेथेनृपती । अहुतकीर्तीजयाची ५ जेविहारिश्चंद्रआणिनळ । तेविपु
 ण्यश्लोकभूपाळ । अरिमर्दनींकृतांतकाळ । दीनदयाळप्रजेसी ६ स्वरूपेसुंदरविजयकीर्ती । दुजाभासेरोहिणी
 पती । यास्तवत्रैलोक्यचंद्रतयावदती । लौकिकांतभूमंडळी ७ धनुर्धारीप्रतिअर्जुन । समरींयोद्धाजेविकर्ण ।
 गोधांगुळींकरत्राण । अपेक्षवृक्षशरदृष्टीं ८ तयाचीभार्यासहुणखाणी । स्वरूपरूपेजेविपात्रिणी । सर्वलक्षणीसुल
 क्षणी । विक्रमाचेपाठीची ९ गोरोचनासमगौरवर्ण । कीर्वावन्नकसीतसुवर्ण । सुप्रभराकेंदुकळापूर्ण । तेविं
 दनजियेचे १० कंजपत्राक्षतळपतीमीन । सरळनासीकशोभायमान । अधरपक्कविंवफळसमान । वदनींदशन
 सुप्रभ ११ श्रवणींभूषणींनक्षत्रचोबे । कृत्तिकापुंजभासतीसरिसे । तेजःपुंजप्रगटेप्रकाश । किळादशादिशाकां
 कती १२ मत्तमातंगमस्तकीची । मुक्ताफळेइंदुकळेची । वंशोत्पत्तींगिरिमौळीची । दैदीप्यआभानभाते १३
 हंसालंकारमराळ । सुढाळआणिमुक्ताफळ । श्रवणार्घीबैसळेअचळ । सालंकारीमिरवले १४ महाफणीचेसदीप्त
 भणी । एकावळीच्याअपारश्रेणी । सुप्रभाउदेलीअपारप्रभातरणी । प्रकाशकोंदेदशदिशा १५ हरिमध्याभुजंग
 वेणी । हंसगतीगजगामिनी । विलोलनयनीपीनस्तनी । रतीकेवळदिसतसे १६ रंभास्तंभवतरंभोरुविलसे ।
 जीसीरंभासलज्जहोत । सारांशमैनावतीअतिरूपस । अपरप्रतिमाभूलोकी १७ तनूवासुवासअहळवहळ । वसं
 तोन्मतहोऊनलोळ । पिकस्वरीशब्दमंजुळ । परमरसाळभाषणी १८ पवित्रपतिव्रतेचेपंक्ती । अनुसयाकींअरुं
 धती । तारामतीदमयंती । स्मरावैंप्रतिदिनींजयांतें १९ कोठेरूपकोठेंगुण । एकअसेएकन्यून ।

रस्वती । स्तुतीकरितीजियेची २१ इंदिराकीइंदिरावर । तैसाजोडाआतिसुंदर । प्रियाप्रियप्रियकर । पर
 स्परेंअसती २२ उभयलावण्यअहुत । हृणोनअनंगउदगयेन । गोपेंदुनामैंअतारवेत । सौंदर्यामीआगळी २३ जोकामेशकमनीयतनु । सुप्रभप्रभार्तीउदयभानु । अपरप्रतिमाकायवर्णू । स्तब्धहोतमाह्नेग २४ गोपें
 दुसौष्ठवअवाशिष्ट । कन्यारूपेंहोयप्रगट । चंपावतीनामैंउत्कृष्ट । स्वरूपेंगुणेंआगळी २५ उभयसंततीचाप
 तोष । हृषीकृष्णतो नरेश । पुढेंहोणारजेंभाविष्य । कदाकाळींचुकेना २६ अकाळकाळींमृत्युकाळ । मृत्युपातला
 उतावेळ । अनळमुखीनिवनीतकवळ । हुताहुतज्यापरी २७ मृत्यूसनसेकाळवळ । मृत्युपातल्यानराहेपळ ।
 मृत्यूसकेंचीकळवळ । काळदुष्काळदयेचा २८ मृत्यूसनसेरावरंक । कृतांतविकसितसदामुख । काळस्वयेंज
 गभक्षक । चक्रीकाननज्यापरी २९ मृत्यूनहृगेत्रुदनरुग । मृत्युनहृगेकुरूपलावण्य । मृत्युपेटल्याप्रळयाग्र ।
 शुष्कआर्द्रनपाहे ३० त्रैलोक्यचंद्राप्राप्तग्रहण । एकवटतीपंचप्राण । तयेसंधीवदेवचन । मैनावतीतेकाळीं ३१
 ऐकेंवोचातुर्यद्रुमपक्षिणी । मममानससगेवरहंसिणी । मोपडिलोंमृत्युव्यसनीं । वैवस्वतसदर्नीजातसें ३२ विष
 यांधराजमदेंकळून । काहीनकेलेंआत्मसाधन । नकेलेंहरिहरआराधन । कैसेनीपरत्रपावेमी ३३ मजनदिसेगु
 रुमुख । ऐश्वर्यमदेंमानीसुख । आतांआलेंमृत्युदुःख । पूर्ववयांतमजप्रती ३४ आतांपरिसेवचन । कन्या
 पुत्रकरजितन । सदाराहेंसमाधान । आत्मसाधनकरावें ३५ यापरीनिर्वाणबोधून । सर्वोचिहोतनिर्याण ।
 पंचप्राणप्राणोत्क्रवण । तंवएकाचिहाहाकारमाजला ३६ जेविंपंडुपावतांनिधन । कुंतीविलापेंकरीरुदन ।
 तेविप्रळयाग्रीपेटलाचहूंकडून । प्रजाजनहेअहळती ३७ परमदुःखमूळप्रपंचसमुद्र । जीवप्रवार्हीपडि
 लेसाग्र । महावर्तपरमदुर्धर । येणेंडुडतीसर्वही ३८ मैनावतीचीपाहूनगळांती । पशुपक्षीरुदनक
 रिती । सरुपातीतेंसांवरिती । तोशोककितीवदावा ३९ मैनावतीचेंशांतवन । विनयेंप्रार्थीप्रधान ।

त्रैलोक्यचंद्राचा अस्तमान । परिगोपेंद्रुकिशोरद्वितीयेचा ४० बाळचंद्रापरीशुक्लपक्ष । वृद्धीपवेलदि
 वसोदेवस । आत्माचकोरां परमहर्ष । पीयूषार्तआमुते ४१ सखियावदतीसखियेप्रती । धन्यधन्यदे
 वकीसती । अनंतजन्मीचेतपांती । तरीच अनंत अवतरला ४२ तेसेतुझेसुळतें करून । मायेप्रसवलीस
 पुत्ररत्न । जेविअंबरीचंद्रकिरण । एकचिजैसासुप्रभ ४३ असोयापरीसमाधान । करितेझालेमुख्यप्रधान ।
 राजदेहकेलादहन । उत्तरकार्यसर्वपै ४४ तनयउपनयनसंस्कार । जननीविवाहकरीगजर । मद्रदेशींचाराजे
 श्वर । सुवतनामजयाचें ४५ तयासींनसेपुत्रसंतती । तेणें आराधिलीमहाशक्ती । प्रसन्नहोऊनतयाप्रती ।
 देतीझालीवरदान ४६ उभयकुमरएककुमरी । होईलनिश्चयतुझेउदरी । दुजीरतीसमसरी । कन्यारत्नला
 भसी ४७ उमावरेंप्राप्तजाण । यास्तवऔमानामाभिधान । लावण्यचातुर्यगुगसंपन्न । दमयंतीजेविनळाची
 ४८ तीतेंयोजिलागोपेंद्रुसी । समानजोडालावण्यराशी । लग्नलावूनिवधुवरांशी । आंदणअपारदीधले ४९
 चारदिवससोहळा । जामातपाहूननृपेंडोळा । आनंदाव्हीउचंबळला । पूरदाटलासुखाचा ५० मत्तमातं
 गतुरंगपदाती । कोशभांडारेंनेजोकिती । अनर्घ्यरत्नसुप्रभदीप्ती । कनकरत्नशिविकादी ५१ सदुग्धधेनुवृष
 भक्षेसी । देशपट्टेर्गेंदासदासी । गिरिदुर्गजामातासी । आंदणबहुतदेतसे ५२ शाण्वकुळीचेराजकुमर ।
 छप्पन्नदेशींचेराजेश्वर । स्वयंवरापातलेसमग्र । वरदेखिलागोपेंद्रू ५३ वरसौंदर्यदेखोन । विचारकरिती
 एकवटून । हृगतीसांडर्जेकोटीमदन । स्वरूपावरूनजयाच्या ५४ कन्याभगिनीअसतीजया । पाहोन
 अपाव्यायासौंदर्या । ऐसावरप्राप्तजिया । तेथोरदैवेंदैवाची ५५ ब्रह्ममूर्छीतप्रतिपुतळा । नष्टेकिलापाहिला
 डोळा । संपूर्णनृपझालेगोळा । दुजानिवडूनदाविजे ५६ अंतःपुरीराजभार्या । पाहूंठेल्यासभावर्या । तोंवेळी
 किलेंवरवर्या । वीर्यशौर्येआगळा ५७ हृण्णधन्यतूंचतुरानन । ऐसेंरूपडेंनिर्भिसीरत्न । त्रैलोक्यगाळूनहें
 निधान । निर्मिलेंऐसेंवाटवें ५८ रतिपतीकींरोहिणीपती । माद्रीपुत्रनकुळव्यक्ती । याचेसौंदर्याचीख्याती ।

॥ली-

॥२॥

भुवनत्रयीनसमाये ५९ हैंतोंऐकिलेंपुराणी । तोहाप्रत्यक्षपाहिलानयनी । धन्यधन्यजयाचोजननी । ऐसें
 रत्नप्रसवली ६० छप्पन्नदेशींचेभूपती । सकुटुंबेंसंभ्रमायेती । सवेंलावण्यकन्याअसती । विवाहकरितोते
 थेंपें ६१ मांडलीकगयांच्याकुमारी । लावण्यअसतीउपरो । मंगळाआहेसुंदरी । अर्पितेझालेवरातें ६२ षोड
 शशतआणिसत्तावीस । स्त्रियावरिल्याअतिरूपस । संभ्रमेंपातलेस्वनगरास । मंगलोत्साहेंसहर्षपें ६३ आणी
 कद्दीपांतरीचेनृप । पाहूंयेतीअतिसाक्षेप । स्वरूपसौंदर्यकंदर्प । दुजाभावित्तीभावनें ६४ कमनीयरूपअत्य
 दुत । पाहूनअर्पितोस्वकन्येतें । वरवरिष्ठजामात । रूपेंगुणेंआगळा ६५ कांहींआणिल्यापर्णोनी । कां
 हींआणिल्याजिंकूनी । कांहींस्वरूपींवश्यहोउनी । स्वयेंवरित्तीवरातें ६६ एवढादशशतविवाहभार्या । सोळा
 शतत्याउपस्त्रिया । परीपट्टांगनामुख्यजाया । औमावामांगवासिनी ६७ प्रत्यंगविवाहइतिहास । निवेदितां
 प्रसरग्रंथास । होईलक्षणोनिसारांश । श्रोतयांतेंनिवेदिलें ६८ जेंविंदारकेंतश्रीकृष्ण । षोडशसहस्रक्रीडभगवा
 न । तेंविंदिव्यभोगीनृपनंदन । उडुगणींशशीज्यापरी ६९ मुख्यव्योमाव्योमापरी । इतरभार्यानक्षत्रपरी । रम्य
 सुशोभवेष्टिल्याशरच्चंद्री । सकळकळेंसींजाणिजे ७० यथाप्रवाहेराज्यभार । चालवीतसेनिरंतर । स्वप्रराक्रमेंकर
 भार । युद्धींजिकोनिघेतसे ७१ मातृसेवेसींसदांविनय । जननीसंतुष्टपाहनतनय । समस्तअसताराज्यवैभव ।
 परीगुरुमार्गनसेउभयतां ७२ तंवतेनगरीजालंदरी । शुक्वामदेवप्रतिसरी । जगदोद्वारार्थमहीवरी । दीनोद्वारीवि
 चरती ७३ महायोगीयोगावतंस । छायामायानसेभास । जनींविजनींजगन्निवास । अद्वयपाहिसमदृष्टी ७४ गगनीं
 निमग्नसघनज्योती । तेथेंअनंतशशीसूर्यदीप्ती । तेथेंउन्मनचिंएकांती । भोगभोगीयोगिया ७५ भव्यभस्मभगवी
 मेखळा । शैलीशृंगीशोभेगळा । श्रवणींमुद्राफांकतीकिळा । बलक्षशब्देगाजवी ७६ जोदृश्यभासावेगळा । पाति
 यापातीनलगतीडोळा । कींमिराशब्दीनादावळा । धुंदझालाअनुहती ७७ कुब्जाकुमंडलमृगाजिनी । शृंगी
 शब्दीअशब्दध्वनी । तंतवितंतरवगगनीं । मठाकाशींभेदला ७८ योगयोगटावच्चक्रीपीन । वच्चयोगियावच्चा

अ०

॥१८॥

॥२॥

सन । कुंडलिनीतेजगवोन । कुंभकऊर्ध्वरोधिला ७९ मूळबंधउड्डियानकजालंधर । खेचरीलक्षीजालंधर । ना
थपंथअतिसुंदर । कथयवदनीवदावा ८० अखंडब्रह्माग्नीप्रज्वालित । तेथेंदग्धजन्ममृत्य । सदाधुमोघडधडीत ।
भस्महोयकर्माचें ८१ जोहृदयभासासदाउदास । निश्चळनिश्चयहोतोनैराश्य । तयाचेंशक्रादिवांछितीदास्य ।
तोस्वयेंअविनाशहोयपै ८२ महानसिद्धदेशोदेशी । येतीपांथस्थतीर्थवासी । निशिक्रमणार्थजागरणासी । धु
मीअग्नीपाहिजे ८३ यास्तवजातसेवनासी । भिक्षार्थतिष्ठेवृक्षापासी । शुष्कलताआपसयेसी । द्रुमत्यागितीत
यांतें ८४ सैरापडतीबहुवस । नाथआज्ञापितीत्यांस । आतांवियोगकासयास । संयोगहोऊनिचलावें ८५ आ
ज्ञाहोतांतयेक्षणी । एकवटोनिमिळतीनेक्षणी । अगाधयोगियाचीकरणी । त्याचीकृतीतोंजाणे ८६ भारटाकू
नसमग्र । जडअसतांहोतीचर । ह्मणतीहाप्रत्यक्षईश्वर । अंतरिक्षचालतो ८७ काष्ठछायामस्तकावरी । तसे
चप्रवेशतीनगरी । राजमाताउपरीवरी । सहजस्थितीउभीअसे ८८ अस्मत्शतत्रियांचेवृंद । नेत्रीदेखतीकृ
तीअगाध । ह्मणतीहाकोणमहासिद्ध । अंतरिक्षचरकाष्ठ ८९ निरखोनआश्चर्यकेलेंपोटी । ऐसानदेखोंकदांह
ष्टी । हाधूर्जटीकीपरमेष्ठी । मृष्टीवरीअवतरला ९० मनींविस्मितभैनावती । सद्गदनेत्रीअश्रुस्रवती । तंवतेवदेस
वीप्रती । सहस्रनिश्चितीकरूंहा ९१ अन्योन्यस्त्रियांसवदेतीवदनी । गुप्तवार्ताठेवामनी । जनीझालियाषट्क
णी । कार्याविक्षेपहोतसे ९२ निजगुजगुह्याचीगजबज । करितांकार्यनासेसहज । मगकेविप्रासलाभमज । गुरु
प्राप्तीचाहोईल ९३ परीकोठीलकोठेंआहे । दूर्तीससांगतीजाऊनिपाहे । मौनमुद्रेकरीनिश्चय । शोधकरोनये
ई ९४ येथेंआणावाजरीतपस्वी । तरीसर्वथानयेतोमनस्वी । ऐसेंजाणोनिअधस्वी । सिद्धशोधआणविला
९५ एकयामलोढतांरजनी । शीघ्रजातसेराजजननी । आरूढोनिशिबिकायानी । नाथदर्शनीआवडी ९६
सप्रेमकंठीप्रिममाळा । सहचरसख्यावारासोळा । सर्वेयेतीजिच्याअवळा । सत्रावीचेतेकाळी ९७ मठीनिम
ग्रअसतांयोगी । पातलीतेथेंतेतन्वंगी । नमनकरीतसेप्रत्यंगी । स्वभावेसीगुरूतें ९८ चरणींरुपशिलेंअचळ

नाली.

॥३॥

मौळ । प्रेमाश्रुचेविमळजळ । अभिषेकिलेंगुरुपदयुगुळ । सफळपुष्पीं पूजिलें १९ बद्धहस्तेंकरीप्रार्थना । पति
तोद्धारणापतितपावना । पूर्णब्रह्मासनातना । नामअनामातीततूं १०० हेदयालुवादयाचना । सकृपसकृ
होर्हदीना । जन्ममृत्युकृतांतयातना । प्रतापेंत्रितापहरीहे १ तूं नाथअनाथसमर्थ । शरणआलोंवरोनिआ
र्त । आतांकरावेंमजकृतार्थ । स्वार्थपरमार्थतोघडे २ तूं निजमक्ताचाभक्तवत्सल । हेंचिजपेअनुदिनीमाळ ।
महिमानेभेंभीकेवळ । अचळअढळसुखाची ३ अज्ञानतिमिराहोयनाश । ज्ञानोदयाचारविप्रकाश । ऐसाद्या
वानिगमोपदेश । जेणेंनासेभवभ्रम ४ ऐकोनिमैनावतीचीवाणी । संतोषलामोक्षदानी । परीलौकीककडसणी ।
कसोटीपहेंसतीची ५ तूं होसीराजजननी । मीतोविचरेसदांस्मशानी । वस्तीअमुचीनिरंजनी । नमेजानी
मीस्वये ६ वृक्षातळींक्षणेकवसावें । किंवा निगूढगुहेंतसदांवसावें । किंवास्वच्छंदेंअसावें । एकटेंवसावेंसर्वदां
७ सांप्रतवसेंतुमचेनगरी । प्रत्यर्हीआर्गीकाष्ठभारी । तृणासनींनिशांबरी । अवर्णप्रावरणआमुचें ८ कंदमू
ळफळाशन । नमिळततिंचिनिरशन । तृपेशींकरावेंजळपान । हेंभूषणआमुचें ९ नजाणेमंत्रयंत्रसाध
न । नजाणेंउपासनाआराधन । नजाणेंमीज्ञानध्यान । क्रियाकर्ममीनेणें १० कैचेंवैराग्यत्यागभोग । कैचा
योगहाभवरोग । कैचेंअध्यात्मकैचामार्ग । लयलक्षतेंहीकळेना ११ कोणेभ्रमंभ्रमलीसळंदी । मीतोनेणेंउप
देशविधी । विक्षिप्ताचेलागसीनादी । निःशेषउपाधीवर्तत १२ यापरीउदासोतरी । वदतेझालेजालंदरी ।
तंवदुःखितहोयअंतरी । राजमातातेवेळी १३ वज्रपातमानीतेअवसरी । कीचपळाकोसळेआंगावरी ।
हृदयींखोचलीतीक्ष्णसुरी । विकळसुंदरीहोतमे १४ अहाकटकटाप्राक्तन । पूर्वसुळतेंवोळेसुधाघन ।
दुर्धरदुष्कर्मसुटलाप्रभंजन । तेणोवितळलाजाणपै १५ म्लानवदनीसजलनयनी । नमस्कारीगजगाभिनी ।
जातीझालीगजजननी । तंवदयाउपजलीअंतरी १६ मस्तकींठेवोनिअभयपाणी । निगमोपदेशतत्काळप्र
वर्णी । जेविआदिनार्थेंमृडानी । उपदाशिलीज्यापरी १७ जन्ममृत्युजरामरण । दर्शनेंगेळेंनिरसोन ।

अ०

॥१८॥

॥३॥

अनंतपुण्यकृतकल्याण । उपदेशमात्रेजाहलें १८ भवसमुद्रउल्लंघन । पारपावतीनिरंजनवन । जेथेंगे
 लेंमीतुंपण । दृश्यभानमळालें १९ जेथेंदेहभावानुरेठाव । समरसस्वरूपीस्वयमेव । ब्रह्मानंदीचेंवैभव ।
 प्राप्तहोयगुरुकृपें २० घटाकाशमठाकाश । चिदाकाशीस्थितीनिवास । तेथेंहोवोनिसामरस्य । मूळअविनाश
 तेंस्थळ २१ शून्यभुवनसर्वोत्कृष्ट । काकीमुखमूक्षमवाट । ब्रह्मगिरीचाअवडघाट । त्रिकूटमार्गदेखिला २२
 श्रीहठऔठपीठगोल्हाट । प्रकाशेंप्रकाशघनदाट । अष्टदिशांतलखलखाट । भ्रमरगुहासुभटती २३ जेथेंसत्रा
 वीचासंघाट । तेब्रह्ममगरीचीसुरम्यपेठ । चिद्रत्नाच्यावस्तुअचाट । निघोटसघनभरियेल्या २४ तेथेंअनंतच
 पळाएकवटती । सुप्रभउदयशशीगभस्ती । उष्णचांदण्यातीतस्थिती । अनुपम्यकितीविदावी २५ अनुहत
 तुरेशुशब्दध्वनी । मंगळमंजुळमंगळगाणी । आकाशशब्दलीनगगनी । आलापउठतीदशविधी २६ अनंतआनं
 दएकवटले । सुखाब्धीचेपूरलोडले । स्वानंदाचेंभरतेंदाटलें । दैन्यफिटलेंदशेचें २७ तोनाथमार्गहोयउलट ।
 जीवदशेसकरीपालट । सुपुत्रेचीगतीसघट । इडापिंगलाअटती २८ जेथेंजीवशिवाचासंयोग । ममतेगेंदवाडिले
 भवरोग । मगलेदुःखसांग । सुखानुरागपैजेथें २९ हीयोगगतीजयापूर्ण । तथाभुक्तीमुक्तीअनंतकल्याण । मायी
 कप्रपंचदुःस्वप्न । जायनिरसोनजागृती ३० असोपूर्णोपदेशमैनावतीतें । सकृपझालेतेसतीतें । मगकरोनिजागृ
 तीतें । नाथस्तवनीअनुसरली ३१ जयजयसद्गुरुचंडांशा । निजजनमानससरोजविकाशा । सदयहृदयपरेशा । ज
 न्मांतकापाशहारका ३२ नमस्कारोनिवदेआदेश । हृण्मेधन्यआजिचादिवस । बहुतजन्मींचासुकृतांशाफळाआला
 आजिपै ३३ आज्ञामागेनजायसदनी । सोहंस्मरणसदांवदनी । अजपाजपअनुदिनी । ब्रह्मैवसत्यमानात ३४
 ब्रह्मैवसत्यमिथ्याजग । हाचितीतेंनिश्चयानुराग । धिकारोनिराज्यभोग । वराग्यस्थितीवाणळी ३५ राजमा
 ताराजालयी । जातीझालीसत्वरपाही । निशिप्रवर्तताप्रत्यही । दर्शनीदेशेंजातसे ३६ अर्घ्यपाद्यादिफळसंभार ।
 निमग्नजीतनिरंतर । राजगुरुजुडलीसर्वत्र । नगरजनीगुप्तते ३७ परीक्षेष्टवार्तानवदतीकोणी । गूढवेदितिम

ना.ली.

॥४॥

नीचैमनी । उपश्रुतीउडतश्रवणी । पट्टभार्याश्रुतझाली ३८ सत्यकींअसत्यवार्ता । तोशोधकरवीराजकांता ।
तोंप्रमाणचपाहतां । राजमाताजायकीं ३९ तोंप्राप्तझालीशर्वरी । रावप्रवेशलाअंतःपुरीं । रत्नखचितदामोदरीं ।
येताझालास्वभवि ४० सदीप्तदीप्तितेओमय । तेणेंउज्ज्वलितदिसेआलय । अनेकवर्णीप्रदीप्तोदय । चित्रशिचि
त्रसुप्रभा ४१ चांदवेडभविलेचंद्रकांती । मुक्ताघोषझालरीडोलती । काश्मीरकवचीदीपज्योती । रम्यदिस
तीपाहतां ४२ पाचूचेरावेडड्ढाणघेती । नीळमयूरेंनृत्यकरिती । हिऱ्याचेमराळतळपती । मुक्तपुंजआननी
४३ सजलकारंजेंउडती । माजिमाणिक्यकमळेंविकासती । इंद्रनीळभृंगझंकारिती । मीनतळपतीहिरियाचे
४४ अप्रतिमरत्नपुतळे । गातीनाचतीस्वर्येस्वलीलें । सुगंधसुशोभिरम्यस्थळें । इंद्रभुवनासारिखीं ४५ आ
समंतवेष्टीतस्त्रियांचेवृंद । थवेतिष्ठतीतेथेंविविध । ऐसाजोवरअगाध । लाधलानृपवरसुकुर्ते ४६ अष्टभोगउप
चारसह । पुष्पभूषणेंअवतंसवल्य । तांबूलादिसुगंधद्रव्य । प्रियाप्रियातेंअर्पित ४७ सर्वसिद्धीसिद्धाचेनी । सि
द्धीतिष्ठतीजोडोनिपाणी । तेविअनुकूलसकळकामिनी । विनीतभावसर्वदां ४८ जेंविनक्षत्रीरोहिणीवर । कींगोर्पी
वेंष्टितशारंगधर । तैसागोपेंदुनृपवर । स्वस्वार्सकिंडित ४९ तंवतोरावचूडामणी । पट्टस्त्रियेचाधरोनिपाणी । जा
ताझालातिचेभवनीं । प्रीतिवर्धनीहोयते ५० समग्रकामिनीद्वारप्रदेशीं । राहात्याझाल्यालावण्यराशी । जेविंश
शीसकळकळांसीं । पूर्णिमेसीपरिपूर्ण ५१ रत्नमंचकींलावण्यलतिका । बैसविलेंनृपनायका । निरखोनिपतीच्या
वदनशशांका । कायाकुरवाळीआपुली ५२ राजभोगविलासोपचार । स्रक्चंदनादिसुमनहार । तांबूलदेतांवारंवार
कंकणशब्दउठती ५३ तेणेंनादेंकामग्याळ । जाग्रतहोऊनिउतावेळ । वमीतसेविषगरळ । निमग्रहोलेस्वच्छंदें
५४ तयेसमयींविनयोत्तरीं । लळनावदेतेअवसरीं । तवप्रतापसुप्रभदिगंतरीं । शरच्चंद्रासारिखा ५५ निशापती
तेंपरिलांछन । तवकीर्तिध्वजनिर्लांछन । बाह्यजनापवादेंकरून । दिसोनयेतेंएकपै ५६ मजजनवार्ताझाली
श्रवण । शोधघेतांहोयप्रमाण । लोकापवादांचेंदूषण । तेणेंउद्दिग्रमनमाझें ५७ रावघाबरेपणेपुसत । सत्व

अ०

॥१८॥

॥४॥

रश्रुतकरीवृत्तांत । आतुरहोऊनिव्यग्रचित्त । होतेंझालेंनृपाचें ५८ यावरीवदेतेसुंदरी । चरित्रवर्तलेआपुले
 नगरी । कानफाडाजालंधरी । नाथराहेमठांत ५९ तुल्लीकुळशीळकुळावतंस । सत्कीर्तिकीर्तीमिरवेयश । सक
 लनरेशांतनराधीश । परीमहलज्जाबोढवली ६० निकटएकटीतुमचोजननी । प्रत्यहींजातसेदिनयामिनी ।
 चर्चाउदेलीविश्ववदनी । विपरीतार्थजनाचा ६१ वार्तासूत्रेपेटलाक्रोधाग्री । अहलबहलज्वाळारक्तलोचनी ।
 श्वासोच्छ्वासासौनाननी । अधरदशनीरोवित ६२ क्रोधचमूचाठेकलाभार । अविवेकनृपमंत्रीअविचार । दुरा
 भिमानेंबोढेलेंनगर । शांतिदुर्गपाडिलें ६३ दुराभिमानेंघेऊनपैज । ह्मणेकरीननिर्वाणझुंज । लोकेषणाचीत्यागू
 नलाज । अपकीर्तिध्वजउभविला ६४ भ्रांतीभेरीटोकिल्यासैरा । वीरअवेशलेएकसरा । विविधनाभेंहिअव
 घारा । एकाग्रतेंकरोनियां ६५ विकल्पभ्रमपंचदुराचार । कामक्रोधमदमत्सर । दंभमोहलोभअनिवार । अनि
 वारपुष्टउठावले ६६ नृपश्रवणउलटाटयंत्र । स्त्रीवार्तेचेंअपवादसूत्र । क्रोधाग्रीपेटलाक्षगमात्र । हृत्सदनीगोळा
 धडकत ६७ तेणेंघैर्याचास्तंभपडिला । विचाराबाबुराझाला । अविचारतेथेंप्रवेजला । गडघेतलाह्मगतसे ६८
 दुर्वाक्याचिखोचतीशर । तेणेंघायाळाविचारांतर । आरक्तहोऊननेत्र । घूर्मीतशब्दीथोकला ६९ बुद्धीभ्रंशालानृप
 वर । भ्रांतीशुलीदुर्वासनासमग्र । बोवाळितीअतिसत्वर । चिंतातुरेंवाजती ७० प्रभातीपातलासभेभूप । चिती
 दाटलादृढसंताप । अविचारमंत्रीयेआपोआप । येताझालातेवेळी ७१ लौकीकविरुद्धनादसेजनी । विनयन
 म्रताबाह्याचरणी । पोटींकटुताट्टंदावनी । परीवरीदसेसाजिरें ७२ तेवित्वांजावोनितेथें । प्रार्थोनिआणीनाथ
 येथें । सर्वेदयहस्तीरहंवरासहित । सेनासंभारपैन्यावा ७३ मंगळवाद्यमंगळतुरें । गजस्कंधींदुंदुभीगजरें । सरका
 रोनिनघ्नोत्तरें । जालंधराजेंआगावें ७४ अवश्यवदोनिकरीगमन । सेनेसहनिघेप्रधान । पुढेंगजेंतीबंड़ीजन ।
 यशवर्णनकरिती ७५ वेत्रपाणीशस्त्रपाणी । छत्रचामरेंजिविकायानी । अश्वस्वारसेनाघेउनी । समारंभेसींनि
 घाला ७६ भारसंभारमठानिकटी । येत्याझाल्यावीरथाटी । जेंविनिजरांच्याकोटी । तेथेवीशिवाचेदशना

ना.ली.

॥५॥

७७ राजमंत्रीकरीआदेश । नमनकरोनिह्यगेदासानुदाप । आजिझालाधन्यदिवस । स्वामिदर्शनैकरोनी ७८
बद्धस्तेप्रार्थितसे । तुह्यापाचारिलेधराधार्जे । उत्कंठितदर्शनोद्देशे । तुमचेअसेस्वामिया ७९ येखूवदतीका
यकारण । आमुचेंकिमर्थप्रयोजन । कदांनघडेतेथेंगमन । अर्थसाधनकोणतें ८० परस्परेंकोणताअर्थ । हेंही
नवळमनोगत । हितस्वार्थकीपरमार्थ । कोणतंहीमीनेणें ८१ आहोस्मशानींराहाणार । भिक्षेसींफिरतोंदारो
दार । आह्याकासयादळसंभार । गजतुरंगादिऐश्वर्य ८२ जेणेंसतासनेंकरोनी । पालाणिलीडेमेदिनी । ऐसा
रावचूडामणी । कायह्मणोनीमजवांह ८३ तोऐश्वर्यवात्नरपार्थिव । शकासमानसुखवैभव । ऐसेंअसोनमजगौ
ख । पाचारितोकिमर्थपै ८४ मीआलियातेथवरी । राज्यदवडीरुहेनिधारी । ऐसेंदिसतसेपुढारी । मजअंतरा
समजलें ८५ ऐसेंवदतांउदासोतरी । परमघावरलाराजमंत्री । धारंवारचणावरी । मौळटेवूनविनवित ८६
तुमचेठपेचेअवलोकनें । तात्काळतुटतोभवबंधनें । जन्मजरापृत्युजाण । नाथदर्शनैनासती ८७ अनेकजन्मीं
चेंसुळतगांठी । तरीचहोयसद्गुरुभटी । चौन्यासीचीआटाआटो । चुकवीतसेगुरुनाथ ८८ खोटेंनाणेंखरेंबाह्य
परीपरिणामींखरेंनोहे । तेविकुटिलाचेंहृदयपाडे । नम्रवचनींप्रार्थित ८९ भोळादयाळकरुणाघन । वोळला
सकृपकरीगमन । पुढेंआणिलेंसुखासन । वाहनारूढनव्हंपै ९० पर्दापादुकाविराजती । शुभ्रविभूतीविलसेकांती ।
श्रवणेंमुद्रातळपती । कटींभेखळाविराजे ९१ शैलीशृंगीअजपामाळ । कुवडीकींगरीकुमंडल । दीनोद्वारार्थदीनद
याळ । जातेझालेस्वइच्छें ९२ गमनकरितांपादचारी । छत्रेंचामरेंवाद्यगजरी । उभयभागीनरनारी । नमस्कारिती
नाथातें ९३ गुढियातोरणेंधरोवरी । कर्दळीस्तंभउभविलेद्वारी । कुंकुमलिपितमहीसुंदरी । रंगमाळाघातल्या ९४
वार्तीकवार्तीजाणविती । एकोनसामोराजायनृपती । नमस्कारोनिमहुरुमूर्ती । सिंहासनींआरूढवी ९५ तं होतीझा
लीवरदगिरा । सफळजन्मरेनरेश्वरा । यावतसूर्यशशीवसुंधरा । चिरंजीवाविजयीचिरकाळ ९६ अर्घ्यपाद्यादिपूजन ।
धूपदीपनीराजन । परिमळद्रव्यस्रक्चंदन । षोडशोपचारेंअर्चिलें ९७ जेविंनभगमींनिशाकर । तेणेंशुभादिसेअंबर ।

अ०

॥१८॥

॥५॥

तेविमुख्यासनीजालंदर । शोभायमानदिसतीपै ९८ जोडोनियाउभयकर । प्रार्थीतसेराजेश्वर । आजिआन
दाचादिवसथोर । उदयदेखिलानाथाचा ९९ मगचतुर्विधपचवूनअत्र । सुवर्णपार्त्रीनानापक्कात्र । नाथासी
करविलेंभोजन । अतिआदरेंकरोनी २०० करशुद्धीअपोंनिस्वहस्ते । मुखशुद्धीतांबूलदेत । मगनाथातें
प्रार्थित । राहावेंयेथेंआजिपै १ उत्तमह्मणूनगुरुसमर्थ । माध्याह्नशर्वरीप्रवर्तत । तोंउन्मनीसर्वेसमाधिस्थ ।
होतेझालेस्वानंदें २ होष्यनचुकेहोणार । बुद्धिभ्रंशगजेश्वर । अनर्थयोजिलादुर्धर । दुर्बुद्धीचेदुर्मदे ३ ईश्वरी
मायाहोविचित्र । भवितव्याचेंवेगळेंतंत्र । पूर्वकर्मब्रह्मसूत्र । विनाशकाळींदुर्बुद्धी ४ पाहाप्रारब्धेंबुद्धीविपरीत ।
अविद्यात्मकेंघडेअनुचित । भविष्यानुसारयेतमनांत । बुद्धीकर्माअन्वय ५ शमिकध्यानस्थऋषीश्वर । छळी
तयापरीक्षितीनृपवर । मृतसर्पाचेंकलेवर । कंठांसूदलेंतयाचे ६ स्त्रीबुद्धीचियेबोले । रामचंद्रावर्नादवडिलें ।
साहसकर्मआरंभिलें । साह्यझालेहोष्यपै ७ कीजानकीचेंवचन । कनकमृगार्थरघुनंदन । जाताझालानलगतां
क्षण । पुढेंअनर्थबोळवें ८ तैसागोपेंदुनृपवर । विचारनकरितांअविचार । स्त्रीबुद्धीनेंदुराचार । पूर्वकर्मआचरत
९ नकळतांसिंहासनासहित । नाथासटाकिलेंकूपांत । अश्वमळमूत्रेंआच्छादित । अनुचितकर्मकेलेंपै १० जें
विज्योतिर्लिगापदीताडिलें । कीशिवप्रसादभग्नकेलें । सुधारसातेंत्यागिलें । भोरियेमाजीदुर्दैवें ११ मागीरर्थीचें
जळसोज्वळ । अमंगळस्थळींटाकीचांडाळ । तैसझालेंआजकेवळ । दुर्मदनृपाळनजाणे १२ असोतुरंगमूत्रग
र्ताविशाळ । त्यांतटाकिलागुरुदयाळ । अश्वलिदीचावरीअचळ । रचीतात्काळानिर्दय १३ दुर्दैवानेंघेतलीधांव ।
प्रवेशेक्रोधाचेंराणीव । भूलीभांतीचेंवैभव । विवेकहावधरियेला १४ अज्ञानघोरनिशीदाटली । दुर्बुद्धीचीनिद्राआ
ली । गाडमूढपडिलीभूली । मुमूर्षुसुषुप्तहोउनी १५ प्रभातकरीजाग्रत । घडीघडियाळझणत्कारित । परीतेनहो
तीजाग्रत । अज्ञाननिद्रासक्तपै १६ पूर्वपुण्याचाअभ्युदय । तेंविहोतसेभास्करोदय । राजमाताशोधपाडे ।
करितीझालीनाथाचा १७ कालऐकिलेंआलेयेथें । आजनादिसतीपाहतांतेथें । नेणोंगेलेकोणपंथें । नकळेस्थळ

ना.ली.

॥ ६॥

नाथांचें १८ अंतःपुरोअंतःकरणी । राजजननीदुःखितमनी । विकळहोऊनपडेधरणी । अश्रुनयनीलांढती १९
धारासोळासहचरी । आणीद्विपंचचतुरनारी । परमप्रियानवजणीनिर्द्वारी । चौवीशोधितनाथातें २० साहा
चारअष्टादश । जयाशोधितोआसमास । परीठार्यनिपडेतयांस । शिणोनितटस्थराहिले २१ सातपांचतीनद
शक । आणिपंचवीससम्यक । शोधितांश्रमतीनेःशंक । ठार्यनिपडेतयांसी २२ चौऱ्यासीलक्षपाहिलींस्थळें ।
परीनभंढतीगुरुदयाळ । बहुसुकुताचेंप्राप्तफळ । आजिनिर्फळमजदिसतसे २३ कटकटाह्यगेरेपरमेष्ठी । कायलि
हिलेंसअदृष्टी । श्रीगुरूचीपाडिलीतुटी । आटाआटीदुःखाची २४ अरळसुमनसेजेवरी । निद्रानयेचिक्षणभरी ।
तळमळोनिधिकळसुंदरी । राजमाताहोतसे २५ त्यजोनियांराजभोग । ऐश्वर्यसुखाचकिलात्याग । सुमनहार
भासेउरग । जेविविरहणीज्यापरी २६ झालीविषयभोगींउदास । मनींभरलेंसदुरूपिसें । अतिउत्कांठितमानस ।
दर्शनोद्देशेनाथाचे २७ नगरींनकरीकोणीवार्ता । सर्वहीगुंतलेप्रपंचस्वार्था । अज्ञाननेणतीगुरुममर्था । हितपर
मार्थानजाणती २८ नगरींउल्कापातहोती । पाषाणप्रतिमाहास्यकरिती । कूपांतोनिशब्दनिघती । नक्षत्रपा
तहोतसे २९ दुर्भिक्षआणिअवर्षण । दैन्यदरिद्रअकाळींमरण । गुरुछळणीदुश्चिन्हें । होतींझालींतेधवां ३० पुढी
लकथापरमगहन । पुण्यपावनमहदारुणान । श्रोतेवक्तेोतीपावन । अगाधमहिमानग्रंथीहें ३१ अग्रापासोन
मूलपर्यंत । इक्षुदंडगोडबहुत । तेविआदिनाथलीलाग्रंथ । शुक्लपक्षन्यायेसी ३२ कथास्वर्गीस्वर्धुनी । करितां
श्रवणेंपातकाधुनी । सज्जनश्रोतेभगीरथयत्नी । प्राप्तहोयसर्वातें ३३ कथागंगाजळतुंबळ । श्रवणेंभेदीपापा
चळ । त्रिविधतापकरीशीतळ । कथाकलिमलनाशनी ३४ आदिनाथलीलाग्रंथमवानी । अष्टादशोऽध्याय
आयुधधारिणी । षड्विकारदानवदमनी । प्रणवरूपिणीविश्वाद्या ३५ अष्टादशाध्यायींहेचिगती । अष्टाद
शभारवनस्पती । कींअष्टादशाध्यायीसप्तशती । पुराणेंवर्णितीजियेतें ३६ सगस्तेश्रीआदिनाथलीलावृत्तग्रंथ ।
ग्रंथकर्ताभैरवसमर्थ । तत्प्रसादेआदिनाथ । अष्टादशोऽध्यायगोडहा २३७ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ अध्याय १८

अ०

॥ १८॥

॥ ६॥

आगणशायनमः ॥ ॥ श्रानमासजयजयतां । जीवानेचराचरआलेंवकी । आदिपुरुषआदिशक्ती । तेप्रकृ
 तिपुरुषवांदिले १ जोआदिमध्यअवसानरहित । अजअजितअव्ययविरहित । जोहोयत्रिगुणातीत । आभास
 भासविगळा २ असोगतकथाध्यायीकथासंबंध । कूर्पीटाकेलामहानसिद्ध । राजमाताकरीखेद । शोधकांठीन
 लागे ३ दुर्बुद्धीनेवरिलानृपाळ । दुर्दशेचीमूदलीमाळ । सद्बुद्धीभाजाकेवळ । कीर्तिरुसोनिजातसे ४ अज्ञान
 तिमिरनिशादाटली । दुर्बुद्धीचीनिद्राआली । गाढमूढआतिदाटली । मुसूरुसक्तहोउनी ५ पूर्वपुण्याचाअभ्यु
 दय । तेविहोतसेभास्करोदय । निव्यनैमित्तसारूनपाहे । रावहोयजाग्रत ६ प्रभातकाळकरीजाग्रत । घडिया
 लघटकाझणत्कारित । परिअज्ञानसक्तनिद्रिस्थ । नहोतीजाग्रतकदाही ७ ऐसाहोतांप्रातःकाळ । सभेसपात
 लातोभूपाळ । कुठामिपट्टअढळ । तयावरीआरूढठा ८ दुराभिमानाचामार्थांमुगुट । गर्वावतंसखोविलासघ
 ट । मीपणाचातिलकसुभट । मदमृगमदरोखिला ९ दुःखउद्वेगकुश्रवर्णी । आक्रोशतांबूलरंगलावदनी । प्रला
 पचंदननुभूषणी । विकल्पपरिमळगंधर्प १० अविद्येचीएकावळी । चिंतापदकवरीझळाळी । तळपततळम
 लतेजागळी । षड्विकारेतळपती ११ लोलूप्यतेचीकेयूरभूषण । अर्चनहीनअदातृत्वकंकण । अनेकसंशयमु
 द्रिकाजाण । अंगुळीतमिरवल्या १२ पर्दानेदेचातांडर । अहंपणाचाशब्दगजर । सिद्धस्पर्द्धानिरंतर । ने
 पुरवाच्यसघोषे १३ अविचारचीरपरिधान । विकाराचेंउतरीवसन । अज्ञानस्वर्गकरभूषण । हिंसातेजेंलखलखीत
 १४ अविद्येचेंवोडणकरी । गुप्तकटीवासनासुरी । असंतोषछत्रवरी । प्रपंचचामरेंढळताती १५ दुर्वासनेचेंलघुवीर ।
 रजतमविभागेवित्रधर । उभेउभयनिरंतर । रायापुढेंतिष्ठती १६ आशातृष्णेचेंहोतनृत्य । षड्विकाररागसुसंगीत ।
 चिंतालापआलापित । मूर्छनामूर्छितकगिताता १७ यापरीलोटांकांहींदिवस । एकेदिवसींतोनरेश । अंतःपुरीअ
 नायासे । नित्याभ्यासेयेतसे १८ तोपरात्परपरसात । राजमातापांचांदिरीनिवांत । सप्तवगदामोदरांत । द्विदळ

१ काम क्रोध लोभ मोह मद मत्सर. २ झाला आहे वाढला रुद्धझाला क्षीणझाला नष्टझाला हे साहाविकार देहाचे.

नाली-

॥१॥

द्वारीपाहातसे १९ मलयाचळसंभूतचंदन । चौरंगीवैभेनृपनंदन । स्त्रियातल्लीनपाहूनवदन । तिष्ठतातीसिवेंते २०
अगरअर्गजासुगंधबहुत । सुवासतैलाभ्यंगकरित । लावण्यलतिकास्वहस्ते । नृपांगलेंमर्दिती २१ गौरवगेनिरखि
लीपृष्ठी । मुक्ताजालीवीरगुंठी । अकस्मातगेलीदृष्टी । मैनावतीचितिकाळी २२ तनुतसमुवर्णदीप्ती । अगम्यला
वण्यव्यक्ती । दुजाशोधूजातांजगती । भुवनत्रयींअसेना २३ मनींविचारीराजजननी । ऐसाचित्रैलोक्यचंद्रचूडा
मणी । तोहीपडलामृत्युव्यसनी । विचित्रकरणीकाळाची २४ जोअरळसुमनाचेशेजेवरी । निद्राकरणारादिवाग
त्री । तोस्मशानीचितेवरी । भस्मझालाक्षणांत २५ तैसाहापुत्ररूपावतंस । परीमृत्युमुखींहोईलप्रास । तेंगेंसुदुःखि
तमानस । कुमारमोहेंकळवळली २६ सदुःखेंअश्रुस्रवती । नेत्रोदकाचेविंदुपडती । नृपस्कंधानिश्चिती । अकस्मा
तपाडियेले २७ जळविंदुपृष्ठीपतन । होतांजाणवेनृपनंदन । चतुर्दिशाविलोकुन । आश्चर्यकरिताजाहला २८
वृक्षपक्षीनसतांधन । जळविंदुपडिलासेकाढून । पुन्हांऊर्ध्वपाहातसेजाण । तोस्वमातेतेंदेखिलें २९ आरक्त
तालेऊननयनी । सजललोचनम्लानआननी । रुदनकरितांदेखिलीजननी । विस्मितमनींहोतसे ३० ह्मणेअंवेम
र्यादवेली । दुःखाब्धीनेंकांडलेंविळी । मजचिंताउदेळी । हृदयामध्येआजिपें ३१ कोणेमंदिरीअमर्याद । निष्ठ
रोत्तरीवाग्वाद । कीनगरजनीजनापवाद । ह्मणोनखेदपावसी ३२ जेविजननीचेकैवारें । निक्षेत्रीकेलीपृथ्वीपरशधें
रें । तेविशत्रुमदींनसारे । दुष्टांदडीनप्रतापें ३३ तरीऐकेंपुत्रात्रिभुवनसुंदरा । चातुर्यवैदूर्यवैरागरा । देखोनितवतनु
सकुमारा । खेदउदेलाअंतरी ३४ तवपितालावण्यराशी । त्रैलोक्यचंद्रवदतीत्यासी । तोहीपडिलामृत्युफांसी । द
ग्नझालास्मशानी ३५ याशरीराचेतीनक्रम । कृमीविष्टाआणिभस्म । हाचिदेहाचापरिणाम । यावीणआनअसेना
३६ सुवर्णांपरीअंगकांती । परीहुतवदनींभिळती । अलकट्टगप्रायअहळती । अस्थीजळतीतडतडा ३७ यापरीदे
हाचाहोयअंत । दारापुत्रीभ्रांतनिभ्रांत । मोहमादिरेंमदोन्मत । परीणामस्वार्थनेणती ३८ विषयतळूंचीउभयफळे ।

अ०

॥१९॥

॥१॥

कांताकांचनहींजावळें । कींकाळकूटाचेंजळसोजवळ । सेवितांमृत्युखरा ३९ पाहाव्याळफणीचियेछाये । मूषक
 मानीसुखावह । कींगोरियाचेगायनपाहे । मृगेंफांसापडियेलीं ४० विषयआमिषविषापरी । मत्स्यंगिळितांप्रा
 णहारी । तैसेजीवभरिलेमरी । हव्यासप्रवाहीपाडियेले ४१ गृध्रधनपशुजायांसर्व । पुत्रपौत्रराज्यवैभव । काळेंविषय
 चालोनिकव । मायाफांसीगुंतवी ४२ मृषामृगजळीमृगधांवती । रानोरानहिंपुटीहोती । तैसेजीवहव्यासंगुंतती ।
 परिणामनेणतीमूर्खत्वे ४३ तैसाकाळउशावैसलाजपत । कितीएकपक्षियांइयेनटपत । किंवाचकवैसेनिवांत । म
 त्स्याहारकरावया ४४ हिंसकस्कंधीवाहेमेष । तोक्षणीकहोतआतिसंतोष । परीपरिणामीप्राणनाश । भविष्यनेणेज्या
 परी ४५ तरीपुत्रासुजाणएक । हाभ्रांतिभ्रमप्रसरमायिक । नश्वरहंमायिक । जळबुडुदज्यापरी ४६ तवतनू
 पाहोनकोवळी । अंतीपडेळकाळानळी । यादुःखीहृदयीकळकळी । तुझियेमोहेंकरूनी ४७ रावहणेजननिये ।
 जन्मलात्यासीमृत्युभय । महामृत्यूचापहाअपाय । यासीउपायनसेवी ४८ मुळींचमृत्युलोकींचीवस्ती । मा
 गेंमेलेपुढेंमरती । याचीकायसीकरावीखंती । जेंविगभस्तीउदयास्त ४९ अनेकजन्ममृत्यूचेपंती । मार्गेंझाल्या
 पुढेंहोती । कोणअमरझालाक्षिती । तोमजप्रतीसांगपै ५० बोलेमैनावतोवचन । कांहींकेलियाभगवत्साधन ।
 तेणेंचुकेजन्ममरण । सत्यसत्यत्रिवाचा ५१ भर्तृहरिराजचक्रवर्ती । शरणगेलामोरक्षाप्रती । तेणेंचुकाविलीपुन
 रावती । जन्ममृत्यूयातना ५२ श्रीगोरक्षमहाराज । नव्याणवकोटीभूभुज । चिरंजीवकेलेसहज । गुरुप्रता
 पैकरूनी ५३ ऐसियाचीपडेगांठी । तरीजन्ममरणाहोयउठी । कैवल्यलाभउठाउठी । प्राप्तहोयनिश्चय ५४
 ऐसेचिआपलेनगरांत । होतेजालंदरगुरुसमर्थ । परीजातांकोठेंसांप्रत । नाथमहिमाकळेना ५५ जेंविंवसिष्ठ
 कींविश्वा मित्र । अगस्तीजमदग्रीअंगिरासुत । दुर्वासदुजाभाळनेत्रे । तेवियोगीद्रमजगमे ५६ त्याचामहिमा
 अभिनव । जीवाचाकरीतकाळशिव । तेंसुखाचेंराणीव । प्राप्तहोयगुरुकृपे ५७ तोजरीअसतास्वानीआजी

१ सर्प. २ उंदिर. ३ मांस. ४ मासा. ५ वायको. ६ ठयर्थ. मृगजळ. ७ बोकड. ८ पुनर्जन्म. ९ राजे. १० ब्रह्मपति. ११ शंकर

ना.ली.

॥२॥

चिरंजीवकरिताक्षणामाजी । कायावाचावृत्तीमाजी । त्याचेचरणीगुंतली ५८ कधीपाहेनत्यावेचरण । जाय
पळनिमिषयुगासमान । उदांडद्विग्रमाझेंमन । चैननपडेक्षणभरी ५९ जिकडेअसतीसदुरुनाथ । तिक
डेयेवोमजवरीमारुते । तेणेंहोईनरुतकृतार्थ । मत्स्वार्थजाणइतुकेनी ६० कायावाचामनेंदासी । त्याची
ह्मणावेतेंअहर्निशी । गुरुपदझाडीनआपुलेकेशी । वाहेमानसीआवडी ६१ गुरुवार्तेचेंवर्तमान । श्रवणीआतुर
माझेंमन । परीगहनपूर्वप्राक्तन । कोणीवार्तानवदती ६२ गुरुपदीच्यापादुका । कधीमस्तकीवाहीनदेखा ।
पारनसेतयासुखा । गुरुनायकावंदीन ६३ गुरुगृहींचीदासानुदासी । धिःकारीनतेइंद्रपदासी । सदांसाद
रगुरुपदासी । स्वानंदराशीभोगित ६४ भ्रमरयेतांपुकेत्यास । तुझागुरुपदाज्जिराहिवाम । सांगेंसदुरुकीगे
स्थळास । मगपुढारीजायतूं ६५ गुरुपदकमळींचाआंभोद । सेऊनचुंदझालामकरंद । तोनकरीवअनुवाद ।
स्वानंदछंदेझुंकारी ६६ असोजेआणिलेआपुलेमांदिरी । कोठेंगेलेदीनोद्वारी । मजपाडोनिअंधारी । गु
प्तप्रगटनेणवे ६७ अवचटलाभझालामजला । अमृतघनसंकुशवळला । प्रारब्धवार्तेदुरावला । वितळोनगेलादुई
वें ६८ त्रयोदशवर्षपर्यंत । दर्शनोद्देशेंभीवितस्थ । नकळेकोठेंसमाधिस्थ । बैसलेस्वस्थजाउनी ६९ देशांतर
फिरतफिरत । सप्तशतशिष्यांसमवेत । येताझालाकानीफनाथ । रावेंनृपनाथअसती ७० सेनासंभारेसीनृप
ती । संप्रदायीनाथपंथी । गजसज्जवाजीपदाती । सेवेंतसदांतत्पर ७१ तंवश्रोतेकरितीप्रश्न । कानीफनाथहा
कवणाचाक्वण । करावेंजीनिरोपण । आर्तश्रवणश्रवणार्थी ७२ तरीपरिसाजीएकाग्रचित्ती । मद्रदेशींचादेशावि
पती । सुरथनाभेंअपारकीर्ती । स्नांतदानप्रतापी ७३ त्याचीभार्यासुलक्ष्म । भामिनोनाभेंअतिलावण्य । उदरी
नसेसंतान । सदांडद्विग्रउभयतां ७४ रायेंकेलेंशक्तिअराधन । ताकाळदेवताझालीप्रसन्न । तीर्तेकरीसाष्टांगनम
न । वरंभूहीवदतसे ७५ येरूपार्थीजोडलेकरी । मातेपुत्रनसेउदरी । मातेजननीकृपाकरी । पुत्रोद्देशेंप्रार्थित ७६

१ वारा. २ रात्रदिवस. ३ सुगंध. ४ मेघ. ५ सातशें ६ वरमाम असें भाषण.

अ०

॥१९॥

॥२॥

जगन्मातावदेवचन । संततीहीनतवप्राक्तन । अन्यभागेवरदान । वृजमीदेईननिश्चये ७७ पुन्हांप्रार्थि
ताझालाचृप । राज्यवैभवअसेतवरूपे । तवअनुष्ठानालासाक्षेप । संततीइच्छाधरोनी ७८ कल्पतेहूनैइच्छि
लेंफळ । तरीआर्ताचेंकायबळ । शरणामताचाप्रतिपाळ । नकरितादेवकैसेनी ७९ पुन्हांदेवताझालीवदती ।
संचितींनसेतुझेसंतती । ऐसेवदोनिनिश्चिती । अंतर्धानपावली ८० यावरीकांहींलोटतांदिवस । जालंदरपात
लेभिक्षेस । रायेंवंदोनिनाथास । बद्धपाणीविनवित ८१ भाभिनीयेऊनलागेचरणी । प्रार्थितसेदीनवाणी । पुत्रा
ननपाहूननयनी । अर्पणचरणीकरीनमी ८२ अवश्यह्मणतसेयोगिराज । भस्मदेतसेतेजःपुंज । ह्मणेपुत्रहोई
लनिश्चयतुज । अंशावतारीजाणपां ८३ अभयगिरावदोनवदनी । जातेझालेदुसरेसर्दनी । रावविस्मितहोय
मनी । ह्मणेअघटितकेविचडे ८४ राववीर्योदकींस्वातीजळ । मर्भशुकिंकेतसांठवळे । संभवेदिव्यमुक्ताफळ ।
दैदीप्यमानअमील्य ८५ उत्तरोत्तरलोटतांदिवस । पूर्णझालेनवमास । पुत्रजन्मलाहूपस । बृहस्पतीसारिखा
८६ विशालभाळवक्षस्थळ । आकर्णनेत्रनासीकसरळ । गौरवर्गकोमळतेजाळ । सर्वलक्षणीनेटका ८७ रायें
पुत्रोत्साहबहुतकेला । आनंदाब्धीउचंबळला । ब्रह्मानंदीसुखावला । हर्षझालाबहुतपै ८८ जयवाद्यभंगळ
तुरी । शर्करावांढितीवरोचरी । मखरेंमंडपउभविर्लीद्वारी । आनंदअंबरीनसमाये ८९ जातकर्मनामकरण । वि
धियुक्तकेलेंसंपादन । आवडीठेविलेंनामाभिधान । भद्रसेनविरूपात ९० मगकज्योतिषीविद्वज्जन । वखेंभूषणें
देऊनधन । संतुष्टकेलेयाचकजन । सुवर्णमुद्रादेउनी ९१ येतांकुमरकुमारदर्शेत । चौदाविद्यापारंगत । चौस
ष्टीकळारुसंगीत । वेदविशारंदहोतसे ९२ रावविचारीनिजांतीरी । पुत्रकरावाराज्याधिकारी । आपगजावेंव
नांतीरी । परत्रेसाधनाआपुळे ९३ सर्वासमानलाविचार । परीभाभिनीचिंतातुर । जालंदराचावरदपुत्र ।
त्यासहाअर्पावा ९४ प्रधानह्मणतीकायअशक्य । त्याचेभारसुवर्णदेइतुके । परीसिंहासनीअवश्यक । सुमुहूर्ते

१ कल्पवृक्ष. २ हात जोडू. ३ पुत्राचें मुख. ४ घर. ५ पुत्र. ६ जणती दशा. ७ निपुण, ८ आपले मनावर्ये. ९ मुक्ती.

न.ली.

॥३॥

बैसळ १५ ज्योतिषारायातेंवदती । उदयोक्तुमुहूर्तअभिजेती । परीप्रारब्धाचीविविन्नगती ॥ होणारनिधि
तीचुकेना १६ निशीकमितांअकस्मात् । राजपुत्रझालाप्रागहत । एरुचिझालाआकांत । दुःखसमुद्रफुटला
१७ रावगडबडांलोळत । जेविझालावज्रपात । कपाळशूळेंअरंबळत । महाव्याघ्रजैसापें १८ भोमिनीयेऊनि
तयेक्षणीं । मस्तकपिटीउभयपाणी । धवधर्बावक्षस्थळबडबुनी । मृत्तिकावदनींघालिती १९ छणेएकुठतेंमा
झेंपाडस । परमडोळसअतिरूपस । उडोनिगेलाकोठेंहंस । दशदिशांसींदिसेना १०० प्रळयवोढवलाअनर्थ ।
एकचिहोतसेकल्पांत । प्रजाजनपरमदुःखित । शोकाअंतनसेची १ राजामनीभावभावी । आराधित्रीसुप्रसन्नदे
वी । नृपापरिसेंतुझ्यादैवीं । संततीनाहीनिश्चये २ परिअमाधसिद्धाचाप्रताप । जालंदरहोऊनसकृप । पुत्रदी
घलादुजाकंदर्प । वंशदीपउजळिला ३ धिक्कारअसोदुष्टसंचित । तोंप्रारब्धेंसुटलाप्रळयवात । झडपोनिनेला
अकस्मात् । पुत्रशोकमजलागीं ४ अभ्युदयाचीपाहांटकुटली । कींनिदैवाकमळांभेटली । तेविजालंदरतेवेळीं
येतेझालेअनाथासें ५ जेंविमृत्युग्रस्ताअमृतपान । कींअवर्षणींवर्षेधन । तेविलदुरूवेंआगमन । वांछितसमयीं
जाहलें ६ नृपतीघालीलोटांगण । प्रार्थिताझालादीनयदन । स्वाभीदीधळेंपुत्रदान । तोहीनिधनपावला ७
तोअंतरसाक्षसर्वज्ञ । जाणेंभूतभविष्यवर्तमान । तोरायासींवेदेवचन । सावधानऐक्यें ८ पुत्राभिंलाषधरोनि
मनीं । बैसाविताराज्यासनीं । ईश्वरमायेचीविविन्नकरणी । केविमिथ्याहोईल ९ स्वअपराधेंनृपलज्जित । अ
धोवंदनींवेलोकेत । जेविदिव्यहोतांसत्य । होयलाज्जितज्यापरी १० अपराधस्पर्शतांआंगीं । यास्तववाग्देवी
राहेउगी । तोंभामिनीगणीसवेगी । वंदितीझालीनाथातें ११ छणेस्वामीदयानिधी । आह्वांकेचीनिश्चयबुद्धी ।
सर्वस्वेंछणवितोंअपराधी । पतीतत्रिशुद्धीतुमचे १२ आह्वाअन्यायीअज्ञानमूढ । याचाअभिमानधरावाढढ । दी
नोद्वारहेपवाडे । पर्दातोडरब्रीदांचा १३ अनेकजन्मींचेंअधदुस्तर । निरसेदर्शनेसकृतमात्र । जेंविशुक्कृत्यसमग्र

१ छी. २ काम. ३ लक्ष्मी ४ मेघ ५ मृत्यु ६ इच्छा ७ सालीं मुख करून.

अ०

॥१५॥

॥३॥

दग्धकरीप्रळयाग्नी १४ प्रारब्ध असतां निर्फळ । मज्जरदेदीधिलें पुत्रफळ । परीपरिणामी निर्फळ । हतभाग्य केवळमी
 असें १५ ऐसें पारिसोन द्रवले मन । करिते झालें शृंगी वादन । वीमर्क रोनि श्रवण । निद्रिस्था जायत ज्यापरी १६
 विबुध बैसो विमानयात्री । वोपिते झाले अपार सुखनी । मंगळ वाद्य जयजय ध्वनी । सर्वा विदनी जाणपां १७ उ
 ल्हाटयंत्राचे पैशब्द । शर्करावांटी ती सुख अगाध । ऋषिदेती आशीर्वाद । थोर आनंद होतसे १८ जित वणादि
 दान प्रसंग । रावराहाटे सर्वसांग । कोठें न पडे कांहीं व्यंग । याच कट्टें देतो पत्नी १९ असो राजपुत्र तयें शर्णी । भूर्धो ठेवी
 सद्गुरु चरणी । मस्तकीं ठेवून वरदपाणी । आशीर्वाद देतसे २० दीर्घायुषी चिरंजीव । अखंड प्राप्त योग वैभव ।
 तव दर्शने जविरौरव । चुकोनि गौरव पै होती २१ शृंगी वाद्य धरिल कर्ण । यास्तव कानी फनाथनामाभिधान । मूळ
 मंत्र उपदेशून । दीक्षा ग्रहण करविली २२ अलक्ष देश अगोचर । करिता झाला मुखोच्चार । मातृभिक्षात दोतर । आ
 णवी सत्वर श्रीगुरू २३ प्रबुद्ध पौरजवदती विदनी । नकळे काळगतीची मांडणी । प्रारब्धाची विचित्र करणी । वि
 धिले खचुकेनां २४ जो सूर्यवंशावतंस । दाशरथी जयोध्याधीश । प्रभार्ती योजिलाराज्यासनास । परी अरण्य
 वास चुकेना २५ मुगुट कुंडल पीत वसन । त्यागून वल्कलें परिधान । जटामंडित भस्म लेपन । साम्राज्य पद त्यागिलें
 २६ येवोनियां विश्वा मित्र । सर्वे नेतसे रामसौमित्र । तैसाचि आतां राजपुत्र । जोगडा घेऊन जातसे २७ दशर
 थातें पुत्र वियोग । होता झाला प्राण त्याग । तैसाचि हाही दिसे योग । दुःख प्रसंग सर्वासीं २८ अनेक परी अन्योन्य
 जन । सदुःखित मुखें म्लान । एकल्लणती हा भगवान । नाथ रूपें प्रगटला २९ जो महाराज सद्गुरु समर्थ । अवटित
 जयाचें सामर्थ्य । जेणें जीव विलाराज सुत । क्षणमात्र न लगतां ३० असो राव होऊनि सद्गदीत । प्रेमाश्रू विभळ
 वत । ह्मणे दासानुदास मी निश्चित । उत्तीर्ण होऊं कैसेनी ३१ तूं भवकानन दहन लुशान । कीमाया समुद्री कुंभोत्पन्न ।
 तूं जीव शिवात्मक कारण । अपरोक्ष ज्ञान कारक तूं ३२ राव ह्मणे मी अनन्य शरण । कायावाचा पंच प्राग । सर्व स्व
 नाथ पदों समर्पण । निश्चयें मी करीतसे ३३ तंव शीघ्र येवो निराज भार्या । आह्मां त्या गोनियां वायां । प्रार्थिती झाली

१ बावाहात. २ कान. ३ देव. ४ पुष्पवृष्टि. ५ समुदाय, ६ मस्तक. ७ हात. ८ संसार रूप अरण्य जाळगारा अग्नि.

ना.ली.

॥ ४॥

प्रतापवर्या । सर्वे तनयानेतसा ३४ पुत्रधनाचें दाऊनि स्वप्न । जाण्टी पाहूनि मीनिर्वन । असो माझे विदुष्ट प्रा-
क्तन । काय करि सीदयाळा ३५ पुत्रे न देखिले राज्य सुख । पूर्वप्राक्तन वैराग्य दुःख । कांहीं मीन केले कौतुक । ला-
लनपालन इत्यादी ३६ हांसोनि बोले योगेश्वर । त्याचा चुकविलायम प्रहार । जन्मजरा मृत्यु समग्र । निरसूनाचे
रंजीव पैकेला ३७ देह संबंधें लक्षण सीपुत्र । तरी आत्मवर्णन से पुत्र मित्र । गृहघनादि सुहृद गोत्र । याहूनि स्वतंत्र वे-
गळा ३८ वैराग्य भाग्या भाग्य वैभव । वैदूर्य वैरागरीचें ऐश्वर्य । त्रैलोक्य साम्राज्य अभिनव । स्वयमेव भोगीहा ३९
राजावदे औदार्य उदधी । विधीनिर्मित न सतां प्रारब्ध । तीपावली प्रसाद सिद्धी । लुपानिधी तव कृपें ४० तरी आ-
तां येतसे स्वामी सर्वे । मजनलगे राज्य वैभव । अहर्निशीव सावे सर्व । असेंचि मज गमे ४१ ऐसा पाहोनि निर्धार ।
देते झाले दुजावर । तू ते होईल दिव्य कुमार । परमप्रतापी दूसरा ४२ सुप्रसन्न प्रसाद आशीर्वाद । देऊनि जातसे म-
हासिद्ध । ज्याचा महिमा अगाध । भुवनत्रयी न समाये ४३ झाला एकचि जयजयकार । आनंद ले नारी नर । नमस्का-
रिती वारंवार । हर्ष समुद्र उचंचळला ४४ नृप परिवार पौरज प्रधान । उभे तिष्ठती कर जोडून । गजवाजि शिबिका
स्यंदन । सिद्ध असती तत्पर ४५ कानी फधरोनियां करी । जाते झाले जालंधरी । नगर नागरिक नर नारी । पाठो-
पाठी धांवती ४६ जेवि मथुरे सींगेला मोविंद । गोपगोपी करिती खेद । तेवि नगर जनाचे वृंद । शोक करिती आक्रोशें
४७ नगर प्रदेशी उपवर्नी । उभे असती ते क्षणी । सर्वत्रां ते आज्ञावचनी । जावें सदर्नी आपुले ४८ जीजी इच्छा ध-
राल मनी । तीती पावाल माझिये वचनी । राजाविनी कर जोडुनी । पुनर्दर्शन मज द्यावें ४९ अवश्य वदोनि सद्-
रुनाथ । जाते झाले उत्तरपंथ । कानी फातें आज्ञापित । तीर्थयात्रा करावी ५० राजे जाहले मददुर्मद । तयां बोधूनि
कर शुद्ध । नाथपंथ हा अगाध । प्रकट करीतुं सुजाणा ५१ राजयोग राज ऐश्वर्य । जगद्वंद्य तूं प्रताप सूर्य । नृप उ-
द्धर गार्थ तूं आर्य । वसों देही तुझिया ५२ राजे माजले दुर्धर । निक्षत्री करी परशधर । लुण्णार्जुन तदोत्तर । भारहरिला पृ-
थ्वीचा ५३ यावरी जगहुरु आदिनाथें । आज्ञापिलें गोरक्षातें । तूं जाऊनि चक्रवर्ती तें । उपदेशुनी उद्धरी ५४ नव्याण्ण

ज०

॥ १९॥

॥ ४॥

वकोटीनेंद्र । उपदेशीगोरक्षयोगेंद्र । परमप्रतापीप्रतापरुद्र । भद्रकारकासुभद्रा ५५ असोगुरुपदींठेबूनिमौळाकानी
 फजायउतवेळ । देशउल्लंघितांसकळा । नृपाळयेतीदर्शना ५६ यावरीकानीफनार्थे । नृपउपदेशिलेंसप्तशतें । सर्वेहो
 ऊनदीक्षायुक्त । वैराग्ययुक्तज्यासर्वे ५७ राज्यआणितन्मननये । सर्वस्वकरितीगुरुअर्पण । अहर्निशीअनन्यशरण ।
 सदासेवेतिष्ठती ५८ मदोन्मत्तभद्रजाती । रहंवरवाजीपदाती । अनर्घ्यरत्नेसंपत्ती । अर्पितातीसद्भावे ५९ मुगुट
 मुद्रामुगुटावतंस । स्वरूपरूपेअतिडोळस । मुक्तामाळासुप्रकाश । जडितमेखळाविराजे ६० रत्नभूषणीमंडित
 कर । कुवजापाचूचीमनोहर । कांचनाचावामतोडर । पर्दीपादुकाहिरियाच्या ६१ रत्नजडिताचेंसिंहासन । सुप्रभ
 दिव्यदैदीप्यमान । भूपतिष्ठतीकरजोडून । चामरेंढाळितीमस्तकी ६२ अनेकसंप्रदायीनृपवर । सेनेसहसेवासा
 दर । भिक्षार्थवोपितीकरभार । देशोदेशींचेयेउनी ६३ अपोइकडेजालंदरी । पर्यटनकरितांतेअवसरी । येतेझाले
 कांचनपुरी । स्वेच्छाचारीस्वइच्छे ६४ आदरेंकेलाश्रोतीप्रश्न । यास्तवकेलेंनिरूपण । गोरक्षचरित्रसंगतीने ।
 कानीफअख्यानकथियेलें ६५ पुढीलइतिहासकौतुक । परमरहस्यसुखदायक । श्रोतेपरिसोतश्रवणसुख । सुरस
 पीयूषापैजाणिजे ६६ हाग्रंथमीस्वर्येकर्ता । हीनभेमजअभिमानवार्ता । अंतरसाक्षजाणता । नव्हेअन्यथाहीवा
 णी ६७ रथातळींचालेश्वान । तेअंगीवाहतसेअभिमान । रहंवरचालेमत्सतेने । चंदनवाहकमीस्वर्यं ६८ पुष्पदं
 तेकेलेंमहिम । परीआंगीझालातोअभिमान । तोंहास्यकरीशिववहन । तंवदशनींश्लोकदेखिले ६९ नाथवरींचा
 अनाथरंक । सिद्धसाधूंचामीसेवक । तुल्लामागतप्रसादभातुक । पोसणेंवेणेंमजप्रती ७० तुल्लीप्रत्यक्षज्ञानेशमूर्ती ।
 पशुमुखेसीवदलांश्रुती । तैसीचआहेहीरीती । उपकारकितीवदावा ७१ शुष्ककाष्ठाफुटलेपल्लव । प्रतापजयाचा
 अभिनव । तेचिज्ञानेशसदुरुभैरव । आदिनाथभावेवंदित ७२ श्रीमत्आदिनाथलीलामृत । गोपेंदुआख्यान
 जगविख्यात । बद्धहस्तीशरणागत । द्वितीयोध्यायीनमियेलें ७३ नाथप्रतापपूर्णसागर । स्वात्मसुखाचेंहे
 आगर । देशभाषांकितनागर । सुगरश्रोतर्यामुप्रिय ७४ हाअध्यायएकुणिसावा । कींचोविसांतएकुणिसावा ।
 कींसाठीमाझियेकुणिसावा । मावेंअर्चितांफळलाभे ॥ १७५ ॥ अध्याय ॥ १९ ॥ ओव्या ॥ १७५ ॥ ७ ॥

अध्याय २० वा.

नाली.

॥१॥

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ नमोआदिनाथप्रणवींकार । जोनिजशक्तीचानित्रवर । जेथूनप्रगटेचराचर । विश्ववि
स्तारतेशुनी १ जेविश्वाद्यवेद्यआद्य । जेविष्णुविरंचीचेंआराध्य । तेसनकादिकांपरमबंध । तेचिसाध्यगुरुपुत्रा
२ वेदांतीक्ष्णतीनिर्गुण । मीमांसकक्ष्णतीकर्मकारण । नैय्यायिकक्ष्णतीईश्वरपूर्ण । सर्वकर्ताहाचिपें ३ कपि
लाचार्यसंख्यशास्त्री । प्रकृतिपुरुषवदतीवक्रो । भाष्यकारशब्दकुसरी । अर्थगौरवेंस्तविताती ४ पतंजली
योगप्रसिद्ध । योगमार्मदावेतीवेशद । तोहानाथपंथअगाध । जगदोद्वाराप्रगटला ५ पूर्वाध्याकींकथानि
श्विती । कानीफनाथाचीउत्पत्ती । तेनिवेदिलीयथामती । श्रोतयांप्रतीआवडी ६ असोसच्छिष्यांतचूडारत्न । का
नीफनाथपरमसगुण । शोधकरीगुरूचाअनुदिन । चतुर्दशभुवनेंशोधिली ७ परीठार्योनपडेसद्गुरुमूर्ती । जेवी
विश्वरूपीशोधितीश्रुती । तन्नतन्ननेतिनेती । परीनपवतीनिर्गुणी ८ गुहागव्हरेंगिरिकंदरी । कानीफशोधीजाळं
दरी । वनेंउपवनेंघोरांदरी । मठमंदिरीदिसेना ९ चतुर्दिशादिगंतरी । देवदेउळेंनिरखिलींनेत्री । सरोवरेंगंगातीरी ।
नदनद्याहीपाहिल्या १० आरामरमणीतीर्थक्षेत्र । वार्षीकूपतडामविचित्र । सुस्थळेंशोधिलीसर्वत्र । परीअणु
मात्रवार्तानलभेची ११ यावरीकानीफयोगेश्वर । सपेसेनाशाईसंभार । पांचसहस्रराजेश्वर । सांप्रदायीसेवेंत १२
गजस्कंधीदुंदुभिघोष । हयहिंसतीपरमोत्कर्ष । उच्चैःश्रव्याचेगोत्रपुरुष । सालंकारीअसती १३ मदोन्मत्तदुर्भ
दहस्ती । विवेकाकुशआकर्षती । ज्ञानविज्ञानचवरेंडोलती । द्विभागेसीसतेज १४ दाहासहस्रभद्रजा
ती । जेविजावडेपेरावती । कनकालंकारमिरवती । घंटानादेंसुशब्दी १५ पंचसहस्ररहंवर । दिव्यपत्ता
काध्वजसुंदर । केतुसुप्रभदिनकर । उदयदिसतीवळीनें १६ सुवर्णतगटीसूर्यपानें । आतपत्रछत्रवि
राजमान । कलशकविमुरुतेउणें । आणितेझालेस्वदीप्ती १७ रत्नपाखराअनर्घ्यदिप्ती । पयःफेनधवल

अ०

॥२॥

॥१॥

अंगकांती । मनपवनाहूनगती । वारुडफळतीआकाशी १८ रत्नदंडीवेत्रधर । अनेकआयुषशस्त्रध
 र । लघुयंत्रादिभ्रजधर । पदातीवीरचालती १९ पुढेंगातीबंदीजन । नाथमहिमागुणवर्णन । गा
 यकसुस्वरगायन । रागउपरागभार्या २० एकस्त्रीसंगाचाकरोनित्याग । राजऐश्वर्यसप्तभोग । सुवैभवंराजयोग ।
 ईंद्रभोगभोगित २१ मृगमदकेशरहरिचंदन । सुगंधमाल्यांबरभूषण । मुक्ताहारविराजनान । मुगुटकुंडलेंमिर
 बली २२ शैलीशृंगीपदमेखळा । कोटिमदनाहूनिआगळा । रत्नएकवळीरुळेगळा । नक्षत्रप्रायगमतीपै २३
 सायुज्यतेचेचवरडोली । आरूढलेअसतीतियेकाळी । चंद्रवर्णीचवरेसुढाळी । ढाळितातीद्वयभागी २४ सेना
 सिंघूअतिबुंबळ । फुटलाभासेअतिविशाळ । आन्हवीर्चेदेखोनिजळ । संगमहोऊंपाहातसे २५ रम्यरमणीकसुस्थ
 लवन । निर्मळप्रवाहगंगाजीवन । तटीनिबिडवृक्षवन पत्रीपुष्पीडौरले २६ चंपकवृक्षचूतचंदन । पोफळीबकु
 ळीरातांजन । कपित्थअश्वत्थद्रुमार्जुन । अशोककांचनडोलती २७ देवदारमांदारसुंदरआंवळी । निंबदाळिंबव
 दरीकर्दळी । औदुंबरकेतकीपरिमळी । दशदिशाकोंदल्या २८ पादपांचालपल्लव । म्लवंगमाचाहावभाव । विहं
 गमाचागौरव । तयेस्थळीहोतसे २९ पुष्पवाटिकेसुगंधसुमन । भासेजसेनंदनवन । दशदिशापरिमळेंकरून ।
 दमदमीतभरियेल्या ३० पाहोनिभागीरथीचातटाक । वाडेंकोडेंउतरलेंकटक । धरोनिमर्यादेचीअटक । सुख
 कारकतेंस्थळ ३१ सुवर्णपटाचीउभविर्लोशिबिरें । जडितकळसवरीसाजिरे । उंचमंडपएकसरें । सुवर्णस्तंभीदी
 र्घपै ३२ डोलतीमुक्ताफळाचेघोष । हिरियाचेझळकतीराजहंस । मुक्तेंआनर्नीसुप्रकाश । विद्युत्पताकाफडकती
 ३३ कापायझेंडेहटचोहाटी । नानावस्तूंच्यावैसल्याथाटी । व्यवसायाच्यापरिपाटी । घेणेंदेणेंहोतसे ३४ तोंअ
 कस्माततयेसंधी । गोरक्षपातलेकैवल्यउदधी । मंगातटाकींत्रिशुद्धी । येतेझालेअनायासें ३५ द्वैतमुळीनभेटे
 कोठें । यास्तवगोरक्षविचरतीएकटे । मार्गेंपुढेंघनदाट । अद्वैतनिघोटअसेपै ३६ आम्रतरूचीसघनछाया ।
 गोरक्षवैसलेतयाठाया । निगूढएकांतपाहोनियां । स्वइच्छेनेंअसती ३७ अच्युतडोरलेपत्रीफळी । घमघमीते

ना.ली.

॥२॥

सुपरिमळी । पीतारक्तपरिपक्वफळी । विशाळपर्तुळसुरसपै ३८ वसंतऋतुहोतांप्राप्त । वनश्रीहोयऋतुस्त्रात ।
सुरसफळातेंप्रसवत । परममिष्टरसाळपै ३९ शुक्कोकिळ अनुवादती । तुच्छआह्लाअमरावती । त्रिदशहीसुवास
इच्छिती । तयांप्राप्तीनव्हेची ४० गंगेतवदर्शनान्कीमु । ऐसीवदेनारदउक्ती । स्नानानपानाचामहिमाकृती ।
हरिहरहोतीस्वयेंते ४१ भीष्ममातेचाप्रवाहअमुप । दर्शनेजळतीत्रिविधताप । पुण्यअगण्यगणनेचेंमाप । सह
स्रर्षार्पानव्हेची ४२ तंवकानीफशिष्यतेअवसरी । येतेझालेजान्हवीतीरी । तयानींगोरक्षदेखिलानेत्री । नम
स्कारितीसर्वही ४३ तिहींवंदोनिकानिफातें । बोलतेझालेबद्धहस्ते ॥ आर्त्तादेखिलेंयोगियातें । स्वधुनीतटीवै
आतां ४४ वामदेवकीवादरायण । याज्ञवल्क्यकीवासिष्ठजाण । शुक्होयकीमत्स्येंद्र । जालंदरीचभासतो ४५
ऐकोनसुवातेंचेशब्द । कानीफमानीपरमानंद । सर्वेचेऊनशिष्यवृंद । येताझालादर्शना ४६ दैदीप्यमूर्तीदेखि
लीनयनी । जेविउदेलावासरमणी । भस्ममेखळाकाषायवसनी । शैलीशृंगीविराजे ४७ आकर्णनेत्रीमुद्राश्रवणी
जेवितळपेसौदामिनी । आदेशआदेशवदतीवदनी । परस्परसीतेवेळी ४८ एकउमापतीएकरमापती । एकचं
द्रकींगभस्ती । एकउशनाएकवाचस्पती । तेविभासतीउभयतां ४९ रिक्तपाणीनध्यावेंदर्शन । ह्मणोनऊर्ध्वकरी
अवलोकन । वनश्रीजननीह्मणोन । भिक्षादेणेंमजप्रती ५० अमृतोपमआम्रसुरस । कानीफह्मणेअपीभिक्षेस ।
आजिप्राप्तझालाधन्यदिवस । आतिथीभिक्षादेईकां ५१ जननांपुत्रहोयारेआतां । एसेकानीफजंवबोलता । त
वृक्षीहूनवृष्टीतत्वतां । होतीझालीआपैसी ५२ असंख्यतळूंचीअसंख्यफळे । पडतीझालींतात्काळ । सिंदूर
वर्णपरमरसाळ । रक्तपीतसुरंगी ५३ कानीफफळेअपुनी । ह्मणेसफळझालेआजिचेदिनी । कृतार्थझालेसिद्ध
दर्शनी । सुदीनदिनआजिचा ५४ फळांचाकरवास्वीकार । तेणेंमीहोईनश्रेयस्कर । ह्मणोनकरीनमस्कार ।
वारंवारगोरक्षा ५५ मनेंवेळखूनमनाजाणतेझालेअंतःकरण । यासिसिद्धीचादुरभिमान । व्यर्थवोझेवाहतसे ५६
ह्मणेसर्वासद्यावागुरुप्रसाद । तोषवावेशिष्यवृंद । ऐसह्मणोनविविध । फळेवोपितीसर्वांसी ५७ आज्ञापितांऐसे

अ०

॥२०॥

॥२॥

वचन । सर्वहीकारतं झाले ग्रहण । त्वचाबीजातें त्या गुन । पानकेलें सुरसची ५८ गोरक्षवदेकानि कातें । उच्छिष्टबी
 जत्यागिलें एथें । हें नेऊन जेथिचें तेथें । लावीवेगीं सुजाणा ५९ येरूळगेईकें पंचडे । देठी सुटलें केवी जडे ।
 गोरक्षवणेचा विघड । करणें श्लाघ्य नव्हे पै ६० तूं जरी गुरुपुत्र होसी । फळें लावीजेथिचीं तैसी । ऐसें ऐकोनि मा
 नसी । उपाय कांहीं सुचेना ६१ यावरी कानी फबोले वचन । तुझी लावामी पाहीन । मग करिते झाले
 पावलोकना दीन बंधू दयाळू ६२ जननी पुत्र होई येवेळीं । तुझी जावें पूर्वस्थळीं । आज्ञापितां तये काळीं । बीज
 त्वचामि सळती ६३ सांचल होतां पक्षियापरी । उड्डाण करिती ते अवसरी । वृक्षी झोंवती ते एकसरी । सर्व
 त्रनेत्रीं पाहाती ६४ कीत्या पीयूष रसाच्या कुपिका । असंख्य लागल्या वृक्षीं देखा । मनभ झाल्या तरु शाखा ।
 भांरे देखात यांचे ६५ कानी फचमत्कारोनि मनी । हा विधिविष्णु कीं थूळ पाणी । नकळे ईश्वराची करणी । बहुर
 त्नावसुंधरा ६६ गोरक्ष पुसती गुरु कवण । कवण मुद्रा कवण आसन । आणि पंथाचें कवण लक्षण । विविध करोनि
 सांगिजे ६७ कोण कळा कोण ध्यान । नाद बिंदूचें कवण स्थान । कोण जप कोण स्मरण । हें नेवेदन मज करी ६८
 कोणता ग्राम कोणतें सुख । कवण तें पान कवण तें मुख । काय जाळून केली राख । हें ही अवश्य निरोपी ६९ कवण दं
 ड करी धारण । झोळी कोणती केली ग्रहण । कोणती कंथा कोणती कौपीने । शैली शृंगी कोणती ७० कोणती मुद्रा
 कोणती पात्र । कोणती धुनी अहोरात्र । निशिदिनीं स्मरतां कोणता मंत्र । आणि स्वतंत्र कोणतो ७१ कोणता यो
 गिया विटाळ । कोणता भासभासेल अखिळ । कोणता त्याग असे अढळ । सांगे प्राजळ रुखन ७२ यावरी कानी रु
 नाथ वदत । सहज जालंदरी समर्थ । अलक्ष मुद्रा जे विरुधात । मूळ बंदी आसन जें ७३ सर्वाद्य जो नाथ पंथ । साध
 कांदावी जो परमार्थ । त्याचे लक्षणाची मात । अनिर्वाच्य जाण पै ७४ योग कळा जे सत्रावी । तेच योगिया पान रु
 रवी । हत हटवटी चोजवी । सत्रावी जे निज जनी ७५ पश्चिम मार्गी आमुची गती । अनुहत नाद अनुदिनी होती । ऊ

ना.ली.

॥३॥

ध्वंष्टीसहजस्थिती । सोहंनिश्चितीजपेसदा ७६ पिंडपिंडाचाहीयास । हातोनाथसांप्रदायींश । सुखजा
णाअविनाश । उन्मनीरहस्यजाणपां ७७ लंबिकाअलंबोनिस्वर । ब्रह्मरंध्रीचाजोपाझर । करोनिनीरपाननि
रंतर । काकीमुखातेंबोळखी ७८ अहंपणाजाळूनकेलीराख । सर्वांगीचचिंलीसुरेख । सबाह्यवैराग्यतेणेंचोव।
अजपाअवश्यमाळाही ७९ बोधदंडवसविलाहातो । झोळीतेचिचारीमुक्ती । पंचतर्क्याविराजती । तेचिमेख
ळासाजिरी ८० सिद्धासनाचीकौपीन । तुर्यांशैलीविराजमान । अर्धमात्राशृंगीगहन । यथानुभवेकथियेलो ।
८१ हंससोहंसुद्राश्रवणी । सद्रोधपात्रवसेपाणी । सोहंस्मरणीआननी । सदाब्रह्मास्मिर्वर्तत ८२ ब्रह्माग्निप्रदी
प्तसर्वकाळ । तचिधुनीप्रज्वाळितअनळ । अविद्येचाआह्माविटाळ । सदासोवळेंअनुश्रुत ८३ ब्रह्मैवसत्यहा
चिदाभास । जगन्मिथ्याआभास । ओतप्रोतब्रह्मअविनाश । सदासंचरलेंसबाह्य ८४ मनोलयवासनात्याग ।
हंचियोगियाचेंसौभाग्य । हंसतांदौभाग्य । तरींकेविपावतीस्वरूपा ८५ नवद्वारींफिरोनकेरी । भ्रमरगुहाद
लमद्वारी । तेथेंसहुरुजालंदरी । ब्रह्मरंध्रीगुहाते ८६ यावरीकानीफुसेसगुण । गुह्यतेंप्रगटकरोनज्ञान । कोण
सहुरुपंथखूण । निरोपणकरणेंउचित ८७ कवणयोगमुद्राकोणती । कणवपंथकोठेंस्थिती । कोठेंकोणाकोणाची
गती । नादहोतीपैकोठें ८८ कोणतेंब्रह्मकवणतेज्योती । काळकोणविद्याकोणती । कोठेंमनपवनसामवती ।
हंनिश्चितीसांगावें ८९ नादविंदूचेंस्थानकवण । कोणकळाकायलक्षण । कैसेंकरावेंकल्पसाधन । कायदमनक
रावें ९० यावरीगोरक्षदेतीउत्तर । जोअवऊर्ध्वाहूनपर । जोरूपदेखेअमोचर । तोचिमत्स्येंद्रसदुहू ९१ आ
दिनाथापासोनप्रवाहे । भवानीभगीरथयत्नेलाहे । तोचिसदयमजपाहे । तोचिसंदर्पमजलागीं ९२ जेथें
जीवशिवाचासंयोग । तोचिनिगमपंथयोगसांग । मुद्राखेवरीमीनमार्ग । त्रिकुटीस्थितीआमुची ९३ म
नपवनाचेसंगतीजाण । सहस्रदळीहोतसेगमन । तेथेंहंअनुहतवाद्यअनुदिन । अहंब्रह्मस्वर्येची ९४ ज्यो
तीपुससीपरंज्योती । कळाचित्कळामात्राशक्ती । मनपवनब्रह्मरंध्रीस्थिती । नादविंदुस्थानतें ९५

अ०

॥२०॥

॥३॥

ओषपीयूषदशमद्वारी । लंबिकामार्गैजोपानकरी । तोविचिरंजीवकल्पवरी । तेंकल्पासनबोलिजे ।
 ९६ निग्रहकरोनिइंद्रियदमन । सर्वोत्कृष्टहंसाधन । तूंतरांऐश्वर्यसंपन्न । वैराग्यलक्षणनव्हेहें ९७ भ
 ववैभवीवैराग्यसांग । केविघडेहावज्जयोम । घृतकुंभाग्निसंयोग । कैसेंघडेहेंसांगपां ९८ कासयायोग्यावैभवराज्य ।
 योगियात्रैलोक्यसांम्राज्य । ऐहिकसुखाहोतीसज्ज । परमलाजयोगिया ९९ यावरीजालंदरीचाकुमर । देताझा
 लाप्रत्युत्तर । वृत्तीगुरुपर्दानिरंतर । वैभन्नयमगकैवें १०० विदेहसदेहराज्यकरी । परीअलितराहेनिजांती ।
 जेविशय्यागमनींजायनारी । अळंकारवैभवींआरक्त १ जळींपद्मपत्रदिसेलित । पाहूंजातांतेंअलित । हानाथ
 घरींचामंत्रगुप्त । गुरुकपेंप्राप्तहोतसे २ जोजितेंद्रियब्रह्मचारी । तोचिअतींद्रियनिर्द्धारी । जोनिर्लेभनिजां
 ती । तेथेंसिद्धीतिष्ठती ३ दग्धपटघडीजैसी । उकलितानयेपरीजैसी । मगइंद्रियादितैसी । भस्मतुल्यभा
 सती ४ तापसयोगियाविषयलाज । तरीमल्लाळदेशींचामत्स्येंद्रराज । स्त्रीभोगभोगितीसहज । हेंकाययोग्ययो
 गिया ५ परिमळाआणिचंद्रकळा । जेविशचीभोगआखंडला । तेविभोगीसुखसोहळा । मत्स्येंद्रचंद्रालांछन
 ६ स्वधर्महायोगाचरण । परधर्महादुराचरण । याचिभार्गैकरावेंविचरण । विहिताचारेंवर्तावें ७ यावरीगोरक्ष
 तयावदती । दोषलाविसीनाथाप्रती । जोअव्यक्तनयेव्यक्ती । निर्मळस्फटिकज्यापरी ८ स्फटिकासहोतांउपा
 धिसंग । उपाधीसर्वेभासेतदंग । वस्तुतांहोयतोनिःसंग । संगरंगाविरहित ९ सर्वरसभोक्तादिनकर । आणिसर्व
 भक्षवैश्वानर । तैसेचिजाणयोगेश्वर । शुभाशुभकर्मेनातळती १० पावकसर्वभक्षपरीपवित्र । तैसानिर्दोषश्री
 मत्स्येंद्र । दुर्वासकरीजेविनिराहार । साठीखंड्याभक्षोनी ११ कृष्णेंभोगिल्याबहुतनारी । परीतोअलितब्रह्म
 चारी । तैसीचआहेहेहीपरी । निर्धारितींजाणपां १२ आपुलेंनजाणेंगृहलांछन । पराचेपाहेदोषगुण । नाथव
 रीचेंपाहसीन्यून । धन्यधन्यरेगुरुपुत्रा १३ तूंभोगितीभर्वसंपती । आणिगोपेंदूनेंजालंदराप्रती । अश्वमळभू
 त्रगती । विक्षेपिलेंपापिष्ठें १४ सद्गुरुभोगीदुःखापदा । तूंभोगितीसकळसंपदा । परीआह्वांलाविशीशब्दबाधा ।

ना.ली.

॥४॥

हेकाययोग्यतुजप्रती १५ ऐकोनिगुरुवार्ताशब्दस्पष्ट ॥ कानीफदाटलासद्गदकंठ । नेत्राश्रुस्रवतपिटपट । रोमां
चउठतीसर्वांगी १६ कानीफबोलेयावरी । अविनाशमाझाजालंदरी । यावत्पृथ्वीचंद्रार्कवरी । चिरंजीवचिरकाळ
१७ पुन्हांगोरक्षदेतीउत्तर । जोअधऊर्ध्वहूनपर । जोरूपेवेषेभगोचर । तोश्रमिस्स्येंद्रजाणिजे १८ जेविदे
वांमाजीदेवेंद्र । कीनगरामाजीनरेंद्र । कींखगांमाजीखगेंद्र । यांगियांतमत्स्येंद्रजाणिजे १९ कानीफद्वगेअ
सावालोभ । ममशब्दाचानयावालोभ । पुनर्दर्शनाचालाभ । समारंभेदेइजे २० परस्परेंहेचिखूण । मत्स्यें
द्राआणवेंआपण । मीहीजालंदरीलागून । नाथमेळ्यासआणितो २१ कानीफेंकरूननिबंदन । गोरक्षदेतीआ
लिंगन । अन्योन्यअसावीविभिन्न । आदेशह्मणोनिजातसे २२ गोरक्षदक्षिणेकरितोगमन । कानीफजातसेउत्त
रलक्षून । सेनासमुदायसर्वेघेऊन । प्रस्थानभेरीगाजल्या २३ राजेउठावलेभारी । ह्मणतीलुहूनआणूंकांचन
पुरी । गोपेंदुतयेअवसरी । धरूनआणूगुरुआज्ञे २४ वीरउठिलेबळियाढे । सद्गुरुपेचेंबळगाढे । ह्मणतीक
तांतकायआह्मांपुढें मशकबापुडेंगोपेंदू २५ एकवदतीप्रतिज्ञोत्तरी । पालथीघाळूंकांचनपुरी । मोठाह्मणविता
धनुधारी । त्रैलोक्यचंद्रपुत्रतो २६ तरींआजरणरंगणी । युद्धचातुर्यतीक्ष्णवार्णी । महायोद्धाऐकिलाश्रवणी ।
तोआजलोचनीपाहूं २७ कोणीबोलतीऐकावचन । विचारधैर्यहेंबुद्धिलक्षण । सामदानदंडभेदन । हेविचक्ष
णराहाटली २८ मगकानीफकोधयुक्तबोले । तयाकर्मतयाफळासिआले । गुरुहत्याकेलीखळें । मृत्युसवळआ
णिला २९ समर्थासीकरितांविरोध । तरीपरिणामकेविशुद्ध । महदोषकृतापराध । बद्धतोमुक्तकैसेनी ३० अनु
चितआरंभिलेंकर्म । स्वजनासीवैरकरीपरम । प्रमदाविश्वासीनेम । मृत्युद्वारेंचत्वारी ३१ सर्पफगीचियेछाये ।
मूषककेविसजीवराहे । कींव्याळपुच्छींपडतांपाय । तरीअपायरोकडा ३२ सिंहमुखीवालितांहात । तोकेविवाचेनि
वांत । तैसाआपलाचकेलाघात । विषप्रचीतीपाहिली ३३ जोमहाराजजालंदरी । पूर्णब्रह्मलीलावतारी । तोन
बुडेनजळेंनवुटेशस्त्री । निजानंदरूपीअक्षयी ३४ जेविभाद्रपदचतुर्थीसी । नविलोकीशशीमुखासी । तेविंगोपेंदु

ज०

॥२०॥

॥४॥

वदनासी । नपाहेमीसर्वथा ३५ तोगुरुअपराधीपरमपातकी । त्याचेंनामनघ्यावेंमुखी । दृष्टीदेखताक्रोधपावकी ।
 भस्महोईलक्षणांत ३६ परीविचारएकअसेआणिक । मैनावतीतेंहोईलदुःख । स्वात्मभगिनीतेअवश्यक । ती
 तेंवार्ताजाणवूं ३७ शिष्टाईसच्छिष्यसुबुद्ध । आर्धीपाठवोनिकरावाबोधू । नातरीचातुरंगसेनासिधू । युद्धसत्रा
 णेंहोईल ३८ जयंतीनाथअतिनेटका । शद्रकुप्रळभूर्नबोलका । त्याबोधूनशतमूर्खा । शिक्षालावीपैऐसी ३९
 शिष्यपंचकप्रेरिलेंतेथे । इकडेशुभचिन्हमैनावतीतें । वामनेत्रवाहूस्फुरणातें । वारंवारहोतसे ४० सभागर्भीअ
 कस्मात । येतेझालेजयंतीनाथ । दैदीप्यमानपांचहीआदित्य । उदयपावलेपैजैसे ४१ जटामंडितदंडपाणी ।
 भस्मभूषितकाषायवसनी । शैलीशृंगीमुद्राश्रवणी । मृगाजिनेंशोभली ४२ उभयभार्गीसभाजन । उभेतिष्ठती
 करजोडुन । रावकरीसाष्टांगनमन । परीआशीर्वादवचननदेती ४३ नृपेंआणिलेंकनकासन । अर्धपाद्यादिपूज
 न । तेंहीसर्वथानकरितीग्रहण । परमद्रोहीआग्रही ४४ त्याचीनिरखोनसक्रोधदृष्टी । सारक्ततानेत्रपुटी । पर
 मभयाभीतझालापोटी । विस्मितसाशंकहोतसे ४५ रावहणेंकवणापराध । तोचिमजसीकरावाबोध । बुद्धित
 कानलभेशोध । किमर्थक्रोधनिजदासा ४६ मगहणेंनृपाधमा । नेणूननाथप्रतापमहिमा । भस्महोऊनिजासी
 धामा । वैवस्वताचेयेवेळी ४७ अरेकृतघ्नमळिनामूर्खा । काळिमालाविलीपूर्वजमुखा । कृतापराधादुर्जनाम
 शका । चेष्टाकेलीश्रेष्ठाची ४८ असंख्यघेऊनदळभार । पातलाजालंदरीचाकुमर । कृतांतहीनयेसमोर ।
 ब्रह्मांडजाळीलपैऐसे ४९ कोपीतरीजमदग्नी । शापीतरीदुर्वासमुनी । तपोविश्वाभिन्नचिमांनी । अग्निसमते
 जस्वी ५० केलेंकर्मफळासिआलें । दुष्कर्मपुढेंउभेंठाकलें । काळेंबोलावणेंपाठविलें । तेंकैसेफिरेलमाघारा
 ५१ जेंविशमीकऋषीचेशिष्य । सांगूंपातलेमृत्युभविष्य । परीक्षितीनेंपरमआयास । यत्नेंजीवसंरक्षी ५२
 सप्तमदिवसांचानेमिलानेम । तेविवोढवलेंतुझेकर्म । सकळनरांततूंअधम । दुष्टराहाटींराहाटसी ५३ आज
 जरीयेतक्षमेचेंकारण । तरीतूंमैनावतीचापुत्रहणून । नाहीतरीतत्काळमरण । तुजयेतेंनिश्चयें ५४ सरला

ना.ली.

॥५॥

आयुष्याचासंशय । केलासिमहत्पातकसमुदाय । कृतापराधेझालाअपाय । विचारेंपाहेंमानसी ५५
राजमदेंउन्नतपणें । दुष्टआचरलासदुष्टाचरणें । आतांवेईयाचेंउसणें । सर्वथाअन्यनव्हेहें ५६ जेणेंकेलेंविष
प्राशन । तेंचिमृत्पूचेंआमंत्रण । तोतंवतात्काळपावेमरण । येथेंसंशयकासया ५७ महत्अपराधकैसावांचे ।
येथेंनचलेदेवत्रयाचें । करीसार्थकदेहाचें । तेणेंसुखपरत्री ५८ खट्वांगआणिपुरंजन । इहींसाधिलेंजेंसाधन ।
तेंचिआचरेतूंआचरण । सार्थककरीदेहाचें ५९ शुक्मुखेंसत्ताहापरीक्षिती । परिसूनपरत्रपावलाभूषती । सत्सं
गसाधूनऐसेरीती । अंतकाळसत्काळघालवी ६० कानीफवडवाग्रीचियेपुढें । नवनीतरावतूंवापुडें । पडिलास
काळरुद्राचियेदाढे । येथूनकैसेवांचसी ६१ परशधरंमाटुकैवारें । निक्षत्रीकेलीमहीनिवैरें । कीजन्मेजयसर्प
वैर । मूडघेतपितयाचा ६२ राक्षससत्रपाराशर । करिताझालाक्रवीश्वर । तैसाचिदिसेहाहीप्रकार । महाअनर्थ
होईल ६३ कंठझालासद्गद । नेत्राश्रुपरमखेद । मौनमुद्रेंथोकलास्तब्ध । मात्रींस्वेददाटला ६४ रावमयाभी
तमानसी । रोमांचस्फुरणसर्वांगासी । कृतापराधस्मरणमानसी । अधोवदनविलोकी ६५ इकडेकानीफयेऊ
निउपवनी । शिष्यप्रेषिताझालादोनी । तिहींयेऊनिराजसदनी । राजजननीवंदिली ६६ आदेशकरोनिअन्योन्य ।
मैनावतीसद्गवेंअनन्य । ह्मणेआजिचादिवसपरमधन्य । दुःखदैन्यविघडलें ६७ जेंविजानकीशुद्धीमारुती । तेविपा
तल्यानाथमूर्ती । निश्चिन्ततांगभस्ती । उदयज्यापरी ६८ स्वागतक्षेमपुसोनितया । ह्मणेकानीफअसतिकवणे
ठायी । कैदेखेनतयाचेपाया । तोस्थानापन्नगुरूच्या ६९ जोभवरोगातेंधन्वंतरी । पंचभूतांचापंचाक्षरी ।
ऐसासद्गुरुजालंदरी । कैटर्षीदेखेनमी ७० प्रपंचसमुद्रीमद्गुरुनौका । पारकरितीहेचिलोका । परीआजतिमि
रझालेंलोका । सद्गुरुकारणेंनेणती ७१ भववैभवापासोनिझडकरी । सोडवीऐसाजालंदरी । हानिश्वयदृढअं
तरी । सदानिर्धारीअसेपै ७२ स्मरारिनाथह्मणेमाते । वदसीतितुकेंहोयसत्य । परीतत्रपुत्रेंजालंदरीतें ।
कूर्पीटाकिलेंनेणसी ७३ ऐकोनिपडिलानिचेष्टित । उभयपक्षीझालेंविपरीत । तंववदेस्मरारिनाथ ।

अ०

॥२०॥

॥५॥

विचारकरीजननिये ७४ तोमहाराजसर्वज्ञ । जाणेभूतभविष्यवर्तमान । तयासिकैचेंजरामरण । तोसना
 तनअक्षयी ७५ परीतवपुत्राचेंहोईलकैसें । येणेंउद्विग्नमीमानसीं । उभयपक्षींचेईयश । ऐसेंकरीसुजाणें ७६
 कानीफनाथातेंजाऊनशरण । पुत्राचेंचुक्कीजन्ममरण । येणेंइहपरब्रह्मणतीधन्य । कीर्तीजघन्यअक्षयी ७७
 सभाविसर्जोनिराय । भयाभीतहोवोनिविनय । मातृदर्शनाशीघ्रजाय । सद्गदहोयकंठपै ७८ मनींल्लगेहीमहासती
 शापूनिभस्मकरीलमजप्रती । असोकुपुत्रमीनिश्चिती । कुमातातेनव्हेची ७९ मातेसीदंडप्रायडंवत । करि
 ताझालानृपनाथ । ममवंदोनि कामारिनाथ । बद्धहस्तेंठाकला ८० यावरीवदेनाथकामारी । कूरींनिक्षेपिलेंजा
 लंदरी । भलारेभलायेअवसरीं । परमपुरुषार्थदेखिला ८१ अवटितकेलेंदुराचरण । आतांतूंहोसीम्लानवदन ।
 भूचरीमुद्राअवलंबोन । मौनव्रतधरियेलें ८२ राज्यमदेंमदोन्मत । मदांधहोवोनिझालासिभ्रांत । कर्मकेलेंअनु
 चित । याचेंआतांफळभोगी ८३ जेविद्वारींआणिलातस्कर । अधोवदनीर्चितातुर । तैसागोपेंदुनृपवर । स्वा
 पराधेंलज्जित ८४ मगउठोनिपांतात्काळ । मैनावतीजायउतावेळ । नेत्रेंवोहोनिपांसजल । शिबिकाथानींबैस
 ली ८५ कानीफअसतांउपवनीं । तेथेंपातलीनृपाळजननी । चरणींठेवूनिसदृढमूर्धी । आदेशआदेशवदतसे
 ८६ ल्लगेअद्यमेसफलंजन्म । अद्यमेसफलंकर्म । अद्यमेसफलंधर्म । अद्यमेसफलंतप ८७ वरचेवरीमौलधरोन ।
 सप्रेमदेतसेआर्लिंगन । प्रार्थीतसेमधुरवचन । नगरासन्निधचलावें ८८ अवश्यल्लगोनितदोतर । सुरसदेखिलें
 नदीतीर । वेगळीअसतीसरोवर । तुंबळभरिलीजळानें ८९ माजिरातोत्पळेंइवेतोत्पळें । पीतोत्पळेंसहस्रदळें
 वरीफिरतीअळिकुळें । गुंजारवसुशब्दें ९० तटींकर्पूरकर्दळीआंवळीआम्र । पत्रीसफळितझालीनम्र । जेविकुळी
 नाभाग्ययेतांसमग्र । विनयअसतीज्यापरी ९१ न्यग्रोधपारिजातबकुळी । निवेंनारिंगेंवदरीपोफळी । खिरिणि
 याडवरिल्यापत्रीफळी । जेविसफळितश्रीविद्या ९२ तटींपुष्पवाटिकेचीथाटी । नानासुगंधसुमनंगोमटी । घ
 मघमीतसुवासचोहटी । अष्टहीदिशाभोंदल्या ९३ मालतीमोगरेमांदार । जपाकुसुमगेंवतीसातपत्र । चंपकके

नाली.

॥६॥

तकीकल्हार । अनेकसुमनीवाटिका ९४ किंकशुकचक्रवाक । काकवदकजवादिविडाळक । कस्तूरीमृगसुमंधा
दिफ । नंदनवनचित्तेकेवल ९५ कोकिळास्वरआलापिती । मयूरस्वानंदेंदृत्यकरिती । साळ्यासुशब्देंसंवादती
वृक्षीकिजविजितीपिंगळें ९६ जेविसामान्यनराऐश्वर्यसंपती । येतांतयाविकारहोती । तेविमर्कटेंवांकुल्यादा
विती । मार्गस्थातेंविनोदें ९७ असोदुर्जेमानससरोवर । तयातटीउभविलींशिविर । विद्युत्प्रायध्वजफडत्कार ।
दुरितापदाधिकारिती ९८ असोमहंतउतरलेनृपाळ । नगरवेष्टुनियांसकळ । सेनासमुद्रकल्पांतकाळ । महा
प्रलयज्यापरी ९९ प्रजाप्रधानभयाभीत । हृण्वोढवलाप्रलयकल्पांत । ईश्वरेंयोजिलाहाअनर्थ । कैसैहोईलक
ळेना २०० परचक्रहेंचक्रापरी । वेढिलीअसेकांचनपुरी । नेणवेकाळचक्रापरी । कृतांतवक्त्रीपडियेलीं १ प्रा
रब्धेरचिलाअपाय । तेथेंनचलेबुद्धीचाउपाय । ईश्वरकरीलतरणोपाय । तरीचरक्षणपैआतां २ रावपरमचा
विरला । हृण्वेकल्पांतआजवोढवला । आतांशरणजावेंसद्बुद्धला । मगहोतरींमलतैसै ३ होणानराहेअन्यथा ।
सर्वहीअसेमृत्युपथा । मृत्युनचुकेसर्वथा । आजिअथवाशतवर्षां ४ विगतअभिमानहोउन । नृपकानीफातेंजाय
शरण । पादचारीविनयसंपन्न । जाताझालातेसमयीं ५ निकटएकटाटाकूनकटका । पुढेंचमकेनरनायक । पृ
थ्वीतटींठेवीमस्तक । कनकदंडपैजसा ६ कींविषमकाळयेतांकाठिण । टाकूनपळतीआश्रितजन । तैसैकानीफ
भयेंकरून । गोपेंदुयेतएकटा ७ कानीफहणेंतुझेनाम । कोणेंठेविलेंमूर्खपरम । आणिकेंलेंनिंद्यकर्म । व्यर्थशि
णविलीजननीत्वां ८ अपरत्रैलोक्यचंद्रभूष । त्याचेउदरींतूपापरूप । तवमुखावलोकनेंहोयसंताप । आतांचेई
शापपैमाझा ९ परमभयपावूनचिती । अभयवोपीहृण्वेमैनावती । वारंवारमस्तकक्षिती । ठेवितोझालीतेधवां
१० यावरीमैनावतीविदेवचन । कृतापराधीआलियाशरण । यासींस्वहस्तेकरावेंदंडग । परीमृत्युहस्तींनद्यावा
११ तंवकृपेचेसफळवृक्षी । कृतांतकायेतेंभक्षी । तरीस्वहस्तेतयासिशिक्षी । ब्रीदनुपेशीआपुलें १२ नाथकेस
रीचेंबाळ । कैसैमारीलजंडुककाळ । मगतुह्मांतिदीनदयाळ । कोणहृण्वेलत्रिलोकीं १३ अनन्यमार्गेपातल्याशरण

अ०

॥२०॥

॥६॥

नधरितां तथाचा अभिमान । मग तुझी कैसे न पतितो द्वारण । अपकीर्ती त्रिलोकी १४ मैनावतीची देखोन गळांती ।
 हृदयीं द्रवले करुणामूर्ती । मग योजिते झालेत दायुकी । नृपसंरक्षणार्थ ते वेळीं १५ ह्मणे निद्रिस्त की समाधिस्त ।
 योगीसमर्थां दिदैवत । पिशाच आणि नृपनाथ । क्षोभती जागृत करितां ही १६ तरि जननीच्या प्रतिमा । धातुमू
 र्ती अपार प्रतिमा । लोहताम्र रजत हे मा । आगवी अप्रतिमा करोनी १७ पारडीं घालुनी पालटा । तव तनयाचा
 भागवाटा । तयाला वून हव्यवाटा । तव पुत्रवपूतें रक्षितो १८ नंतर करविले चार पुतळे । पुत्रवपु तुल्य सुढाळे ।
 कांहीं न्यून नसे तिळतुल्य । सुरेख सायुध समसाम्य १९ साळंकार माल्यांबरभूषण । मृगमदसुगंधस्रक्चंदन ।
 मुक्तावतंसा विराजमान । दुजानृपनंदन भासला २० श्रीगोरक्ष संकेत संकेती । मैनावती तें धरुनि हातीं । गुरूचे
 स्थळीं ते स्थळा प्रती । कानी फनेती तेथें २१ अश्वमळपूत्र अद्रिसमान । खनन करोनि पृथ्वीसमान । धरादे
 वीस देऊनि सन्मान । मान देऊनि पूजिली २२ गोमय लिंपोनि पावित्र । कुंकुम सडेही पावित्र । रंगमाळा चित्रवि
 चित्र । शोभायमान रेखिल्या । २३ सलंबरो विले कर्दळीस्तंभ । मंडप उभ विले चुंबित नभ । प्रकाश मय आति सु
 प्रभ । दिव्य पताका डोलती २४ लोहपुतळा कूपापुढें । करोनि नृप पाठीं दंडे । कानी फल्लुगे वाडें कोडें । आदेश
 वरी गुरूतें २५ आदेश उच्चारोनि प्रथम । कूपांतूनि पुसती कोणनाम । गोपेंदुनामिं मी अधम । भस्म होसी ह्मण
 तसे २६ धूम्र उठोन निघती ज्याळा । घडघडां जळे तो पुतळा । जन आश्चर्य पाहत डोळां । अद्भुत महिमानाचा
 २७ जे विलोहाचा करोनि भीम । वृकोदरारक्षी स्वास्तिके म । लोहप्रतिमा करुनि भस्म । गोपेंदुरक्षिला २८ कीं
 अर्क आच्छादुनी सुदर्शन । संरक्षिला जेवितो अर्जुन । कीं गोकुळीं गोवर्द्धन उचलोन । व्रजौकसां तें संरक्षी २९ रुद्रें
 केलामदनदहन । कीं मुचकुंद विवरी काळयवन । ते विलोहपुतळा दग्ध होउन । भस्म झाला क्षणार्धें ३० ताम्रपुत
 लातया पाठी । ठेविते झाले कूपानिकटी । पाहून राजा भयाभीत पोटी । परीमुखी आदेश उच्चारि ३१ गुरुकोण
 ऐसें पुसिलें । येरें गोपेंदुनाम जाणविलें । भस्म होईल इहीचोले । तीं प्रळयाग्नि घडकला ३२ रजतराज मुद्रा ठेविली

ना.ली.

॥७॥

सांग ॥ राजाउभातयामागे । आदेशउच्चारकरामिग । कूपांतूनिकोणपुसतसे ३३ येरूहणेत्रैलोक्यचंद्रतनय ।
एकोनहणतीभस्महोय । तत्काळकर्पूरन्याय । जनविस्मितहोतसे ३४ नंतरसुवर्णाचीराजमूर्ती । उभीकेलीय
थानिगुती । पृष्ठीतिष्ठताझालानृपती । आदेशोक्तीवदतसे ३५ पुसतेझालेआहेसकोण । हणेमोगोपेंदुषाअ
भिधान । गुरुदेतीप्रतिवचन । दग्धहोईअवलंबे ३६ बद्धपाणीतोनरेश । सहुरुतेकरीआदेश । पुसतीतया
कोणआहेस । हणेदासानुदासगोपेंदू ३७ ऐकोनिवदतीजालंदरी । कैसावांचलासिअद्यापिवरी । चिरंजीवचं
द्रार्कवरी । चिरायुष्यहोऊतुझे ३८ मगएकाचिझालाजयजयकार । अलक्षआणिआदेशोच्चार । नमस्कारकरो
निवारंवार । प्रदक्षिणाहीवालितो ३९ जेविजलधिबुंथीत्यागूनमित्र । कींकोशांतूनिदैदीप्यशस्त्र । कींगवसगो
काढितांपाशुपतास्र । प्रकाशमयदिसेपै ४० कीउदयाद्रीहूनिअंवरमणी । दैदीप्योदयसहस्रकिरणी । तैसाजालं
दरीकूपांतूनी । निघतांप्रभाकोंदली ४१ अंवरिअमरादिकांच्याथाटी । विमानयानींदेवकोटी । करितेझालेसु
मनवृष्टी । आनंदोदधीउचंबळे ४२ होतीउल्लाटयंत्रांचेशब्द । दुंदुभीनेंब्रह्मांडकोंदे । तुरेंवाजतीभंगळवाद्य ।
सुस्वरगातीगायक ४३ नृत्यांगनाचेंनृत्यहोत।वंदीजनतेकीर्तीवर्णित।क्रापेआशीर्वाददेतादेकरदेतीअतिथीते ४४
स्तुतिस्तोत्रीस्तवनकरिती । गजरथींशर्करावांटिति । सुवासिनीअक्षय्यवर्णेंकरिताती । हगतीनृपतीवांचला ४५
राज्यालयीआणिलेनाथ । दिव्यसिंहासनरत्नखचित । वरीआरूढविलेगुरुनाथ । पूजासाहित्यआणविलें ४६ षोड
शोपचारेंपूजन । करिताझालानृपनंदन । अनर्घ्यरत्नीअभिषेकुनास्रकचंदनेंकरोनी ४७ मैनावतीचेकरांजुळी । रत्नें
अर्पीपुष्पांजुळी । मस्तकठेवीचरणकमळी । प्रेमाश्रुजळींसिंचित ४८ वेदघोषकरितीविप्र । सुस्वरभंगळमंजुळतुरें ।
सभागर्जतीजयजयकारें । नादैअंवरकोंदलें ४९ कृतार्थहोऊनिअंतःकरणी । राजाप्रार्थीकरजोडुनी । कायावा
चाआणिमन । समर्पणकेलेंस्वामीते ५० विमतझालादेहाभिमान । वैराग्योद्धवळसंपन्न । पश्चात्तापसंभवमनासद्गद
कंठदाटला ५१ पाहतांहानैश्वर्यदेह । चिरकाळमानीहेविषय । अकाळकाळकाळभय । मृत्युअपायतेनेणती ५२

अ०

॥२०॥

॥७॥

प्रपंचतरुची फळे गोमटी । होती दुःखप्रद अतिशेवटी । स्वल्पसुखपरीती ओखटी । तुटी पाडिती स्वसुखातें
 ५३ सघनअम्राची शीतळ छाया । क्षणिकभासे जातसे विलया । तैसी गृध्रनसुतजाया । मोहमाया लटकीही ५४
 कैचाराजा कैचारंक । जगदाभास भिष्यामायिक । प्रपंचीमानुनी सुखकौतुक । व्यर्थ गुंतलो भवपार्शी ५५ त्राहे
 त्राहे सहुरुसमर्था । मां पाहे पाहे कृपावंता । पुरे पुरे ही प्रपंचव्यथा । सोडवीं आतां येथुनी ५६ ऐसें प्रार्थितां नृपाळ ।
 यावरी वदती दीनदयाळ । यावेराग्यांत काय फळ । श्रमकेवळ पावसी ५७ अनंततपाचिये अंती । तैनरदेही झा
 लासे नृपती । याचें फळ सुखसंपत्ती । वैराग्यविपत्ती बहुसाळ ५८ विषयविलासीत ववासना । विकारमन्मथाच्या
 विकारवेदना । व्यर्थ त्यागि सी दिव्यांगना । चंद्राननास्त्रियांतें ५९ त्यागोनियां राजवैभव । आणि चिरकाळ दुः
 खभोगावें । यावेराग्याचें काय ध्यावें । सुखी असार्थे प्रपंची ६० यावरी वदेनृपनाथ । त्रिविधता पै मी संतत । म
 जकास याहे विषय घृत । नवज्वरितावावडें ६१ मजनगमेराज्य सौभाग्य । मनें इच्छिलें वैराग्यभाग्य । सर्वस्वाचा
 करोनि त्याग । योगानुराग मजअसे ६२ देवोनि विषय भातुक । ठकवीमाताजे विअर्भक । ते विझकवित सांमज
 कौतुक । परीनिःशंक शरणमी ६३ विषय त्रासें वश्य अवश्य । शरण पातलों निरालस्य । अहर्निशी करि निदास्य ।
 सेव्यसेवा स्वामीची ६४ होणार न चुके बलोत्तर । पूर्वसुकृताचा संस्कार । दुर्बुद्धी होतसे तदनुसार । सतास्वतंत्र तुम
 ची ६५ यावरी ह्मणती सहुरुनाथ । तूंतरीं असमी विषयासक्त । कैसे नीघडे परमार्थ । अनर्थकारक इंद्रियें ६६ मनातें
 विषयांचा सहवास । तोचि इंद्रियांतें अवश्य । तेणे होतसे बुद्धिभ्रंश । नाशकर्त्री वैराग्याचा ६७ विषय आवडो तुझि
 यामना । तावत्पूर्वीं ते वासना । विरहस्पृती दुःखवेदना । नाशकरिती वैराग्या ६८ इंद्रियांचा विकारशांत । तै वैरा
 ग्यनिभ्रांत । वृत्तिशांततया विश्रांत । शांत होती निश्चय ६९ योगतेथें नसे भोग । भोगतेथें नसे रोग । रोगतेथें दुःख सांग ।
 कैचें वैराग्य मग तेथें ७० मैनावती ह्मणे गुरुवर्या । पर्दी कुर्वाळी न माझी काया । दीक्षानुग्रह करोन तनया । या भवभयातें हरावें
 ७१ जयासिंदेहाभिमान सुटला । तोचि प्रपंची विटला । सदानिज बोधें दाटला । कीं दाटला निजमुखें ७२ धन्य धन्य तेचि ज

ना.ली.

॥८॥

ननी । पुत्राच्यासोडवीजन्मश्रेणी । चिरंजीवकरावेंयेमेदिनी । ऐसीजननीदुर्लभ ७३ मातृआज्ञाहोतांसवेग । सर्वस्वकरीत्याचात्याग । तत्काळवेऊनवैराग्य । वस्त्रेभूषणेंटाकिर्ली ७४ मुमुटकुंडलेंटाकिर्लीतैरावैरा । झुगारि
लामोतियांचातुरा । त्यागूनदिव्यपीतांबरा । भस्मशरीराचर्चिलें ७५ निश्चयदेखूनउभयांचा । हेलावलासि
धूदयेचा । पुसतेझालेगुरुत्रिवाचा । त्यागसर्वांचाह्मणोनी ७६ कायावाचामनाचीआर्त । स्वामीसंतापलोशर
णागत । उपदेशदेऊनपरमार्थ । नाथपंथदाखवावा ७७ शुद्धदेखुनिअंतःकरण । करितेझालेपीठस्थापन । आ
च्छादोनिउन्मनीवसन । दिव्यमंत्रदीधला ७८ नेत्रींसूटलेंमुद्रांजन । तंवपाहेनिधानानिरंजन । तेथेंअमनाचें
रंजन । योगीजनजाणती ७९ जेथेंअनुहताचेदशविधशब्द । सुस्वरमंजुळसोलीवनाद । सुप्रभशशीमूर्त्यअनेक
वृंद । अशब्दसुखतेथिचें ८० नाथदीक्षाशैलीशृंगी । मुद्राभस्मभव्यअंगी । गोपेंदुराजाहोऊनियोगी । योग
मार्गीनिघाला ८१ सर्वस्वाचाकरोनित्याग । तिरस्कारोनिविषयभोग । गोपेंदूनेंघेतलाजोग । वैराग्यअंगीवा
णलें ८२ राज्याधिकारधिकारोन । स्वअंगेंयोगस्वीकारून । ऐश्वर्यनैश्वर्यजाणुन । देहगेहमिथ्याही ८३ पर
मरमणीकनाथदीक्षा । झोळीघेऊनमागेभिक्षा । कर्मअकर्मावावोनिशिक्षा । योगपक्षाअनुसरला ८४ झालाए
काचिजयजयकार । अलक्षशब्दवारंवार । आदेशआदिपुरुषउच्चार । स्वयेंनृपवरकरीतसे ८५ आधींचलावण्या
चीसींग । त्यावरीघेतलाजोग । स्वरूपपाहूनविटेअनंम । जाळीअंगआणुलें ८६ हाअध्यायकरितांश्रवणमन
न । तुटेजन्ममृत्यूचेंबंधन । एकाग्रदेतांअवधान । बोधसंपन्नहोतसे ८७ कथारहस्यसुखदायक । पंचमहा
दोषांसिदाहक । सदापरिसतीपुण्यश्लोक । परमादरेंकरूनी ८८ कथाश्रियेचाजृंगार । इतिहासरूपेंअळंकार ।
श्रवणद्वाराचेकरोनिनेत्र । उलटमुद्रेंपाहावें ८९ केवळकथागंगारूप । श्रवणेंजळतीत्रिविधताप । वैरा
ग्ययुक्तपश्चात्ताप । होयमुमुक्षुक्षणार्थें ९० हाअध्यायहोयविसावा । श्रांतविश्रांतहाविसावा । पठणमात्रेंबोधवै
भवा । स्वसुखराणिवापावती ९१ पुढेंकथापरमगहन । सर्वसुखाचेंआयतन । ह्ममांडुसीकराजतन । जिजध

अ०

॥२०॥

॥८॥

नठेवणेंठेविजे ९२ सुरसनाथलीलाग्रंथसागर । गोपेंदुआख्यानपरमनागर । जेंकैवल्यसुखाचेंसुखागार । की
 वैराग्यनमरबोधार्चें ९३ श्रीमत्तआदिनाथलीलाग्रंथ । गोपेंदुआख्यानजगविख्यात । भैरवपदीआदिनाथ ।
 विंशतिअध्यायीवांदिली ९४ ॥ इतिश्रीमन्नाथलीलामृतग्रंथ । संमतसिद्धीसिद्धांत । श्रवणकरोतसाधुसंत । विं
 शतिअध्यायगोडहा २९५ ॥ ॥ इत्यध्यायः ॥ २० ॥ ओव्या ॥ २९५ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अध्याय २१ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ जेंआदिवीजसनातन । इच्छाशक्तिप्रगटेतेथुन । जियेपामूनउत्पन्नात्रिगुण । वेदत्रयजाणि
 जे १ रजापासोनिचतुरांनन । तमोगुणतोभाळलोचन । सत्वस्थतोरमारमण । पंचकछतीसतत्वादी २ जेंश्रु
 तिस्मृतींचेंरहस्य । जेंहरिहरांचेंउपास्य । जेंपरब्रह्मअविनाश । तेंचिवश्ययोगिया ३ तेंपूर्णब्रह्मपुरातन । जें
 शुकसनकादिकांचेंदेवतार्चन । जेंनारदांचेंउपगयिमान । तेंचिअवश्यमुनिजनां ४ तयाउपासनापरत्वेकलिपती ।
 शैवह्मणतीपशुपती । वैष्णवध्यातीलक्ष्मीपती । शाक्तशक्तिआराध्य ५ गाणपत्यअर्चितीगजवदन । सौरतेसू
 र्यनारायण । वैदिकवेदनारायण । अग्निनारायणप्रत्यक्ष ६ यथाभावेभावितीजया । तोहीस्फुरदहोतसेतया ।
 कल्पतरूतेंकल्पनाकेलिया । फळेंकल्पितदेतसे ७ एककरितीतीर्थाटण । एकवातांबुपर्गाशन । एकवायुरोबून ।
 प्राणायामसाधिती ८ एकप्राणापानसंगती । सुपुत्रेचेसूक्ष्मपंथी । जीवशिवऐक्यहोती । तेनाथपंथीमहाराज ९
 सिंधूपासावमेचोदक । विस्तारवृष्टीपैअनेक । परिअविष्टानीसमुद्रएक । एकीअनेकभासती १० असोगतकथा

१ ब्रह्मदेव. २ शंकर.

ना.ली.

॥१॥

ध्यायीनिरूपण । करावेंसिंहावलोकन । कथारहस्यासीकारण । श्रवणकर्तेक्षणोनी ११ आतासवेंद्रियांतेंकरो
निश्रवण । एकाग्ररहस्यकराश्रवण । येणेंपरमार्थासीआमंत्रण । सुखासीपात्रहोइजे १२ विषयत्रासेतिरस्कार ।
गोपेंदूसवैराग्यनिर्भर । मातेसकरोनिनमस्कार । उभाठाकेपुढारी १३ अलक्षोच्चारीभिक्षामागत । दीक्षानिरी
क्षोनिस्वसुत । हर्षउत्कर्षकृतकृत्यार्थ । सुदिनभावीआजिचा १४ परमजालहादमानूनिमनी । सद्गदकंठप्रेमा
श्रुनयनी । ऐसीमातादुर्लभकुंभिनी । कुलोद्धारिणीहोयते १५ आपतरोनितारिलापुत्र । येहवीपरत्रसाधूनि
उद्धरीगोत्र । ऐसीजननीपवित्र । भुवनेत्रयीअसेना १६ इतरमाताबहुतअसती । प्रपंचकरवितीपुत्राहाती ।
मिष्टभाषणीतोषविती । परीकाळासिदेतीभातुके १७ ऐसनिसेतेंमनावती । जगद्वंद्यमहासती । जिचियेस्मर
णेंदोषपळती । भागीरथीपेंदुसरी १८ मनीमाताविचारकरी । वैराग्येअसतीबहुतांपरी । सत्यअसत्यहेनिर्धा
री । पाहूंपरीक्षापैआतां १९ बोध्यबोधेवैराग्यज्ञानवैराग्य । स्मशानवैराग्यविरहवैराग्य । क्रोधवैराग्यप्रसूति
वैराग्य । प्रस्थानवैराग्यजाणिजे २० यांतकोणतेतेंपाहूंप्रचिती । माताविचारीआपुलेचिती । पाचारोनि
पुत्राप्रती । गुह्यगोष्ठीनिवेदी २१ जाऊनियावेअंतःपुरी । भिक्षामागोनिसर्वनारी । पुन्हायेऊनियेअवसरी ।
गमनकरणेंतीर्थातें २२ अवश्यद्वणोनिकरीनमन । वेगीपातलानलागतांक्षण । हेममंदिरेंशोभायमान । रत्ने
कोंदणीचौफेरी २३ कांचनबंदीअंगणी । तिष्ठेनृपचूडामणी । अलक्षोच्चारदीर्घध्वनी । करिताझालाअवाचिता
२४ ऐकोनपातल्याभूतकामिनी । कीमेधवेषितसौदामिनी । जेविरश्मिवेषितसहस्रकिरणी । कीरासचक्री
श्रीकृष्ण २५ औमानामेंपट्टराणी । मिठीघालीनृपाचरणी । प्रार्थितसेदीनवाणी । बद्धपाणीभूपती २६
अष्टभोगशंकासमान । त्यागकरिसीनिष्ठुरमन । राजभोगविकारोनि । किमर्थत्यागकरिसीहा २७ मृदुशय्याअर
ळसुमन । सुस्वरूपस्त्रियानवयौवन । ऐसियातेंहीत्यागून । केविजासीनरेंद्रा २८ सुमंधोदकाचेसुवर्णहंस । शी

१ स्वयं मृत्यु पाताळ. २ इंद्रासमान. ३ पुष्पे.

अ०

॥२॥

॥१॥

तळसिंचनेनेप्रस्पर्श । स्रक्चंदनादिविलास । त्यागोनिउदासकांहोसी २९ नामांगनादेवांगना । रंभादिलल
 नाकामांगना । तावतस्त्रियांच्यादेखोनिवदना । लववितीपार्तीनेत्रांची ३० ज्याकंजाक्षीचेंनिरीक्षण । महात
 पस्व्यांघडेपतन । परीऐसियाचेंहृदयमनकठिण । केविझालेंकळेना ३१ तुझियेस्मरणमात्रेंकरून । स्त्रियांसी
 होतसेकामविपिन । चंद्रकांतन्यायेंकरून । द्रवतीदर्शनेवल्लभा ३२ आह्मीअबळाबळहीन । तुजविणप्रियादि
 सोम्लान । निर्माल्यवपुंगलितम्लान । प्राणदानदेइजे ३३ आमचासर्वस्वेंकरूननिनाश । कायजोडिसीपुरुषा
 र्थयश । विश्वासघाताचेंअपेश । वोंझेंवाहसीमस्तकीं ३४ प्राणनाथनरभूषणा । प्रार्थितसोंविज्ञापना । आ
 ह्मापावूनिनिधना । मगघेईसुखेंसन्यास ३५ विषयविषयाचीविषयवल्ली । विषप्रायतुवांखुडिली । फळींपुष्पीं
 कोमाइली । तेविकेलीपरीहे ३६ जेविचंद्रावीणयामिनी । तेवितवविरहेंभामिनी । कामेंविव्हळपरमकामिनी ।
 सौदामिनीजैमेघ ३७ सुरतकुशळतूंनृपाळ । मर्ममर्मज्ञजाणसीसकळ । इतरनरतेपशुकेवळ । कामकंडूशमना
 र्थ ३८ अंगसंगअष्टभोग । दिव्यभोगेंनिवेअष्टांग । हेंत्यागोनघेसीयोग । प्रारब्धभोगआमुचा ३९ मूळपाहा
 तांआदिनाथ । कायत्यागिलेंपार्वतीतें । व्यर्थत्यागोनआह्मांतें । काययोगतोतपसिद्धी ४० आह्मास
 करवीदीक्षाग्रहण । भस्ममुद्राभव्यभूषण । अहंनिर्झिकळंतपसेवन । आवडीनेंप्रभुवर्या ४१ जेविचितस्वरूपीं
 चित्तशक्ती । तेविअर्धांगीवसेयुवेती । कींपुरुषींजेविप्रकृती । छायारूपीअक्षयी ४२ सूर्यासर्वेंजैसीकिळा । कीं
 अग्निसर्वेंजैसीज्वाळा । कींकस्तुरीसुगंधनृपाळा । श्लाघ्यसकळादिसेपै ४३ कींदीपासर्वेंजैसीदीप्ती । कींकळासं
 गरोहिणीपती । तेवितवसंगेसींप्राणपती । आह्मीवसोंहानिश्चय ४४ भास्करेंत्यागिलियाकिरण । कींअमृतेंत्या
 गिलेगोडपण । मगतयातेंपुसेलकोण । गोडीवीणशर्करा ४५ जेविजीवनावीणमीन । कींशशीविनाकमळणीं दीन । मगनृपा
 देतआलिंगन । जेविनागिणीचंदना ४६ पीनपयोधरवर्तुळठसे । जयाशरीरींकरितीलस्पर्श । परीअणुमात्रविकार

ना.ली.

॥२॥

लेश । अंगीनसेजयाचे ४७ सकळकामिनीकामज्वरें । अरंवळतीएकसरें । विव्हळविकळविरहदुस्तर । चिंता
 तुरसर्वही ४८ कामविकाराचेंपसरिलेंजालें । मनमीननृपाचानाकळे । ऐसेंजाणूनपरमव्याकुळ । प्राणहानीसा
 रिखी ४९ मनोभृंगविंधिलाचांपसरें । दुःखेंपडतसेएकसरें । विलापकरितीदीर्घस्वरें । घातअनर्थबोदवला ५०
 नासाग्रीठेवोनिदृष्टी । सोहंस्मरणीपडलीगांठी । जीवशिवासिंऐक्यमेटी । मगसहजतुटीरिषयाची ५१ रायाची
 पाहोनविदेहस्थिती । सदुःखितसमग्रयुवती । ह्मणतीधांवधांवगापशुपती । ऐसेआकांतीसोडवी ५२ नृपहो
 वोनिसावधान । यथार्थबोलताझालावचन । स्त्रियामात्रजननीसमान । अन्यथानसेकल्पांती ५३ ऐसापरिसोनि
 वाक्यार्थ । भाविलाजेंविवज्रपात । किंवामांडिलाकल्पांत । तेविअनर्थजाहला ५४ ललनाललामीशिरोललां
 म । त्राहाटित्याझाल्यादुःखेंपरम । दुस्तरबोदवलेंपूर्वकर्म । विरहपरमनावरे ५५ अहाप्रारब्धकटकटा । जळो
 सौंदर्यहव्यवाटा । विधीनेमिलेंजेअदृष्टा । दुःखवांटाभोगवी ५६ अहारायाप्राणप्रिया । कुर्वंडीसांडूंआमुचीकाया ।
 केशींझाडूंतुझियापाया । दासानुदासविक्रीत ५७ आह्लावेगळानिमिषभरी । स्वल्पपरीवाटेकल्पवरी । ऐसे
 असोनिकांअंतरी । कठोरझालासिकळेना ५८ सर्वस्वघातकरूनआमुचा । कायबडिवारपुरुषार्थाचा । आह्मी
 शरणकायावाचा । कायत्याचाहापरिणाम ५९ धांवपाववेगीनरकेसेरी । काममातंगमतवैरी । मदगंडस्थळकुच
 विदारी । यशझडकरीघेईकां ६० प्रियाप्रियोतमाप्रियवर्धना । बोलत्याझाल्यातयेक्षणा । आपुलेसदनालावू
 निअग्रा । घातकरोनीस्वहस्ते ६१ । आपुलेमुखदोषेंकरून । शुक्साळयापावतीबंधन । तेवितुवांके
 लेंजाण । शेखीशब्दकोणालाविसी ६२ जळार्तेप्राशूनिजायघटिका । परीझेंगटामारितीबळेंठोका । स्वयेंअप
 राधनयेशंका । परिदुःखासपात्रझालीती ६३ यावरीभंगळावेदेतीगोरटी । सर्वप्रियांसींहीयतुटी ।
 यांततरीलाभगांठी । कोणतातोनेणवे ६४ मगचंद्रावतीबोलेंवचन । जळोहीनहेंप्रार्तन । देवावरी

अ०

॥२॥

॥२॥

कायरुसोन । देहप्रारब्धचिदुदैव ६५ विधिललाटपटाक्षर । नेमिलेंनव्हेदुसरें । जाणूनऐसाविचार । होणार
 भोगणेंप्राप्तपै ६६ सर्वाससांगेशशिमुखा । विरहेंजळतीलावण्यलतिका । कामेंपसरोनिकृतांतमुखा । ग्रासके
 लायुवतींचा ६७ ऐसेंवदोनिपडेविकळ । पोटीपेटलाविरहानळ । दुःखेंअवळापडतीविकळ । मर्यादवेलीउल्लं
 धी ६८ चित्रशाळेचीजेविनिर्जीवचित्रें । तेविस्त्रियांचींतटस्थवक्त्रें । सकळभार्यावृंदमात्र । दारुप्रतिमादिसती
 ६९ कंजाक्षीक्षणेतयेवेळा । सर्वपप्रायअन्यायजाहला । तोनृपेंपर्वतानुल्यकेला । हेंयोग्यतुल्लानयेची ७० भ
 यचकितमृगस्वभाव । आणिजागृततेसारमेय । हेहीगुणस्त्रियांतअसावे । तेहीसेवेंतआसती ७१ आह्मीमनेंद्रि
 येवेंरून । कायावाचाअंतःकरण । शरणागतअनन्यशरण । तरीत्यागकरणेअयोग्य ७२ आमुचाजरीअपरा
 धझाला । तरीपाहिजेक्षमाकेला । उचितअनुचितनृपाळा । सांभाळिलेंपाहिजे ७३ आमुचीआज्ञानघेतांके
 सी । कैसाझालासिरन्यासी । सन्यासदेणेंतरुणासी । सडुरुसीनिचहें ७४ चक्रवाकापरीवियोग । देवोनिकेवि
 घेसीयोग । स्वस्त्रियांचाकरोनित्याग । हेंहीअयोग्यस्वधर्मा ७५ आतांऐकेंप्राणनाथा । पर्दागुंतलीबहुतआस्था ।
 पायांवेगलेंसर्वथा । आह्मानकरीराजेंद्रा ७६ नगरप्रदेशीवांधोनिमठिका । आसमंतलावोनिपुष्पवाटिका । तेथेंरा
 होनिनृपटिळका । अक्षयीवसोशुश्रूषे ७७ होतांस्त्रियांवावरवळा । तुच्छमानूननिनपाहेडोळां । अगाधवैराग्य
 जाहलेंभूपाळा । लोहकांचनसमदृष्टी ७८ मृगाक्षीईक्षणतीक्ष्णशर । घायेंनिर्जरहोतीजर्जर । परीरा
 याचेंहृदयवज्र । भेदअणुमात्रनव्हेची ७९ ऐकेंनरवीरसुंदरा । चातुर्यवसंतसकुमारा । लावण्यखा
 णीवैरागरा । तुजयीणदाराहिंपुटी ८० आतांप्रार्थनाहेचिपार्यी । वासकरावाएकेठार्यी । सेवाकरून
 राहूंसर्वही । तेणेंहोईलसुखआह्मां ८१ कांचनाचावांधोनमठ । परमसुशोभितअतिसुभट । वसूंसेवें
 तनित्यनिकट । राहूंसदांप्राणेशा ८२ नवरत्नाचीकथासाजिरी । मुक्ताफळांचीलावूंझालरी ।

ना.ली.

॥३॥

सुवर्णतगटीझोळीवरी । कमंडलुपात्रहेमाचें ८३ यावरीवदेयोगेंद्रनिश्चिती । राजविषयाचोझालीवांती । पुन्हा
स्वीकारमागुती । घडेलकैसाजननिये ८४ विषयकांताकांचन । हेंचिनरकाचेंसाधन । नचुकेकाळाचेंअर्दान
यमबंधनपरिणामो ८५ जन्ममृत्युजरापाही । आत्मानसेकाळत्रयी । गुरुळपेंझालेविजयी । देहविदेहोअसोनी
८६ विरंचोरचितचतुर्दशभुवन । मगकासयानिर्मातनूतनसदेन । पृथ्वीप्रकाशविस्तीर्णआसन । गर्गनमंडप
उभावेला ८७ सप्तममुद्रपरिघावर्त । दीपिकाशशिसूर्यप्रकाशित । मंगळतुरेंमंजुळअनुहत । अखंडध्वनीअ
क्षयो ८८ अष्टदिशास्तंभदिक्पाळ । माजिअनळवाहेमंजुळ । अनेकनद्यांचेप्रवाहतुंवळ । वाटिकावृक्षसफळते
८९ चतुर्दिशांचीद्वारेंमुक्त । प्रतिबंधनसेकिंचित । विहारक्रीडावनवसंत । पत्रीपुष्पीडवरले ९० उष्णसंतप्त
होतांदेख । मेघसिंचितीमेघोदक । हेमंतऋतूचेंपरमसुख । गिरिगुहादिकसुस्थळें ९१ पंचतत्वांचीकथासाजिरी ।
षड्चक्रठसेअभ्यंतरी । धुनीब्रह्माग्नीअहोरात्री । दग्धकरीकर्मातें ९२ कामक्रोधमाखूनवैरी । झालोंसाम्राज्याधिका
री । त्रिदशतिष्ठतीजोडलेकरी । सत्तात्रिभुवर्नीआमुची ९३ भूमीशय्याभुजउशी । नभचांदवाचंद्रप्रकाशी । नक्षत्र
ठसेआकशी । ब्रह्मांडमंडपसाजिरा ९४ दिशाअवर्णतेंप्रावरण । शांतीस्वस्त्रोआलिंगन । उन्मनीचेंअवलंबन । नि
मग्नसुखेंतुयेंचें ९५ बारासोळानितंबिनी । आणिदशकत्याकामिनी । सत्तावीतेंमुखयजननी । अखंडपाणीतो
षवी ९६ करतळीसेवूनभिक्षात्र । तरुतळीसुखेंकरूंशयन । किंवापाहोनिपुलीनं । इच्छानंदेंविचरावें ९७ सुभगा
शुभांगीबोलेप्रिया । केवित्यागिसीआमुतेंराया । तुजवीणयौवनेंजातीवांया । पाहेनखर्याभूपती ९८ विरहकांता
रीत्यागिल्याकांता । कांपाहासीयाआकांता । चितार्णवींपडलोंसर्वथा । हेंदुःखसमस्तांनसाहे ९९ ब्रियाभ्रतोरावांचोन ।
दिव्यकामिनीदिसेदीन । जेविस्मशानींचेभग्नभाजें । निरर्थकाचिजाणिजे १०० देवांगनातेंतवांगनामान्य ।
चंचलसरोरुहेपेअनयन । तारुण्यलावण्यअगण्य । नवयौवनसुनम्रा १ हाटकवर्णीतनुधारिणी । मृगशावाक्षी

अ०

॥२॥

॥३॥

१ स्त्री व सोने. २ आहुति. ३ वृद्धपणा. ४ ब्रह्मा. ५ घर. ६ आकाश ७ तीर. ८ चितारूपी. ९ समुद्र. १० पात्र. ११ कमल.

गजगामिनी । जीतेदेखोनिसलज्जपद्मिनी । रत्नभूषणीमिरवल्या २ सुंदरीत्यागोनिदेरीसेवन । गमनकरिसीटा
 कोनभुवन । व्यर्थलघूपाहासीवन । कायतेसाधननेणवे ३ ललनाशृंगारवनवसंत । तदागेश्वापदेअसतीबहुत ।
 तून्टपयेथीलरतिकांत । स्वेच्छेक्रीडाकरीकां ४ कांताकाननीकुरंगनयनी । ह्याचभावीकुरंगिणी । सलंबवेणी
 कृष्णसर्पिणी । मस्तकीमणीविराजे ५ अधरबिंबफळकरिनासिक । मंजुळशब्दीभासेपिक । उभयस्तनतेच
 कवाक । चित्तातकघनइच्छी ६ चतुर्वेत्तुळेंगंडस्थळ । भुजशुंडाबाहुसरळ । मत्तमातंगतेकेवळ । सिंहमध्या
 विराजती ७ तुंगेस्तनतवकरस्पश । वांछितीतयानकरीनैराश्य । यावरीवदेतोनरेश । तयेप्रतितेकाळीं ८
 पीनस्तनतेमांसग्रंथी । कनककलशतयातेवदती । मुखींश्लेष्मावाहेपरीभावित्ती । रोहिणीपतीराकेंदु ९ पाहतां
 मळमूत्राचेंस्थळ । वस्तुतःतेअमंगळ । निंद्यतेवंद्यकेवळ । परमलाभमानिती १० अंगनारूपेहेकरंडी । मळ
 मूत्राचीचतेहंडी । सद्बोधातेविखंडी । नरककुंडीपचवीत ११ विदुल्लतेपरीभोगचंचळ । कींआयुष्यवातेअभ्र
 वितळ । धनयौवनदारासकळ । क्षणभंगुरअसती १२ आह्मीसप्तद्वीपींचेराज्याधिकारी । भिक्षामागूंघरोघरीं ।
 मातृन्यायसर्वनारी । भिक्षाभातुकेअर्पित्ती १३ मगचंद्रावतीबोलत । रायावदसीसर्वहीयथार्थ । परीआमुचेंहें
 चिमनोगत । सेवेसीनिरंतरअसार्ते १४ कोणकरीलचरणक्षाळण । कोणदेईलक्षीरोदकपान । कोणकरीसर्वेश
 यन । मनरंजनकोणकरील १५ गंगायमुनासरस्वती । सहजचरणक्षाळणेंहोती । गृहींगृहीक्षीरोदनेदेती । पर
 मप्रीतीकरोनी १६ कंदमूळपर्णसेवन । किंवावातांबुकरीप्राशन । तृणशय्यामृगाजिने । हेंचिआस्तरणआमुचें
 १७ पुढेंनिजेकुब्जाराणी । भोगभोगूंसांडांउन्मनी । अनुहतकिंगरीवाद्यध्वनी । तन्मयनिमग्रंरंजवी ।
 १८ परब्रह्मीलागतांचवी । इतररसरुचतीकेवी । विदेहस्थितीअसतांवरवी । मगगगनांवरप्रो

ना.ली.

॥४॥

वरणें १९ विषयानंदाहूनआनंद । अनुपम्यहाब्रह्मानंद । सकळसुखाचाआनंदकंद । सदांसद्बोधअंत
री १२० निर्धूमअग्निपरीवैराग्य । त्यागोनियांविषयसंग । दृढतरहोवोनियोगानुराग । अभंगबोधठसा
वला १२१ जयाचेंवैराग्यदेखोन । शुकसनकोदिकमान्य । करितीमस्तकमांदोलन । धन्यझालेकलियुगी
२२ परेहूनिजेपरात्पर । निरंजनवर्नीकरीविहार । जेथेनसेआपपर । तेचिस्थळतयाचें २३ कांताकनकरा
ज्यासन । जेणेत्यागिलेंजेविवमन । पुन्हानकरीतयाचेंग्रहण । मनैवीटघेतला २४ पूर्वपुण्याचासंस्कार । ह्म
णोनविषयांतिरस्कार । नकरीजोस्वीकार । तोचिईश्वरजाणिजे १२५ द्रव्यघटदुरळवर्नी । लाभझालिया
नपाहेनयनी । कीशरणआलियादिव्यकामिनी । परीतीतेंजननीभावित २६ ऐसेनिश्रव्याचेपुरुष । तेचिजा
णावेविष्णुअंश । ज्यानीत्यागिलाआशापाश । तेचिईशदेवाचे २७ इहींचिन्हिजेउद्भट । तयांभवाब्धीपाय
वाट । लंघोनिरजतमाचाघाट । फुटेपाहाटतुर्याची २८ जाळोनिसंचितक्रियमाण । तेचिस्वस्वरूपीरममाण ।
तयांचेंकायवहूंमहिमान । जाणतीखूणगुरुपुत्र २९ तयाक्षुधाकोठेंगेली । आणित्पाकोठेंहरपली । निद्राकोठें
अदृश्यझाली । झालीपरीऐसीहे १३० असोपटझाडोनिजायनेटका । कांताकटकालावूनिचुकटा । कटकटाप्रार
ब्धाकरीसुटका । प्राणवेईकांआमुचा ३१ विरहव्याळाचीविषगरळा । परमहळाहळेंपडतीविकळा । हळहळती
सकळवेलहाळा । सर्वअबलातळमळती ३२ प्रलयकाळीचीवियुलता । कडकडोनिपडेमाथा । तैसीझालीअवस्था ।
समस्तांतितेकाळी ३३ एकभूमीसीमस्तकआपटिती । भडभडांअशुद्धवाहाती । एकस्वकरेंकेशतोडिती । घुळी
घालाआननी ३४ एकचिवोढवलाअनर्थ । कोणकोणांसांवरीतेथ । ह्मणतीसर्वहीदैवहत । कांतेंत्यागिलेंह्मणोनी ३५
स्त्रियाउपस्त्रियांचेउभेथवे । जेविकमळांतूनिभ्रमरजाय । तैसेंचझालेंतयापाहे । विरहघारेंदुःखित ३६ ह्मणतीशिव
पूजेंतकांहींविक्षेप । ह्मणोनित्यागोनगेलानृप । जन्मांतरीमहत्पाप । यास्तवसरूपनव्हता ३७ धिग्भावण्यधिग्

अ०

॥२३॥

॥४॥

यौवन । विष्वातुर्यविष्गायन । विष्वाळंकारविष्मपूषण । विष्मजननआमुर्वे ३८ येरयेरांचेगळांपडती ।
 दीर्घस्वरेंरुदनकरिती । विरहेंविहाळल्यायुवती । मूर्छितपडतीपेंसैरा ३९ जेविमथुरेजायभगवान । गोपीहोती
 गतप्राण । आडव्यापडतीमूर्छन । स्यंदनेवेष्टितीव्रजनारी १४० जेविमायामोहत्यागुन । देहांतूननिवेप्राण ।
 तेविकनककांताधिकारोन । निस्पृहनिवेगोपेंद ४१ पुन्हायेवोनमातृदर्शन । घेऊनकरीसाष्टांगनमन । उभा
 राहेकरजोडोन । प्रार्थितसेतेकाळी ४२ तुझियेउतीणेंतेपाहे । कायाकुर्वीडीमाझीआहे । चिरकाळजिरंजीवकेला
 देह । तुवांमाझाजननिये ४३ ह्मणेजननीतवजठरीजनन । जन्मोनझालोंपरमधन्य । सद्गुरुमुखेंलाधलोंज्ञान ।
 चिरंजीवमीझालों ४४ देईआज्ञाकरीनतीर्थ । हाचिमाझामनोगत । अनेकयोगीसिद्धमहंत । भेटतीलमज
 लागीं ४५ अरेयोगियापरिसेवचन । संपूर्णकरीतीर्थाटगें । परीएकसांगतेंतुजलागोन । भमिनीगृहीनचजाई
 ४६ आज्ञाजननीचीवंदून । विपत्यागीजेंविवमन । पुढेंकरिताझालागमन । सद्गुरुदर्शनध्यावया ४७ तोंसिंहा
 सर्नीजालंदरी । गोपेंदुसाष्टांगनमनकरी । आदेशआदेशयाउत्तरी । जयजयकारींगाजला ४८ सप्तशतकानीरु
 शिष्य । इतरनृपकरितीदास्य । सर्वासजालंदरीउपास्य । निरालस्यसेवेसी ४९ श्रीगुरुजालंदरीसर्वज्ञा । ती
 र्थाटणादेइजेआज्ञा । सद्गुरुपायींनिश्चयप्रतिज्ञा । कदांअवज्ञानघडेची १५० मस्तकींठेविलावरदहस्त । तीर्थे
 करूननियेणेंसमस्त । वृत्तींठेवीनिमग्रस्वस्थ । येणेंपरमार्थसाधेश ५१ आज्ञामागोनिसत्वर । निघताझालायोगे
 श्वर । बोळवितीनारीनर । नगरजनसर्वही ५२ जेविअयोध्यात्यागून । वनाजायरघुनंदन । कींनैषधंराज्य
 टाकून । गमनकरीकाननी ५३ कींहरिश्चंद्रयुधिष्ठिर । अरण्यवासापांडुपुत्र । गेलेनेव्हांउदासनगर ।
 दुःखदुस्तरप्रजेसी ५४ दुःखीप्रजाप्रळयाकांती । शोकसमुद्रांसर्वहीडुडती । रायासयेतीकाकुळती । आमुचीगती
 कायसी ५५ त्यागूनसर्वत्रांचीआशा । गोपेंदुरिवेअरण्यवासा । तोडूनमायांचावद्धफांसा । मुक्तदशाअवलं

ना.ली.

॥५॥

बी ५६ देशदुर्गेदुर्धरअरण्य । ग्रामनगरनद्यापट्टण । समग्रजायवोलाडून । स्वयेंएकांगएकटा ५७ फिरत
फिरतमानसगती । अकस्मातदेखिलीभद्रावती । तेथेंभगिनीचंपावती । परमधार्मिकधमत्तिनी ५८ नगर
प्रदेशींआरामस्थळीं । उभाठेलातयेकाळीं । पुसताझालातयेवेळीं । नगरजनातेंआवडी ५९ यानगराचें
नामाभिधान । मजप्रतिकरावेंश्रवण । वदतीभद्रावतीचेंजाण । परमरमणीकअसेहें १६० ऐसेंअसतांअक
स्मात । चंपावतीच्यासख्यासमस्त । जातअसतांविहारार्थ । तोंमार्गीयोगीदेखिला ६१ नूतनवयपरम
सुंदर । सरळनासीकआकर्णनेत्र । भस्मचर्चीतसर्वगात्र । सुहास्यवक्रजयाचें ६२ दीर्घनूतनजटाभार । क
मंनीयरूपपरमनागर । प्रत्यक्षमदनाचाअवतार । तेथेंउपमाकायसी ६३ सुनीळमुद्रातळपतीभ्रमणी । का
षायमेखळांअरुणवर्णी । कुवडीकमंडलुदंडपाणी । सोहंस्मरणीरंगली ६४ पाहोनिपरतल्याराजसेंदनीं । ऐकेंचं
पावतीश्रवणी । नगरप्रदेशींतीर्थाटणी । योगीएकदेखिला ६५ गुणरूपेंअतिसकुमार । जेविलावण्यवतीभ्रतार ।
धन्यजननीप्रसवलीकुमर । कोणकोठीलनकळेची ६६ येरीदचकलीमनीं । ह्मणेवार्ताऐकिलीकर्णी । कीं गोपेंदुबंधू
लागोनी । वैराग्यझालेंसांप्रत ६७ तोचिकिंवादुसराहोय । तुझीजाऊनयालवलांहे । पाहातांजाणवेलनिश्चय ।
भेटीकरवातयाची ६८ त्रैलोक्यचंद्राचापुत्र । त्रैलोक्यझालेंपवित्र । त्यागूनराज्यकुळगोत्र । जेणेंपरत्रें
साधिलें ६९ तोमजदावागेसाजणी । केव्हांपाहीनआपुलेनयनीं । तोवोळखीनराजचिन्हीं । येचक्षणीं
जाणावा ७० सख्यासहजणेजायेथुनी । तंवतोअकस्मातउभाअंगणीं । अलक्षगाजवोनिदीर्घध्वनी । उभा
ठाकलापेंतेथें ७१ चंपावतीह्मणेयोगियास । कवणस्थानकवणदेश । कवणउपासनाकोणउपास्य । कोणव
णतुमचा ७२ यावरीगोपेंदुवदेवचन । सहस्रदळआमुचेंनिजस्थान । देशआमुचानिरंजन । निर्गुणउपासना
आमुची ७३ वर्णआमुचावर्णातीत । सर्ववर्णीओतप्रोत । तोहानिर्वाणनाथपंथ । अनाथासीनाथकरजो ७४

अ०

॥२१॥

॥५॥

कायानगरमगनगर्भी । तेथेंअनुहतवाद्यांचादुंदुभी । ध्वजफडकतीदैदीप्यनर्भी । साम्राज्याधिकारीआह्मी
 पै ७५ यावरीवदेहंसगमनी । पूर्वाश्रमकोणतेस्थानी । कोणजनककोणजननी । सत्त्वरोत्तरीवदावें ७६ आतां
 पुससिजिरीयथार्थ । गौडबंगालदेशविख्यात । कांचनपुरीस्थळनेमस्त । त्रैलोक्यचंद्रपुत्रमी ७७ परि
 सोनिगोपेंद्रूचेशब्द । भगिनीसझालेदुःखअगाध । हृणेतूर्तेवैराग्यपरमनिश्च । खेदकरीसर्वदा ७८ अहाप्राक्तन
 पाहाकैसें । कदानचुकेषडेआपैसें । राज्यत्यागूनअरण्यवास । सदानरेशभोगित ७९ जयाच्याद्वादशशतभार्या
 सोळाशतत्याउपस्त्रिया । राज्यत्यागूनियांवायां । वैराग्यघेसीकिंमर्थ ८० तरीबंधुवर्याराहेयेथें । चंदनमठवां
 धितेंप्रशस्त । सुखेंराहेतूंनिवांत । भोगभोगीसुखाचे ८१ कैचायोगकैचात्याग । कैचेंघेसीतूंवैराग्य । भाग्य
 सोडोनिअभाग्य । कांदौभाग्यभोगिमी ८२ यापरीपरिसोनउत्तर । निवताझालाअतिसत्त्वर । मगधांवूनिधरी
 पदर । अंतरदेऊनिमजजासी ८२ बंधुरायाऐसेंनकरी । मजत्यागूनजासीदुरी । कोठेंपाहूंतुजलातरी । माहेरयेथो
 नितुटलें ८४ जेविधनुष्यापासोनिबाण । सुटोनिजायनलगताक्षण । हिंपुटीहोऊननीवदन । रुदनकरीआक्रो
 शें ८५ सखियासांवरोनिधरितीवळें । परीतिचाशोकसमुद्रउचंवळे । हाहाशब्दीपडेविकळ । तळमळवाहे
 अतरी ८६ प्रधानकरितीशांतवन । गोपेंद्रूचंधन्यसाधन । यावतचंद्रचंडकिरण । चिरंजीवचिकाळ ८७ आदि
 नाथलीलासुधा । श्रवणनमननव्हेवाधा । दुःखदरिद्रनासेआपदा । अंतीसत्पदापावती ८८ आदिनाथलीलाग्रंथ ।
 भैरवसदुरूचावरदहस्त । तत्प्रसादेंआदिनाथ । एकविंशतिअध्यायवंदितो॥८९॥ओव्या॥१८९॥अध्याय२१

१ बाराशें. २ कोणत्या. कारणास्तव. ३ दुःखी. ४ सूर्य.

अध्याय २२ वा

नाली.

॥१॥

श्रीगणेशायनमः । जोपरात्परआदिनाथ । जोसर्वांतरव्याप्तकूटस्थ । सबाह्यसचनओतप्रोत । परीअलितस
 र्वासी १ जोस्थावरजंगमभरलासकळ । तयावीणारिक्तनदिसेस्थळ । जोजगदाभासभासेसकळ । रिक्तअलुमाळ
 नसेची २ जोपरंज्योतीपरमात्मा । जोअतर्क्यनिगमागमा । तयाचाकायवद्महिमा । मीएकमुखेंमतिमंद ३ ते
 थेंजीवशिवाचासंगम । तोयोगमार्गपरमंदुर्गम । तोनाथगृहीहोयसुगम । स्वयंब्रह्मकरितीजे ४ गतकथाध्यायीक
 थारंग । गोपेंदुकरीसर्वस्वत्याग । स्वयेंचेतअक्षर्योयोग । भगिनीगृहातेंपातला ५ तीतेंनमानोनिवीतराणी । जा
 ताझालातीर्थमार्गी । इकडेमैनावतीसवेगी । गुरुदर्शनातेंपातली ६ गुरुवदतीऐकजननी । गोपेंदुपुत्राराज्या
 सनी । विजयचंद्रातेंस्थापुनी । राज्यभारचालवी ७ यावरीकानीफनाथाप्रती । जालंदरीआज्ञापिती । सर्वे
 आणिलेतुवांतृपती । तेस्वराज्यातेंपाठवी ८ अवश्यह्मणोनितयेंवेळा । आज्ञादेतमकळभूपाळा । तुझीजाऊ
 नस्वस्थळा । आपुलेंराज्यकरावें ९ गुरुवर्दीअसोंद्यावानिश्चय । येणेंतुह्मातेंसर्वत्रविजय । चिरकाळभोगूनऐ
 श्वर्य । अंतीकैवल्यपावाल १० मैनावतीह्मणेसर्वज्ञमूर्ती । गोपेंदूच्यासमग्रयुवती । त्याअतिशयशोककरिती ।
 तयांआत्मस्थितीलावावें ११ दीनदयाळतेसमयी । शिघ्रपातलेभूपालयी । तंवराजकांतासर्वही । सद्गुरुदर्शनापात
 ल्या १२ औमानाभेंपडराणी । मस्तकठेवीसद्गुरुचरणी । सद्गुरुखेंविलपतीकामिनी । हाहाकारमाजला १३
 राजभार्यावदतीवदनी । गुरुवर्याहीविपरीतकरणी । आमुचापृगनिरंजनवनी । दवडोनहरणीविघडल्या १४ पूर्व
 प्रारब्धबळिष्ठ । यास्तवप्राप्तविरहकष्ट । कटकटांअदृष्टहंबळिष्ठ । दुःखकष्टभोगवी १५ औमिसहजतीतुझाप्रताप ।
 तुवावश्यकरोनियांभूष । गुरुद्रोहाचेंमहत्पाप । घेईमापविरहाचें १६ राजमदेंतूंमदोन्मत्त । अविचारेंबोविलातृ
 पनाथ । त्याचेंहेप्रायश्चित्त । आतांहुश्चितकां होसी १७ जल्पोनिसकोपसंतापवाणी । सद्गुरुखेंदुखितसर्गकामिनी ।

अ०

॥२२॥

॥१॥

तुवांकेलीनिंद्यकरणी । परीफळभोगणेंसर्वांतें १८ आमचाहंसिणीचाहंस । दीक्षादेऊनिपरमहंस । मेदीतगे
 लाचिदाकाश । आमुचीनिराशाकरोनी १९ सालयासांइनसम्यक । प्रपंचपिंज्र्यांतूनिउडालाशुक । वैराग्य
 वृक्षीबैसलादेख । आह्माशुकीतेंदेखुनी २० मनींवेऊनिविषयत्रास । सांगूनगेलासर्वत्रास । त्यागूनपुत्रमित्र
 कलत्रास । कुळगोत्रासविटला २१ एकह्मणेजोडाविघडला । सारसमाझादैवेंतोडिला । कींचक्रवाकावियोग
 झाला । शार्वरीनिशाप्राप्तपै २२ अहारायासौंदर्यासिंधू । तवनामविलसेतरींगोपेंदू । आह्वाचातकादावीवद
 नेंदू । पदतीर्थविंदुइच्छितों २३ तुझ्याकुमुदिनीहोऊनिदीन । तूंआमुचारोहिणीरमण । तरीकांगेलासिआ
 ह्मात्यागुन । वियोगअमावास्याआमुतें २४ तवप्रीतीचावोळलाघन । परीवैराग्यवातेंनेलाझडपोन । मयूर
 रसआतेंऊर्ध्ववदन । करोनिराहिलीहिंपुटी २५ यापगेत्याराजकामिनी । विलापकरितीम्लानाननी । सहुरू
 नेंऐकोनिश्रवणी । पुसतेझालेतयांतें २६ तुमचाजोप्राणनाथ । तोतुमचेअसोनिहृदयस्थ । मगशोककरणेंकि
 मर्थ । व्यर्थअनर्थभावितां २७ स्वदेहींपाहाशोधुन । तुमचेशरीरींवर्तेकोण । इंद्रियराहाटीज्यासतेन । पाहावो
 ळखोनअंतरीं २८ तोनसेकोणाचाभ्रतार । तोनसेकन्याकलत्र । तोनसेकोणाचामित्रपुत्र । असेस्वतंत्रवेगळा
 २९ जेविजीवनींभासेतरणी । परीतोअलिप्तसर्वांदुनी । घटींविंबलादिसेजीवनीं । तोचिगगनींअलिप्त ३० जळो
 पार्थींदिसेचळला । परीतोठार्यांचसंचला । मृषामिथ्याभासभासला । तोसघनदाटलासबाह्य ३१ वस्तुतापाहा
 तांएकभांगार । परीएकींअनेकअळंकार । कींअनेकमंदिरेंएकअंबर । कींसागरीतरंगज्यापरी ३२ तैसास्त्रीपुरु
 षनामव्यक्ती । तेअव्यक्तपणेंजयाचीस्थिती । सर्वांतरींकरोनिवस्ती । परीनेणतीतयातें ३३ रांझणआणिचा
 गरी । आकृतीविविधनामेंधरी । ओतप्रोतअभ्यंतरीं । परीनामरूपावेगळा ३४ घटमठींव्याप्तगगन । कींओंका
 रापासोनि सकळवर्ण । तेतुझीनेणोनिमहिमान । अज्ञानभ्रमेंकरोनी ३५ कींकंठींमुक्तकरोनिधारण । मगव्यर्थज
 नाच्यागळांपडणें । तेंतुह्मासिझालेंज्ञान । जवळीअसोनिप्राणेश ३६ तुह्मांजवळीस्वतःसिद्ध । परीनेणतसामति

ना.ली.

॥२॥

मंद । मृगनाभीसंसुगंध । परीशोधीकाननपे ३७ तुमचाजोप्राणेश्वर । तुह्यापासींचनिरंतर । त्यातेंविसरोनिवा
ह्यकर । शोधितांव्यभिचारस्वधर्मी ३८ नेणोनिआत्मसुखाचीगोडी । तुह्योरतिसुखास्तवझालावेडी । जोनेणो
निस्वानंदाचीप्रौढी । विषयआवडीवांछिता ३९ तरीतोक्षणिकविषयसंग । परिपरिणामीदुःखअभंग । पतंगमातं
गकुरंगभृंग । मीनादिपंचप्राणहत ४० यापंचविषयेंकरोनी । महानपाडिले श्रेष्ठव्यसनी । यापंचकाचीप्राणहानी ।
कितीह्मणोनिवदावी ४१ तरीविषयीहोऊनिनैराश्य । निर्गुणाचेंकरावेंउपास्य । तेणेंस्वस्वरूपीसामरस्य । द्वैत
भावमावळे ४२ तंवएकवदलीशुभलोचना । हेतुपवर्यादावीवदना । तुजवीणसदुःखितअंमना । एकटावनागेलासी
४३ आमुचेंहृदयवज्रापरी । विरहेंवांचलींअद्यापिवरी । तंवदुजीवदेलावण्यलहरी । हेंदुःखदुस्तरिंपडियेलीं ४४
रवीतेंकमळेंअनेक । जेंविकमळातेंरवीएक । कींचंद्रातेंबहुचातक । तेविनिशिनायकतूंमज ४५ तंवमैनावतीप्रार्थी
गुरुवर्या । ह्याविरहाविहळराजभार्या । सक्तसुखऐश्वर्या । भ्रतारसौंदर्यावेधल्या ४६ ह्याविषयसमुद्रींढुडाल्या ।
भवकर्दमींअतिगाढल्या । परमार्थासीनाडल्या । काढिल्यापाहिजेययातें ४७ स्त्रियापतिसुखाच्याविरहिणी ।
वृत्तीगुंतलीविषयवासनी । यातेंसकृपहोवोनी । मनोन्मनीलावावें ४८ नाथपंथाचासबळपक्ष । तरीउद्धरीउभय
पक्ष । तूंसर्वज्ञसर्वाध्यक्ष । अलक्षलक्षीलक्षवी ४९ जेविगोकुळींगोपांगनें । उद्धवेंनिवेदिलेंनिर्वाणज्ञान । परीनमा
नीतयांचेंमन । श्रीकृष्णसद्गुणइच्छिती ५० तरीसकृपहोऊनिअंतरि । दीनोद्वारादीनउद्धरी । अज्ञानतमनाश
कातमारी । प्रकाशकरीययातें ५१ ब्रह्मैवभावहोयययांसी । त्वंतत्पाववीअसिपदासी । तुमच्याह्यादासानुदासी ।
ह्मणोनिपायांसीलागल्या ५२ मगसिंहनादैशृंगीवादन । तंवब्रह्मरंभगेलेभेदुन । पावत्याझाल्याकैवल्यसदन । मनसं
लग्नहोउनी ५३ जेविमुरलीस्वरेंकरूनी । वेडावल्याव्रजकामिनी । देहेगेहेभावविसरोनी । श्रीकृष्णींअनुसर
ल्या ५४ कींनागस्वरवाद्याचियेछंद । दंदश्रुकहोतीलुब्ध । तेविराजस्त्रियांचींरुंद । ध्वनिनादैवेधल्या ५५
झाल्यातटस्थराजयुवती । ब्रह्मीभूतझालीवृत्ती । पावोनियांआत्मस्थिती । स्वरूपीहोतीतटस्थ ५६ तेथेंदे

अ०

॥२२॥

॥२॥

हभावानुरेठाव । हंससोहंस्वयमेव । जेथेंद्वैताचेंझालेंवाव । अहंभावंपेंगेला ५७ जेंविश्रुतिस्वरूपीसरती ।
 कींइंद्रियेंतल्लीनकूटस्थी । तेवेनृपकामिनीप्रती । परमात्मज्योतीसाधली ५८ तेथेंकैचारावरंक । स्त्रीपुरुषकीं
 नपुंसक । ऐहिकदेहकेंचामायिक । आत्मत्वाससर्वदां ५९ एकमेवाद्वितीयब्रह्म । सहजनासेहाभेदभ्रम । हेंचिअनु
 भवाचेंवर्म । हास्वधर्मयोगिया ६० जोनिरामयनिरंजन । परब्रह्मजेंपुरातन । ज्योतिर्मयमायाविहीन । योगी
 ध्यानध्यातीजें ६१ तेथेंध्येयध्याताआणिध्यास । मगकेविउरलभेदभास । तोकोंदलास्वयंप्रकाश । अविनाश
 सुखीनिमग्न ६२ पाहासदुरूचीअघटितकरणी । नृपकामिनीचेमानसमणी । ज्ञानोपदेशाच्याबोविलेगुणी । सता
 सूत्रीगुंतल्या ६३ नाथगृहीचाधन्यमहिमा । राजकामिनीकाष्ठप्रतिमा । विसरोनिभेदभ्रमा । परमात्मरूपीवे
 धल्या ६४ पाहागेयेणेंनवलकेलें । सबाह्यस्वरूपसमसंचलें । चित्स्वरूपचिद्धनदाटलें । डोळांदाविलेंप्रत्यक्ष ६५
 जळोजळोहंसंसारजिण । जन्मोनिजननीकेलीशीण । नकरीश्रीगुरुआराधन । तरीयमबंधनचुकेना ६६ अनेक
 केलियाव्रततपदान । सिद्धीनव्हेसदुरूवांचुन । जेविदिव्यललनालावण्य । परीकुंकुमहीनव्यर्थपें ६७ श्रीगुरुदे
 वाचाहीदेव । श्रीगुरुपरात्परपरतत्व । श्रीगुरुगुह्याचेंनिजगुह्य । श्रीगुरुउपायमोक्षासी ६८ आहाबाईपाहा
 कैसैं । चोजदाविलेंमजआपैसैं । विसरूनियांमीतूंपणास । त्रिपुटीप्रासकरविला ६९ आतांनकोराजवैभव । गौ
 रवतेंमानूरौरव । प्रतिष्ठातेसूकरविष्ठाहोय । विषयीत्रिसपावलों ७० संचितक्रियमाणप्रारब्ध । सदुरुपतापेंझा
 लींदग्ध । महिमावर्णितांशेषस्तब्ध । जिव्हाद्विभागजाहल्या ७१ कल्पतरुदेकलिपलें । चिंतामणीदेचिंतिलें ।
 कामधेनुदेईइच्छिलें । निर्विकल्पकेलेंगुरूनें ७२ सदुरूसीउतराई । कायहोऊंसांगबाई । तरीमौनेचिपार्योडोई ।
 ठेवावीमजवाटतें ७३ जरीद्यावेंतनमनधन । तरीनैश्वर्यजायजाण । आतांगुरुदक्षिणातदर्पण । भावविश्वासदो
 घेही ७४ तोंवर्षाकाळप्राप्तझाला । पंचअनळप्रळयमाजला । पश्चिमेचामारुतसुटला । मेघमाळाकोसळती ७५
 जळशशीमहीमंडळी । पारधीपातलागेलेनिराळी । पिटीतमृगपार्थीतेकाळी । धांविसैरानभातें ७६ शकेंचापधरो

ना.ली.

॥३॥

निकरीं । रोहिणीमृगाचेपाठीनिकरी । मेघधाराअपारशरीं । घनसघनवृष्टीवर्षती ७७ सूर्यभयेलपवीकिरण ।
गतआभानभातेहोउन । लपावयाशोधीस्थान । जळदुंधुंथीआश्रय ७८ महिखंडशलाकाअभंग । अनेकपर्वत
पिंडीशिवलिंग । शक्रअमिषेककरीसांग । अतिधारेसीनभपत्रीं ७९ वनस्पतीअष्टादशभार । पत्रींपुष्पीफळ
संभार । इंद्रपूजीकर्पूरगौर । पर्वतपिंडीमहीवरी ८० मेघवीर्योदकेंस्रवती । होतपृथ्वीगर्भवती । अनेकसफळ
धान्यप्रसवती । हरितवसननेसली ८१ नूतनवृणांकुरडवरले । चित्रविचित्रपट्टशोभले । अनेकरंगीरंगाथिले ।
बहुशोभलीकुंभिनी ८२ पंचाशतकोटीविस्तार । महीवेष्टितहरितवस्त्र । तेणेंशोभेअतिसुंदर । धरादेवीतेकाळीं
८३ कडकडाटचपळचपळा । मेघगडगडाटजाहला । संघाटंगंगामुद्रजळा । मिसळतीसैरासागरीं ८४
कपोतचातकमयूर । हर्षघोषकरितीदुर्दुर । वृष्टीकरीमेघउदार । जीवनींजीववीजीवांतें ८५ मेघेंवटवितीअं
कुर । फळशाखाधान्यसमग्र । वनस्पतीसंपत्तीचेसंभार । धरावोपीजगातें ८६ विधिकरीसृष्टीउत्पन्न । विष्णू
करीजगपाळण । तोचिस्वयेंहोयजलदजीवन । परोपकारीसर्वीतें ८७ प्रमागकरोनिसूर्यचंद्र । आपणकरीकृतो
पकार । तोविश्वईश्वरविश्वंभर । भरणपोषणकरीस्वयें ८८ ऐसावर्षाकाळप्राप्तजाहला । प्रार्थितेझालेसद्गुरूला ।
स्वानंदाचासुखसोहळा । सर्वहीइच्छितीसेवेचा ८९ चातुर्मासदीपानिरंजन । छत्रपादुकाकनकासन । श्रीगुरू
सीअर्पण । भावेंकरोनिआवडीं ९० प्रातःकाळींउठोन । राजस्त्रियाभावेंकरून । गुरुमठीकरितसंमार्जन । के
शरमृगमदसिंचिती ९१ मौक्तिकांच्यारांगोळ्या । चित्रविचित्रसुरेखरेखिल्या । त्याअतिसुरम्यशोभल्या ।
ठार्यांठार्यांसुंदर ९२ दीपदानेंविप्रभोजन । नाथआराधनेंनाथार्चन । द्विजादेवोनिधनवसन । सद्भावमनेंकरि
ताती ९३ जेंविचंदनाचेनिसंगें । तरुहोतीसुगंधअंगें । तेविमद्गुरूचेंप्रसंगें । वैराग्यअनुरागसमस्तां ९४ नाथपराय
णझाल्यावृत्ती । स्वरूपीसामावल्यास्थिती । स्वर्गसुखतुच्छमानिती । श्रीगुरुभक्तीसीविनटल्या ९५ तपेंयज्ञेंस्वर्ग
प्राप्ती । शुद्धकर्मसत्यलोकस्थिती । शैववैष्णवसगुगभक्ती । कैलासवैकुण्ठप्राप्तपै ९६ ब्रह्मउपासकगुरुसेवन

अ०

॥२२॥

॥३॥

तरीत्याकैवल्यपदनिर्वाण । स्वस्वरूपीसमरसोन । भेदाभेदावेमळे ९७ तरीकर्मअर्पणश्रीगुरुचरणी । वै
 राग्यशुद्धीअंतःकरणी । चित्तशुद्धीयोगेकरूनी । शांतिपावेनिर्धारें ९८ वैराग्यशांतीकरून । तत्काळहोय
 ब्रह्मज्ञान । ज्ञानेकैवल्यसाधन । ब्रह्मसोपानसाध्यपें ९९ तरीयाप्राप्तीसींकारण । मुख्यकरावेगुरुसेवन । चं
 दनापरीशरीरझिजऊन । शीतळकरावेगुरूतें १०० चंदनझिजोनिकरीशितळ । अगरुजळोनिदावीपरिम
 ळ । सुमनगुंफूर्नीव्हावेमाळ । सुमंधकेवळगुरूसीं १०१ सहस्रचेंकरावयाअर्चन । पूजाद्रव्यमीचहोईन ।
 सहस्रचेंजेसिंहासन । स्वयेहोईनसर्वांमीं १०२ मृदुमवाळआस्तरण । तेंमीहोईनमृदुआसन । सनम्रगेंमी
 चढेंकण । स्वशरीराचेंहोईनमी १०३ गुरुतांबूलपिकपात्र । तरीवोडवीनउभयकर । गुरुमस्तकींतन्मयछत्र ।
 मीचविचित्रहोईन १०४ विरक्तीचेंहोईनचामर । वैराग्यव्यजनअहोरात्र । मीचहोईनशीतळप्रमीर । वायुवाह
 कमीचकीं ५ गुरुपदींच्यादृढपादुका । मीचनिजांगेंझालोंदेखा । गुरुपायांतळींचीपृथिका । पदरजअखंड
 मीहोय ६ गुरुकरितीआरोहण । तोमीहोईनदिव्यस्यंदन । चहूंपुरुषार्थसुखासन । गुरुवैसवीनतयांत ७ मीच
 होईनहडपिकार । उदकतांबूलदेईनस्वकर । बद्धहस्तमेवेसादर । मीचठाकेनपुढारी ८ मीचिहोईनबंदीजन ।
 गुरुप्रतापकरीनवर्णन । मीचकरीनसुस्वरगायन । गुरुकीर्तनकरीनमी ९ मीचगुरुचरित्रपुराण । सहस्रचेंकर
 वीनश्रवण । मीचकरीनव्याख्यान । अर्थसांगेनगुरूसी १० चतुर्विधवाद्यकरून । मीचकरीनश्रीगुरुभजन ।
 नृत्यगीततानमान । भावेकरीनगुरुभक्ती ११ अर्घ्यपाद्यादिषोडशोपचारें । मंगळस्नानघालीनस्वकरं । शुद्धभा
 वोंदिव्यावरें । धूपदीपादिनैवेद्य १२ फलतांबूलश्रीफळदक्षिणा । अर्पितसहस्रनाथचरणा । मगघालोनिप्रदक्षिणा ।
 रत्नभूषणाअर्पित १३ सहस्रदअष्टभावेदाडुन । गुरुसीकरीसाष्टांगनमन । कायावाचाआणिमन । केलेसांडगेगुरुवरी
 १४चारीमुक्तीचातल्पक । वरीपौढवीनगुरुनायकागुरुसेवास्वहस्तकें । मस्तकेंपायघांसीन १५मीविसरलोंकथानु

ना.लो.

॥४॥

संधान। लागलें श्रीगुरु अनुसंधान । तदात्मक होऊन मन । द्वैतभान हरपलें १६ यास्तवन को पावें श्रोतीं । विनवीत से पुढ
ती । तुल्लीक्षमा करो निमजप्रती । अभयोक्ती असो तुमची १७ असो मै नावती चेश्चनीं । प्रबोधिल्या नृपकामिनी ।
विषयी नैराश्य होउनी । वैराग्य विरक्ती बाणल्या १८ यावरी संशय श्रोतियां प्रती । कीं जालंदरीची निस्पृहवृत्ती । अ
सो निबोधिल्या राजयुवती । हें आश्चर्य आमुतें १९ तरी योगियाची प्रतिज्ञा ऐसी । स्त्रियान पाहाती दृष्टीसी । मग उप
देश काय सातयांसी । हें आश्चर्य आमुतें २० स्त्रिया होतां दर्शन । तें चियोग भ्रष्टासि कारण । स्त्रियां सो उपदेशिलें ज्ञान ।
हें आश्चर्य आमुतें २१ जियेचे नेत्र कटाक्ष ईक्षणें । मनोजवधी पंचबाणें । तरी दृढ केविराहील मन । हें आश्चर्य आमुतें
२२ या विषयी प्रत्युत्तर । प्रार्थीत से जोडुनि कैर । जयाची वृत्ती तदाकार । तयासी विषयन बाधी २३ जयासी समलो
ष्ठकांचन । स्त्री भेटतां नवयौवन । जो मातृवत भावी मन । तयासी विषयन बाधी २४ जोरावरं कपाहे समदृष्टी । पिपी
लिका आणि परमेष्ठी । नसे जयाभेद पोटी । तयासी विषयन बाधी २५ जेणे कामक्रोधा जाळिलें । लोभ मोहातें वाळि
लें । आशातृष्णातें निर्दाळिलें । तयासी विषयन बाधी २६ तयाभेदाभेद गळाला । तो अहं ब्रह्मास्मि स्वयं झाला । ते
थें भेद भासकें चाउरला । तयासी विषयन बाधी २७ ऐशाचि न्हीं जो गुरुवर्य । तयासि स्त्रियाचें काय संभय । जिहीं के
ला विषय पराभव । तेथें संशय कायसा २८ मार्गे उपदेशिल्या बहुत युवती । तरी त्या परिसायथानि गुती । याज्ञव
ल्क्यानें मैत्रेयी प्रती । उपनिषद युक्ती वोलिली २९ तत्त्वनिष्ठ तो देव ऋषी । उपदेशिलें कयाधूसी । कपिल बोधी दे
वहूतीसी । परोक्ष ज्ञान ठसावी ३० जो आदिनाथ शूळपाणी । तेणें उपदेशिली ती मृडानी । यज्ञपत्न्या श्रीकृष्णें बोधु
नी । मेळविल्या स्वस्वरूपी ३१ उद्धवें बोधिल्या त्या गोपिका । त्या ब्रह्मरसाच्या कूपिका । कीं स्वानंदाच्या पूर्णवा
पिका । ज्ञानकुंचिकाला धल्या ३२ सर्वधर्मांत धर्म श्रेष्ठ । गुरुभक्ती परम उत्कृष्ट । गुरुपुत्रातें परम इष्ट । याहून वरिष्ठ
नसे कीं ३३ इहामुत्र फळमोगधरोनि आशा । यज्ञयागादिकरिती हिंसा । पुण्यसरतां अति दुर्दशा । जन्ममृत्युभोग

१ बायका. २ हात. ३ लोखंड व सोने ४ मुंजी.

अ०

॥२२॥

॥४॥

वी ३४ असोसत्काळसत्समागम । मैनावतीचीगुरुभक्तीनिःसीम । राजकामिनीचातोचिधर्म । सप्रेमप्रेमगुरुभ
 क्ती ३५ वर्षाकाळचातुर्मास । सरतांकार्तिकाचाप्रवेश । वतउद्यापनेंबहुवस । राजभार्याकरिताती ३६ लक्षाव
 धीविप्रभोजन । श्रोपादादिआराधन । तृप्तकेलेषड्दर्शन । सिद्धसाधूइतरही ३७ अत्रेवसनेंअळंकार । देवोनि
 तोषविलेधरामर । दीपनीरांजनेंतीअपार । दानेंद्रिजांदीधर्मी ३८ श्रीमद्भागवतभारत । हरिवंशादिमाहात्म्यग्रं
 थ । शिवपुराणेंचरित्रेंबहुत । समाप्तीकेलीकार्तिकी ३९ लक्षावेलवलक्षतंदुळ । लक्षगुण्यदीपसोज्ज्वळ । सुलक्षल
 क्षिलाजाश्वनीळ । सफळदक्षिणेंअर्चिला ४० राधादामोदरप्रीत्यर्थ । भावेंपूजितीद्विजदंभव्य । सारोनियांनित्य
 नैमित्य । परमार्थआर्तप्रीतीनें ४१ चातुर्माससत्संगसर्वकाळ । यापरीगेलाअतिरसाळ । स्वानंदसुमनसुखपरिमळ
 रुंजीपरागज्यापरी ४२ यापरीगुरुसेवेंविनटल्या । जन्ममृत्युपासोनिमुटल्या । सदांस्वानंदींदाटल्या । त्याविट
 ल्याविषयातें ४३ गुरुनामकल्याणकारक । गुरुनामभवच्छेदक । श्रीगुरुनामीकैवल्यसुख । त्वरिततारककालि
 युगी ४४ गुरूर्तेजोनरमनींनमानवी । पतनपावेपडेतीरी । जोदेवाधिदेवगुरूर्तेभावी । त्यागौरवीहरिहर ४५
 गुरुभक्ताचाअमाधमहिमा । तोनेणवेचिनिगमागमा । श्रीगुरुभक्तीचाप्रेमप्रेमा । स्वयेंसच्छिष्य ज्ञाणती ४६ धन्य
 तेसद्गुरुसच्छिष्य । माहात्म्यवर्णितांशेषअशेष । ज्यावेस्मरणेंनिःशेष । निर्दोषयशपाविजे ४७ हाग्रंथपरमसुमं
 गल । नासीदुरितेंअधमंगल । जेविव्रह्मचिंतनीअद्भुताळ । मनोमळनासती ४८ हासिद्धसिद्धांतसिंधुमथन ।
 त्यांतीलसारांशचिद्रत्न । सद्गुरुमैरववरदयनें । मान्यहोयबुधजना ४९ जेविवटवीजअल्पसूक्ष्म । परीविस्ता
 रदेतव्योमक्षेम । सघनछायाअतिसुगम । श्रांतविश्रांतश्रोतयां ५० सूळावांचोनिविस्तारकैला । प्रगटनोहे
 चिपहासहसा । हाचिअसोद्याभरंवसा । नोहेअन्यथाहेवागी ५१ मननराहेनिश्चळ । तरीयाग्रंथाचेंकायसंफळ ।
 दुर्वारमनपरमचपळ । तरीनेमशृंगळेंगोविजे ५२ श्रीआदिनाथलीलासुरस । रसिकजनहंसासुधारस । श्रवण
 करोतआसमास । द्वाविंशतितमोध्यायगोडहा १५३ ॥ इत्यध्यायः ॥ २२ ॥ श्रीमन्नाथनाथार्चगमस्तु ॥

अध्याय २३ वा.

ना टी.

॥१॥

श्रीगणेशायनमः । श्रीमत् आदिनाथाजगन्मंगला । जगद्गुरुपथः फेनधवला । जगदोद्धारजाश्वनीळा । जगजी
वनाजगदात्मया १ तूं परब्रह्मपरात्परा । प्रणवरूपापरमेश्वरा । परंज्योतित्रितां पहरा । पुराणपुरुषाविश्वाद्या
२ तूं चिचिन्मयवैतन्यघना । चिदाकाराचिद्रूपनिर्गुणा । चराचरचरिताचरितविहीना । अचळअढळानिरूप
मत्तूं ३ सिंहावलोकनावलोकन । गोरक्षकानीफमंवादवचन । अन्योन्यवचनेंज्ञानसंपन्न । तेनिरूपणनिरोपिलें
४ गुरुदर्शनाचीधरोनिआर्त । गोरक्षपातलेदक्षिणमंथ । तेचिमार्गीअकस्मात् । चर्पटीनाथभेटले ५ आदेश
क्षणोनिकरीनमन । गोरक्षदेतीप्रतिवचन । आदिपुरुषीआदेशल्लणून । क्षेमालिंगनदेतसे ६ क्षेमकल्याणकुश
ळ । गोरक्षपुसतीतयेवेळ । नाथकृपेंकरोनिअढळ । चिरकाळनिमग्नचित्सुखें ७ कोठोनि येणेंकोठोनिगमन ।
चर्पटीविनवीकरजोडून । मत्स्येंद्रयोगेंउत्कंठमन । मल्लाळदेशींजातसों ८ नमनकरोनिउठाउठी । गमनकरी
तसेचर्पटी । इकडेगोरक्षसमुद्रनिकटी । येतेझालेस्वइच्छें ९ लंकेसजातांरघुवीर । लिंगस्थापिलेंरामेश्वर ।
भोळानाथभवानीवर । जोस्मरहरत्रिपुरारी १० गोरक्षेंवंदिलेंचरणारविंद । अलक्षआदेशवदूनशब्द ।
जोआदिनाथसच्चिदानंद । प्रत्यक्षप्रमटपेंझाले ११ सप्रेमप्रेमेंआलिंमिलें । गोरक्षआननकुरवाळिलें । क्षेमक
ल्याणत्याष्टासिलें । हृदयींधरिलेंआवडीं १२ वत्साम्नेशळाभलाभला । नाथसांप्रदायदर्शनकेला । असंख्यबोधि
लेभूपाळा । दीक्षादेऊनिआपुली १३ जेराजमर्दमदोन्मत । ऐसेउपदेशिलेंत्वांनृपनाथ । त्यांचाचुकवूनजन्म
मृत्यु । योगमार्गालाविलें १४ गोरक्षठेवितीमस्तकचरणों । तोषोनिवरदेतपिनांकपाणी । अखंडराहेसोहंस्म
रणी । योगतरणीतूंएक १५ आज्ञावंदोननिवेशीघ्न । तंवसेतुबंधींवायुपुत्र । तयाचापरिसोनिभुभुःकार । जा
यसत्वरपैतैथें १६ घालूनियांपद्मासन । स्मरुतिकरीरामस्मरण । गोरक्षतयाअवलोकन । कायवचनबोलत १७

अ०

॥२॥

॥१॥

गोरक्षहृणवातात्मजा । रामस्मरणीनिश्चयतुझा । परीतुंचिरामकीरामदुजा । मजनिवेदीकपीद्रा १८ तंवतोव
 देअंजनीनंदन । पूर्णप्रतापीरघुनंदन । राक्षसांचैकरोनिकंदन । रावणवाणेंमारिळा १९ तोमहाराजदाशरथी
 राम । श्यामसुंदरमेघश्याम । त्याचेपदीनिःसीमनेम । तोश्रीरामभजतोमी २० तोश्रीरामचनसावळा ।
 किरीटकुंडलेंकटीमेखळा । कांसिकसिलापटपिवळा । डोळससकुमारसाजिरा २१ धीरवीरअचळठाण । विलसे
 करीधनुष्यवाण । सरळनासिकनेत्राकर्ण । सुहास्यवदनजयाचें २२ वामांकीजानकीपवित्र । सेवेतिष्ठतीभरत
 सौमित्र । शत्रुघ्नवरीसुवर्णछत्र । तोराजीवनेत्रश्रीराम २३ जेणेंनिवटिलेखरदूषण । तोरघुवीररविकुळधूषण ।
 नामंतारिलेजडपाषाण । सेतुबंधीअद्यापी २४ बंधमुक्तकेलेविधुव । प्रतापमार्तंडतोअगाध । तोचिरघुवीर
 स्वतःसिद्ध । वेदवंच्यश्रीराम २५ जोमहाराजअयोध्याधशि । ध्यातीअहंनिशीत्रिदैश । तेंचिमाझेंपरमउपा
 स्य । निर्दोषयशजयाचें २६ जोपरब्रह्मअवतार । लीलाविग्रहीजानकीवर । त्यास्मरणीअहोरात्र । सदापाद
 गोरक्षा २७ यावरीवदेप्रत्युत्तर । परिसेमारुतीमविस्तर । जेंपरब्रह्मनिरंतर । नसेआपपरतयातें २८ एकमे
 वद्वितीयनास्ती । ऐसीवदेवेदधुती । त्याहृणतीसीतापंती । हेंचिआश्चर्यवाटतें २९ जेंअव्यक्तवर्णरहित ।
 जेंढवळेसावळेरंगरहित । जोनामरूपाहोयअतीत । नामरूपमगकैचें ३० मुळीरूपचिजयानसे । तेथेंनामअसे
 लतेंकैस । अरूपातेंरूपनसे । तरीनामअसेकैसतेंसांगपां ३१ जेंनिर्द्रनिर्गुण । तरीतेकैमामारिळारावण ।
 उदकीतारिलेपाषाणा । तरीजळवरीपृथ्वीकी ३२ हृणसीरामकीपरब्रह्म । तरीजानकीवियोगेंजेवनीभ्रम । वृक्ष
 गुल्मामदेतक्षेम । नकळेवर्मकैसतें ३३ तूंनामरूपातेंविसरून । कैसेंकरिसीनामस्मरण । परात्परजेंनिर्गुण । तेंवर्ण
 व्यक्तीनयेची ३४ पुन्हावदेवायुतनय । एकतत्त्वमस्यादिनिश्चय । अहंब्रह्मास्मिस्फुरणहोयातेंचिपाहेचिच्छकी ३५
 परब्रह्मतोघुनंदन । इच्छाशक्तीतेजानकीजाण । उभयंपासावझालेंत्रिगुण । पंचतत्त्वाब्रह्मांड ३६ पंचवीसछतिसां
 चाउभारा । कारणहोयचराचरा । रामआडंबरपसारा । एकरघुवीरापासोनी ३७ अनंतब्रह्मांडांच्याश्रेणी । सत्ताहूयें

ना.ली.

॥२॥

बोविल्यागुणी । तोचिराघवचापपाणी । वेदपुराणीअतंक्ये ३८ मागुतीवदेमत्स्येंद्रसुत । पिंडब्रह्मांडहेंस्वप्न
वत । स्वस्वरूपीराहेनिवांत । स्वयेंरघुनाथहोउनी ३९ अभेदभक्तियोगेंकरून । स्वयेंचिरामहोईआपण ।
विसरोनियांमीतूं पण । सोहंशब्दीअसावें ४० सोहंरामहेंनिजगुज । हेंगुजाचेंहीनिजबीज । स्वानंदसुखाचेंसु
खभोज । सदाराहेकपिवरा ४१ वसिष्ठेंकथिलायोगवासिष्ठ । योगगर्भकथिलाउत्कृष्ट । रघुवीरानिवेदिलातोतूं
स्पष्ट । स्वयेंजाणसीमारुती ४२ जाणूननेणताकैसाहोमी । विचारकरीनिजमानसी । स्वयेंश्रीरामतूंचिहोमी ।
वृथाझकविसीमजप्रती ४३ मीनंविहंगेंपिपीलिको । कपिमार्गंतुझाकापिनायका । त्यातूंभोगिसीआत्मसुखा ।
मजसींशंकाकांधरिसी ४४ ऐकोनिगोरक्षमुखीचावोल । परमसंतोपलाअंजनीचावाळ । येतीस्वानंदसुखाचे
डोल । आंदोलवीपैमस्तक ४५ सर्वेचिवदेहुमान । मीआत्मत्वातेंविसरून । व्यर्थनाडलोंदेहाभिमान । मी
तूं पणद्वैताचें ४६ अनेकजन्मीचेसुरुतांती । तेंचभेटेश्रीगुरुमूर्ती । तेणेंप्राप्तआत्मस्थिती । निश्चयेसीजाणिजे
४७ नामाचेगुरुअसतीबहुत । परित्यांदुरोनिकरावाप्रणिपात । रूपातेंमदनुग्रहव्यर्थ । ऐकरघुवीरनाथपैमाझा
४८ तेंश्रीराघवचरणारविंद । तेंचिसमाधिसुखस्वानंद । तेथेंमनोन्मनअभेद । भेदानुवादनमेपै ४९ तोसद्गुरु
रविकुळभूषण । तेणेंनिवेदिलेंअध्यात्मज्ञान । तूंचिआह्मांमुख्यजाण । दुजेपणअसेना ५० कैचेंनामकैचेंरूप ।
अवघेंसंचलेंचिद्रूप । नामरूपाचासाक्षेप । व्यर्थकासयावाहासीतूं ५१ सावधहोऊनिपाहेचिती । आत्मातूं
चिगानिश्चिती । महावाक्यबोधाचीप्रचीती । तदात्मवृत्तीअसोंदें ५२ महावाक्यसकळांसिआश्रय । श्रुतिह्मणे
आत्मातूंचिस्वयें । त्याचवचनींधरोनिनिश्चय । ब्रह्मादिकीटकव्याप्ततूं ५३ तोचितूंअसिपदीलीन । हेंतत्त्वम
स्यादिवचन । बुद्धिबोधूनिसीतारमण । निजपदीआपुल्या ५४ कर्मजैनपवेप्रजेतेंवर्धन । त्यागपावेमहावाक्य
खूण । वर्मनेणूनिकरितीसाधन । वृथाशणितयातें ५५ जैसद्गुरुकपेचीसघनवृष्टी । तेंचलाभगाउठाउठी । मग

अ०

॥२॥

॥२॥

१ तर्ककरणेस कठीण. २ आपल्याचरूपी. ३ मत्स्य. ४ पक्षी. ५ मुंगी. ६ श्रीराम.

सबाह्यआत्मदृष्टी । भाससर्वहीमावळे ५६ जगदाभासतोतूंचिजाण । याचासाक्षाद्दुजाकोण । दुजाकोणतुजवी
 ण । सद्गुरुवचनहेंचिपै ५७ मृन्मेयाचीकुंभवागरी । तेविविभागभावित्तीपुरुषनारी । जेविमृत्तिकाकारणखरी ।
 उपादानबहुविध ५८ वस्तुतांपाहातांपुक्कनंक । अळंकारीभासेअनेक । तेविजगदाकारमाधिक । विस्तारिलें
 ज्यापरी ५९ सुवर्णाचाह्याळसारमण । आणिसुवर्णाचेंचिकेलेंश्वान । परीसुवर्णांनसेभिन्नपण । तेविअभिन्नज
 गदात्मा ६० बाळावागुलमयाचीभीती । मुळीचनसेतरीकायसीखंती । कृपीबळबुजणेंउभविती । तयाबुज
 तीवनचर ६१ कीरज्जूवरीभासेव्याळ । शुक्तिकेदिसेरजतवहळ । मृषामृगेंमृगजळ । अईनभ्रांतीभ्रमताती ६२
 गुंजांचावैश्वानर । मातूनवैसतीवानर । तेविविषयसौरुयमानूननर । वृथापामरभुलती ६३ स्वप्नीदेखती
 सिंहव्याघ्र । गजराक्षससर्पभयंकर । पाठीलागतीएकसर । होतांजागृतीमगकैची ६४ रावस्वप्नीहोयरंक ।
 ग्रामींफिरोनमामेभीक । स्वप्नभ्रमेंपावेदुःख । जागृतीनिष्टंकटपस्वयें ६५ तैसातूंचिआत्मास्वयमेव । परीमी
 जीवभाविसीस्वय । तूंचिव्याप्तअंतर्बाह्य । व्यर्थभ्रमेंनाडसी ६६ जिव्हामुखींअमेकींनसे । ऐसेंबोलतायेतसे
 हंसें । जिव्हेवीणबोलसीकैसे । मूर्खतायेतबोलतां ६७ तूंआपुलेंसत्यदेखसी । आपुलेसतेंऐकसी । आपुलेंस
 तेंविचरसी । परीतूनेणसीआपणा ६८ तूंस्वशरीरातेंव्याप्तहोसी । रोमरोमातेंहीजाणसी । परीमीकोणहेंनजा
 णसी । विसरलासीपैकैसा ६९ त्रिविधतापेंजेपोळले । कामक्रोधेअहळले । तेविषयसुखासगुंडाळले । तेच
 नाडलेपरमार्था ७० कांहींनकेलेंसाधन । दुराशेनेंइच्छितधन । पुत्रकलत्रप्रपंचसेंदन । गुंतोनिव्यर्थराहिले
 ७१ जेविभ्रमलेपणेंबुद्धी । विसरोनियांस्वात्मशुद्धी । मीचिनव्हेह्मणेत्रिशुद्धी । भ्रमोपाधिकरीनी ७२ कींशुका
 चेनिअंगवळ । नळिकायंत्रांअधोमौळ । होऊनिहोतसेव्याकुळ । भ्रमेंकेवळपावत ७३ अडोहांसंशब्दकरी ।
 परीउडावेंहेंनयेअंतरां । मीवांधलांनिर्दारी । ह्मणोनिअव्हेरीधैर्यातें ७४ त्यादेहलोभाचेपदींशृंगळा ।

१ मातीची. २ पुरुष स्त्री. ३ माती. ४ सुवर्ण. ५ कुत्रें. ६ दोरी. ७ सर्प. ८ शिंप. ९ अग्नी. १० मरीब. ११ घर. १२ मोठ्याने.

ना.ली.

॥३॥

मीढवांधलोनसेमोकळा । संशयाचाखोडापडिला । तेणेंनाडलेबहुतची ७२ तैसाहामुक्तचिअसे । परोव्यर्थ
बद्धमानीतसे । अज्ञानाचेंभारिलेंपिंसे । तेणेंनाशसर्वस्वा ७६ जेंसदुरुकपेचावरदहस्त । तेंचब्रह्मीचेंसाम्राज्य
समस्त । पावूनस्वानंदभोगित । द्वैतवार्ताअसेना ७७ कार्याचीस्थितीकारणी । जेविगाराभासतीजीर्णनी । ॥२३॥
सर्वेचिलीनतयेशणी । भासजायविसरोनियां ७८ जेविकाश्मोराचेनिकेतनी । उदयउदलेअमंग्यतरणी । तेवि
आत्मप्रभेचीउघडलीखाणी । सदुरुनयनीचोजवी ७९ अंतर्बाह्यभरोनपूर्ण । मगउरेसाक्षित्वेंकळून । मदास्यानं
दीनिमग्न । वृत्तिनिवृत्तीहोउनी ८० अनेकनद्यांचेप्रवाह । सिंधुमिळणींसिंधूचिहोय । तैसाप्रत्यक्आत्मास
बाह्य । निजात्मवृत्तीवर्तत ८१ नसेकर्ताकार्यकारण । पृथिवीचरतानिस्त्रैगुण्य । मगविधिनिपेधाचेंकारण ।
सर्वथाजाणअसेना ८२ मगउर्वरीतदेहप्रारब्ध । जेविपटघडीवस्रदग्न्य । तोजीवन्मुक्तस्वतःसिद्ध । नियंया
नातळे ८३ एकस्वजारविहारकामिनी । सुरतश्लेष्माप्रियमानी । उभयचेतकचेष्टकपुकणी । अन्योन्यमुखे
एकपै ८४ तोसाक्षित्वत्रिगुणासीजाणत । तोचिद्रष्टाअवस्थात्रयातीत । तोतुर्याचादेखूनप्रांत । त्याप्रियप्रत्ययउ
न्मनी ८५ तत्वाचेंतत्त्वतेचिकारण । त्यामहतत्त्वाश्रयेंकळून । कांतूतेनजाणसीखूण । असोनियांतोचितूं ।
८६ अविद्येचीनिशेपडली । तरीचचक्रवाकेंविघडली । ज्ञानोदयकपाटेंउघडली । तेणेंजोडलेसमुखा ८७
जेविअग्निस्फुलिंगेंकळून । दग्धहोयतमर्तण । कींमिथ्योदकींविंदुपतन । द्वैतपणमगकोठें ८८ पृथ्वीसी
प्रमाणसूर्यकिरण । कींआकाशघटमठीव्याप्तपूर्ण । कींतंतुपटाचीजाणेशूण । तेविरघुनंदनमीस्वयें ८९
तरीआजिउदेलाधन्यदिवस । मजभेटलानाथपुरुष । स्वानंदसुखाचाउत्कर्ष । तुझेनिझालोंगोरक्षा ९० तूंना
थपंधाचाकुलावतंस । तूंस्वस्वरूपीसदासमरस । त्यागूनियांआशापाश । गोइंद्रियांसंरक्षिलें ९१ यावरीगोरक्ष
वदतीशब्द । कासयाबोलसीहाउपरोध । ऐक्यमिळणींहाअनुवाद । मगसहजखुंटला ९२ जीवींजीवांचेऐक्यसंघी

अ०

॥२३॥

॥३॥

तेचिआत्मवोदढसमाधी । जेविशर्करासमरसदुग्धी । अभिनवगोडीपैजैसी ९३ तेविगोरक्षआणिमारुती । उभय
 संगमीविशेषप्रीती । कीर्णगायमुनासरस्वती । तीर्थराजप्रयागहा ९४ मगह्मणेलंकादहन । मोरक्षाअसावैअनुदि
 न । सत्समागमइच्छीतमन । तुजवीणआनअसेना ९५ लवनिमिषकिंवापळ । सत्संगतीनेंजातांवेळ । सत्समा
 गमाचेंअगाधफळ । कितीह्मणोनिसांगवि ९६ मजनामरूपीजडलीप्रीती । आर्णीवाणलीआत्मस्थिती । स्वदे
 हीवोळखिलारघुपती । मीतूंभ्रांतीउडाली ९७ होतांस्वात्मानुभवींअनुमान । तोप्रत्यक्षप्रगटेपरिच्छिन्न । रघु
 वीरकृपेंसम्यक्ज्ञान । सोहंरामीवोळखी ९८ जेविकीटकभृंगिन्याय । अभ्यासेंतेहीहोतीस्वये । तेविझालेंमजपा
 हें । स्वात्मसुखजोडलें ९९ मगह्मणेमस्येंद्रसुत । तूंहोसीसर्वज्ञसमर्थ । तुझेनिदर्शनंमनोरथ । पूर्णझालेहरिव
 रा १०० महानतत्ववेत्तातूंमारुती । कृष्णमुखीचीगीताउक्ती । श्रवणकेलीयथानिगुती । तूंब्रह्मनिष्ठब्रह्मांडी १
 तरीयेचविषयीइतिहास । श्रोतींपरिसावासारांश । युद्धझालेंअष्टादश । दिवसपर्यंतभारती २ विजयध्वजींवि
 जयध्वज । विजयसाह्यार्थवातात्मज । तंवधनंजयतिंगीतागुज । गरुडैध्वजस्वयेवोधी ३ हरिवरध्वजकींकरिश्रु
 त । तेथेंतोस्वयेंश्रवणकरीत । एवंकृष्णार्जुनहनुमंत । जाणतीगुह्यार्थगीतेचा ४ असोयुद्धाचीहोऊनसमाप्ती ।
 मारुतिगेलास्वस्थळाप्रती । नमस्कारोनिअंजनीसती । बद्धहस्तींतिष्ठत ५ जननीवदेलंकादहना । तूंसेमक
 ल्याणकींनंदना । कोठेंगेलासिकवणकारणा । कळवीमजसाद्यंत ६ ह्मणेकुरुक्षेत्रीकौरवभार । आणिसमुच्चयीपंडु
 पुत्र । मजसाह्यार्थसाचार । सुभद्रावरनेतसे ७ पुन्हावदेअंजनीजननी । युद्धकैसेंझालेंसमरंगणी । रामरावण
 लंकेलागुनी । कीदेवदानवदेवीचें ८ तदोत्तरवदेहनुमान । मीसर्वथाकांहींवनेणें । मीगीतार्थकेअश्रवण । सम
 धिस्थपैहोतो ९ माताह्मणेरेत्रिशुद्धी । साह्यार्थगेलासजयाचेयुद्धी । युद्धीकेविलागेसमाधी । हेंआश्चर्यमजवाटे
 १० मारुतिह्मणेतेनिजगुह्ये । तुजनिवेदितोआजपाहे । युद्धींश्रीकृष्णधनंजय । गीतासंवादपैकेला ११ मीआ

ना.ली.

॥४॥

णिअर्जुनचक्रपाणी । चवथारथीनसेकोणी । त्याब्रह्मरसाचीसिसणी । अवचटसुखदुर्लभं १२ जेंदेवकीवसुदेवातेंचोरि
लें । जेंनंदयशोदेसिंहीझकविलें । जेंवळिभद्रातेंचुकविलें । तेंसाधलेंअर्जुना १३ शेषइंदिरासन्निधानिकटी । परी
त्यांसिहीनवेदगुह्यगोष्टी । तोधन्यधन्यधनंजयकिरीटी । स्वात्मसुखलाधला १४ ऐकोनमातादेतउत्तर । तरी
पुत्राहाकेविजगदोद्धार । पुढेंफलीहादुर्धर । त्यांततरणोपायकोणता १५ यावरीबोलेप्लवंगोत्तम । परिसीजन
नीभविष्यनेम । अंशावतारीहोतीपरम । हरिहरस्वर्येअवतरती १६ । श्लोक । भविष्यतिसएवाग्रेसैवःशंकरविग्र
हः । ततोहरेरंशभूतोज्ञानदेवोमहायशः । आचार्याधिकतामेतन्गीर्वाण्यानवदेस्वयम् । वेदज्ञःसर्वशास्त्रज्ञःसर्व
ज्ञोपिमहायशः । २ टीका । पुढेंहोतीलअवतार । स्वधर्मस्थापकविग्रहशंकर । तेटीकाकरितीगीतेवर । पर
मगूढगीर्वाण १७ ह्मणोनजगदोद्दारास्तव । विष्णुहोईलज्ञानदेव । गीर्वाणनवदेस्वयमेव । जोवेदवदवीपशुहार्ती
१८ गीतेवरीकरितीटीका । तेज्ञानदेवीलौकिकीआख्या । छप्पन्नभापेचीसुबेलिका । पत्रीपुष्पीसफळित १९
तेमुमुक्षुपक्षार्चाफळदायिनी । जेमोक्षपदाचीआदिजननी । जेसकळश्रेयाचीस्वामिणी । जेकामदुवाआर्ताची
२० जेसकामाचीकामेश्वरी । जेयोगसिद्धीचीयोगेश्वरी । जेजगज्ज्ञानेश्वरी । जेईश्वरीचित्कळा २१ इतरटीका
गीतेवरी । परीतेज्ञानेश्वरीचीनेणवेसरी । कींश्वापदांमाजीकेसरी । वरोवरीनपावती २२ गीताश्लोककिंवापद ।
व्यासोक्तगीतामाहात्म्यअगाध । महिमावर्णिलाविविध । जोपरमवंद्यत्रिभुवनी २३ गंगागीताह्मणतसिमान ।
परीवेगळेंमहिमान । तरीप्रत्यक्षाकासयाप्रमाण । पदमुखऐक्यकेवी २४ सुखापासांवझालीगीता । पादापांसा
वंगंगापाहातां । याउभयांसीसाम्यता । केवियेईलसांगपां २५ एवंगीतासर्वातश्रेष्ठ । भावभावार्थेकरितां
पाठ । अंतीप्राप्तत्यावैकुंठ । स्वयेंविष्णुहोयतो २६ आदिनाथलीलाग्रंथी । जोविजयर्थीस्थिरसारथी ।
तोचिवैसीनिहेमनोरथी । ग्रंथार्थीसाक्षपै २७ आदिनाथलीलासुरससबाह्य । नवरससुखाचेंसुखालय । श्रवणा

अ०

॥२३॥

॥४॥

भिप्रायतोषणी २८ तेविसावाअध्यायउपेंद्र । भद्रकारकसदासुभद्र । अवसंहारप्रतापरुद्र । कीर्तीरभद्रपेंदुजा
२९ आदिनाथलीलाग्रंथअद्वय । भैरवसहस्ररुचावरदविजय । तत्पदींठेवूनिनिश्चय । आदिनाथवंदितसो ३०
श्रीमत्तआदिनाथलीलाग्रंथ । श्रवणेंपुरतीमनोरथ । यातेविसांव्यातपरमपरमार्थ । प्राप्तहोयसर्वदा ॥ १३१ ॥
इत्यध्यायः ॥ २३ ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ श्रीमत्तआदिनाथार्पणमस्तु ॥ शुभंभवतु ॥ ओव्या ॥ १३१ ॥

अध्याय २४ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ जोआदिनाथनिरामय । पूर्णब्रह्मजोअद्वय । जयाध्यातीदेवत्रय । शिवविष्णुविरेंची
१ जयास्तवितिश्रुतिस्मृती । त्याहीपारजेंथेंपवती । सहस्रशीर्षाच्याशिणल्यामती । तेथेंमीकितीमतिमंद
२ गतकथाध्यायींचाइतिहास । गोरक्षमारुतिसंवादसुरस । ब्रह्मनिरूपणपरमरहस्य । निवेदिलेंपैश्रोतयां ३
हनुमंताचीआज्ञावंदून । तेथूननिघेमत्स्येंद्रनंदन । मळाळदेशातेंलक्षुन । स्त्रीराज्यांतपातले ४ पूर्वकथेचें
अनुसंधान । अगस्तिदिशेमत्स्येंद्रगमन । अकस्मातस्वलीलेंकरून । येतेझालेसहस्र ५ पुष्पवाटिकेउपवर्नी ।

ना.ली.

॥१॥

राहातेझालेमोक्षदानी । तेथेंआरामरक्षककोमिनी । शस्त्ररागीअसती ६ तयांपुमतीमत्स्येंद्रनाथ । येथेंहोण
नृपराज्यकरित । येरीवदतीकरावेंश्रुत । सायंतवृत्तसांगती ७ पार्वतीवरदेयादेगी । पात्रिगीनिपजतीअवण्य
राशी । तयांदेखूनस्मरमानसी । सलज्जहोऊनिविस्मित ८ ज्याचातुर्यविशारदशाग्दा । विद्युद्धतेसमचषळप्र
मदा । नवयौवननवोढामुग्धा । सुरतसुरसायांग्यपै ९ शंकरनिगूढनिवासस्थळ । हेंअंतपुरनिवासराउळ ।
एथेंभवानीजाश्वनीळ । क्रीडाकरितीअक्षयी १० येथेंआधिपत्यनृपपरिमळ । जिवावपुसुगंधपरिमळ । निर्ज
रहोऊनिअळिकुळ । सुसुरतइच्छिनी ११ शिवशापेंअद्यापिवर । तशांतमारुतीचाभुभुःकार । पुरुषगर्भ
किंनार । कदांनगहेपैयेथें १२ जेविनक्षत्रीनक्षत्रनाथ । तेविपरिमळपर्वद्वियांत । सुवासमुगंधयोजनपर्यंत ।
वातयोगेंकरूनी १३ तप्तसुवर्णवर्णशरीर । नासिकदेखोनिलज्जोनकीर । उड्डागकरितीएकसर । वृक्षावरीस
लज्ज १४ अधरपुटेंअरुणरंगी । वरीविंवफळसांडणत्यागी । चंडनेत्रदेखूनकुरंगी । लंघितातीदशदिशा १५
चपळाक्षदेखोनिमिन्न । उदकीराहिलेलपान । सरळपोठरियाविराजमान । गजसलज्जधुळीवाली १६ अलक
सलंबनिरखुनिवेणी । बिळींवारुळींलपतीफणी । सिंहकटीनिरखोनझणी । परीतोहीलंघीकानन १७ जेशृंगार
सरोवरमराळिका । मृदुमवाळलावण्यलतिका । जीचेपाहूनवदनशशांका । शंशांकशंकाभावीमनी १८ गमनदे
खूननिरंतर । मराळकरितीदिगंतर । मुखनदावितीअद्यापिवर । परमसलज्जकलियुगी १९ जिकडेपडेदंत
पंक्ती । पापाणपद्मरागस्वयेंहोती । पदमुद्राजेथेंउमटती । पर्वप्रगटतीतेस्थळी २० पंचमसुस्वरगाय
न । ऐकोनिकोकिळाधरितीमौन । चक्रवाकपरीपीनस्तन । वियोमपर्णेंसदुःखी २१ रंभास्तंभवतपोठरिया
जाण । रंभोरुगौरानितंबसघन । कटीवेष्टीतरत्नभूषण । अनर्घ्यप्रभास्फुटकली २२ वंशोद्भवमुक्तेंउत्पन्न ।
दुजीगिरिमौळापासून । मत्तमातंगमस्तकांतून । शुक्तिकेचींपैचौथी २३ सर्पमस्तकींचेमणी । जैमेउदे

अ०

॥२४॥

॥३॥

१ स्त्रिया. २ भ्रमर. ३ पुरुष. ४ चंद्र. ५ वायु. ६ सुवर्णा सारसे. तेजःपुंज. ७ पोपट

लेप्रभाततरणी । वैरागरीचेंसतेजमणी । एकवळीसपंक २४ गरुडपाचूइंद्रनीळ । आरक्तमाणिकेंसुढाळ ।
 सुतेजकंकणेंकरयुगुळ । अत्यहुतडवरले २५ मुक्ताघोषतळपतीश्रवणी । कृतिछापुंजशुभ्रवणी । कर्णसुमनं
 चंद्रकिरणी । विकासलीसुरम्य २६ ऐसीसर्वस्त्रियांतस्वामिणी । परमरूपसौदामिनी । जीतेंदेखुनिनागिणी ।
 तिष्ठतीपाताळभुवनीअद्यापी २७ जीचीप्रियसखीचंद्रकळा । जीचेंसौंदर्यपाहोनडोळा । क्षयरोगचंद्रासिंहा
 गला । हीनकळाक्षयवृद्धी २८ सुलक्षणसर्वकार्ळीजाण । चातुर्यविशारदअतिप्रवीण । तेयुवराज्यासपरमनिपुण
 न्यायअन्यायजाणती २९ यापरीसुकेशीचेंउत्तर । परिसानिसंतोषलेश्रीमत्स्येंद्र । अतिहोऊनहर्षनिर्भर ।
 लाभचिह्नसुचाविती ३० नमनकरोनिकरीगमन । वारंवारनिरखीआनन । मनींल्लेणेंहेंएकांतकानन । मनोजम
 नींस्फुरेपें ३१ तंवशीघ्रनिघोनसुकेशी । पातलीत्वरेंराजसभेसी । सभेवैसलीलावण्यराशी । सिंहासनींपरिमळा
 ३२ कामिनीवृंदआसमंत । छत्रचामरेंविराजित । नृत्यांगनेचेंहोतनृत्य । शस्त्रास्त्रींस्त्रियातिष्ठती ३३ जेविप
 ट्टासनींमृडानी । सिद्धीतिष्ठतीबद्धपाणी । तेविदिसेपरिमळाराणी । सभामर्भीशोभशी ३४ निकटवैसलीचंद्र
 कळा । जेविसरस्वतीचतेअवळा । चतुर्दशविद्याचौसष्टीकळा । विसावल्यापेंतेथें ३५ इकडेपरिमळेतेसुचिन्ह ।
 वामनेत्रवाहुस्फुरण । कंचुकीचेंविरडेंजाण । मुक्तहोयक्षणक्षणी ३६ सुकेशीमुखीलावूनिवच्च । सांगतीझाली
 गुह्यमंत्र । आपुलेउपवनींआकर्णनेत्र । पुरुषदैदीप्यदेखिला ३७ निर्जरकिन्नरपंक्ती । अमरप्रतिमानयेव्यक्ती ।
 धांडोळितांसर्वजगती । दुजीमूर्तीदिसेना ३८ इंद्रचंद्रभास्कर । ब्रह्माविष्णुकीशंकर । मदनकुरवंडीकरावात्वरं ।
 परीऐगानैरनदेखूं ३९ मगपरिमळातीतेंवदत । मजपूर्वीनारदेंकेलेंश्रुत । तुझियेसदनींअकस्मात । मत्स्येंद्र
 नाथप्रगटती ४० त्यावचनींधरोनिविश्वास । मार्गलक्षीरात्रदिवस । सर्वदांसदांनिजध्यास । चातकासज्यापरी
 ४१ भुभुःकाराचेभयेंकरून । दुजापुरुषयेईलकोण । त्यांतदेवकृषीचेंवचनस्मरोन । मार्गलक्षीतयाचा ४२

नाली.

॥२॥

जेविसुदेवाचेआगमनी । परमहर्षपावेरुक्मिणी । कीहंसनळनिरूपणी । आनंदहोयदमयंती ४३ तिचेगळां
घालोनमिठी । वारंवारथापटीपृष्ठी । ह्मणेंआतांचलाउठाउठी । पाहीनदृष्टींतयातें ४४ सर्वेधेऊनसेनासंपती ।
जातीजाहलीवनाप्रती । सर्वेप्रियसख्यापरमप्रीती । येतीजाहलीपैतेथें ४५ वीरवेषेशूरचिन्ही । खड्गबोडणीघृत
धारिणी । परशतोमरपट्टीशपाणी । अश्विनीपद्मिणीआरूढल्या ४६ गजस्कंधीवैसल्याअंगना । अंकुशेंआकर्षि
तीमत्तवारणा । सुशोभ्यसुलोचना । वीरगुंठीबांधिल्या ४७ गजस्कंधीगजगामिनी । ध्वजडवरलेसुवर्णवर्णी ।
चामरेंशोभलीउभयश्रवणी । रत्नकोंदणीपाखर ४८ दंतीजडलीअनर्घ्यरत्न । लघुकिंकिणीहेमभूषण । घंटास्वशब्दें
करून । मत्तमातंगडुलती ४९ रम्यरमणीकआराम । वृक्षदेतीगगनीक्षेम । तडागतुडंबिलामनोरम । तटीसेना
ठेविली ५० त्यागोनियांसहपरिवार । सुकेशीचाधरोनिकर । मत्स्येंद्रदर्शनापादचार । येतीझालीशुभांगी ५१
देखोनियांसिंधुमार्ग । मंदाकिनीचाजायबोघ । तैसीएकटीनिःसंग । गमनकरीतन्वंगी ५२ वनश्रीपाहोनिनिवां
त । वृक्षनिबिडसघनबहुत । तळींबैसलेमत्स्येंद्रनाथ । अकस्मातदेखिले ५३ जेविपायाळुयातेंअंजन । भेटतां
प्रत्यक्षजोडेघन । तेविहर्षनिर्भरमन । होतेंझालेंतियेचें ५४ नाथाकरूननमन । उभीराहिलीकरजोडुन । पुसती
झालीवर्तमान । प्रार्थूनियांवदतसे ५५ कोठोनियेणेंकोठूनिगमन । नामगोत्रकरवावेंश्रवण । कोणदेशकोणवर्ण ।
सकृपहोऊनिसांगिजे ५६ यावरीमत्स्येंद्रवदतीशब्द । ब्रह्मापासूनिदृश्यबुडुद । अनामियानामअशब्द । प्रणव
प्रसिद्धमोत्रपै ५७ देशआमुचानिरंजन । वर्णातीतवर्णविहीन । किमर्थआह्मांकरिसीपश्र । कारणकांहींकळेना ५८
तरीवचनऐकानेमस्त । अनामियानामकूटस्थ । आभासीआकाशकिमर्थ । कासयाह्यगतीसर्वज्ञा ५९ अनंगही
अंगहीन । तरीनामधरितोहीमदन । रूपहीनअसतांपवन । नामधारणकरीकीं ६० जयानेंधरिलाविग्रह । त्या
सींचवदतीदेह । तेथेंनामनिःसंदेह । त्रिवाचेसीजागिजे ६१ मीचरणसेवाइच्छीतसें । करावानाममंत्रउपदेश ।

अ०

॥२४॥

॥२॥

तेणेंइहपरत्रास । सुखभोगीनअक्षयी ६२ अन्योन्यऐक्यझालेंमन । उभयपक्षींसमान । परीबाह्यात्कारसंपादुन ।
 मत्स्येंद्रवदतीतियेतें ६३ कंचेनामकेंचेंरूप । अवघेंसंचलेंचिद्रूप । नामरूपाचासाक्षेप । व्यर्थजाणपेंतुझा ६४
 स्वरूपसौंदर्यदेखून । परिमळोझालीतल्लीन । चितींढढनिश्चयेंकरून । गळांमाळघातली ६५ पादस्पर्शांनियां
 मौळ । जेविदमयंतीनेंवरिलानळ । त्यागूननिर्जरभूपाळ । निश्चयनैषधीपेंजीचा ६६ नृपऋषीतेंसांडुन । जा
 नकीवरीरघुनंदन । कीयाज्ञसेनीअर्जुन । नेमनेमिलाविधीनें ६७ कीहिमनगकन्यापार्वती । तीमाळवालीपशु
 पती । कीरमावरीविष्णूपती । परमप्रीतीकरोन ६८ जेविषयआणिजीवन । एकहंसचिनिवडूंजाण । तेविनर
 निर्जरत्यागुन । एकमत्स्येंद्रअनुसरली ६९ समारंभेंभ्रमेनगरीं । मत्स्येंद्रआणिलेतेअवसरीं । गुढियातोर
 णेंघरोघरीं । शृंगारिलीपुरीते ७० मंगळवाद्यमंगळतुरीं । प्रतिशब्दनमायेअंबरीं । उभ्याठेल्यानगरनारी ।
 सुदीपकरींघिवोनी ७१ केशरकस्तुरीचेसडे । रंगमाळाचहूंकडे । स्त्रियांचेंवृंदमार्गेपुढें । वाडेंकोडेंचालती ७२
 मत्स्येंद्रआखूढलेसिंहासनीं । पुढेंहोतीमंगळगाणी । वारांगेनानृत्यतेक्षणीं । परमानंदबोढवे ७३ षोडशोपचारी
 पूजन । अर्पियेलींरत्नभूषण । कायावाचातनमनधन । अर्पणकरीनाथातें ७४ केशरभृंगनाभस्रंक्षचंदन ।
 आपुलेहस्तींकरिलेपन । हेमतडित्प्रार्थतगटवसन । परिधानकरीस्वहस्ते ७५ राज्यसमग्रसमर्पिलें । स्वयेंदा
 स्यत्वअवलंबिलें । क्रीडाविलाससुखसोहळे । अष्टभोगभोगित ७६ शंक्रापरीदिव्यभोग । रतिसुखादिअंगसं
 ग । जेविरतीसर्वेअनंग । परमअनुरागअन्योन्य ७७ नटळेकदाभविष्यभोग । विषयकिंवावैराग्य । जेजेकाळीं
 जोप्रसंग । भोगिल्यावीणचुकेना ७८ मत्स्येंद्राऐसापरमयोगी । पाहाकैसाविषयभोगी । मोहनियेएकांतप्रसं
 गीं । श्रीशंकरमोहिला ७९ मत्स्येंद्रमोगितीराज्यभोग । परीतेलीलाब्धीचेतरंग । नकळेवर्मकोणमार्ग । अ
 गाधकृतीजयाची ८० जेंजेंहोणारभविष्यगती । तेंतेंकदांनचुकेकल्पांतीं । ईश्वरसूत्रविचित्रगती । कदांअन्य

१ परिमळा नावाची राणी २ मस्तक ३ देव ४ ब्रह्मदेव ५ वेङ्कटा ६ कस्तुरी ७ पुष्पमाळा ८ बीज ९ इंद्र १० प्रीति.

ना.ली.

॥३॥

थानव्हेची ८१ कौसल्यादशरथविषडली । ब्रह्मसूत्रेगांठीपडली । यशहानिष्टृत्युजेजेकाळी । तेतेकाळीजा
णिजे ८२ मत्स्येंद्राऐसाविरक्त । परीपरिमळेसिझालासक्त । पाहातांदिसेअनुचित । त्याचेंसामर्थ्यअगाध
८३ कृष्णेंकेलेंपरद्वार । तयासीकायह्मणविंजार । पराशराचाव्यभिजार । कैसाह्मणावासांगपां ८४ जोमहारा
जवादरायण । अंबालिकेभोगदान । पंडुधृतराष्ट्रउत्पन्न । परमश्रेष्ठविदुरादी ८५ द्रौपदीचेपंचभ्रतार । तरी
तोकायअनाचार । ईश्वरइच्छेंविचार । सदाचारतोचकीं ८६ नदेवचरितंचरेत् । तरीधन्यत्याचेंसामर्थ्य ।
तयादोषठेविजेपतित । तरीअधःपातहोयत्या ८७ आतांअसोहाविस्तार । परिमळाभोगीनाथमत्स्येंद्र । सुर
तानंदाचासमुद्र । उचंबळलाअगाध ८८ परिमळाप्रार्थीकरजोडून । ह्मणेमीशरणअनन्य । विनंतीविनवीक
रामान्य । भाष्यदानमजद्याचें ८९ माझावियोगनसावासहसा । हामजद्यावाढढभरंवसा । आजिजोडलेंसुळतय
शा । तेफळाशाप्राप्तपं ९० यावरीमत्स्येंद्रवदतीवचन । माझेंइच्छीऐसेंचिमन । येथेंगोरक्षकरितांगमन ।
तोमजनेईलनिश्चय ९१ तयाचामजसंशय । गोरक्षाचेंमहद्भय । त्यापुढेंनचलेउपाय । शिवविष्णुविरंचीचा
९२ परिमळाह्मणेप्राणनाथा । याचीतरीकायसीचिता । मळाळदेशीमाझीमिता । शिक्षाकृतांतालावीनमी ।
९३ मगचारयोजनपर्यंत । रक्षकठेविलेअसतीदूत । कोणीपुरुषयेतांयेथ । शिक्षात्यासींलावीन ९४ पशुपक्षी
किंवा नर । पुरुषवाचककोणीइतर । आलियायेथेंहाचिनिर्धार । शिरच्छेदकरीनमी ९५ याप्रतिज्ञेवेंकारण ।
येथेंगोरक्षयेईलह्मणोन । मत्स्येंद्रानेईलजाणुन । करीरक्षणयाहेतू ९६ देशावरफिरताफिरत । वारांगनापात
ल्यातेथ । तंवगोरक्षहिअकस्मात । तेचिस्थळीपातले ९७ तुडुंवतोयसरोवर । तटींनिविडतरुवर । छायेबै
सलेनारीनर । विश्रांतिचेतीयास्तव ९८ त्यावृक्षच्छायेकळापात्रें । रुदनकरितीतीर्षस्वरें । कळवळोनिअंतै
र । गोरक्षपातलेजवळिके ९९ त्यापुढेंउभेठाकून । पुसतेझालेवर्तमान । कांरकरीतसारुदन । मजनिवेदनक

अ०

॥२४॥

॥३॥

रावे १० येरूक्षणीपरिहाराविण । उभयपक्षीलाजीरवाणं । कायव्यर्थदुःखसांगून । परिहारसर्वथानव्हेची
 १ गोरक्षवदतीतदुपरी । तुह्यादुःखतेमीनिवारी । विश्वासठेवूनअंतरी । निर्द्वारेसीसांगिजे २ तंवतेवदतीत
 येवेळा । आमुचाष्टदंगीष्ट्युपावला । तेणेंवहुतनाशजाहला । उदरनिर्वाहमगकैचा ३ आह्मागुणिजनासुसंगी
 ते । असतांतेणेंचिलाभप्राप्त । व्यंगअसतांकोणपुसत । लाभकैचामगआह्मां ४ याचकटंगाहूनिशुलग । त्यां
 तव्यंगतरीसर्वविलग । मगकैसेनिद्रव्यप्रसंग । आह्मांअनाथांकारणें ५ पूर्वपातकाधासंचय । यास्तवभिक्षुका
 चाप्राप्तदेह । प्राक्तनेजाहलाअंपाय । यासीउपायअसेना ६ ऐसासमयआह्माप्राप्त । मृदंगीनमिळेअरण्यांत ।
 परिमळेचाधरूनआर्त । तोहीस्वार्थदिसेना ७ उदरभरणाचीधरोनिआशा । आह्मीपातलोंयाविदेशा । आतां
 आमुचीनैराशा । दुर्दशाप्राप्तजाहली ८ गोरक्षहणेपरिहारहस्य । तेथेंकुळदैवतमाझेउपास्य । त्याचेदर्शनाचा
 उद्देश । जाणेअवश्यमजतेथें ९ तरीतुह्यासर्वेभीयेईन । मजन्यावेंसांभाळून । प्रसंगंमृदंगहीवाजवीन । पडेन
 उपयोगीतुमच्या ११० गुरुकार्याकारणें । नीचावेंहीदास्यत्वकरणें । सहुरुसेवेचेंमहिमान । स्वयेंजाणेगोरक्ष
 ११ मीकरीनतुमचेंसेवन । पोटापुरतेंद्यावेंअन्न । वस्त्रजीअसतीजीर्ण । द्यावीकौपिनीपुर्ती १२ तंवतेवदतीपुरु
 पवेष । तेथेंकैसाहोईलप्रवेश । संतोषसंशयमानस । कैसेहोईलनेणवे १३ गोरक्षहणेमीविदेही । मजसर्वथादेह
 चिनाही । नरनपुंसकस्त्रीव्यक्तीही । व्यक्तित्रयावेगळा १४ श्रीगोरक्षमहिमान । कायजाणतीअज्ञानजन ।
 कींमूर्खाहस्तीअनर्घ्यरत्न । कायपरीक्षातयासी १५ कींप्लवंगेमासुमनशय्या । कींक्लीधेंतिलावण्यभार्या । कीं
 शवाचेहार्तीवायां । रत्नमणीदिधला १६ तेविवारांगनानाथानेणती । असोगोरक्षतयासर्वेअसती । सत्वर
 पातलेनगराप्रती । परिमळेचेतेधवां १७ नगरद्वारीयेतीसम्यक । तोंद्वारप्रदेशीद्वाररक्षक । तयापुसतीरा
 जसेवक । कोठोनिआलांसांगिजे १८ तंवतेवदतीआह्मागुणिजन । स्वयेंकरितोंनृत्यगायन । आह्मा

१ उत्तम गायन २ गवत ३ दैव ४ विप्र ५ गुह्य गोष्ट ६ जुनी ७ लंगोटी ८ मोठ्या किमतीचे ९ वानर १० नयुंसकात

ना.ली.

॥४॥

०होवैराजदर्शन । इच्छाधरोनिपातलो १९ सर्वोचिगेलेसभोसिद्ध । मत्स्येन्द्ररायासिकिलेश्रुत । तयांपरिमळा
आज्ञापित । शीघ्रआणावैतयांसी १२० भद्रासर्नीनाथमत्स्येन्द्र । जेविसेुरगणीवेष्टिलाइंद्र । कींतांरामंडळी
पूर्णचंद्र । सभेनरेंद्रतेवितो २१ लेखकपरिचारककामिनी । कनकदंडीवेत्रंपाणी । एवंसर्वहीनितंबिनी । से
वकमहचरसर्वत्या २२ सिंहलद्वीपलावण्यखाणी । तेथेनिपजतीदिव्यपद्मिणी । सुस्वरूपसर्वनितंबिनी । पा
होनिनागिणिलजित २३ त्यांतलावण्यसीगपरिमळा । दुर्जितैसीचशीतळा । जिवेसौंदर्यदेखोनडोळां । चं
द्रासिलगेक्षयरोग २४ जेविप्रदोषकाळींकरूरगौर । नृत्यकरितीश्रीशंकर । मृदंगघेतसेइंदिरावर । टाळवा
जवीविधाता २५ वीणाघेऊनसरस्वती । सुस्वरगायनकरीप्रीती । तालधरीश्रीगणपती । निर्जरतिष्ठती
सेवैत २६ मुळींचाचअहिअभ्यास । गोरक्षअवतारहृषीकेश । तोषवतिसेव्योमकेश । तोमत्स्येन्द्रशिवजाणोनी
२७ गायनाचारंगबोढवळा । तंवमृदंगांतूनिशब्दनिघाला । चलोमत्स्येन्द्रागोरक्षअला । दर्शनालातुम
च्या २८ वारंवारनिघेध्वनी । नाथऐकतीआपुलेश्रवणी । दशदिशाविलोकितीनयनी । दृष्टीनपडेपाहातां
२९ मर्मज्ञजाणतीवर्म । येरावाउगाचिव्यर्थभ्रम । गुरुपुत्रसर्वज्ञनिःसीम । तयावीणकळेना १३० ज
यासिनादानुसंधानीमन । तयासींचहोयउन्मन । टकमकापाहातीइतरजन । गुरुपुत्रखूणजाणती ३१ कळ
वळोनिठपासमुद्र । अभयवदतीनाथमत्स्येन्द्र । आतांप्रगटेनकरीभद्र । भेटेसत्वरमद्रक्षा ३२ तुझियेवियो
गार्चीरजेनी । आतांनसाहेअर्धक्षणी । प्रमटहोईप्रकाशतरणी । उदयअभ्युदयकरीकां ३३ जेविजळदबुंधीसां
डुनी । चिद्धननभीप्रगटेवासरमणी । यापरीपरिसोनिवरदवाणी । गोरक्षनाथप्रगटले ३४ अकस्माततेजफांकलें ।
कीउष्णचांदणेंएकवटलें । दशदिशाकोंदाटलें । भरुनिउरलेंसबाह्य ३५ तेजनसाहेहणोन । सर्वस्त्रियांनीझांकिले
नयन । स्वरूपसौंदर्यसगुण । मत्स्येन्द्रचरणधरीतसे ३६ कींसीताशुद्धीकरोनमारुती । येऊननमस्कारीरघुपती

अ०

॥२४॥

॥४॥

कीसंजीवनीसाध्यकचाप्रती । दृहस्पतीतेंवदिलें ३७ कीद्वादशवर्षतीर्थाटण । करोनिपातलाअर्जुन । युधिष्ठि
 राकरीनमन । पर्दीमूर्घीठेवित ३८ जेविष्कुलतानंदन । विदेशंगिलाबहुतदिन । तोमातेसिभेटलाक्षेमकल्या
 ण । अन्योन्यहर्षज्यापरी ३९ कीधेनुवत्सविषडलें । तेंतत्काळतीतेंभेटलें । कीहरणीचेंपाडसदुरावलें । येऊ
 निमिळालेंपैजैसें १४० असोगोरक्षेंवदिलेंचरणारविंद । ब्रह्मानंदजयजयशब्द । सुमनैवोपितीविबुधवृंद । तो
 ब्रह्मानंदनवर्णवे ४१ अनुहतवाद्यांचेसुस्वर । वाजूंलागलेएकसर । भेटोंपातलामत्स्येंद्रकुमर । जोकांअवतार
 विष्णूचा ४२ हर्षवोसंडोनिषोटी । चरणींघालीसदृढमिठी । सदुरुत्तणतीउठाउठी । वदनदृष्टीपाहूंदे ४३
 हृदयींधरिलेंदृढकवळोन । कुरवाळिलेंगोरक्षआनन । जीवशिवासिआर्लिगन । जेविषडाननमहेशा ४४ जीव
 शिवापडलीगांठी । मगकेवितयांपडेलतुटी । नेविसारांशाच्यागोष्टी । जेविसंगमसरितेचा ४५ हस्तींधरोन
 अंतःपुरांत । नेतेझालेगुरुसमर्थ । रत्नचौरंगींगोरक्षनाथ । बैसविलेआवडी ४६ सुगंधतैलेंमंगलस्नान । कर
 विलेंपीतांबरपरिधान । दिधलींजडितरत्नभूषण । सुरसपकात्रेंवाढिलीं ४७ लघुचीरेंवेऊनकरी । उभ्याति
 ठतीलावण्यनारी । जोपदार्थजेअवेसरीं । सिद्धीपरीपुरविती ४८ गोरक्षाचेंपाहोनिआनन । ह्मणतीधन्यप्रस
 वलीजननीरत्न । चित्तींस्त्रियाकरितीनमन । दुजाभेदनदिसतो ४९ कुमारदशाखूपसंपन्न । पाहूनिस्त्रीअतित
 ह्मीन । कोणकोठीलकायह्मणोन । कैसाएकटापातला ५० एकाएकींहाअकस्मात । आलानकळेईश्वरीचरित ।
 मार्गीरक्षकअसतविदुत । तरीकेवियेथेंप्रगटला ५१ अगाधईश्वराचीसत्ता । नेणींकैसाकोठेंहोता । भेटोंआला
 मत्स्येंद्रनाथा । हेंआश्चर्यादिसतें ५२ यावरीवदतीतदोतरा । बहुरत्नाहेवसुंधरा । कोणकैसायेविचारा । अनु
 मानसहसानव्हेची ५३ जेविगोकुळींअक्रूरआला । संशयझालागोपिकांला । तैसाचिप्रकारहाहीझाला । गोरक्ष
 आलाह्मणोनी ५४ जयाचेंभयहोतेंमनीं । तोचिदेखिलाआजिनयनीं । ईश्वरमायेचीअगाधकरणी । ब्रह्मादिकां

ना.ली.

॥५॥

कळेना ५५ असोपरिमळेचेउदरीकुमर । परमलावण्यसेकुमार । मत्स्येंद्रवीर्यअतिसुंदर । दुजारतिवरप्रगटला
 ५६ मेनीनाथनामाभिधान । अतिडोळसकमनीयसगुण । वाळलेणीरत्नभूषण । एकुलतेंलडिवाळ ५७ जेवि
 शिवगौरीपुढेंगजवदन । कौतुकेंकरीवाळभाषण । तेविमेनीमत्स्येंद्रनंदन । चुंबनदेतजननीतें ५८ यावरी
 मत्स्येंद्रयोजितीमनी । गोरक्षातेंएककामिनी । देऊनलावविषयव्यसनी । येणेंचिसुखउभयांसीं ५९ ह्मणेंगे
 रक्षाअवधारी । यानरदेहींसुखनिद्धारी । दिव्यान्नआणिदिव्यनारी । निरंतरीसुखभोगी ६० सुवर्णसदनींमु
 वर्णरमणी । सुवर्णवसनींसुवर्णभूषणी । सुवर्णमंचकींसुवर्णासनी । सुगंधसुमनीपारिमळ ६१ रत्नालयीरत्नडोल्हा
 री । रत्नचांदवेरत्नझालरी । रत्नदीपसुरत्ननारी । सुरतानंदेक्रीडेकां ६२ सुरतानंदादिनवरस । शृंगारविलासप
 रमसुरस । ललनाललाभीलावण्यरूप । हास्यगीतविलासपै ६३ कमेनीयकामिनीआलिंगन । चुंबनमैथुनींनि
 मग्न । महत्पुण्यसुखसंपन्न । तोप्राप्तदिनआजपै ६४ शीतोष्णआणिपर्जन्य । ऋतुपरत्वेसुखभोगणें । जन्मां
 तरींचेंअप्राप्तपुण्य । तेंआजिउदेलेपै ६५ कायकरिसीयोगवैराग्य । भस्मभोंपळाअतिदोभाग्य । भिक्षाभगें
 परमअयोग्य । अश्वाध्यजाणभोगणें ६६ तंवभस्मगोमयसंभूत । मत्स्येंद्रातेंकरीप्रणिपात । उभयजोडूनहस्त ।
 प्रार्थीतसेविनयेंपै ६७ मजआज्ञापिलेंजेंगोरक्षें । आणिनामठेविलेंगोरक्ष । आतांविषयाचाधरोनिपक्ष । तरींस्त्रो
 सुखातेंबोधित ६८ हेंकायसमर्थायोग्यहोय । निर्विकारासीसांगतांविषय । येणेंपावतिमहद्भय । इंद्रचंद्रासारिखे
 ६९ पाहास्त्रीरूपेहीव्याघ्रिणी । द्रव्यवेंचूनितीतेंपैणी । सालंकारीवस्त्राभरणी । ह्मणेकामिनीप्रियाहे ७० धनवा
 न्यकनकवसन । पिष्टकरीविनादर्शन । एवंसर्वस्वकरीभक्षण । शोषणकरीशरीराचें ७१ हेमहाव्याघ्रिणीदुर्वर । सर्व
 भक्षूनकरीटोकर । रक्तमांसशोषकरीपंजर । भयंकरपरमहे ७२ नारीपरिसवरीनागिणी । स्पर्शकरितांदंशेदशनीं ।
 तत्कालजायमृत्युभुवनीं । प्रत्यक्षनयनींपाहती ७३ कामिनीपाहूनसुंदर । हरिद्राकुंकुपकज्जलनेत्र । कांचन

अ०

॥२४॥

॥५॥

१ कोमल. २ गणपति. ३ सोन्याचा वाडा. ४ पलंग. ५ सुंदरस्त्री. ६ नमस्कार. ७ लग्न करी ८ दांतांचाचून.

रत्नादिअळंकार । नेत्रकटाक्षेंमोहित ७४ हस्तिणीपद्मिणीचित्रिणी । नवरसयुक्तचतुरभामिनी । इहीव्यापिलें
 त्रिभुवनी । निर्जरनरअसुरपै ७५ जीचेनेत्रकटाक्षेंकरून । पतनपावतीतपोधन । शिवविष्णूचतुरानन । ना
 डिलेजाणश्रेष्ठही ७६ हेप्रपंचाचीझालीविडी । गळांवांधोनघेतीसगडी । रात्रदिवसधगधगघडाडी । केलीवेडी
 बापुडी ७७ चिंतादूतीकालवीपोटी । तेणेंपरमार्थापडलीतुटी । सदावसेहव्यासपोटी । हावधरीप्रपंचाची ७८ चिं
 ताचिताहेसमान । चिताभस्मकरीनलगताक्षण । चिंताजाळीरात्रादेन । तळमळवाटेसर्वदां ७९ आत्मसुखा
 पुढेंविषयतुच्छ । इतेंसुखेंकरितीगच्छे । कींस्वात्मांढीचामच्छ । थिल्लरोदकींनजाय ८० जेजेहोणारभविष्य
 गती । तेतेंकदांनचुकेकल्पांती । ईश्वरसूत्रविचित्रगती । कदाअन्यथानव्हेची ८१ जयाकुबेरसुप्रसन्न । तो
 चिहोयधनसंपन्न । तोन गगेचिकोरात्र । सर्वांसिमान्यहोयतो ८२ कामक्रोधमद्विकार । पर्दीअक्षर्यांतोडर ।
 तेथेंविषयांचाउपचार । हाअविचारस्वधर्मी ८३ जेंपरात्परनिरंजनभुवन । स्वदेहींदिधलेंशून्यभुवन । शिण
 लेनिगंमकरितांस्तवन । तेंकूटस्थस्थानमजदिलें ८४ चहूंपुरुषार्थांचाचोफाळा । चारीवाणीत्यासांखळ्या ।
 मुक्तमंडपयुक्तजाळ्या । परमशोभल्याचित्रनर्मी ८५ मगजीवशिवहेडोन्ही । सदानिरंतरभोगीउन्मनी । सोहं
 हंसअखंडध्वनी । अद्वयहोवोनिराहिले ८६ तेथेंऐक्याचेंसेजेवरी । सर्वेंउन्मनीसंगनारी । उभ्याअवस्थात्रय
 कामारी । तुर्यासुखीनिमग्न ८७ चहूंदेहांचींकपाटें । धारणेंलाविळीनेटें । अनंतसूर्यावीपाहाटकुटे । चिद्र
 काशदाटला ८८ चतुर्दळांसहस्रदळ । त्याचात्रत्तांडभरीपरिमळ । तेथेंहोवोनिअलिकुळ । अद्वयपणेंवर्तत
 ८९ पंचतत्वांचेंप्रावरण । त्यांतउभययुग्मेंनिमग्न । अनुपम्यउपमाअवाच्यरसने । त्रिपुटीअस्तजेस्थळीं ।
 ९० स्वात्मसाम्राज्यआलेंहाता । मगऐहिक्यसुखामारूंलाता । याहूनिकोणलाभपरता । सांगमजसीसडुळ ।
 ९१ अनुहततुरेलागलीधाय । तेथेंगजवाजीतुच्छशेवप्राय । तेंमाहात्म्यवटूंकाय । उपमानसाहेद्वैताची ९२

ना.ली.

॥६॥

स्वामीतुमचेठणेंकरुन । हंत्रैलोक्यमानीठेंगणें । शक्रादिकराज्यासन । मीदेईनतवरुपें ९३ कायसीसामान्य
सुखार्चीकथा । मजझकवितांगुरुसमर्था । भोगरोगभवव्यवस्था । मजसर्वथानकोही ९४ ऋद्धीसिद्धीनिधी ।
नकोह्याओधीव्याधीउपाधी । मत्स्येंद्रपदीस्वानंदउदधी । सुखसमृद्धीअक्षयी ९५ श्वेतरक्तपीतश्यामसुनी
ळ । अमौल्यरत्नभूषिततेजाळ । याब्रह्मांडभुवर्नीसोज्वळ । अनर्घ्यकीळफांकली ९६ अर्धेऊर्ध्वसार्धसाध्य ।
कल्पनासाधनाधिकअगाध । तवरुपेंपावलोंपरमपद । भेदाभेदरहितजें ९७ सद्गुरुस्वरूपसुखडोही । बुडी
दीधलीमत्स्येंद्रपार्यो । जेथेंरात्रदिवसकदानाहीं । सोहंपाहेब्रह्मास्मी ९८ तेथेंनसेभेदाभास । ठावकेंचामीतुं
णास । अवघाचझालाखग्रास । स्वप्रकाशकोंदला १९९ हामत्स्येंद्रगोरक्षसंवाद । श्रवणपठणेंहोयसद्बोध ।
कैवल्यज्ञानत्याअगाध । प्राप्तहोयअवलीळें २०० येथेंआर्ताचेआर्तपुरती । सकामाचेकामपुरती । निष्का
मार्तेंकैवल्यप्राप्ती । गोरक्षउक्तीहेअसे २०१ हाअध्यायपरमपावन । गुरुपुत्रलाभतीअपरोक्षज्ञान । याचेंन
वर्णवेमाहिमान । अनुभवेसूणजाणती २०२ श्रवणमननकरितांअध्याय । आयुरारोग्यप्राप्तऐश्वर्य । राजद्वारीं
सदाविजय । अभ्युदयसदापावती २०३ हाश्रवणकरावाअध्या । याचाअनुभवपाहाअध्या । पुत्रपौत्रलाभतीवं
ध्या । सौभाग्यसाध्यस्त्रियांसीं २०४ हाचोविसावाअध्यायसुंदर । हाचोविसावाअवतार । हाचप्रत्यक्षरुक्मि
णीवर । द्वारकाधीशश्रीकृष्ण २०५ श्रीमत्आदिनाथलीलाग्रंथ । हाचिभैरवगुरुसमर्थ । तत्प्रसादेआदिना
थ । चोविसाव्यासवंदिलें ॥ २०६ ॥ ॥ इत्यध्यायः ॥ २४ ॥ ॥ ओव्या ॥ ॥ २०६ ॥ ॥ श्रीम
त्आदिनाथार्पणमस्तु । ॥ ॥ ॥ ध ॥ ॥ ध ॥ ॥ ध ॥ ॥ ध ॥

अ०

॥२४॥

॥६॥

१ मनोदुःख. २ खाली. वर. ३ मोक्षपद ४ जिला संतान नाही तीस वंध्या हे नाम.

अध्याय २५ वा.

श्रीगणेशायनमः । जोज्योतिर्मयशुद्धचैतन्य । जोआदिबीजपुरातन । तोआदिनाथउमोरमण । जोसच्चिद्धन
चिदात्मा १ पाहतांविश्वचिजयाचाभास । परीयाहूनिवेगळाचिदाभास । जयाह्मणतीनिराभास । तोभासा
अभासावेगळा २ गताध्यायींचाइत्यर्थ । गोरक्षाबोधितीमत्स्येंद्रनाथ । तूंविषयभोगीसमस्त । आज्ञापिती
निजपुत्रा ३ परीजयाचानिःसीमनिश्चय । गुरुसेवाहेंचिऐश्वर्य । गुरुपादांज्जेंसुखालय । मगविषयतुच्छतया
सी ४ स्त्रीसंगेंबहुतबुडाले । विश्वामित्रादिकनाडले । शुंभनिशुंभमृत्युपावले । रावणाझालेंतैसेंची ५ देवऋषि
जोनारदमुनी । तोतरींझालास्वर्येकामिनी । साठिसंवत्सरप्रसवोनी । परममनीलज्जित ६ तरीधन्यधन्यतोचिपु
रुष । विषयभोगीमानीत्रास । जोदेहस्थितीउदास । तोमूर्तिमंतईश्वर ७ एकांतेएकटानिकट । प्रार्थीकामिनी
सौंदर्यसुभट । शुंनीसमानमानीविट । तोमूर्तिमंतईश्वर ८ कींद्रव्यघटदुरळवनी । साध्यझालियानपाहेनयनी ।
आशाट्ठगानसतीस्वप्नी । तोमूर्तिमंतईश्वर ९ तयामानसत्कारहोतांजनी । दंडप्रहारमानीमनी । ऐसाजोमं
डितचिन्ही । तोमूर्तिमंतईश्वर १० लौकिकींझालियाप्रातिष्ठा । तेचिमानीकांगविष्ठा । जोबाह्यपाहेअद्रेष्टा ।
तोमूर्तिमंतईश्वर ११ जोपरोपकारास्तवपाही । चंदनापरीझिजेदेही । रावरंकसमानभावी । तोमूर्तिमंतई
श्वर १२ कांताकांचनमानीवमने । परलाभेंअतिसंतुष्टमन । परदुःखेंदुखवेअंतःकरण । तोमूर्तिमंतईश्वर ।
१३ इतरापासावअपराधजरी । तोहीआपणक्षमाकरी । तोचिजाणावानिर्धारी । मूर्तिमंतईश्वर १४ गुरुसेवे
सदांसन्मुख । जोपरनिंदेसीसदामुक्त । परस्त्रीसीनपुंसक । तोमूर्तिमंतईश्वर १५ असोमत्स्येंद्रगोरक्षबोधित । परी
नमानीजयाचेंचित्त । कीरंभाछळितांशुकार्ते । कदांविश्यनोहेपै १६ कींदेवयानीशुक्रकन्या । सौंदर्यसंपन्नगुणै
कमान्या । कचासीविश्यअनन्या । परीअव्हेरीतयेतें १७ गुरुसेवेगोरक्षतत्पर । नसांगताजाणेअंतर । बद्धहस्ते

ना.ली.

॥१॥

अहोरात्र । तिष्ठेसमोरगुरूचे १८ मारुतीकींखगेश्वर । कींशिवासत्रिधनंदिकेश्वर । गुरुदास्यमहिमाथोर । एक
जाणेगोरक्ष १९ आसनशयनउदकपान । गुरुनकरितीगोरक्षावीण । विहारआणिगमनागमन । अनुदिनीअसें
सन्निध २० मत्स्येंद्राचेंअंकासेनी । मेनीबैसलासेकौतुकेंकरूनी । बालभातुकेंवेऊनिपाणी । क्षणक्षणींखुणावी
२१ लडिवाळवाळानिकटजवळ । मेनीनाथपरमस्नेहाळ । लळेपाळितीत्याचेसकळ । चपळखेळखेळत २२
सर्वेचिजायपरिमळेकडे । गोरक्षादावितीवांकुडे । बाळभासेंबोलेबोवडे । परमआवडेउभयांसी २३ जेविगजा
ननषडानन । पाहोनतोषेउमारमण । तेविउभयांतेंलक्षुन । मत्स्येंद्रामनींसुखवाटे २४ प्राणाहूनिप्रियमेनी
नाथ । बाळभाषेंबुझावित । वारंवारमुखचुंबित । आननकरवाळीतयाचें २५ कोणेएकेदिवसीजाण । निशि
प्रवर्ततांमाध्यान्न । जननीजेनकापुढेंशयन । मेनीनाथकरितसे २६ तंवशौचलागलाहणुन । बाळउठूनकरी
रुदन । तेव्हांगोरक्षापाचारुन । आज्ञापितीसदुरू २७ मेनीसनेईबाह्यप्रदेसी । शौचशुद्धीकरवीयासी । गोर
क्षेंउचलोनि तत्समयासी । कडियेउचलोनिजातसे २८ बहिर्भूर्मात्याबैसउनी । नामिकींठेऊनितर्जनी । सदर्पदा
वीत्यालागोनी । अधररोवीदशनपै २९ तूंमूत्रकरिसीलजरी । कर्णछेदीनमीनिभारी । प्रदीप्तकाढोनियांसुरी ।
मळशुद्धीकरीतूंसुखें ३० मूत्राविणनहोयमळ । बाळभयेंकरीतळमळ । सर्वेचिह्मणेंउतावेळ । शौचनसेमजप्रती
३१ तत्काळआणितांशय्येवरी । भयेंनिजेतोक्षणभरी । शौचवेगपुन्हंशरीरी । आरंबळोनिउठतसे ३२ पुन्हं
गोरक्षनाथाप्रती । सदुरूस्वयेंआज्ञापिती । तुवांनेवोनिमेनीप्रती । स्वच्छशौचकराविजे ३३ मागुतीमत्स्येंद्र
नंदन । आणिलाबाहेरबाळसांन । तयाप्रतिसदर्पवचन । लघवीनकरीह्मणतसे ३४ पाहापाहामूत्राविण । कैस
होईलमळशोधन । दीर्घस्वरेंबाळरुदन । करितांशस्त्रेंभेडसावी ३५ काकुलतीयेतवाळ । मजनसेह्मणेमूत्रमळ ।
भयेंकापतचळचळ । उतावेळजातसे ३६ यापरीएकवेळदोनवेळा । बाहेरोनिबाळआणिला । भयेंजननीपुढें

१ माढीवर. २ आई व बाप. ३ रुदान.

अ०

॥२५॥

॥३॥

शिरला । कांपूंलागलासर्वांगी ३७ परमभीतीकरोन । मंचकींनिजेबाळजाऊन । वेगनसाहेबाळसान । धोरन
 घरवेशौचार्ते ३८ भयेंमळमूत्ररोधिलाबहुत । तंवशौचझालाअकस्मात । विष्टामूत्रआस्तरणांत । वस्त्रेंपलंगी
 माखलीं ३९ उभयांगविष्टेनेंभरलें । तिरस्कारोनतयेवेळे । गोरक्षार्तेहांरुफोडिले । मत्स्येंद्रनाथअविलंबे ४०
 सद्गुरुवदतीआज्ञावचन । मेनीसहीतआस्तरण । परिमार्जीनलागतांक्षग । वाळवोनिआणार्ते ४१ अवश्यआ
 ज्ञाहणून । बाळघेतलाउचलाउचलोन । गाद्यापडगाद्याआस्तरण । आवरोनघेतमस्तकीं ४२ निरखोन
 नदीनीरनिर्मळ । तीरींशिळाविस्तीर्णविशाळ । तेथेंठेविलावस्त्रगोळ । मेनीधरिलातळहार्ती ४३ वस्त्रेंधूनि
 कटिमंडळ । चरणयुगळींधरोनबाळ । चंडशिळेवरीतात्काळ । आपटोनियांमारिला ४४ तुंबिणीचेंजेविपक्कफळ
 भग्नहोतांनलगेवेळ । तेविमेनोनाथाचेंमौळ । छिन्नभिन्नजाहलें ४५ अशुंद्धेंआरक्तझालेंजळ । अस्थिमज्जामां
 सगोळ । काढोनिझुगारिलेंसकळ । चर्मसोज्वळधूतलें ४६ जेविपशुघ्नपशुविदारिती । तेवितयाच्याकाढोनि
 अस्थी । त्वचाकाढोनियांनिगुती । घेतसेहार्तीगोरक्ष ४७ कींशंकरेंमारविलाचिळाळ । तैसाचिमारिलामेनीबाळ
 महानाचामहानखेळ । ब्रह्मादिकांनेणवे ४८ शय्यावसनेंधौतसमग्र । ग्रंथीबांधोनघेसत्वर । मेनीचर्मस्कंधावर ।
 घेऊनजायमंदिरीं ४९ उपरीवरिमंचकवस्त्र । वाळूंवालीमत्स्येंद्रपुत्र । मेनीचेहीलेवर । वस्त्रासहवाळवी ५० सर्वें
 चियेवोनगुरुसमोर । उभातिष्ठेजोड्ढानिकर । मत्स्येंद्रहणतीकोठेकुमर । येरूहणवेवाळतसे ५१ पळनिमिषभरतां
 प्रहर । कांतोनयेचिसकुमार । गुरुपुसतीवारंवार । अद्यापकैसावाळतो ५२ तंवपरिमळाजावोनिपाहे । वस्त्रांतच
 र्मवाळताहे । भूमीवरीतत्काळदेह । टाकित्तीझालीशुभांगी ५३ एकचिहाहाकारमाजला । दुःखोब्धीचापूरदाटला ।
 कल्पांतप्रळयवोढवला । भूगोळखचलावाटतो ५४ धवधयांपिटितीवक्षस्थळ । दुःखेंत्राहाटितीभूमीमौळ । ला
 वण्यलतिकापडतीविकळ । वदनींधुळींघालिती ५५ दीर्घस्वरेंकरितीरुदन । बोभावितीम्लानवदन । आतांका

ना.ली.

॥२॥

सयाराजसदन । मारिलानंदनपैमाझा ५६ अरेनिर्दयाचांडाळा । मारिलेंकैसेंमाझ्यास्त्रेहाळा । कायअपराधजुझा
केला । तेहीमजलासांगपै ५७ बाळहिंसकाकृतघ्रा । दावाग्रिलाविलावंशवना । दुःखानळींआहाळतीअंगना ।
कोणकोणांसांवरी ५८ ज्याचेंभयहोतेंमनीं । तोचिउघडदेखिलानयनीं । प्रारब्धाचीविचित्रकरणी । होष्यभाविष्य
चुकेना ५९ हिंसासकैचीकरुणा । मारिलामाझावाळतान्हा । स्तनींदादूनफुटलापान्हा । पाजुंकवणामीआतां
६० माझीवंशवलीखंडण । झालीवाटेपूर्वप्राक्तन । हाकाळरूपीझालानिर्माण । कंसचकैसाप्रकटला ६१ माझाआणा
गेराजहंस । उडोनगेलाकोणेदिशेस । माझेंविघडिलेंपाडस । माझाराजसमजदावा ६२ मजधेनूचेवत्सास । हामानव
रूपेंव्याघ्रभास । कोमळकोवळाकरोनिग्रास । टेंकरदेऊनतोपला ६३ जळोयाचीयोगदीक्षा । कळींआलीपूर्णपरी
क्षा । आतांलावोनियातेंशिक्षा । दंडकरणेंउचित ६४ चंद्रकळाहणेंऐकवचना । गेलीगोष्टनयेचिपुन्हां । आतांथै
र्यदेवोनियांमना । विचारविवेककरीकां ६५ मत्स्येंद्रनेत्रीअश्रुपात । कंठदाटोनसद्गदित । ह्मणतीदावारेमेनीना
थ । प्राणप्रियमजआतां ६६ माझेंएकुलतेंआवडतें । गोरक्षामारिलेंत्वांनिघातें । दयाकैसीनयेतूतें । बाळहत्येतें
नभिसी ६७ परिमळाहणेतयेसमयीं । गोरक्षावाळआणूनदेई । नाहींतरींपडसीअपारीं । दुःखार्णवींजाणपां
६८ गोरक्षहणेंऐकमाते । मीतोंपापपुण्याविरहित । गुरुकृपेनेंदुःखाविरहित । जन्ममृत्यावेगळा ६९ मीन
जळेंकल्पांती । मजमृत्युनापुनरावृत्ती । मीचिस्वयेंपरंज्योती । कूटस्थस्थितीवर्तत ७० मजकैवेंजन्मकर्म ।
मजकैवेंनामरूपधर्म । मीस्वसंवेत्तापरब्रह्म । देहसंबंधमजकैचा ७१ मीचहूंशून्याहूनिपर । चहूंवांचेसीमीअगो
चर । मजनसेचिआपपर । परात्परमीस्वयें ७२ मीनमारितानतारिता । चराचरीमाझीचसता । मीतोअसें
त्रिगुणापरता । नसेअन्यथामद्राक्या ७३ यावरीपरिमळावदेवचन । ब्रह्मज्ञानाचेंकायकारण । समयोचितव
र्ततीविचक्षण । व्यर्थशीणशब्दार्थ ७४ बाळहिंसकाकरोनिघात । तूंकायसांगसीवेदांत । अरोनेलंज्जातुझेंचित ।

१ योग्य. २ परा. पश्यंती. मध्यमा. वैजरी. ह्या चार वाणी.

अ०

॥२५॥

॥२॥

कैसासंकोचनपावे ७५ काळसर्पाचीगरळनिर्मळ । परीतेंकाळकूटचिकेवळ । कीमैदेमुखीचेशब्दरसाळ । परी
 अनर्थप्रदरोकडे ७६ राजायमआणिपावक । तस्करंवारंगनाभाळक । परदुःखनजाणेंभिक्षुक । ग्रामकंटकआ
 ग्रही ७७ गोरक्षवदतीतदोत्तर । परिसेमातेममोत्तर । दारापत्यधनागार । क्षणभंगुरसर्वही ७८ यातेंवायांमा
 निसीप्रमाण । पाहोंजातांव्यर्थशीण । प्रबोधनव्हेचिअंतःकरण । मृषाभ्रांतीमृगजळ ७९ तूकिमर्थश्रमेकरिसी
 रुदन । भ्रमसाध्यकायभेटेनंदन । जरीदेसीभाष्यदान । तरीअवश्यपुत्रआणितों ८० तुझाआणूनदेईनसुत ।
 परीमीनेईनसद्गुरुनाथ । हाचिझालियानेमार्थ । पाहेप्रचीनआतांची ८१ ऐसीपरिसोनिवचनोक्ती । हरुपली
 परिमळापरमचिती । नकळेईश्वराचीगती । परोकेविअवटितवडेहें ८२ परिमळाह्मणेआणिल्यातनय । नेई
 आपुलाश्रीगुरुवर्य । सत्यत्रिवाचानिश्रय । असत्यनव्हेकल्पांती ८३ गोरक्षह्मणतीत्रिवारबाहे । हाचसांगतों
 सुगमउपाय । तूंकदांनधरींसंशय । तरीचगुरुपुत्रगुरूचा ८४ मगह्मणेधार्मिकांराजसा । तुजवीणउदासदीही
 दिशा । माझ्याप्रियकराडोळसा । कैसागेलासित्यागुनी ८५ मनमोहनामत्स्येंद्रनंदना । मेनीनाथादावीवदना ।
 कोठेंगेलासीकोणेस्थाना । माझ्यासगुणायेवेगी ८६ गोरक्षेंमारिलेंह्मणोन । क्रोधेंवैसलासिरुसून । तरीमज
 वरीकांकठीणमन । प्राणविसाव्याधांवेकां ८७ भक्ष्यभोज्यभक्षीभातुकें । भीस्वहस्तेकरवीनकौतुकें । मगतूंजाईं
 यथासुखें । खेळावयासहचरीं ८८ तुझेपेहेरणकुंचीकुंचडें । वेळनितिष्ठेंद्वारापुढें । तुझेशब्दकानडेधोवडे । वाडेंको
 डेंआवडेपैं ८९ रुणह्मणतीतुझीपदभूषणें । ऐकावयाआतुरमाझेश्रवण । भाळींअनर्घ्यपिंपळपान । तेंचिआंन
 नमजदावी ९० अधरइच्छितीतवचुंवन । पाहेआतुरझालेलोचन । बाहुइच्छितीआलिंगन । तूतेंवेईनकडि
 येसीमी ९१ सापत्नभावधरोनिचिती । गोरक्षेंवधिलेंतुजप्रती । तोचिकळवळोनिअतिप्रिती । पाचारिततुज
 लागीं ९२ ऐसेवदतांतयेसंधी । मेनीप्रगटलेलक्षावधी । जोसदयदयेचाउदधी । उचंवळलासरूप ९३ तिळतु

ना.ली.

॥३॥

ल्यनसेन्यूनाधिक । अगाधजयाचेंकौतुक । पाहूंपातलेत्रिदशादिक । विमानारूढहोउनी ९४ सुमनंवृष्टीचासंभार ।
हुंदुंभीचाहोयगजर । नादेंदुमदुमिलेंअंबर । जयजयकारजाहला ९५ गोरक्षवदतीऐकजननी । आपुलापुत्रचेवोळ
खोनी । तयाचाहस्तदृढधरोनी । एकीकडेघेईकां ९६ जैसातैसाअसेलतोची । घेपरीक्षोनितुझातूंची । इच्छा
असेलजीजयाची । तोचिवोळखीआपुला ९७ हंसांतवोळखावाकोणताकोण । कींमूर्यरश्मीतकोणतोंभिरण । कीं
परिसामाजीआपुलाकोण । निवडोनिकैसाघेइजे ९८ एकअमृतरुचीफळें । कोणतेंनिवडावेंवेगळें । भ्रांतीहोयो
निपरिमळे । पाहेवाळेंसारिखीं ९९ सारेदिसतीसारिखे । त्यांमाजीकोणतोवोळखे । परिमळाआनंदतेणेंसुखें ।
गेलीदुःखेंवितळोनी १०० एकटासाएकवर्ण । एकसारिखाएकसगुण । एकासारिखींवस्त्रेंभूषणें । सारिखींभा
षणेंसर्वांचीं १ जेविगोकुळींचतुरांनन । गोपगोधर्मेनेलीहरोन । मगसर्वहीनटलाश्रीकृष्ण । तेविमहिमानहेंकेलें
२ कीयशोदेपार्सीभगवान । अनंतरूपेंप्रगटेजाण । गोपीझाल्यानिरभिमान । नकळेंविंदानतयांचें ३ धन्य
धन्यगोरक्षचरित्र । पाहोनविस्मितसहस्रनेत्र । अगाधजयाचेंनकळेसूत्र । दाविलेपुत्रपरिमळे ४ अनिवारमो
हसमुद्र । पुत्रमोहेंनाथमत्स्येंद्र । सद्गदकंठमजलनेत्र । होतेजाहलेतेधवां ५ जेविशिवइच्छेंतात्काळ । असंख्य
प्रगटलेचिळाळ । परमसगुणश्रियाळ । तेविपरिमळेमत्स्येंद्रा १०६ बाळउचलोनिस्त्वर । मत्स्येंद्रेंघेऊनिस
कुमार । चुंवनदेतवारवार । परिमळेजवळीदेतसे १७ जेविजलदभासउदेलागगनीं । परीसर्वेचिजायवितळोनी ।
तैसेगुप्तजाहलेअसंख्यमेनी । एकउरलाजवाळिके १०८ कींउदयाआलियामित्रे । अदृश्यहोतसर्वनक्षत्र । तेवि
मेनीमत्स्येंद्रपुत्र । एकचिउरलापाहातां ९ मगकरोनिजितवण । स्त्रियाकरितीअक्षयवाण । मंमळतुरेमंगळ
गायन । होतींझालींतेवेळीं १० मत्स्येंद्रइच्छेंकरून । मायेप्राप्तझालातुजनंदन । आतांआह्मीकरितांगमन ।
देईआज्ञाजननिये ११ संतोषसंशयाब्धीप्रवाहीं । परिमळापडिलीतेसमयीं । नेमवचनेंगोंविलीपाहीं ।

अ०

॥२५॥

॥३॥

मौनमुद्रेशशांक १२ सिद्धीपावलामनोगत । आतांसांभाळींआपुलासुत । हामत्स्येंद्रांशमेनीनाथ । पाहोनिस्व
 स्थअसावे १३ मेनील्लणेहाभरवसा । मीनराहेंयेथेंसहसा । मजनसेएहिंकीआशा । सर्वेसेवेसीयेईन १४ गोरक्ष
 वदतीममानुजा । जननीसवेधअगाधतुझा । ईतेंलाभतुजविणेंदुजा । कोणअसेमजसांग ११५ कैचीजननीकै
 चाजनक । हादेहसंबंधमायिक । विसरोनियांस्वात्मसुख । प्रपंचदुःखमजनको ११६ मीकरीनपरत्रसाधन ।
 मजतुच्छदाराधन । कळसदुरुआराधन । यमबंधनचुकवंपै १७ मीमातृवतमानीपरांगना । कायकळ्याराज्य
 सदन । नकोमजजन्ममृत्युवेधना । पुरेपुरेमजआतां ११८ ऋगानुर्वधेंसर्वध्यावें । पशुपत्नीराज्यवैभव । मित्र
 पुत्रआणिआलय । लाभालाभप्रारब्धे १९ कीअनुकूलप्रतिकूलकाळ । जेविसजलरिक्तआभाळ । येतीजाती
 सर्वकाळ । परीतेनिराळशाश्वत १२० जेविस्वर्प्रीदेखतीसुखदुःख । परीजागृतीपाहातांक्षणीक । तेविसंसार
 हामायिक । हर्षशोकाकारणें २१ जोत्रिकाळज्ञानीमत्स्येंद्रांश । वैराग्यझालेंकुमारदर्श । सकुमारराजसडोळ
 स । अतिरूपसवाळतो २२ पाहूननिश्चयनिर्धार । सळपझालेश्रीमत्स्येंद्र । मस्तकीठेविलाअभयकर । उप
 देशदीक्षादीधली १२३ वीरगुंठीभस्मभाळी । मुद्रातळपतीश्रवणयुगळी । भगवीमेखळासरळशैली । कुक्षे
 झोळीविराजे २४ अलक्षकरोनिब्रह्मशब्द । मंजुळशृंगीसिंहनाद । नाथपंथमहिमाअगाध । भुवनत्रयीनसमाये
 १२५ परिमळेसीवदतीतदोतर । तुझाझालाशापोद्धार । स्वपर्दीस्वरूपीनिरंतर । राहेआतांस्वानंदी २६
 परिमळावदेजोडोनिकर । स्वामीमजदेऊनिअंतर । हृदयवज्रापरीकठोर । कांनिष्ठुरझालासी २७ मनींभाझे
 दृढनिर्धार । सेवेसादरनिरंतर । असतांकिरिताअवेर । हेंचिआश्चर्यमजवाटे २८ तनमनधनअनन्यशरण ।
 पंचप्राणबोवाळीनसांडण । ऐसेंअसतांमनकठिण । केविझालेंकळेना २९ कायावाचाआणिइंद्रिय । सर्वस्वेंअर्थ
 णकेलादेह । एसियाचेंकठिणहृदय । केविझालेंकळेना १३० माझाधरोनित्रास । कायजोडियेलेंलाभयश ।

ना.ली.

॥४॥

ऐसें असोनि चित्ती उदास । केवि झाले कळेना ३१ अहा कैसें पूर्वप्राक्तेन । पतिपुत्रादिराज्यासन । शाश्वत असतां
उदेले स्वप्न । केवि झाले कळेना १३२ अवचटलाभ अकस्मात् । मज हेचरण झाले प्राप्त । तरी मनोरथ राहिले
अटुप्त । सुस्वार्थ कांहीं दिसेना ३३ ऐसें बोलीनियां त्वरित । तत्काळ पातले अश्रुपात । नेत्रोदकें अश्रुस्रवत ।
परमसखे दहोतसे ३४ यावरी वदती नाथ मत्स्येंद्र । नरेंद्र आणियो गींद्र । हेन होती कोणाचे भित्र । काळ त्रयीं
जाणपां ३५ योगियाचा मार्ग अवधारी । एकस्थळीं जे विहार करी । तया लांछन निर्धारि । निश्चयेसी जाणिजे
३६ होणार होण्याप्रमाणें । तेथें ऋणानुबंधाचें कारण । तुझें झालें शाप मोचन । परं त्रसाधन सावावे ३७ सत्सुख
असोनि तुज जवळी । त्या त्या गोनि होसी तूं वेगळी । पाहातां तरंग आणि जळी । अभेद वसे ज्यापरी ३८ सकृप हो
ऊन वरद हस्त । ठेवितां झाली समाधिस्त । तृतीयाकाग्र जाहल्या समस्त । स्वस्त विश्रांत पाहोनी ३९ यावरी व
देला वण्यलतिका । माझी फेडिली भेदशंका । आतां लाधले स्वानंद सुखा । याभव दुखा विसरले ४० आतां विनंती
हेचि पाही । माझी भिक्षाग्रहणाप्रतीही । जेथें असाल तेथें पाही । सेवन करावे अखंड ४१ मग करिती झाली पूजन ।
वस्त्राळंकार भूषण । सुवर्ण पात्रांपि कात्र । भोजन करिती त्रिवर्ग १४२ जे विहरि हरचतुरानन । तिघे दिसती ज्ञा
न संपन्न । परिमळामानिती परमधन्य । आजिचा दिन देखिला ४३ नाथ पात्राचें पूजन । गुप्त भिक्षा अनध्वरत्न ।
आच्छादिलें दिव्य वसन । देती झाली त्रिवर्गा ४४ मत्स्येंद्र नाथा तें कळत । कांचन विटाजड बहुत । परिमळा
अर्पी आपुल्या हात । परमप्रीतीकरोनी ४५ मेनी ह्मणेश्री गुरुमूर्ती । शीघ्र आज्ञा द्यावी मज प्रती । तीर्थें करावी य
थानिगुती । त्रिभुवनीची वाट तें ४६ आणिक रावें योगसाधन । सदां असावें मनोन्नन । मीनमार्ग मीनासन । मेनी
ह्मणे मज सांग ४७ योगयुक्ती प्रवीण । मेनी केलान लगतां क्षण । आंगी वाणलें योगचिन्ह । मत्स्येंद्र रूपें ते वेळीं ४८
मराळाचे बाळासी । कायशिक विजे उड्डाणासी । मत्स्यांचे पिढ्यासी । पोहूं नलगे शिकवणें ४९ ते विमत्स्येंद्र रूपें

अ०

॥२५॥

॥४॥

करून । मेनीझालासुप्रसन्न । जोप्रत्यक्षअवतरेगजवदन । मत्स्येंद्रोत्तरींअवलीळे १५० मत्स्येंद्रनिघेतदुपरी ।
 बोळबितीनरनारी । जेविमथुरेसजातांकांसारी । होतीव्रजनांरीदुःखित ५१ एकवदेजेविअकूर । घेऊनिगेला
 यादवेंद्र । कींकाँशिकेंनेलारामचंद्र । तेविगोरक्षमत्स्येंद्रा ५२ प्रलापकरितीसमग्रयुवती । अंगधरणीवरीटाकि
 ती । स्रवतीसजलनेत्रपार्ती । दुःखेंविलपतीआक्रोशें ५३ ललनाविलापदेखुन । मोहेकवळिलेंमत्स्येंद्रमन । कंठ
 सद्गददाटोन । नेत्रींजीवनलोटलें ५४ गोरक्षविलोकितीसिंहदृष्टी । मत्स्येंद्राउदेलामोहपोटी । तंवभस्मफुंकिलें
 उठाउठी । मायामोहउडाला ५५ निर्मोहनिर्विषयकामिनी । होत्याझाल्यातयेशणी । मगमत्स्येंद्रनिघतीतेथोनी ।
 शीघ्रमतीअवलंबे ५६ तोंमार्गीदेखिलेंसुरम्यनगर । नगररमणीकसुंदर । प्रशस्तदेखूनसमुद्रतीर । तेथेंमत्स्येंद्र
 उत्तरले ५७ मार्गीदेखिलाएकश्रावक । नीमचंद्रनामेंनास्तिक । गोरक्षमत्स्येंद्रपदींमस्तक । ठेविताझालासद्गविं
 ५८ पाशालाभवेळादेवाची । भेटीझालीगोरक्षाची । परीतोबहिर्भूमीचाअशुंची । शरणगेलागोरक्षा ५९ नकरितां
 हस्तपादप्रक्षाळण । तैसेंचघेतनाथदर्शन । गोरक्षतयाअवलोकन । कायकरितेजाहले १६० मेनींचेंचर्महोतेंस्कं
 धीं । तयादेतसेछपानिधी । ह्मणेयाचेपावसीसिद्धी । सिद्धशाबरशिद्धपै ६१ शैवामस्तकींठेवितांकर । तत्काळजा
 हलेंदिव्यशरीर । निगलंबदिगंबर । धर्मदंडहस्तकीं ६२ पारुषचर्मापामूनउत्पन्न । पारसनाथहंनानामाभिधान ।
 परमसिद्धीहेंनिर्माण । ऋषभदेवासारिखा ६३ तेथूनकरितीमत्स्येंद्रगमन । मार्गीगोरक्षाकरितीप्रश्न । हंभयकिं
 वानिर्भयस्थान । वारंवारपुसती ६४ मत्स्येंद्रवदतीविचारदक्षा । सांगेभयनिर्भयगोरक्षा । गोरक्षह्मणेकाळाला
 वृशिक्षा । सहस्रूचेप्रतापें ६५ गोरक्षविचारीआपुलेचितीं । मत्स्येंद्रातेंकायसीभीती । पुन्हांपुन्हांमजपुसती ।
 कायकारणकळेना ६६ मगनकळतगोरक्षनाथ । झोळीसहस्रूचीविलोकित । तंवसुवर्णविटादेखिल्यावहुत । आश्च
 र्यकरीमानसीं ६७ अनेकसाधनेंघनार्थ । धनार्थानजोडेपरमार्थ । धनामागेंहोतीअनर्थ । नृपतस्करअग्निपै ६८

ना.ली.

॥५॥

वितास्तवहोती आघात । वितास्तवदेहासिघात । वितपातकाचासंघात । वितेंभ्रांतहोताती ६९ द्रव्यसाधिती
दीर्घउपाय । द्रव्यास्तवअनेकअपांय । द्रव्यास्तववैचितीदेह । मित्रपुत्रधनइच्छे ७० जोधनंदारितेंपुंकला ।
तोचिब्रह्मीपैजाजिकिला । परब्रह्मीचाभंकिला । सुखासलाभलातोएक ७१ जेणेंकनंककांतात्यामिली । त्यासी
चमोक्षश्रीमाळघाली । जेणेंविताशासोडिली । सुखीझालीनिजवृत्ती ७२ धनदुःसहस्रगोन । विटादीधल्याहुगा
रुन । उदकांटाकिल्यासंपूर्ण । झोळीतपाषाणेंचालित ७३ पुढेंजातांएकयोजन । पुन्हांवदतीश्रीगुरुवचन ।
येथेंभयअसेकायह्मणोन । वेळोंवेळोंपुसतीपै ७४ गोरक्षह्मणेंकैसेंभय । भयत्यागोनिझालेंनिर्भय । आतांझालें
त्रैलोक्यविजय । मार्गेभयत्यागपैकैला ७५ मगझोळीचाचपोनपाहती । तंवतेपाषाणलागतीहार्ती । परमचा
कटोनमत्स्येंद्रचिती । क्रोधेंबोलतीगोरक्षा ७६ गोरक्षातूंपरमअज्ञान । कैसेंत्यागिलेंत्वांमुवर्ण । सुवर्णत्यागूनपा
षाण । वायांचिझोळीभरियेली ७७ सुवर्णसुखार्तेकारण । सर्वाश्रयतेकांचन । कांचननसतांभोगवीदैव्य । हेंही
तूंकायनेणसी ७८ नाथद्वारीनाथसमुदाय । तोहामगसूंकरिसीलकाय । सिद्धभोजनाचासमुच्चय । कैसेनिहोई
लसांगपां ७९ ऐसेंपरिसोनिविरित । गोरक्षकृष्णिपर्वत । वरीवळंधोनअकस्मात । लबवीकरीतयावरी १८०
झालातोजांनूनदगिरिवर । कींउदयाचळींजेविदिनकर । कींद्रोणाचळींवल्लीसंभार । प्रदीप्तदीप्तीहवरली ८१
सहस्रविशुद्धतेचेपडिपाडे । एकदांचकोसळतीजुवाडे । प्रकाशमयतेचहूंकडे । दीप्तीफुटेनभभभी ८२ मत्स्यें
द्रानमायेआनंददडंधी । ह्मणेंगोरक्षहाअष्टहीसिद्धी । परिसर्चितामणीहानवनिधी । कल्पतरूपैमाझा ८३ मा
झागोरक्षप्रत्यक्षरमेश । कींयोगावतंसहारमेश । जयाचियेपाषाणपादस्पर्श । रत्नमणीपैहोती ८४ ममगोरक्षा
देवोनिआलिंगन । तुझेनिस्वकृतकल्याण । तुझेनामंनराहेदैव्य । ऐसेंमहिमानपैतुझे ८५ गोरक्षप्रार्थीविमळ
वचनी । मत्स्येंद्रचरणींठेवोनिमूर्धी । स्वामीतवकृपेंकरोनी । अष्टसिद्धीतिष्ठती ८६ आदिनाथलीलाप्रततरुवर ।

अ०

॥२५॥

॥५॥

१ बहुत. २ विघ्ने. ३ स्त्री. ४ सुवर्ण. ५ दगड. ६ चारकोश. ७ समुद्र. ८ अणिमा. महिमा. गरिमा. लाघिमा. प्राप्ति.

सघनसफळदाटलासंभार । मुमुक्षुपक्षीभक्षीमधुर । कुतर्कवायसनपवती ८७ आदिनाथलीलाग्रंथसुंदर । हेंपं
चवीसखणाचेंमंदिर । कींपंचविसावेंतत्वमनोहर । पंचविसावाअध्यायहा ८८ आदिनाथलीलाग्रंथप्रौढी । भक्ती
सरस्वतीचीथडी । प्रत्यक्षगोरक्षप्रतापमठी । वैराग्यगुढीउभविली ८९ हापंचविसावाअध्याय । हेंपंचवीसावें
परमतत्व । हेंनिजगुह्याहुह्य । जाणतीयोगीअनुभवी ॥ १९० ॥ ॥ श्रीमत् आदिनाथलीलाग्रंथ । ग्रंथकर
विष्णुभैरवसमर्थ । आदिनाथशरणांगत । पंचविसावावांदिला ॥ १९१ ॥ ॥ समाप्त ॥ ७ ॥
अध्याय ॥ २६ ॥ ॥ ओव्या ॥ १९१ ॥ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

अध्याय २६ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ जोआदिनाथपरात्परशिव । तेधूनविज्ञानगंगेचाप्रवाह । उभयतटपावनीपाहे । ज्ञानविज्ञानती
रेंजिचीं १ षेलतीर्तीआदिनारायण । पैलआदिनाथउमारमण । एवंउभयांपासून । स्मार्तभागवतधर्महे २ कींए
कतोपूर्वमीमांस । एकतोउत्तरमीमांस । कींशशीसूर्यमजभासे । कींप्रकृतिपुरुषजाणिजे ३ कींआदिबीजहातरुवर ।
तयाउद्भवशास्त्रानिरंतर । स्मार्तभागवतविस्तार । विस्तारलेंफलेंपुष्पी ४ मूळदत्तनाथसांप्रदाय । पाहतांअस

ना.ली.

॥१॥

तीअद्वय । एकास्थळींचेमार्गउभय । परीअवसानीएकची ५ मुख्यस्मार्तभागवत । शैवतरीतोवैकुण्ठनाथ । परम
वैष्णवउमाकांत । एवंहरिहरऐक्यपै ६ प्रथमतोआदिशंकर । गिरिजोसिउपदेशिलेंसविस्तर । तेथूनिलाघलेमत्स्यें
द्र । गोरक्षादिचौरंगी ७ तंवनाथादिचौपाशींसिद्ध । जयाचामहिमापरमअगाध । नाभिंपरिसावीविशद । अहु
तप्रतापजयांचा ८ प्रकाशविमर्शआनंदनाथ । ज्ञानानंदसत्यानंदनाथ । पूर्णानंदस्वभावानंदनाथ । प्रतिभा
सुभगाहेनव ९ स्मार्तधर्मीपरायण । ध्वनितपरिमानामाभिधान । श्रवणंश्रवणहोतीपावन । स्मरणंदोपना
सती १० दधीचिदुर्वासमृकंडपुत्र । कौशिकविरिंचीदेवेंद्र । कण्वभार्गवअंगिराकुमर । हरिशक्तीजाणपां ११
बाणरावणरामचंद्र । चंडीभृंगीनंदिकेश्वर । रिटादयउपमन्युकुबेर । वामदेवइत्यादी १२ श्रियाळचांगुणाचि
ळाळ । व्याघ्रमृगपशुपक्षीकुळ । परमशैवहेकेवळ । प्राणप्रियशिवाचे १३ ऐमेनेणोंअपारकिती । कायवर्णूषी
अल्पमती । परीस्वस्वार्थकाचेआर्ता । यथामतिनिवेदितों १४ हेंशरीरमाळिकारत्न । संतश्रोतयांकेलीअर्थण ।
आतांभागवतधर्मीजेनिपुण । तेंहीश्रवणकरावें १५ सर्वाद्यतोआदिनारायण । हंसरूपेंचतुरौनन । उपदेशि
लेंगुह्यज्ञान । प्राप्ततेथूनसर्वांतें १६ सनकसनंदनसनत्कुमार । नारदअत्रिकृपीश्वर । प्रसन्नहोऊनचतुर्वक्त्र ।
स्वयेंउपदेशदेतसे १७ व्यासवाल्मीकप्रल्हाद । ध्रुवादीधलेंअक्षय्यपद । नारदमहिमाअगाध । जोजगद्गुरुम
वीसी १८ अत्रिउपदेशीदितात्रेय । व्यासापासावशुक्राचार्य । जोयोगेंद्रयोगवर्य । ज्ञानऐश्वर्यजयाचें १९ आ
तांनवयोगींद्रकरावेश्रुत । आणिपरमवैष्णवभागत । भगवत्परायणजेविरुयात । महासमर्थवंद्यजे २० कविहरीअं
तरिक्षपिप्पलायन । आविर्होत्रप्रबुद्धजाण । चमसआणिकरभाजन । दुमिलनववाजाणिजे २१ प्रल्हादनारदपराश
र । पुंडरीकव्यासांबरीषऋषीश्वर । शुक्शौनकशंतनुकुमर । दालम्बरुक्मांगदकिरीटी २२ आणिवसिष्ठविभीषण ।
ज्यानामोच्चारेंअगाधपुण्य । भागवतधर्माचेंमहिमान । हेंचिजाणजाणती २३ तेदेवाधिदेवयोगीजन । देवत्रयासि

अ०

॥२६॥

॥१॥

होयलांछन । योगीहोतीनिर्लांछन । कैसीपरीऐका २४ विधीअविधीकन्यागमनी । सक्तशंकरासीप्रियमोहिनी ।
 विष्णुवृंदेचेस्मशानी । देवेंद्रभोगीअहल्या २५ तैसेनव्हतीयोगिजन । शुकसनकादिगोरक्षजाण । वामदेवअ
 नुसयानंदन । अनंगतोडरींजयाचे २६ कामक्रोधादिषड्विकार । तयांपुढेंकायसींपामर । जेमहाराजज्ञानसमु
 द्र । तुच्छसमग्रज्यांपुढें २७ तेनिस्पृहनिरिच्छनिर्दोष । निश्चयेसींतेचिपुरुष । जयांनीत्यागिलाआशापा
 श । तेचिईशत्रिदशांचे २८ मुख्यवैराग्यासीकारण । निरीच्छताहेप्रथमलक्षण । निर्लोभनिःसीमअंतःकर
 ण । त्यासीचजाणतपसिद्धी २९ कनककामिनीप्रतिष्ठा । मनींमानीकाकविष्ठा । कामक्रोधादिनचलतीचेष्टा ।
 त्याब्रह्मनिष्ठापुढेंपै ३० जयासींनसेदेहाभिमान । हारकीविखारकांहींनेणें । सदांसमाधिस्थमनोन्मनें । अखंड
 स्वानंदींविचरत ३१ मजदेहआहेकिंवानाहीं । देहींजयास्मरणचिनाहीं । तोचिजाणावाविदेही । संशयकांहीं
 नधरावा ३२ कींकीवचिऐकटाशय्यास्थानी । एकांतएकटीजायपद्मिणी । तेविविकारनुठेमनीं । तोचिज्ञा
 नीमान्यपै ३३ निंदकनिंदीवाक्शस्त्रें । पुढेंसमाधोढननिरंतर । परीनदुखवेचिअंतर । तोचिईश्वरनररूपें ३४
 परनिंदाआणिपरस्तवन । चितींमानीश्वानमन । तेचिजाणवेंअपरोक्षज्ञान । विरक्तचिन्हेंहींचपै ३५ धन्य
 धन्यतेगुरुभक्त । त्यांसिसाष्टांगप्रणिपात । तेमहाराजमहासमर्थ । दर्शनेंलुतार्थकरितीजे ३६ जेगुरुभजनावी
 णनर । तेचिजाणांश्वानसूकर । गुरुमहिमावेणतीपामर । नरकअघोरचुकेना ३७ सौभाग्यभूषणमंगळसूत्र ।
 नसतांअमंगळतेंवक्रं । कायजाळावेअळ्वार । कुंकुमहीनआननतें ३८ निर्नासीकवतीसलक्षण । शकुननचे
 तीविलक्षण । तेविअध्यात्मज्ञानाविण । व्यर्थजिणेंतयाचें ३९ असोगुरुभक्ताचेंमहिमान । कायवदूंमीएकवच
 न । सहस्रजिभेंकरून । शेपाहीशीणयेतसे ४० गताध्यार्थीचेंहंचिकथन । गोरक्षमत्स्येंद्रमळाळत्यागुन । गो
 रक्षेदाविलेंविदान । मूर्खेंकेलाकनकाद्री ४१ पुढेंजातीमत्स्येंद्रनाथ । तांभाध्यान्हकाळजाहलाप्रात । गुरु

१ काम. क्रोध. लोभ, माह. मद, मत्सर. हे सहाशत्रु. २ सोने. ३ कुत्रे. व डुकर. ४ मुख. ५ एका मुखानें ६ सुवर्णाचापर्वत.

भा.ली.

॥२॥

मोरक्षाआज्ञापित । भिक्षात्वरितआणीकां ४२ अवश्यहणेआज्ञाप्रमाण । तेंचिगोरक्षदेतीप्रतिवचन । मगपा
त्रकाढिलेंझोळींतून । कायकरितेजाहले ४३ जेंस्थळपरमाटव्यदुर्धर । संनिधनसेग्रामनगर । वापीकूपनदीनी
र । कांहींअणुमात्रनसेची ४४ परिमळेचेंवचनस्मरोन । पात्रप्रेषिलेंपैतेशुन । परिमळेपुढेंयेऊन । अकस्मा
तपडियेलें ४५ मत्स्येंद्रपात्रनिरखोनी । परिमळापरमआश्चर्यमानी । नाथगृहाचीअवटितकरणी । नभूतो
नभविष्यती ४६ परीसंतोपसंशयझालाचिती । साशंकतेहोऊनियुवती । हणेपात्रसानहेंनेश्चिती । उभय
पूतीकैसेनी ४७ पाकसदनीनिपजेअत्र । परमपरिमळदिव्यपक्कात्र । परिमळावोपीपरमप्रीतीने । सप्रेमआव
डीकरूनी ४८ जंवजंवपात्रीवाढित । तेंविस्तीर्णतंवतंवहोन । आश्चर्यकरीमगमनांत । हेंविपरीतपैकैसैं ४९
हावेंभरोनिईर्षावारे । आंगीआवेशकदांहीनावरे । परिमळावाढीउभयकरेंनभरें । नभरेनिकरेंपात्रही ५० पाहा
गेहेंकैसैनवल । हेंपात्रसानपरीसखोल । अमर्यादअन्नवाढिलें । कायझालेंकळेना ५१ आश्चर्यकरितीसकळयुं
ती । अन्नंआणितीहातोहाती । परिपूर्णनव्हेचिकल्पाती । विचित्रगतीकाळाची ५२ कीलंकेसजाऊनमारुती
पुच्छीगुंडाळिलीवर्षेकिती । परीकदांहीनपुरती । ईश्वरगतीनेणवे ५३ किंवाश्रीकृष्णातेंगोकुळी । यशोदा
बांधीकटिमंडळी । परीरज्जुनंपुरेतीकदांकाळी । तेविनव्हाळीदिसेही ५४ चितीविचारकरीअवळा । हणेगो
रक्षाचीअगाधकळा । असंख्यमेनीदाविलेडोळां । पर्वतकेलाकनकाचा ५५ सद्गदहोऊनिकंठयुगुळ । नेत्रीवा
हेअश्रुजळ । रोमांचस्फुरणवेळोवेळां । परिमळेचेंजाहलें ५६ अनन्यहोतांअंतःकरण । सर्वेचिपात्रभरिलें
पूर्ण । अहंभावगेलागळोन । हेंचिकारणप्राप्तीचें ५७ हंपैवोसंडलीपोटी । भावविश्वासपडिलीगांठी । हणे
माझीनिश्चयकसोटी । पाहिलीवाटेमोरक्षें ५८ कायावाचातनुमनधन । वोवाळवेउभयांवरून । तेंचरणांगु
ष्ठकैदेखेन । तेंचदैवदैवांची ५९ मगबोडशोचारेकरून । करितीझालीपात्रपूजन । हरिद्राकुंकुमसुगंध

अ०

॥२६॥

॥२॥

सुमन । अर्चीप्रोतीनेतेकाळीं ६० गच्छइगच्छइतिवचनीं । वदतीझालीपरिमळाराणी । तंवतेंजायतेचक्षणीं ।
 चोजनयनीं पाहाती ६१ जडअसतां कैसेंचर । अडुतनाथचमत्कार । प्रमदावृंदउपरीवर । पाहोठेल्यासर्वही
 ६२ सहस्रविद्युलतासमान । तेविप्रकाशदेदीप्यमान । कींकोंदाटलेंउष्णचांदणें । गगनव्यापिलेंसुप्रभें ६३ पाशु
 पतवासवीब्रह्मास्त्र । तेविजातसेगोरक्षपात्र । त्यातेजेंझाकिन्नलाभासंकर । अघटितसूत्रजयाचें ६४ पात्रजात
 सेमनोगती । ललनाललामीं विलोकिती । तंवदतात्रेयसिंहपर्वती । उभेलक्षितीतयातें ६५ जोदेवत्रयाचा अव
 तार । जोयोगियांमाजियोगेश्वर । ब्रह्मरूपतेंदिगंबर । स्वइच्छेंतिष्ठती ६६ अवलीलेअसतांदंडपाणी । तेंपव
 नगतीपात्रजायगगनीं । दंडथडकतांतवक्षणीं । पवनपावेक्षणीक ६७ विस्मितहोऊनिअत्रिपुत्र । परिपूर्णदेखि
 लेंअन्नपान । तंवकामिनीरूपेंकंजनेत्र । अकस्मातप्रगटली ६८ तीतेंपुसतीकोठीलकोण । येरीनिवेदीवर्तमान ।
 मीगोरक्षसिद्धीधेऊनअन्न । जायमाध्यान्हलक्षुनी ६९ ऐसेंऐकोनीवदतीवचन । जाईंमुखेंकरीगमन । शीघ्रनि
 घेपैतेंथुन । चपळचपळेंचालिली ७० जेविद्रोणाद्रिनेतांवायुनंदन । भरतेंआणिलाबाणेंकरून । मारुतीहोतां
 गताभिमान । तेविसिद्धीसलज्ज ७१ असोपात्रपातलेंमठानिकटीं । सिद्धवृंदांच्यावैसल्याथाटी । तंवसिद्धीदे
 खिलीम्लानहिंपुटी । गोरक्षपुसतीतयेसीं ७२ सहस्रवदतीझालेंकाय । समूळवृतांतनिवेदीमाय । मार्गीविलंब
 कोणअपाय । झालासेतोश्चुतकरी ७३ सिद्धीहणेंएकानिवांत । मीसिद्धीधेऊनयेतांत्वरित । मार्गीदेखिलादीर्घ
 पर्वत । त्यावरीपुरुषपैउभा ७४ तोविराटसमविशाळ । परीत्याचेकरींदंडसबळ । तयाचेस्पर्शपडेविकळ । मूर्छी
 तभूमीसीं ७५ नंतरतेणेंमजपुसिलें । मगम्यांगोरक्षनामनिवेदिलें । पुन्हांवदेजाईंवाहिलें । स्वस्थळींआपुलेपै
 ७६ परीतयाचेदंडप्रहार । शरीरमाझेंपरमजर्जर । ऐकोनतदोतर । गोरक्षसंकोपजाहले ७७ करूनमत्स्येंद्र
 पूजन । सिद्धांसहयोगीजन । धूपदीपनीरांजन । भोजनदेतसमस्तां ७८ जेविधनुष्यापासोनिबाण । सुटोनि

जायनलगताक्षिण । कीउल्हाटयंत्रमुखांतून । गोळाउसळेज्यापरी ७९ हस्तीवाहोनियांत्रिशूळ । वांतवेगेंजा
 यचपळ । तंवदेखिलात्रिकूटाचंळ । रजताचळपेंदुजा ८० तयाशिखरीविशाळपुरुष । त्यावरीधावित्रलाआ
 वेश । हृदयींशूळमारीगोरक्ष । परीअडुतदेखिलें ८१ त्रिशूळभेदतांसत्राणे । शूळासरिमाजायआपण । जेवि
 झुगारितांपाषाण । इकडूनतिकडेजायपें ८२ कीउदकीमारितांदंड । कदानोहेतेंदुखंड । कीआकाशदेखोन
 प्रचंड । विहंगमउडतीज्यापरी ८३ तैसेंदतात्रेयहृदयांतून । गोरक्षपडतीपैलजाउन । परमविस्मितहोउन ।
 विचारकरितेजाहले ८४ हाशिवविष्णुकीचतुरानन । अगाधदेखिलेंहेमहिमान । इकडेहीअनसूयानंदन । गोरक्ष
 परीक्षापाहती ८५ येणेंब्रह्मांडसमाधीसाधिली । याचीप्रचीतीपाहूंवाहिली । ऐसीमनीपाउदेली । तयेकाळीं
 तयातें ८६ मगधरोनि सौम्यवेष । धरोनिवदतीगोरक्षास । तुजसिद्धीसाध्यवहुवस । सिद्धांतसिद्धहोसीपें ८७
 आपिब्रह्मांडसमाधीसंप्रत्यय । तूतेंआहेअनुभव । तरीपंचतत्वींलीनहोय । तुजशोधूनआणितों ८८ अवश्य
 ह्मणोनमत्स्येंद्रसुत । तत्काळझालेगुप्त । क्षीराब्धीचेहृदयांत । सानमत्स्यजाहले ८९ यापरीअनुसूयाहृदय
 रत्न । करितीपिंडीब्रह्मांडशोधन । तंवपयाब्धीतहोऊनिमीन । तेथेंध्यानस्थबैसले ९० कुक्षींघालोनियांहात ।
 मत्स्यधरिलाअकस्मात । तंवसिद्धप्रगटेगोरक्षनाथ । जोअवतारविष्णूचा ९१ मगह्मणतीदेवत्रयांस । आतां
 मीचहोतोंअदृश्य । मजशोधिल्याअवश्य । सर्वस्ववश्यतुजलागीं ९२ सर्वेचिपावलेअंतर्धान । गोरक्षेंदेखिलें
 चतुर्दशभुवन । तीर्थीक्षेत्रींगुहावन । परीदृश्यनव्हेची ९३ गोरक्षपरमचिंतातुर । कांहींनचलेनसुचेविचार ।
 संवटजाणोनिनाथमत्स्येंद्र । प्रगटझालेपैतेथें ९४ मत्स्येंद्रह्मणवत्सापरियेसी । हाआत्रेयगानिश्चयेसी । दुजा
 याचियेउपमेसी । भुवनत्रयीअसेना ९५ येणेंपृथ्वीमाजीपृथ्वीलीन । आपेंआपचिगेळामिळोन । पवर्नीसंलग्न
 मिळेपवन । तेजींतेजनभीनभ ९६ मत्स्येंद्रआज्ञेसर्वसरिसें । तत्वींतत्त्वशोधितेंसें । तेंसाध्यझालेंगोरक्षास ।

स्वयें आपैसैं अनुभवी ९७ तत्त्वीतत्वमेळवूंजातां । त्वरितासिद्धीआलीहाता । पंचतत्त्वेजंवउभविता । तोंअत्रि
 सुतादेखिलें ९८ पाहामानसंधानांतोनिअवचट । प्रत्यक्षझालेंस्वरूपप्रगट । विमानयानीतेहतीसकोट । निर्ज
 रपाहूंपातले ९९ पुष्पेंओपितीसघनंवृष्टी । दुंदुभीनादैकोंदलीसृष्टी । शशिसूर्यप्रभाएकवटी । अनेककोटीचंप
 लेच्या १०० जेविउदेलेवाळभास्कर । असंख्यअनंगाहूनि सुंदर । कौपीनमंडितदिगंबर । कुमारवेषजयाचा
 १ योमपदशैलीशृंगी । भस्मचर्चीतसर्वांभी । श्रवणींमुद्राउभयभागी । अनादियोगीसिद्धजे २ सायुधषड्भुज
 जटामंडित । पात्रशूळडमरूविराजित । शंखचक्रकमंडलुधृत । दंडपाणीमेखळा ३ कथापादुकाकुक्षींझोळी ।
 त्रिदशध्यातज्यात्रिकाळी । त्रिमूर्तिविग्रहएकमेळी । देवत्रयअंशजो ४ जोअत्रितनयदत्तात्रेय । ज्यातेंवंदी
 देवत्रय । जोयोगसंपन्नज्ञानवर्य । वैराग्यऐश्वर्यअत्राहें ५ ज्याचीदशनामेंवदतांवाणी । विघ्नैरिसर्तादिनरजनीं ।
 तेश्रोतींपरिसिजे श्रवणीं । एकाग्रकरोनिसद्भावे ६ ॥ श्लोक ॥ दत्तात्रेयोहरिः कृष्णउन्मादीनंददायकः ॥ मुनि
 दिगंबरोवालः पिशाचो ज्ञानसागरः १ एतानिदशनामानिसर्वकालेसदापठेत् । मनसाचिंतितं कार्यं सिद्धं भवति नान्य
 था २ ॥ टीका ॥ यादशनामाचेंकरितांस्मरण । तत्काळचुकेजन्ममरण । मनेच्छितसिद्धीसंपूर्ण । वाक्यप्र
 माणनारद ७ ॥ श्लोक ॥ अत्रिपुत्रो महातेजा दत्तात्रेयो महा मुनिः ॥ तस्य स्मरणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ३
 टीका ॥ जोअत्रिकृषीचानंदन । तेजोमयज्ञानसंपन्न । दत्तात्रेयसकृत्स्मरण । नासेविघ्नतत्काळ ८ दत्तात्रेय
 वदतांवदन । प्रत्यक्षप्रगटेन लगतांक्षण । भुक्तिमुक्तिअनंतकल्याण । सदांसुप्रसन्नसर्वदां ९ असोमानसध्यानें
 करून । प्रगटलेदत्तात्रेयस्वयेंआपण । गोरक्षलक्ष्मणतेंध्यान । अलक्षआदेशकरितीपै १० अलक्षगोरक्षप्रति
 वचन । तेंचिधरोनिसप्रमाण । त्याचिवोव्यापदरचन । अर्थशोवनकरावें ११ अलक्षदत्तात्रेयअवधूत । तूंनि
 रालंबमायासीत । अधउर्ध्वअजपाजपत । अलक्षलक्षींजागसी १२ अलक्षचित्रभींचिद्वयचंद्र । तोंअमृत

ना.ली.

॥४॥

स्वेनिरंतर । कोटिविद्युलताचंद्रभास्कर । अलक्षलक्ष्मीजागसी १३ अलक्षइडापिंगलासुषुम्ना । मनोन्मान
ध्यानधारणा । सहजसमाधीमनोपवर्ना । अलक्षलक्ष्मीजागृत १४ अलक्षशून्यभुवनश्रुत । तेंसहस्रदळहारीनि
वांत । भ्रमरगुहागुंजारवित । अलक्षलक्ष्मीजागसी १५ अलक्षमीआदिनाथपौत्र । मत्स्येंद्रगुरूचावरदपुत्र ।
तत्प्रसादेनिगममंत्र । अलक्षलक्ष्मीजागृत १६ अलक्षचित्तवैतन्यचिद्रस । तेथेंसंलग्नसमरस । गोरक्षचौपदी
अविनाश । अलक्षलक्ष्मीलक्ष्मी १७ यावरीविज्ञानस्तोत्रदत्तात्रेय । वदतेज्ञालेज्ञानसूर्य । तोचिधरोनिअभिप्राय ।
अर्थअंशवेइजे १८ अलक्षअगोचरसर्वसाक्ष । अलक्षगोरक्षयोगदक्ष । तूं सर्वज्ञज्ञानापरोक्ष । नाथपक्षधारकतूं
१९ तरीऐकमाझेंयथार्थवचन । मीसर्वातीतवेगळाजाण । तेंहीसांगतोतुजलागुन । श्रवणकरीमद्वाक्य १२०
श्लोक । नवेदात्रलोकात्रसुरात्रयज्ञवर्णाश्रमात्रैवकुलंनयातिः ॥ मेधूप्रमार्गो न च दीपमार्गो ब्रह्मैव रूपं परमार्थतत्त्वं
॥ २ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ मीवेदशास्त्राअगोचर । मीलोकत्रयाहूनिपर । मीनव्हेचिमानिर्जर । यज्ञादिवर्ण
नव्हेमी २१ मजनसेकुळगोत्रयाती । मजस्वर्गनाअधोगती । मीब्रह्मैवअरूपस्थितो । मीपरमार्थतत्त्वजाणपां
२२ मीपरनाअपर । मीक्षरनाअक्षर । मीशब्दनाओंकार । अकारउकारनव्हेमी २३ मीरूपनाउदार । मी
प्रकाशनाअंधकार । मित्रंनारोहिणीर्वर । चत्वारशृंगनव्हेमी २४ मीकर्तानाअकर्ता । मीभोक्तानअभोक्ता ।
मीसत्तानअसत्ता । आर्तापातानव्हेमी १२५ मीजाणतानअजाण । मीसेव्यनाशरण । मीकर्तानाअकारण ।
ज्ञानाज्ञाननव्हेपै २६ मीपापनापुण्य । मीकुरूपनालावण्य । मीअल्पनाअगण्य । धन्याधन्यमीनव्हे २७ मी
श्वेतनासांवळा । मीरक्तनापिवळा । मीनीळनासुनीळा । रंगावेगळाअसेमी २८ मीअधऊर्ध्वनाअर्धचंद्र । मी
अकारउकारनाअर्धमात्र । मीपरत्रनास्वतंत्र । पुत्रकलत्रमीनसे २९ मीब्रह्मचर्यनागृहस्थ । मीवानप्रस्थनासं
न्यस्त । मीस्वस्थनाअस्वस्थ । वृत्तस्थकूटस्थनसेमी १३० मीध्येयध्यातानसेध्यान । मीज्ञेयज्ञातानसेज्ञान ।

अ०

॥२६॥

॥४॥

मीकर्मउपोसनाज्ञानजाण । मीत्रिपुटीनसेची ३१ मीत्रासनाअत्रास । मीस्मरणजोनिजध्यास । मीअस्तिभ्रांति
 प्रियहीनसे । हेंचिपरिसेगोरक्षा ३२ मीजहदजहलक्षण । मीवेगळायाहून । व्यष्टीसमष्टीहीजाण । असेअभिन्न
 त्याहुनी ३३ मीस्वजातिविजातिभेद । त्याहुनवेगळाभीअभेद । त्वंतआणिअसिपद । त्याहूनपरिच्छिन्नमी
 वर्ते ३४ मीदोरनाविखार । मीशुक्तिनारजतविकार । मीस्थाणुनातस्कर । मृगभ्रममीजळनव्हे ३५ नव्हेपुरु
 षनपुंसक । नव्हेसिंहव्याघ्रजगतीर्थक । मीमसेअंडजकीटक । त्याहूनिनिष्ठवेगळा ३६ मीनसेस्थावरजंगम ।
 मजनसेक्रियाकर्म । वर्णाश्रमधर्माधर्म । अनामानाममजकैचें ३७ मीचहूंवाचेअगोचर । मीनसेचराचर । मीपिं
 डब्रह्मांडहाविचार । मीसाचारनसेची ३८ मीशाश्वतनाअशाश्वत । मीअंतवंतनाशाश्वत । मीचित्तचतुष्टया
 विरहित । व्याप्तअलिप्तमीनसे ३९ मीदेवभक्तनाविरक्त । मीसक्तनाअसक्त । मीनसेबंधनामुक्त । सूक्तअसूक्त
 मजकैचा १४० मीखेचरीनाभूचरी । मीचाचरीनाअगोचरी । मीअलक्षणव्हेनिधारी । पवनमननव्हेमी ४१
 मीनव्हेप्राणपंचक । मीनव्हेज्ञानेंद्रियपंचक । मीनव्हेकर्मेंद्रियपंचक । देहचतुष्टयमीनव्हे ४२ मीतंतूचिनाकै
 चापट । मीनव्हेचिगाघटमठ । मीघोटनानिघोट । बीटअबीटमीनव्हे ४३ जाग्रतस्वप्नसुषुप्तीतुर्या । हेहीभेदभा
 सतीवायां । मीनसेचिमत्स्येंद्रतनया । छायामायारहितमी ४४ यापरीऐक्यमिळणीसंवाद । मगकैचाउरलाते
 थेंभेद । समरसतांब्रह्मानंद । स्वानंदसुखदोपक्षी ४५ परस्परेंहेचिखूण । अन्योन्यनसेचिद्वैतपण । तेथेनिर
 सेद्वैतभान । हंससोहंविराले ४६ तंवमत्स्येंद्रपावलेतेथें । गोरक्षाचाधरोनिहात । दत्तात्रेयाचेहातांत । घालि
 तेझालेसद्बुद्ध ४७ यावरीमत्स्येंद्रक्षणतीऐकवचन । हेउभयपंथनसतीदोन । परियांचेंपर्यवसान । एकचिअसे
 सुजाणा ४८ हादत्तात्रेयगोरक्षसंवाद । याचाविस्वारकरितांविशद । तरीग्रंथवाढेलअगाध । संकलितकथियेला
 ४९ उत्तरार्धमार्गसरला । परिकथारंगवोधासिंआला । तोस्वानंदाचापूरदाटला । तोमाघारानवजाय ५०

ग.ली.

॥५॥

नाथलीलासुरसकुमुद । स्वादघेतीसज्जनषड्द । दुर्द्वीदुर्दुरकुटिलनिन्द्य । कुतर्ककदर्मीमिसळती ५१ शुद्ध
किंवाअशुद्धग्रंथ । कर्ताकरवितासद्गुरुनाथ । वंशवाद्यकगोनिनिमित्त । आपुलेंसत्यवाजवी ॥ ५२ ॥ ॥ श्री
मतगोरक्षदत्तात्रेय । सुप्रसन्नवरदोभव । स्वंशरणमांपाहि । जगदोद्धारजगद्गुरु ५३ हाअध्यायकरिताश्रवण । त्या
चेंचुकेजन्ममरण । कैवल्यसुखातेंआमंत्रण । मोक्षसुखयेहाता ५४ पंचविसाव्याहूनिकेवळ । सविसावेंतत्वअ
मळ । हेंवर्मकोणानकळ । एकजाणतीगुरुपुत्र ५५ हाअध्यायप्रयागप्रत्यक्ष । दत्तात्रेयमत्स्येंद्रगोरक्ष । कथा
तीर्थीसुस्नातमुमुक्ष । अंतीमोक्षपावती ५६ हाअध्यायकरितांश्रवण । आयुगरोग्यऐश्वर्यसंपूर्ण । पुत्रपौत्राभि
वृद्धीजाण । राजद्वारोंजयसदां ५७ नमोआदिनाथलीलाग्रंथ । साह्यभैरवगुरुसमर्थ । तत्प्रसादेंआदिनाथ ।
शरणागतसद्भावें ॥ ५८ ॥ ॥ श्रीमत्त आदिनाथलीलाग्रंथेदत्तात्रेयगोरक्षसंवादोनामषड्विंशतितमोऽध्यायः
२६ ॥ ॥ ॥ ध ॥ ॥ श्रीगोरक्षदत्तात्रेयार्पणमस्तु ॥ ॥ अध्याय ॥ २६ ॥ ॥
ओव्या ॥ १५८ ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ ध ॥ ॥ ॥ ॥ ध ॥ ॥

१ ज्यांस तुक्तीची इच्छा त्यांस मुमुक्षु असें नाम.

अ०

॥२६॥

॥५॥

अध्याय २७ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रीमत् आदिनाथसजयजयती । सत्यशाश्वतस्वयंज्योती । तूं सद्यसकृपस्वानंदमूर्ती
तवस्वरूपास्थितीनेणवे १ तूं चित्रभीचाचिसूर्य । सच्चिप्रकाशज्योतिर्मय । चिन्मात्रतूं निरामय । चरा
चरींचेष्टकतूं २ तूं अखिलब्रह्मपरंज्योती । तुझाश्रुतिस्मृतिपारनपाती । थकितजाहलावृहस्पती । शेषपा
ताळीलपाळा ३ तवमहिमामहदाकाश । भेदीतगेलेव्यासादिहंस । तेहीशिगोनि आसमास । परतलेपारनपा
वती ४ आधींचमीमातिमंदआळसी । मजमुखमुखेंग्रंथकरविसी । तुझीसत्ताअगाधऐसी । कायएकनकरिसीतूं
५ तुझेकपेचियेबळें । मुकेवाचस्पतीवाचाळ । पंगुलंघितीपर्वतमौळ । जन्मांधपरीक्षीरत्नातें ६ पाहाहाना
थमहिमाअगाध । पशुवदनीवदविदे । तोज्ञानेशस्वतःसिद्ध । जडचरातेंचोजवी ७ असोमताध्यायीइत्यर्थ ।
गोरक्षदत्तात्रेयमहासमर्थ । संवादजाहलापरमपरमार्थ । तोचस्वार्थप्राप्तमुमुक्षां ८ यावरीमत्स्येंद्रगोरक्षदत्तात्रेय
मगगमतीहेदेवत्रय । जेपरमश्रेष्ठज्ञानवर्य । तेप्रतापमूर्धनिभुवनी ९ अनुपम्यजयाचाप्रताप । स्मरणेंनिर
सेत्रिविधताप । दर्शनेंकरितीस्वस्वरूप । चिद्रूपरूपीमेळविती १० कींतेपरब्रह्मीचेचिठसे । मूर्तित्रयएकचि
सरिसे । कींशिशिसूर्यजग्नीसमरसे । स्वयंप्रकाशात्रिमूर्ती ११ हरिद्वारतीर्थप्रसिद्ध । स्नानार्थपातलेमहान्सिद्ध ।
मणगंधर्वयक्षविबुध । ऋषिवृंदपातले १२ शिविरेंउभविर्लीअपार । वृक्षलतामंडपमनोहर । सिद्धसाधूएकसर ।
यात्रासमुद्रपसरला १३ पर्वकाळाचीपाहूनसंधी । असंख्यमीळालीसिद्धमांडी । कैवल्यप्राप्तीचेजेउदयी । तेब्र
ह्मानंदीनिमग्न १४ कींसाधावयालग्रवडी । आवडीभिळालेतेव्हाडी । तेवितीर्थाचीधरोनिआवडी । आलेतां
तंडीसर्वही १५ कींमानससरोवरयेष्टित । मरोळजेधिविराजित । कींनृपचमूविलसेजासवंत । कींकमळकेसरी
पत्रपै १६ सूर्यवेष्टीतभिरण । कींचंद्रवेष्टीततारागण । कींसफळवृक्षदेखोनसर्वन । पक्षीनिळतीज्यावरी १७

ना.ली.

॥१॥

मत्स्येंद्रगोरक्षअत्रितनय । पाहुंपातलेसमुच्चय । परमसुखाचेंसुखऐश्वर्य । एकवटलेंतेकाळीं १८ कपिलवासि
ष्ठविश्वामित्र । व्याससहव्यासपुत्र । गौतमभारद्वाजऋषीश्वर । येतेझालेतेस्थळीं १९ चर्पटीचौरंगभित्ठहरी ।
कानीफगोपेंदुजालंदरी । मेनीनाथआणिकामारी । नाथमूर्तीअसंख्य २० दीक्षाधारीयेचयावत । षड्दर्शना
दिअन्यत्रपवित्रग्रंथ । मेळामिळालाअसंख्यात । किर्तीछणोनिसांगावा २१ सिद्धऋषियोगीजन । साधुसज्ज
नतपोधन । ब्रह्मवेत्तेज्ञाननिपुण । नाथदर्शनापातले २२ मत्स्येंद्रगोरक्षदत्तात्रेय । एकरूपभासतीअद्रय ।
सर्वासीपाहतांसंशय । एकरूपदीसती २३ अत्रिपुत्रमत्स्येंद्रभेटी । दर्शनार्थयेतीउठाउठी । परमलाभमानो
निपोटी । वंदनोद्देशेंअतिहर्ष २४ गोरक्षकरितीअतिसत्कार । पूज्यपूज्यादिपुरस्कर । आदेशवदूननमस्कार ।
अनुक्रमेंक्रमेसी २५ सर्वांघालूनिमंगळस्नान । केलेंअर्घ्यपाद्यादिपूजन । धूपदीपस्रक्चंदन । षड्रसार्त्रेभो
जना २६ किमपिन्यूननसेतेथें । अष्टसिद्धीजेथेंतिष्ठत । मगकायउणेंतोपदार्थ । गोरक्षसमर्थजेस्थळीं २७
यावरीकानीकप्रार्थीगोरक्षा । उदईकआमुचीअमेभिक्षा । अंगिकारावीयोगदीक्षा । होचिभिक्षामागतों २८ नि
रालस्यअवश्यतेथें । आलेंपाहिजेरुपावेंतें । न्यूनपूर्णकरासरतें । येचिअर्थीप्रार्थितों २९ निकेंद्वेगमत्स्येंद्रसुत ।
मगचर्पटीतेंआज्ञापित । आमंत्रणदेऊनसर्वात । सत्वरआणीभोजना ३० सांगसंपादूनिस्व । तेथेंराहातीदिनत्रय ।
मत्स्येंद्रपुत्रअत्रितनय । एकरूपअसती ३१ यापरीझालेंयात्राकृत्य । ऋषिमेलेस्वआश्रमांत । कैकमेलेवदरि
काश्रमातें । माहायोमीपैसिद्ध ३२ कांहीजातीरैवताचळीं । कितेकगेलेअर्जुदाचळीं । कोणीमेलेअरुणाचळीं । उ
दयहेळीपैजेथें ३३ यापरीयात्रेचासोहळा । पुढेंकथाप्रसंगकायझाला । तोचिसज्जनीअवधारिला । पाहिजेश्रोतीं
एकाग्र ३४ असोकैलासीकैलासनाथ । उमेसंहितवैसलेनिवांत । तोंनारदआणिसवितासुंत । अकस्मातदेखिले
३५ नमोनिप्रार्थीवैवस्वत । छणेगोरक्षाचेंअगाधसामर्थ्य । चिरंजीवकेलेनृपनाथ । तेथेंनचलेआसुचें ३६ आतां

अ०

॥२७॥

॥३॥

बुडालासृष्टिक्रम । हंपरमेष्टीसंकटपरम । शिभाकरणेआमुचाधर्म । राहाटीराहिलीसर्वही ३७ रिक्तमाशीहिंडतीग
 ण । नचलेकांहींदिसतीदीन । नाथदीक्षेचेंमहिमान । तेथेंनचलेआमुचें ३८ जालंदरीचेवेषवर्ते । आणिना
 स्तिकांचेंमाजलेंमत । इंद्रजाळेंमनमोहित । करितीघ्रांतमनुष्यां ३९ सुप्रसूतस्त्रियांतेंसाधिती । दिवाशुनी
 पृष्ठीफिरविती । अमंगअंगसांगभोगिती । सांगकरितीभूतांसीं ४० तस्करमार्गघनेपवारी । यात्रालुटितीअ
 नाचारी । प्राणघेतीवरिचेवरी । वातकरितीपुढिलांचा ४१ जारणमारणस्तंभन । उवाटणमोहनकुत्सिताचर
 ण । सांवरीमंत्रदुष्टसाधन । मंत्रयंत्रअनेक ४२ अघोरजपकरितीस्मशानी । रक्तवसंनीप्रेतासनी । उच्छिष्ट
 चांडाळीमांसाशनी । रुधिरपानीअदृप्त ४३ आणिझालाविधिअवतार । नामतयाचेंवंडणमिश्र । नास्तिकम
 तेंनिर्मिलीशास्त्र । साध्यभारतीजयातें ४४ सरस्वतीकरोनसाध्य । पंडितांसींघेतसेवाद । शास्त्रवेतामहाप्रसि
 द्ध । वाराणसियेप्रगटला ४५ मोडिलींअग्निहोत्रादिहवनें । त्रयीभयलंधितीविप्रकानन । नघडेपुराणश्रवणमन
 न । देवतार्चननकरिती ४६ गीतागायत्रीचाझालालोप । ऐसेंबोढवलेंमहत्पाप । स्नानसंध्याजपतप । ब्राह्म
 ण्यसर्वस्वहीबुडालें ४७ कलीप्रवर्तलाघोर । तेणेंप्रवर्तलाअनाचार । भ्रष्टझालेनारीनर । करितीव्यभिचारसर्व
 ही ४८ नपाहातीवर्णावर्ण । उन्मत्तकरितीगमनागमन । विप्रकरितीमद्यपान । अभक्षभक्षभक्षिती ४९ होती
 शिश्रोदरपरायण । तेथेंसदाचारपुसेकोण । परमदुःखितगोब्राह्मण । सदाचरणमोडलें ५० उत्कर्षपावल्याव्य
 भिचारिणी । पतिव्रतेतेंनपुसेकोणी । दैन्यदिसतीदीनवाणी । अन्नवस्त्रमिळेंना ५१ झालीमेघाचीअनावृष्टी ॥
 परमदुःखेंगांजलीसृष्टी । हाहाकोरेंछणतीपरमेष्टी । कायअदृष्टीलिहिलें ५२ पिकेंव्यागितीकुंभिनी । फळेंनये
 तीवृक्षांलागोनी । झालीमद्याचीचशिराणी । कोणपुसेगोक्षीरा ५३ कलीचाझालापर्यकाळ । वापीकूपींनमि
 ळेंजळ । वर्णसंकरझालासकळ । परमप्रळयभूलोकीं ५४ अघोरपापझालेंप्राप्त । उग्रदैवतेंहोतीशांत । पितृ

ना.ली.

॥२॥

अवज्ञाकरितीसुते । वेदमंत्रमलीनपै ५५ दुर्मदंझालेदुर्जन । साधूंचाकरितीअपमान । आपुलास्वपतीत्यागु
न । व्यभिचारकरितीकुलीना ५६ सत्यगेलेदिगंतरी । असत्याचीचप्रवर्तलीसारी । कोणीकोणाचाविश्वासन
धरी । विश्वासघातकरितीपै ५७ प्रथमवर्णीत्यागिलास्वधर्म । हीनकरितीवेदोक्तकर्म । नपाहातीधर्माधर्म ।
अन्यायपरमहोतसे ५८ गोविक्रयरसविक्रय । कन्याविक्रयहयविक्रय । स्वयेंकरितीद्विज्वर्ष । हाअन्यायपरम
की ५९ करितीधनदाराअभिलाष । द्यूतकर्माबिदुवस । वर्णाश्रमाचाधरितीत्रास । विषयविलासवृषळीसी ।
६० यावरीबदेशीशंकर । मीधरीनअंशावतार । धर्मस्थापनार्थनिरंतर । तदोतरहेमाझे ६१ नास्तिकांचा
पराभव । मीकरितोक्तनिश्चय । मीहोईनशंकराचार्य । शीघ्रपाहेपैआतां ६२ नमनकरोनिश्राद्धदेव । जा
ताझालाआनंदमय । आज्ञावंदोनविधितनय ॥ तोहीजायसवेगी ६३ जेंयोमियाचेंपरमधाम । जेथेंवसतीऋषि
संतम । तेचिजाणवेंबदरिकाश्रम । तोंनारदतेथेपातला ६४ वृष्टीदेखोनदेवऋषी । परमानंदतीसर्वहीऋषी ।
स्वानंदलाभमानूनिमानसी । नारदातेवंदिती ६५ पुढेंजातसिद्धश्रेणी । विरंचीपुत्रेंदेखिलेनयनी । तयावदेत
येक्षणी । वचनमाझेअवधारा ६६ महादोषेंउचलेकुंभिनी । वर्णसंकरझालायेक्षणी । स्वधर्मबुडालामुळीहु
नी । तरीअदृश्यविचरावें ६७ इकडेकथाझालीकैसी । जेत्रिकंटकस्थितअविमुक्तीकाशी । त्रैलोक्यव्यवहाराण
शी । तेथीलचरित्रअवधारा ६८ तेथेंमंडणमिश्रनामेंकरून । तयातेंसरस्वतीसुप्रसन्न । तेणेंनास्तिकमतउभ
वून । जईनमार्गस्थापिला ६९ तोसकळविद्याविशारद । महापंडितांसीधेतवाद । जयपत्रमागेस्वतःसिद्ध ।
दुर्धरनावरेकोणासी ७० पूर्णकलशींआवाहन । सरस्वतीचेंकरीस्थापन । कुंभांतूनिनिघतीवर्ण । तेणेंअर्जिकय
सर्वांसी ७१ ब्राह्मणकरोनिपुक्त्र । मार्गेंवारणशीचेंजयपत्र । तेणेंदुःखितसर्वत्र । प्राणांतसमयबोढव
ला ७२ तोंविद्यामदेंमदगर्वित । परमसंकटीपडिलेपंडित । पराभवअपमानेंसलजित । विप्रहोतीस

अ०

॥२७॥

॥२॥

वही ७३ वेदांतोजिंकोनिवादी । शून्यमतातेंचिप्रतीपादी । तेथेंनचलेप्रज्ञाबुद्धी । कोणातेंहकिळेना
 ७४ जयश्रीचाआंगीमद । करीबुधजनांतेंप्रतिबंध । सर्वासंकटअगाध । दुःखउदधीउदेला ७५ ह्यगतिकळ
 समुच्चय । द्यावीदिनावधीदिनत्रय । जयपत्रदेऊंरुतनिश्चय । संशयकाहींनधरावा ७६ अवश्यह्यणो
 नमंडणमिश्र । मुक्तकेलेसर्वविप्र । क्षेत्रस्थमिळोनिसमग्र । आराधितोपशुपती ७७ समुच्चयमिळोनिद्विज
 मंडळी । पातलेविश्वेश्वराचेराउळी । ह्यगतीधांवगाचंद्रमौळी । कायपाहसीकौतुक ७८ स्तुतिस्तोत्रांचाज
 यजयकार । प्रार्थितेझालेश्रीशंकर । तूंधर्मस्थापकर्मवानीवर । संकटपरिहरकरीहे ७९ तूंविश्वनाथविश्वंभर ।
 भोळाचक्रवर्तीपरमोदार । तूंविश्वनियंतापरमेश्वर । ब्रीदाभिमानीतूंस्वयं ८० तुझेस्वइच्छेंकरून । उभविळें
 हेंब्रह्मांडभुवन । तोतूंदीनदयाळभाळलोचन । भवभयमोचनकर्तातूं ८१ तूंविरेचिरूपेंसृष्टीसृजिशी । तूंविष्णु
 रूपेंसंराक्षिशी । रुद्ररूपेंसंहारिशी । रुद्ररूपीमहारुद्रा ८२ तूंसदयसकृपह्यणून । उपमन्युपातलाअनन्यशरण ।
 तोमागतांपयःपान । क्षीराब्धीदेसीनिजकृपें ८३ पहासृकंडकृषीचातनय । षोडशवर्षीतोअल्पवय । तोचि
 रायुनिर्भय । चतुर्दशकल्पपर्यंत ८४ त्यामार्कंडेयाचेपार्थिवांत । प्रगटझालासिनिमिषांत । दंडोनियांभास्कर
 सुत । रक्षिशीभक्तनिजांगें ८५ ऐसीपरिसोनिकरुगावाणी । परमकळवलिलामोक्षदानी । अकस्मातप्रासादी
 ध्वनी । मेघगिरापैजैसी ८६ उदयीकउदयकाळींजाण । प्रगटेलयतिवेषेंकरून । नास्तिकातेंपरामवून । सन्मा
 र्गमार्गदावील ८७ ऐसेंऐकोनिवरदोतर । विप्रेकरितीजयजयकार । संतोषपावूनहर्षनिर्भर । हरशब्दउच्चारिती
 ८८ पूर्वदिशाअतिगोमटी । अभ्युदयाचेपरिपाठी । आरक्तकुंकुममळवटी । शुभसौभाग्यसूचकतें ८९ तंववि
 प्रपातलेगंगानिकटी । सुखांतहोउनिवैसलेथाटी । तंवअर्वचटदेखिलिदृष्टी । आचार्यमूर्तीसुप्रभ ९० पूर्ववयांत
 दैदीप्यमान । श्रीपादप्रगटलेसगुण । गळांमेखळाविराजमान । दंडकमंडलुहस्तकीं ९१ भव्यभस्मभाळींच

१ शंकर. २ सर्व. ३ देवालयंत. ४ पार्वती. ५ ब्राह्मण. ६ आनंदयुक्त. ७ सानि करून. ८ अकस्मात.

चित । कंठीरुद्राक्षमालाडोलत । पर्दीपादुकाविराजित । काषायशाटीशोभली ९२ तयाचेंहोतांचिदर्शन ।
 सर्वहीकरितीनमोनारायण । पाहूनितेंदैदीप्यध्यान । समाधानपावले ९३ विप्रहोतीआनंदभरित । हलगती
 कैवारीहाकैलासनाथ । तंवद्विजासींआचार्यपुसत । मंडणमिश्रपैकोठें ९४ तंवतयाच्यासहस्रावधीदासी । उदका
 र्थपातल्यासुवर्णकलशी । पृच्छाकरिततयांसी । कोठेंवसेतोनास्तिक ९५ तंवत्यावदतीगीर्वाणवचनी । आचा
 र्यआश्चर्यकरितीमनी । जयासुप्रसन्नविंधिनंदिनी । तदोक्तश्लोकपारिसिजे ९६ ॥ ॥ श्लोक ॥ स्वतःप्रमाणंप
 रतःप्रमाणंशुकांगनायत्रविचारयंति ॥ शिष्याःप्रशिष्याःप्रपठंतियत्रअवेहितमंडगमिश्रगेहं ॥ १ ॥ टीका ॥ स्व
 तःप्रमाणपरतःप्रमाणप्रसिद्ध । हानैय्यायिकींअद्यापिवाद । जयाचेद्वारीहाअनुवाद । शुक्साळयाकरितीपै ९७
 आणीकहीसांगतीखूण । शिष्यकरितशास्त्रपठण । तेंचितयाचेंसंदनजाण । जावेंआपणतेठाई ९८ यापरीवार्ता
 करोनिश्रवण । आचार्यकरितेझालेगमन । जेविवळीचेद्वारीवामन । जाताझालाज्यापरी ९९ कीजन्मेजयक
 रितांसर्पसत्र । आस्तीकपातलापरमपवित्र । तेविमानववेपीभाळनेत्र । बेताझालाज्यापरी १०० तेथेंद्वारप्रदे
 शीद्वारपाळ । तिष्ठतीसदांसर्वकाळ । विद्यामठांशिष्यसकळ । पूर्वपक्षकरिताती १ सभेवैसलामंडगमिश्र । सिं
 हासनीमस्तकीछत्र । शिष्यढाळित्तिचामर । परमप्रीतीकरोनी २ आचार्यहलगतीनारायण । येरपुसेभिक्षा
 कवण । वादभिक्षाआह्वासिदेणें । यात्रीणइच्छानसेची ३ जेविजरासंधाचेसदनी । भीमार्जुनचक्रपाणी । स्वयें
 विप्रवेषनडुनी । युद्धभिक्षामागती ४ तेविवादभिक्षाएकोनिश्रवणी । मंडगमिश्रदचकेमनी । मजसीवादघेगार
 हेमेदिनी । दुजानदिसेपाहातां ५ हणनेनास्तिकीआचार्यातें । पूर्ववयांतसंन्यासअनुचित । विषयइंद्रियकैसेनिशां
 त । केविनिवांतमनराहे ६ ॥ ॥ श्लोक ॥ कथांवहसिदुर्बुद्धेगर्दभेणापिदुर्बुद्धां । शिखायज्ञोपवीताभ्यांरुचिद्वारो
 भविष्यति ॥ १ ॥ टीका ॥ आचार्यावदेमंडगमिश्र । हेंकथावोडेंवाहामीथोर । खरातेंनजायहासंभार । शिखा

सूत्रभारतुजआला ७ ॥ ॥ आचार्यउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ कथांवहसिदुर्बुद्धेतवपित्रापिदुर्वहाम् ।
 शिखायज्ञोपवीताभ्यांश्रुतेर्भारोभविष्यति २ ॥ ॥ टीका ॥ आचार्यदेतीतदोतर । तुझाचिजोकांखरापितं
 र । तथाअसह्यकंथाभार । वेदवाह्यनिर्द्यंजो ८ तुझांशिखासूत्रभारसोकिती । हगोनिवदलासीरेमंदंमती ।
 तरीशिखासूत्रभारवाहतीश्रुती । मुक्तहोतीव्यागितां १०९ ॥ ॥ मंडणमिश्रउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥ अ
 ग्रिहोत्रंगवालंभंसंन्यासःपलपैतृकम् । देवराच्चमुतोत्पत्तिःकलौपंचविवर्जयेत् ३ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ मंडणमि
 श्रवदेवचन । अग्रिहोत्रगवालंभयज्ञ । संन्यासमगमांसहंजाण । देवरापासोनीसंतती ११० हीकलीतपंचवर्ज
 असती । यथानुक्रमधर्मनचलती । यास्तववर्जीवेदश्रुती । निन्द्यनिश्चितीआहेहं ११ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ आ
 चार्यउवाच ॥ ॥ यावद्वर्णविभागोस्तियावद्वेदःप्रवर्तते । तावन्न्यासाग्रिहोत्राणिकर्तव्यानिकलौयुगे ॥ ४ ॥
 ॥ टीका ॥ ॥ यावत्तवर्णमर्यादाअसती । यावत्तवदाज्ञाचालेश्रुतीक्षिती । तावत्संन्यासाग्रिहोत्रेचालती । ध
 र्मराहातीउभयपै १२ ऐकोनिदचकलीब्रह्मकुमारी । हानव्हेसामान्यवेपधारी । कोणीअसेअंशावतारी । मानव
 विग्रहनव्हेहा ११३ कुंभांतोनिकाढूनवदन । सरस्वतीवदतीजाहलीवचन । तूंविषयसुखातेंत्यागुन । संन्यास
 घेणेंनिन्द्यहं ११४ तोदेवाधिदेववामदेव । जयाअनुष्ठितीदेवहीसर्व । इंद्रभोगीराज्यराणिव । सुखवैभवज्याचेनी
 ११५ जयाचेकपेंकरून । शंकरजाहलासुप्रसन्न । रंभातिलोतमेचेंमैथुन । विषयाधीनहंरिहर ११६ तपेंयज्ञेंया
 जनयजिती । तेव्हांघडेस्वर्गप्राप्ती । देवललेंनाआंदोलती । तेतपश्चर्यातेतपसिद्धी ११७ विश्वामित्रादिपारा
 शर । ब्रह्माविष्णुनहेश्वर । त्याअनिवारमनोजदुशर । तेथेंमानवकेवाकाय १८ गोलोकींआलिंगन । क्रीडाकरी
 स्वानेंदेंचुंवन । तोचिगोकुळींअवतरून । रासविलासकरीपै ११९ पाहापाहाहातोपाकशासन । दिव्यभोगातें
 अंगिकारून । परीवृत्तनसेअंतःकरण । तोहीभोगीअहिल्या १२० जोलावण्यसिंधुरोहिणीपती । तोहीसकता

ना.ली.

॥४॥

रेप्रती । ऐसीरतिपतीचीरुयाती । तत्परायणसर्वही २१ देवर्षीमहर्षीहोती । तेहिविषयसुखाचापारनपवती । तेथे
मानवदेहांचीव्यक्ती । मर्मनपवतीकदाही २२ तपस्वीदिव्यतपेंतपले । तेचिभोमितीस्त्रीसुखभोहळे । विश्वामि
त्रअनुष्ठानबळें । उर्वशीतेंरतला २३ जयाअनंगभोगस्त्रीसंग । तेचिभाग्याथिलेसभाग्य । वैराग्यातेंअतिदौर्भा
ग्य । दैन्यभागचुकेना २४ सुरतरसिकरसज्ञप्रिया । उग्रतेंगलाहिजेजाया । तिचेंसंगेंसुखऐश्वर्या । बिडौजराज्य
ज्यापरी २५ कामशास्त्रशृंगाररस । तेग्रंथीवर्गिलेबहुवस । मर्मज्ञजाणतीकामरस । अनंगभोक्ताविरळापें २६ चार्वा
कमतापुढेंपंडित । उगाचराहोननिवांत । कीशिखंडीपुढेंगंगासुते । कांहीनचलेपेंतेथें २७ कीर्निंदकापुढेंसाधुजन ।
कांहीनवदतीधरितीमौन । तैसैंआचार्यासींझालेंजाण । विषयानुभवनसेची २८ तोबीभत्सरसकरावावर्णन । त
रीत्याचेंकायप्रयोजन । मुख्यसारांशासीकारण । विस्तारकरणेंकासया २९ यावरीसरस्वतीवदताहे । तुह्यानसे
विषयानुभव । स्वानुभवावीणपाहे । केविलाहेसुखातें ३० स्वयेंनसतांस्वआत्मज्ञान । कायकरावेंवाचाळप
ण । मुख्यपाहिजेअनुभवजन्य । सबाह्यमान्यतोहांय ३१ यापरीशारदानुवाद । आचार्यपारिसोनिझालेस्तब्ध ।
अनुभवनसतांस्वतःसिद्ध । मौनमुद्रेंराहिले ३२ तुह्यांनरतनुप्राप्त । वयस्कअसतांकांविरक्त । वयधर्मनसतां
सन्यस्त । व्यर्थभोगेंवैराग्य ३३ ऐसैंहोतांसंभाषण । आचार्यवदतेझालेवचन । आजपामूनचतुर्दशदिन ।
होतायेईनयेस्थळी ३४ तेथूनआचार्यकरितीगमन । सर्वेसमुच्चयबहुद्विजजन । निगूढशिवालयपाहून । येतीनि
वांतएकांती ३५ सर्वेअसतीशिष्यसंभार । सत्वरआणविलीनिंविपत्र । एकवटकरोनिसर्वत्र । किसलयशय्यार
चियेली ३६ काशीचाअमरनृपविरुयात । तयातेंस्त्रियाचौदाशंत । तोमृत्युपात्रलाअकस्मात । तंवतोभिरवत
जातसे ३७ तयादुरोनिआचार्यलक्षित । आचार्यशिष्याआज्ञापित । प्रगटनकरागुह्यगुप्त । मौनमंत्रस्वीकारा ३८
आज्ञावचनीं गोविलेसमस्त । तुह्मीचतुर्दशदिवसपर्यंत । प्रासादकपाटेंनकरामुक्त । वार्तागुप्तअसोंद्या ३९ मगयोग

१ मीष्माचार्य. २ श्रीशंकराचार्य. ३ स्वतां. ४ बढबढ करणें त्यास वाचाळ अशी संज्ञा आहे. ५ वायका.

अ०

॥२७॥

॥४॥

बळंकळून । राजदेहीप्रवेशलेजाण । अमररायाचादेहपरतलाप्राण । तोआनंदनवर्णवे ४० जेविनिद्रिस्थहो
 यजाग्रत । तेविउठिलातो नृपनाथ । प्रजाप्रधानआनंदभरित । तेंसुखअद्भुतसमस्तां ४१ जेविहतप्राणासुधा
 पान । कींअवर्षणीवर्षेधन । कींदुष्काळींमिष्टान्न । क्षुधितातेंप्राप्तपै ४२ मंगळतुरेमंगळाक्षता । विप्रवोपिती
 नृपाचेमाथा । शर्करावांटितीसमस्तां । जितवणक्रमक्रियाही ४३ भूपसिंहासनीं आरूढोन । याचकांशोपीविपुळ
 धन । हरिद्राकुंकुमस्रक्चंदन । गौरविल्यासौभाग्या ४४ अंतःपुरीपातलानृपवर । स्त्रियांसीआनंदनिर्भर ।
 तोसुखाचासुखसमुद्र । उचंवळलासमुद्रपै ४५ कायावाचाआणिमन । नृपावरोनिकरितीसांडग । सप्रेमैध
 रितीतयाचेचरण । क्षेमालिंगनपैदेती ४६ चुंबनमैथुनकीडाविलास । तोकितीवर्णावावीभत्सरस । एवंकामशा
 स्त्रांचासारांश । अनुभवघेतविषयांचा ४७ अष्टभोगस्त्रियादेक । दिननिशीभोगीविषयसुख । हास्यगीतनृत्य
 कौतुक । यथासुखेंकोडती ४८ इकडेदिनावधीहोतांपूर्ण । आचार्यहोतीसावधान । अकस्मातकपाटेंमुंकहोऊन ।
 वाहेरयेऊनउभेपै ४९ तंवझालाजयजयकार । परमआनंदलेधराभर । सर्वेचिष्ट्युपावलानृपवर । हाहाःकार
 माजला १५० पुन्हांआचार्यजाऊनतेथे । वादभिन्नामागतीत्याते । मंडणमिश्रमयाभीतचित्त । सरस्वतीतेंप्रा
 र्थिलें ५१ कुंभांतूनअंतरपाटांतरी । वदलीविधिजातेअवसरि । पुन्हांयेऊनियेमंदिरी । काययशजोडिसी ५२
 ऐकोनसक्रोधझालेपोटी । पडदाउचलोनउठाउठी । वेणीधरोनिवाममुष्टीं । सव्यहस्तीपादुका ५३ द्वागतीनीच
 गृहीकरोनिवास । करिसीरंडेवेदन्हास । तूंअनुसरोनिनास्तिकास । अनाचारकरविमी ५४ रेंरेआचार्यह्मणसी
 ज्ञानी । पादुकाप्रहारकामजलागोनी । तूंस्वयेंसन्यस्तअसोनी । स्त्रीस्पर्शकरणेंहेनिंद्य ५५ उचितानुचितवि
 चारिती । अद्वेष्टपणेंअसावीवृत्ती । सत्वस्थसमाधानधरीस्थिती । निंद्यव्यअयोग्य ५६ यावरीआचार्यबोल
 त । निंद्यमार्गउच्छेदनार्थ । धर्मस्थापकपातलींयेथे । पाषाणमार्गमोडीन ५७ तूंनिंद्यगृहीवासक

ना. ३०.

॥५॥

रोन । भ्रष्टकरिसिस्वधर्माचरण । तरीतूवेईशापवचन । नीचगृहीवाप्तकरिसी ५८ यावरीवदेवदमोता । माझा
हीशापघेईजाता । जेविवियोगकुंभसुता । वाराणशीचापैझाठा ५९ तरीतुजेंदेहावसान । कैकटकदेशींपावशी
निधन । हेचिमानसींधरीखूण । सत्यसत्यत्रिवाचा ॥ ६० ॥ आचार्यउवाच ॥ श्लोक ॥ वासनायदिभवेत्फळ
दात्रीमामकंनगरमेवहिकाशी । व्यापकोयदिभवेजगदीशस्तारकंकिमपिनोपदिशेन्न ॥ १ ॥ ॥ टीका ॥ जेथें
वासनाअसेनिश्वळ । तेंचिप्राप्ततयाफळ । हानिश्चयअसतांअढळ । तरीतेचिकेवळअविमुक्ती ६१ जोजगदा
त्माजगव्यापक । तोचिजगदीशजगतारक । तरीतोचिदेणारमोक्षमुख । तोकेविवेगळामजहुनी ६२ तंवशार
दापावलीअंतर्धान । नास्तिकग्रंथबुडविलेसंपूर्ण । कांहीरसिलेकार्याकारण । अमरादिकइत्यादी ६३ नास्ति
कांचापराभव । करोनिआचार्यपावलेजय । स्वधर्माचेंवैभव । प्राप्तझालेंसमस्तां ६४ व्याघ्रगजंभयपृष्ठंजरी ।
तरीनजावेंजैनमंदिरीं । आचार्यआज्ञाअद्यापवरी । संरक्षितातीसर्वही ६५ आचार्यपूजनअर्चननमस्कार ।
पूजूनकरितीवारंवार । विप्रजोडूनउभयकर । स्तुतिस्तोत्रेंस्तविताती ६६ असोकांहींदिवसलोटांजाण ।
आचार्यकरितीभिक्षाटण । तोंअकस्मातविप्रसदन । मार्गीजातांदेखिलें ६७ विप्रस्त्रोकटींबाळक । नामजया
चेंहस्तामलक । लावण्यसगुणसुरेख । योमभ्रष्टलक्षिला ६८ आचार्यपाहोनितयाप्रती । पुसतेझालेपरमप्री
ती । तुझीनिरखोनियावृती । संतोषचितीउदेला ॥ ६९ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ कस्त्वंशिशोकस्यकुतः
समागतःकिंनामतेत्त्वंकुतआगतोसि । यद्यन्मयोक्तंवदचार्भकत्वंमत्प्रीतयेप्रीतिविवर्द्धनोसि ॥ १ ॥ टीका
कोठीलवाळाआहेसकोण । कोठोनिआलासिकोठेंगमन । कोणाचापुत्रतवनामाभिधान । वदेवचनयथार्थ
७० तुझेंएकावयाउत्तर । माझेश्रवणपरमआतुर । तूतेंपाहावेंनिरंतर । हर्षेंअतिस्नेहाळा ॥ ७१ ॥
॥ हस्तामलकउवाच ॥ श्लोक ॥ ॥ नाहंमनुष्योनचदेवयक्षोविप्रोपेनक्षत्रियवैश्यशूद्रः । नब्रह्मचारी

च०

॥२७॥

॥५॥

नगृहस्थोवनस्थोभिक्षोहमात्मानिजबोधरूपः ॥ १ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ नवहेमनुष्यदेवयज्ञविप्र । नवहेक्षत्रि
 यवैश्यशूद्र । नब्रह्मचारीगृहस्थयतिवर । मीअगोचरकूटस्थ १७२ जेवीजगच्चेष्टवीभास्कर । तेविआत्माभी
 निरंतर । इंद्रियद्वारीव्यवहार । मनादिइंद्रियचेष्टवी १७३ इंद्रियोपाधिसमस्त । जयामाजीपावलेअस्त ।
 तोहिआत्माओतप्रोत । सबाह्यत्वेसंचलो १७४ जयाचियेमहाश्रय । मनादिवर्ततीइंद्रिय । कसीप्रवर्ततीआपु
 लेचिविषय । अग्निस्सूर्यसामपै ७२ तैसेस्वरूपअचंचळ । प्रबोधमात्रेसुखाढळ । जेवर्णव्यक्तीहूननिराळ ।
 तोचिनिश्चयस्वरूपमी ७६ जेविआदर्शीप्रतिभास । कायभासावेगळादिसे । तेविमीबहुमतीप्रकाश । मृषा
 जीवित्वशीवमी ७७ ॥ ॥ आचार्यशंका ॥ ॥ प्रत्यक्षतुझादेहविभास । यासचक्षणसीअविनाश । त्याअ
 विनाशाचासारांश । कांहीवदेस्त्रेहाळा ७८ ऐकोनआचार्यशंकाउत्तर । हेलावलातोज्ञानसमुद्र । परमहर्षहोऊ
 निनिर्भर । कायवचनबोलत ७९ जसाजगासिजागवीसूर्य । तेविअंतःकरणचतुष्टय । चेष्टकतोचिमीमनस्वय ।
 इंद्रियराहाटीत्यापरी ८० मीआत्माअलिप्तसर्वकाळ । जेविजळीअसक्तकमळ । कींनिरोळअमळसोज्वळ ॥
 तेविवेगळामीअसें ८१ परिसेआचार्यायतिपर्या । मीतूंपणहाभेदवाया । गुरुशिष्यत्वद्वैतउभया । परीअभेद
 जयापरी ८२ शंकरेचेअनेकपदार्थ । परीतेसबाह्यमिष्टहोत । कींअलंकारीसुवर्णव्याप्त । तेविआत्मत्वआहेपै
 ८३ जेविउदकींबिवेगभस्ती । तेविवेगळीअलिप्तस्थिती । पाहूंजातांकूटस्थी । भेदवृत्तीनसेची ८४ परिसो
 नियांघाळभाषण । परमप्रियकौतुकवाण । सरूपहोऊनअंतःकरण । धन्यधन्यह्मणताती ८५ हस्तामल
 काचेज्ञानेकरून । आचार्यपावलेसमाधान । पाहाअष्टवर्षांचाशिशुसान । प्रश्नोत्तरींतोपवी ८६ चतुर्दशवा
 क्याचाश्लोकार्थ । इतिहासकरितांवाढेलग्रंथ । यापरीटीकासमस्त । श्रीएकनार्येपैकेली ८७ जेविशुक्तिकेमा
 जीमुक्तांफळ । परीशुक्तिकानजाणेकेवळ । तेविजननीसभासेवाळ । करतळामळज्ञानजया ८८ यास्त

१ सूर्य. २ सारखे. बरोबरी ३ नाशरहित. ४ ज्ञानरूपी समुद्र. ५ आकाश. ६ साखर. ७ जोड. ८ सोने. ९ मोत्ये.

ना.ली.

॥६॥

वतयाचेंनामाभिधान । आचार्यठेवितीपरीक्षुन । हाहस्तामलकजगन्मान्य । योगभ्रष्टप्रगट्ठा ८९ जन्मा
दारम्यवर्तणूक । सांगूठेलेमाहेजनक । आचार्यार्तेपरमकौतुक । ऐकावयाआतुरपै ९० वदतीझालीजन्मका
ळ । कोहंशब्दैकरीकोल्हाळ । सोहंभावेहास्यस्वलीळें । उभयत्यागेस्वानंद ९१ मातेनेस्तनदेतांकाचित्ध्यावे ।
नदेतांचिस्वस्थअसावे । समाधीसुखाचेंवैभवा । जडभरतन्यायेशिरोनी ९२ जोजन्मोनियांआपण । सोहंश
ब्दीधरीमौन । मगकोहंभावेकरून । कोणरुदनकरीपै ९३ प्राणहतजरीह्मणावेपाहे । तरीनामाग्रदृष्टीराहे ।
पिंपीलिकादंशकरूं पाहे । चळणवळणनसेचो ९४ नानामतांचेत्रिविधजन । तर्ककरितीविचक्षण । परीकोणा
चेंहीअनुमान । सिद्धीनपवेकदाही ९५ जोजन्मोनियांपाही । जन्मकाळींचविदेहो । ह्मणेमीमुळींचजन्मलो
नाहीं । मजमृत्युनाहींकल्पांती ९६ मजकैचेंजन्मकर्म । मजकैचावर्णाश्रम । तयाचेंजाणतीवर्म । तत्ववेतेक
चितसे ९७ तेजपाहातांदैदीप्यमान । त्याअवलोकितांतन्मयमन । हरपोनिजायभूकताहान । परीविक्षिप्तन
सेतो ९८ सदासर्वदांमातापिता । दिवानिशीवाहातीचिंता । जननीह्मणेहेविधाता । स्वसंचितालिहिलेपै ९९
अष्टवरुषांचाझालाकुमर । परीमुखेंनवदेवर्णोज्ञार । पाहूनजनकचिंतातुर । वतेंबंधकेवीकरावा २०० तोह्मणे
वटूंजरीवचन । तरीमाझेकरितीउपनयन । मीवेगळावणाहून । धरीमौन्यवाहेतुज १ आचार्यवदतीजननी
जनका । प्रपंचीहाअयोग्यवेडामुका । हापरमार्थीपरमनेटका । करासुटकापैयाची २ तुह्यासभासेहाअज्ञान ।
यासनजाणतीहेप्राकृतजन । हाकरावामजअर्पण । तेमान्यमानलेंसमस्तां ३ जन्मोनिमौनीमौनअवलंबिलें ।
परीआचार्यदर्शनैवेदांतबोले । सुरगुरूहूनवक्तृत्वकेलें । हेहीऐकिलेंसर्वांनी ४ मगआचार्यकरवितीमौजीवंचन ।
सर्वेचिकरविलेंसन्यासग्रहण । आपणासर्वेचेऊन । जातेझालेतेथूनी ५ अग्रपूजाव्यासाधिकार । स्वयेंदेती
श्रीशकर । तोचिसांप्रदायअद्यापवर । पृथ्वीधरअसेपै ६ आचार्यानिघालेतेथुन । पुढेंदेखिलेंकासारदुका

अ०

॥२७॥

॥६॥

न । द्वारप्रदेशीयेवून । नारायणहणताती ७ तंववदतेझालेरसकर्ते । कांचकढयाअसतीतेथें । आमुचीकुडुबें
 नगरांत । असतीपैंस्वामिषा ८ जगदुरुहणतीतत्वतां । तेचभिक्षादेइकांआतां । येरतेसंकोचोनिचिंता । ह
 णतअनुचितनिंयहें ९ रसोवैविष्णुहणून । भिक्षाद्यावीकहूंग्रहण । तुळीसर्वथाअनुमान । नकरावाममाज्ञा
 १० विग्रहदेखोनिंतयानी । सांडसेदवीधरोनी । भरोनिआणिलीतयेक्षणी । पुढेंपाणीवोढविला ११ नारायण
 हणोनिपान । आचार्यकरितीस्वयेंआपण । जेविंगंगोदकशीतळजीवेन । तेविप्राशनपैंकेठें १२ आश्चर्यपाहून
 नारीनर । हणतीहाप्रत्यक्षश्रीशंकर । समुद्रमंथनीविषदुर्धर । भक्षिलेंपाहापैंहेंद्रें १३ मार्गेअसतीउभेशिष्य ।
 आचार्यहणताध्यारेपीयूष । सर्वपळालेचतुर्दिश । देहलोभेंकरूनी १४ तंवनिऊअसतीशिष्यचारी । तीही
 हस्तपसरिलेतेअवसरी । ग्रासघालितांवदनांतरी । अमृतापरिसमिष्टतें १५ पाहूनत्वांचानिश्चय । परमसंतो
 पलेआचार्य । चतुर्दिशमठाधिवर्य । स्थापितेझालेजगदुरु १६ पूर्वमठतोजगन्नाथपुरी । दुजामठश्रीरामेश्व
 री । तृतीयमठद्वारकेमाझारी । बदरिकाश्रमचौथापैं १७ असोदिग्विजयकेलासमस्त । सत्कीर्तिपृथ्वीवळयां
 कित । आज्ञाध्वजजयाचामिरवत । धर्मस्थापककलियुगी १८ जेविनिक्षत्रीकरीरेणुकाकुमर । कींपराशरेंरा
 क्षससत्र । कींजन्मेजयेंसर्पसत्र । केलेंपूर्वीपैंजैसें १९ केलेंनास्तिकांचेंनास्तिक । स्वधर्मस्थापिलाआस्तिक । क
 रोनिगोद्विजांचेंस्वास्थिक । निगमस्थापकआचार्य २० उदयहोतांचंडकिरण । नक्षत्रेंजातीवितळोन । तेवि
 दिगंतरींपळतीजेन । आचार्यभयेंतेकाळीं २१ गुर्जरदेशीनगरपट्टण । तेथेंराहिलेकांहींलपोन । सदराजसिंह
 नृपनंदन । राज्याधिकारीपैंतेथें २२ विश्वासेंदेऊनआश्वासन । लक्षावधीचेंकेळेंरक्षण । तेंआचार्यातेंझालेंश्र
 वण । तंवतेथेंचिपातले २३ रायासिजाणवतांमात । श्रीशंकराचार्यपातलेयथें । भूपसामोराजाऊनतेथें । स
 न्मानसत्कारकेलापैं २४ तंवआचार्यवदतीभविष्योत्तर । रायारक्षीआपुलेंनगर । उदईकउदयहोतांउदकेंसम

नाली०

१.७॥

ग्र । बुडोनजाईलानिश्चये २५ ऐकोनिरावर्चितातुर । ह्मणेकायकरावाविचार । कल्पांतबोढवलादुस्तर । सको
पईश्वरआजिपै २६ विचित्रईश्वरीमायेचाखेळ । सर्वेचिप्राप्तझालाप्रातःकाळ । अकस्मातजळकळोळ । प्रवा
हतुंबळफुटला २७ परमखळबळिलेंसमस्तनगर । भयाभीतहोतीनारीनैर । एकचिझालाहाहाकार । महाश
ब्दमाजला २८ राववळंधोनीउपरीवरी । कितेकचढिळेमाडियागोपुरी । झालीसजळसमग्रनगरी । प्रळयकाळ
बोढवे २९ नास्तिकांचेवृंदसकळ । रायानिकटसर्वकाळ । नृपावेगळेअळुमाळ । कदांनहोतीपैतेथें ३० जळ
संघाटवेगबहुत । उदकआलेंराजालेंयांत । उपरीवरीलाटाउसळत । महाअनर्थतेकाळी ३१ नाविकअसेनौका
बहुत । प्रगटझाल्याअकस्मात । शिवचरित्रपरमाद्भुत । ब्रह्मादिकांनेगवे ३२ सर्वांसझालापरमानंद । ईश्वर
अनुकूलस्वसिद्ध । पाहूनसुखावलेदुर्मद । परीपरिणामगुप्तकळेना ३३ कींगोरियाचेंगायन । हानीपावतीजे
विहरण । कींगळीआमिषगिळितांमीन । कींदीपपतंगश्यापरी ३४ तंवत्याद्रोमिकादेखोनबहुत । संतोषपाव
लेजैतीसमस्त । आरोहणकरितेझालेनार्थेत । परीपुढीलघातनेणती ३५ देहलोभेंतेनास्तिक । लक्षावधीमा
नोनिसुख । तयांमृत्युपाचारीदेख । परिणामदुःखटळेना ३६ जळाच्यालाटानभीउसळती । वाटेआकाशा
तेंक्षेमदेती । येरयेरांकवळिती । परमाकोशेंकरूनी ३७ तोंजळावर्ताचासंघाट । सर्वहीलागतीमृत्युवाट । नौ
काहोऊनिएकवंट । अकस्मातबुडाल्या ३८ काळेंपसरोनीवदन । लक्षावधीचेघेतलेंअवदान । जतीमात्राव
लेनिधन । इतरजनतेवांचले ३९ कैच्यानौकाकैवेंजीवन । सर्वहीइंद्रजाळतेविस्वप्र । आश्चर्यकरितीनगर
जन । विचित्रविंदानदाविलें ४० भूपयेवोनिबद्धहस्ती । आचार्याचीकरीस्तुती । ह्मणेधन्यधन्यअगाधकीर्ती । जे
धन्यकीर्तीझाली ४१ पहातयास्थळाप्रती । लाखोखाडअद्यापीवदती । तेथेंनास्तीकबुडालेनिश्चिती । अद्यापीपाहा
तीजनसर्व ४२ शिवलिंगस्थापूनतेथें । आचार्यगेलेउत्तरपंथें । स्वधर्मस्थापूनबदरिकाश्रमार्ते । जातेझालेसंतोर्वे ४३

अ०

॥२७॥

॥७॥

इकडगारक्षदशमादश । पारुषनाथपातलसारस । तणानवादलरहस्य । श्रावकाचेसवहा ४४ ह्यगषड्दशनासव
 ढानिश्चित । तरीतयाचाकेलानिःपात । अहिंसकहिंसानेनस्न । केलीनिश्चितआचार्य ४५ सेवडेपाहूनदुर्ज
 य । आचार्यपावलेपरमजय । विशेषज्ञानेज्ञानवर्य । अधिकाराऐश्वर्यभूलोकी ४६ यावरीवदतीगोरक्षसमर्थ ।
 तुळीराहनिपैनिवांत । अवलोकावेभगवंतचरित्र । जेंजेंहोईलपुढारी ४७ गुप्तवेषीशोघ्नगतीसी । गोरक्षपातले
 वाराणशीसी । विश्वेश्वरावंदूनिभैरवासी । क्षेमालिंगनवदताती ४८ आदिअनादिषड्दर्शन । त्यांतसेवड्याचें
 केलेंहनन । तीर्हीस्वेधर्मसोडिलाह्मणुन । केलेंकळपावले ४९ मुळींऋषभदेवाचेंशापवचन । तेणेंचितेपावलेनि
 धन । कांहींराहिलेयाकारणें । क्षेत्रपाळासरक्षी ५० अवश्यह्मणोनिकाळभैरव । गोरक्षाचाकेलागौरव । गोर
 क्षआणिदत्तात्रेय । गौरक्षगुल्मीपातले ५१ श्रीकाळभैरवाचेपुढारी । गोरक्षटेकडीअद्यापीवरी । यात्रावंदितो
 निर्धागी । गोरक्षस्थळतेंअनादी ५२ असोदिग्विजयकरोनिक्षिती । आचार्यपातलेकाशीप्रती । भैरवेंप्रेषिऊं
 देवतेप्रती । ज्ञानपरीक्षार्थपैतैथें ५३ ॥ श्लोक ॥ कदाचिच्छंकराचार्यःश्रीमत्काशीपुरींययौ । तस्यज्ञानपरी
 क्षार्थैकश्चिद्देवःसमागतः ॥ १ ॥ चांडालरूपिणंदृष्ट्वागच्छगच्छेतिचाब्रवीत् । एवंब्रुवंतमाचार्यसदेवःपुनरब्रवीत्
 ॥ २ ॥ टीका ॥ सहजआचार्यपातलेगंगातटी । तवसंकीर्णमार्गपरमनिकटी । तोंअकस्मातचांडालदृष्टी ।
 सन्मुखयेतांदिखिला ५४ कुञ्चितकुश्वळअमंगळमळिन । कुरूपकृशकृष्णवर्ण । जेविश्रियाळगृहीपंचेवदन ।
 येताजाहलाज्यापरी ५५ दूरसमोरत्यादेखून । जाजाह्मणतीतिरस्कारोन । तवछायातवभाषण । विलोकश्रव
 णनकरावें ५६ ॥ श्लोक ॥ अन्नमयादन्नमयमथवाचैतन्यमेवचैतन्यात् । यतिवरदूरीकर्तुंवांछसिकिंब्रूहिगच्छग
 च्छेति ॥ ३ ॥ टीका । हादेहअन्नमयकोशमयमनोमय । यापंचक्रोशांचाविग्रह । जेंजगद्व्यापकचैतन्यहोय ।
 तरीधिकारकरिसीकोणाचा ५७ दूरीह्मणसीजरीदेहातें । तरीभेदकायउभयतनूतें । जरीदूरीकरिसीचैतन्यातें ।

ना.ली.

॥८॥

तरीतेव्याप्तसबाह्य ५८ सर्वखल्विदं ब्रह्म । हाश्रुतिमुखेनिश्चयनेम । श्रेष्ठाभाचार्यावाहासीभेदभ्रम । केविवर्धने
णसी ५९ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ किंगंगां बुनिबिंबितेवरमणौचांडालवाटीपयःपूरेवांतरमस्तिकांवनघटीमृत्कुंभयो
वांबरे ॥ प्रत्यग्वस्तुनिरंगसहजानंदावबोधां बुधौविप्रोऽयं श्वपचोयमित्यपिमहान्कोयंविभेदभ्रमः ॥ ४ ॥ टीका ॥
कींगंगांबुबिंबलाअंबरमणी । तोचिश्वपचवाटिकाजीवनी । तेविआह्वाआब्रह्मभुवनी । तरीभेदमानिसीकिमर्थ ।
२६० कीकनंककलशींगंवाच्य । आणिमृन्मयांतपरमनिर्ध । वस्तुताआकाशस्यासिद्ध । अभेदपगज्यापरी ।
२६१ महानश्रेष्ठतुंहणविसी । तरीभेदभ्रमकांतुजपासी । हाचांडाळहाद्विजऐसी । हीद्वैतबुद्धीकेविपां २६२
तुजब्राह्मणाचाअभिमान । तरीभीकरितोत्तुतेप्रश्न । अष्टौविकल्पीसमाधान । करीमाझेंसुजाणा २६३ प्रथममु
ख्यचारवर्ण । त्यांतश्रेष्ठत्वब्राह्मण । ज्ञानकीजीवकीदेहीकीवर्ण । धर्मज्ञानकीपांडित्य २६४ जीवब्राह्मणह्मणती
जरी । तरीजीवमृष्टीचहेनिर्धारी । चांडाळादिदेहधारी । ब्राह्मणकैसेनितेहोती २६५ देहब्राह्मणह्मणतांजाण ।
तरीनैश्वर्यपावेनिधन । तयादेहाकरिसीदहन । तेथेंसंशययेतसे २६६ वर्णब्राह्मणजरीनिर्दोष । तरीवर्णअसती
अष्टादश । श्वेतरक्तपीतकृष्णभास । तेवर्णकेविब्राह्मण २६७ मूळमुख्यचारवर्ण । स्वच्छश्वेततोब्राह्मण । रक्त
तोबाहुकंजाण । पीतवैश्यशूद्रकृष्ण २६८ अनेकवर्णबहुअसती । तरीरंगेंब्राह्मणकदांनहोती । जरीह्मणसी
ब्राह्मणयाती । तरीनीचयोनींतसंभवे ६९ महर्षीऋषीऋरीश्रवण । मातंगशृंगीकौशीकजाण । वसिष्ठवि
श्वामित्रवादरायण । कुशस्थगौतमश्रेष्ठजो २७० धीवरीपासावझालेजनन । तोचिस्वयंव्यामभगवान । ह
रणीमर्भशुक्तिकेतून । ऋष्यशृंगजन्मला ७१ उर्वशीचेगर्भजठरी । उद्भवेवसिष्ठानिर्धारी । उत्पन्नकलशींग
र्भवोवरी । अगस्तीऋषीजन्मले ७२ मातंगीचेगर्भपुटांत । मातंगऋषीपरमविख्यात । तरीब्राह्मणनि
श्चित । नव्हेनिश्चयजाणपां ७३ जन्मतांचितोशूद्र । संस्कारेतोद्विजवर । वेदाभ्यासीतोचिविप्र ।

अ०

॥२७॥

॥८॥

१ सूर्य. २ सोने. ३ माती. ४ वाईट ५ माहार ६ ब्राह्मण. ७ अठरा वर्ण. ८ ब्राह्मण क्षत्रिय वैश्य शूद्र हे चार वर्ण. ९ क्षत्रिय.

ब्रह्मजाणतोब्राह्मण ७४ ॥ ॥ आचार्यउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषुस्फुटतरायासंवि
 दुर्जंभतेयाब्रह्मादिपिपीलिकांततनुषुप्रोताजगत्साक्षिणी ॥ सैवाहंनचवश्यवस्त्वितिदृढंप्रज्ञापियस्यास्तित्वेत्तचां
 डालोस्तुसतुद्विजोस्तुगुरुरित्येषामनीषामम ॥ ५ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ जोजाग्रतीस्वप्नसुषुप्तिषुसाक्षिणी । ते
 स्फुटतराप्रणवरूपिणी । तेब्रह्मादिपिपीलिकाव्यापुनी । चिद्रूपिणीचिश्शक्ती ७५ तेज्ञप्तिमात्रीजोनिमग्न । शु
 द्धहोअथवाब्राह्मण । तयाचेनमस्कारीनचरण । वारंवारमस्तकीं ७६ दृश्यादृश्यमीकाण । हेंहीजयानसेस्मर
 ण । हीदृढप्रज्ञासम्यक्ज्ञान । त्यासिंशरणअनन्यमी ७७ तोद्विजअसोकींचांडाळ । गुरुरूपचिकेवळ । त
 याचेपदीनिश्चळअढळ । बुद्धीअचळहेभाजी ॥ ७८ ॥ ॥ आचार्यउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ब्रह्मैवाह
 मिदंजगच्चसकलंचिन्मात्रविस्तारितंसर्वंचैतदविद्ययात्रिगुणयाशेषंमयाकल्पितम् ॥ इत्थंयस्यदृढामतिःसुखतरे
 नित्येपरंनिर्मलेचांडालोस्तुसतुद्विजोस्तुगुरुरित्येषामनीषामम ॥ ६ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ जोब्रह्मानंदीझाला
 लीन । तयाकैचेंदृश्यभान । जर्नीविजर्नीपाहेसमान । त्रिगुणरहितहोयजो ७९ जोआत्मत्वपाहेजगती । तया
 चीअसोदांहीनजाती । तेंथेंमाझीनिश्चळमती । तोगुरुभूतींवदितो ८० जेनिरंतरब्रह्मप्रकाशघन । जेंअद्वैत
 स्वरूपसंपूर्ण । ऐसेंजयाचेंशांतमन । तयासेनमनसद्रविं ॥ ८१ ॥ ॥ आचार्यउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥
 शश्वन्नश्वरमेवदृश्यमखिलंनिश्चित्यवाचागुरोर्नित्यंब्रह्मनिरंतरंविमृशतानिव्याजशांतात्मना ॥ भूतंभाविचदु
 ष्कृतंप्रदहतासंचिन्मयेपावकेप्रारब्धायनिवेदितंस्ववपुरित्येषामनीषामम ॥ ७ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ जोअनि
 त्यातेंनित्यपाहे । गुरुवचनानुभवप्रत्यय । त्याचाउर्वरीजोद्विदेह । अर्पिताहोयप्रारब्धा ८२ भूतभावीर्जीदु
 ष्कृत । जोज्ञानानळेंदग्धकरित । अखंडस्थसमाविस्थ । तयाप्रणिपातपैमाझा ८३ हेंजगच्चिन्मात्रविस्तारि
 त । स्वयंब्रह्मचिजोभावित । जोत्रिगुणअविद्यारहित । ब्रह्मैवाहोसमदृष्टी ८४ जयाचाश्रीगुरुवचनीनिर्धार ।

ना.ली.

॥९॥

दृश्यपाहेहक्षणमंगुर । ऐसेनिश्चयदृढांतर । तोसहुहृत्यानमूं ॥ ८५ ॥ अचार्यउवाच ॥ ॥ श्लोक ॥ या
तिर्यङ्मरदेवताभिरहमित्यंतःस्फुटादृश्यतेयद्भासाहृदयाक्षदेहविषयाभांतिस्वतोचेतनाः ॥ तांभास्यैःपिहितार्क
मंडलनिभांस्फूर्तिसदाभावयन्योगीनिर्वृतमानसोहिगुरुस्त्येषामनीषामम ॥ ८ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ तिर्यक्
देहादिनरदेव । दृश्यतेनैश्वर्यसर्व । भासाभासमानीनिश्चय । तोगुरुवर्यवंदिला ८६ जेआत्मिकप्रभास्वतःसि
द्ध । तयाबुंधीदेहविषयाहिजलद । तेंस्फुरतसदास्वसंवेद्य । याउपाधीभेदनसेची ८७ तयास्वस्वरूपीयोगी
जन । मनोन्मनीसंलग्ननिमग्न । तेसमरसीझालेसलीन । तयासीनमनसद्गर्वे ॥ ८८ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ य
त्सौख्यांबुधिलेशलेशितइमेशक्रादयोनिर्वृतायच्चितेनितरांप्रबोधकलनेलब्ध्वामुनिर्निर्वृतः ॥ तस्मिन्नित्यसुखां
बुधौगलितधीव्रह्मैवब्रह्मवित्तयःकश्चित्ससुरेन्द्रवंदितपदोन्नमनीषामम ॥ ९ ॥ ॥ टीका ॥ ॥ ज्यासुखा
ब्धीचालेशलेश । शक्रादिहोतीनिर्जराधीश । जेत्यासौरूपसिंधुसमरस । त्यावंदितीइंद्रादी ८९ ज्यासच्चित्सु
खनिरंतर । प्रशांतजयाचेंअंतर । तोद्विजहोकांइतर । जोनिर्वृतवंच्यात्रिलोकी ९० जोचित्सुखाचाउदधी ।
तेथेविषयतरंगकैचीउपाधी । ऐसीजयाचीदृढबुद्धी । तोब्रह्मानंदीनिमग्ननांदत ९१ ऐसेचिन्हीजोमंडित । त्या
सिसाष्टांगप्रणिपात । तोद्विजकांअंत्यजहोत । तोजीवन्मुक्तवंच्यपें ९२ होकांश्वपचअथवाश्रेष्ठवर्ण । तयामिमा
झेशिरसानमन । तोगुरुरूपचित्रिवारवचन । मीअनन्यशरणत्या ९३ यापरीझालाअनुवाद । आचार्यझा
लेपरमसद्गद । रोमांचस्फुरणगार्त्रीविशद । बद्धहस्तेवंदिती ९४ परमविस्मयविस्मयचिर्ती । विचारकरितां
येव्यक्ती । कोणीअंशधारीनिश्चिती । मजप्रतीतीवाणली ९५ तोंनिमिषनलगतांचिजाण । देवतापावलीअंतर्धा
न । आचार्यआश्चर्यहोउन । चकितहोऊनिराहिले ९६ विचारूनपाहातांअंतःकरणी । हीतोकाळभैरवाची
करणी । ममतात्कालबद्धपाणी । क्षेत्राधीशानमीतसे ९७ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ देवराजसेव्यमानपावनाघ्रिं
कजंव्यालयज्ञसूत्रमिंदुशेखरंरुपाकरम् ॥ नारदादियोगिष्टुंदवंदितंदिगंबरंकाशिकापुराधिनाथकालभैरवंभजे ॥

न.

॥२७॥

॥९॥

॥ टीका ॥ ॥ यापरीआचार्यस्तोत्रस्तावित । श्रीभैरवासिकरोनिप्रणिपात । जोहेंअष्टकउच्चारित । सिद्धी
तिष्ठतअष्टही ९८ मगतेधूनिकरितीशीघ्रगमन । वेऊंजातीपार्वतीदर्शन । तंवतेंरिक्तसिंहासन । अन्नपूर्णाअट्ट
इयपैं ९९ सर्वेचिध्यानस्थमानसमती । जानेझालेकैलासाप्रती । तेथेंवंदिलाश्रीपशुपती । परीदेवीदृष्टीसीदि
सेना ३०० तंवकर्पूरगौरगौरीवर । वदेनीलग्रविगंगाधर । तुवांवागमार्गउच्छेदिलासमग्र । यास्तवरुष्टमृडानी
१ तुवांजाऊनअंतःपुरी । भवानीप्रार्थितीजरी । मगसुप्रसन्नहोऊनअंतरी । वरदेईलइच्छित २ ऐसेवदतांम
दनदहन । आचार्यनिघालेतेधून । जातांनिगूढद्वारांतून । तंवशक्तिहरणझाल्या ३ सर्वेचिशक्तिआकर्षण ।
शरीरग्लानआननम्लान । उभवडोळांउरलाप्राण । कांहीत्राणअनेना ४ गिरिजावदेतेअवसरी । कानयेववेये
थवरी । आचार्यह्मणममगात्री । मीशक्तिहीनअशक्त ५ पुनरोतरींहिमनगवाळी । त्वांशाक्तमार्गउच्छेदिलास
कळी । अद्यापीशक्तीइच्छितीयेकाळी । किमर्थहायतिवरा ६ हावौद्धअवतारअसतांकळीत । तुवांउच्छेदि
लेंवौद्धमत । जेमदुपासकनिःसीमशाक्त । निर्भत्सिलेंत्वांतयातें ७ आचार्यपाहूनगताभिमान । भवानीहोऊन
सुप्रसन्न । ह्मणेतैरावीपायरीयेधून । तेथीलश्लोकअवलोकी ८ भवानीसकरोनिनमन । आचार्यनिघालेतेधून ।
श्लोकवाचीअंतःकरण । समाधानपावला ९ तोचिश्लोकपाहूनप्रमाण । श्रोतींकरावेंएकाग्रश्रवण । हेंमूळपीठपूजे
सकारण । मंत्रराजश्रेष्ठहा १० ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ श्रीनाथादिगुरुत्रयंगणपतिंपीठत्रयंभैरवंसिद्धौबंबडुकत्र
यंपदयुगंभूतीक्रममंडलम् । वीरेचाष्टचतुष्टपष्ठनवकंवीरावलीपंचकंश्रीमन्मालिनिमंत्रराजसहितंवंदेगुरोर्मंडलम्
॥ ११ ॥ ॥ टीका ॥ हाश्लोकार्थकरितांविस्तार । ग्रंथीहोईलबहुप्रसर । यास्तवबदलोंध्वनितोतर । श्रोते
चतुरजाणती ११ असोआचार्यकरितीमानसपूजन । परमभक्तीशक्तीआराधन । स्तोत्रमंत्रस्तुतीस्तवन ।
अंबिकेतेंप्रार्थिलें १२ यापरीसपूजिलीगौरी । मगवदतेझालेआनंदलहरी । श्रीचक्रादिअनेकस्तोत्री । जगन्मा
तातोवली १३ आचार्ययेतांस्वदेहाप्रती । अन्नपूर्णेतेंविलोकिती । मगसुप्रसन्नदेखिलीचिच्छक्ती । पार्वतीप्र

तकीर्तप्रत्यक्ष ४ व्यासोक्तअष्टादशपुराण । वदलापरीशांतनव्हेमन । शेवटीयेऊनब्रह्मनंदन । ह्मणेहरिगुणवर्णनक
 रावे ५ भागवतधर्मभमवद्भक्ती । भगवत्परायणधरावृत्ती । विष्णुलीलावर्णीश्रीभागवती । निष्कामत्वेकरूनिया ६
 जोश्रीमत्आदिनारायण । कमळासनादिव्यज्ञान । निरोपिलेंजेनिरोपण । तेंश्रीमद्भागवतचतुःश्लोकी ७ तेंव्यासम
 तीकरोन । विस्तारिलेंजगत्पावन । तेणेंचिपावलासमाधान । सत्यवतीनंदनदस्वयेंजो ८ असोआचार्यैकर्मस्थापिलें ।
 तेणेंकर्मठपणेंकर्माथिलें । भक्तिज्ञानदुरावळें । परमनाडिलेअभिमार्ने ९ अल्पविद्यामदोत्कर्ष । तेणेंपरिणामीब्र
 ह्मराक्षस । दुष्टयोनीअतितामस । क्लेशबहुवसभोगिती १० जेविद्याविनयसंपन्न । तयासींचघडेश्रवणमनन ।
 निजध्यासेंस्मृतिस्मरण । साक्षात्स्मरणेंपै ११ मुख्यअसावीसत्संगती । सत्संगतीनैहोयउपरती । उपरतीनें
 आत्मस्थिती । सुखविश्रांतीपाविजे १२ तरीसत्समागमाचामहिमा । नवर्गवेचिनिगमागमा । परीसद्गदकंठी
 असावाप्रेमा । हेनामगरिमाकलियुगी १३ कलीतनघडेइतरसाधन । मंत्रयंत्रादिआराधन । योगादिपरमकठि
 ण । चंचळमनहोयपै १४ कलीप्रवर्तलादुर्धर । सन्मार्गबुडालासमग्र । धर्मस्थापनादिअवतार । भक्तरूपेंप्रग
 टले १५ इकडेवैकुंठवासीजगजेठी । तंवदर्शनापातलापरमेष्ठी । इंद्रचंद्रादिधूर्जटी । असतीथाटीकर्षाच्या
 १६ सभेवैसलेभक्तवृंद । ध्रुवप्रहादरुक्मांगद । सनकसनंदनशुकनारद । सिद्धसमुदायमिळाला १७ इंदुशेख
 राइंदिरावर । वदेकलिप्रवृत्तीझालीफार । याचीनिवृत्तीकिरासत्वर । निवृत्तिरूपेंप्रगटावें १८ अज्ञानेंवेष्टिलेनां
 रीनर । यास्तवमीहोईनज्ञानेश्वर । सोपानमार्गचतुर्वक्त्रे । स्वयेंसोपानहोईल १९ आविद्येंबद्धझालेप्राणी । या
 स्तवचित्कळाचिप्राणरूपिणी । तेमुक्ताबाईयेमेदिनी । अवतरेलनिजांगें २० उद्धवावदेश्रीभगवान । तुजम्यां
 निवेदिलेंपैभक्तिज्ञान । तेणेंउद्धरीसकळंजन । नामयातूंउपदेशी २१ जेजेजगत्कल्याणकारक । त्यानामाचा
 तूंधारक । तेणेंपावतीविद्वलोक । तेवंचदेखत्रिभुवनी २२ तूंमाझेंपरमलडिबाळ । तुझेपूरवीनअखंडलळे ।

ना.ली.

॥ १॥

सदांसर्वदांसर्वकाळ । तवसन्निधराहीनउद्धवा २३ उद्धवातूंअवधारी । मजसर्वेवृत्तिहावतारी । प्रन्हादझाला
सीनिर्धारी । कुब्जा णिण्णिणी २४ त्रेतायुगीतूंअंगद । कुब्जामंधराप्रसिद्ध । तेचितुह्नीस्वतःसिद्ध । उद्धव
कुब्जाद्वापरी २५ आतांनायाअवतरोन । नाभिकरीजगपावन । कुब्जाहीसर्वेधेउन । जनीहोईलतवमंगे ।
२६ साधुदास्यत्वभगवद्भजन । हेंचिसुरूपकलीतसाधन । तेंचिसाधीआराधन । तयाबंधननसेची २७ जेगुह
अंजनीजनीविजनी । जेनिरंजनीआत्मपूजनी । दिवोरजनीसदाभजनी । तेजनीसज्जनीवंदिली २८ पाहातां
नीचदासीजनी । परीजगज्जीवनयेभोजनी । दुजीअन्यदावितांतर्जनी । तीअन्यत्रिभुवनीअसेना २९ असो
उद्धवह्मणेजगदोद्वारा । कासयाह्याजन्ममृत्युयेरझारा । तवसान्निध्यअसतांगदाधरा । तरीकांगर्भवासआमुते
३० तुझेस्मरणेजन्ममरण । क्षणांतजायवितळोन । शेखीह्मणसीजन्मधेगे । आश्चर्यहेंचिपै ३१ ऐकउद्धवाप्र
त्युत्तर । मीअंवक्रषीचकैवार । घेऊनियांदशावतार । जळचरवनचरमीझालों ३२ काययोनीनसतीइतर ।
स्वयेझालोंनिंद्यसूकर । मीसंभवेनिरंतर । भक्तास्तवउद्धवा ३३ मीभक्तांचादासानुदास । भक्तवाझेपरमउ
पास्य । मीसर्वस्वतयांवश्य । मजअवश्यपैषांचें ३४ तेतुह्नीमाझेप्राणसखे । निर्वाणसंकटीपाठिराखे । रामा
वतारीवानरलंके । होऊनदशमुखमारिला ३५ तुह्नीगोकुळीहोऊनिगोपाळ । गोवर्द्धनउभविलानिजबळें ।
अचळआश्रयानेंरक्षिलेंनिश्चळ । केलेंपाळगसर्वांचें ३६ म्यांसारथ्यकरोनिअर्जुनाचें । निर्मूळकेलेंकौरवांचें । मज
सर्वस्ववळपांडवांचें । त्यांचेमूळेमीद्वारके ३७ जेविगोडीवीणअमृत । कींकिरणाविणेंआदित्य । कींनक्षत्रांविणें
क्षत्रनाथातेविमीतुह्नीविणएकटा ३८ मीपरब्रह्मनिर्गुण । मजपुसतहोतेकोण । तुह्नीध्यानांतआणितासगुण । मजहीहो
णेंप्रासपै ३९ प्रन्हादेंमजहाकफोडिली । मीस्तंभांतोनेउडीवातली । दैव्यवधोनितेकाळी । वचनपाळीभक्तांचें ४०

अ०

॥ २८॥

॥ १॥

पुंडलीकवचनरेषा । अद्यापि नुलंबवोचिसहसा । केटीकरठेवूनिद्वारप्रदेशा । भीमातटीतिष्ठतो ४१ मातापितरां वेंसे
 वन । पुंडलीकेंकेलेंहणून । त्याचेंव्हावयाउतीर्ण । द्वारकेहूनयेतसें ४२ तरी उद्धवातुवांनिरंतर । करावामाझाकीर्त
 नमजर । येरूवदेप्रत्युत्तर । तेंचिसज्जनीपरिसावें ४३ उद्धवदेपरिसावचन । आह्वाकासयापुनर्जनन । कर्मभूमी
 गर्भागमन । नकरीआतांश्रीहरी ४४ मगअभयदेतउद्धवास । आतांतूनकरीगर्भवास । अयोनिसंभवउभयांस ।
 तुजआणिशुकातें ४५ यावरीबोलेव्यासनंदन । मजगर्भवासनकोनिश्रयमन । द्वादशवर्षेंतेथींचेंज्ञान । मजहीस्मरे
 अद्यापी ४६ शुकाआज्ञापीमधुमूदन । तुवांवाराणसीप्रगटोन । जडजीवांतेंकरीपावन । मीअवतरेनसर्वेंची ४७
 शुकप्रगटेभागीरथी । उद्धवाउद्धवभीमरथी । तुमचेइच्छितमनोरथ । इच्छितार्थपुरवीन ४८ गर्भवासाचातुह्वात्रा
 स । तरीनपडतीसायास । अयोनिसंभवनिर्दोष । भक्तवैडूर्यप्रगटती ४९ शुक्तिकरंडाअनर्घ्यरत्न । भीमरथीप्रगट
 सीयत्न । दामाशेटीचेपुण्यप्रयत्न । साध्यहोतीपंढरी ५० श्रोतेकरितीसंशयप्रश्न । हीनयातीतकांसाधुजन । श्वप
 चशूद्रअंत्यजयवन । कायकारणकळेना ५१ नीचयातीतव्हावयाजनन । याचेंपरिसावेंप्रमाण । नमेकर्मठप
 णाभिमान । निरभिमानशरणपै ५२ निरभिमानेंघडेवंदन । भूतमात्रीजेअनन्य । तयांश्यश्रीभगवान । अ
 न्यथावचननसेची ५३ धर्मव्याधगणिकागज । यांतेंपावलागरुडध्वज । दीनदयाळतोमहाराज । ब्रीदगाजे
 तोडरी ५४ श्रोत्रीअग्निहोत्रीस्मार्तवैष्णव । परीगौळिगृहींवासुदेव । नकळेभक्तीचेंलाघव । अगाधभावजया
 चा ५५ मुक्तमुमुक्षुविपयीजन । तेहिझालेपरमपावन । सलोकसमीपस्वरूपीलीन । सायुज्यसाम्राज्यभोगिती
 ५६ असोउद्धवासह्मणेमुरमर्दन । अवतारवेईनलगताक्षण । नकरीसहसाअनुमान । हेमवचनपाळिजे ५७
 तूंजनोमियानामठेविसी । तूंगृह्यमंत्रप्रगटविसी । विठ्ठलनामाख्यविस्मूढविसी । जेंश्रुतिशास्त्रासीअगम्य ५८

१ कमरेवर. २ एंका. ३ मनांतील हेतु. ४ विष्णु. ५ नाम रहित. ६ गुप्त. ७ प्रगट करशील.

ना.ली.

॥२॥

मीअवतरेनज्ञानदेव । तुवांवाह्वेनामदेव । भक्तिरसभजनवैभव । भक्तरायाप्रगटवी ५९ दिंडीपताकानृत्यकी
तेन । श्रवणस्मरणेंउद्धरीजन । जडजीवार्तेकरीपावन । अनेकवर्णबोधवी ६० मीनिर्विकल्पतरुवर । पुंडली
कास्तवआलोंमहीवर । मुमुक्षासीफळसंभार । व्यावयार्तेतिष्ठतो ६१ निरंजनवर्नीचानिवृत्यंकुर । शाखासप
लवज्ञानेश्वर । सोपानसघनसुमनसुंदर । विज्ञानफळमुकाई ६२ नामयाचेंचिनामफळ । परमसुरससुरसाळ
परिमळयाचाअहळबहळ । ब्रह्मांडपाताळभेदलें ६३ रसालयमुस्वादमिष्टंबहुत । नामयाजनजिनविख्यात ।
प्रेमळार्तेप्रेमाहुत । विठ्ठलफळभूलोकी ६४ चोखाह्मणेचोखटरस । परब्रह्मीचाहामहारस । विठ्ठलनामसुधा
रस । भाविकनिर्जराप्राप्तजो ६५ आतांअसोहाविस्तार । ग्रंथीहोईलआतिप्रसर । गताध्यायींसाविस्तर । आ
चार्यकथनजाहलें ६६ यावरीपरिसामहदारुयान । अवतारचरित्रनिरोपण । श्रोतीकरावेंएकाग्रश्रवण । करि
तोनमनसाष्टांगी ६७ आपेगांवंगेतटी । गोविंदनामारुपायेपरिपाटी । ग्रामलेखकगृहस्थराहाटी । परीआ
त्मदृष्टीनेटका ६८ ब्रह्मनिष्ठभमवत्परायण । शीलसुशीलसदाचरण । सदाकरीश्रवणमनन । हरिस्मरणआननी
६९ निरानामेंतयाचीभार्या । सगुणसौंदर्यगुणैकवर्या । जिचीपाहोनियांवर्या । दुजीअनसूयाप्रत्यक्ष
७० उभयप्रीतीसामरस । ऐसेलोटतांकांहींदिवस । तोंगहिनीनाथमाध्याह्नभिक्षेस । गोरक्षशिष्यपातले ७१
अलक्षशब्दअकस्मात । गोविंदपंताझालेश्रुत । प्रार्थोनिआणिलेस्वगृहांत । ह्मणेकृतार्थधन्यमी ७२ अर्घ्यपा
द्यादिकरीपूजन । धूपदीपपरिमळसुमन । सुगंधद्रव्यस्रक्षुब्धन । पार्त्रीपकात्रवाढिलें ७३ भोजनानं
तरसकळ । मुखशुद्धीदीधलेंतुळसीदळ । उभयजोडोनिकरयुगुळ । प्रार्थितसेनाथातें ७४ त्रिनापेंसंतसज्ञा
लोंपूर्ण । दैवेंबोळलासीरुपाघन । उपदेशद्यावाआर्तालागुन । मीअनन्यशरणस्वामीने ७५ चातकाचापाहू
नआर्त । तोषोनिवोपीचंद्रासृत । तंवकरुगार्णवहेलावत । उपदेशदेततेकाळी ७६ वदतीसद्गुरुवरदोतर ।

अ०

॥२८

॥२॥

तुझाझालाकुलोद्धार । उदरीहोईलगुणकुमार । ब्रह्मनिष्ठश्रेष्ठतो ७७ तयातेंहोतीपुत्रत्रय । हरिहरविधीअंशपय ।
 चित्कळाकन्यास्वयमेव । ज्ञानवैडूर्यपैचौवें ७८ ऐसादेवोनिआशीर्वाद । जातेझालेमहासिद्ध । उभयांसीहोऊन
 परमानंद । आल्हादसिंधूउचंबळे ७९ सिद्धवरदहोतांनिश्चिती । निराझालीगर्भवती । नवमासभरतांमहा
 सती । पुत्रसुपुत्रप्रसवली ८० तयालोटांद्वादशदिन । ठेवितेझालेनामाभिधान । रात्रवर्गादिसंपादुन । बार
 सेंकेलेंआवडी ८१ उत्तरोत्तरलोटांदिन । तयारिंकेलेंमौजीबंधन । वेदविशारदझालानिपुण । विठ्ठलनामज
 याचें ८२ जनकजननीतेंवंदुन । विठ्ठलकरीतीथीटण । वैराग्यअनुतापेंकरून । देहदंडणकरितसे ८३ वासु
 देवहरिनारायण । अच्युतजनार्दनरामकृष्ण । गोविंदगोपाळमधुसूदन । सदांस्मरणआनर्नी ८४ प्रथमजातां
 द्वारावती । मार्गीदेखिलीसरस्वती । गुप्तप्रयागजयावदती । स्नानपानेंतोपला ८५ तेथूननिघालाअतिसत्वर ।
 तंवदेखिलेंद्वारकानगर । तेथेंदेखिलाशारंगधर । गदाग्रजश्रीकृष्ण ८६ नमनपूजनकरोनीत्यातें । गमनकेलें
 पिंडारकातें । सर्वोचियेतरेवताचळ्यातें । दत्तात्रयातेंवंदिलें ८७ तेथोनिनिघेतोतांतडी । पुढेंदेखिलीगोरक्षम
 ठी । स्वानंदाचीउभऊनिगुढी । मत्स्येंद्रगोरक्षानभीतसे ८८ सर्वोचेनिघेवैराग्यउदधी । मार्गीनिरखीमत्स्यें
 द्रनदी । स्नानसंध्याअर्चनाविधी । संपादिलेंपैतेथें ८९ त्वरेंनिघालातेथुनी । शीघ्रआलाजनस्थानी । गौतमीं
 तस्नानकरोनी । रघुवीरातेंनमीतसे ९० तैसाचिनिघालासत्वर । पुढेंदेखिलेंअळकापुर । रम्यइंद्रायणीचें
 तीर । तोंमाध्यान्हीदिनकरयेतसे ९१ स्नानसंध्यातेथेंसारुन । करीतवैसलदेवतार्चन । तेथीलग्रामलेखक
 जाण । सिदोपंतयानभि ९२ तोब्रह्मयज्ञासपातलातेथें । तयानेंमाहूनविठ्ठलातें । प्रार्थोनिनेतस्वगृहातें । आ
 ग्रहातेंकरोनियां ९३ भोजनसारोनियातेथें । पुसोनतयासाकल्यवृत्त । आजिक्रमणाकरायेंथ । उदईकमार्गस्थ
 होइजे ९४ अवश्यवदेथेरूवचनी । निद्राकेलीवृंदावनी । तंवसिदोपंताचेस्वप्नी । पंढरीनाथपातला ९५ तुझी
 कन्यालावण्यसगुण । तीसीवरयोजीहान्राह्मण । साझीआज्ञातुजप्रमाण । कुलोद्धारणहोस्तुझे ९६ गणकज्यो

ना.ली.

॥३॥

तिषीपाचारुन । तिथीनेमूनीलाविलेंलग्न । सालंकृतकन्यादान । सत्पात्रपार्त्रीअर्पिलें ९७ वधुवरवोहरेंपंढरी
सी । सकुटुंबेपातलेदर्शनासी । हर्षेपूजिलाहृषीकेशी । परममानसीसुखझालें ९८ यात्राझालियासंपूर्ण । श्व
शुराविनवीकरजोडुन । ह्मणेप्रार्थनाकरोनिमान्य । आज्ञादेणेंमजआतां ९९ माझेंउत्कंठीतमानस । करोनिया
वेंदक्षिणमानस । सिदोपंतह्मणतीअवश्य । शीघ्रआलेंपाहिजे १०० मगश्वशुरातेंनमस्कारून । घेऊनदेवघो
त्रमृगाजिन । करितेझालेंदक्षिणेंसगमन । विष्णुस्मरणआननीं १ इकडेसिदोपंतरुक्मिणीकुमरी । कुटुंबआलें
अळंकापुरीं । कांहींदिवसलोडल्यावरी । विठोवापुन्हायेतसे २ साधुश्वशुरातेंवंदित । ह्मणेझालेंदक्षिणतीर्थ ।
आतांराहिलाएकआर्त । मातापितापाहार्ती ३ ऐकोनआनंदलेसिदोपंत । सर्वेघेऊनकन्याजामात । येतेझा
लेगंगातीरातें । आपेगांवातेंसहर्षे ४ साधोनियांसंजीवनी । कवपातलाआपुलेसदनीं । बृहस्पतीचेचरणींमूर्धी ।
ठेविताझालाआदरें ५ पुत्रेंकरोनिनमस्कार । व्याहीभेटतिपरस्पर । गोविंदपंताहर्षसमुद्र । पुत्रचंद्रदेखोनी
६ आज्ञामागूनसत्वर । निघतेंझालेसिद्धेश्वर । विठ्ठलरुक्मिणीसामूश्वशुर । परमानंदेंराहिलीं ७ ऐसेलोडतां
कांहींदिन । मातापितापावलींनिधन । सिदोपंतासींमृतश्रवण । होतानेईस्वगृहीं ८ कन्याजामातागृहींआणू
न । पुत्रवत्करीउभयपाळण । परीविठोबाचेंउदासमन । प्रपंचभानअसेना ९ जोसाधनचतुष्टयसंपन्न ।
आणिअमानित्वसमाधान । भगवंतसेवनींआराधन । हरिस्मरणींरतसदां १० ब्राह्मीह्ममूर्तींव्हावेंजायत । शय्या
स्थानींबैसोनिवांत । अपरोक्षज्ञानाचाधरोनिआर्त । अनुभवस्थितवर्तेजो ११ ब्रह्मरंध्रसहस्रदळ । परमात्म
स्थानकेवळ । ध्यानधरोनिनिश्चळ । मानसपूजनकरीतसे १२ करीअजपाजपनिवेदन । तदनंतरप्रातःस्मर
ण । स्नानसंध्याएकाग्रमन । यथापूर्वककरीतसे १३ यावरीकरीविष्णुपूजन । गंधतुळसीसुगंधसुमन ।
धूपदीपनैवेद्यजर्पून । पुष्पांजुळीसमर्पी १४ मगसमकायस्वस्थासनीं । शिरोग्रीवाधारयतधारणी । दिशान

अ०

॥२८॥

॥३॥

पाहेअवलोकुनी । अर्धोन्मीलनीपाहेपां १५ तयाअर्चित्याचेंचितन । चितनेरोमांचस्फुरण । स्वेदकंपअष्ट
 भावेंकरून । सहस्रध्यानकरितसे १६ ऐसेंप्रत्यर्हहिंआचरण । नैवेद्यवैश्वदेवअतिथीपूजून । कांहींकरितांअल
 भोजन । मगशयनअल्पही १७ भ्रतारसेवाकरीरुक्मिणी । सदासादरदिनरजनीं । परीनसंततीतिजलागोनी ।
 कांहींदिवसलोटले १८ विठलकांतेतैवदेवचन । आज्ञादेईमजलागुन । करीनआश्रमसंपादन । सार्थकजेजेंदेहा
 चें ११९ येरीसलज्जसंकोचमनीं । कांहींनवदेमौनाननीं । ऐसापरिपाठप्रतिदिनीं । होतांनिवेदीजनकातें २०
 पिताह्मणेऐकसुजाणे । अनुचितसन्यासपुत्राविण । पुत्रझालियास्त्रियेचेंरीण । उत्तीर्णशास्त्रवदतसे २१ एकेदि
 नींनिशींअवसरीं । रुक्मिणीअसतांनिदसुरी । गंगाम्नानार्थनिर्धारि । जातोमजआज्ञादेई २२ होणारभविष्य
 बलवतर । अवश्यह्मणेनिद्राभर । जेविजरत्कारीसजरत्कार । पुसोनसत्वरजायपें २३ निद्रिस्थत्यागोनिदम
 यंती । नैषधजायवनाप्रती । तेविनिघेतोसत्वरगती । वैराग्यअनुरागजयातें २४ कीधनुष्यापासोनिमुदेशर ।
 तेविपातलाजान्हवीतीर । पाहोनिभागीरथीचेंनीर । हर्षअंतरींकोंदला २५ तटीहोतींमहापुराणें । तेयेंभगव
 द्गीताकेलीश्रवण । त्यांतसन्यासधर्माचेंमहिमान । ऐकोनमनवेधलें २६ मठींरामाश्रमयतिवर । नमोनिजोडि
 लेउभयकर । ह्मणेत्रितापेंपोळलेंअंतर । प्रेषोच्चरेंशांतवा २७ श्रीपादपुसतीतयातें । कुटुंबकायतेंकरीश्रुत ।
 ह्मणेमातापिताकन्यासुत । भिन्नकलत्रमजनसे २८ वैराग्यशीलअनन्यशरण । पाहूनस्वामोसुप्रसन्न । प्रेषोच्चा
 रकरवून । चतुर्थाश्रमदीधला २९ परस्परेंकळलावृत्तांत । परमउद्विग्नसिदोपंत । कन्येसदेखुनिचिंताक्रांत ।
 अहर्निशीहोतसे ३० काळनघालवावावृथा । यास्तवसेवाकरीअश्वत्था । यावीणसाधननपाहातां । दुजेंआतां
 असेना ३१ जयाचियेतपसिद्धी । प्रत्यक्षप्रगटेवहासिद्धी । निशांतीचेसंधी । भानुउदयहोतसे ३२ सतीचें
 उग्रअनुष्ठान । देवत्रयझालेसुप्रसन्न । अकस्मातश्रीपादयेउन । अश्वत्थींश्रांतवैसला ३३ परीनमस्कारोनि
 यती । तीर्तवदेहोपुत्रवंती । मंदहास्यहोवोनिसती । बद्धहस्तीविनवीतसे ३४ मानसपुत्रकींपुनर्जन्मीं । हाअ

ना.ली.

॥ ४ ॥

भिप्रायकळावास्वामी । तंवशोधितांअंतर्यामी । सन्यासधर्मीलागत ३५ नामगोत्रकरोनिश्रवण । गोळखोन
पुन्हाकरितीगमन । वाराणशीतेंयेऊन । चैतन्याश्रमपुसत ३६ अरेचैतन्याह्मणून । हाकमारितां करीनमन ।
ह्मणतीपूर्वाश्रमीतुझेकोण । सत्यप्रमाणवदेतू ३७ सकोपदेखोमिआरक्तनेत्र । सकंपजाहलीसकळगात्र । निर्वा
णपाहोनिगुह्यमंत्र । निवेदीयथार्थपै ३८ अवज्ञानकरीमाझीआतां । गृहस्थाश्रमसंपादीमागुतां । परमसुशी
ळतुक्षीकांता । पतिव्रतासगुणते ३९ आज्ञावंदूनिप्रांतदुपरी । सवेगपातलाअळंकापुरी । सिदोपंतासहर्षअं
तरी । परमलाभमानिला ४० जनापवादझालाथोर । परीसद्गुरुचर्चीचनिद्वार । निंदकनिंदितीवाक्शस्त्र ।
परीक्षमावोढणवोडवी ४१ तयाघालितीवाळीत । परीतोक्षमासमुद्रसदांशांत । भिक्षामागूननिर्वाहकरित ।
योगक्षेमसंपादी ४२ अरण्यांतगुहाएकांतस्थान । तेथेंचराहेस्त्रीयेऊन । दिवानिशीभगवद्भजन । परमप्रीती
नेंउभयतां ४३ प्रथमऋतुस्नातहोतांरुक्मिणी । उदरींआलेशूळपाणी । उभयासींस्वानंदमनी । गर्भछायाउ
देली ४४ जेविधवलेंदुउत्तरोत्तर । पौर्णिमेचापूर्णचंद्र । तेविपूर्णमासभरतांसुपुत्र । दैदीप्यमानप्रसवली ४५
दुसरेनिगर्भस्थतेअवळा । ज्ञानवैराग्यतीसवळा । सबाह्यस्वरूपपाहेडोळा । तोसोहळानवर्णवे ४६ याचाहा
चिअभिप्राय । नवविधभक्तिमासनव । उदरींजाहलेज्ञानदेव । प्रतापसूर्यप्रगटले ४७ यावरीतिसरेनीतीगर्भ
वती । परमपवित्रजेमहासती । अनुसयेंसमजिचीकीर्ती । देवत्रयातेंनिपजवीपै ४८ जेविपळपळरवीचढे । ते
विमासपरत्वेगर्भवाढे । पूर्वपुण्याचेंफळगाढे । रोकडेंपुढेंफळलाभे ४९ जोचतुराननपरमेष्ठी । तोसंभवेजियेचे
पोटी । नवमासभरलियापाठी । जेविकिरीटीतीसरा १५० ऐसाप्रगटेचतुर्वक्र । अतिसकुमारकोमळगात्र । मा
तेचेदृप्तहोतीनेत्र । पुत्रमुखातेंदेखोनी ५१ कीर्तेधर्मअर्थकाममोक्ष । उदयाआलेकीप्रत्यक्ष । जेअपरोक्षज्ञाते
ज्ञानदक्ष । स्मरणेंमोक्षजयांच्या ५२ त्रिगुणाहूनिपरजेचौथी । जेअर्धमात्राप्रणवशक्ती । तेचिगर्भस्थआली
व्यक्ती । जीतेंध्यातीयोगींद्र ५३ कींअनुष्ठानाचेपरिपाठी । महासिद्धीप्रगटेशेवटी । तेविप्रगटलीकन्यागोमटी

अ०

॥ २८ ॥

॥ ४ ॥

तेचिच्छक्तीचिन्मात्रा ५४ चित्तीह्मणेजाहलीनिवृत्ती । यास्तवज्येष्ठपुत्रानामनिवृत्ती । दुजातनयसत्त्वस्थिती ।
ज्ञानेशह्मणतीयाहेतू ५५ तिसराशांतसमाधान । त्यासनावठेविलेंसोपान । चौथीमुक्ताबाईगुणनिधान । पाहू
नप्रसन्नजनकपै ५६ कुमारदर्शेतयेतांकुमर । माताचित्तीचिंतातुर । भ्रतारावदेसत्वर । व्रतबंधयाचाकरावा ।
१५७ ऐसैंकांतेचेंऐकोनवचन । विठ्ठलपातलाविप्रांशरण । ह्मणेविनंतीकरामान्य । कराउपनयनययाचें १५८
परिसोनिक्षोभलेद्विजवर । तुह्मांसकैचाहाअधिकार । लज्जानवाटेवदतांउत्तर । दुराचरणेंकरोनी १५९ कोण
तेशास्त्रीयतीसंतती । कैसैंआहेतीसांगआह्माप्रती । कांहींसंकोचनयेतांचित्ती । आह्मांप्रतीपुससी १६०
यासएकचिप्रायश्चित्त । निग्रहकरावादेहांत । यावीणदुसराशास्त्रार्थ । निश्चितार्थअसेना १६१ एकवदती
असेप्रमाण । मुख्यपश्चात्तापचिकारण । होतांशुद्धअंतःकरण । कींवैराग्यसधनश्रेष्ठतें १६२ यापरी
होतांसंभाषण । पश्चात्तापेंसंतप्तमन । अनुतापेंवैराग्यहोऊन । करीनमनद्विजहृंदा १६३ अनुतापाची
धरोनिसंगती । निषताजाहलासत्वरगती । पुत्रदारात्यामूनमागुती । आनंदवर्नीजातसे १६४ पिता
गेलियात्यागुन । अट्टाहास्येंकरितीरुदन । हेमायाप्रवर्तीमहिमान । करूनवृत्तीशांतवी १६५ निवृत्ती
येवोनीद्विजापासी । साष्टांगनमस्कारोनित्यांसी । ह्मणेआमुचीगतीकैसी । आह्माआज्ञाकरावी १६६ माता
पितागेलीत्यागुन । आह्मीनिराश्रयहीनदीन । तुह्मीधरोनिअभिमान । संगोपनकरावें ६७ ऐकोनवदतीद्विज
जन । तुह्मासीनकरावेंसंभाषण । तुमचेंज्ञालियादर्शन । सचैलस्रानकरावें ६८ यापरीपरिसोनिउत्तर । चौधां
सीदाटलागहिवर । तूंविश्वमृजितासर्वेश्वर । आह्माकासयानिर्मिलें ६९ विधातयाह्मणतीविधी । कांललाटीं
लिहिलाअविधी । आह्मीवर्तावेंकोणतेविधी । विलक्षणप्रारब्धीनिर्मिलें ७० विप्रह्मणतीएकविचार । प्रतिष्ठा
नींदेऊं पत्र । यथानुक्रमेंयेतांउत्तर । तदनुसारक्रमकरूं ७१ सर्वोचिप्रवर्तलीशर्वरी । विप्रगेलेधरोचरी । निवृ
त्तीविचारीअंतरी । कोणयेअवसरीधांवेळ ७२ जेविकडकडोनपडेगगन । कल्पांतवोढवेचहूंकडोन ।

ना.ली.

॥२॥

काठिणमांडलेंनिर्वाण । दीनदैन्यदीसती ७३ आतांप्रारब्धप्राधान्यधरोन । विवेकैवर्तावेधैर्यधरोन । ईश्वरीस
ताविलोकून । होष्यदिसोनयेईल ७४ असोसर्वोपरीनिराधार । आह्लाकर्मक्रियेसनसेआधार । जरीधावेगुरुदी
नोद्वार । निश्चयनिर्धारगुरुपदी ७५ जेपितामहाचेश्रीगुरुसमर्थ । संकटीपातलेमहिनीनाथ । निवृत्तिमस्तकीं
देऊनहस्त । उपदेशदेततयाते ७६ हणतवित्सापाहेपाहे । तुह्यामनसेभवभयाचेभय । माझेंमुप्रसन्नवरदाभय ।
त्रैलोक्याविजयपावाल ७७ श्रीआदिनाथमत्स्येंद्रगोरक्षपर्यंत । मालिकानिवेदिलीतयाते । सद्गुरुआज्ञापिती
निवृत्तीतें । उपदेशत्रिवर्गानेंदेइजे ७८ शास्त्राश्रयनदेचितयाप्रती । तेंचिव्यकेंलेंयेचित्रिजगती । नाथसांप्र
दायाचीधन्यरुयाती । तेथेंश्रुतिशास्त्रमौनावे ७९ अविद्येचीनिशासरतां । ज्ञानोदयप्रभातहोतां । तेविउद
यायेतांसविता । जातीतत्त्वतांसभेसी ८० शुचिर्भूतभव्यविभूती । आंगीचर्चोनिपातलेनिवृत्ती । ज्ञानसोपा
नसर्वेअसती । आदिशक्तीमुक्ताई ८१ विप्रसभेचेअंगणी । उभेठेलेबद्धपाणी । विनयनम्रमधुरवाणी । विनवि
तेझालेद्विजातें ८२ कालीविदितकेलाअर्थ । तुह्यासर्वस्वशरणागत । स्वामीआज्ञाजेउचित । तेचिभिक्षाइच्छि
तो ८३ एकहणगेऐकविचार । आह्मीप्रतिष्ठानिदेतोपत्र । तेंवेयोनि तुह्मीसत्वर । प्रत्युत्तरआणवि ८४ अवश्य
आज्ञाशिरसाह्मणुन । निवृत्तीनाथकरितीगमन । चौघेनिघालेतेशुन । प्रतिष्ठानदेखिलें ८५ विष्णुकन्येचेंनि
र्मळनीर । निरस्तुनीनिवृत्तीहर्षांतर । स्नानेंसारुनीसर्वत्र । क्षेत्रप्रवेशमगकरिती ८६ वेदविशारदवैदिक । शा
स्त्रशास्त्रज्ञपौराणिक । ऐसेद्विजवरमुख्यमुख्य । सभानायकवैसले ८७ सभेसपातलेबंधुत्रय । वैराग्यसिंधूज्ञान
वर्य । मुक्ताबाईजगन्माय । उभोराहेपाठीसीं ८८ भूदेवतुह्मीधरामर । हणोनिकरितीनमस्कार । उभयजोडो
नियांकर । पुढेंपत्रठेविलें ८९ विप्रपुसतीकोठीलकोण । ह्मणयेरूकरापत्रावलोकन । जाणवेलवर्तमान । मगप
त्रवाचिती ९० वेदमूर्तीवेदपरायण । सकळशास्त्रसंपन्नमान्य । समस्तद्विजवृंदक्षेत्रपैठण । असोसादरसेवेसीं
९१ विद्यार्थीसकळआळंदीकर । साष्टांगवेदोक्तनमस्कार । विनंतीविज्ञप्तीसाविस्तर । कृशळव्रतल्याहावे ९२

अ०

॥२८॥

॥२॥

विशेषयेथलिमजकुर । सन्यासियाझालेकुमर । ज्येष्ठनिवृत्तीदुजाज्ञानेश्वर । तिसरासोपानजाणावा ९३ चौथी
 मुक्तानामेकुमरी । धर्मपाहूनशास्त्रांतरी । मुंजीविवाहकैसेपरी । आज्ञाकरावीसमर्थ ९४ ऐकोनिपिटितोटाळे
 याटाळी । खदखदांहांसतीकुटिलमंडळी । भलीदेखिलीआजिनव्हाळी । कुचिष्टचेष्टाकरितीपै ९५ यावरीव
 दतीबुधजन । सर्वासवेदाज्ञाप्रमाण । परीकोठेंहीनसेवचन । स्मृतिआधारदिसेना ९६ धर्मशास्त्रादिअनेकग्रंथ ।
 बहुतांमतांचेवचनार्थ । परीननिघेचिहाभावार्थ । संपूर्णशास्त्रेंशोधितां ९७ आतांएकअसेउपाव । सद्भावेंगुरू
 तेंशरणरिघावें । सर्वात्मकवासुदेवअद्वय । पाहेसमानसमदृष्टी ९८ परिसोनिपंडितांवेशब्द । निवृत्तीमनीपर
 मसद्बुद्ध । हर्षमानोनिपरमानंद । सद्बोधवाक्यपरिसोनी ९९ शुनीश्वपचचतुरानन । आत्मत्वपहावेंसमसमान ।
 समलोष्टाश्मकांचन । शीतोष्णमानीसमसमानपै २०० कोणीह्मणनिंदकजन । ज्ञानेश्वरहेज्ञानसंपन्न । तरी
 कांपैठणीआलेशरण । परमाश्चर्यहंआह्मां १ येरयेरांसिकरितीभाषण । नामावरीकायप्रमाण । तोंअकस्मातज
 लवाहकजाण । महिषीपुत्रदेखिला २ त्याचेंनामज्ञान्याह्मणुन । प्रतोदमारीरक्षकजाण । ज्ञानेश्वरगतिरस्कारोन ।
 विष्णुस्मरणकरीतसे ३ निंदकवदतीतदुपरी । हापशूचिनामधारी । उभयांचीएकसरी । कैसीहोईलपैयेथें ४ यावरी
 वदतीज्ञानदेव । उभयतांनसोचिभेदभाव । पिपीलिकेपासूनसर्वजीव । चैतन्यएकचेष्टवी ५ द्विजपुनरुक्तीज्ञानेश्व
 रासी । एकअसतांप्रचीतीकैसी । त्याच्यादंडितांशरीरासी । कैंचविधेनातुह्मातें ६ पशूंततुह्मांतभेदनसे । हें
 आह्मांकळेंकैसं । तुह्मांसवादकरितांआह्मास । तरीकैसारेडावदेळ ७ आंगावरीचेंकाढोनिवसन । पृष्ठादावितीप्र
 तोदचिन्ह । पशुमस्तकीहस्तठेवून । वदेबापानिगमवूं ८ आज्ञाहोतांचतेअवसरीं । वेदवदेपशुवैखरी ।
 विधीउपन्यासउपनिषदसत्त्वरी । वेदगुरूपैवोउत ९ विमानीनिर्जरांचिसंभार । सुमनेंवर्षतीवारंवार ।
 करावयाविश्वोद्धार । ह्मणतीअवतारविष्णूवा १० चारिवेदबोलतांवाणी । विप्रवृंदऐकतांश्रवणी ।
 ह्मणतीअगाधदेखिलीकरणी । ह्मणोनिचरणीलागती ११ निवृत्तीज्ञानेश्वरसोपान । त्यासिंधिप्रकरितीनमन ।

ना.ली.

॥६॥

अन्योन्यउचलोनिवेदन । क्षेमालिंगनपैदेती १२ झालाएकचिजयजयकार । पाहूंयातलेपौरजनभार । गर्वह
तहोऊनिधरामर । धिक्कारहणतीआह्लाते १३ आह्मीवेदशास्त्रपढलोंपाहीं । परीआमुचेंसामर्थ्यऐसेंनाहीं ।
सानलेकुरेंकुमारदेहीं । तरीहीनवाईतयांची १४ कळीमाजीत्रिविधजन । करितीनिंदास्तुतिस्तवन ।
कोणीचमत्कारेंयेतीशरण । कोणीउपहासकरिताती १५ असोएकद्विजगृहीकरितांवास । तयानिंदितो
ठेवितोदोष । एकेदिवसींपितृतिथीस । कोणीनयेतोभोजना १६ ज्ञानदेवासह्येब्राह्मण । आजद्वि
जनघेतीआमंत्रण । अपंक्तहणतीमजकारण । तरींश्राद्धदिनप्राप्तहा १७ परमसंकटींपडतांद्विजवर । जा
णोनिवदतीज्ञानेश्वर । पाकनिष्पत्तीकरींस्वर । येतीलपितरस्वर्गांचे १८ वचनींधरोनिविश्वास । सिद्धताक
रीपरमउल्हास । रवीयेतांमाध्यान्हास । तंवचरित्रकेलेंअभिनव १९ द्विजह्येझालीसिद्धता । तंवज्ञानदेवह्य
तीपाचारीआतां । पितरांहणतांआगता । तंवतेनभमार्गीउतरले २० ग्रामस्थंपितरदेखिलेलोचनीं । मग
साष्टांगयेतीलोटंगणी । ऐसीविचित्रदावोनिकरणी । मगतेधूननिघालेस्वरपै २१ पशुसर्वमागूनघेतला । तो
अळेलिंडींतसमाधिस्थझाला । मगयेऊनिअळंकावतिला । अवतारपुरुषपुरुषार्थी २२ इच्छेशकशार्पेंकरून ।
मरुद्गणपावताझालापतन । चांगदेवनामाभिधान । जचन्यकीर्तिजयाची २३ तोंगोरक्षाचेशृंगीवर । तेधूनप्र
गटेचांगदेव । आंगींसिद्धीचेंवैभव । काळजिकिलाजयानें २४ तेणेंज्ञानेश्वरमहिमान । श्रवणहोतांपातलेश
रण । सर्वेशिष्यव्याघ्रवाहन । चाबुकहार्तीसर्पाचा २२५ कोरेंपत्रदेवोनिकरिं । शिष्यप्रेषीअळंकापुरीं ।
अवलीळेंवैसलेभिंतीवरी । भितसामोरीनेतसे २६ ऐसेंसामर्थ्यदेखोनिनयनीं । चांगयाआलालोटंगणीं ।
तोंमुक्ताबाईबोधोनी । स्वानंदसदनींवैसला २७ आपाढीचीयात्रालक्षुन । निवृत्तीज्ञानदेवसोपान । मुक्तावा
ईगुणनिधान । येतींझालींपंढरिये २८ घेवोनिपांडुरंगाचेंदर्शन । तोंनामयाचेंऐकिलेंकीर्तन । परम
पावूनसमाधान । नमनकरूनिआलिंगिती २९ ज्ञानेश्वराचाधरोनहात । नामदेवगुह्यपुसत । अग

अ०

॥२८॥

॥६॥

धनुमचेंसामर्थ्य । वेदबोललापशुमुखें ३० तरीकोणतुमचासांप्रदाय । कळवाकुळयातीअभिप्राय । यावरीवद
तीज्ञानदेव । ऐकतूतेंसांगतो ३१ आह्मासनसेकुळयात । आदिनाथसांप्रदायपंथ । आह्मीवर्णाश्रमाविरहित ।
स्वरूपीनिवांतवासपै ३२ मत्स्येंद्रगोरक्षगहिनीचाउपदेश । सहुरुठपेंनिवृत्तीस । त्यानीअनुग्रहीत्रिबर्गास ।
ब्रह्मीसमरसपैकेले ३३ आह्मामिंद्यकेलेंजनी । परीगुरुठपेंवंध्यत्रिभुवनी । जेविवोहळगंगाजीवनी । मेळविलेप्र
तापें ३४ तूंहोसीनामयानामरूप । अमाधकलीतनामप्रताप । नामेंजळतमिहत्पाप । अगाधमहिमानामा
चा ३५ नामामृतहेसंजीवनी । कीर्तनप्रमटविलेंयेअवनी । जेपरमदुर्लभात्रिभुवनी । जगजीवनीप्रियस
दा ३६ धन्यधन्यतूंवैष्णववीर । विष्णुपरायणनिरंतर । करावयाजगदोद्वार । अवतरलासिउद्धवा ३७
नामाज्ञानेश्वरावंदित । तंवतत्काळप्रगटेपंढरीनाथ । शंखचक्रगदावरदहस्त । मस्तकींठेवितीउभयांचे
३८ उभयवंदितीपादारविंद । परस्परसीपरमानंद । देवभक्तसमरसअभेद । तेप्रातंवंध्यपर्वणी ३९ हा
प्रयागनिश्चिती । गंगायमुनासरस्वती । तिहींएकत्रसंगमहोती । तेविमजप्रतीभासलें ४० नामयासवदेइंदिरा
वर । माझाअवतारहाज्ञानेश्वर । चारीहीहेअंशवर । परत्रीहूनिपातले ४१ असोखनाशून्यगगन । तेखेचरी
मुद्रानामखूण । विसावाकरीतेथेंविचरण । खेचरनामयाहेतू ४२ गुरुमुखनसेह्मणोन । नामयागेलातयासींशर
ण । तंबशिवलिंगावरीचरण । विसोवाचेदेखिठे ४३ उपानहस्नेहेंसिंगधस्रवत । पाहूननामयामनींविस्मित ।
शिवमस्तकींपदअनुचित । परमविपरीतार्थविलोकी ४४ नामयाह्मणेंहेकाय । लिंगावरीठेविशीपाय । हरहरह्म
णोनित्राहेंत्राहें । सद्गदहोयअंतरीं ४५ ह्मणेविश्वसंचलाविश्वनाथ । तयावीणस्थळकोणतेंरिक्त । जेथेंनसेलतेथेंनि
वांत । पायठेवीसद्गता ४६ षडहचळोनिदुसरेस्थळीं । ठेवितांतेथेंहीचंद्रमौळी । नामाविस्मितहृदयकमळीं ।
ह्मणेआश्चर्यदेखिलें ४७ मगखेचराचेलागोनिचरणीं । तंवउपदेशिलातेचिक्षणीं । नामयाचेमस्तकींठेऊनिपा
णी । आश्वासिलातेधवां ४८ सहुरुचेठपेंकळून । नामयाझालाज्ञानसंपन्न । जेजेंस्वर्गोकळूनगमन । कीर्तनें

ना.ली.

॥७॥

निर्जरतोपवी ४९ प्रचीतदाविलीकीर्तनी । ध्वजाआणिल्यास्वर्गीहुनी । ऐसीजयाचीअवटितकरणी । कितीह
णोनिवदावी ५० ज्ञानदेवआणिनामदेव । तीर्थयात्रेसीजातीउभय । हस्तनापुरीउठवीगाय । नृपवर्यधरितसे
५१ पाहाआडांतनसतांजीवन । जळवाहविलेंकूपावरून । अद्यापीपहातीसर्वजन । हामहिमाजाणजयाचा ५२
कीर्तनीफिरविलेंशिवालय । अद्यापिसाक्षतेथेंआहे । पाषाणमूर्तिजेविलीपाहें । हेंसामान्यकायकलियुगी ५३
जोनिरंजनवनींचावृक्षथोर । पुंडरीकास्तवआलामहीवर । मुमुक्षुपक्षासींफळसंभार । द्यावयातेंतिष्ठत ५४ नि
वृत्तीब्रह्मीचाबीजांकुर । शाखापल्लवज्ञानेश्वर । सोपानसुमनमनोहर । मुक्तपरिपक्वमुक्तावाई ५५ नामयाचेंचि
नामफळ । परमसुरससुरसाळ । परिमळाचाअहळबळ । ब्रह्मांडपाताळाभेदला ५६ रसालयसुखादमिष्टबहुत ।
विठ्ठलनामयाजनींविख्यात । प्रेमळातेंप्रेमाहुत । सकळफळहेंतयासीं ५७ चोखाळगेहाचोखडरस । विठ्ठल
नामहेंसुधारस । परिअभाविकवायस । नेणतपैवैष्णवमहिमा ५८ नामदेवनाममहिमा । प्रसिद्धकेलीकीर्तनग
रिमा । पावावयापरधामा । नामदेवचियापरी ५९ पाहापाहामहाद्वारीं । नामदेवाचीपायरी । सदांउच्चारी
जयाचीवैखरी । तयाश्रीहरीप्रत्यक्ष ६० महाजनगेलेयाचिपंथें । नामपरायणभगवद्भक्त । हेनारदीक्षेत्रविख्या
त । अद्भुतमहिमानामाचा ६१ याचिमार्गेकळून । कलींतअनेकगेलेउद्धरोन । धन्यनामसंकीर्तन । गणना
नोहेशेषातें ६२ ज्यांचेस्मरणेंआवेशरसने । तेचिअवश्यमजलागुन । ध्वनितपरिसानामाभिधान । पुण्यवर्ध
नपैहोय ६३ जोजगदानंदकंदमुकुंद । तोमुकुंदराजजगविख्यातप्रसिद्ध । जयदेवस्वामीपरमवंद्य । पद्मावती
रमणजो ६४ जनार्दनएकनाथदासोपंत । चंद्रबोधपरिसाभामवत । बहिरंभटदामाजीपंत । गणेशनाथनाथ
जी ६५ तुळसीदासभानुदास । रामदासकृष्णदास । माधवदासकूर्पदास । सूरदासजगभिन्नपै ६६ रामानंद
परमानंदपूर्णानंद । कबीरसांवतावडवाळप्रसिद्ध । रंगनाथशेखमहंमद । सोनारनरहरीजसवंत ६७ केशवस्वा
मीतुकयावामन । आल्यास्वामीकान्हयाजाण । संतोषवापवारकसाईसजन । केशवराघवचैतन्यते ६८ नारा

अ०

॥२८॥

॥७॥

यणमाधवगोविंदविठ्ठल । राजाईगुणाईअतिप्रेमळ । मिराबाईकान्होलडिवाळ । कर्माबाईभागीरथी ६९ प्रथ
 माध्यायीआवाहन । सभामंडर्पीश्रोतेजन । पूजाकेलीवाक्कुमुमन । तयानमनसाष्टांभी ७० तुह्मीश्रोतेविद्वज्जन
 संत । सज्जनसंभावितसभासंत । वैदिकपुराणीकपंडित । विचारवेत्तेसर्वही ७१ मीकेवळमतिमंदबुद्धी । नपाहि
 लीकोशकाव्यकौमुदी । परीसज्ञानतुह्मीउदधी । अंगिकारिलेंथिल्लरा ७२ अगाधतुमचेंसामर्थ्य । मूढाहार्तीक
 रविलाग्रंथ । नेणेंगीर्वाणगुह्यार्थ । परीवरदहस्ततुमचा ७३ ज्वापुराणप्रसिद्धनसतीनद्या । परीसमुद्रसंगर्भीप
 रमबंधा । कींकल्पतरूतळींवेसतांसद्या । दैन्यापदाजायपै ७४ कींजान्हवीसमिळतांविहळ । तत्काळचितें
 गंगाजळ । लोहपरिसीझगटतांकेवळ । सुवर्णमुढाळकरीकीं ७५ पहामृगमदमृत्तिकेजरी । तरितेत्वरितचिहो
 यकस्तुरी । कींतुळसीवृंदावर्नीनिर्धारी । कंदर्पपूजाघडेपै ७६ तेवितुमचावरदहस्त । ग्रंथसिद्धीपावलासम
 स्त । अगाधसमर्थाचेंसामर्थ्य । कितीद्वणोनिवदावें ७७ आतांगुरुरत्नमाळिकास्मरणी । निर्गुणगुणीहेअन
 र्घ्यमणी । स्मरणीसदाअंतःकर्णी । तेंसादरपरिसिजे ७८ जोपुराणपुरुषपुरातन । जोपरब्रह्मसनातन । जो
 चैतन्यघननिरंजन । तोआदिनाथजगद्गुरू ७९ मुख्यश्रीआदिनाथउमारमण । तेथूनमत्येंद्राप्राप्तगुह्यज्ञान
 मस्त्येंद्रेंगोरक्षाउपदेशून । नाथपंथविरूढविला ८० जेणेंनव्याणवकोटीभूप । उद्धरिलेनिजप्रताप । तेणें
 होऊनसरूप । उपदेशिलेगहिनीते ८१ गहिनीनाथाचेउपदेशें । स्वप्रकाशाकेलेसमरस । त्याचापरिसावाइति
 हास । कांहींसारांशसांगतां ८२ जयजयपुरनामैंकरून । तेथीलनृपसोमाभिधान । त्याचास्वप्रकाशनंदन ।
 तोप्रतिमदनदूसरा ८३ तयाचीभार्यासगुणलक्षण । परमपतिव्रतास्वरूपसंपन्न । पतिसेवनींप्रीतिवर्द्धन । शु
 क्लपक्षज्यापरी ८४ पाहाकोणीएकेअवसरीं । तोमृगयेसगेलावनविहारी । तंवप्राप्तहोतांशर्वरी । त्वस्तिमंदिरीं
 येतसे ८५ कोणानकरितांजागृत । रावपातलाअकस्मात । स्वयेंएकटानिकटएकांत । कषाटशब्देजागवी ।
 ८६ कांनापुसेआहेकोण । येरूमीद्वणोनदेतप्रतिवचन । तीपुसेमीकोण । मीपणलक्षणनिवेदीं ८७ कींसत्यभामोचे

ना.ली.

॥८॥

येसदनी । रात्रीपातलेचक्रपाणी । कपाटाअंगुलीप्रहारकरोनी । परस्परेंभाषणीबोलती ८८ रावपस्तायोनिअ
तरी । पश्चात्तापेंतिरस्कारी । तस्काळस्त्रियेसीनमस्कारी । निघेतेअवसरींतेथुनी ८९ तेणेंशक्तिकरोनिसुप्रसन्न
देवीवदेवरदधचन । रावह्मणेमीकोण । सांगमातेंजननिये ९० देवताह्मणेरेत्रिशुद्धी । मीदेणारपेहिकसिद्धी ।
हेंज्ञानदेणारसद्गुरुउदधी । एकगोरक्षकलियुगी ९१ रावह्मणेतयाचेंदर्शन । कैसंहोईलमजलागुन । देवीह्मणेतें
कारण । सांगतेंऐकखूणपै ९२ मीकपत्तीहोईननिर्धारी । छायाघरीनजयावरी । तयातेंतूनमस्कारी । अन
न्यभावेकरोनी ९३ आपरीकरोनिदृढसंकेत । शक्तीकपोतीझालीत्वरित । मनकर्णिकेचेस्नानार्थ । गोरक्षयेती
अनायासे ९४ भाभीरथीचेंकरोनिस्नान । तटीकरितीमस्मलेपन । अकस्मातमस्तकीछायाघरून । पाहो
ननृपनमीतसे ९५ गोरक्षअवलोकित्वीऊर्ध्वगर्नी । शक्तीतैवदतीहीतुझीकरणी । देवताहोऊनमयभी
तमनी । मधुरवचनीबोलेती ९६ भूपासीझालाबुद्धिभ्रंश । मीकोणहेंपुत्रतसे । यासीकरावेंसामरस ।
मीतूंभासहरावा ९७ सोंपकपत्रन्यग्रोधपतन । मगनमार्गीअधोवदन । तेंऊर्ध्वलक्षीनृपनंदन । तरीहेंचिअ
लोकनकरीतूं ९८ हस्तमस्तकीठेवून । तेथूनगोरक्षपावलेअंतर्धान । रायासीदृढसमाधीलाउन । मनोन्मनपैकेठें
९९ समाधीलागतांदिनत्रय । गहिनीसीआज्ञापितीजालवलाहें । उपदेशदीक्षादेऊनपाहे । प्रकाशनामठेविजे ३००
गहिनीकरितीअलक्षोज्वार । तंवरावआलादेहावर । मीतूंपणभेदसमग्र । द्वैतभावविराला १ सत्पहोऊनिगहिनी
नाथ । प्रकाशनाभातेंउपदेशित । तेणेंअनुग्रहिलाचिद्रंजननाथ । अद्भुतप्रतापजयाचा २ जयसिंहनामैनृपनाथ ।
तेणेंअश्वमेधकेलाकलीत । त्याचेराज्यांतअकस्मात । चिद्रंजनाथपातले ३ वृक्षवृंदसघनसुंदर । तेथेंसमाधि
स्थयोगेश्वर । होतीपशुपक्षीसमग्रनिर्वैर । परस्परेंविचारिततेस्थळी ४ रायासीश्रुतहोतांवर्तमान । रावपातला
अनन्यशरण । सुवर्णमुद्राअनर्घ्यरत्न । करीसमर्पणनाथाचें ५ पूज्यपूजानमस्कार । पूजोनिकरीनमस्कार ।
तिरस्कारोनिनमस्कार । ह्मणेहासंस्कारमजनको ६ विष्कारोनिजायतेक्षणी । नृपसप्रेमलागेचरणी । मग

अ०

॥२८॥

॥८॥

मस्तकीं ठेवूनि वरदपाणी । उपदेशून जातसे ७ पुढें जातां विप्रपुत्र । तया उपदेशिला गुह्यमंत्र । तो चित्सुखानि
 मग्न अहोरात्र । चिद्रंजन नाम याहेतू ८ जो सच्चिदानंद चिद्घन । तो चातक उत्पत्तीस वर्षे जीवन । त्या उत्पत्ति
 नाथापासुन । प्रवृत्तिनाथ लाधले ९ प्रवृत्तिपासावहंसनाथ । हंसें निरंजनाकेलें सनाथ । ते धूनि सिद्धनाथानि ज
 गुह्यप्राप्त । पुढें भैरवनि जगुरू १० तो भैरव सद्गुह्याथ समर्थ । ज्याचा पराक्रम माहिमा अद्भुत । कीर्तिजघन्य सिंधु
 वलयांकित । अगाध सामर्थ्य जयाचें ११ तेणें करविला हा ग्रंथ । परी ग्रंथापूर्वी तो समाधिस्थ । त्याचा चमस्तकीं
 वरदहस्त । ग्रंथ समस्त समाप्त हा १२ पाहतां टणाचा पुतळा । तो वायुवेगें हाले अगलीळा । ते विग्रंथादीन दया
 ला । सिद्धीपावला तव सत्य १३ कीं अंधडोळसास वेंविचरत । कीं यजमान असतां श्रमिंत । आश्रिता प्रपंचीन से
 दधात । ते वितव सत्य ग्रंथ हा १४ कीं समर्थ दाता धन संपन्न । याचका करी धन संपन्न । ते विसद्गुरू तव सतेनें । ग्रं
 थसिद्धीपावला १५ मी स्वामीचा काय होऊं उत्तीर्ण । मूर्ख मुखें वदविला ग्रंथ पूर्ण । जे विपरिसें केलें लोहसुवर्ण । ते
 विमहिमाननाथाचें १६ पौरज प्रवाहनाथ पंथ । जो जगद्वंद्य जग विख्यात । जनी जन्मावें यावं शांत । जे विपथूं
 तसिंहपै १७ बरहभरद्वाजाचा सानुकूल । पाहतां पशुपतीच ते केवळ । परी दर्शनें तयांचें महत्फल । भक्ष्यनिंद्य
 परिवंद्य १८ तें कीटक मांस वायस भाक्षिती । न पाहतां गुण दोष याती । परी बुधे जन जयाचा शकुन घेती । परम
 प्रीतीकारणें १९ कीं अष्टादशवर्ण । त्यांत श्रेष्ठ जे विब्राह्मण । तो भ्रष्ट असो परी श्रेष्ठ जाण । तया नमनचि करी वें २०
 धन्य धन्यनाथ सांप्रदाय । केवळ कामदुहाहे जगन्माय । जड जीवां होऊन सदय । पान्हावली जननी हे २१ मुमु
 क्षार्ते अर्थवृत्ती । निराधारिया कैवल्यप्राप्ती । जीवार्ते शिवचिकारिती । कैवल्य संपत्ती देउनी २२ आ
 सोकळसा आलें निरोपण । हें प्रसादशिखर प्रसाद वचन । नाना इतिहास जडितरत्न । श्रवणनेत्रें विलोका
 २३ प्रथमाध्यायी मंगलाचरण । गणेश सरस्वती गुरुनमन । ग्रंथकर्ते प्राकृतगीर्वाण । आणि संत श्रोते व

नाली

॥९॥

दिले २४ दुष्टभारेंदुःखपावोन । पृथ्वीप्रार्थीकमळांसन । विधिसहरमारंमण । येतेझालेकैलासा २५ द्वितीयां
तउपदेशिलीहैमवती । मकरोदरीमत्स्येंद्रोत्पत्ती । दीक्षानुग्रहणमत्स्येंद्राप्रती । आदिनाथेंदीधला २६ तृती
यांतहेचिकथन । गोमयीगोरक्षणप्रगटोन । चतुर्थीतपाताळीजाउन । पातांजळीसाधिला २७ आणकिगोरक्षप्र
श्र । मत्स्येंद्रेंनिवेदिलेंयोगगुह्यज्ञान । पंचमाध्यारीहेंचिवर्णन । सद्बोधार्तेउपदेश २८ नाथवरदप्रसाद ।
यासीकरोनिअनुग्रहबोध । गोरक्षपुरीनिर्माणप्रसिद्ध । नाथवरदस्थापिला २९ षष्ठमांतचौरंगीजन्मकथन ।
बदरिकाश्रमीभुलेश्वरगमन । सप्तमांतचक्रधाराख्यान । पिशाचगोरक्षउद्धरी ३० सवाशेरपिठावरीज्ञान । म
त्स्येंद्रसांगतांनमानीजन । सिंदूरपुरीचानृपतिजाण । भाळचंद्रउद्धरिला ३१ अष्टमाध्यारीहेंचिकथन । विप्र
पुत्राचेचिरिलेश्रवण । झोळींघालीद्विजनंदन । अपरोक्षज्ञानवदलातो ३२ आणविटाक्षभिक्षामागुन । अक्ष
केलागुरुसमर्पण । नव्यांतब्रह्मांडसमाधीपूर्ण । सुदर्शनलीलावतीपें ३३ दशमांतहाचिइतिहास । बतीसाशि
राळीनागपंचमीस । दंदेशूकआसमास । उत्पन्नकेलेगोरक्ष ३४ सोमदत्तनृपवरउद्धार । आणिविश्वश्रवाक्रुषि
पुत्र । उमाभार्यापरमपवित्र । गोमंतकीव्याघ्रादिउद्धरिली ३५ एकादशांतहेंचिकथन । चंद्रचूडसुप्रभआख्या
न । चर्पटोउपदेशदीक्षाकरीग्रहण । सुभद्रागोरक्षउद्धरी ३६ पुष्करयात्राबाराव्यांत । गोरक्षेंजेवविलेसिद्धमहं
त । तेराव्यांतचौरंगीनाथ । नंदनवनीपेंगेले ३७ चतुर्दशापासूनसत्रापर्यंत । भर्तृहरीआख्यानबहुत । चिरं
जीवकेलाभर्तृहरीनाथ । गोरक्षसमर्थजगद्गुरू ३८ अष्टादशापासून । पंचाध्यारीगोपेंदुकथन । कानिफजालंद
रीमहदाख्यान । रसिकरसोळपरमते ३९ तेविसाव्यांतगोरक्षमारुती । संवादझालापरमप्रीती । न
तरमळाळदेशाप्रती । गोरक्षजातीस्वइच्छें ४० चौवीसाव्यांतमत्स्येंद्रदर्शन । पंचविसाव्यांतमेंनीउत्पन्न ।
अनेकप्रगटविलेंहेंमहिमान । अगाधमाहात्म्यजयाचें ४१ सविसाव्यांतअनुसंधान । दत्तात्रेयगोरक्षअनुवादगहन ।

अ०

॥२८॥

॥९॥

ज्ञानमेव वर्षलेसघन । आर्तचातकटसपै ४२ सत्ताविसाव्यातकथासार । शंकराचार्यशंकरावतार । तिहींपराभ
 वूनिमंडणमिश्र । धर्मस्थापिलाकलियुगी ४३ हस्तामलकसंवादसुरस । भैरवगोरक्षवेदव्यास । प्रेषिलेभाचार्यप
 रिक्षेस । चांडाळवेषेकरूनी ४४ अष्टाविसाव्याअध्यायीजाण । ज्ञानेशउत्पत्तिस्थितिकथन । वेदवदविलेपयुमु
 खांतून । अवटितविंदानदाविले ४५ सहस्ररूपेचेंसामर्थ्य । पंगुलंचितीमहापर्वत । मुक्तावाचस्पतिहोत । ज
 न्मांधपरीक्षरित्नाते ४६ असोकलीदुर्मददुर्वर । यास्तवविष्णुबौद्धावतार । परीभक्तमहिमाप्रतापथोर । नचले
 निर्धारभक्तांपुढें ४७ एकजेवविलाबोलविलाभक्ती । गृहीराहविलापरमप्रीती । भक्तांशझालाश्रीपती । अद्भुत
 कीर्तिभक्तांची ४८ कर्लीतपाहानिश्चिती । वर्णसंकरधर्मलोपती । येविषयींश्लोकव्यासोक्ती । तोचिश्रोतींपरि
 सावा ॥ ४९ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ कलौदशसहस्राणिविष्णुस्त्यजतिमेदिनीम् ॥ तदर्धजान्हवीतोयंतदर्धग्रा
 मदेवताः ॥ १ ॥ टीका ॥ कर्लीतविष्णुव्यासवचनी । दशसहस्रवर्षेराहीलमेदिनी । पंचसहस्रवर्षेस्वर्धुनी ।
 याकलियुगीअसेपै ५० करोनियांसगरोद्धार । सामान्यदैवतेंसमग्र । लोपतीझालींनिरंतर । तदर्धवर्षेजाती
 ५१ पुढेंपुढेंगोरक्षजायती । होईलऐसीहीमत्स्येंद्रोक्ती । जीवपातकीपावनहोती । नाथप्रतापेंकरूनी ५२
 सांप्रतपाहतांअळकापुर । पंढरीहूनसुलभक्षेत्र । जगदोद्धारार्थज्ञानेश्वर । स्फुरदजामृतअद्यापी ।
 ५३ हेअष्टावीसअध्यायपरिकरअनर्घ्यमणी । सद्भावेंवीवीएकागुणी । हाअष्टाविसावामेरुअग्रणी । सदास्मरणी
 असावा ५४ कीहेंअष्टावीसखणाचेंमंदिर । अष्टाविसावामुकुटशिखर । वरीकीर्तिध्वजफडकेसुंदर । आर्तापदरें
 पालवी ५५ कीसत्तावीसअध्यायहेनक्षत्र । अष्टाविसावापूर्णचंद्र । त्रितोपेंसंतसजेकांनर । त्यांशांतशीतळक
 रबीजो ५६ एवंअध्यायहेअष्टावीस । हेंचिसाहाचारअष्टादश । यांचामथितार्थसारांश । रहस्यजाणतेश्रेष्ठपै
 ५७ ज्यासत्ताविसांमाजीबाविसावा । त्यासाठींमाजीअष्टाविसावा । त्याद्वादशामाजीप्राप्तनवश । लाभवैभव

ना.ली.

॥१०॥

पाविजे ५८ कीं अष्टावीसयुगपर्यंत । भीमातटीतिष्ठेपंडरीनाथ । तेविहेग्रंथीश्रीआदिनाथ । उमेसहितस्थिर
सदा ५९ जेविगौतमेंआणिलेंगंगेप्रती । कींभंगीरथेंआणिलीभागीरथी । पुंडलीकेंआणिलारुक्मिणीपती । दीनो
द्वारकरावया ६० तेविभवानीचेप्रयत्नयत्नी । नानापंथेंप्रवाहेदेवतटिनी । जेजडजीवबद्धपाणी । त्यांतेंउद्धरणी
चिह्नंगा ६१ हेभवरोगातेंदेव्यौषधी । स्मरणेंचिनाशआधिव्याधी । सदांओळंगतीसकळसिद्धी । हेभवाब्धि
तरणीसुनौका ६२ आदिनाथलीलाग्रंथ । अष्टावीसअध्यायपर्यंत । आदिमध्यआणिअंत । आदिनाथव्यासपैं
६३ जेविवताचेंउद्यापन । तेविहाअध्यायकरितांश्रवण । कींकेलियाअनुष्ठान । देवतासुप्रसन्नहोतसे ६४ कीं
मंत्रपुरश्चरणाचियापाठी । !सिद्धीसाधेपैशेवटीं । तेविअध्यायएकतांश्रवणपुटीं । उठाउठींनिजलाभ ६५ अपु
त्रियापुत्रसंतान । धर्मार्थियांप्राप्तधन । विद्यार्थीविद्यासंपन्न । ग्रंथपठणेंकरोनी ६६ योगसिद्धीवाक्सिद्धी ।
मंत्रयंत्रअनेकऔषधी । पारायणीयथाविधी । अष्टसिद्धीवोळंघती ६७ ज्याचेंगृहीनाथग्रंथ । त्याससंरक्षीगो
रक्षनाथ । तेथेंनराहातीभूतप्रेत । दरिद्रदुरितांपळसुटे ६८ तेगृहीनवग्रहसुप्रसन्न । रोगगंडांतरेजातीपराभ
वून । असत्यनव्हेगोरक्षवचन । सत्यसत्यत्रिवाचा ६९ हाग्रंथपयतायिसमरस । निवडूंजाणतीसुजनहंस । जे
मानसवासीपरमहंस । तेसोहंहंसअविनाशी ७० केवळहाग्रंथनोहेसामान्य । याइतरनजाणतीसामान्य । हापर
ब्रह्मरसापरममान्य । अतिमहान्जोमहात्मा ७१ जोश्रीमानसदुरुभैरव । सदासुप्रसन्नवरदोभव । तत्प्रसादेंग्रंथ
वैभव । अभिनवलाभयेहाता ७२ हंभैरवगुरूचेंवरदपुस्तक । तत्पदींठेवूनदृढमस्तक । वारंवारजोडोनिहस्त
क । वरमागोनिघेतसे ७३ नर्मदेचेउत्तरतीरीं । विक्रमशकाचेमाझारीं । श्रीभैरववरदेंवैखरी । आदिनाथनमी
तसे ७४ ॥ संवत १८९० नव्वद ॥ विश्वावसुसंवत्सरप्रसिद्ध । विटपक्षेत्रीग्रंथअगाध । सिद्धझालागुरुठपें
७५ ॥ शके १७५६ छप्पन्न ॥ गुरुवासरपरमसुदिन । जयंतिसंवत्सरनामाभिधान । ध्रुवजपदश्रोतयां ७६

अ०

॥२८॥

या ग्रंथातील ओंव्यांची संख्या.

अध्याय.	ओंव्या.	अध्याय.	ओंव्या.	अध्याय.	ओंव्या.	अध्याय.	ओंव्या.
१	१४५	९	२६१	१७	१८९	२५	१९१
२	२१६	१०	१९३	१८	२३७	२६	१५८
३	२२३	११	१५४	१९	१७५	२७	३२०
४	१७८	१२	१३१	२०	२९५	२८	३७९
५	१७३	१३	११८	२१	१८९	एकंदर ओंव्यांची संख्या ५४९३.	
६	१७६	१४	२०९	२२	१५३		
७	१६४	१५	१७५	२३	१३१		
८	१६३	१६	८९	२४	२०६		

या ग्रंथाचे कर्ते श्रीआदिनाथ भैरवनाथ हे संस्थान निघोजे, तालुका
खेड, जिल्हा पुणे येथे जन्मले व श्रीक्षेत्र संस्थान नाशिक येथे वैशाख
वद्य ११ एकादशी शके १७६७ त समाधिस्थ झाले.

॥ ११ ॥ मासोत्तमचैत्रमास । रामजयंतीपुण्यदिवस । शुद्धपक्षमाध्याह्नास । ग्रंथसमाप्तपैङ्गाला ७७ श्रीमत् आदिनाथ
 प्रसन्नोभवतु । श्रीरस्तुकल्याणमस्तु । राजद्वारेविजयोस्तु । शुभंभवतुसर्वत्र ७८ श्रोतेसज्जनसद्गुरुमूर्ती । आ
 दिनाथवंदोनिकरीविज्ञप्ती । तुह्यीश्रीगुरुभैरवमूर्ती । आदिनाथविश्रांतीतत्पदी ३७९ इतिश्रीआदिनाथ
 लीलामृतग्रंथ । आदिनाथविरचित । अध्यायअष्टाविंशतिसमाप्त । श्रीआदिनाथार्पणमस्तु २८ ॥ ॥ श्री
 कृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ अध्याय ॥ २८ ॥ ओं व्या ॥ ३७९ ॥ ॥ ध ॥

हा ग्रंथ मुंबईत रा० रा० गोपाळ नारायण आणि कंपनी मालक यांचे
 करितां रामचंद्र कृष्ण विंगे वरेरकर यांणी गोपाळ नाग० कंप-
 नीच्या छापखान्यांत छापून प्रसिद्ध केला. मिति चैत्र शुद्ध
 १ बुधवार शके १८२० विलम्बी नाम संवत्सरे ता. २३ माहे
 मार्च १८९८ कालिकादेवीगोड घरनंबर १६.

॥ इति नायलीलासृतं समाप्तम् ॥

